A. E. BACONSKY

SCRIERI

i

POEZII

Edific îngrijtă, note, cronologie şi bibliografie
de PAVEL ŢUGUI

Studiu introductiv de MIRCEA MARTIN

CARTEA ROMANEASCA

1090

X

„EXTATICA TRECERE" A POETULUI

„Care stol limitele realismului in lirică" — se întreba în cinul 1956 A. E. Baconsky în euvîntarca ţinută ia I-ul Congres al. Scriitorilor din R.P.H. întrebare îndrăzneaţă, riscantă chiar, in condiţiile în care principiul realismului părea indisolubil şi definitiv legat de orice teorie sau practică literară călăuzită de marxism. Autorul însuşi ace precauţia să-l recunoască — npunîndu-l aberaţiei şi absurdităţii —, dar insistă asupra „permanentei primejdii mai cu seamă pentru poezie de a degenera, sub false auspicii realiste, în versificaţie pedestră a faptului cotidian, luat în totalitatea lui". Primejdia respectivă nu ora cîtuşi de puţin doar una potenţială şi poetul nu ezită să-i surprindă manifestările : „...pe de-o parte anecdota povestită cu chicoteli şi-n modul cel mai şugubăţ cu putinţă, pe de altă parte, comentariul simplist şi şablonard". Baconsky nu o singurul care să denunţe asemenea defecţiuni, c însă cel dinţii care le pune pe seama „falselor auspicii, realiste", mai precis, pe seama excesului roalislic in poezie. Numai semnalîndu-i excesele, îşi putea îngădui atunci autorul să pună problema limitelor realismului în poezie.

Astăzi un asemenea punct de vedere pare banaî în măsura in care bunul-siraţ îl anticipează. Valoarea lui o putem aprecia cum trebuie numai dacă ne gîndim că abia în 1963 un gmditor şi un militant marxist de prim ordin îşi va pune această problemă din nevoia adine resimţită de a concilia exigenţele doctrinare cu gustul său pentru literatura şi arta caracteristice secolului al XX-lea, în speţă pentru Picasso, Kai'ka şi Saiut-Jolm Perse. Dar Itoger Garaudy va forţa dogmatismul în direcţia opusă,

aceea a *des-mărginirii* realismului, a hidt păi !:•> U lir* I *v* lai, a "met arii funcției sale mai mult sau mai pui t", ietice. Seluție discutabilă din punct c'c vede c te- e ic (m rniM.ua în care duce la pulverizarea conceptului m-s di.r.i cit se poate de benefică în practica anaVei li-t nu, unde invita la depășirea închista ii dogm, i'c - în *i* 4>i uuor capodopere care sfidau criterii de bază aîe ju-cV.ah 11adiționale — realismul in primul rînd.

Baeonsky tindea, în ce-l privește, mai degrabă spre li-*t* "\ iun conceptului, sugerînd iuadeevarea lui (altfel deeit t 'mala cu umanismul) in poezie. Către o asemenea te-"i K at«. si vor orienta pînă la urmă și dezbaterile angajate *ir* c W a n .e>;iră, dar abia prin anii '63—'64, nu indepen-d» at d« i.vnii'estul lui Garaudy și, mai cu seamă, în stiinsă kv»tuiă eu avîntul dc înnoire și deschidere luat atunci de îi'' alin a română contemporană. Opoziția rea'lism-ne-reali<; **Î I**amine în poezie lipsită de pertinență ca și ju-cuc .a te valoare astfel întemeiată. Baeonsky nu putea su- u.i în contextul social-polilie si cultural al anului de *ft.i^i* lîOi ui .yjiei \ p met de \cdut Cuv i'au i s-t lai.iîiic însă ci **]o,* i •a ' mersi p ni p c i — spie deosebire de atitid alții — cl înttles sa pi otite J- a'mo-sfei a î.'-sorabin disu. n>loi iiDfic din tăunul C [» uhu im în vederea luptei p nliu puici c **SI** , fui >i pei-&t"ia'. ci spre a agita o piob m i dt n icies pai cipial și \ i> ***AI*** pjnliu t c ntx i poc/iei ii î f

D- altfel, c i aci î pnK *]* 3 c ndam i si j il cn-c. rl.i'.ii i po **R** miiit **IK C** ai 3 < lot m u u k i. :.1L- **JI** . IUpidiciti pH d'o c jiul X>' si ani faJ H .!'!'. l il.])l C ; I l p lllLl C< UI "U^ \ M *fi* l db-ll t 1l' > -L'M , ai K101 1 ı 1 HI i cîo di *L^-itiK-* Ao l >: >'a >e ..H \<u li 1 pi > i **K** t ,i e li niiljld [t-hei i lui "uli î a po s **L** *a* î ca la '-i ! . I» 1 coe:>. 11 dnigen i i ion1ciic ^ — în-cheie " iciunt 1 < îd Ic ti < i t ul ple-demi i) p'ogîc L U111U i le ^ 'e u a' Qicil 11 teacial.

Cf'întvl lui A, F Ban» i ***L$*** la Congresul .din 1956 ere îmă și o altă smrnLiea v", personală, subiectivă, re-1 le>>**L** ă, Raportul île bc'" ' ^tăbliile acum nu cu starea poeziei noastre în gci e t ci ta aceea a propriei poezii.

Căci discuția de principii e susținută de autor cu propriul exemplu, critica e dublată de autocritică. Toate acestea nu sînt însă exerciții retorice, teoreticianul nu-și aruncă *în* joc producția poetică spre a fi mai convingător ; poetul însuși se vede că a ajuns la clarificări interioare cărora acum le dă o expresie principială. El are tăria de caracter de a îndrepta negația în primul rînd împotriva sa. Califi-cînd anecdota versificată drept .„odioasă", adaugă : „Din această categorie fac parte și *Balada despre Borta* şl cea despre lăptari și aite cîteva penibile eșecuri ale începu-turilor melc întru realism. Le recunosc cu mîhnire și jenă și le reneg/'

Profesiunea do credință se confundă, așadar, într-o oarecare măsură cu o negație de sine. Autorul arc demni-tatea de a-și recunoaște erorile fără să dea vina pe îm-prejurări. Spre a îndepărta orice echivoc, ci respinge laudele oficiale aduse unora dintre vechile sale poeme. Despărțirea de sine — și de o bună parte din șabloanele epocii — are loc în termeni cit se poate de tranșanți. Ea nu va întîrzia să se obiectiveze în cele două cărți apărute de-a lungul anului imediat, următor, 1957 : Dincolo *da iarnă* și *Fluxul memoriei.* Nimic mai firesc decît ca auto-rul să rețină în antologia sa de *Versuri* din 1981 doar puține piese din cuprinsul primelor volume și pe acestea, de regulă, cu modificări, iar în selecția clin 1967, intitulată tot ***Fluxul*** *memoriei,* să introducă o singură poezie, la rîndul ei, serios revăzută.

Toți autorii care s-au afirmat în anii '50 vor proceda aproximativ la fel, adică își vor *revizui* producțiile de atunci sau vor renunța Ia multe dintre ele. în cazul lui A. E. Baeonsky se poale spune că acesta este un drept cîștigat. Nu e o problemă de cosmetică literară sau de luciditate retrospectivă, ci ele conștiință artistică în sensul plenar al cuvîntului. Căci nu-ți trebuia prea multă exi-gență estetică spre a realiza mizeria unor versuri de o ireproșabilă platitudine — gravă sau jovială, dar obli-gatoriu „realistă" —, .mai dificil era să faci publică aceasta concluzie. Baeonsky nu și-a modificat poezia ca urmare a evoluției mentalității generale, dar ca rezultat al unei opțiuni personale exprimate mult mai devreme și în po-lemică directă cu opinia pe atunci dominantă. Gestul său

disociator capătă semnificaţia unui autentic act de conştiinţă tocmai pentru că implică nu numai luciditate, ci şi tărie morală. Iată de ce alegerea lui trebuie să fie respectată şi de ce zeflemeaua celor care, pătaţi de toate conformismcle. vor să şi-1 alăture, citind versuri de care singur s-a lepădat, trebuie dispreţuită şi descurajată.

în paginile următoare nu va fi vorba, aşadar, despre s'iou p! ttt ii . nsn, piu mu ctl< 11 < înoate luatei de < tu*-, c u i M v tic t a u u V >m lu t ll d> uif'c cu [>r' ^ ide 11 njx di io du i' Ui uibiku i i chitic i iun i'c iiiiij>uin (I i i a i'e i p tun i> LI 1 auto ni <> în <• * Oi (! { II t i (Ultoi Iii CU 41 i lll i(1 1 (di) l i |. h \'f i lu. t' ip >\ i 'ui t c i c poc n i i ! P t u lo»

*

* $

Examinînd cariera artistică a. lui A, E. Baeonsky, nu putem, totuşi, evita cîfeva sumare şi generale observaţii referitoare la poezia anilor '50, de care autorul nu numai s-a disociat, dar în care s-a şi integrat şi căreia îi aparţine cu elocventa obiectivă a datelor biografiei sale de. creator. Anii imediat postbelici vor fi, de altfel, chiar anii formaţiei sale iar începutul deceniului al şaselea înregistrează debutul în volum *(Poezii,* 1950) şi afirmarea sa ca tînăr reprezentant al noii literaturi *(Copiii din Valea Arieşului,* 190.1, *Cînteec de zi şi noapte, Itinerar bulgar,* 1954 ele).

„Generaţia lui Baeonsky — scrie George Munteanu, congener şi coechipier redacţional al poetului la „Steaua" — este generaţia căreia istoria i-a impus prea de timpuri-.i înlocuirea adolescentinului romantism al reveriilor in aparenţă larii obiect precis, insă fecunde, cu mi realism propriu îndeobşte unor vîrste mai thvii." Epoca valorifică îndeosebi, continuă criticul, „capacitatea oamenilor de a se proiecta în afară, de a opta pentru un ideal social precis şi, în funcţie ele aceasta, de a fi înclinat mai mult spre faptă decît spre contemplaţie, împingînd în umbră — cel puţin temporar — înclinaţia spre interiorizare". împrejurările au statornicit modelul unei poezii „mai mult socială şi ideologică decît confesivă şi psihologică".

într-adevăr, în lumina realismului socialist, lirica înceta să mai fie un spaţiu de manifestare a sentimentelor de extracţie individuală şi însăşi lumea interioară îşi pierdea dreptul la o existenţă proprie, autonomă, pentru a fi acceptată numai ca o reflectare a vieţii soeial-istorice. în măsura în care era impregnată de ideologie, întreaga producţie poetică, inclusiv cronica rimată, rîvnoa să devină o poezie de idei. Erotica însăşi nu era mai puţin purtătoare a unui mesaj, a unui angajament : versiune, în ultimă instanţă, a poeziei politice. Termenul de ..erou liric" a fost lansat anume spre a împăca mărturisirea cu exemplaritatea. Eroul liric era, bineînţeles, un exponent, gestul sau tipic fiind acela de contopire cu. masele.

Poeţii afişau orgoliul simplităţii şi vina fnî.c\>rieă *j* fost pusă ia contribuţie în mod programatic şi sistematic. Cultul *spontaneităţii* reprezenta o expresie; a preocupării pentru accesibilitatea creaţiei poetice, dar şi o manifestare a dispreţului pentru tehnica literară, pentru elaborarea formală prea minuţioasă ele. Ambiţiile de înnoire in planul formei erau suspectate de formalism iar încercarea de a *incinta* trecea drept frivolitate. Autorii mergeau drept la ţintă, adică la mesaj, dispensmdu-se do farmece auxiliare.

S-a produs însă astfel o contradicţie între tematica nouă şi mijloacele stilistice învechite cu care ea era întruchipată. ' Pericolul (cu întirzicre conştientizai) a fost acela de a compromite un mesaj revoluţionar prin apeluri la forme; legate prin tradiţia literară do o altă ideologic. O reiaţi*; cu totul neaşteptată şi nedorită s-a stabilit între idilismul sămănătorist, de pildă, şi unele tendinţe idealizante din poezia nouă, tendinţe recognoscibiSe; şi la autori dintre cei mai marcanţi, care au trecut brusc de la împotrivire şi revoltă la glorificare, idilismul nu intra atunci (s-a. uneori astăzi, doar ia nişte poeţi de duzină, ce-i drept) în reprezentarea prezentului, căci prezentul era văzut sub semnul luptei, al antagonismelor sociale. Viitorul însă era exaltat în aceleaşi tonuri vagi şi ritmuri, desuete în care somanătoriştii evocau trecutul nostru Îndepărtat.

„Boală a copilăriei" noii culturi, proletcultismul a pus pecetea-i manieheistă asupra tradiţiei artistice: şi intelec-

t" rY "inti ciupii d comunic i e i fueit,ca itie ~v <. i, pi L a i si f g i i, c i --nilml univcih?! I c e ip a e ^d t di cu icu u n u va °i corn \ u t < i » di c î pi h ici l i i L s' î c i r>m a c a z u'p te » id a) d un unii p ,c sui< i fi pu <- u'i a i loi pini i vcntc (ci si tu rm tec r pi \ L > i L i CLOI n ac i i't ui l c v J i i c pd(i t nea b<* m i t a ime n n i n - lo IM c i a a, 1 i i < i si i e 1 < ui i r it i i t - t li pi°, \ îal ^ n Cli c>i| i cu i dm'i o p C 11)01 ^ l J i 11 l Un ni I i h i i ii m ninantă bb li K tl 1 I Jl Ci '1

ct is i p L c i iai < c L dc igtu, 1 i i tu i ,ivp i-cusoarc. luisirauvismul şt schemausniul n-au exclus apariția in acei ani a unor poeme de calitate, reținute ca atare de istoria literară. Totuşi, menținând o privire ue ansamblu, nu putem ignora îndepărtarea poeziei de substanțialitatea ci lirică, de problematica cului, prea simplu şi prea rapid confundată cu egotismul.

De altfel, către 1960 şi mai ales după aceea, mişcarea generală a poeziei a fost una de trecere treptată de la anecdotică la interiorizare, de la improvizație la meditație. Şi, în cadrul ei, creația baconskiană s-a plasat *de la-început* într-o poziție de avangardă.

" Pecetea ideologică şi artistică a epocii este însă uşor recognoscibiiă chiar şi în poeziile rămase din producția anilor MO în antologia de acum. Iată, poetul scria un poem *Dtrdraxioste,* ii dedică soției sale Clara, dar se simte-dator să mediteze în cuprinsul lui şi la „tovarăşii care taie Dunării albie nouă", dînd iubirii sale „noile ei înțelesuri". Sentimentele intime se cercau împletite cît mai strîns cu cele sociale spre a fi îngăduite în teritoriul artei.

Unora le-a stat bine acest tip de poezie tumultuoasă, „de largă respirație", cum i se zicea. Baconsky era înclinat •mai-degrabă spre tonalități minore, deşi nu-şi precupețea, alături de alți breslaşi, îndemnurile. „Haideți dar, tovarăşi,

să zorim departe / Fiarele să taie în pămînt adînc" — scrie el,, însă exortația îi era convertită pe loc într-o imagine menită mai curînd să fixeze decît să dinamizeze : „în eurînd pe boltă, vajnic o să poarte / Cavalerul nopții, luna la oblînc."

înscrierea într-o ordine cosmică reprezintă procedeul forte al autorului în textele sale „ocazionale". Comemorarea lui Lenin, de pildă, îi prilejuieşte un poem care mai rezistă oarecum tocmai prin ingeniozitatea unei ..înrămări" intensificatoare : „Ce fulgi mărunți zburînd deasupra mea / în roiuri mari de fluturi albi şi vii ! / — Şi-n iarna aceea tot aşa ningea/'Cind Lenin a murit ? /_— Aşa, copii." .

Incursiunile în trecut vizează aceleaşi efecte, cu mai puțin succes însă, în măsura în care evocarea rămine predominant una epică. *Din turnul Goliei, Pămîntul, Amintiri din munții Bihariei, La Grivița* reprezintă asemenea evocări ale trecutului, însoțite, bineînțeles, de o critică a lui din perspectiva prezentului, totul în versuri rostogolite victorios spre rime de obicei previzibile. Inițiativa "narativă, indispensabilă în poezia epocii, funcționa, se pare, ca o garanție de seriozitate artistică. In ciuda epicii şi a retoricii, cîie o secvență reține atenția, precum această ipoteză lirică privitoare la halucinația profetică a eroilor în clipa dinaintea morții : „Ce spune timpul ? Spune că murind / Cei care luptă pentru libertate, /De-accca veşnic îi purtăm in gînd/ Că-n clipa morții, ochiul lor străbate/ Halucinat, fulgerător / arzând în ceața anilor, subțire ; <' •— Ascunsul, necuprinsul viitor/ Cînd mor, 11 vad eu ultima îriivi

î it>l p « l p' ne de avmluri generoase, însă »i <n a a neuicoii oiate Ele clamează lozincile tim-I H'u s cl < i y junpului : „Tovarăşi, să ieşim la se-i t i ' \ im toii la cimp, ca o armată ! Lozinca pri-m » 1 -n zbor:/ — Nici o parcelă neînsămînțală/ i ie îL o U'ca-iilrcgului popor !" *(După, ploaie).* Un "ici t p < m ic se şi intitulează *Lucrări şi anotimpuri,* fnno un lei ue ^ere la pas, deşi nu întotdeauna pe-le tia a i "c iei* a ircmoite din viața şi munca omului i u » f o' d i/bule te uneori să unească exactî-t ,'"1 1 •> i , • i i d .î'iii cu sugestia ritmurilor sem-

piterne : „Ciorile caută-n cimitir, prin iarbă, Nucile verzi pe care le-am ascuns. / în poloboace vinul a contenit să fiarbă, / Puterea limpezirii l-a ajuns. / Cele din urmă gîşte rătăcite, Ţipînd prin noapte, urmăresc / Drumul de miazăzi, spre delte — / Plugul şi grapa, secera şi sapa / Au aţipit în magazia de unelte." Mai ales în preajma „vistieriilor toamnei", întîlnirea cu tradiţia — ce părea părăsită — a poeziei interbelice se produce în acorduri piUatiene sau fundoiene : „...Şi vin pe urmă zile neuitate ; / Cînd strugurii se strîng şi sus, la Cramă, / Chcmînd culegători din şapte sate, / Loveşte toamna-n scutul ei de-aramă. / Coşuri cu struguri se zăresc pe umeri, / Cu neputinţă toate să le numeri : / Aici o Otoncl, aici Fetească, / Şi Grasă de Cotnari şi Crîmpoşie..." ***Georgicele*** lui A.E. Baeonsky se încheie, simptomatic din nou pentru epoca în care au fost scrise, cu un imn închinat maşinilor „impetuoase".

Dintre titlurile primei perioade, *Poemul teiului* nu trebuie trecut cu vederea întrucît prilejuieşte o confruntare cu universul poeziei eminesciene. Recompunerea acesteia e dezamăgitor-puerilă, dar finalul transcrie inspirat fascinaţia în faţa unui destin de excepţie : „O, va fi undeva, va creşte vreodată / Un tei să-ngîne cîntecele mele ? / Un tei deasupra căruia, mereu / Să plutească în cercuri mari şi line / Acvila timpului meu..." Acvila rotitoare deasupra teiului e mai degrabă a poetului însuşi decît a timpului său. Ea parcă închipuie cercuri în prelungirea trunchiului sacru, mişcarea ascensională nefiind astfel decît proiecţia imaginară a unei dorinţe arzătoare de apartenenţă la o nobleţe inaccesibilă. Imaginea rămîne simbolică pentru absolutul acestei dorinţe şi, în genere, pentru extazul posterităţii eminesciene.

E de mirare cum exegeza baconskiană n-a valorificat în nici una din etapele ei poema intitulată *Paitina.* Aerul de „exerciţiu şcolăresc" va fi indus aici în eroare, ca şi ritmica săltăreaţă, comună, în care poetul meditează asupra condiţiei sale. Există o rutină a poeziei, pare să spună el, şi, drept pedeapsă, una a istoriei poeziei. Poezia „cuminte şi cenuşie" a lui sau a altora, de demult sau de acum, n-are nici o şansă de a supravieţui autorului ei : „Din antologiile mai vechi / Rîd în hohot numele uitate,/ "Tânărul cu vată în urechi / De la capăt drumul iar străbate." Să fie aici o dovadă că autorul era conştient de propria-i rutină ? Mai mult, autocritica nu ascunde cu totul dezabuzarea : „Dimineaţă. Lumea-n drum spre muncă/ Te-a citit ivit pe undeva, / Nimeni nu te cheltuie, te-aruncă /, Putrezit de viu în lumea ta."

Dar nu mai putem descoperi, oare, aici, în aceste două versuri : „Din antologiile mai vechi / Rîd în hohot numele uitate" şi altfel de implicaţii decît cele aşa-zicînd personale ? „Numele uitate" nu vor fi fiind acelea ale marilor poeţi interbelici eliminaţi pe atunci din moştenirea culturală firească şi reduşi la un hohot sarcastic precum o revanşă amînată ? Sau, contextualizînd altfel aceleaşi versuri n-ar putea avea drept referinţă numele atît de glorificat pînă în 1953 şi căzut apoi într-o uitare pe care poetul pare s-o prevadă. Pluralul ar căpăta în acest caz o funcţie sinecdotică şi o valoare exemplară. în favoarea unor asemenea interpretări pledează şi.faptul că poemul este ***singurul*** din toată producţia acelor ani pe care Baeonsky 1-a considerat demn să-1 reprezinte în severa antologie din 1967 ***(Fluxul memoriei).***

*

* *

Hotărîrea lui Baeonsky de a concepe în alt fel poezia nu a fost atît de bruscă pe cît poate să lase impresia orgolios-sfidătorul discurs din 1956. Ea a fost pregătită de gesturi similare. O simplă răsfoire a colecţiei^ revistei ***Steaua*** (apărută la 1 aprilie 1954, dar cbntinuînd ***Almatfflffl Tliterar*** al cărui redactor şef poetul a fost din 1952) ne-ar putea spune multe în acest sens, mai ales clacă ea e-ar face în paralel cu a ***Contemporanului, Vieţii Româneşti*** sau ***Gazetei literare,*** revistele centrale şi dătătoare de ton în respectiva perioadă.

Chiar poezia ***Rutina*** a apărut în ***Almanahul literar*** în numărul din iunie 1953, provocînd reacţia critică a lui Mihu Dragomir într-o ***Scrisoare deschisă către tov. A. E. Baeonsky*** (publicată în ***Contemporanul*** din 1 septembrie 1953). I se reproşa textului baconskian că nu e decît ***o*** „distilare poetică (...) voit obscură a atitudinii pe care în ultimul timp a luat-o ***Almanahul literar*** faţă de poezia

I

noastră". Ackvî •!.) este că din momentul în care Baeonsky devine rec' ' si, mai ales, de cînd, sub noul num?, revista *cev'i* "-â—i fixeze şi un profil nou, polemica purtată cu pa biiciţiile bucurestene se înteţeşte. Baeonsky s-a manifestat de la început ca o personalitate puternică, pelarizînd simpatii -şi antipatii, -dar 'Obiectivele sale majore rămîn, totuşi, impersonale.

El a luat astfel i ^caina — , ei ih d _t d cu .j -< atunci — de a sobei cohibe a <. i lui E l aji la £ Ct fiind astfel puc ci aiu/an ol i cmc • '"'\'in *a* e',' u n în circuitid % alo '<>*i* c 11! impo^ ie \ p]_dv' d; n m ceput pentru -"tcoiijid' ei ca p..< ~ i t c< *n -t>* **JI** *i*-blul ei, a fonat rc\canea în actualii te a lui Mi _i c >-ragiale, nu tăia a ii ea pion-pa' adine asp Ai* _ ,-p mandat de o maie rutoiitate ide. Vgic-pu nL i a vrr **.1** — Nestor Ignat A scus despre Tudoi Aipht **1 T** G Căhnescu asiguiînda-<u colaboiatea acejtoia la *Sic >an* pi cum şi a lui Tudoi Vk«u Al Pini ppido, I0.**1** Agjj bicear >, Ion Marin Sadoveanu. Orientarea -ferma spre modernitate a revistei e stnţinuiă in comentai **11** derp.e Mai k<>\ski, C i Sandburg, R,bcit Fic-', Vale.y Lcbii **1,** U ^< tti pi 1 traduceri proprii am. Salvatore e^uasirnocio şi Anna ***All***-niatova.

Alături de ceilalţi.poqţi.cu--care aiăcut echipă :la *Steaua,* Aurel Rău, Victor Felea, Aurel .Gaţghiami, «1 ,a încercat să redefinească .poezia astfel încît *lirismul* să-şi recapete importanţa lui primordială. Resurecţia dinamului urma-să se fiică în dauna anecdoticii şi a retorismului, asupra cărora notele critice, cronicile, arlicolele-.bilanţ publicate îa *Steaua* deschideau un foc concentric .susţinut. Deretoidzarea poeziei, conceperea ei ca ,.rostire firească", după formula, încă necunoscută, probabil, pe atunci, a lui.Blaga, asumarea subiectivă a cotidianului, -deschiderea .-spre 'experienţele recuperabile alo .modernităţii şi, în priniul iţind, spre marea leqţie a poeziei -interbelice .autohtone, acestea au ifost principalele repere .ale .direcţiei literare de la *Steaua.* La care irebuie .-să .adăugam • spiritul *citadin* .manifestat «chiar .-în ipasteluri, precum -şi o *irttelectualizare* -a viziunii -poetice, -inaparenta la .-început din -cauza -rafinatei simplităţi a .-mijloacelor.

M Itlul dc^ciis mai st s este desigur, unul ideal,. în- i cu ii < ita! de ezităii si intermitente. Poezia 1 m 11 1 ul ci ii va adopta dupa 19G0 cu o aplî- 1 (*Li 1* fnc e de l 1 un aut 1 li altul lucidul fără .nost a al grupului de la ***Steaua:*** ramme înca acela de a-l ai U si pi ouus *f* 1 ani cape un deceniu mai de vreme, n coitc-"H+ mai d, giab i pu*ii\ mc d 1 it fa /orabil i 11 caic do basmul cia pu m ent Acest i mc n i iri^ fa. a cccj im citit si m a'aia celor ai 1 1 *• am 1) 'i s' disto^c i pc 1 c\ei înefu-i, în tec Pc 1 S im 1 1 k In ul (it 1 ici. Ion (L0

ud 1 (' i' 1 f 1 '1 *[* cu <- a 1 'o |a i poeţii b si *C* iioi. m p in 1 1 nod u , m m a iouuii puri- 1 LCt-tO c un p tret dc u Y i t fs c tc pi jlmdu-se cu. a ii m n i 11 u u u l c 11 n ci **1** de acela **al** aCCO. 1^iiitc u L) d a ni ac i i u d u **1 1** rimate a to 1 in; 1 d ivă.: d i a n c i t 1 un it 1 a. devenit... :\ pi. t oc mu cei 1 u d i n u ăi dintre poeţi.

Pe cie altă pante, valorile descriptive încep să fie cultivate- în poezie ca o încercare a talentului, ca o performanţă formală-ilscaiă cu timiditate într-o perioadă în eare arta era numai, şi numai conţinut. Mai mult, abordarea pastelului- — tipar neeanonic — devine o paradoxală soluţie dc emancipare imaginativă. N-u întimplă-tor, reorienta»ffa poeziei baconsk-iene se manifestă printr-un volum compact, d< pasteluri (.Dincolo *de iarnă,* 1-95-7);

Nu sînt, acestea, primele pe care poetul le concepe şi nici primele pe care le publică. Pînă şi în volumul clin r'95'4, *Cîntece de zi şi noapte,.* Minim cel puţin doua pasteluri (flori *de glicitfă* ***şi*** *Noapte)* iar în *Două poeme* secvenţele- cît' de cît citabile sînt tot de natură descriptivă. Baeonsky şî-a dat seama relativ devreme unde se află vocaţia lui şi ce poate face cu ea fără să şi-o altereze.

O* parte din pastelurile ce vor compune volumul Dincolo *de iarnă* apar în *Sleana,* începîn-cl chiar cu primul

număr, publicarea lor l'iincl menită, avem retrospectiv această impresie, să ilustreze şi să provoace o reîntoarcere a poeziei la izvoarele ei lirice. Abaterea lor de la tiparele oficializate a fost sezisată cu promptitudine şi poetul îşi atrage virulente critici în *Viaţa Românească* pentru faptul că „bizarele (sale) viziuni onirice" „rămîn fără răsunet în sufletul cititorului din zilele noastre". Acuzaţiile deseori repetate în cazul lui şi al confraţilor lui au fost acelea de ...intimism" şi „evazionism".

Intimismul era respins iot ca un evazionism, iar lirismul în genere nu era salutat decît în varianta profesiunilor de credinţă. De aceea resimte autorul nevoia să susţină că, „poezia o lirică înainte de toate" şi, mai departe, că. „a ignora bogata gamă a sentimentelor intime înseamnă a mutila personalitatea eroului, a-l înfăţişa unilateral, diminuîndu-i adevăratele dimensiuni sufleteşti *(Lirismul şi contemporaneitatea). Colocviu critic* apare, poate că nu întâmplător, în acelaşi an (1957) cu *Dincolo de iarnă* şi *Fluxul memoriei,* ca pentru a consolida şi apăra cu argumente teoretice noile poziţii ocupate de poet. Volumele formează un *triptic* menit să marcheze *ruptura* decisă, masivă, do simplismul dogmatic şi să ilustreze o altă concepţie despre poezie printr-o practică poetică pe măsură.

Recitite astăzi, pastelurile din ***Dincolo*** *de iarnă* nu par a îndreptăţi în vreun fel calificarea de „intimism" ori „evazionism". Le găsim, dimpotrivă, implicate în problematica epocii, şi preocupate de „răsunetul în sufletul cititorului". Poetul pune în joc sentimente general umane pe care le desfăşoară pe larg, apelînd la cuvinte multe şi pe înţelesul tuturor. El. se iasă încîntat de aromele somptuoase ale toamnei, încearcă nostalgia drumurilor, se hipostaziază în pescăruşi, în cocori, nu evită, în genere, nici un *îopos* al sentimentalismului. Locurile comune ale propagandei din perioada „războiului rece" nu puteau nici ele lipsi, autorul se disociază „cu visul (şi) eu gîndul" de oraşele vestice în care „uzine de arme gem înfundat" şi în care — reminiscenţă livrescă actualizată polemic se bea nimic altceva decît chiar „absint" !

Dincolo de iarnă — titlul acesta va fi fost investit cu o semnificaţie anticipativă. Capacitatea de proiecţie nu-i lipseşte oricum poetului care în ritmica anotimpurilor

descoperă un prilej de meditaţie consolatoare : „Cînd cerul prin ianuarie se-acoperă do nori / Şi fulgii ning şi neaua începe să se-aştoarnă, / îmi place să-mi închipui uneori' Ce se petrece dincolo de iarnă. / Atunci din faţa mea parcă dispare / Zăpada care bîntuie pe străzi / Şi fiecare fulg schimbat în floare/Mă poartă-n lumea primăverii care / Trăieşte peste marile zăpezi. // Văd ridieîndu-se copacii din cîmpii / Să-şi scuture coroana de omături, / Să se privească-n ape străvezii •— / Şi fiecare-şi spune : Ce somn adine dormii! / Şi-n înălţimi cocorii plutesc t răgind în lături / Perdelele de nouri cenuşii. /"

Dimensiunea *alegorică* a tabloului nu e deloc ascunsă aici. Altundeva dăm peste această recunoaştem francă : „în legănate ramuri îmi desluşesc destinul." Titulatura de *pasteluri* are mai degrabă o valoare polemică_ decît una constitutivă. Descripţia nu e la Baeonsky decît un mod ele a se opune anecdoticului şi de a se mărturisi fără a avea aerul că o face. Chiar şi secvenţele neîndoios descriptive sînt aservite confesiunii.

Poetul e *contemplativ,* dar *tm descriptiv,* el aderă, nu reflectă, se pierde în peisajul pe carc-l zugrăveşte pînă 3a fuziunea cu acesta, pînă la ştergerea limitelor între obiect şi subiect. Vorbind despre natură, vorbeşte despre sine pentru ca pînă la urmă şinele însuşi să se risipească în inefabilul unei dispoziţii sufleteşti. „...Şi lîngă sclipitorul, neliniştitul roi/Al razelor do soare ce mă cuprind, febrile, /Dispar în frumuseţea pe care printre noi, / O murmură treeînd aceste zile."

Pastelurile baconskione nici. nu sînt decît rareori vi- /.ualizanfe, ele reţin mai degrabă un murmur sau un foşnet decît, un anumit contur şi cel mai adesea vor să evoce „duhurile mării'', făptura străvezie a vîntului" sau „umbra tragică a timpului". Obiectul tabloului nu e, în ultimă instanţă, unul vizibil, palpabil şi poate că nimic nu c mai tipic pentru modul lui Baeonsky de a-l gîndi decît această mgenios-naivă reprezentare a cauzelor prin efecte :

„Mă uit la vînt şi nu-l văd,
Mă uit îndelung şi nu-l văd,

Vad doar arborii cum.se clatiaâ
Şi [rânzele cum aleargă prin iarbă.

Mă uit la timp şi im-l văd,.
Mă uit îndelung, şi nu-l văd —
Văd doar copiii cum cresc
Şl oumenii cum încărunţesc şi se-apleacăr'

•Dacă e vorba de piasticiza-re, aceasta e mai degrabă una a *abstracţiunilor.* însă poetetl nu niiizează pe ea- eieeît în trecere şi cele mai izbutite dintre analogiile lui *na* «concretizează idei. ci ridică imagini-k: canerete la « punere ' ideală. Precum in poemul *La novd de Someş* unde punctul de plecare îl constituie ideea continuării unui tel de viaţa vegetală în lemnul încorporat noilor clădiri : „.Vei respira, •pădure din nord, în ritm egal, / Vei creşte prknăv-ara in suflete şi-n ramuri,/ Şi toată aşezarea de zid şi de ita-etai/ Cu flăcări vegetale va tresări la geamuri. /"

De la vitalitatea explozivă a vegetalului care „se muta în ziduri", poetul ajunge la propria-i vitalitate debordind peste limitele existenţei :

„Se va muta în ziduri, va trete-n viaţa Ier,
In hale uriaşe, pc vaste bcfcevarde —
Precum îa mine timpul venind biruitor
Aduce peisaje de dincolo ele moarte."

Viaţa se perpetuează, aşadar, în beto i \ u co - tinuă după moarte. Dar nu ideea pereru'^u a ai *, n-* portanţă. cit aceea a fuziunii timpurilor. *£\c* dat d i i >- piia-i expansiune creatoare, poetul însi **,1** do d iutei halucinaţii profetice. Peisajelor de ai-i b s l \ cele „de dincolo". Nevăzute, bineînţeles rh n ' - cWpiuls. Imaginaţia e profetică prin ins n ii *u* -t i, caracteristic profeţiei buconskiene este *€* a **1**' i &u i - tul drept obiect.

Avem în faţă — în chiar contextul c? ' " <- 'a si care conţine deja elementele peeetluitoate _ an **1** <_ ui a lor insistentă de mai' tîrziu — *prima meii \ yia* t » *• *\i* a poetului, rezumativă şi anticipa-tivă In ac iu i tu p D **J-** camdată, sensul ei este unul benefic„ luriuv D nt >U c'e iarnă", dincolo de moarte (paralelismul n [. *21* ocolii), poetul întrevede peisaje extatice.

Dacă in *Dincolo de iarnă,* A. Baeonsky voia să reabiliteze tiparul (clasic) al pastelului, supunîndu-l la proba notaţiei cotidiene şi a ipostazierilor lirice nesfîrşite, — şi altcrîndu-1 în consecinţă, — în *Fluxul memoriei,* miza parc că fia mai importantă în acelaşi sens cmancipator. Titlul volumului se încarcă de semnificaţii pe care poemul din cuprins astfel intitulat c departe ele a Ie epuiza. Opera baconskiană în totalitate poate fi aşezată sub această emblemă, nu numai prima ei secţiune valabilă din punctul de vedere al autorului, aşa cum s-ar putea deduce cin sumarul antologiei publicate în 1967.

Fluxul memoriei punea în 1957 un accent mai mu't decît necesar asupra fundalului istoric pe care poezia nu trebuie să-1 piardă -din vedere oricît de acaparată ar fi de prezent. Tendinţa lăsată neex-plicită în cuprinsul volumului pare să fi fost însă aceea de a scoate inspiraţia poetică de sub dominaţia unei istorii înţelese ca presiune a imediatului. A. E. Baeonsky e unul din primii noştri poeţi de după 23 August la care tematica istorică devine o formă de libertate, altfel spus, o iniţiativă personală. Tstoria însăşi nu mai e concepută ca un efort de reconstituire ..obiectivă", dar ca o rememorare aparent fortuită, neconstrînsă, m -orice caz, de repere cronologice şi teme impuse. Legilor de fier ale istoriei portul le opune crarsul natural al amintirii, nu mai puţin arepresibil, dar lăuntric :

„**Adesea-mi** vin în **minte** imagini do **demult** —
Fereastra **se -deschide** şi **anii** pier în zare,
Ca morsele p.e-un ostrov dc ghejiţă ce s-a smult
Din ni arc-a adormim a nopţilor **polare."**

t *Umbre)*

Fluxul memoriei c un titlu .programatic ale ca! ni conotaţii pi-ousliene nu pot fi desconsiderate. Tir uşi, nu fluxul are aici importanţă, ci memoria, nu capriciile asociative ale subiectului, ci asocierea lui, adeziunea sentimentală. Demersul poetului -e altul decît cel prouîStaao, căci nu atît timpul .pierdut ţine să-1 recupereze ei, cit efigia acestuia, pecetea, urma.

In ciclul *Ştefan şi oamenii* e vorba dc o istoric sedimentată în natură, pe cure o cunosc, adică o deţin, brazii şi apele. „Anii se adună sus în iezere clare" — spune poetul într-un vers epigramatic. Mişcarea istorică e convertită într-una naturală, prefacerea se vădeşte a fi reiterare ciclică, permanenţa şi schimbarea nu reprezintă pentru poet o alternativă : „Oamenii răsar şi apun ca soarele, / Oamenii trec şi rămîn ca izvoarele." Evocarea lui Ştefan se face prin intermediul unui peisaj care îi poartă într-alit amintirea încît produce el singur miraje sau. oricum, participă la ele / *(Ploaie de primăvară la Pulna). Un* adevărat epitaf pentru marele voievod scrie A. E. Baeonsky în maniera — care va fi mai lîrziu a lui Marin Sorcscu — dc rezumat adus la concentrare lirică : „Ştefan cel Marc / A purtat patruzeci de războaie, / A clădit / Patruzeci de biserici / Şi-apoi / Adormi liniştit. / Numai săgeţile / Zburînd din arcul lui / Mai caută încă / Inimi duşmane. / *(Cronică).*

Măreţia eroului, perenitatea figurii lui sînt: admirabil susţinute aici prin metafora săgeţilor sale, ce-şi păstrează intactă peste ani puterea de lovire. Prelungirea în eternitate a zborului lor verifică eleatismul reprezentării baconskiene.

Dar nu numai istoria, ci viaţa personală, trăirea subiectivă sînt raportate la ritmurile naturii. Sentimentului morţii i se opune acela al eternei reîntoarceri :

..Ochii mi **se** vor deschide **în** ruiri,
Bniţolc în ramuri de srdeîm sau de fag,
Glasul şi **cîntecul** se vor întoarce iar în pariuri».
Respiraţia **liniştită se** va înepoia în maree,

î.ogănarea **mea de** nostalgie monotonă şi lenta
Va reveni în grădiniţe duici ale toamnei
De-acolo o dată-nfr-o noapte, cineva
A răpit-o sădindu~mi-o-n piept."

Poetul nu se mulţumeşte cu eternitatea trecerii, care nu-i decît o risipire inevitabilă. Dorinţa lui de identificare şi fixare e mult mai puternică :

. „Numai inima va rămîne ascunsă adine in pămînt
Şi va creşte dintr-ănsa un. fluviu extatic şi maro
Care veşnic se va **Urî** ca un. şarpe în preajma Carpaţilor."

(Ai'tr.rniUin)

Baeonsky însuşi va lăsa mai fîrziu să-i ..scape" într-un vers o expresie de sugestie blagiană, deşi nu mai puţin autodefinitorie : „extatică trecere". Ca şi „fluxul memoriei", ea are pentru poezia lui valoare emblematică. Şi aici accentul cade, în, ciuda aparenţelor, asupra elementului do stabilitate. Aşadar, mai degrabă *nu-inoria* doeît *fluxul, extazul* decît *trecerea.*

Nu intîmplălor iarna e atît de prezentă în meditaţiile poetului. Iarna e anotimpul cure fixează şi păstrează; opreşte curgerea, trecerea şi, înfrerupînd contactele cu exteriorul, favorizează regăsirea de sine :

..Dar iată vine iarna şi din nou
Zăpada reapare peste, câmpuri
Si foaie clipele prin care ai trecui
Prind iar fiinţă-n jurul tău şi murmură.''

Fluxui memoriei e imposibil în afara iluziei opririi timpului, (iestul plecării frunţii sună retoric, dar, in. intimitatea ei. mişcarea lirică e justă, rilkeeană :

„Şi ca fluxul pe plajele galbene
îţi creştem suflet propriul tău trocul...
Vai, (ăl du rău c ahmcea să na ai pe- nimeni aproape
Ca ;>ă-ţi pieri fruntea pe umărul lui."

Siniţut ii tulea este însă aici mai mult o ameninţare posibilă. Dispoziţia melancolică a poetului se manifestă cu timiditate. Dar nu melancolia unei stări ne interesează, ci aceea a viziunii, ba Baeonsky însăşi *trecerea* <• concepută ca o *pierdere :*

„Priveşti vulturii **caro zboară**
în cercuri Jargi peste manii
Şi simţi cum toate frfunocă
Din inima ta şi dispar.'''

Nu e prima dată (şi nu va fi nici ultima) cînd timpul e închipuit de poet ca o planare, ca o rotire de pasăre mare. Imaginea este însă imediat interiorizată şi echivalată cu o sărăcire, cu o împuţinare sufletească pe care efortul recuperator şi integrator al memoriei e menit s-o compenseze.

Un dor de *iimp în munţii Rudnei* e replica lui Baeonsky la *Testamentul* arghezian. Modelul este uşor incognoscibil („saricile grele", „firavul mttgur', variantă Ia „ramura obscură" etc). Preluarea moştenirii se face însă aici altfel, nu e sublimare, salt inir-o nouă calitate, ca la Arghezi, ci trecere lină, transmisiune aproape inefabilă : ..— Fluierele toate / Pe care ei îşi cântau durerea, / Demult s-au dizolvat în piatră, in ţarină ; /' Dar cîntecele au zburat din fluiere / Şi rătăcesc fluide prin văzduh''.

,,Dorul de timp" al poetului se vădeşte a fi mai ales dorinţă de întoarcere în trecut. Formă a nostalgiei mai degrabă decît a insaţiabilităţii proiective. *Anabaxis,* aşadar, nu *catabasis.* Poetul visează Ia „cele ce-ar fi putut să fie şi n-au fost". Pînă şi viitorul lui e un trecut Cînd îşi îndreaptă, lotuşi, privirea înainte, atunci 1 Posti- viitorul aproximabil spre a viza peisaj-, ,de dincolo de moarte."

Fiuxal memoriei este. cum au recunoscut I i c mei - taU n. piinul «olum cu •.ah.v.aat baconsc.-> \ t u M f iaci omo< ca - m u c c^^a m i ai -au ' a c ;i t ı catu circumstanţiale sau pur si simplu caaeri _ 1 , j ' >to-u o C)nc<.pţ ^ aespi *o* >czm co uni pC ! - i i' - Or **JI** *di* mdi partal i ni ai păi t i " tazi această formula poematica, treoute sa recunoaşterii că i ; • u i , t d < „ m c l ip i c >M şi danii.

Poemele publicate în volumul. *Călătorii în Europa si Asta* (1980) nu aduc nimic nou în ordine estetică. Impresiile de voiaj rămîn în genere abstracte, efuziuni cărora le lipseşte uneori tocmai fiorul. Cîle o observaţie so reţine, totuşi, prin trecerea de la *psihologic* la *antropologic* precum

în această evocare a „oamenilor veniţi de la nord" cuprinşi de insomnie în faţa eucalipţilor şi chiparoşilor : „Noaptea .cori / cînd vîntul care vine dinspre mare / i ' i < t .i a apelor, / şi tremură şoptind la î i f ast i veci neliniştitele frunze / de eucalipt — şi m li tn / nu pot adormi, / şi chiar cînd vine soraca snvt vreji. *(Oamunii* reniţi dc fa *nord).*

In *i* Bacons uile i c *c* tto antologiei de *Versuri* din 1961 a impresia că exersează gesturile ample şi toie **PI** veacrea „imnurilor către zorii de zi" ce *a an* mai tîrzîu. Nu-i vorbă, el a mai incorect ouauiate şi în *Lucrări şi anotimpuri* sen *tn na.* unde un poem absolutiza cotidianul cita- o., n._iei **II.** t intoaî'cerea acasă după o zi de muncă do- .notia conţinută şi sugerată — un eveniment unii ib l c i i'jaiceLti coiaburilor de pe îndepărtate f . ui for"'a *se îuiotr < anxenu).* Acum ei etnia vara şi n i i **si** sc nun ă sitic id in bucuriile altora" *(Imn â>>* "cxrraî *i ori* interpretează mişcările naturii ca pe sugestii • i p p ti a"' L *i* inpoliru «a plopilor va i'i — saci, mai exact, este — a lui Blaga : ..Dar plopii înalţi clătîimi- *n<* T ş n Na *(Xoiii ploaia,}.*

In rostirea poetică baconskiană, imnul, tinde să-şi recapete cîteva din rosturile lui originare, ehbcrîn.clu-s-.; do servituti imediate şi făcînd loc unor sentimente do anvergură genei'al-umană, în primul rînd extazului în iY.ţa veşniciei nai urii. Poetul, celebrează, ca şi pînă acum şi de acum îneoio, roiirea. largă a anotimpurilor, dialectica mereu fluctuantă a luminii şi umbrei într-un spaţiu infinit d<-.î- •ehis. Nota dominantă acum e un patetism asumat pe -nă- sură ce confesiunea devine impersonală şi eul o învest' cui semnificaţii simbolice.

Primul imn citabil în întregime este cel intitulat ,$pas *adio pădurilor,* veritabil program, dar nu estetic sau mai mult decît estetic. Proiecţia are loc aici într-un pian ce d-ept jeţlc istoria spre un fel dc filogenio :

„**Am** trăit în **păduri,**
şi-acum, **iată, mă-nalţ şi mă scutur** de ierburi,
de frunze uscate, de ploi **şi** de **propria-mi** vârstă.
Mă ridic în lurotoâ şi vorba **ce-o** spun e »d:o,

Miiiit adio titcufetor silde silvestre,
*puu iidld. adio pădurilor...
$1 mu duc niistuindu-mă-n soare."

Duca în alte poeme *(Un dor de timp in mantii Rodneî) ura* vorba do o reasumare, de racordarea iu o tradiție, aici ruptura este evidentă. Ea implică, pe lingă părăsirea unor obişnuințe ancestrale, si instalarea într-o vîrstă, alta decît cea firească. „Versta proprie'' de care se scutură poetul ou o a lui, ei a neamului său crescut în umbră de codru, Acea „ardere a etapelor" pe care au ideutificat-o istoricii şi teoreticienii culturii româneşti moderne pare să-.şi găsească aici o ilustrare pregnantă.

Meditai ie in ritm de maree e un alt imn în care, deşi minații de locuri comune poetizările (ghemul „negru .şi brun" al drumului, „turmele de. cerbi străvezii, care sînt poate visele tale"), intenția programatică nu lipseşte. .1'rogramul e tot unul al. separației şi despărțirii. Dc această dată, poetul proclamă disocierea de trecut în genere, nu numai dc acela neguros şi păduratec împărtăşit din solidaritate' afectivii. Trecutul îi apare acum ca „o casă pustie". ..Totul e numai acolo — înainte, totul e-n față. Aleargă uitînd..." — aceasta este exortațîa finală.

La numai cinci ani după *Fluxul memoriei,* Baeonsky simte nevoia să-şi dea singur o replică şi, din această perspectivă, chiar titlul volumului *Imn către zorii dc zi* se constituie ca termen al unei opoziții interioare. Dat şi verificat fiind spiritul de independență al autorului, ne place să credem că reorientarea sa nu e menită să îndepărteze acuzația de ..paseism" de care era susceptibil după *Fluxul memoriei* (şi care s-a .şi rostit la adresa lui).

Programui acesta „viilorist" e însă formulat — acum, ca întotdeauna la Baeonsky -— în chip prea abstract şi dezangajant spre a fi luat în serios. Poetul va continua, de altfel, să compună lăsindu-se invadat de ceea ce în altă parte numeşti: „mareea amintirii", după cum va evoca mereu pădurile, deşi le-a spus atît de patetic „adio". Disocierea intre persoana poetului şi persoana care vorbeşte în poem se cere făcută aici o dată în plus.

In chiar acelaşi volum întîlnim o dovadă că nu c vorba de contradicție sau de schimbarea atitudinii. Tensiunea

aparentă se rezolvă .într-un dialog interior pe care un splendid poem *(Andante),* greu de numit „imn" (nu doar din cauza titlului), îl desfăşoară pe larg, de la primele versuri pînă la finalul ce cade pe o formulă norocoasă, deşi nu imprevizibilă. „Din drumuri lungi mă reîntorc mereu" — spune la început poetul, stabilind termenii dialogului şi punînd deja accentele : „Ca Un erou din cărțile vechi şi uitate / — Dar nu ştiu dacă pice cu adevărat, / Sau poate cad într-o uitare blîndă, / într-un somn liniştit ca al frunzelor, / Care pleacă şi dorm undeva, / Şi iar revin cînd se destramă iarna."

Ei pare să iubească într-atit „zona nostalgică" a revenirii., încît plecarea, îndepărtarea, nu reprezintă, prin comparație, decît aulomalisme ale absenței. Punctul de reper care contează cu adevărat pentru el este numai cel al întoarcerii, înlr-o ipoteză lirică atît de caracteristică în avinInl ei, poetul adaugă :

„Oricît do departe m~aş duce —
Chiar dacă rătăcindu-mă cîndva.
Aş trece de hotarul alb al zilei,
Sufictul meu deprins mereu cu drumul
Sprc-aeeste locuri singur s-ar întoarce,
Bolnav de-acelaşi eîntec s-ar întoarce
.Curtat de-un fir văzul şi nevăzut,
l'e care simt. că cineva mi t toarce.",

Ceea ce părea opțiune mereu repetată se vădeşte a fi, aşadar, fatalitate recunoscută, destin asumat. Rătăcirea nu e decît o amînaro a întoarcerii. Iată, probabil, ele ce vorbeşte el de „fluxul" şi nu de refluxul memoriei. înaintai-ea, peregrinarea, proiectarea în timp şi spațiu sînt condiționate de revenirea la punctul fix deținut de amintire. Magnetismul memoriei c atît de puternic încît provoacă . reîntoarcerea chiar şi de dincolo de timp. O dală mai mult, Baeonsky aruncă în trecere o sondă în spațiul opac al neți iutei.

în mai marc măsură decît celelalte poeme, *imnurile* sînt discursive, grandilocvente chiar pe alocuri, limita de sus fiind atinsă, de pildă. în *Imnul cat re nelinişte.* Tema

enunțată putea fi fecundă din punct de vedere liric, însă tratarea ei rămîne pletorică şi, în ciuda elanului generos, de-a dreptul plată : „...Să fiu bolnav de boala fiecărui, / Ca să ştiu ce înseamnă o floare, un îndemn, / Un nou anotimp sau o veste — / Cîteodată şi ceața să-mi pună mina pe umăr, / Ca să mă-ntorc privind-o-nfiorat, / Şi chiar să plec o dată într-o seară / Ca un bătrîn adormit, /' Ca să revin în zori de zi cu pruncii."

La un moment dat, poetul are o intuiție salvatoare, punmdu-ne în fața unei subite împărtăşiri a responsabilității afective : ..Nu ştiu. Ştiu doar că nu sînt singurul : / Aşa vorbesc şi pădurile toamna, / Cînd au gură de aur, / Aşa strigă cocorii cînd văd iarba căruntă, / Şi marca spune la fel în septembrie..." dar, în loc să încheie poemul aici, îl continuă încă multă vreme, pînă la oboseală şi plictis.

Ideea neliniştii, a neliniştirii, mai bine-zis, rămîne insă importantă în ansamblul concepției baconskiene, ca o contrapondere necesară la starea de satisfacție şi chiar de euforic declarată de atîtea ori pînă acum. E adevărat că euforia se dovedea a nu fi decît chietudine şi că poetul o încerca mai ales în fața naturii. „Ce bure e...", scria el, dar evocarea repetată a tihnei semăna mai degrabă cu o invocare a ei.

Oricum, deocamdată el îşi provoacă neliniştea, o experimentează altfel spus, nu o suportă. Abia mai tîrziu se va lăsa experimentat de ea, făcînd din însăşi scrierea poemelor o terapie a unor sumbre presimțiri. Se poate însă spune că, de pe-acum, *elogiile* poetului sînt mai degrabă *elegii,* că tonalitatea cea mai pregnantă a imnurilor este una melancolică, *minorii.* Melancolia c temperamentală, structurală, dar lipsită de acuități tragice în măsura în care se consumă — şi se şi consolează — în deplină potențialitate.

„între două lumini", între două tipuri de nostalgie îşi plasează Baeonsky cele mai multe dintre poemele sale : nostalgia unor po.sibiluri neîmplinite în trecut şi aceea decuigînd. din neputința de a fi agentul sau măcar martorul realizării lor viitoare : „Şi-apoi seara tăcînd vinovată şi capiii do bionz / AI amurgului meu căzînd de pe umerii noDțu _ atunci traiectoria mea şerpuind va ivi o lununia ciudata. / Po care doar eu n-am să fiu s-o mai văd

licărind, / Vedea-o-vor alții şi iată, îmi spun, va fi bine / Vedea-o-vor alții şi iată-i mai mult decît bine — Alții îmi spun şi surîd, alții — şi-ncet mă ridic / Larg deschizindu-mi uşile." *(Intre două lumini).* Resemnare sau promisiune putem desluşi în aceste versuri"? înainte de a fi expresia unei generoase retrageri, „mai binele" despre care vorbeşte poetul e o formă a detaşării de sine caracteristică stării *elegiace.*

Aici, ca şi în alte texte, se prefigurează tema. titulară în volumul următor, a *risipirii.* Ipostazele ei vor fi numeroase, ca şi motivațiile acestora. Deocamdată, tot în *Imn către zorii de zi* mai întîlnim o secvență semnificativă atît pentru *înlipărirea trecerii,* despre care am mai vorbit, cît şi pentru relația de organică, intimă coerența între *fluxul memoriei* şi *risipire.*

Poetul se pierde pe sine spre a fi regăsit în lucruri sau în mulțimile anonime. Mîngîierea sa este că amintirea Ii va fi purtată in memoria colectivă sau în cagule naturii înseşi :

„Cei care vor ciuta îşi vor aduce aminte de mine —
Cei care vor aşeza cărămizi sau se vor întoarce din tnp'e :
Ei **vor** cunoaşte drumul meu după iarba scuturată dj r>..,uă,,
După chipurile gindiloare **alo bălrinilor** fagi.-

în altă parte, comunicarea cu propriul trecut se veeV tulburată de comunicarea cu peisajul. Fluxul memoriei personale, al regăsirii de sine, e întrerupt datorită celuilalt Fiux, al risipirii in lucruri, al impregnării lor afectiv-". Familiaritatea cu peisajul face posibilă această neaşteptată transmisiune în care vedem o *marcă* a sensibilității artistice baennskienc :

„Nn -mi mai aduc aminte sinu-lul stins al cîmpic-i...
Yt-clr mele do-aiunei le visează pădurea de ulmi."

((.'."-: >j>Uări<:}

în *Fiul risipitor* (1964), A.E. Baeonsky ni se arată acaparat pînă la obsesie de ideea posterității, a propriei moşteniri spirituale. Lirismul cu un pronunțat caracter auio-

biografie şi testamentar se explică în acest fel. La sfârşitul eelui de al optulea lustru de viaţă, poetul resimte apropierea *definitivului ea* pc o speranţă şi, în acelaşi timp, ca po o ameninţare : „Fiece oră mă schimbă şi fiece pas / Mu apropie-n taină ele cei ce voi fi totdeauna." Cadenţa gravii a acestea apropieri anunţă imposibilitatea vreunei reîntoarceri : „Cele din urmă ramuri uscato-mi vor arde pierind / în incendiul amurgului". / De aici ezitarea şi emoţia '. „Nu ştiri, e prea devreme, prea târziu." între 5,devreme" şi „lîrziu", poetul angajează o confruntare cu sine. cu propria existenţă şi, mai ales, cu propria-i operă. In vederea sintezei, finale ol nu încearcă omogenizarea ipostazelor sate lirice manifeste', ei unificarea acestora eu — elin nou — virtualitatea rămasă neexpriniafă : „.., -...... chipuri nenumărate, / sub care ele afîioa ori m-am ascuns, veniţi, şi împăcaţi-vă / cu adevărata-mi fiinţă."

Recapitulările sîi.l urmate, di» regulă, de anticipări, bilanţul sfîr.şe.şî.o în prescripţie testament,iră. Numeroase poeme închipuie „odihna" sau viaţa de apoi a poetului caro îşi „caută adăpooi în propriul eîntec". Promisiunea posterităţii nu pare să-1 satisfacă insă deplin şi ireparabilul „trecerii" îi provoacă meditaţii înir-o tonalitate elegiacă nu numai recunoscii(ă de această dată, dar chiar programatică. I'e lingă cele patru (astfel, intitulate) *Eleyii,* să mai citām col puţin încă una pentru ideea simplă de a adăuga la vechiul motiv ai eiiso.luţiei lucrurilor, al pairii fiinţelor, po aceia al dispariţiei cuvintelor :

..Untio s au <u.rs ruvudele po rare le-am rostit.
AiriiM.<Þusd.e vorui- or draa.isle unde. au purul sa ui:-oara.
o; uuc.'om pirrii sibilinele .«eipto de taină ::. rugile rado
Ni ciudaţi'.le eare-mi ixmmi soro umiera dureriie-aeanee,
iiaili* s au <ius i-uviniele emd slmcim : O, Irumusete
n<•asemuita !..."

(Unele .s-aa .iţi» *mvintaU')*

Costurile, de comuniune se înmulţesc, drumurile poetului suit itinerarii ale simpatiei şi. recunoaşterii. El se opreşte noaptea „în vechi cartiere, la porţi, anonime", pătrunde în „lumea îndepărtatelor foburguri", ascultă spovedaniile călătorilor în trenuri, alo docherilor pe cheiuri,

se lasă impresionat dc soarta tor. „Laolaltă cu lumea, laolaltă cu lumea" — acesta e leit motivul volumului.

Voinţa de scufundare în masa anonimă este împinsă pînă la forme extreme în care nu putem să nu vedem probe ale unui orgoliu pedepsit. Poetul ţine să se asemene, nicidecum să pară neasemuit. Integrîndu-se astfel, el îndepărtează bănuiala ilegitimităţii :

.,Poate vă par uneori un bastard pripăşit printre voi,
un miracol netrebnic ivit fără veste. De urido-a venii,
vă-ntrebaţi cu dreptate, şi cinc-i acela ce-şi zice
părintele lui ? Fonte vântul ce poartă seminţele scailor.,
poate **drumul** mereu nestatornic sau poale **vreun** rin,
primăvara umflai: de zăpezi, a purtat ameţii
«arătarea aceasta bizară. Şi totuşi aici
lingă stelele voastre, cmdva m-am născut.

Aici am crescut, deşi **poate** nu seamăn
cu nimeni **prea** mult. Dar toate şi toţi îmi sînt dragi
şi-aparţin tuturor deopotrivă **şi-odală** chiar cei
ce nu-mi seamănă cît de puţin vor privi cuutînd
in imaginea mea. trăsături înrudite."

(Vis *in dericS)*

Metamorfoza care urmează exprimă efortul poetului de a se face indispensabil pentru semenii săi. în modestia lui aparentă, el vizează o elemcntarifatc esenţială **1**

„Semn al iubirii de oameni o **darul** ce-l am
de-a pune cuvintelor nimburi — semn **ai iubirii**
e darul de-a **fi** pentru **tine** drumeţ ostenii,
o ffntînă, un **pom** ori **o piatră. Fie o clipă,**
o singură clipă fugară de-ai sta odihnindu-te,
rostul va fi împlinit şl o vorbă va trece
mereu **în urmaşi : nu uitaţi, lîngă drum**
undeva, un copac, **o îîntînă, o piatră...**

(Inscripţie umilă)

Numele autorului se pierde, aşadar, însă rostul poeziei se păstrează materializat în efectele ei. Aici, ca şi în altă parte, scufundarea în peisaj funcţionează ca un ritual purificator. Poetul se limpezeşte de patimi spre a se identi-

flea, el renunţă la orgoliul identităţii spre a se risipi în **colectivitate.** El nu e „bastardul", ci „fiul risipitor" care, «Itfur **pc** descendenţa lui, îşi îngăduie, printre altele, luxul anonimatului.

Acest „fiu risipitor" se risipeşte însă în primul rînd pe sine, adică se dăruie generos, nu se prezervă conform unor calcule egoiste. „N-am nevoie / de nici un *mai tîrziu* „şi nici **o** vîrstă / nu-mi va suna argintii" — spune el. Sc dăruie clipei nu spre a-i savura farmecul, dar pentru a-şi face prezenţa utilă, necesară. Contopirea cu mulţimile îi dă **o** stare de beatitudine, căci aceste mulţimi vor mărturisi pentru el : „Mai tîrziu vor gîndi pentru mine oraşele tinere / Pe care le-am iubit ca un frate mai mare..."

Pornind de la motivul biblic al „fiului risipitor" şi de ia tema *risipirii* — mult dezbătută în literatura epocii — Baeonsky ajunge la o rezolvare originală, în consonanţă cu modul său propriu de a aprecia rosturile şi puterile literaturii. Astfel, el refuză pentru eul său liric statutul *eroului eponim* pe care îl vizau cei mai mulţi şi cei mai importanţi dintre poeţii vremii. Nu rîvneşte să fie exponent al maselor, ci încredinţează mesajul său personal expresiei lor colective.

De fapt, raporturile pe care le instituie sînt încă mai strînse, de comunicare organică, de trecere substanţială. Contactul cu ceilalţi vrea să fie direct, dispensîndu-se parcă de intermedierea operei, ale cărei contururi materiale sînt făcute să se piardă în idealitatea exemplului propus **şi** asimilat :

„Semnele mele se vor risipi
ca urmele lăsatc-n zori pe plajă
de-o pasăre necunoscută..,

Tot ce-a fost rău
în viaţa mea va judeca ţărîna
şi viscolul — iar tot ce-a fost mai bun
demult e-n voi/ţ

(Dispariţie lentă)

„Risipirea" e resimţită de poet cînd ca o „extatică trecere" în alţii, în altceva, în oameni, în lucruri, în „tirziul

Noiembrie", cînd ca o boală necunoscută şi fără leac, „dureroasă şi crudă". Ea ar putea să pară damnare, dacă n-ar fi consimţire senină ; e, de fapt, conştiinţa unui destin acceptat.

Acceptarea nu presupune însă numai resemnare, ci şi speranţă. Contopirea cu mulţimea are loc în vederea unei perpetuări, renunţarea la identitatea proprie devine un mod de conservare, nediferenţiată, e adevărat, dar sigură. Fluxul memoriei personale sc varsă în rezervorul memoriei colective de unde sfidează timpul. „Risipirea" poale fi, aşadar, şi o investiţie. Poetul se dăruie tocmai spre a nu se pierde cu totul.

în elanul său de contopire şi anonimizare, alege nu o dată peisajul. Am mai întîlntt acest transfer de funcţii, această învestire :

„Tu trebuie să uiţi cc-ai fosl, ce eşti —

Kumcte tău il va purta amurgul
Surîsul tău îl va purta cîmpia."

Poetul se desparte, aşadar, de propria-i biografic, se scufundă în natură, se obiectivează în peisaj. Dar ce observăm ? Renunţînd Ia nume, el numeşte, pierzîndu-şi-i, îi atribuie. „Inscripţia" lui pe fundalul etern al naturii e mai puţin „umilă" decît părea la început. Orgoliul creator, respins o clipă ca nelegitim într-o societate colectivistă, răbufneşte aici într-o expresie impersonală şi supremă.

Iii volumul *Fiul risipitor,* „poetul îşi fixează un dup nu cu totul nou, dar mai pregnant", observă cu îndreptăţire E. S'union, care supraliciteazǎ însă cînd identifică în el „cartea cea mai frumoasă a lui Baeonsky şi una dintre cele mai substanţiale, sub raportul valorii, apărute după război." *(Scriitori români,* voi. III). Pregnanţa sporită se datorează reluării unor terne predilecte şi reprezintă o impresie rezultată din acumulare, nu din acuitate. Superlativele pot fi disputate cu şanse cel puţin egale de alte volume baconskiene, *Fluxul memoriei,* de pildă sau *Cadavre în vid. Fiul risipitor* nu c nici măcar mai omogen din punct

de vedere valoric decît volumele anterioare, căci conține,);i t'indul lui, destule poeme slabe, de pură abstracțiune sentimentală, precum *Trecătorul din zori. Amintiri și otimeni, Cînlecul bielelor, Cariatide chitind* și, cu deosebire, *Drumuri în vini, do* o grandilocvență de-a dreptul insuportabilă.

Cu greu am putea, de altfel, vorbi ia Baeonsky, de un progres artistic după 1 957, cînd a izbutit nu să-și. descopei-e, dar să-și valideze adevărata voce lirică ale cărei posibilități le exploatează în continuare cu o intensitate variabila de la un. poem la altul, *nu* de la un volum la altul. Fără să fio mai substanțial sau mai reprezentativ decit *Fluxul memoriei* .sau *Imn către zorii de zi. Fiul rispitor* arc importanța lui prin chiar faptul că încheie o etapă dc creație pe caro ne îngăduie astfel s-o considerăm în totalitate.

Văzută în ansamblu, poezia acestei perioade (1.957—liiitj) *osie* extrem do unitară, rofindu-se adesea în jurul acelorași motive și adoptînd nu o dată chiar soluții lirice asemănătoare. Pecetea baconskiană e peste tot reeognoseibiiă, pusă, e drept, uneori, cu riscul, cel puțin aparent, al monotoniei. în poemele cele mai caracteristice, autorul alege cu dificultate între euforie și neliniște, intre adeziunea frenetică și glacialitatea distantă, diferența de ac-c-eni. precumpănitor de î.a un poem la altul fiind de multe ori o chestiune de nuanță. Eroul său liric se lasă cuprins do cele mai generoase elanuri, recăzînd. insă apoi cu voluptate în tristețea prestigioasă a însingurării. El. ține să fie un solitar solidar, purtător ai unui stigmat prețios, al unei „boli'' pe care încearcă s-o vindece prin contopire și s-o întrețină prin memorie. Tonurile se amestecă, fuzionează adesea, dominantă rămînî.nd aproape întotdeauna o *nostalgie,* ca. formă a unei insațiabilități atît proiective (do aici motivul recurent al *drumului,* al *peregrinării,* al *rătăcirii),* cît și. mai cu seamă, retrospective *(fluxul memoriei).* Inutil să adăugăm că această nostalgie e mai degrabă voluptate decît suferință, o stare ..dureros de dulce", spre a relua oximoronul eminescian.

Ca și Emiiiescu, Baeonsky simte iăstndu-se asupră-i „umbra tragică a timpului", ca și la marele său predecesor, „dorul de timp" nu e deloc incompatibil cu „dorul de moarte." Și tot el, proiectîndu-și personajele discursului său liric pe mari panouri simbolice, face foarte al său un titlu eminescian precum *Umbre pe pînza vremii.* Tot eminesciană e si moartea ca risipire în. natură, și „nesîîrșita monotonie" a frunzelor. *(Rugă tăcută)*

>artc de a începe și a se reduce la *Fluxul -memoriei,* meditația asupra timpului e permanentă la Baeonsky. Ea dădea o anumită noblețe pînă și unor penibile versificații din perioada sa proletcultistă. Tema aceasta universală e întoarsă pe toate fețele de poet, care găsește imagini exacte, chiar dacă nu întotdeauna inedite. Iată, de pildă, propria devenire desfășuratei pe fundalul simplei treceri a zilei :

„**încă n-a** răsărit **peste** creștetul meu miezul zilei,
Și-apoi după-arniaza eîntînd **printre** ploi străvezii.
Și-apoi seara **tacind vinovată și** capul de bronz
Al. amurgului meu căzînd do pe umerii nopții.''

(Intre *două lumini)*

Altă dată pontul invocă viața îndelungată, bătrânețea „ca o deltă *do.* aur" : „Mă uit la vrăbii, și mi. se face dor de vreme lungă, / De ani îndelungi, de plete albe licărind in amurg", dar nu pentru sine, ci pentru „cei fără număr", ținuți pînă atunci în întuneric : „Să vină superba trenă de ceață a anilor 90 și .1.00, / Pentru cei care n-au cunoscut niciodată faldurii ei, / Pentru cei ce-au năvălit pe bulevarde feerice, / Să vină încet pădurea fără somn..." *(Desvîntec pentru vîrsia mulțimilor)*

Viața poetului c călăuzită'de stele numărate care, „cu fiecare nouă întoarcere, rămîn tot mai puține, tot mai îndepărtate, tot mai reci". Timpul își depune „polenul enigmatic" asupra vîrstclor ; lucrarea lui e totdeauna secretă, deși accesul ia tainele celei mai stricte intimități nu-i poate fi refuzat : „— coboară-ți privirea în suflet / și. caută singur oglinda aceea în caro te uiți / numai tu și, din cînd în cînd, timpul".

Trecerea'- îl molar
________it uiwanculizează. dar îi si fascinează pe poet. „Rana" pe care i-o provoacă timpul „nu se închide" pentru că el însuşi o oblojeşte şi-o scurma mereu. Lamentaţia lui nu e decît o implicare interesată. ..Kilosoua Doctului e tămăduirea tie timp prin timp", scrie M. Petroveanu (Traiectorii lirice.» pornind, probabil, de la *Meditaţie în ritm dc maree,* mai precis, de la un vers precum : ..Pentru toate păcatele tale izbăvirea e numai în vimp". Perspectiva aces- jnip'om m poa«. ti i ,d l u>ra
» (cu i ᵏ ᵐ -a i mai
din *litnp,* Ieşire ei . nu n V'n «n ! lumuinduli desimu t; tis tragere.

Preocupată obsesiv de formele şi *d.t* efect «-ie limpide.!, meditaţia -poetului e împinsă uneori pînă ia .a-l surprinde in plma *potenţialitate.* Alto.i spus, timpul *c* mchipuu si în T s;i7ᵥ^r r •T'c-foort" s; m *;"U- post/nm ore* , u c' " i ' " d ce-ni"*e <> chip c;"P'rl «u *v* ic 1 cur' md l -g*u, '! - np" •—* -prut nwn r-ivin tir^pul ra . rut u n'- t pe de o parte, timpul ce na mai poate fi măsurat, -""a'te, pe d ; a p:r te. Lrei o>*r apropie „in t.'iînu" de veşnicie. ..Altoiul nevăzut" nu e (numai) al rnicţii, ciur şi ai timpului însuşi ce are şansa ac a *deveni* eternitate. Prin Intermediul timpului — şi nu aiitei — pocim cu unge *dencoace* sau, nun ales. rfincoto de timp.

lata. imaiul unui poem fura tiilu dm volumul *kiu.1 risipitor* trasează portretul generic, cmecunosrui am vaite ancel ioar.» ·UO;H, al unui „visător ac miazane.ipie :

înv de-o generoasă nebunie,
& raoic ondulat in Iernă a stelelor —
mazica manilor arse de var
ş. nevăzutele snir;*e alo timpului
prin care sufletul mereu eîntînd
ş;-i înmotea-cainte. ..."

Să. ne opriră puţin asupra ..generoasei nebunii" imaf-.tnative la care îl duce pe poet neîncetata sa meditaţie asupra timpului. într-o clipă de iluminare, „cînlecul'* e insiceput aici ca o şansă prospectivă, ca o trăire cu anticipaţie. Pentru ca ultimele două versuri să tatoneze din i.ou acel timp „de dincolo" care constituie una din obse-

„...dar **cine va** putea **s-ajungă** căitul
rămas fără pasăre..."

•Metafora ni se dezvăluie a fi progresivă. Timpul experimentat astfel în avans, timpul cucerit prin „cîntec" rămîne în veci inalienabil. Moartea poate „fulgera" pasărea, î-i poate opri cîntecul, dar ceea ce a fost deja cîntat îşi păstrează o rezonanţă perpetuă, inalterabilă. întîlnim aici reunite ambele ipostaze ale potenţialităţii timpului ia Baeonsky. De această dată, însă, anterioritatea se confundă cu. un timp validat prin trăire imaginativă şi afectivă, prin „cîntec", iar posterioritatea cu o posteritate cucerită toi prin „-cîntec".

Ni se desluşesc mai bine acum sensurile unei metafore pe care poetul o aruncă în trecere şi parcă ia întîmplare într-un poem anterior *(Rugă tăcută* din voi. *Imn* către *zorii de zî) :*

,.Şi-ntr-un tîrziu mă rog Craiului Nea
Să-mi sape cavoul în timp, în ecou..."

Surprinde la început asocierea aproape oxi.raoronică a cavoului cu timpul, a definitivului cu trecătorul prin excelenţă. Dar poetul adaugă *ecoul,* care schimbă subit natura şi calitatea timpului. Timpul ecoului nu mai e un timp al „trecerii", ci al repetiţiei, al reluării în perpetuitate. Dintr-o dată, acest timp e făcut să stea ori să curgă altfel, purtînd cu el o efigie.

Trecutul însuşi nu e, în reprezentarea autorului nostru, doar sedimentare a „trecerii". Memoria nu recuperează numai trecutul, real, ci şi pe cel virtual. Poetul închipuie, ne amintim, acele lucruri „ce ar fi putut să fie şi n-au fost". Spaţiul infinit deschis al poemului baeonrikiun e un spaţiu de încercare — şi deseori de eşec — al virtualităţilor. Condiţionalul trecut şi viitorul al doilea constituie plinurile şi golurile basoreliefului ce ar putea ilustra logica' timpurilor, predilecţia pentru ele şi utilizarea .lor subiectivă de către poet. Nu ce *a fost,* ce *este* şi ce *va fi* îl preocupă în mod deosebit, ci ce *ar fi putut să fie* sau ceea. ce *va **să** fie, dacă* şi *după* ce el însuşi nu va mai fi. Dorul de timp" baeonskian e de fapt dorinţă — iluzie conştient; întreţinută, consolatoare şi .stimulatoare — de risi-

mUivî ^ti^ti'lea nemărginită şi veşnic

-Nu întimplător, peisajele baconsfciene par imweenat«

• u?«p ctmtto, aHale mereu mtr-o mişcare ce nu deeii

F'itr.nînri'- aS ?^Cni , ' «"mecma sau chiar âti, o i i r ' unor Chelii de cai. **Efecte*** W«odfIr d''\^.crom a ti s m i-J lor fluctuant -în X' <• - rot-rea lumimi ?• a anotimpurilor. Pădurile „p.eacu'm octombrie, „se întorc în iarnă".

în *„Gazda literară"* din 8 şi 15 iunie 1961, A. E. Baeonsky publica eseul *Declinul metaforei* pe eare-I va include într-un test mai amplu intitulat *Colocviu despre poezie* şi-1 va publica în volumul *Poeţi şi poezie* din 196S. Ideea despre declinul metaforei a provocat o oarecare v'iivă, stîrnind reacţii imediate, unele chiar violente-(în *Tribuna,* de-pildă, unde redactorul şef al *Stelei* era metodic persecutat). Dincolo de animozităţi personale, o asemenea- teză, inspirată de realitatea altor spaţii poetice, avea de cc să şocheze la noi, formulată cum.a fost chiar în momentul „desmărginirii" imaginaţiei, al unei „viziuni" lirice în sfîrşit îngăduite în libertatea si gratuitatea ci etc. Moment: dc explozie metaforică prin excelenţă, amplificată mai cu seamă prin contribuţia tinerilor poeţi. Nu încape îndoială că autorul a fost conştient de contratimpul in care şi-a înscris ipoteza .şi pledoaria. Nu e, oricum, singurul gest de sfidare din cariera sa. Dar nu sfidarea .are importanţă, ci propunerea înnoitoare, încercarea - de a schimba o mentalitate artistică a cărei tradiţie abia începuse să fie restaurată.

Care este semnificaţia unei astfel de pledoarii în contextul operei baconskienc, nu numai în contextul epocii ? înainte de a răspunde, să vedem cum se formulează punctul de vedere al poetului-teoretician. Trecem peste

premisele foarte îndepărtate pe care acesta ie stabileşte în vederea asigurării unei baze ideologice „juste", trecem peste „penibila simetrie" (ghilimelele îi aparţin) descoperită între *aniiteatru, antipoezie* şi... *anticomunism,* ca şi peste execuţia sumară, cu argumente care astăzi, dau pur şi simplu fiori, a lui Heidegger, a lui Saint-John Perse, a lui G-aelan. Picon etc. şi reţinem adeziunea sa la „noua simplitate po care latura majoră a liricii contemporane tinde s-o cucerească", în acord cu noile tipare ale sensibilităţii omului contemporan. „Simplitatea de linie" care dă nota specifică „idealului nostru de frumuseţe" afectează şi prestigiul metaforei, susţine autorul. Poeţi contemporani dintre cei mai importanţi nu mai apelează la serviciile ei, preferind alte mijloace de captare" a „fluxului emotiv".

Căci. condiţia fundamentală a poeziei (şi a artei în genere) rămîne, după A. E. Baeonsky, *emoţia,* nicidecum metafora. Opoziţia între metaforă şi emoţie nu o explicită (şi nici, cu atît; mai puţin, explicată), dar constituie, cu toate acestea, fundalul întregii discuţii. Termenul însuşi dc metaforă nu e înţeles într-un. plan mai larg, imaginativ, „vizionar". Dimpotrivă, metafora apare ca un produs al „auxiliilor imaginaţiei". In acest fel „metaforismul" po de o parte şi „nuditatea vibrantă", pe do altă parte, se constituie ea o alternativă a. poeziei dinlotdeauna.

Pledoaria lui Baeonsky nu e una împotriva metaforei, cit împotriva a eeea ce s-ar numi *eroarea melaforizantă,* adică egalizarea poeziei eu metafora. O asemenea absolutizare' a metaforei este considerată anacronică astăzi, cînd poeţii nici nu mai pot găsi în limitele ei posibilităţi ele inovare. ..Metaforele cele mai rare au fost rostite de nenumărate ori, comparaţiile cele mai îndrăzneţe nu sînt decît recuzita utilizată de atîtea generaţii" — scrie criticul nostru, comontîndu-1 pc flobert Prost. „Poetul cîmpurilor do la. nord do Boston" o chemat .-daturi de Sandburg, de Antonio Machado şi Coşar Vallejo, de Umberto Saba şi Quasimoci.o, de Laagerkvist să ilustreze noua orientare dc-metai'orizantă a poeziei, contemporane, căreia i se găsesc, bineînţeles, şi înaintaşi prestigioşi, începi'ud cu Villon, cu Jorge Manrique şi terminînd cu Wllhman sau Maiakovskî.

„N«wn K i a t a simplităţii'' înlocuie-slc metaforismul < avtfttv tu alte mtJcl.tâ'. -l- t...-a lua si c..vp.eoiwtătu a-n w precum : enttmevame, repetiţiile, refrenul ori „intercalarea ostentativa a prozaismului"' (la Matakovski şi **SandburgV** ..ingenuitatea caligrafică'* (la Robert Frost) sau ,.un anume efialog simulat" (la Quasimodo). La anti-};.rf!t.I ace.-»t«.i riătciP se s!........a...a *ei metismnl.* ca „piodus orgcmizat al unei lucidităţi matematice", si :<« pi-orcofismid eu „sumbrul (sau) acrir". prelungind ammdoua *m* epoca modernă imagismul delirant si decorativ al barocului.

f i i i a^n or c "c \ i P n o c

se !>«au' redea em chiar sumarm cartu sac *i'ueti Hl. -poezie.*

i...t.w.i,« si Li.mii..in.d tt.\t» r p i & . . u u i v . ^...a-o

ie ita tlitera poetica moderna. E la mijloc o preferinţa şt v ,.....i.u.^ opui.tuu.e , ..îniuJni. . cum cj.^u.a uoJ.ul tn-

. *h: Oit* (CctJ...t.n ..supia m. ta..oi c, i..mi.i... *u.* .i..»i. m-

L ui.**i**.ti i . t n . *u,it,,* ^aci uLLd **dL.** a a. **1.** „„,.l eu

i.........i..i . *L* d.......i i.,.o.,i vcil.l .L.ptui ia ...t. .i.l c d o c u

- fi____.**lI'H..I** a.upia m.tah iti, v.c «^u.'."-**I** o

"> p. *. .oi' n.. .. ~ .vil...

s s> r ' t (. i c i L c> ir s s t i J a a

i Ca IM ' OlhUi.1 a i' 1 ,CC I l dct<' U

i **L** d 'i *i l* d tmil i.id u ic 'i ici

J *i* i i ac ntt Ici ta 11 i i icniităc"

i t î i K dci n ad ii şi i u u uimi ui > sig'ot"

c S i i 'te i i L i ~\ "\ tolalitct(,, p „mul

oblul mti st' u^gii pou'c-, tcoiia si c hiui htc -

n_f,, astentat experienţele autorilor citaţi de Ba-

D.. ..' *[ii,* nici măcar suprarealiştii şi. cu atît mai

' ", ". n-au mizat pe disparitatea metaforelor.

' i> *r* . tru are însă nevoie de această miză redusă

(' ' i'i i rL orativ'") a metaforei pentru a-i putea opune c* * ' pr ia care mizează pe ea. Cîtă vreme are în v--'•-- o rsem-nea utilizare a metaforei, opoziţia rămîne • ' — : p u n c t do vedere teoretic. Dar cînd el în-*-"•> v *-c^*-'* de „tonul metaforic al poeziei" şi, în alt c- "+ *âr* p-nul (el) emoţional", nimic nu ne împiedică '" i - o - n t-rmenii şi să recunoaştem tonul emoţional '1 T — M m^t^fore extinse la totalitatea unui poem. încît, •*'"•» *T""""pc d'- adevărul creaţiei poetice moderne (al unei ....- -mederrta) este probabil Baeonsky atunci

cînd supune —• în Ioc să opună — metafora emoţiei : „Cred că, în structura versurilor, metafora îşi va **rezerva** altă funcţie, disimulîndu-şi fizionomia specifică în fluxul emotiv pe un temei contrapunctic şi devenind un element al ; itmului interior, în sensul de organizare a mutaţiilor sufleteşti pe care le presupune creaţia".

Mai există un argument — *realismul* — pe care teoreticianul poet îl introduce în favoarea tezei sale, nu fără să ne surprindă, e adevărat, dacă ne amintim disocierile sale atît de îndrăzneţe din 1956. Acum realismul, austeri-fatea lui sînt opuse exceselor metaforice, „barocului exasperant" al căutărilor din epoca interbelică. Din toate comentariile şi incursiunile analitice înţelegem însă că rostul invocării acestui argument este de a servi drept pavăză pentru introducerea în spaţiul autohton a unor autori de primă mărime şi, mai mult, a unui concept de poezie cît sr. poate de modern. Această promovare se face, e drept, cu preţul unui Iest — refuzul *suprarealismului* şi *ermetismului* — gest în care nu ştiu însă dacă trebuie să vet>m neapărat un tribut plătit sau pur şi simplu o convingere personală. Oricum, „simplitatea magică" pe care o descoperă şi o salută Baeonsky — fie şi sub „egida realismului riguros" — în textele unor Sandburg, Frost, Edgar Lee Masters, Antonio Macbado sau Umberio Saba nr.rnnau un pas înainte faţă de suprarealism în procesul dc sincronizare a poeziei româneşti.

Cu ideile, comentariile şi, nu în ultimul rînd, cu *imdncerile* lui — căci în această perioadă el traduce şi publică insistent din autorii preferaţi — Baeonsky reali->,ea.-,ă şi o altă performanţă : el forţează, într-un fel, gustul publicului şi al colegilor de breaslă, **propunînd** *noi* ***mo-âele*** *pontice* în **timp ce modelele interbelice** — inclusiv cele autohtone — erau abia **în curs de** redescoperire. Cît •.."{.'spre moştenirea ermetică **sau** suprarealistă, **ele vor** fi vr.îoi ificaU) mai tîrziu, spre si'îrşitul procesului de recucerire a tradiţiei. **Prematur,** gestul lui Baeonsky a avut meritai de a deschide apetitul pentru **o** anume direcţie a poeziei postbelice — şi **îndeosebi** pentru poezia ameri-anâ — care vor găsi **ecou la** promoţiile următoare do <• "'ţi romani.

„Realismul e do.săvîr.şit, fără inflexiuni mistico sau excese metaforice — adeseori frizind platitudinea faptului oarecare. (...) E ceva din adevărata înfăţişare modernă a •poeziei, caro izvorăşte dinlr-o nouă atitudine realistă. în•vestind cuvintele cri firescul lor anonimat, pentru ca. în schimb, să capete greutate specifică tonul general, lirismul direct, copleşitor". Avem aici o caracterizare a poeziei !ui Roboti; frost, dar nu spun, oare, astăzi, aceste rîndml mat midt decît vor fi spus la data primei publicaţi ? Jte-mef«-*jorizarea,* ,,lirismul direct", „anonimatul" cuvintelor, tonic acestea descriu numai „înfăţişarea *modernă"* a poeziei ?

După mai bine de un sfert de veac, ipoteza iui Baeonsky în legăturii cu declinul metaforei pare să fi devenit actuală. Susţinătorii de azi ai unei poezii *tranzitive* 1 -ar putea recunoaşte 'drept anticipator. Un anticipator teoretic şi parţial, desigur, căci, altfel privind lucrurile. „fhi.Tuî emotiv" pe ca.re-1 propune în teoria şi-n practica sa poetică autorul nostru contrazice ideea tranzitivităţii.

în ce măsură însă pledoaria sa este una *pro domo,* cu alte cuvinte ce legătură există între concepţia sa despre poezie şi poezia proprie ?

Să începem chiar cu problema centrală : participă într-un fel poemele baconskiene la pledoaria autorului, ilustrează ele un „.declin al metaforei" ? Răspunsul e hotărît negativ. Fără să fie un metaforizant frenetic, Baeonsky *v* departe de a deprecia virtuţile analogiei poetice. Predilecţia pentru comparaţie (şi nu pentru metafora propriu zisă) nu schimbă fondul discuţiei. Nici faptul că poetul nu mizează decît în trecere pe metafore şi comparaţii, căci valorificarea lor are loc la nivelul semnificaţiei globale a poemului. Poemul însuşi se constituie ca o metaforă atunci cînd figurile par să lipsească din cuprinsul lui. Iar dacă nu lipsesc, din reflexele pe care şi Ie aruncă una alteia, din interacţiunea lor, sc naşte o metaforă nouă, neformulată ca atare, clar eficientă, adică sintetizabilă în plan imaginativ. „„,

Cîleodată. una din raeUuorelc poemului c reluata şi impusă ca imagine rezumativă. Astfel se întlmplu, de pildă, în *Gîlal de lebădă,* text pe cart- avem toate motivele-.să-1 considerăm reprezentativ pentru Baeonsky, printre •altele şi pentru că autorul a ţinut cu o anume -ardoare ca el să dea litiu! volumului său din 1964 *. Să-1 parcurgem, deci, clintr-o perspectivă aşa zicînd „figurală" :

„Tonii- miia-.irilfc mcl«> demult *Xa-am* în Crini - -
.N-a nana*, decît icrenni viorilor s&uimnte,
i'eslr cfit-ft noaptea dansea/ă diitvnlii Hui ;
ivfiim m«i caută gJlul dc lebădă
Ai uHnuei tristeţi care se-ascunde.
'Unde c. naro î Ială-i pnreft umbra.
lată-i coroana de vise, lata-i tuina iasată
Pc-accMe dale de granit, **iaiă-i** făptura. •
haplefindu--se printre, cuvintele versului meu
Şi-ncct. şuierîndu-nii ceva intr-un grai nc-nţeles.
Cîraiul acesta **ce** va **fi** vrînd wi însemne ?
Văd tinereţea plccînd do ta mine îneci.
Tot r.uiî departe o văd rărnîiiînd in oraşul din nord
l/incs'r-naltul tura gotic cu porumbei cenuşii '
şi cu rlopoio. Vîrsta **ce** vine
îneă nu mi-o cunosc.
încă n-am învăţat sil **regrcl, nici** să-rai caut
Ou ivaziru **in lucrufi trecute. îneu nu-mi** vin **fiorii**
Şi teama cînd **toatîmn mi-aşază pe** umărul sting
M.îua ei strălucind de inele. **Mă uit'înainte**
Şi-mi parc; bine **că** rămîn in toate
Zidit şi eu puţin eîte puţin —
Şi-mi nare bine s-aştept iarăşi c.tipn
Cînd coi eălca pe treapta ce desparte
Pe IriK'edul Februarie de Martie: cel
Cu privirea albastră. — O. primăvara,
De eiiid o aştept ! Numai gttul acela de lebădă
Nu ştiu **cînd îl** voi prinde.'

Ceea ce se remarcă de la început e abundenţa — **nici**-decum absenţa — metaforelor şi chiar diversitatea lor ti-

* Aici, ca şi în alte locuri, utilizez bogatul aparat **de** note cu care Pavel **Ţugui** a înzestrat ediţia de faţă.

pologieă : metonimic, sinecdocă, personificare, alegorie, simbo] etc, .,Citul de lebădă"" se defineşte treptat ca o metaforă simbolică pentru nostalgia poetului, ea stemă a unui ***top>)s** atopos* în care o speranță vagă nu e covîrşită încă de sentimentul iremediabilului. Imaginea ***lebedei*** are o anumită recurență în poezia baconskiană, de obicei ca semn ai inexorabilei treceri (vezi şi *Elegia a* ***III-a).*** Bar ce ne interesează aici e felul în care se construiesc şi se dispun registrele semamico ale imaginii. Melancolia trecerii timpiiîui se plachează pc acest simbol al purității şi al inaccesibililății. Imaginea c concretă, dar, la rîndul ei, deja impregnată de sensuri obsesiv elaborate de imaginarul simboliştilor. Este ceea ce îi şi micşorează deschiderea simbolică, deşi conexiunile intratextuale, fără să fie neapărat inedite, rămîn caracteristice poetului nostru.

Dar exista şi poeme baconskiene în care miza metaforică e imediată, nu (numai) indirectă iar imaginile se lasă contemplate şi în sine. El scrie astfel despre „linele flaute alo iernii", despre „sittantele toamnei" ori „surîsul enigmatic al după-amiezii", despre viscolul care „delirează" sau despre noaptea care „se opreşte la porți anonime şi sărută lemn ui învechit de tristețe şi ploi". Iată şi o autoproiecție orgolioasă de-a lungul unei scurte „rafale" de metafore : „Cape,: meu nu-1 va tăia / decît. sabia vîntului. Capul meu nu-1 vor purta / decît lăncile plopilor, / Care-n nopți de septombrie-şi trec / unul altuia luna./"

Transferurile metaforice sînt însă, de regulă, simple, nespectaculoase, căutînd exactitatea impresiei : „curge întuneric lichid pe tulpinile brazilor" ori a dispoziției meditative : „Şi-mi reazim fruntea de pervazul galben / Al ploii care vine şi dispare."

Fără să atragă, în genere, atenția asupra jocului lor, metr, foi ele nu sînt rare la Baeonsky. Poetul nu ezită chiar să atace repertoriul comun de imagini şi să vorbească despre „părui negru şi plin de şoapte" al iubitei, despre .inima ca o pasăre", „fulgii ca fluturi" (imagine recurentă), despre „turmele norilor", „aripa de sidef" a zăpezii-sau despre „copacul mare al nopții", avînd stelele drept „frunze, de aur".

Gesticulația lirică este şi ea nu de puține ori comună". Poetul se înfioară de căderea frunzelor, de ..trecerea cîutelor", de nesfirşirea drumurilor („drumuri, drumuri în vînt..."). Uneori el construieşte o hiperbola aproape hilariantă în sentimentalismul ei necenzurat : „De ce am plîns atît dc mult încît / stau lacrimile revărsate-n ierburi ?" Alteori i se înttmpîă să cadă în pure suavități, ca atunci cînd închipuie proferîndu-se cuvinte „ce rămm pînă In zori / ca nişte păsări ce-şi caută cuibul" sau cînd se (şi ne) mobilizează astfel ; „să alergi pină inlîlneşti dealurile şi acolo să cînți..."

Greu de acceptat este şi un vers ca acesta : „Umblu prin galeriile minei chitind", deşi inspirai de cea mai nobilă compasiune : „Pentru sufletul celor ce laie cărbuni in pământ." în asemenea momente, poezia baconskiană ni se înfățişează ca o poezie ce se încântă ele propria-i poelicilate. Autorul, se lasă purtat de cuvinte poetic sunătoare şi răsunătoare : ..Nu văd nimic decît zări verticale şi schele / şi oameni cu steaguri pe străzi, care trec neîncetat / mai departe..." (Voci *din necunoscut,* în val. *Imn către zorii de zi).* Eroul liric adoptă ..poze" poetice ; se închipuie ca un „cerb însetat", ca „un laur stingher cu tulpina prea înaltă şi slabă" sau chiar teatrele uneori, de pildă atunci cînel se visează „colindînd în togă ele purpură" prin cetățile viitorului. Cuvintele şi le doreşte îngînaic de strigătele cocorilor (altă prezență recurentă în poezia sa).

Că Baeonsky îşi estetizează trăirile — şi melancolia în primul rînd — au observat mai toți comentatorii lui. încă mai frapant (şi deconcertant) este însă că o face apel inel la nenumărate locuri comune, la impresii deja clasate, la figuri aproape gramaticalizate şi, ceea ce contează mai mult, la un mod de a împerechea cuvintele surprinzător de desuet. E de mirare cum un autor care a avut nu o minimă, ci, de atîtea ori, o maximă „intuiție a desuetudinii" s-a lăsat atît de des pradă convențiilor literaturii, vreau să spun ale *literaturizării.*

Literaturizarea — acesta mi se pare a fi păcatul col mare al poeziei lui Baeonsky. Ne pulem explica de ce a fost el atît de sensibil la tendința dc depreciere a metaforei, întilnită ia poeți dc pe alte meridiane in vreme, ce literatura română trăia un moment de expansiune metaforică. Miza poeziei sale nu o constituie nici noutatea, nici îndrăzneala metaforelor. Aş spune chiar că uneori analogiile lui sini

0V«'vizibile pentru că poetul nu sc In.sialează în p.n:vie, ci ia convenția poeziei. Lipsa de ostentație a acestei'situări probează caracterul ei neprogramalic. Convenția este firescul tui, ea devine un foi. de a doua natură. O convenție ce şi-a pierdut în genere identitatea, deşi semnele trecerii do ia romantism ta simbolism se iasă recunoscute.

. Aspectul cel mai bătător la ochi al poetizării, este înclinația spre *decorativ,.* Iată o mostră : „...şi lunecă palida noapte în lectica ei / eu fantome şi gnomi legendari şi eo- •boarâ / tăcerea..." Fastul acestei, retrageri ne şi incintă, fără îndoială, numai că ei constituie o secvență dintr-xm poem militant, antirăzboinic *(Primăvară in WeslfaUa),*

Decorativul poate fi la locul lui într-un pastel, erotic .precum Văd *ziua trt'chid spre apus,* dar intenția caligrafică, tulbură, totuşi, am impresia, puritatea ceremoniei sentimentalo.

„Văd /.iua trcWniî spre .mas ei o .'«bună aibă
mcititi mai aproape cf« stuJlu! amas.'^uiui — văd **CK.H** 'eroina
încet schimbă garda *ca* vî'iuul. Nu. ştiu du ce
glasul tău îmi aduce întruna o n>»/,K-ă dulce de apă,
şi-ți simt răsuflarea venind ca un îi as nevăzut.
florile-neo.t se descind lingă noi, fiori lăcuit' de noapte
semănate aici t-a su fie podoabele sinilor tui
şi să tremure lin **ia** suspinele laie şi-acestui i'ătuiz amețit;
să-i poarte parfumul. Am uitat cum arată ta ciiip
trecătoarele ploi, am uitat dimineața cu genele pline
de lacrimi, surî/.înd la răspîntii albastre — am uiiat
şi că lebăda albă ce luncea-ncet in amur;.' e o *A*
cure |)iere. Ce stranii comori sînt lean. iot
acestei risipo *'!* lată vîntuî, el toate l.c. şiie,
iată vintui cum vino-aduclndu -**JK**- ciV-nyi
mlădioase, de salcie".

Le'băda *caro.* „lunecă încet in amurg", dimineața „cu genele pline de lacrimi" şi sensul ..ia răspîntii albastre", .oată această figurație a încetat să mai l'ie poetică, devenind poctizantă. Supară mai cu seamă aici. ca în atîtea alte locuri, prezența „albăstruiul", care: la Baeonsky nu mni e cromatism, ci... automatism, apel instinctiv şi facil la retorica atît de bogată a termenului dc la romantici pînă ia expresionişti. „Albastră" e pentru el seara, ..albastre" suit

• lirele şi hergheliile, semănătoarea e şi ea „albastră". Sălciile ,,se-neacă în albastru', pionii sîut. asemuiți cu nişte „schituri albastre", în fine, „toți şi toate se duc undeva strălucind în albastru".

Convenționalismul se verifică şi în orientarea paradoxală spre abstracțiune a imaginilor înseşi. Un exemplu : „Să regret rătăcirile singure — volutele lor / Asemenea şerpilor să se-ntoarcă mereu după mine..." Concretizarea sfîrşeşte aici în arabesc, e o concretizare caro... abstractizează. In altă parte, poetul contemplă astfel un ..nud in alb" :

„Eşti goală ca visul, ca zarea.
Ceată ca plaja pe care-o învăluie marea,
Coală ca luna rătăcind în pustie,
Cioată ca lebăda mea argintie."

Numai că nu goliciunea iubitei transpare in aceste versuri. Nici una din comparații nu trimite iu vreun fel la ea. ci mai degrabă la ideea însăşi a golului sau a singurătății. Pc măsură ce progresează în determinările sale poetizante (ce înseamnă, oare, „goală ea visul" ?), poezia îşi pierde referința din vedere, căzîncl în pură abstracțiune sentimentală.

Odată, parcurgîndu-şi obiectul, poetul vorbeşte inocent despre sine, despre propriul poem. Reflexivitatea devine autorcferențialitate. „Ritm, ritm, larg, eufonic ritm". Astfel începe poemul *Noapte în port* din voi. *Imn către zorii de zi.* Ritm pc care poetul îl atribuie, mai precis, îl împrumută, căci acesta e chiar ritmul poemelor sale.

Narcisismul acesta nu este însă întotdeauna inocent şi poetul însuşi are —• la adăpostul exponentului său liric — o clipă de luciditate revelatoare : poezia îi apare ca „un fe! de-a mă-neînta de propria mea soartă". într-adevăr, adesea poetul ne apare absorbit de propria imagine. Observația însăşi e în asemenea momente artificială, în măsura în care nu explorează misterul existenței, ci se mulțumeşte cu banalitatea ei, căreia încearcă să-i acorde valori poetice printr-un comentariu gencralizant şi solemnizant. Solemnizarea ca poetizare forțată sfîrşeşte în platitudine. „Viața mea toată n-a fost decît o răscruce de drumuri", declară undeva poetul. Şi, o pagină mai încolo : „Caut în oaniehL

în păsări, in plopi • / Caut mereu o măsură a — naltelor
«înduri."

Intr-un. poem deja citat, autorul vorbea despre darul său „de a pune cuvintelor nimburi". I se întîmplă nu o dată să utilizeze însă în poemele sale cuvinte cu nimburi gata făcute pentru ocazii poetice. Se întîmplă chiar un lucru ciudat. Starea sentimentală inspiratoare şi pînă la urmă dominantă din poemele baconskiene este o stare vagă, nelămurită, de. nostalgie insinuată în elogiu, de încântare în plină suferinţă. Imaginile care o exprimă adoptă însă cu dezinvoltură tiparele cunoscute, literar cunoscute, ale-exaltării sau ale lamentaţiei. După asemenea scăpări, poemul îşi regăseşte cu greu tonul fundamental, coerenţa organică.

Pentru a gusta poezia lui Baeonsky trebuie să surprinzi acest fon şi să te laşi călăuzit de ei, trecind. peste inadeevările momentane sau peste preluările dintr-o retorică aproape fără vîrstă. Altfel spus, poemele trebuie judecate în mişcarea lor unică, largă, învăluitoare şi de cele mai multe ori convingătoare, în ciuda inconsecvenţelor sau reminiscenţelor. Trebuie să ne obişnuim mai ales cu faptul că rareori există la el *prezenţă* fără decor.

Să luăm, de pildă, un poem din tinereţe *Elegie la cimitir (Fluxul memoriei),* care conţine o ..moarte" spusă frumos în ritmuri de mult consacrate de poezia românească. Ne-am aştepta ea decorativul să lipsească măcar in prezenţa unei teme grave şi totuşi nu se întîmplă aşa :

în cimitir castanii, mestecenii subţiri
îşi leagănă frunzişul şi.ard făclii departe
Printre morminte albe, o, pace, cum respiri —
în liniştea câmpiei de dincolo de moarte.

Nu am aici pe nimsni — doar un poet uitat
Ucis de ani, de vise şi de .femei, uşoare —
La uşa criptei sate zadarnic urt sa bat,
Doar fluturi mari de noapte treziţi vor fi s5 zboare.

Mai bine e ta mine să mâ gîndese —• va ti
O zi cindva, o seară cînd voi veni alături,
In liniştea acestor grădini voi adormi —
Şi timpul îşi va cerne albuatrele-j omăluri.

Şi viatul poate-n ramuri vestind din nou zăpezi
Va-ntîrzia şi iarăşi va trece mai departe —
Şi umbra mea streină va rătăci pe străzi
Chemînda-mă zadarnic de dincolo de moarto."

Trecem acum peste obsesia regăsită a timpului ..de dincolo" şi peste „filosofia" comună (împăcarea cu ideea morţii), pentru a observa cadrul romanlico-elegiac, inclusiv păsările migratoare ce vor ţipa în nopţi, desigur. „Urzii", etc. Şi totuşi să recunoaştem că o vibrai ie surda nu lipseşte din această scencrio de inspiraţie osemniană, Aşadar, nu numat prezenţa implică decorul la Baeonsky, dur şi decorul implică prezenţa.

Dc fapt, poc- ul are nevoie de multe ori. dacă nu întotdeauna, de un artificiu, de o soloninizatc a atmosferei, pentru a-şi roşii confesiunea. El pune intre sine şi trăirile sale o distanţă care să le-confere acestora demnitate, gravitate, înălţarea pe coturni nu e decît încercarea de a depăşi o pudoare invincibilă prin antidotul ei : gesticulaţia teatrală. Sinceritatea nu se anulează *m*\f• -l. ti capelă numai o expresie mediată. Lui Baeonsky li place sa troacă mereu pe seama altora trăirile proprii, să şi le proiecteze, cum am văzut, în peisaj sau în masele anonime.

„Eu totdeauna sînt în altă parte" — afirmă, în trecere, undeva, dar afirmaţia aceasta nu trebuie înţeleasă In **SOP.SKI** disimulării, ci al potenţării. Poetul e, de fapt, ..acolo", a:i „în altă parte", însă nu în în! regimo. El rosteşti- adevărul pînă ia capăt numai atunci cînd oficiază. Nu puţine şi nu mici sînt dificultăţile pe care şi le produce singur, căci noi sînfem tentaţi întotdeauna să suspectăm emfaza, patosul, declamaţia. Or el c, paradoxal, sincer în plină emfază şi, nu o dată, afectat atunci cînd vrea să dea expresiei sale firesc şi naturaleţe.

Cauza acestor inadecvati mi se pure că e tocmai recurgerea ia convenţii poetice depăşite. Indispensabile, fără îndoială, oricărei creaţii, convenţiile nu se manifestă ca atare decît atunci cînd utilizarea stîngace sau învechirea le face recognoscibilc. Cazul lui Baeonsky c al doilea, căci nu-i lipseşte cîtuşi de puţin măiestria, dar ea nu e suficientă pentru a şterge peceţile simboliste ale unei figuraţii

obîU'Nivo în poemele suie, nici pentru a furi do platitudine desuetudine „pozele" împrumutate unei retoric» romantice; căzute în bagajul comun.

Sinceritatea poetului, altfel spus, puterea de emanaţie, „fluxul (lui) emotiv" îl ajută să anexeze aceste convenţii, nit Io fucă ale sale, să le supună dicţiunii sale proprii, astfel incit, citit în întregime, poemul să-şi recucerească originalitatea în ciuda aluviunilor eterogene. Lectura fragmonIară, secvenţială, descoperă, deci, reminiscenţe, care, la o privire totalizantă, fuzionează în acea mişcare învăluitoare, unică, baconskiană, despre care am vorbit. Convenţiile se „domesticesc", se naturalizează şi însăşi *ofertarea* neîndoielnică a lui Baconsky ni se pare pînă la urină firească devreme ce e caracteristică, de vreme ce autorul a izbutit s-o impună ca atare. Naturaleţea, ea însăşi, nu reprezintă in artă tot un stil ?

Impresia de curgere organică, firească, pe care no-o iasă poeziile baconskiene vine şi din plăcerea sau nevoia autorului de a se explica pe larg. De a se *eu-plica* mai degrabă decit de a *se exprima,* căci pudoarea, decenţa, discreţia îi condiţionează, în genere, confesiunea sau i-o couvonţionalizează uneori în forme ce reprezintă tocmai contrariul lor. Şi într-un caz şi-n altul, poetul se simte dator să se explice, să-şi justifice gesturile, să-şi edifice cititorul. O poetică a accesibilităţii călăuzeşte în mod sigur creaţia •sa. *lillpsa, lacuna* nu intră în repertoriul *smx.Suge$lia* însăşi e folosită cu precauţie, de regulă, ea nu rezultă din ambiguitate. O formă a sugestiei pare să fie *suspensia* şi eonturele aparent ceţoase ale poemului baconskian i se datorează. Dar suspensia nu e nespusul şi nici. sugestie a *de nespusului,* ci ecou al spunerii, al unei spuneri pe care poemul o face „pierdută" ca o prelungire a auloeontcmplării autorului său.

Atitudinea gravă a poetului şi tonul fundamental al poemelor sale, care c melancolic, nostalgic, acoperă însă, printr-un mecanism psihic de compensaţie încă neelucidat, probabil, de specialişti, un fapt surprinzător, totuşi incontestabil : aceste poeme sînt locvace, spre a nu spune retorice. Fără clamoare, melancolia baconskiană se exprimă nu mimai deplin, dar şi extensiv. Discursul poetului e îmbelşugat, dezvoltînd arborescente simetrice, duse întotdeauna pînă la capăt şi prelungindu-sc încă prin respiraţia cerută de punctele de suspensie.

Baconsky c mai degrabă un poet discursiv deeit sugestiv. Judecată de situare, nu de valoare, căci există mari poeţi discursivi. în ciuda părerilor unor exegeţi, Baconsky nu e din familia poetică a lui Bacovia, pe care îi evocă în poemele iui, clar faţă do care îi lipseşte ingenuitatea suferinţei şi, mai eu seamă, economia mijloacelor. Printre altele, anonimaud ia el este o dorinţă, nu o stare, ea la Bacovia.

Mai aproape decît de Bacovia este autorul nostru — prin ehiar structura poemelor «ale — de Minuleseu. Deosebirile rămîn, fără îndoială, însemnate, incompatibilitatea sufletească e certă, dar locvacitatea poetică e aproape aceeaşi, *în* ciuda aparenţelor. Sînt momente în caro, citind poemele baconskiene, dăm posle un Minuleseu septentrional, vm Minuleseu stilizat sumbru, proferind în faţa noastră tristeţi de care nu so desparte ironie.

Revenind acum la întrebarea pusă anterior, putem vedea în „colocviile despre poezie" ale autorului un program propriu şi în deprecierea metaforei axul unei poetici personale ? Ne amintim că pledoaria sa împotriva metaforei se reduce, de fapt, la refuzul *decorativului pe* care figura ca atare l-ar presupune. Dar în poezia sa refuza el „reliefurile voluptoase ale ornamentului" ? Am observat că nu prea, că, uneori, dimpotrivă, le preferă. Realizează el „cu un minimum de mijloace gradul maxim *de.* expresivitate posibilă" ? De obicei, nu. Simplitatea pe care o elogia la poeţii străini preferaţi se manifesta în primul rînd ca respingere a poetizării. Nu c cazul lui Baconsky însuşi care poetizează mereu, la care pînă şi cuvintele — departe de a fi „anonime" — par astfel alese uneori încît să fi avut o încărcătură poetică prealabilă. Autorul întreţinea însă convingerea, ferm exprimată în *Colocviile* sale, că ele, cuvintele, „nu au virtuţi intrinseci de ordin estetic".

Observaţiile şi disocierile lui teoretice trebuie citite *în dialog* cu propria sa poezie, nu ca o emanaţie a aces-

t'-ia, Laconsky nu vorbeşte despre sine vorbind despre alţi l«>eli (precum alîţia alţi poeţi) iar generalizările care apar m comentariile sale nu sînt decît în parte valabile pentru twtu/m proprie. Printre acestea, adică printre cele valabile, trebuie reţinută, în primul rînd, considerarea *tonului* drept element fundamental, hotărîtor, într-o poezie.

Totuşi, „înrudirea" — pe care ţine s-o declare — cu poeţi precum Antonio Machado, Umbcrto Saba ori chiar Itobrrt Frost nu e un simplu bovarism artistic. Baconsky a v. ui şi ele muHc ori a şi izbutit să scrie o poezie a cotidianului şi a biograficului. Lirismul direct şi auster, ca p Miui.lVsi.are a unei modernităţi perene, nu îi era cu totul străin. A.E. Baconsky e uneori şi poetul acordurilor simple, tară nici un tei de încărcătură retorică, de **o** poeticiiale risipita, diseminată, aproape imposibil de localizat în chip satisfăcător.

Nu e aceasta însă, în nici un caz. o poezie *tranzitivă,* concept spre care parca să ne conducă ipoteza în legatară eu declinul metaforei. De n-ar fi decîi caracterul *elegiac* al sensibilii aţii autorului, care conferă deja oricărui poem o dimensiune reflexivă. Obsesia timpului e încă o probă de reflexivitate, timpul fiind prin excelenţă forma experienţei intern.'.

Am remarcai însă caracterul mai degrabă discursiv decît au^estiv al lirismului baconskian, evitarea elipselor ;, i a oricăror mijloace care ar îngreuna receptarea. Scoase <jiu contextul operei, secvenţe sau chiar poeme întregi ar putea ilustra im tip de poezie *enunţiativă.* La o privire mai atentă însă, ceea ce pare simplu enunţ îşi descoperă **o** miză mai înaltă. Nici măcar aceste poeme nu se mulţumesc, reluăm aici o faimoasă formulă, *să fie,* ele vor să semnifice, să înserase. Să însemne mai mult decît sînt. tirturtiul cel mai simplu tinde să devină simbolic. Să reluăm o secvenţă din poemul deja citat, *GUul ele lebădă :* „...Văd lăi.oiclţea plecîncl de la mine, încet / Tot mai departe **o** v.td rsunîtiind în oraşul din nord, / Lfagă-naltul turn gotic c« porumbei cenuşii, / Si eu clopote..."

Relatarea pare. să fie aici directă, nudă, autobiografisiriul neaeoperit. Poetul evocă, s-ar zice, Clujul adolescentei şi tinereţii sale. Şi-l evocă, într-adevăr, dar pentru ca pnn intermediul lui să comunice, în afară de propria părere de rau dupa „tinereţea care pleacă" si un sentiment mai cuprinzător. In contextul poemului, peisajul acesta citadin caoătă o semnificata imbclică Tumul g >tn <> rumbeu cenusn, clopotele se aduna într-un fel de cifflip heraldic al unei nostalgii universale.

Cele mai , enunţiative" poeme batorskir ir cootmuj să **1** 'mu a î'ik ive D i'ai i i-a calau/t c tc^a*-xivitate spre un fel de exemplaritate subiectiva, *vatx** exact, spre o subiectivitate exemplara. CapoaoDera »«.v.s«*v pi noade *ur* ' u lui E > onsk\ mi se paie a 1' **"K** , *cal e < il* cerc *i ine* din volumul I' *al nsipitor* Iv ţinuta mindra. lirismul testamentar, nuditatea noi raia m imeffitat a confesiuni], care îngăduie dictnm i im-personala si. reasumarea simbolica a întregului. 1

im **rit**'•ansparenţa spirituala :

> **1** i ı cl cioplit, nu te teme
> c j i ui i'esiniHi e — Lu mn > ct i î) 1
> l î cm ul loi c m u.. i î / i i i
> \ *i W i t* i i a lo sti i (s n n ' i
> c i ci c u i i i « ! ' i l' •
> iii *6'* ^ninul ' l i **J** i i i **I**
> o H ' n *\J** u ' î diurn i' armele tal
> ' i i i ")c' na < i c ' c' in ir nit a c t a
> Inimoase, dar puiul de vuîtur uat si g-naş
> i i > c n c mn *x* mu m » U-. le nu I-> ne jia
> cu zat-'i:', **ziua şi noapfen** drum'-tul
> ••nit (te te sa ti r ac ti **>** -i nm P **un**
> SB-**1** cw.icv.t>ca. **incit** si cina nu vei mat fi.
> ii 'i i s it ue (! i î , 'i (
> *!t)* **1***l* t t u' ; **1** T > ' i
> •:a *an* .tui *Ktmia mmem* ca na est! a.i;-:,; s; nimeni
> i **3** i *ni<* **IM** a o cJipa de U a i c ^ t

„Cu taaiu. recuzita sa exube naraţii, şi strălucitoare D'Aonunzio e mult jnai puţin poet decât umilul .şi probai cal Saba" — w;rle Baconsky, justificindu-şt opţiuni a *prin* tr-o judecată de valoare deloc ezitanta. :lYivinoiu-î ope:

poetica uV pînă acum în totalitate şi rccunoseinu acea filieră do „nuditate vibrantă" pe care nu doar o invocă, trebuie să identificăm şi un anume *estetism* deloc asumat pina la capăt, dar totuşi prezent.

Sinceritatea emoţiei coexistă la el cu voluptatea punerii în scenă. Voluptate care nu-i atît formală, cît „artistă", viz. înd, cu alte cuvinte, mai degrabă frumosul decît . expresivul. Poet adevărat, Baeonsky simte nevoia de a şi „poza" în poet. Trebuie să -disociem însă *poseurul* de c«-*botin.* Pozeurul îşi supradimensionează o calitate reală în vreme' ee cabotinul o simulează. Baeonsky nu e nicidecum .cabotin, ci. cu intermitente, pozeur, poetizarea reprezinţi* singura formei de ingenuitate a lui, care, altfel, era un autor cît se poate.de lucid.

Toruri fundamental al poemelor sale nu ne apare deloc „umil" şi „prozaic", precum la Umberto Saba, ci. nu o dată, „exuberant" in „recuzita" lui poetizantă, exuberant chiar m melancolia lui. Deloc refractară la fluxul sentimental, departe de a sconta pe efectul de glacialiiate al formei, poezia lui Baeonsky are, totuşi, o latură d'annunziană prin nimbul ei poetizant şi printr-o anume gesticulaţie sacerdotală. Autorul însuşi arbora, pe lingă paloarea chipului sau. de o marc frumuseţe, şi o eleganţă vestimentară ee părea extravagantă într-o epocă de austeritate. Comportamentul său era, în toate privinţele, acela al unui „artist"'. Cultura poetică îi era întinsă, impresionantă chiar pentru acele vremuri, impresiile ei fiind comunicate cu o anume: ostentaţie. Ţinuta sa mîndră nu era lipsită de un aer provocator.

Este, poate, cazul să ne întrebăm dacă ingenuitatea, de care am vorbit, a poetizării era totală, dacă insistenţa cu care cultiva anumite convenţii poetice nu reprezenta o reacţie faţă dc un alt tip de convenţii. Luxul decorativului poate fi. considerat şi ca o eliberare din chingile unei aserviri imediate, ca un refuz al avînturilor confecţionate i i i serie. Nu-i exclus ca „d'annunzianismul" să fi fost pentru Baeonsky un mod de a se disocia de voioşia şi optimismul facil al unei epoci literare, de „hei-rupismul" ei victorios. Parada de erudiţie poetică şi de rafinament vestimentar sfida, fără îndoială, uniformitatea cenuşie a gusturilor. într-o perioadă de conformitate estetica, poetul îşi proclama neasomănareu, diferenţa.

Neavînd cum să fie declarat, „estetismul" era pentru Baeonsky o formă de polemică subiacentă. De altfel; însăşi iniţiativa de a serie „pasteluri" sau de a privilegia memoria, trecutul şi, implicit, meditaţia melancolică se situa in răspăr cu activismul dogmatic şi lozincard ce-şi apăra supremaţia. Alături de Labiş şi înaintea iui — Baeonsky poate fi considerat un tulburător al. inerţiei unei epoci literaro. Mijloace!*: sale au fost sensibil altoie, de ordin mai eu seamă teoretic şi livresc. Convonţi<mulismul său poetic se cere reconsiderat clin această perspectivă.

Baeonsky nu era, desigur, nici singurul, nici cel. mai cult dintre poeţii vremii. Dar în timp ce alţii, mai. reputaţi şi mai cultivaţi, încercau să se dezbare de reminiscenţele unei culturi „burgheze", să se simplifice şi să se „învirtoşezo", adică să-şi îngroaşe vocea lirică, A.E. Baeonsky a avut îndrăznea!.-) do a face din. cultură .şi din viziunea „artistă" argumente ale putorii sale poetico. Pasiunea sa. pentru artă, inteligenţa şi tinereţea l-au determinat; să se plaseze în *avangarda* mişcării noastre literare. Căci o bună parte din ceea ce ni se pare nouă astăzi drop" o cădere în convenţionalism reprezenta In condiţiile dogmatismului proletcultist o formă de subversiune artistică. Aşa se şi, explică ecoul pe care Baeonsky şi poeîii ele ia *Steaua* l-au avut în acei ani.

După J 5)60, cînd lirismul şi-a recî.ştigaf treptat drepturile şi oul a 'redevenit centrul firesc al poemului, cînd. starea poeziei noastre s-a normalizat, gesticulaţia baconskiană nu şi-a pierdut- din prestigii decît pe acela — important, totuşi, în planul mentalităţii, artistice — ul no.nconformisinului. Tot ceea ce constituia la un moment dat o achiziţie preţioasă, riscantă chiar în incidenţa unei critici dogmatice, a intrat po nesimţite in obişnuinţă. Mai cu seamă apariţia şi afirmarea poeţilor tineri a schimbat: atît do rapid faţa poeziei noastre încît calitatea de înnoitor moderat şi discret a lui Baeonsky **nu** putea să nu fio pusă în umbră. Poezia şi poetica lui nu mai sfidau, nimic, **nu** mai aveau nimic provocator, incitant. îndrăznelile lui, ce se cereau înainte sărbătorile ca nişte victorii împotriva, dogmatismului, au fost în fugă, parcă, depăşite de alţi

poeţi, mai tineri sau mai puţin tineri, care abia acum intră în arena literară.

Acesta trebuie să fi fost încă un moment de cumpănă al conştiinţei artistice baconskiene, cu atît mai dramatic eu cît avea loc în plină ofensivă a poeziei, a valorilor literare noi sau regăsite şi anexate, ofensivă pe care el însuşi o va fi visat, pe care a şi schiţat-o-, cu timiditate, deşi nu fără riscuri. El participă la această ofensivă, promovează valorile noi. încurajează pe tinerii poeţi — printre ei, Nichita Stănescu — dar îşi va fi dat repede seama că e întrecut din mers de aceştia, fără ca vreunul să se formalizeze prea mult de meritele lui istorice. Cărţile sale sînt bine primite în continuare — şi vor fi astfel piuă la slîrşit, vor cucerii premii, etc. — dar centrul scenei literare e ocupat acum ele alte personaje. îndepărtarea de la conducerea revistei *Steaua* şi numirea altui redactor şef la nou înfiinţata revistă pentru literatură universală *Secolul 20* vor fi contribuit la sentimentul marginalizării şi izolării pe care presupun că l-a încercat, deşi nu i-a mărturisit, şi de care nu-l vor fi vindecat nici călătoriile tot mai dese în străinătate, nici laurii cîştigaţi pe parcurs.

Poetul a avut tăria morală să-şi depăşească eventualele resentimente şi un *Epilog tîrziu* (din ciclul inedit adăugat volumului antologic *Fluxul memoriei* 1987), ni-l arată acceptînd cu seninătate, nu doar cu resemnare, fireasca rotaţie a vîrstelor :

„Cresc tineri înalţi şi lucizi,
cresc tineri, cresc tinerii...
Cu mine se stinge şirul clemenţilor turbulenţi ţi exfniici
pe caro i-a născut această ţară."

Şi, mai departe :

„Fericiţi cîntărciu senini,
fericiţi cei născuţi fără gheare,
fericiţi cei ce n-au fost orbi niciodată,
fericiţi cei ce urcă pe. trepte rulante
în timp ce umbra-mi palidă coboară."

Nostalgia din aceste versuri nu e însă numai una a înaintării în vîrstă, ci şi a apartenenţei la o altă epocă literară, un fel de a regreta graba cjirmării, naivitatea

debutului. De altfel, bilanţurile care se înteţesc acum parcurg nu atît biografia creatorului, cît pe aceea a creaţiei. Şi nu întîmplător chiar tema ce devine obsedantă tot acum, a ,.risipirii"', e transferată in acest plan. Baconsky îşi simte declinul nu numai din pricina vîrsloi, dar şi a peceţii pe care e conştient că timpul a pus-o prea repede asupra propriei poezii.

Conştiinţa aceasta trebuie că au avut-o aproape toţi poeţii autentici care s-au afirmat în anii '50, clar nici unul, probabil, cu o acuitate mai mare decit autorul nostru, Mfuturia acestei acuităţi dramatice nu trebuie căutată niciunde altundeva decît în însăşi opera sa, care se schimbă încă o dată şi cit se poate de spectaculos. Radicalismul acestei schimbări rămîne şi el unic in poezia noastră contemporană.

Baconsky luptă acum cu propria lui inerţie, în bună parte o inerţie a succesului, şi are curajul de a se returmula în următorii ani astfel încît la apariţia *Cadavrelm- in vid* (1969) să pară aproape de nerecunoscut. Îşi va fi dat seama, cu luciditatea care-l caracteriza, de insuficienţele poeziei sale, de pericolul desuetudinii care o amenința ? Greu de dat un răspuns sigur. Sigur este că, de această dată, Baconsky se desparte de sine fără să se dezică. Antologia publicată în 1967 sub titlul *Fluxul memoriei* este într-adevăr reprezentativă, selecţia e relativ severă iar ceea ce rămîne e deplin asumat. Autorul se recunoaşte în această imagine cu o conştiinţă despre care spune memorabil că, „readusă în albia ei după dramatice tribulaţii şi echilibrîndu-se definitiv", este egală cu el însuşi, „cu viitoarea mască mortuară şi cu umbra menită să-i supravieţuiască".

Totuşi, radicalismul însuşi al schimbării, afectînd chiar acel „ton fundamental" în care Baconsky însuşi vedea marca unui poet, ne face să presupunem un proces *autocritic* nemărturisit decît astfel. Noua reprezentare asupra lumii pe care ne-o propun poemele din *Cadavre in vid* reflectă, fără îndoială, evoluţia concepţiei autorului şi nu e fără legătură cu voiajurile sale repetate în Occident. Dar la mijloc nu e numai un nou Weltanschauung, ci şi un demers artistic insoiitant, cu violenţă şi disperare insolitant.

1 K\\i\ in poemele adăugate urdologiei din 1l)ti 7 se poale Kk«R'r/n o schimbare, îi sensul cit notai ia devine mai ner... Voasa şi eliptica, precum in aoesl „peisaj" în care ..poetul Bacovia" îşi tace o intrare semnificativă :

...l'riiiU'C caro "multe de. iier
•.-..•dtîîim Rr.-Jio.ic nmurjau
cum îşi miiurii fnînm.
,Ş: cerul pe care umblau
seminţii văiăcite.
«evut verde şl «con
începuse să-aoearmă fluviu —
s: soarele riimas fftrfc polnie
clipea ea un «viii obosii —
;i poetul Kaeovia
singur
pe norul iui galben.''

Sau ca. în această nouă „orbeuăire" in bezna „de dincolo", atît de ciudat premonitorie :

.....Va fi frig. va fi umedul frig / ai osuarului toamnei, absurde antene vor geme / şi-o umbră decapitată mă va căuta / orbecăind prin beznă, iovindu-se la fiecare pas / şi plîngmd." *(Cînd in sfîrşii...)* Cele dintîi simptome ale voinţei de înnoire se pul descoperi însă chiar în volumul *Fiul* risipitor. Citită in afara contextului originar, poema • *Natură moartă,* de pildă, pare extrasă chiar din *Cadavre in vid.* Căci termenul de *natură moartă* nu indică aici numai un tablou de gen ci chiar moartea naturii, dispariţia fără urme şi fără amintire a fiinţe;!. Imaginea viorii „plină de fluturi morţi, şi de cuvinte de mult uitate'' e sezisantă în cel mai înalt grad.

Elegia a lU-a cu peisajul, ei in risipă („Se vor întoarce •frunzele-n păduri / şi vor zbura liliecii din cetate...") este, la rîndul ci. un poem anunţător din aceeaşi perspectivă a schimbării tonului fundamental. Dar aici încă mai există speranţa, deseori formulată de poet, într-o natură salutară („Ci poate iarba, poate numai iarba...").

Poemul cel mai simptomatic pentru răsucirea ce va urma a lirismului baconskian ni se pare a fi Lied *nou.* Problematica lui artistică e, de altfel, evidentă. El începe

cu o profesiune de .credinţă pe linia sublimi/antă binecunoscută : „Caut în oameni, caut In păsări,, caut în plopi, caut mereu..." şi continuă evocind vechile drumuri tn aceeaşi atmosferă legănătoare (..linii, lungi linii.... linii, in vt.nl...")- pentru ca în ultima - secvenţă registrul să se schimbe subit spre a face Ioc unei negaţii violente :

,.Nu voi rosti .fi nk-ţodala al Urnei visat
dansator melancolie., Inia iau piatra
zvîrlhHlu-t-o-n faţă şi plec ameţii. <!c duivn\
Jar luna pe lac se destramă si rVdo."

înregistrăm aici. odată cu despărţirea melancolică de clişeul poet'r/ant şi rîsul sarcastic cu care se încheie poemul şi care st? va extinde în volumele următoare unde, departe de a mai fi un joc, va exprima o atitudine globală in fata existentei. Artist pînă la capiii. Baconsky va pune însă în sarcasmul generalizat din *Cadavre în rid* şi o nemulţumire, dacă nu chiar o amărăciune, de creator.

Schimbarea Ia faţă a poeziei baconskiene in 19G9, prin apariţia *Cadavrelor în vid,* a fost surprinzătoare în violenţa şi globalitatea ei. Ruptura cu opera lirică anterioară o evidentă iar'cele câteva titluri din *Fiul risipitor* pomenite mai sus nu-şi descoperă decît retrospectiv un caracter premonitoriu. Schimbarea a fost totuşi anticipată prin volumul de povestiri *Echinoxul nebunilor* din 1967 în care Baconsky ni se înfăţişa ca ..trubadur ai amurgului", „cintăreţ. al unui sfîrşit de eră'', cum suna caracterizarea congenerului său Victor Felea *(Poezie şi critică,* .1971). Dar trecerea în alt; gen literar a ocupat, ea mai întii, interesul comentatorilor şi a făcut ca forţa de ş«e a poemelor publicate în 1969 să nu fie redusă.

Cadavre în vid e o apocalipsă. lirică. Autorul care pînă atunci îşi păstrase o anume seninătate contemplativă şi, in orice caz, încrederea în perenitatea artei, adoptă acum o viziune crepusculară şi gesturi de negaţie fără întoarcere. O negaţie generalizată asupra universului întreg, surprins într-o stare de disoluţie progresivă. Nogaţie ra-

dioală în măsură în care proclamă dispariția valorilor în-yeîji, a funcției lor coagulante, structurante. Răsturnarea ierarhiilor firii face ca descompunerea să fie împinsă uneori pînă la aneantizare. Nimicul „sigilează" nu numai cuvintele, ci şi existenţa : „Tuturor celor ce n-au fost / li se vor înălţa statui, celor ce sînt / li se va pune un *Nu* înainte."

Lumea de acum a lui Baeonsky e o lume a dezolării ţi zădărniciei în care bătrînele cetăţi se sting de lingoare, în care isteria se umple dc „eroi apocrifi" şi nu numai viaţa, dar moartea însăşi e falsificată, omului nemaifiin-du-i îngăduită nici măcar unicitatea demnă a unui si'îrşît *(Paraistorie).* într-un poem *(înmormîntare)* mulţimea în creştere a morţilor produce prin extindere confuzia vieţii râmase cu moartea, egalizarea cu ea. Marasmul acestei lumi vine tocmai dintr-o asemenea egalizare : „...O, a fi sau a nu fi, / aici e la fel de trist, de stupid, de zadarnic." în această lume cadavrele se multiplică şi se conservă. (..ghilotina decapitează cadavre"), ba chiar, „neîngropato Ja timp, încep să întinerească". Totul e în descompunere, ,,inventarul primăverii*' e deja ruginit, din fluierul lui Paivn ies „uriaşe omizi", destinul e şi el „putred", numai „metalul cătuşelor, el singur, tot mai rece nu putrezeşte niciodată..." Fiarele sînt şi ele înlănţuite, „heralzii vie-toriei" sînt corbii.

Volumul întreg pare un bestiar populat cu vietăţi ciu-date, tîrîtoare cel mai adesea, reptile de tot felul, viermi, „cameleoni anxioşi". închipuirea poetului e bintuită de vise teratologice, imaginile la care apelează parc- extrase dîntr-un coşmar : măşti hidoase se dospi mo 'b < ţta, trupurile oamenilor se chircesc şi capetele se i j tu-mefiate de boii şi de „urletul veşnic al unor **OM** v Energia lor se consumă în extaze crispate, corn,uisive, odihna nu e posibilă decît într-un ,sp-ism i

Toiul se petrece sub o zodie a falsităţii n*' *u* i f si-sifică, soarele însuşi e „fals", aptitudinea nasteru :;e pierde, sămînţa e „bolnavă" şi „tiparele ropt \h , i .<. a. ? moarte". Măsura timpului este şi ea piei du > < , , j. vor cădea braţele", clopotele amuţesc , p' dk sn < t, -tele cu legi" şi „în întuneric se înlănţuie tracumno; co , J trădat"'.

roetul adoptă o psihologie dc victimă şi o înţelepciune a cenuşii, ritualul pe care-1 îndeplineşte este acela al jert-fei. Profeţiile sale par în atrocitatea lor blesteme, dar apo-calipsul pe care-1 anunţă e atît de sigur, de implacabil încît scapă nu numai blestemului, ci şi predestinării : „Nici-un blestem / nu ne mai poate ajunge. Nici o soartă / nu ne mai poate urma".

Ku se putea ca apocalipsul să nu capete şi o întruchipare poligrafică, să nu se răsfrângă şi asupra cuvintelor şi a cărţilor. Imaginea galaxiei Gulcnberg atinsă de un teri-bil flagel se ţine minte :

„îniii apărură semne bizare — cuvintele moarte
zăcind pe trotuare, cuvinte păţind ume.iile,
şi alteie, multe, derivind sub canicula,
ationizincl paralitice.

Apoi începură volumele — cioclii trudeau impasibili,
vuietul rotativelor sumbre, lazaretele, groapa cu var...
vaccinaţi bibliotecile... turnat» in ccruculu otravă...
cranii în carantină...

Phoeluş! suavi preţuiindenes. phoctuşi b*orr/i,
paji licitaţiei, canalii puhave şi palide,
piei pline de cadavrele cuvintelor moarte,
suputîad cărţi, expeeiorCml manuscrise-,

(l':t!;şj,-oJic hoinară)

In a!l poem *(Literatură),* înmulţirea nocontroiaiă a cuvintelor („milioane de vietăţi roşii") pare anume închi-puită spre a produce opoziţia cu meditaţia elegiacă pe aproximativ aceeaşi ternă din *Fiul risipitor (Unde s-au dus cuvintele).* Dar aici. ca şi în alte părţi, poemul nu mai e altceva decît o însăilare de cuvinte proferante. Grotescul, absurdul, golul sînt mai mult numite decît evocate, nean-tul e atît de insistent şi de masiv invocat încît o gradaţie devine aproape imposibilă de la un titlu la altul şi, privit în ansamblu, volumul riscă să obosească prin (exces nega-tor. Variantele apocalipsului baconskian ne impresionează nu atît ca produse ale unei imaginaţii în fierbere cît ca o performanţă strict intelectuală. Omniprezente, semnele

agonici şi ale descompunerii produc de la un. moment dat incolo o impresie de uniformitate şi indiferenţă.

Autorul are însă buna intuiţie de a pune toată această degringoladă pe seama pierderii sensurilor istorici şi a credinţei omului. „Vid, vid, vid. —- prea mult; vid în istorie" — exclamă el. Titlul însuşi al. volumului nu e, desigur, fără legătură cu această revelaţie. Apocalipsul închipuit se datorează tocmai dispariţiei sensurilor. Dacă ar fi să descoperim implicaţii în continua.ro am. spâne că Istoricul e făcut să exercite presiuni asupra antropologicului, cu alto cuvinte, vidul de sens alterează natura însăşi a omului şi pînă la urmă chiar o anihilează. Existenţa perpetuată în vidul do sens e o negaţie a vieţii,

Aşa cum cadavrele se conservă în vid, credinţa pierdută îşi prelungeşte ritualurile ei iluzorii. într-o biserică goală predică o bandă de magnetofon, templele au lespezile tocite „de frunţile Uielii autorilor Căra credinţa". Ameninţat de haosul înconjurător, poetul încearcă să se r p o - ;) „ o " . r - • , j - - p i : n u -înecare.", radicalism neconcesiv "UUMuău" «mb«ic vreau să fiu »« po iegasiroa de sine prin dedicare se ara*- •, n ; ii- sadarn'u "Uc

..Am «* - «ă-nalţ, să iubesc, să Win
PHijg, sa lupt să ucid —
o oaro o ţară, un timp, un lărîm
uu utnp: un t ă r î m u n /.id preiul iiu'-» ni, un. '/.ici."

No amintim de Blaga juvenil care invoca munţii pentru a-şi măsura devoţiunea („Dar munţii unde-s *? Munţii pe care să-i tm.it din cale cu credinţa meu..."'. Dacă avînt.urile eroului, liric blagian se izbeau de marginile propriului trup „trecător", aici limita încercată aparţine istoriei în numele căreia o transmis acest mesaj terifiant : „Otrăviţi-vâ carnea ! Din hoitul îmbălsămat / nici spic, nici floare, nici salcie nu da ! / iată se-aude istoria, urlînd depărtat — / cine are urechi de auzii, să audă ! —"

Dar tonul unui alt poem blagian e mai asemănător cu acela ni textului de faţă care 11 şi evocă direct cel pul In prin preluarea dictonului : „Veniţi mai aproape ! — şi cel care arc /urechi de auzit să audă : - durerile nu sînt adinei

decît altincea etnd rid. / Să rida deci astăzi in mine /amarul / şi-eu hohote mari să-şi arunce pocalul în nori !" (*Vc-niţi după mine tovarăşi).* Sarcasmul, mai mult provocator ai lui'-Bkiga e aprofundat şi trăit de Baconsky. Zidul de care •se.-loveşte dorinţa sa de a crede e -unul contingent, istoric, dar şi metafizic, după cum rezultă din gradaţia : „O ţarii, un timp, un tărîm".

Pesimismul istoric şi metafizic baconskian. nu e fără legătură eu experienţa lumii occidentale pe care autorul o câştigă în anii premergători apariţiei *Cadavrelor în vid,* dar desigur că radicalizarea concepţiei sale nu se explic:'» numai *in* acest fel. Oricum, cel puţin o parte din poemele de acum descriu declinul unui Occident ameninţat din afară şi dinăuntru, de Odoacru şi de Pstaido-Odoac.ru, Unor personaje istorice simbolice li se alătură, deloc întimplălor, numele unor lideri anarhişti contemporani pentru ca „agonia ticăloşit elor neamuri" să fie concretizaţii in timp şi spaţiu. *Abendland* se intitulează un poem refăcînd aceeaşi atmosferă de marasm şi teroare :

„dans al cetăţilor obosite, crepuscul roşu, **abcncl-**
laad... **agoniu ticăloşilclor** neamuri sutocate în aur
j,i purpură veche... mercenarul strein călăreşte seara
pe colinele solitare
mercenarul strein călăreşte seara **pe** colinele solitare
visind jaC şi incendii — **destul** vouă ! **.cuvintelc-peşti,**
moarte pe ape
albe, meduzele infestează istoria... animale şi păsări de
pradă pe steaguri se schimbă în hiene şi corbi..."

Oroarea acestui spectacol determină un gest nu mai puţin simbolic, pe care poetul îl promite, întemeiat pe o ereditate etnică :

.....iarăşi mă voi **întoarec-n**
pădurile mcio, **1000** de ani ptnă etnd vn trece avalanşa absurdă.,,
hoardele... virilul a şi început să miroase a carne crudă sub şeile
cailor... vintul stepelor, miros de scuturi de piele..."

Un nou „boicot al istoriei" pare să fie soluţia propusă aici, dar legătura cu Blaga e mult mai strînsă, de ordin chiar compoziţional. Să citām spre exemplificare din *Veac :*

;*;...Semnale se-ncrucişează albastre prin străzi,
în teatre strigă luminile, se excită libertățile insului.
Se profețesc prăbuşirile, sfîrşesc în sînge cuvintele.
Undeva se trage la sorți cămaşa învinsului.

Arhanghelii sosiți să pedepsească oraşul
s-au rătăcit prin baruri cu penele arse.
Danțatoarea albă le trece prin sînge, rîzînd s-a oprit
pe-un vîrl de picior ca pe-o sticlă întoarsă.

Dar sus, Ia o mie de metri-nălțimc, spre răsărit,
stelele îşi spun poveşti prin cetini de brazi
şi-n miez de noapte ritul mistreților
deschide izvoarele".

Nu numai imaginile apocaliptice (abia prefigurate aici) le regăsim la Baeonsky, nici numai speranța blagiană că există un fond inalterabil al ființei şi un spațiu securizant, dar şi generalitatea tipic expresionistă a peisajului. *Abendland* nu e, de altfel, singurul text din volum pui tind această pecete blagiană pe care e surprinzător s-o întîlnini tocmai în momentul cînd Baeonsky se decide să scrie o poezie sincronă cu mentalitatea sa actuală în locul uneia izvorîtă din ,,fluxul memoriei". Nu-i vorbă, blagian a fost Baeonsky şi în volumele anterioare, fără să-şi piardă originalitatea, neaşteptată însă e descoperirea lui. Biaga dincolo de motive sau atitudini lirice în însăşi structura formală a poemului baconskian. Asemănarea e cu ații mai pregnantă cu cît radicalizarea în sens nihilist a concepției sale determină o descărnare de imagini a poemului, ues- podobire a lui. Reprezentarea conceptualizantă iese stfel mai clar la iveală. Prin modul său de a recompun nu numai o- atmosferă, dar şi o esență recognoscibiiă di: •)eu~ mularea de amănunte simbolice, Baeonsky valwifi- •un filon conceptualist prezent şi în poezia blagiană.

„Scuturarea podoabelor" ce are loc acum in noezia sa. ne revelă prin efect retrospectiv i„ <.*h* unp >Ji *v* j « aceasta înainte. Ne revelă şi un iaj t tînmo d j i ' t creației şi anume că a fost nevon ue ace \ *v t* « pentru ca tentația poetizării sa-l > nuce « m t i aproape deloc pe autor. El scrie acum ,antr-c iu < anti-

i ful ci i i a i jocmt > un! î a d coi
mscun aia iuti i n k t intitulat u ca'-tic £>*a u* n<
ied c) ni vedea . ' i etici <i a' >t
P st uit ii si (cada\ i c i tgh iatc i s u lu
mac
n i . i c ' td .caval' d ooj ţu . ci seu ^< -
d i i Hibe (id)^doi h a iiiuul u. ttouk
1*0 i i ml n 11nnaiaza p a ii t mu cik lui
D *i* •,k uioirai ititsepo i de ••emmfic i i i
ii A < o t k ins \ raci I î I mul ck aut a i ad'
: pocţilo i si **11** t c >i /n i' ac-ii u un u \ t c
11 t timp « * u a şi c v'ioLn ita
,Pu-;: u'u c id *v* i M fu î e •> litiu i
feutnc i ucorreia. include oenn si anta
pînă (i ţinui i df t r i i
stinîti' ca i \ ' ncih atu

i nota ri-a. io nu -tsesic dm ace
t inedit 3ML ai\ ii aud n fu i dm p t L
tir b A* i i nenea n or i ni TO t *i* îs %
tigă in densitate i ~*i m_v n i Pc 't' d i ru t Oc
morţii se dezică *i* l X p l* 1 Di *i* b C pi (
(fie l i m-U * ' i rec *i* a tc p ti iţ i
\ d *i* nî o si *(* i ci u i i m v in;
a ' pii. ci 1 Ov.

] i u . *I Calar c î i i* o' A E t> **OP**. \ i > **JI**
r c iir-., nu a Iun li, o„ fi ^ :u, a pi • **,J I** . ' . ; r< . i
c cat -ai. *Ua* întreg cizbi *(Aul* 'po \b *ct ii* **I.HÎJU** i eh dic d
c r - .i p; i *ol'i* rației aşa zicînd p. isonale cai e — pc in
f n ' 1 ap eliptic — cgtîga în sc mnificațio si icliof. Aici
C-.d că Uveuic să căutam reuşitele majoie ale volume' ai
; c' i *o* i ' ega creații lirice baconskiene.

1 p» *i* 1 c-. intitulează ciclul autorul începe prin
p t ud tu nostalgia binecunoscută : „Am se-
^ ^ - 1 xi ut moara de vînt, cu tăcutele, / nc-
f nex - -c -f^e cruci de la margini de drumuri / cu
u >» J c tii x no ptea pe-nallc coline moldave..." şi
i n a „ -f i o dipă de regăsire a gesticulației poeti-

«ante. Dar nu mai mult de atît, căci secvenţa care urmează, aeumulînd ia început detalii asemănate;,U'\ sfirşeşte printr-o răsturnare subită **a** perspectivei

„Trebuie să **fi** trecut multe ploi, multe viscole, trebuie
să fi pierit multe ziduri şi oşti, să fi căzut multe lanţuri,
să fi ars, să se fi risipit, să se fi dus **dracului** mui iraperu
ca să-ncep a semăna în sfîrşit cu mine."

Iată că identificarea cu temele anterioare e privită acum ca o îndepărtare do propria identitate. Violenţa imaginilor din *Cadavre în vid* şi radicalismul însuşi **al** schimbării tonului, poetic fundamental se datorează tocmai acestei exasperări **a** autorului de a nu fi ajuns la sine, nemulţumirii faţă do răsfrângerile oului său profund în poezie. Volumul trebuie citit şi **ca** o reglare a'conturilor eu epoca, mai. îutîi, cu lumea în genere,"dar şi cu sine, cu propria-i biografie şi creaţie. Schimbarea îşi arc originea într-o criză de.identitate pe care poetul depăşind-o, îşi .contemplă destinul de pe un alt versant. Negaţia absolută o la el semnul despărţirii şi, în aceiaşi timp, ăl regăsirii de sine.

O veritabilă biografie a creaţiei ne întîmpină în *Tînărul melancolic :*

„Tînunu melancolic a fost sugrumat într-o noapte
şi i. s-a substituit **un** individ ridat şi cărunt —
cei eare-i ţin companie sînt dinii
şi cavalerii, absurdului.

Ar i'i putut rămîne inocent
sau n-ar fi putut — astăzi nu se mai. ştie,
profesorii de muzică nu. mai. pot să-l înveţe
decît urletul şi tăcerea de lut.

Fluieră gloanţe zadarnic în nopţi, **toropi (o,**
şi efebii de ipsos cad seceraţi de pe socluri...
— *Ce risipă stupidă...*
spune rînjind **individul-ridat** şi cărunt --
teci ce demult vor să-l ucidă,
nu l-au. văzut niciodată la chip).-'

Poetul nu mai descoperă acum nici un sens *risipirii* sale, nu-şi mai leagă de ea nici o speranţă, oricît de îndepărtată. încrîncenarea împotriva trecutului, a propriului trecut, el o întoarce împotriva prezentului din care se exclude parcă singur spre a nu se simţi exclus. Toate aceste poeme traduc drame ale creaţiei şi ale conştiinţei creatorului. Ele abundă în violenţe făcute sieşi. *Omul pe. care l-ai ucis* se intitulează unul, altul *(îngerul a strigat)* sc încheie cu acest îndemn sarcastic : „E timpul să-ţi incendiezi biografia visată...", în fine, un altul, defineşte „drumul generos" al unei vieţi ca pe o ouritmie de... cizme *(Euritmic).*

Autorul îşi pune probleme de conştiinţă pe care nu le tranşează aprioric şi neapărat în favoarea sa. El alege şi se alege cu hotărîre, cu disperare chiar, dar abia în momentul în care alegerea devine cu adevărat liberă încep marile sale dificultăţi şi, cu deosebire, riscul ea polemica să rămînă lipsită de obiect. Din. această cauză Baconsky o angajează în primul rînd cu sine şi nu întîmplător cele mai izbutite poeme sînt cele care reprezintă o aprofundare şi o sublimare dc ordin autobiografic.

Pentru foarte puţin e un titlu ale cărui semnificaţii au fost trecute cu vederea la data apariţiei volumului. Tonul este aparent neutru, desfăşurarea lui e de o nisfAu>> > simplitate, urmind, ca de atîtea ori la Bacons\ l<>,**IU** discursivă. Ceea ce ni se comunică este însă un uucviugeneral omenesc, particular istoric (şi, desigur, chiar individual) cît sc poate de profund :

„într-un demutt, într-un cîndva, odată,
sufletul nostru, pentru foarte puţin, a trecut
ahmecînd pc o albie falsă — şi astăzi
cînd povestim legendele vechi, totdeauna excludem
acel *pentru foarte puţin,* şi ne imaginăm mereu
cum ar fi fost fără el ; dar cuvintele
vin după noi şi fără-m-etaro
se interpun între faptele noastre şi noi — şi iată
contemporanul tace privind
cum rînd pe rînd i se spulberă visele,
şi-un rînjet negru îi desfigurează chipul
cînd acelaşi glas ticălos îi .şopteşte din umbră :
pentru- foarte pufni..."

Cum se întimplă şi la alţi scriitori contemporani, cum i se întimplă lui Baconsky însuşi în prozele sale — generat -umanul e făcut aici să mărturisească pentru concretul istoric, nu invers. Direcţia semnificării este de la generat ia particular şi concret, altfel spus, generalitatea însăşi devine aluzivă.

Problema pierderii de sine primeşte aici chiar o dimensiune soterioiogică, legenda „veche" va fi fiind aceea referitoare la „păcatul originar". Dar paralel cu această ipoteză îndepărtată, imemorială — şi după modelul ei —. se construieşte o alta care trece prin planul istoric, anexîndu-1, pentru a ajunge la drama individului, şi, implicit, a creatorului însuşi. Arcul semnificaţiei sc întinde aşadar de la mitul originii pînă la problema opţiunii individuale, existenţiale. O concesie măruntă („pentru foarte puţin') în aparenţă, o slăbiciune „prea omenească" pot desfigura şi chiar pierde iremediabil un destin. Moralistul Baconsky rosteşte aici una din „predicile" sale cele mai convingătoare.

Existenţa mîndră, liberă, neconcesivă, e invocată apoi sub protecţia unui model ancestral. în *Rugăciunea unui dac* acceptarea morţii, departe de a veni din lasitudine, reprezintă singura alternativă la pierderea libertăţii'. „Dorul de moarte" nu-i aici decît reversul setei de libertate :

„Doamne, dă-mi iarăşi dorul de moarte *ţ* strămoşilor mei,
nu mă lăsa să accept lîncezeala, rugina şi lanţul — clcsehidc-mi
porii mari de stejar, şi aşterne-mi douăsprezece poduri, şi dă
cailor
să-mi poarte coama. Ochilor mei dă-le iar cristalinul de
Rliiaiă
pe care demult, l-au pierdut, otrăveşte-mi săgeţile
adu-mi aminte ca ultima
s-o păstrez pentru mine".

Versurile sînt simple, mesajul nu e greu de prevăzut. Dar mişcarea poemului o nobilă, sintaxa amintind nu de poemul eminescian cu acelaşi titlu, ci de *Oda în metru antic.* „Ochilor mei dă-le iar..." e o reluare şi o replică lu „Pe mine mie -redă-mă". Regăsirea de sine a poetului are !<c în demnitatea si unicitatea morţii.

Spre aceeaşi idee culminează şt un poem care-şi menta pe deplin titlul de *Psalm negru.* Ca şi alte texte din volum., şi acesta mizează pe suprapunerea între o legendă biblică şi o realitate istorică, etnică, personal-exponenţială. Apa Babilonului e adusă între alte ţărmuri şi poetul se simte, precum Arghczi, purtător de vechi oseminte, fie şi aparţinînd unor „înaintaşi apocrifi" :

„Doamne, aş vrea să plîng dar nu mai
am nici un rîu pe-ale cărui maluri
să-mi pot aminti de Sion. Şi Babilonul
e-n mine şi mulţimea de robi
îmi întinde cătuşele predestinate şi rîde, rîde...
isoria, vechile mituri, capul de lup. Doamne,
simt în scheletul pe care-mi port trupul,
oasele risipite pe cîmpuri de înaintaşi apocrifi,
simt că timpul meu îl măsoară clepsidre
însîngerate şi false... ochii mei reci şi pustii..."

Jalea unui trecut incert şi încercările vremurilor mei •noi îl fac pe poet să exclame în numele poporului său : „Doamne, istoria..." Dar în acest „Eli, lama sabactani" nu t- numai implorare, ci şi sfidare :

„...Doamne, ia ele la mine
destinul acesta — şi- dacă nu-mi poţi hărăzi
altă soartă,
dă-mi o moarte înaltă, cotropitoare, sălbatecă,
mai mare clocit viaţa duşmanilor mei."

Poemul se încheie, deci, printr-un gest de orgoliu individualist. Poetul nu mai rîvneşte scufundarea în anonimatul neştiutor al mulţimii sau al pămîntului, el vrea «, moarte care să-l distingă, să-l singularizeze şi să-i. umilească — prin atrocitatea ei — pe duşmanii săi. O asemenea moarte i s-a dat lui A.E. Baconsky.

Dacă în volumul ***Fiul risipitor*** artele poetice primeau accente testamentare, în ***Cadavre in vid*** ele sînt înlocuita cu. „arte de **a** muri". Astfel **de *ars moriendi*** sînt şi ***Psalmn! negru*** şi ***Rugăciunea unui dac*** şi atîtea alte titluri dira cuprins. Ele sc întîlncsc uneori- cu închipuirea obsedantă a ...orei de dincolo" :

„Bulcţi-mi, ceasuri, miezul de noapte
in aceste taverne din care n-am să mai plec —
bateţi-mi, ceasuri, ora de dinceîo, monotonia,
mama demenţilor, să ne aibă în pază..."

Nebunia pare să fie o cale de acces spre tainele nefiinţei, în alt text *(în golul dintre făpturi),* nebunii sînt lăsaţi „nepedepsiţi şi liberi" să-şi caute „o lume mai albă pentru moartea lor". Ei întîmpină „Apusul magic" purtîndu-şi fiecare masca şi „strigîndu-şi falsul nume", în timp cc adevăratul lor nume „rugineşte pe vechi blazoane". Nu e singura dată cînd nebunia apare în reprezentarea baconskiană ca o nobleţe a spiritului. Poetul însuşi nu ezită să-şi declare sub diferite forme aderenţa la această categoric umană funest privilegiată. „Cu mine se sfîrşeşte şirul poeţilor demenţi pe care i-a dat această ţară" — afirmă el despre trecutul său literar. Nebunia, nebunia creatoare, furoarea artistică reprezintă blazonul de care e mai aproape chiar în clipa în care îl rîvneşle retrospectiv.

Blazonul sau bovarismul lui ? Oricîtă lucidă anticipare intră în literatura baconskiană, nu putem trece uşor peste faptul că elogiul, nebuniei sau fascinaţia ei produc cîteva momente clc maximă autenticitate a trăirii şi fericire a expresiei. Iată unul în care, o dată mai mult, poetul îşi halucincază destinul, insinuînd înlăuntrul relaţiei magnetice dintre nebunie şi moarte un proiect (poetic) de posteritate :

..... voi sîîrşi tînăr ca toţi nebunii voştri.
căci sînt şi eu unul din cei ce se naşe din timp în timp printre voi
ca să moară cu gura plina de pămînl şi de oseminte
in timp ce galopează. în zare scheletele cailor
pe care nu i-nu încălecat niciodată'.

(Tinereţe *jură b&irinele)*

Impresia deosebită pe care a produs-o — şi o produce încă — volumul *Cadavre în vid* se datorează mai cu scamă forţei artistice a unor asemenea poeme şi mai puţin aglomerării de imagini delirante, viziunilor de coşmar, absurdului şi morbidului înfăţişate prea declarativ „şi mecanic pentru a convinge de fiecare dată. în contextul autohton

al anilor '60, multe accente vor fi putut să pară de sorginte livrescă şi, oricum, de inspiraţie exclusiv occidentală. Viziunile apocaliptice păreau suspendaţii în spaţiul închis al unei imaginaţii bîntuite de un duh al răului : „Vom străbate un lung întuneric / vai nouă, / purtătorii sîngelui de cerb, vai, zeilor noştri, / pe care nici un templu / nu-i mai primeşte." *(Imn tragic).*

Istoria sfârşitului do mileniu s-a însărcinat să dea însă treptat consistenţă şi referenţialitate acestor versuri. Meritul lui A. E. Baeonsky e şi aici unul de ordin premonitoriu. El a prevăzut limite pe care abia astăzi le încercăm cu adevărat.

Dar poate că disperarea poetului atinge .gradul maxim în faţa mizeriei omului, incapabil să depăşească o existenţă larvară :

..Noi n-am murit niciodată şi nu vom muri,
iu complicitate cu viermii pămîntului zodia noastră
surîzătoare se arată : un dans
ne salvează mereu, un dans mlădios,
o eschivă de membre, o eschivă de inimi.
o eschivă de capete, o eschivă de umbre de capete..."

(ELerniluie amară)

Poetul are conştiinţa amară a eternităţii acestei eschive şi sarcasmul său vine de această dată dintr-o profundă implicare. „Vidul istoriei" îndeamnă la „supunere oarbă şi spaimă", dar adevărata lecţie a istoriei, este alta şi poetul nu ezită s-o strige stăpînilor lumii : „Produşi ai hazardului, împăraţilor / fără coroană, vai, vouă ! / Robii sînt morţi / şi cadavrele lor / putrezesc în galere." *(Cadavre in vid).*

Ameninţarea surdă, „urletul depărtat" al istoriei se concretizează aşadar, împăraţii vor st'îr.şi ca victime ale propriei cruzimi. „Nu clamoare mllenaristă, ci manifest social conţin aceste viziuni, un protest . scrîşnit printre dinţi", observă cu pătrundere Dinu Flămînd, într-un. comentariu tardiv (Intimitatea *textului,* 1985). In plină viziune apocaliptică poetul nu uită idealurile libertare şi democratice.

Volumul *Cadavre in vid* îşi descoperă coerenţa multiplană pe măsura aprofundării lecturii. Poemele din cu-

prins ne apar ca secvențe dintr-un mare poem închinat, omului, clar nu o *Cîntăre omului* în maniera argheziană, ci un *Imn tragic,* o *Tragedie a omului* inspirată de istorii: contemporană.

Efortul de înnoire a gîndirii şi a expresiei a fost mare la Baconsky, pe măsura radicalizării conştiinței sale, *s* eticii scrisului său. Rezultatele s-au văzut şi astăzi sîntem înclinați, în perspectiva timpului care s-a scurs de la apariția lor, să le dăm o mai înaltă apreciere, să validăm, "în orice caz, caracterul de *eveniment artistic,* al apariției volumului *Cadavre în vid* şi să-l considerăm momentul de vîrf al lirismului baconskian. Să recunoaştem că prin el, după ce lăsase impresia că a fost depăşit de evoluția rapidă ja poeziei româneşti contemporane, de erupția tinerilor în ?mod deosebit, autorul nostru recuperează şi se instalează din nou, în ciuda vîrstei, în *avangarda* poetică a timpului *Cadavre în vid* se aşază firesc alături de operele cele mal izbutite ale generației '60, alături de *Infernul discutabil,* de pildă, volumul atît de asemănător al lui Ion Alexandru şi atît de neverosimil în ansamblul de acum al operei acestuia.

Poetica baconskiană făcea, ne amintim, din simplitate şi austeritate principii fondatoare în numele cărora respingea „experiențele paroxistice" interbelice, suprarealismul şi ermetismul în primul rînd. Dar experiența care generează şi pe care o proiectează volumul *Cadavre în vid* nu este una paroxistică ? Fără îndoială că da, deşi nu în sensul pe care autorul îl dădea termenului şi anume acela de exces formalizant, de experimentalism fără acoperire. Baconsky însuşi va fi încercat un sentiment al limitei de vreme ce nu mai publică ani la rînd'nici un alt volum de versuri. Lucrează în schimb la *Panorama poeziei universale contemporane* ce va apărea în 1972 şi va spune multe nu numai despre posibilitățile sale de traducător, dar despre preferințele sale justificate de o concepție bine articulată despre poezie. Nu puține răsfrîngeri asupra propriei poezii aruncă textele alese şi prezentările care le însoțesc.

Pregătirea acestei masive antologii, a comentariilor consacrate lui Țuculescu (albumul apare în 1974) şi lui Boticelli, a paginilor de jurnal adunate în două volume *(Remember,* 1977) îi ocupă în următorii ani timpul ce-i mai rămîne dintr-o existență aşezată oarecum programatic — printr-un fel de compensație acordată sieşi cu anticipație — sub semnul desfătărilor călătoriei. începute în 1965, ieşirile în Vest ale lui Baconsky se întețesc, autorul ajungînd să parcurgă Europa de la Viena la Paris, din Italia pînă în Olanda, Suedia şi chiar Laponia, după cum, într-o altă etapă a biografiei sale, bătuse mai cu seamă drumurile spre Răsărit. Spre deosebire de vizitele făcute in tinerețe, voiajurile repetate în Occident îi modifică sensibil *Weltansckauung-uL*

Semnele schimbării s-au putut deja remarca în volumul *Cadavre în vid* fără să se explice, desigur, numai în acest fel. Călătoriile ulterioare şi îndeosebi şederea de aproape un an în Berlinul occidental nu rămîn nici ele fără urmări. Un jurnal al acesteia din urmă vrea să fie în chip explicit volumul de „poezii şi antipoezii" intitulat *Corabia lui Sebastian,* pregătit pentru . tipar în 1976 şi apărut în 1978, după moartea autorului. El are darul, printre altele, să situeze în relativ imagtojl^^absoduțKate ale ^anotimpului *Aectv6mc^S»c^%]^^e învtă,* îngăduind astfelmai mult decît olpoteză eii privire la geneza lor. Lumea din *Corabia lui Sebastian* e mai puțin suspendată în utopic şi ucronic, deşi indeterminarea se menține şi aici, cu alte cuvinte, determinanții — spre a relua o formulă celebră — îşi păstrează funcția de nedeterminare.

Autorul alege însă de această dată o soluție compozițională inedită : el dublează poemele cu note de jurnal (să fie acestea antipoemele anunțate în subtitlu ?) sau mai bine zis invers, căci proza precede versurile. De aici, impresia unei referențialități nț£D§£&€ marcate. Căci nici succesiunea, "nHâiterhănța lor regulată pe parcursul volumului nu sînt întîmplătoare : relatarea în proză şi poemul trebuie citite împreună, ele formează un *diptic.* Uneori au nu numai aceeaşi temă, dar chiar şi acelaşi su-

bicct. Cu precizarea că pagina dc jurnal trasează un portret, consemnează un eveniment sau o reacție intimă pe care poemul le generalizează. în secvența a IV-a, de pildă, un poet anume devine „noul poet", profesorul caro „profesează debutanți de mare talent", e unul şi acelaşi cu cel care în poem „hirotoneşte pe tineri". în altă parte, un incident cotidian (blocarea liftului) şi rapida lui rezolvare printr-o simplă apăsare de buton,' sugerează în poemul subsecvent *(Laboratorium maximum)* ideea unei veritabile instalații de trai („Lebensanlago") concepute ca un „amplu Şi complicat tablou de comandă". Deşi tendința poemului e întotdeauna aceea de a îndepărta şi pulveriza referința reală, vecinătatea lui cu textul în proză o recheamă. Paralelismul pe care autorul ni-1 propune între jurnal şi poem e. un pariu relativ dificil din punct de vedere'artistic : anterioritatea prozei nu lasă poemului decît şansa lui specifică. .

Metoda predilectă a poetului pare să fie aceea de a produce imagini care pot fi citite şi *literal* şi *simbolic.* „Focurile vor fi întreținute cu ziare" — scrie el în legătură cu războaiele „demagogice" ale viitorului, numind în acelaşi timp arderea concretă, cît şi pasiunile dezlănțuite prin publicistică. Sau, iată grupul de tineri dezabuzați : „...Noi aşteptăm cu toate că singuri / nu mai ştim ce. Pe poduri suspendate stăm / scuipînd în apă propria noastră imagine." *(Cor de tineri).* Generalizarea e obținută uneori pornindu-se tocmai de la o lectură literală : un dicționar cu foile umezite de ploaie se află la originea versurilor care încheie un poem : „plouă şi bătrânele literaturi europene / sînt pline de apă".

în acelaşi dublu registru trebuie citit şi titlul volumului _— *Corabia lui Sebastian.* Instalîndu-se în metropola occidentală, poetul are sentimentul îmbarcării pe o corabie în derivă în mijlocul unei lumi apăsate de păcate vechi şi grele, în ciuda prosperității aparente. într-un plan mai înalt, corabia poate fi însă un simbol al omului plecat într-o călătorie fără întoarcere, al Iui *homo viator* pentru care peregrinarea reprezintă un parcurs în ultimă instanță soteriologic. Baeonsky aruncă numai sugestii în acest plan, căci istoria îl solicită acum chiar în ipostaza ci de actualitate.

Picprczentarea asupra lumii nu se schimbă esențial de ia *Cadavre în vid* ța *Corabia lui Sebastian.* Continuitatea de ordin tematic se lasă cu uşurință remarcată. Obsesia reperelor absente şi a credinței pierdute o regăsim la fel de intensă. Aceleaşi „stele false urcă pe cer", în vreme ce „un soare invers din pămînt te-nvăluie". Lepădarea de vechii zei e la fel dc zadarnică. „Idolii cărora nc-nchinăm vor trece în temple străine", dar apostazia nu îndepărtează siirşiful, „nefirescul nostru sfârşit". După ce a deplîns imposibilitatea credinței, poetul proclamă zădărnicia ei. Opțiunea dramatică, sfîşicrea între alternative la fel de imperioase pare să nu fie decît un „perpetuum mobile" al iluziei, al iluzionării :

..Intre două minciuni, între două culori, între două iluzii
acu fost tineri ne-am maturizat am crezut unii
în minciunile altora ne-am vopsit unii mcuior'V.c
altora ne-am hrănit unii cu iluziile altora. Mereu
între două alternative înşelătoare iată ne-aşieaptă acum
vîrsia de ghiață iar cei ce vin după noi vor întoarce
clepsidra. Ruinată şi neagră creşte moara de vînt
în care s-au cuibărit animale şi păsări de noapte,
spada cade-n noroi, lma de aur agățată de crengi
pntre/eş'e departe iar învingătorii cerşesc la porțile
celor învinşi..."

Marasmul ce rezultă din confuzia valorilor e întreținut şi de „neputința cuvintelor", simptom al unei civilizații îmbătrinite, maladive. Despre putreziciunea cuvintelor sau despre proliferarea lor monstruoasă poetul ne-a vorbit şi în volumul anterior, ca şi despre „adevărurile pietrificate şi moarte". în amândouă sînt prezente „agitația vană, sterilă", „vacarmul dureros" al percuției şi al confuziei. Profesiunile de credință nihiliste se reiterează firesc :

„...nu mai visa. nu mai iubi. na mai crede —
Taci. Dacă vrei totuşi să spui ceva
învață să urli."

(Nilii!)

Dimensiunea apocaliptică nu e mai puțin prezentă în *Corabia lui Sebastian.* Totul e văzut în negru, o teamă de agresiune se instaurează prelulindeni, întreținută de im-

mmibUilulca comunicării in ciuda unei nevoi „obsesive **şi** «nxiotwu". Natura însăşi devine amenințătoare, pădurile. «**?*** **şi** ploile, sînt acum „carnivore". Cîntecul de leagăn nu e decit o animare ironică a sfârşitului :

„**Măşti în arbori, ghiare de fier,** gheparzi îmbiînziți...
— **de cine** vă temeţi ? **nu-i** nimeni, **e** prea devreme, dormiți
dormiți şi lăsaţi computerul să vă compună cele din urmă
vise frumoase, lumea se-nvîrte toată în jurul cifrelor,
undeva în **oraş** funcționare mecanice perfect fardate
descriu în incinta febrilă a băncilor un 3 grațios,
firme apar, se devorează, se contopesc ori dispar,
mareea consumului... sentimente sintetice..."

(Clntcc de leagăn in liahlcm)

Sensul suferinței umane se pierde, însă atrofia sensibilității nu micşorează teama de haosul final. Această iunie îşi presimte nu numai declinul, ci şi moartea apropiată. Lume a opulenței şi consumului ce îi apare poetului ca un „imens abdomen transparent" a cărui „superbă digestie" o contemplă cu „un ochi otrăvit". La impresia de mizerie morală, Baconsky adaugă acum o notă de somptuozitate inspirată de epoca decadenței romane. Oraşul capătă în reprezentarea Iui „un aer de lupanar", personaje „limfatice" parcurg „vomitorii cu dale de aur", „bătrîni patricieni" meditează asupra barbariei tineretului etc.

Versurile îşi păstrează alura gnomică, moralizatoare, profetică, de predică în pustiu („Îndoiala dă preț lăcomiei", „Desăvârşirea noastră o simt păsările de pradă", etc.) Enumerările, caracteristice literaturii baconskiene, şi aproape abuzive în volumul anterior, nu lipsesc nici acum, într-un cuvînt, obiectul poeziei rămîne aproximativ acelaşi, ca **şi** atitudinea poetului. Retorica nu se schimbă, cum se vede, nici ea.

Totuşi, de la *Cadavre în vid* ia *Corabia lui Sebastian* o evoluție se înregistrează, în sensul unei raportări mai directe — nu numai aluzive — la istoria contemporană. Fără ca aspectele fantastice să dispară cu totul, o socializare se produce, a problematicii şi a fizionomiilor. Polemica baconskiană vizează „consumismu-F în primul rînd, «Iar şi farsa „gauchism."-ului occidental, automatismul neliniştii snobismul revoltei, caracterul de divertisment şl, în acelaşi timp, de diversiune al sfidării intelectuale. Sarcasmul poetului se consumă în veritabile pamflete împotriva unor aşa zişi „.oameni ai viitorului" care „reclamă puterea vorbind mereu în numele; altora". Aerul de „libertate şi nonşalanță tembelă" al unor grupuri de tineri îf contrariază,' lipsa lor de ideal, placiditatea lor îl deprimă. ;',Să fii obosit de zbor fără zbor" — aceasta e morala secvenței imprimate întrecerii pe retina unui martor care nu vrea să se implice.

Impostura artistică, veleitarismul falselor avangarde nu puteau scăpa lui Baconsky. ..Execuția" e promptă, dac nu prin deriziune imediată, ci printr-o răbdătoare simulare a luării în serios, printr-o aşteptare calmă a momentului în care impostorul însuşi nu mai are puterea să reziste : „Recitalul celebrului compozitor american de origine suedeză (...) Sala mică şi de o eleganță modernă plină de lume. High life. (...) Scena inundată de întuneric. Un proiector aşterne pe duşumea un cerc de lumină. In spatele cercului apar şapte bărbați goi, cu scuturi şi sulițe. Stau încremeniți în timp ce in cerc se aşează artistul Poartă cămaşă înflorată şi cizme de iuft. Plînge. Are un acordeon nu prea mare. îl deschide şi apasă alternativ pe două clape. Sol — *la Sol -- la Sol — la.* Apoi după cîteva minute rămîne numai un *La* care sună şi sună neîntrerupt. Cei şapte bărbați sc retrag imperceptibil în umbră pînă cînd încet-încet dispar. Fața compozitorului capăta o expresie de revoltă. Şi sunetul continuă mereu. După un sfert de oră cîțiva auditori părăsesc discret sala. (...) Aflai ulterior că aceasta era reacția scontată de artist, La o jumătate de oră sala e goală. Eu singur rămîn obstinat. Bucata începuse să-mi placă. Şi poate că aş fi stat încă multă vreme dacă o mînă nevăzută n-ar fi tras cu brutalitate cortina."

O *Ars antipoetica* a .„concrelisrnului" şi „obiectuală.-mului" produce un poem aglutinării ce invocă în final t-..muză a crematoriilor", sau, poate, mai exact, un crematoriu al muzelor :

..A serie cu tarile de lemn si scrie cu fiare vechi
cu bucăți de plexiglas cu obiecte concrete

n ISCLTC pe cutiile goale în care se ambalează
aparate electrice, pe benzi de magnetofon u site
n scrie în relief cu sunetele modulatorului
fixate pe ecrane metalice — *ijb,* a scrie aib
poeme sortite consumului purtînd seria
anul şi marca, poeme perfect funcţionale
care nu se citesc ci se consumă cotidian,
poeme abcdefghijklrnnopq şi aşa mai departe..."

Poetul elogiază în replică adevăratele Obiecte, ...aparatele Siemens" — „capodoperele sculpturii occidentale de azi'' şi cîrtlă un „eîntoc de insomnie", de fapt, un fel do bocet pentru Berlinul Occidental *(Cosmopoliţi).*

în mijlocul acestui Cosmopolis, în plin Occident „faraonic", bîntuit de „isteria belşugului", poetul are sentimentul unei inaderenţe organice. Motivaţiile de- ordin intelectual nu lipsesc insă şi în primul rînd e invocat decalajul istoric. ..Maşina impecabilă" a civilizaţiei apusene îi apare autorului ca semn al unui destin cu care nu se poate simţi solidar. Disocierea lui se produce în măsura în care se consideră reprezentantul unei colectivităţi deţinătoare de mari resurse vitale, purtătoare a unui mesaj încă neexprimat : „Am două milenii, spune el dar nu mi-am trăit încă viaţa. N-am avut răgazul." De unde şi speranţa că va supravieţui acestei societăţi crepusculare : ...Pentru tine e mult prea devreme. Dacă vei reveni aici peste cîteva secole ai putea fi idealul paleontolog*. Sfidătoarea ipoteză e, totuşi, condiţionată într-o sclipire de luciditate : ..Dar pînă atunci c mult. Şi toiul e să poţi conta pe vertebrele talc."

„Singurătatea confortabilă" în care se instalează autorul îi intensifică sentimentul apartenenţei ia. o altă geografie spirituală. Un argument notărilor e dat de necunoaşterea lui Eminescu in ciuda trecerii lui prin Berlin : ..Faraonul occidental dispreţuieşte oxigenul bastard al ţărilor pe care geografia lui le exclude." Deosebirea de origine devine deosebire de destin : „Dar cu aparţin altor latitudini şi altor încrucişări de ast.re".

Nimic mai firesc decît nostalgia, amintirea vechilor repere, întoarcerea cu ghidul la „cenuşa părinţilor". Pe măsură ce cunoaşte mai bine lumea din jur, comunicarea i se pare poetului mai greu de imaginat. Gesturile şi cu-

vintele devin la fel de impenetrabile, trăirile nu pot fi transmise, „contaminarea" nu se produce în nici un sens. Pe străzile unui oraş ce parc populat cu stafii se plimbă, cu precădere seara, un „străin mut", un „pasager de ocazie".

Ultima secvenţă (XXXII) a cărţii conţine o scenă căreia autorul îi extinde la maximum semnificaţia : „...Librarul în cele din urmă n-a reuşit să vîndă studentului care-î dădea târcoale cartea unui avangardist italian. Şi mi-a spus că poate aiurea, la popoarele necunoscute. Sau poate cîndva în viitor. Eu însă cu rînjetul meu primitiv şi ingenuu, spun că şi azi. Şi poate că nu mă înşel întru totul".

Ceea ce pentru occidentali reprezintă o eventualitate neverosimilă, împinsă într-un viitor îndepărtat, pentru autorul nostru înseamnă o posibilitate reală, actuală. Fără s-o spună, el ne face să înţelegem că-şi rezervă această şansă, că acordă culturii din ţara sa puterea de a se menţine vie. Un „rînjet" de revanşă pluteşte peste această carte în care nu o dată „complexele" se convertesc în mod compensator.

în mai mare măsură decît *Cadavre în vid,* de fapt, în măsura în care sarcasmul poetului acceptă aici să se motiveze, *Corabia lui Sebastian* produce uneori impresia unei încrâncenări fără obiect. Altfel spus, generalizarea implicată în perspectiva sa este nu o dată abuzivă, generatoare de neaşteptate confuzii. Să se reducă protestul intelectualilor, al tineretului din Occident numai la aspecte ridicole, să fie inovaţia artistică de acolo o simplă impostură ? N-am putea spune că Baconsky excelează printr-o foarte nuanţată înţelegere a lumii occidentale după imaginea pe care o construieşte despre unul clin oraşele ci etalon.

în discuţie nu e subiectivismul reprezentării, ci, pe alocuri, simplismul ei, în ciuda posibilităţilor mai largi ale prozei şi ale jurnalului pe care autorul le-ar fi putut exploata. Dur proza acestui jurnal e lot o proză poetică.. Se-ntîmpiă însă că tocmai poemele propriu-zise sînt cele care scapă prin identificare şi indeterminare unui asemenea reproş. Un alt eu ne vorbeşte din poeme, unul care se asociază, nu (numai) se disociază („singurătăţii voastre i-am dat propriu meu chip"), care încearcă el însuşi pre-

»*Hitittit'r*tul sfirşitului, care crede într-un nou început : .....ewl cu **adevărat** agitaţi **şi** puternici **se** vor naşte mult *»W* tîrziu / cei ce vor fi, cei ce vor mătura cenuşa înlretiludu-se / de ce va fi fost nevoie dc-atîtea grămezi de cuvinte / şi dc toată această desăvârşire zadarnică înainte de moarte, / dorm încă la răspîntia ipotezelor într-o felicită inexistenţă". *(Vîrstă)*

în finalul cărţii cele două euri parcă se reunesc Sub semnul unei duble asumări. Abia cînd sc apropie momentul întoarcerii acasă, poetul are revelaţia implicării nescontate ce s-a produs pe parcursul călătoriei. Disocierea devine acum una lăuntrică : Dar nu uitaţi că am fost unul dintre voi. Şi că dintre sufletele mele unul rămîne eu voi plutind mai departe."

Deosebirile între poeme şi proza poematică a jurnalului de bord dispar acum cu totul. Aceeaşi confesiune se decantează în rîndurile -— şi printre rîndurile — lor. Dialogul cu sine purtat de poet în chip subiacent de-a lungul întregului volum răzbate acum la suprafaţă :

„...şi tu între toate măsurîndu-ţi viaţa
pe jumătate trecută — o viaţă poate nu pe de-a întregul
a ta, poate că o parte din anii duşi i-ai fi trăit
cu totul altfel dar acum e mult prea tîrziu..."

Variantele **ipotetiee** nu **fac decît** să mijlocească re**căderea** în propriul destin, redescoperirea unui tipar indestructibil :

„...Bar ţărmul eşti tu
cu toţi bătrînii tui cu toate pădurile şi mormintele tale
rie-atîtca ori jefuite — nu mai rămîne decît
o suită de forme, tipare oarbe în care torni mereu
o ciudată materie, tot ceea ce porţi cu tine
oriunde te-ai duce — tot ceea ce-n alte graiuri
au se poate rosti".

(Iarnă stripeeUs

Ca-ntotdeauna, tema patriei găseşte la Baeonsky aeoJL *avan* **d'e** un- patetism pe eare sinceritatea însăşi îl surding. şea-ză. ..Ţărmul" poetului **e** sinonim cu inefabilul *imm*

limbi, dar şi cu o suferinţă surdă, inevitabilă. „Marele înaintaş, adaugă el, ii numea *sărăcia,* ***nevoile,*** *neamul**.

Ca pentru a se obişnui cu gîndul întoarcerii, Baeonsky repetă pe străzile Berlinului expresiile magice ale unei culturi : „nouri lungi", „Nu ştiu cum vor fi alţii".... „sărăcia, nevoile, neamul". Evitînd — printr-un tabu al decenţei — termenul însuşi dc patrie, poetul se reîntoarce la un principiu al *îndreptăţirii* ; „Acolo e unicul spaţiu unde tonte sînt ale mele de drept. Chiar dacă în realitate nu le-am avut şi poate nu Ie voi avea niciodată."

Cu excepţia unor note fugare, („ei vor să iasă din labirintul fastuos pe care cu aş vrea să-1 ocup"), n-am putea spune că despărţirea dc „corabia" beiîinczâ îi produce poetului prea mari regrete. Ni-1 putem imagina întoretndu-se fericit. „Debarcarea" sa nu restringe însă semnificaţia volumului în întregime la spaţiul şi climatul pc* care ie-a părăsit.

Meditaţia asupra timpului se continuă şi in *Corabia, lui Sebastian* tot din perspectivă autobiografică. Iată mai întîi un fel de **replică la** *Fluxul memoriei,* dar şi la „risipirea" care-1 obsedează pe poet :

„Şi în cele din urmă ziua se duce tîrînd după ea
undeva în întuneric un amalgam dc senzaţii şi gesturi
cuvinte spuse imagini acte reflexe gînduri un dialog
cu un necunoscut cu un vecin sau cu o persoană
imaginară...
eşti bucuros că ziua se duce tîrînd după ea
în cele din urmă întregeai balast şi totul
sună frumos numai acel *undeva* nu poţi său uiţi
acei ***undeva*** *în întuneric* unde le-aşteaptă
în cele din urmă toate lucrurile cu care ziua se duc<-
tîrîndu-le după cu."

(Undeva in intune.ric)

Ni se descrie aici **risipirea** imanentă a zilei sau efortul de **recuperare al conştiinţei** ? Poate **fi** tezaurizat timpul „undeva în întuneric ?" **în** ciuda notaţiei banale şi a sche-

Tui'ioi retorice prea evidente, poemul e traversat de un frison impersonal.

Armonii dislocata e un fel de întoarcere la origine, o înfăşurare la loc a timpului pînă la momentul naşterii sau al renaşterii, acolo uncie ..anii nu mai sînt ani ci volute sincronice", ..unde nu se poate muri şi nu se poate ajunge", unde amnezia şi legenda se substituie una celeilalte. Cu o înclinaţie caracteristică de a imagina în pură abstracţiune, poetul se apropie de însăşi vocaţia matricială, de inercat : „Ne-apropiem de sunetele albe şi reci / prin care cele ce nu sînt îşi anticipează prezenţa / ne-upropiem de matricole adormite în sine, de sacrele / temelii..." Taina aceasta a începutului, ca şi aceea a sfîrşitului o cunoaşte însă doar „cearcănul ochiului mort".

Aceeaşi prezenţă anticipată îl urmăreşte pe autor şi-n poemul intitulat *Uşi :* „Cine va mai veni şi de ce nu vine odată, de ce ' îşi anticipează prezenţa cu timpul de. pe acuma trimis ; să curgă in orologiile noastre... ?" „Presentimentul anxios" nu este însă — cum s-ar părea — unul al viitorului, ci, din nou, al *post-mortem-ului.* Timpul .,trimis" cu anticipaţie este, de fapt, timpul do după moarte. Fiinţa omului c vulnerabilă, deschisă către moarte : „Uşi. Am deschis pretutindenca / uşi, în toţi pereţii, în toate zidurile tăiarăm / nenumărate uşi pe cate doar un vînt acherontic / le izbeşte întruna."

Dată fiind, explorarea constantă, obsesivă, a tărîmului de „dincolo", putem vedea în opera baconskiană o thanatologie ? Baconsky nu e un poet al morţii, cît al tainei de după moarte, al unui timp făcut să-şi reia curgerea ..invers". „Nu moartea, ci *vUiţa* pe care o purtăm în noi, necunoscută, mă tulbură" — mărturiseşte el. Aşadar, viaţa purtată, necunoscută, nu viaţă trăită, manifestată, potenţialul de viaţă, posibilităţile ei încă ncreaiizaie, misterioase ! O viaţă „proprie" este viaţa conform acestor virtualităţi. O asemenea viaţă îşi doreşte poetul însuşi : „Dă-i fiecăruia, Doamne, nu moartea lui, ci viaţa lui proprie, pe măsura morţii care-1 aşteaptă."

Nu, aici nu moartea e avută în vedere — şi nici moartea proprie (cum s-a crezut) —, ci viaţa (şi viaţa proprie) pe măsură morţii inevitabile. Accentul cade asupra vieţii

trăite cu conştiinţa că ea se poate sfîrşi oricînd şi că totul trebuie să fie tot timpul în ordine, fără câlnţi şi revenişi tardive. Implorarea poetului nu e decît o repetare a deciziei sale de a-.şi lua .destinul în propriile mîim, de a r.u accepta nici un fel de concesii desfigurante, de a preda, morţii o existenţă neîntinată.

Să fie o simplă coincidenţă faptul ca ultmi i pe care Baconsky le-a scris înainte; de a mm i u'.-'m ' un. *memento mori* ? Iată-1 pe poet inte i p <' id i« h 1 1 - paratului Marc Aureliu pornit în expttht i pic e-u **M.** graniţele de nord ale Imperiului. Moi 1. « ' V stoică, dar ocurenţa biografică binetun* o 1 i < lor aerul unei teribile sfidări :

> .....adu-ţi aminte de cei ce-i îngropară pe a.!i:.i
> sfîrşind prin a fi ei îngropaţi şi învaţă
> să. dispreţuieşti moartea. (,.)"
>
> *{Cu.curcşl* ***IU***

Poemeh pos'u i ce pai >• i akatt - poetului un ucki ' i *c* tian ci u atdtu i t I**M** solitudinii ti u afh 1 pi motiv ml -un dt L *i* L Ce ar fi de\cnn p < t lui Luonskv m i< m < tuşi, greu ue c pi n *i* **U** dup i nu n u ciU\ i ^ s i afara climem ut ' i < csi uti n i ne oft a **L** > i 1 in locul unoi *vn* i ipoteze (m i p m \ t u căm o rceva' i c pn itloi pe theute d(t r- cu atît mai mut < **L** t i supi i 1 >i i ast \ i H i i >. unele prejudecăţi.

Nu voi insista asupra meritelor istorice (în plan r.rtistic) alo poeziei lui Baconsky, de.şi deseori ele sînt. trecute cu vederea. Orice poezie adevărată trebuii' să depăşească, desigur, cadrul genezei sale iar poemele baconskiene nu-şi păstrează doar o valoare documentară, ilustrativă. Eîe rămîn semnificative nu numai in raport cu perioadele care le-au condiţionat, ci şi în raport cu epoca actuală care-le conotează la rîndul ei.

Pentru n avea o bună întîinire cu literatura bacon«kiană, trebuie să părăsim obişnuința — falimentară din punct de vedere intelectual, dar încă tenace **în** anumite medii scriitoriceşti autohtone — de **a** suspecta orice poet cultivat de precaritate **a** talentului nativ, să renunțăm la comoditatea de **a** asocia lecturile întinse cu lipsa **de** spontaneitate şi de autenticitate. Baeonsky **e** un poet care, fără să refuze cttuşi de puțin confesiunea, îşi trăieşte poezia prin convenția artistică. El **ia** în serios convențiile (şi chiar locurile comune uneori, cum am văzut), acordîndu-le o acoperire sentimentală. Dacă se pot uşor identifica în textele sale ecouri din Eminescu, din Bîaga, din Machado» din Saba sau din Momberg, tonul fundamental rămîne de fiecare dată inconfundabil. Poetul evoluează între un model *poslsimbolist* şi unul expresionist, cu neaşteptata anticipare (precumpănitor teoretică) **a** unei poezii demetaforizate şi (numai) în acest sens tranzitive.

Din cauza impresiei de artificiozitate pe care o produc uneori poemele sale, mai cu seamă atunci cînd se confunda „vocea" textului cu vocea autorului însuşi, A.E. Baeonsky h-a fost luat în serios decît de foarte puțini. Tristețile sale erau prea armonioase, aproape calofile **cîteodată,** sentir montele grave păreau că se sufocă în „propria armură stilistică". Faptul că poetul întreținea o „ceremonie fastuoasă pînă şi în tragic" a fost interpretat ca un semn de neimplicare afectivă.

Dezgustul său generalizat față de civilizația dc consum a putut părea suspect şi chiar prezumțios în condițiile apetitului crescut **în** ultimii ani **de a** călători **în** Occidcm. Suspiciunea de „poză" a însoțit atitudinile, e drept, deseori sfidătoare ale lui Baeonsky. ostentația culturii, eleganța vestimentară şi, mai cu seamă, ținuta dreaptă, neconcesivă.

Şi, totuşi, cuvintele poetului erau adevărate. Victor Felea, unul dintre intimii săi. nu se înşela cînd vedea în ei încă în 1969, „cea mai tragică conştiință a poeziei noastrv contemporane". Moartea lui Baeonsky a „rezolvat" îndoielile şi suspiciunile, a pus asupra versurilor sale sigiliu! destinului. In chip paradoxal, caracterul lor de atîtea ori premonitoriu — descoperit retrospectiv — garantează acum retroactiv adevărul lor poetic. Profeția îndeplinită a poeziei baconskieno aduce o cauțiune suplimentară şi neaşteptată în favoarea autenticității ei.

Baeonsky a avut conştiința puterii profetice a poeziei : „Cred că poeții spun soarta fiecărui popor". Ei sînt graiul iui primordial — pe care istoria nu-1 poate corupe." Dar si pe aceea a limitelor ei : „Cîntecul nu dă măsura adevărată a lucrurilor. El e replica lor virtuală şi imposibila."

AIIU(1 \ MARTIN

CRONOLOGIE [1]

Atît prin străbunii după mamă dl şi prin cei după lată. scriitorul A. E. Baconsky descinde din vechi familii de răzeşi români din ţinuturile Lăpuşna şi Orhei.

Strămoşii mamei poetului au avut ca baştină satul *Lozova* (în unele documente istorice scris şi *Loznova),* aşezat pe apa Bucovăţ, din fosta plasă Vorniccni, judeţul Lăpuşna, astăzi în raionul Călăraşi — R.S.S. Moldovenească. Localitatea apare în multe documente istorice moldoveneşti ; la 25 aprilie 1420, din Suceava, Alexandru Voievod, domn al Ţării Moldovei, „îl miiuieşte pe Oanâ vornic cu satele Cerneşti şi Miclău.şeşti, şi *Loznova* şi Săcărcni şi Vorniceni, şi Domneşti şi Ţigăneşti'' etc... ..Toate să-i fio de la noi *uric,* cu tot venitul lor. Iar hotarul acestor sale care sînt de la Bîcovăţ să fie înccpînd cu mănăstirea lui *Vărzar* pe deasupra prisăcii lui Acibco. pe vîrful Horodistea. la vîrful *Lozovei..." (Documenta Rotnanlae Historica. A. Moldova.* Volumul I (1384—1448). Editura Academiei R.S.R., 1975, p. 67—68).

în aprilie 1559, Alexandru Lăpuşncanu dăruieşte satul *Lozova,* din ţinutul Lăpuşna, mănăstirii Căpriana, ridicată înainte de anul 1470 şi apoi renovată din temelie de Petru

• Cronologia esio întocmită pe temeiul documentelor din *arhive,* acte de familie, informaţii din publicaţii şi corespondentă. Am apelat şi la onora poetului. De valoare deosebită au fost inevmaţiile primite de la părinţii poetutui, Eflimie şi Liuba Ba-c.H-mcbi din Călimăneşti, de la Leon Baconsky, profesor la Universitatea Babeş-Bol.yai din Cluj-Napoca, fratele poetului, şi Georgo Marian, unchiul după mamă al poetului, cărora le exprimăm, şi pe această cale, gratitudine şi calde mulţumiri.

Ilareş în 1545. (M. Cosfăchescu, *Documente Moldoveneşti iiiuitUc de Ştefan cel Mare,* voi, I, 1931, p. 138.)

Palronimul *Marian* al strămoşilor mamei poetului este înregistrat într-un document din 1633 : *„Marian,* socrul lui Stan, dintr-un sat de lingă Prut — ţinutul Lăpuşna." *(Documenta Romaniae Historica. A. Moldova.* Volumul XXI (1632—1633), Editura Academiei R.S.R., 1971, p. 619).

Strămoşii tatălui poetului au avut ca loc de baştină satul *Văşcăuţi,* din fosta plasă Chiperccni (de pe Nistru), judeţul Orhei, astăzi făcînd parte din comuna Susleni, raionul Orhei. R.S.S. Moldovenească. Satul *Văşcăuţi* din ţinutul Orhei ului apare prima dată într-un document, din o martie 1638, semnat la Iaşi, de Alexandru Iliaş Voievod prin care întăreşte vînzarea către pan Ionaşco Ghianghea, mure logofăt, a unei moşii din satul Mocşie „ce se numeşte acum Văşcăulri, în ţinutul Orhei, şi cu parte din vadul de moară la Nistru şi cu tot venitul". Moşia o vindea „Teodisia, nepoata lui Mirov... pentru şasezeci taleri bătuţi". *(Documenta Romaniae Historica,* Â. Moldotxi. Volumul XXI (1632—1633), Editura Academiei R.S.R.. 1971. doc. 309, p. 399). Văşcă*ulii* din Orhei revine în diferite documente istorice. Astfel biserica de nuiele Sf. Voivozi, ridicată în Văşcăuţi în secolul, al XVIII-lea, este reclădită în 1019 de loan Străjescu *(Repertoriul Bibliografic al localităţilor medievale din Moldova* de Nicolae ' Stoicescu. 1974, p. 907).

Patronimicul dinspre tată recunoscut, ca atare, de loate generaţiile familiei Baconschi pe linie paternă, a fost *Zimbreanu* (Zimbrean), numele vechilor străbun! răzeşi din salul Văşcăuţi-Orhei. Patronimicul Zimbreanu derivă cu sigunanţă din zimbru. Cercetarea documenteloi istorice atestă existenţa, în onomastica locurilor, a unui nume propriu : astfel un act din 1495 menţionează că „în Moldova de peste Prut..." se afla un sat cu numele de „Zâmbreni". (M. Costâchescu, *Documente Moldoveneşti de la Bogdan-Voevod (1501—-1517),* Bucureşti, Fundaţia Regele Carol I, 1940, p. 218).

Despre apariţia, în familia Zimbreanu din Văşcăuţi, a patronimului Baconschi s-au transmis, din generaţie în generaţie, următoarele întîmplări : între anii **1775—1795,** un nobil polonez pe nume *Bakonsky,* refugiat din ţara sa

fie din pricina răscoalelor sau luptelor interne dintre diferite partide, fie obligat de evenimentele tragice provocat»; de cele trei împărţiri ale Poloniei (din 1772—1773, din 1793 sau ultima din 1795) se stabileşte în Văşcăuţi-Orhei. Aici, polonezul îşi încropeşte o gospodărie, dar neavînd copii, el înfiază un băiat dintr-o familie Zimbreanu. Prin adopţiune, linârul Zimbreanu capătă numele Bakonsky, dar îşi păstrează confesiunea ortodoxă. Urmaşilor le-a transmis numele adoptat, în grafia românească — *Baconschi.*

Aceste informaţii păstrate şi transmise de tradiţia familiei le-am înregistrat de la Eftimie Baconschi, tatăl poetului, care ne-a înfăţişat unele documente de familie, precum şi laptele ce i-au fost povestite lui însuşi, în anii 1914—1916, de bunicul său *Vasile,* născut în jurul anului 1840, în satul Văşcăuţi-Orhei, şi decedat la sfîrşitul anului 1916, în vîrstă de peste 70 de ani. Vasile Baconschi a comunicat fiilor şi nepoţilor săi că bunicul lui a avut numele de familie Zimbreanu, dar după ce a fost înfiat de polonezul Bakonsky, a preluat numele acestuia şi a devenit moştenitorul averii părintelui său adoptiv.

Este sigur că tatăl lui Vasile Baconschi, adică străbunicul preotului Eftimie, a fost cioban, îşi purta turmele de oi şi cirezile de vite prin ţinuturile orheiene şi vorbea numai limba română. Această informaţie certă, primită de la Eftimie Baconschi care l-a cunoscut bine în copilărie pe bunicul său, ne întăreşte convingerea în veridicitatea datelor transmise de tradiţia familiei.

Deoarece Vasile Baconschi nutrea pasiune pentru „cîntece", din tinereţe s-a oferit cînlăreţ voluntar, în strana bisericii săteşti, unde a deprins şi tainele „buchelor", cu timpul devenind cantor bisericesc, fără însă să fi urmat vreo şcoală. Este primul gest spiritual cunoscut al unui strămoş Baconschi spre îndeletniciri de natură „artistică".

Prcluînd informaţiile transmise de părinţii poetului, trebuie să precizăm că n-am avut la îndemînă acte de stare civilă veche, prin care ele să fie confirmate. Totuşi, există — după cum se ştie — multe exemple ce atestă naturalizarea în ţinuturile moldovene, a numeroase familii poloneze, plecate la sfîrşitul secolului al XVIII-lea din ţara de origine. Spre edificare, prezentăm două exemple. Bunăoară, Leontina, soţia folcloristului Simion Plorea Ma-

rl»n, ťťM fiica preotului Gh. Piotrovschi din oraşul Şiret. 1'rtllnlU acestuia fuseseră nobili polonezi care, la sfârşitul weeoluiul nI XVlII-lea, s-au refugiat în Bucovina şi au trecui la ortodoxie. Gheorghe Piotrovschi studiază teologia la Cernăuţi şi, mai tîrziu, în 1856 la vîrsta de circa 60 de ani, era paroh în oraşul Şiret. *(Vezi, Făt-Frumos,* an. VII. or. y—4, .1932, p. 87—92, 103—105 şi *Junimea literară,* voi, I 932 — dedicat lui S. Florca Marian. De asemenea lucrările : *Oraşul Şiret în vremuri de demult,* 1927, p. 106—107 *:f\ Tirgovelii Şiretului în unul 1787.* Cernăuţi, 19315, de Simeon Beli.)

Scriitoarea Margareta Miller-Verghy arată că tatăl ei .se trage dintr-un vechi neam de intelectuali poloni, din care un membru, refugiat politie, se stabileşte în Moldova in urma mărci revoluţii ce izbucneşte în Polonia în **1775".** Emigrînd în Moldova, se căsătoreşte cu o moldoveancă, îşi schimbă numele din Milewsky în Milier şi religia din catolică în ortodoxă şi „se identifică cu noua sa patrie". (Vezi, Marg. Miller-Verghy şi Ecaterina Săndulescu, *Evoluţia scrinului feminin în România,* 1935, p. 273.)

Străbunii poetului A. E. Baeonsky dinspre mamă au fost răzeşi înstăriţi din ţinuturile Lăpuşna. Conform actelor de familie, *Ion Marian,* răzeş din satul Horodişte, de

..__________.uo^uн in uui liuişie, m jurul anu ui 1P/39, urmează şcoala de cantori bisericeşti din Chişinău şi, după aceea, se stabileşte în comuna apropiată *Lozova,* unde se căsătoreşte. Autorităţile îi încredinţează şi actele de stare civilă ale parohiei Lozova, pe care decenii de-a rîndul 3e-a scris în româneşte cu alfabet chirilic. Nicolai Marian este primul dintre străbunii poetului A.E. Baeonsky despre care există ştiri şi informaţii sigure, referitoare la frecventarea unei şcoli mai înalte, iniţial în tainele cititului şi scrierii în limba română şi, probabil şi în limba rusă. El a lăsat moştenire copiilor săi şi cărţi, îndeosebi religioase.

Î870 Se naşte. în comuna Văşcăuţi-Orhei, *Ion,* fiul lui Vasile Baconschi şi *bunicul dinspre, tată al poetului.*

1875 Se naşte *Măria* din familia Sfetcnco, *bunica dinspre, iată a poetului.* De origine ucraineană. Măria era fiica unui cântăreţ bisericesc dintr-un sat din fostul district Hotin.

•— Se naşte *Zenovia, bunica dinspre mamă a poetului,* fiica lui Ion Lozovan. *mazil* din comuna Lozova, descendent dintr-o familie veche de boieri moldoveni de rangul al doilea şi a Elisabetei, denumită de nepoţi „mama de la deal", proprietari de păniînt şi grădini de vie şi pomi fructiferi.

1876 februarie : Se naşte, în Lozova, *Vasile,* fiul lui Nicolai Marian şi *bunicul dinspre mamă. al poetului.*

1877—1883 (?) Ion Baconschi urmează cursurile şcolii primare clin comuna Văşeăuti.

1,883 toamna : Vasile Marian urmează cursurile primare în comuna Lozova.

— Ion Baconschi devine elev al Seminarului teologic de 10 ani, în limba rusă, din Chişinău. Este primul descendent din familia răzeşilor Baconschi (Zi'mbrean) din Văşcăuţi care urmează o şcoală medie şî părăseşte apoi lumea şi îndeletnicirile seculare răzăşeşti. învăţînd şi o altă limbă decît cea maternă.

1887 toamna : Măria Sfetenco devine elevă la Liceul eparhial de C clase din Chişinău. Ea a avut trei fraţi şi o soră. Doi dintre fraţi au fost învăţători, iar celălalt preot,

— Vasile Marian devine elev la Seminarul teologic — Secţia pedagogică din Chişinău.

1893 iunie : Ion Baconschi este declarat absolvent al Seminarului teologic, iar Măria Sfetenco termină liceul eparhial. In vara aceluiaşi an se căsătoresc, astfel că Ion Baconschi este hirotonisit preot la biserica din comuna Duruitoarea, districtul Bălţi.

1894 Se naşte primul copil, *Ecaterina,* al soţilor Ion şi Măria Baconschi. Ecaterina a devenit învăţătoare, s-a căsătorit cu preotul Gorduza, şi, după pensionare, s-a stabilit în Bucureşti, decedind in anul 1976.

1,896 Se naşte Gheorghe, al doilea copil al familiei Baconschi care, după terminarea studiilor universitare, devine profesor de liceu, ultima dată la Buza-Cluj, unde se sfîrşeşte în anul 1956.

1897 Vasile Marian termină Seminarul teologic din Chişinău şi este numit învăţător la o şcoală primară, **nou** înfiinţată, *nr. 3,* din Lozova şi. se căsătoreşte cu Zenovia Lozovan din aceeaşi comună.

18M Se naşte *Vara,* primul copil al tinerei familii Marian. Ea va absolvi Liceul, eparhial (secţia pedagogică) din Chişinău, va fi scurt timp învăţătoare ; moare prematur în anul 1925.

15)00 Se naşte *Nădejdea,* a doua fiică a soţilor Marian. Urmează cursurile aceluiaşi Liceu eparhial, dar, pe cînd era în ultima clasă, se îmbolnăveşte şi moare în 1916.

1901 Se naşte al treilea copil al. familiei Ion Baconschi, *Axcntie.* Va face studii de drept la Iaşi, funcţionînd ca magistrat în comuna Glodeni-Bâlţi. Moare în anul 1932.

1902 10 decembrie : Se naşte *L1UBA,* al treilea copil al soţilor Vasile şi Zenovia Marian din comuna Lozova şi *mama scriitorului A. E. Baconsky.*

25 decembrie : Se naşte în comuna Duruitoarea-Bălţi, *EFTIMIE,* al patrulea copil al soţilor Ion şi Măria Baconschi şi *latul scriitorului.*

1903 Se naşte *Ecaterina,* al patrulea copil al soţilor Marian. Urmează cursurile Şcolii normale de fete din Chişinău şi funcţionează ca învăţătoare în Lozova. Organizează un cor sătesc care, prin anii 1933—1939, obţine premiul **I** pe ţară şi concertează pe scena Ateneului Român din Bucureşti. **în** anii 1942—1943, liceanul Anatol Baconschi îi furniza mătuşii sale versuri, pe care elevi ai şcolii primare din Lozova le recitau la serbări populare săteşti.

1904 Se naşte al cincilea copil al preotului Ion Baconschi — *Zenaida.* Şi aceasta va deveni învăţătoare, prin căsătorie purta numele Muzică şi a decedat, probabil, în anul **1933.**

1906 Se naşte al şaselea copil al preotului Baconschi, *Ana.* Absolvă şcoala normală şi funcţionează ca învăţătoare, căsătorindu-se cu avocatul Istrati. Moare prin anul **1936.**

12 noiembrie : Se naşte *George,* al cincilea frate al mamei poetului. Obţine licenţele în teologie la Chişinău şi în drept la Universiîatca din Iaşi, renunţă la preoţie şi optează pentru un post de funcţionar de bancă. Devine director al Buneii de Credit „Frăţia'' din Lozova (1930—1944). Se stabileşte in Bucureşti, un timp funcţionează la Ministerul Industriei şi Comerţului, iar între 1948—1967 lucrează la Institutul Central de Statistică, in prezent, este pensionar şi locuieşte in Bucureşti. George Marian a fost o rudă apropiată, generoasă, cu nepotul său Anatol Baconschi şi, mai tîrziu, scriitorul îi va arăta prietenie şi stimă.

1908 Se naşte la Duruitoarea al şaptelea copil al preotului Ion Baconschi — *Măria.* Ea va fi fot învăţătoare şi se va căsători cu un coleg, Grigore Chiobum. Se stinge prematur din viaţă in 1938.

Iunie : Se naşte *Antonina,* al şaselea copil al învăţătorului diacon Vasile Marian clin Lozova. A fost învăţătoare în comuna Slăuceni din judeţul Botoşani şi trăieşte pensionară în Bucureşti.

1909—**1916** *Eftimie Baconschi* urmează cursurile Şcolii primare din comuna natală — Duruitoarea.

"1910 Devin tot mai dese mlîlnirile bătrînului răzeş Vasile Baconschi, în vîrstă de peste 70 de ani, cu numeroşii săi nepoţi, cărora le povesteşte despre trecutul, familiei sale, despre fapte ale oamenilor din ţinuturile orheiene, care, cu vrednicie şi credinţă, şi-au apărat limba, obiceiurile şi datinile româneşti.

August : Se naşte *Măria,* al şaptelea copil al învăţătorului Vasile Maidan, sora cea mai mică a mamei poetului. Si Măria devine învăţătoare, îşi face slujba în diferite localităţi moldovene, şi acum este pensionară şi trăieşte la Roman.

Să reţinem faptul că cei şapte copii ai dascălului Vasile Marian au vădit în şcolile secundare urmate aplicaţie pentru studiu şi dragoste de învăţătură, fiecare situindu-se între premianţii clasei Iul. Toamna : Liuba Marian, mama poetului, începe cursurile Liceului eparhial de fete din Chişinău. Este elevă foarte studioasă, cu înclinaţii evidente pentru studiul limbilor şi literaturii.

1011 Sa nu*to *Elena,* al optulea copil al preotului Ion Ba-uonuchL Este singura lui fiică, rămasă casnică. S-a căsătorit cu preotul Sergiu Bărbos din comuna Ne-greşti-Lăpuşna şi s-a stins din viaţă de timpuriu, prin anul 1939.

1915 Moare la Lozova mazilul Ion Lozovan, tatăl bunicii dinspre mamă a poetului.

1916 Moare de tifos exantematic, la vîrsta de peste 76 de ani, Vasile Baconschi, străbunicul, după tata, al poe-tului.

1916—1922 Eftimie; Baconschi urmează cursurile Semi-narului teologic din Chişinău.

1918—1923 După terminarea Liceului eparhial, Liuba Marian funcţionează, timp de aproape patru ani, ca învăţătoare la una din şcolile primare din Lozova.

1920 Se naşte *Nalalia,* ultimul copil al soţilor Ion Ba-conschi, care însă va muri prematur în anul 1927.

1921 Moare, ia vîrsta de 82 ele ani, Nicolai Marian, tatăl bunicului dinspre mamă al poetului.

1923 octombrie : Eftimie Baconschi se căsătoreşte cu Liuba Marian şi, apoi, este hirotonisit paroh in comuna *Cofa* din fosta plasă Chelmenţi, judeţul Hotin, si-tuată pe malul Nistrului, la sud de tîrgul Hotin. Liuba Baconschi părăseşte postul de învăţătoare şi rămîne toată viaţa casnică.

1925 16 iunie : Se naşte în comuna Cofa, *ASATOL,* pu-ntul copil al soţilor Eftimie şi Liuba Baconschi.

— Moare Măria, mama preotului Eftimie Baconschi. Atît acesta cît şi cei doi feciori ai săi, Analo] şi Leon, vor moşteni principalele trăsături fizionomie[1], acea frumuseţe rafinată, agerime şi armonie a înfăţişării şi privirii, specifice Măriei Baconschi.

1926 Preotul Eftimie Baconschi este mutat cu slujba in parohia Lencăuţi.

1927 27 martie : Sc sl'îrşeşte. la vîrsta de 51 de ani. in urma unei maladii neiertătoare, învăţ ăi orul-diacon Vasile Marian, tatăl Littbei Baconschi. La numai doi am, Anatol se afla cu părinţii a înmormîntarea *bu-*nicului dinspre mamă.

1928 4 mai : Sc naşte în comuna Lencăuţi, clin aceeaşi plasă Chelmenţi-Hotin, *Leon,* al doilea copil al preo-tului Eftimie Baconschi.

13 mai : Se naşte Clara, fiica învăţătorului Ştefan şi a Eufrozinei Popa din comuna Goicea, judeţul Dolj.

Toamna : Preotul Eftimie Baconschi şi familia sa sc instalează în comuna *Drcpcăuţi,* din fosta plasă Lip-cani, pe malul Prutului, judeţul Hotin, unde este transferat ca paroh.

1931 septembrie : Anatol Baconschi. la vîrsta de peste şase ani, devine elev al Şcolii primare din comuna Drcpcăuţi.

•— Eftimie Baconschi colaborează cu articole de popu-larizare în paginile revistei eparhiale — *Luminato-rul.*

1934 Se naşte *Margareta,* ultimul copil al soţilor Bacon-sch i.

1935 iunie : Anatol termină cu succes patru clase primare.

Septembrie : Părinţii îl înscriu in clasa I a Gimna-ziului din tîrgul Lipcani, din fostul judeţ Hotin.

1936 primele luni : Anatol se îmbolnăveşte de „scarîa-tină rebelă". Familia îl retrage din gimnaziu.

— Se stinge din viaţă Margareta, unica soră a poe-tului.

— Septembrie : Anatol Baconschi pleacă în Chişinău, însoţit de unchiul său, George Marian, director de bancă la Lozova. Anatol se prezintă, pc rînd, la exa-mene- de admitere : întâi susţine examene pentru in-trare la Liceul „Alecu Russo" si este admis ; peste citeva zile se prezintă la concurs pentru un loc la Seminarul teologic şi reuşeşte, fiind apreciat mai ales pentru însuşiri „muzicale" ; în sfârşit, la îndemnul profesorului de muzică Stegarii, George Marian îi depune acte şi pentru admitere la Liceul militar ..Re-gele Ferdinand I". Aici se remarcă prin teza de limba română, o compunere liberă apreciată cu nota ma-ximă şi elogiată do comisie, dar cu un rezultat me-diocru ia aritmetică.

în urma chibzuinţei părinţilor cu rudele apro-piate de la Lozova şi la îndemnul lui Nicoiae Enea, fostul profesor de franceză al lui George Marian şi

care, în acel an, deținea luncția de director al Liceului „Alecu Russo", se hotărăşte ca Anatol să se înscrie elev la Liceul teoretic „Aleeu Russo". Din clasa I pînă în clasa a IV-a inclusiv (anii 1936 — iunie 1940) Anatol stă în Internatul liceului, fiind întreținut de familie, deoarece legile în vigoare nu-i îngăduiau să aibă bursă, cu toate că în fiecare clasă a obținut rezultate bune şi foarte bune la învățătură.

Încă din clasa I se evidențiază la orele de limba română, disciplină predată de profesorul Elinor Usatiuc, iar în clasele următoare de Ion Negrescu, licențiat al Facultății de Litere şi Filosofic a Universității din Iaşi, titular la Liceul „Alecu Russo" din anul 1919, autorul unor studii de istorie literară *(Influențele slave asupra fabulei româneşti în literatura populară scrisă şi cultă,* laşi, 1925 ; *Figuri culturale din trecutul Basarabiei,* 1926 ; *Studii şi comunicări istorico-lilerare, Aspecte din literatura rusească modernă,* 1927 : *A.S. Puşkin şi Basarabia,* 1937 etc.) şi doctor în litere al Universității ieşene.

Rezultate foarte bune are elevul Baconschi şi la limba franceză predată de N. Enea, cadru didactic cu temeinică pregătire, preocupat de stimularea elevilor interesați de limbile şi culturile străine. Istoria o preda Ion Zaborovschi, colaborator în paginile ziarelor şi revistelor basarabene, iar limba germană era predată de Corneliu Rebiuc. La geografie avea prol'esor pe Pantelimon Erhan, preocupat şi de activitățile literare şi culturale ale elevilor. A. Baconschi a fost apreciat în mod deosebit de Victor Cichercschi, pictor şi profesor de desen, preşedinte al Asociației profesorilor de desen din regiune, inițiatorul „expozițiilor de desen şi pictură" ale elevilor din Chişinău. De bună seamă, acest profesor a cultivat pasiunea elevului său Baconschi pentru artele plastice.

Atractive erau şi orele de muzică, predate de Zaharia D. Poroseci. Cu sprijinul directorului N. Enea, Z. Poroseci organizează, la începutul anului 19S7, „Societatea corală- muzicală de pe lângă liceul «Alecu Russo»", editează revista *Armonia,* înființează *o* formație orchestrală şi un ansamblu cura; cu elevii din liceu. Revista cuprinde articole de „inițiere" în tainele artei muzicale, portrete ale compozitorilor Chopin, G. Enescu, C. Porumbescu, G. Muzicescu ş.a., iar ultimele pagini sînt dedicate „Mişcării literare", incluzînd încercări de proză şi versuri semnate de elevi, precum şi informații bibliografice despre cărți literare noi şi prezentări ale principalelor reviste literare româneşti. Numele lui A. Baconschi nu figurează în paginile revistei *Armonia,* pentru că în anii 1937—1938 ei era elev în clasa a Il-a.

Anatol era încântat şi participa cu plăcere şi la orele de educație fizică, presărate de şotiile şi vorbele de duh ale bizarului profesor-scriitor N. Dunăreanu — *Nea Nac* cum îi spuneau elevii. De prin clasa a IV-a elevul începe să dețină „locul" de portar în echipa de fotbal a liceului.

1938 septembrie : Este numit director al Liceului „Alecu Russo" fostul inspector şcolar al municipiului Chişinău, loachim Obadă, originar din Bucovina, licențiat in 1914 al Facultății de Litere din Cernăuți, profesor titular de latină şi elină la „Alecu Russo" din anul 1920. Lecțiile de latină şi clină, cunoştințele de literatură germană şi italiană cît şi preferințele pentru mitologiile şi peisajul septentrional i-au atras profesorului Obadă admirația elevilor săi, Anatol Baconschi fiind printre ucenicii preferați.

Anatol se împrieteneşte cu doi colegi de clasă : N. Rahlea şi Titi Cobzac.

1939 iunie : Anatol termină cu succes clasa a III-a liceală, fiind promovat în clasa a IV-a, clasificat cu o medie ce-l situa între elevii mijlocii din clasa sa.

— O parte a vacanței de vară o petrece la Lozova, Stimulat de mătuşa sa Ecaterina, scrie versuri pentru copiii recitatori din ansamblul artistic sătesc, condus de aceasta.

— Septembrie : începe cursurile clasei a IV-a de liceu. Se pare că în toamna acestui an, **A.E.B.** este îndemnat de profesorul Ion Negrescu să participe

la şedinţele cenaclului elevilor, unde era nelipsit şi foarte activ şi profesorul de gimnastică N. Dunăreanu, prietenul din tinereţe al lui Mihail Sadoveanu.

1940 mai : Termină cu rezultate relativ bune clasa a IV-a de liceu şi se prezintă la examenul denumit „mica capacitate", pe care-1 trece cu succes, promovând în cursul superior al liceului teoretic.

— Evenimentele din vara lui 1940 găsesc familia preotului Baconschi la Drcpcăuţi. Vara, copiii împreună cu mama lor petrec vacanţa la rudele din Lozova.

— August : Moare Zenovia Marian, bunica dinspre mamă, căreia Anatol i-a păstrat multă dragoste şi respect, deoarece la ca găsea întotdeauna grijă şi cuvinte nobile care i-au luminat şi înfrumuseţat anii copilăriei.

— Toamna : Anatol revine la Drcpcăuţi şi se înscrie in clasa a V-a a noului liceu din Lipcani. Pentru destoinicia şi buna sa pregătire, colegii îl aleg „şeful clasei". Din motive obiective, Anatol se retrage din liceu şi pleacă cu mama şi fratele său la neamurile din Lozova, astfel că ambii copii întrerup şcoala. Prin noiembrie şi Eftimie Baconschi se mută cu slujba la Catedrala din Chişinău.

1941 Vara : Declanşarea războiului provoacă noi perturbări în viaţa familiei Baconschi : se mută din nou în Drcpcăuţi, însă de această dată copiii pot să-şi. continue studiile. Picrzînd un an, Anatol este primit de directorul Ioachim Obadă elev în clasa a V-a, la Liceul „Alecu Russo". De dala aceasta, se instalează în gazdă la N. Dunăreanu care, reîntors la Chişinău, primise, în schimbul fostei sale proprietăţi, deteriorate, o casă cu mai multe camere, parte din ele subînchiriindu-le unor elevi. Părinţii şi rudele acestora aduceau alimente, iar fostul profesor angajase personalul trebuitor pentru deservirea- micului internat improvizat pe strada Brăţeanu nr. o. între timp, au loc schimbări în rîndul corpului didactic : la franceză este numit Robort Fettinger, la fizico-chimice vine de la Buzău profesorul Victor Apostol ; la matematică e numit E. Diaconu ; la ştiinţele naturale ministerul trimite pe Grigore Lascu, ardelean refugiat ce la Cristur ; la germană este numită, ca suplinitoare, Olga Mitran, iar la educaţie fizică vine, în locul h;i N. Dunăreanu, Alexei Bolocan, care, înainte de 1940, funcţionase la gimnaziul „Mihai Emincscu" şi la Liceul „B. P. Haşdeu" din. Chişinău, iar In refugiu a fost profesor la liceul comercial din Ploieşti.

Conform legii, elevii din clasa a V-a sînt obligaţi să opteze pentru una din secţiile liceale : A. Baconschi trece la secţia clasică, astfel că audiază lecţii de filozofie şi drept predate de profesorul. Ion Rambo, cadru didactic cu experienţă pedagogică şi publicist apreciat de intelectualii din Chişinău. '

1942 ianuarie : în pofida timpurilor vitrege, î. Obat <i împreună cu profesorii I. Negreseu, I. Ramba. P. E**L-**han, Bogos iniţiază uncie activităţi exfraşeolare m. -nite să contribuie la afirmarea personalităţii tkwu prin stimularea şi educarea valenţelor potenţiale creatoare. Astfel, se înfiinţează Societatea lib i o a „Alecu Russo" care organizează „conferinţe"', prezentate de elevii din ultimele clase de liceu, cK so. i Mihai Eminescu, Ion Creangă, Al. Odobescu, Tudor Arghezi, Liviu Rebrcanu şi alţii. De asemenea, du i ţia liceului, cu sprijinul autorităţilor locale, imi'j *ai* localitate pe M. Sadoveanu, I. Teodorcanu, L. Rebreanu şi I. Pillat, la manifestările respecţi ie < -tînd îndeosebi şcolarii „din cursul superior al liceului". Elevii din Societatea literară „Alecu Rusv> -p direcţia liceului hotărăsc să editeze : *Mugurel.* Revista elevilor Liceului „Alecu Russo" din Chlsmau. Responsabilitatea editării publicaţiei şi-o asuma Ion Negreseu, care precizează că ea va continua, într-o „nouă formă", revista *Armonia.*

I

Acum Anatol, care participa la manifestările Societăţii şi la cenaclul ei literar, decide să pună la încercare chemarea „muzelor" : astfel, revista *Mugurel,* nr. 1, martie 1942, oferă *primul semnal* despre încercările poetice ale elevului de 16 ani şi opt luni din clasa a V-a. La „Poşta redacţiei", ţinută de profesorul dr. Ion Negreseu, citim :

^Baconschi. Mai încearcă. Poeziile d-tale nu sunt lipsite de imagini frumoase."

în iunie termină clasa a V-a liceală cu note bune şi foarte bune. Vacanţa o petrece în comuna Con-(Îrăteşti-Bălţi, unde fusese mutat, de curînd, cu slujba tatăl său. în clasa a Vl-a continuă preocupările faţă de limba română, şi limba franceză, citeşte mult, consultă principalele reviste literare româneşti, desenează şi joacă... fotbal ca portar în echipa liceului. Este -cucerit de farmecele poeziei şi stăruie în desluşirea tainelor cuvîntului, migălind'asupra unor studii despre poezia epocii şi poezia clasică. în vacanţele din **1942** şi 1943, petrecute la Condrăleşti sau în Lozova, scrie versuri.

M43 încheie, în condiţii bune, clasa a Vl-a, iar vacanţele Ic petrece Ia părinţi în judeţul Bălţi şi la Lozova. Toamna : începe cursurile clasei a VII-a liceale. Devine foarte activ în cadrul activităţilor extraşcolare, la cenaclu, serbări şcolare şi formaţiuni sportive-. Este ales portar al echipei de fotbal a Liceului „Alecu Russo". încă din primăvară depusese un nou set de versuri, Ia redacţia revistei liceului.

Septembrie : **Apare revista** *Mugurel, m* 1 şi care include în sumar poezia *Linişte* de „Baconschi Anaforic, elev cl. a VII-a, Liceul „Âl. Russo". Este *debutul literar* al lui **A.** E. Baeonsky. Octombrie : în *Mugurel,* nr. **2** apare poezia *Neam nemurilor,* semnată „A. E. Baconschi, cl. a VII-a, Liceul „Alecu Russo". Noiembrie-decembrie : în *Mugurel,* nr. 3—4, apare a treia poezie ; *Glossa,* semnată „A. E. Baconschi. L. «A. **R.»%**

Revista *Cetatea Moldovei,* nr. 11 (noiembrie) din Iaşi îi menţionează numele, pentru versurile din *Mugurel.*

19-44 martie : Familia Baconschi se refugiază din pricina frontului în Oltenia. După un scurt popas la Craiova, Eftimie Baconschi este repartizat cu slujba în parohia din comuna Foleştii de Jos, judeţul Vîlcea. — Trimestrul III al clasei a VII-a îl urmează la Liceul „Al. Lahovary" din Rm. Vîlcea şi promovează in clasa a VUI-a.

1S*4—1945 Se stabileşte la o gazdă modestă din Rîmnîcj. Vîlcea **şi** urmează clasa a **VUI-a,** la Liceul **„Al.** La**hovary".** Continuă preocupările statornicite încă ia liceul din Chişinău : poezia, desenul, limbile străine, fotbalul şi... pescuitul. Poartă afecţiune deosebită profesorului de desen, Emil Ştefănescu, care **ora** şi pescar pasionat. Traduce poezii din franceză **şi** italiană şi este remarcat de profesorul Zineili ; se bucură de atenţia şi preţuirea profesorului de română, **Nic**'u Angelescu, care era **şi** licenţiat în drept. Şi la liceu] vîlcean este ales portar al echipei de fotbal a elevilor. Leagă **prietenie** tinerească şi trainică cu elevul Mihai Ţirfuică, care 11 va însoţi pe Anatol Baconschi la Facultatea-de Drept din Cluj. Mai : Este declarat absolvent al Liceului teoretic ..Ai. Lahovary". Iulie: Participă **la** examenul **de** bacalaureat **şi** este declarai, reuşit al 14-lea din cei 98 de candidaţi.

Iulie-septembrie : Este angajat ca muncitor la întreprinderea .textilă **din** Cisnădie, judeţul Sibiu. Octombrie : Preotul Eftimie Baconschi este transferat paroh în comuna Fcdeleşoiu, judeţul Vîlcea, unde se stabileşte .pentru **o** perioadă mai lungă.

— **A. E.** Baconschi se înscrie ca student la Facultatea de Drept a Universităţii din Cluj.

21 octombrie: Apare în Cluj ziarul *Tribuna nouă,* **avînd** ca prim redactor pe .Dimitrie Todoran, profe**sor** de pedagogie la Universitatea din Cluj.

11—12 noiembrie: *Tribuna nouă,* nr. 13, publică la rubrica „Caleidoscop" articolul : *Socialul şi geneze artei,* semnat **„A. E.** Baconschi". Eseul constituie **a doua** fază **a debutului-său literar, în** care **sînt** comentate **opiniile** maioxescicne **şi** ghoristo **despre** ge**neza artei şi rolul ei social.**

„Este foarte curios —- scrie **studentul** din anul I **de la .Drept — asupra unei, probleme** care părea a **fi fost rezolvată încă în- ultimii ani ai** secolului trecut, mai **ales că urnii au susţinut cu nici** nu se putea pune **o atare problemă în cadrul artei şi** că **deci** ea trebuie **exclusă din preocupările actuale** ale **criticei."** Readucerea **„Ta lumină" a acestei vechi** controverse: **ideologice** „asupra, **poziţiei artei în societate,** prin caro

cei doi poli opuşi ai criticei secolului trecut, Maio- i'cscu .şi Dobrogeanu-Gherea. au creat o scindare atît "îu lumea scriitorilor, cît şi în sinul marei mase citi- toare", este cerută de epoca în care trăim. După ce evocă pe M. Dragomirescu şi G. Ibrăileanu, arată că „problema genezei artei" este actuală în anii „...e- mancipării vieţii culturale şi artistice după căderea regimului dictatorial", cînd libertatea a atins şi acest domeniu, prefigurîndu-se din nou „controverse şi divergenţe de păreri", care trebuie să ne bucure, ele. fiind ..somnul unei intensificări a vieţii artistice în sinul poporului nostru".

Oprindu-se asupra discuţiilor începute în publi- caţii bucureştene, Baconschi scrie că unii confraţi au găsit potrivit „să lovească prin insulte grave pe sus- ţinătorii teoriei artei pure şi chiar să arunce epitete uri te la adresa aceluia care a fost părintele criticii noastre" (T. Maiorescu). Asemenea procedee — con- sideră autorul — „se exclud din polemica corectă", alunecă spre „extremism", nu sunt „potrivite şi chiar ar trebui să ne întristeze faptul că cei ce le practică aparţin secolului nostru". Eseistul invită la calm şi corectitudine şi cere înlăturarea violenţei şi vulga- i iăţ.ii.

•venind la obiectul artei, se exprimă o idee pe- : „Realizarea frumosului este preocuparea ar- tistul id de totdeauna si clacă au existat .şcoli şi cu- rente uneori diametral opuse, deosebirea pe care se bazai ele a fost numai de mijloacele de realizare; a . Dă pildă operele lui Rafael, icoanele bizantine, poc;da lui Lamartine şi Baudelaire, „poezia dega- jat.ă de lumesc" a lui R. M. Rilkc şi cea „de înaltă vibi ai ie socială" a lui Maiacovski. Nu uită să accen- tueze că valoarea operelor de artă „nu e aceeaşi în timp". Socoteşte că tendinţei „spre abstractizare" dc după războiul trecut, astăzi i se opune tendinţa ..de socializare" a artei, apreciind totuşi că nu sc poate cerc creatorilor de artă „să-şi subordoneze total ta- lentul socialului". întotdeauna — continuă autorul — ser •ii mari s-au apropiat de frămînturilc sociale şi

dă ca exemple pe Montesquieu, J. J. Rousseau, A. France, M. Gorki etc, apoi pe Ehrenburg, B. Shaw, A. Gidc. Scriitorul trebuie să înţeleagă şi să parti- cipe la lupia pentru crearea unei noi vieţi. Privitor la inspiraţie, scriitorii „să caute şi prin murdăria vieţii noastre cotidiene, să cerceteze şi frămînlări'e acestui popor de muncitori şi ţărani şi îi asigurăm. •— notează tinărui — că-şi vor satisface talentul, pentru că oricît de comuni şi banali am fi, oricît de neînsemnată ar fi viaţa noastră, tot mai are şi scli- piri de frumos cari. caută să evadeze din bezna necu- noscutului... Ei. trebuie să se coboare din regiunile stelare spre freamătul valurilor mamei lor societa- tea. Acum cind noi ne clădim un nou sistem, do viaţă socială, vrem ca în măsura în care se poate să parti- cipe cu noi la această muncă şi elita noastră — lumea artistică".

Decembrie : *Tribuna nouă,* nr. 52, număr special de Crăciun, publică : Jose Măria de Heredia, *Cuceri- torii.* Traducere de A. E. Baconschi.

1946 Se stabileşte la căminul „Avram Iancu".

Vara : Petrece vacanţa la părinţi în comuna Fedele- şoiu-Vîlcea. Octombrie : Cunoaşte pe Ioanichie Ol- teanu, responsabil al paginii culturale de la *Tri- buna, nouă,* pe V. Felea, F. Păcurariu, Ion Apostol Popescu, V. Raus, I. Moruţan, Dumitru Micu şi alţi tineri scriitori prezenţi în viata culturală a regiunii Cluj.

1917 9 martie : în ziarul *Democratul,* organul „Frontului Plugarilor" clin plasa Cărei, apare A. S. Puşkin, *Cbi- tec.* Traducere de A. E. Baconszky.

20—23 martie : Apare *Antologia Primăverii.* Versuri, I. Ediţie îngrijită de Ion Chcrejan, Colecţia ziarului „Democratul", Editura Prietenii Artci-Carei, martie- 1947, in care sînt incluse la p. **14—16** poeziile : *Ne- cunoscutul cîine Pierrot, Cîntec.* Traducere din A.S. Puşkin şi *Poem pentru o cameră,* semnate A. E. Ba- conszky.

Martie-aprilie : în *Provincia.* Gazetă independentă de informaţie şi reportaj. Turnu-Scvcrin, nr. 43—44

publica : M. **Lermontov,** *îngerul* Traci, de A.E. Baconszky.
13 aprilie : în *Democratul,* nr. 83 publică articolul — *Incantaţii pascale.* •
Aprille-mai : începe să frecventeze, împreună cu colegii săi de **la** drept, Mihail (Ţîrfuicâ) Mihai şi Miluita Nîchifor, şedinţele cenaclului literar organizat de Centrul Studenţesc Cluj.

Mai : în *Provincia* nr. 45 din Turnu-Severin apare : A.S. Puşkin, *Prietenilor,* trad. de A.**E.** Baconszky,
lunii.' : Apare în revista de literatură *Prietenii AH<%* nr. 2, de la Cărei, poezia *Nocturnă.*
Predă redactorului şef al ziarului *Democratul* din Cărei, Ion Chereji. (Cherejan), poemele *Andante, Serpentină* şi *C'intece pentru păsări urcate pe tron,* pentru a fi incluse în revista *Prietenii Artei,* nr. *X*
Toamna : Frecventează cursurile anului II. Participă la audiţiile muzicale săptămînale organizate pentru tineret ele profesorul universitar Liviu **Rusu.** Asistă la cursurile **de** Filozofia culturii, ţinute de Lucian Blaga, **la** cele **de** Istoria literaturii române ale lui D. PopovieL la **cursurile de** filozofie ţinute de D. D, **Roşea şi cele** ale. **lui** Eugendu Speranţia.
8 noiembrie : începe colaborarea **la** ziarul *Lupta Ardealului,* nr. 372 **cu eseul :** *Omul în literatura sovietică,* semnat A. **E.** Baconszky.
1918 7 februarie : Publică în *Lupta Ardealului,* nr. 441 **eseul :** *Maiacovsky şi lirismul sovietic,* semnat acum A. Baconsky.

5 martie : Apare în *Lupta Ardealului, nr. 414,* Mihai Lvov : *In tranşee.* Traducere de *A. E. BACONSKY.* Este prima dată cînd îşi scrie numele sub forma ce va fi consacrată în literatura română. La îndemnurile lui Ioanichie Glteanu şi Dumitru Micu frecventează cenaclul literar de pe Lingă ziarul *Lupta Ardealului,*
„Pregăteşte un volum de poezii suprarealiste pentru Editura Fundaţiilor Regale", dar el nu apare din pricina reorganizării editurii : informaţia e reţinuta de Mircca Braga, dar noalestaiâ încă de documente.

intr-o împrejurare, Poetul ne spunea doar „că intenţionu".
Mai-iunie : Susţine examenele de anul **III** la facultale.
Octombrie : începe cursurile anului IV. Se mută în „Căminul învăţătorilor". Ca student, se integrează in mişcarea literară democratică, colaborează în paginile publicaţiilor de stingă, optînd astfel pentru programul social-cultural al partidului comunist : devine militant fără partid.
1949 10 ianuarie : Publică în *Lupta Ardealului — Supliment cultural* — nr. 9, eseul *-Hrieto Botev.*
17 ianuarie : Publică în *Lupta Ardealului — Supliment cultural* — nr. 10 prima poezie inspirată din evenimente cotidiene, din fenomenologia istorică,
lanuai'ie-februarie : Publică in *Viaţa romanească,* nr. 1—2, poezia — *Cîntec pentru cartierul meu,* inaugurând astfel colaborarea sa la această importantă revistă.

23 martie : Devine „Colaborator permanent" al ziarului *Lupta, Ardealului* din Cluj, cu legitimaţia nr. 18 B, semnată de Ion Lungu. Martie : E delegat la Conferinţa de constituire a Uniunii Scriitorilor.
Aprilie-mai : Susţine examenele anului IV la drept şi, conform legilor atunci în vigoare, devine diplomat universitar în ştiinţe juridice.
23 aprilie : începe colaborarea la revista *Flacăra* din Bucureşti, cu traducerea poeziei lui Puşkin : *în* Siberia.
G mai : începe colaborarea la *Contemporanul,* nr. 135, cu poezia *Locomotiva 40 070.*
23 mai : Publică în *Flacăra nr.* 21 poemul liric : *Oda pădurii.*
Vara : Colaborează, împreună cu **I.** Olfeanu, V. Felea, D. Micu, F. Păcurariu şi cu unii poeţi maghiari, la editarea *Almanahului literar* al Societăţii Scriitorilor din R.P.R., Filiala Cluj, texte româno-maghiare, Editura de Stat...
August : Se căsătoreşte cu Clara Popa, fiica învăţătorului Ştefan Popa din comuna C-oicea-Dolj, stu-

cionta la Facultatea de Litere şi Filozofie a Universității din Cluj.

1 decembrie : Apare *Almanahul literar.* Revistă lunară de cultură. Organ al Uniunii Scriitorilor, Filiala Cluj. Redactor-şef M. R. Paraschivescu. Face parte din colectivul de scriitori clujeni, participanți aci ivi la editarea revistei. Publică două poeme. între care *Despre pace.*

3 decembrie : începe colaborarea cu versuri la revista *Utu/ik.* nr. 24.

11)50 ianuarie : Este angajat, împreună cu Victor Felea, Aurel Rău şi Dumitru Micu. redactor la *Almanahul iii arar.* I se încredințează funcția de „secretar de redacție"'.

..Baeonsky în special voia cu tot dinadinsul să eclipsăm *Viața românească.* Nu era zi în care să nu ne reamintească îndatorirea de a-i face să... turbe ele invidie pe «bucure»teni»" — mărturiseşte D. Micu *(Steaua,* nr. 12, 1979).

Iunie : *Almanahul literar* apare sub conducerea unui comitet de redacție şi i se atribuie local pe str. Molotov 9, Cluj.

9 iulie : începe colaborarea la *Scînleia, nr.* 1 706, cu *Bar'a losij şi ortacii sui.*

15 iunie : Semnează în *Scînleia.* nr. 1 736, la rubrica ..Poeții poporului coreean" : Ten Man Su — *Pămîninl (Cînlecul țăranului).* în româneşte de...

Apar anumite neînțelegeri între A.E.B. şi M.R. Paraschivescu.

Iulie : Geo Dumilroscu osie numit rodactor-şeî adjunct al *Almanahului literar,* de fapt responsabilul adevărat al revistei.

A.E.B. publică în *Almanahul literar : Cinice la lună.* compunere lirică incitantă prin gesturi ironice subtiic.

Toamna : Stabileşte' relații amicale de durată cu Aurel Rău şi Aure! Gurghianu.

Decembrie : Debutul editorial cu volumul *POEZII.* Culegerea ("aprinde lirică socială şi militantă, anecdote versificate etc. în consens cu întreaga poezie disoursiv-rclorică publicată în anul 1950.

1951 24 februarie : Minai Beniuc apreciază în raportul intitulat — *Problemele poeziei noastre in discuția Plenarei Uniunii Scriitorilor* din R.P.R. că poezia unor tineri „duce la lozinci rimate, la şabloane, la înlocuirea combativității de conținut, prin falsă combativitate verbală neconvingătoare, neartistică, ca la Baeonsky, Eugen Frunză şi cum i se mai întîmplă chiar lui Dan Deşiiu. Aceasta este o problemă din cele mai îngrijorătoare pe care o ridică poezia noastră lăuda în special. E tendința de alunecare spre* un fel de Proletcult." *(Flacăra,* nr. fi). Aprecierea, a provocat un adevărat şoc asupra redactorului *Almunuhuhti îtlerar.*

în cadrul aceleiaşi consfătuiri, M. R. Paraschivescu critica poezia lui A. E. Baeonsky pentru ..intimism'*.

Februarie-raartio : Primele reacții critice la voi. *Poezii. Viața românească,* nr. 2, susține că A. E. Baeonsky este ..un poet care gindeşte" ; *Flacăra,* nr. 10, apreciază că „Primul volum de versuri anunță limpede un valoros talent, care pe măsură ce va reuşi să se lepede de egocentrism şi ele balastul unei gîndiri abstracte, confuze, va putea să urce pe o treaptă mai înaltă creația sa."

29 martie : La consfătuirea scriitorilor din Cluj se susține în concluzie' : „Unii poeți ca A.ti. Baeonsky. Aurei Râu. Victor Felea vorbesc foarte mult în versurile iot despre propria persoană, punînd ades pe primul plan sentimente şi preocupări lipsite de semnificație, izolate de viața şi lupta poporului." *(Fiacăra* nr, 13). Confruntați cu asemenea aprecieri derulante şi dc-a dreptul contradictorii, tinerii poeți de la Cluj sînt obligați să decidă singuri asupra orientării propriilor creații.

Aiigtişt-septembrie : Călătoreşte în Munții Apuseni şi la Hunedoara. Va publica în *Almanah...* nr. 10 şi 12 poemele : *Portretele din Munții Apuseni* şi C'c*luțite Hunedoarei.*

1 aprilie : Este primit, ca membru activ al Uniunii Scriitorilor cim R.P.R., *Carnet de. membru* nr. 315,

Remmit de Mihail Sadoveanu — preşedinte şi M. Novieov. — secretar.

Toamna : Apare placheta : *COPIII DIN VALEA **ARIEŞULUI.***

J952 3 februarie : Moare la Bucureşti poetul Constant Toncgaru.

Vara : Este numit redactor şef al revistei *Almanahul literar.* Colaborarea in muncă cu Aurel Bău, Victor Felea, Aurel Gurghianu şi George Munteanu devine statornică, iar prietenia şi comuniunea lor de idei artistice şi civice constituie temelia luptei lor pentru afirmarea unei orientări fertile în ovaţia literară.

Noiembrie : Redacţia *Almanahului literar se* mută sn localul de pe str. lîoria nr. 17, Cluj.

6 decembrie : Moare la Cluj istoricul literar Dimitrie Popovici.

Decembrie : Uniunea Scriitorilor îl trimite pe A.E.B. în schimb de experienţă in R. P. Bulgaria.

30 decembrie : Călătoreşte spre Sofia. Revelionul. îl petrece împreună cu scriitori .bulgari în capitala ţării vecine.

1953 Ianuarie : Aproape trei săptămîni călătoreşte prin R. P. Bulgaria. Ajunge şi la Plevna, reculegîndu-so la Griviţa : „Eroi / Dormiţi în umbra vie-a zilei, voi / Smt-eţi eterni cu timpul clar şi greu / Ca florile ce-n plante au să deie, / Ca fluviile, ce plutesc mereu / Spre apa verde-a mărilor Egee."'

Martie : Se află la Slănic-Mdîdorva, pentru tratamentul „ulcerului duodenal"' eare-1 va chinui toată viaţa.

Mai r în numele redacţiei revistei, solicită organelor superioare ajutor în îmbunătăţirea condiţiilor tehnici.' ale revistei.

Publică în ***Almanahul** literar* opt poeme din *ciclul bulfjer.*

Iunie : Apare în. ***Almanah*** poezia *Rutina :* ..Poezii, cuminţi şi cenuşii, / Exerciţii şcolăreşti mărunte ! / Creşti, începi, deprinzi şi tu să scrii... / Vine iarna — pletele-s cărunte..."

August : Publică eseul — ***Maiaeov-ski** despre artă sa,* sub pseudonimul „George Stelea".

Septembrie : Călătoreşte Iu Iaşi şi. de pe turnul Co<~lia, priveşte „bătrînul Iaşi", meditează la „teiul lui Ernineseu", cîntă plaiurile Moldovei în poeziile : *Din **tumul Golia,*** dedicată lui Ioanichie Olteanu, *Celor din **urmă ruini*** şi *Poemul teiului,* dedicat Poeţilor clujeni.

11 septembrie : Apare în Co-rc.femporon.uf. nr. 37, — *Scrisoare deschisă către tov. A. E. Baconsky* de Miltu Dragomir, în care se fac observaţii critice asupra poeziei lui A. Rău, V. Felea şi A. K. Baconsky. Sînt criticate unele poeme din „ciclul bulgar" şi. îndeosebi ***Rutina,*** „o profesiune de credinţa", „distilarea poetică" „voit obscură a atitudinii pe care în ultimul timp a luat-o *Almanahul literar* faţă de poezia noastră" — încheie M. Dragomir.

Octombrie : Din proprie iniţiativă, solicită iui Lucian Blaga, pentru ***Almanahul** literar,* fragmente dat traducerea *Faust.*

Debutează editorial Aurel Rău cu placheta : *Mesteacănul.*

6 februarie : Moare la Bucureşti. Ionel Teodorcanu. Redacţia *Almanahului literar* propune biroului Uniunii Scriitorilor reorganizarea revistei, schimbarea numelui etc.

1l» martie : Apare la Bucureşti primul număr al *Gazetei literare,* redactor-şef : Zaharia Stancu.

25 martie : Moare la Cluj Emil Isac.

1 aprilie : Apare primul număr al revistei *Steaua,* avînd ca redactor şef pe A. E. Baconsky.

15 aprilie : Publică în Gazeta *literară* poezia : *Ceea ce spun cocorilor.*

Mai : în ***Steaua,*** nr. 1, publică poeziile : *Martie., Salcimi, Cândva, ca **luna,*** toate sugerând intenţia evidentă de resurecţie a lirismului modern.

Apare în *Steaua,* nr. 2, schiţa **O *partidă de şah*** de Dumitru Popescu. Cu acest debut, revista clujeană va impune un prozator de autentic talent.

Iunie : *Viaţa romanească,* nr. 6. critică poeziile Iul

A, K. B. clin *Steaua,* pentru că sînt „nişte lucrări ce rit ruin fără răsunet in sufletul cititorului din zilele noastre", autorul fiind acuzat de „sentimente individualiste" şi „bizare viziuni onirice" etc.
Iniţiază în *Steaua* rubrica *Note* şi *comentarii,* începutul prelungitelor polemici cu redacţiile altor publicaţii.

l'ncepe să colaboreze la revistele *Veac Nou* şi *Igaz-Szo.*

Octombrie : Apare al doilea volum de versuri : *CÎNTECE DE* ZI *Şl NOAPTE.*

în *Steaua,* nr. 9, apare eseul : *Rînduri pentru pace,* primul text original publicat de Lucian Bl aga, după o întrerupere de aproape cinci ani.
Apare la Espla volumul : *ITINERAR BULGAR.*
Dintre volumele de versuri apărute în acest an reţinem : Prisara de T. Arghezi ; Mărul *de Ungă drum* de M. Beniuc ; *Războiul* şi *Tudor din Vladiniiri* de M. Dragomir ; Ion Brad tipăreşte versurile : Cu *sufletul deschis,* iar Aurel Gurghianu debutează editorial cu placheta : *Drumuri.*

1955 Locuieşte pe str. Universităţii nr. 1, în două camere strimte, pe un coridor.
Februarie : Publică în *Steaua,* nr. 2, poemul *Dincolo de iarnă,* ce marchează despărţirea definitivă de poezia anecdotică, versificare „pedestră" a faptelor cotidiene nerelevante.

Se amplifică polemicile redactorilor de la *Steaua* cu cei de la *Viaţa românească, Tînărul scriitor* şi alte publicaţii.

Publică arf. *Contradicţia unui cronicar,* în care relevă inconsecvenţele lui R. Bogdan în. aprecierea operei *Odihnă pe cîmp* de C. Baba (v. *Contemporanul,* nr. 2, despre Expoziţia anuală de la Muzeul de Artă).

Cu acest articol începe seria de cronici şi eseuri despre artişti plastici şi expoziţii.
5 martie : Moare la Bucureşti Hortensia Papadat-Bengescu.

Martie : Publică articolul *Triumful poeziei,* semnat

g. st., sinteză a opiniilor salt; despre poezia româna in. acel moment istoric.
Iunie : Semnează în *Steaua,* nr. 0, emoţionantul ncrolog : *George Enescu.*
Apare în *Steaua* eseul : *Tudor Arghezi împlineşte 75 de ani,* însoţit de versuri argheziene inedite.
I se conferă Premiul de Stat clasa a III-a pentru poczie pe anul 1954 (în valoare de 15 000 iei) — voi. *Cîniece de zi şi noapte.*
August-septembrie : Se realizează o nouă îmbunătăţire a condiţiilor grafice şi tehnice ale revistei *Steaua* şi apariţia, pe copertă, a colegiului redacţional, format din : A. E. Baeonsky — redactor-sef, Ion Agârbiceanu, Ion Breazu, Teofii Buşecan. C. Dăinuviciu, Aurel Gurghianu, Dumitru Isac, Lajos Lelay, Dumitru Mircea, G. Munteanu, Liviu Onu, Iosif Pervain, Aurel Rău (secretar general de redacţie), Tiberiu [Jian.
Solicită, într-o Scrisoare din 12 IX. sprijin secţiei de ştiinţă de la CC. pentru publicarea articolului *Miftail Sadoveanu şi Valea Frumoasei* de L. Biaga, spre a se „evita sîcîieli şi întîrzieri inutile".
Octombrie : Publică în *Steaua,* nr. 10, eseul dedicat in». M. Sadoveanu : *Elogiul epopeii noastre naţiona le.*
Decembrie : Apare în *Steaua,* nr. 12, articolul bilanţ ; *Anul literar 1955,* de G. Munteanu.
4 decembrie : Participă la Concertul inaugural ai Filarmonicii de Stat din Cluj, înfiinţată la 1 sept. lirei. Evenimentul îl aşteptase cu interes, căci şi el susţinuse iniţiativa autorităţilor locale. Apare în *Steaua* recenzia : *Primul roman al lui Marin Preda* de Dumitru Isac, pricina răcirii relaţiilor între autorul *Moromeţilor* şi redactorul şef al *Stelei.* De fapt, A. *E.* Baeonsky avea reticenţe asupra „limbajului" şi „slîkdu'r operei, chestiune discutată de el, într-o împrejurare', şi cu Mihail Sadoveanu.
în acest an apar, între altele, volumele de versuri .: 1.907. *Peizaje* de T. Arghezi : *Ţie-ţi vorbesc, Americă '* de M. Banuş ; Trăinicie de M. Beniuc ; *Peniru inima ce arde* de D. Corbea ; *Generaţia meu* de

V. Porumbaeu ; *Fata pădurarului* de **D.** Stelare : *Scriu negru pe alb* de V. Teodoreseu ; *Satire* de N. Țațomir, ***Vă** chem* de Eugen Frunză etc.

Debutează editorial tinerii poeți : **V.** Felea *(Murmurui străzii); T.* Utan *(Chemări)* și Violeta Zam.firescu *(Inima omului).*

1956 Ianuarie : Publică în *Steaua,* nr. 1, apoi în nr. 2, eseul exemplar : *Bueooia.*

" Publică sub pseudonimul ,,G. Stelea" recenzia : G. *Călinescu, Am fost în China.*

Apai'c eseul, polemic : *Sentimentul renașterii.*

Februarie : *Steaua* începe să publice traduceri din lirica marilor poeți contemporani ai literaturii universale : apar primele traduceri din Salvatore Quasimoclo.

Relațiile amicale cu Paul Gcorgescu se acîincese în lupta pentru înnoirea vieții literare și combaterea dogmatismului și proletcultismului.

26—**28** martie : Are loc, la București, a doua consfătuire a **tinerilor** scriitori. Reîncepe colaborarea eu versuri la ***Viața românească.***

Aprilie : Publică **în *Steaua,*** nr. **4,** eseul — *Caracte-**rul unor erori,*** **în** care critică sistematic și Ia obiect creațiile și concepțiile proletcultiste si dogmatice. Tezele lui au avut mare ecou în viața literară și artistică a țării.

Publică în *Steaua* poemele : *Fluxul memoriei, Cuvintele pe care ie rostesc* etc, reflex artistic decisiv al concepțiilor moderniste despre poezie.

Pe lingă **L.** Blaga și I. Agârbiceanu, încep să colaboreze la *Steaua :* G. Bacovia, T. Arghezi, Al. Philippide, G. Călinescu, T. Vianu, **I. M.** Sadoveanu.

Iunie : Apare la Espla placheta : *DOUĂ POEME.*

13—*23* iunie : Participă ia primul Congres al Scriitorilor **din R.P.R. și,** în temerarul său *Cuvînt,* respinge cu argumente irefutabile teza despre „realismul **în** poezie" și alte „concepții" dogmatice și proletcultiste.

„Există după părerea mea. o permanentă primejdia, mai cu seamă pentru poezie, de a degenera sub

false auspicii realiste, în versificare pedestra a faptului cotidian, luat în totalitatea lui. Aceasta versificare pedestră are, după cum sc observă, două modalități mai frecvente : pe de o parte anecdota povestită cu chicoteli și în modul cel mai șugubăț eu putință, pe de altă parte comentariul simplist și șablonard. Despre anecdote versificate nu e nevoie să mai vorbesc, specia e suficient de cunoscută -și de odioasă. Din această categorie fac pai-u- :ji *lialada despre Barla,* și cea despre lăptari și alte citeva penibile eșecuri ale începuturilor melc întru leal'-.tre Le recunosc cu mîlmire și jenă și le reneg."

Afirmă, totodată, obligația „reînnoclârii" tradiției cu lirica „unor poeți ca Arghezi sau Bacovia, sau Maiakovski sau Garcia Lorca, sau Apollinaire sau Escnin, sau Sandburg sau Frost, sau Lee Masters" și condamnă practica de a „refula" in numele realismului „cuceririle arfei poetice moderne..." După el, „adevărata primejdie în acest sens o constituie rigiditatea și spiritul dogmatic anchilozat". (Vezi *Lucrările primului Congres al Scriitorilor din R.P.R., 18—23 iunie 1956.* Espla, 1956.)

Iunie : Apare în *Steaua — Dostoieoski* de T. Vianu.

Iulie : Apare în *Steaua — Henrik Ibsen* de G. Călinescu.

Vizitează împreună cu amicii bucureșleni *Retrospectiva* Theodor Pallady din Parcul Herăstrău.

14 septembrie : Începe o lungă călătorie în Coreea, După contactul cu universul din Orientul îndepărtat, atît de diferit de al nostru, la sfîrșitul lui octombrie, poetul revine spre patrie cu trenul prin Manciuria, traversează Siberia și, vineri, 26 octombrie, ajunge la Moscova. Vizitează metropola sovietică, avînd grijă ca, înainte de toate, să depună flori pe mormîntul lui Esenin, din Cimitirul Vagangovskoe. în preajma zilei de 7 noiembrie se întoarce acasă.

17—18 septembrie : Are loc la Cluj o consfătuire a scriitorilor români din regiune, condusă de Miron Constantinescu, prim-viceprcșcdintc al Guvernului R.P.R. A. E. Baconsky și A. Rău nu participă, fiind plecați din localitate.

Noiembrie : într-o scrisoare adresată şefului secţiei de ştiinţă şi cultură de la CC. solicită o intervenţie la Direcţia presei „ca să avizeze repede publicarea materialului" — *Rainer Măria Rilke (1875—1920)* — eseu exemplar închinat de Poetul Blaga unuia dintre cei mai străluciţi lirici ai timpurilor moderne." îl cunoaşte la Espla pe tînărul poet Petre Stoica, cu .care va urzi o prietenie trainică, nedesminţitâ »m timp.

Are loc Ia Bucureşti a treia consfătuire a tinerilor scriitori.

Decembrie : Apar în *Steaua,* nr. 12, şapte poezii din ciclul *Orientul de aur,* inspirate din „universul coreean".

Dintre volumele de versuri apărute în acest an : *Chitare omului* de T. Arghezi ; *Izvoare* de I. Bănuţă ; *Cînlecele pămîniului natal* de I. Brad ; *Balade* de M. Gheorghiu ; *Focurile sacre* de A. Rău : poemul *Gelu* de D. Stelaru ; *Poezii* de G. Bacovia etc. Debutează editorial N. Labiş *(Primele iubiri)* şi Ion Horea *(Poezii).*

1957 10 februarie : Apare primul număr al revistei *Tribuna* din Cluj, redactor şef fiind Ioanichie Olteanu. Acad. I. Agârbiceanu, D. Isac şi Iosif Pervain ies din colegiul de la *Steaua* şi trec în colegiul redacţional al. noii reviste. Mişcarea literară din oraşul de pe Someş cunoaşte o sensibilă reînnoire şi extindere, între redactorii celor două reviste româneşti, se statorniceşte o fructuoasă colaborare.

Februarie : Publică în *Stea.ua* eseul : *Cari Sandburq* şi traduceri din opera poetului. Unele traduceri le semnează cu pseudonimul „Al. Rovincscu".

Martie : Apare Ia Espla volumul de eseuri : *COLOCVIU CRITIC.*

Aprilie : Colegiul redacţional al revistei *Steaua* se reorganizează : redactor şef — A. E. Baconsky, membri : acad. M. Beniuc, Ion Breazu, Tcofil Buşecan (redactor şef adjunct), acad. C. Daicoviciu, Aurel Gurghianu, Letay Lajos, G. Munteanu, Aurel Rău (redactor şef adjunct). Vizitează Suceava şi apoi mănăstirea Putna, cu prilejul serbărilor organizate la

aniversarea a 500 de ani de la ^urcarea lui Ştefsî) cel Mare pe scaunul Moldovei. în *Steaua,,* din mai va publica cele cinci poezii din ciclul : *Ştefan §1 oamenii.*

14 mai : Moare la Bucureşti Camil Peliescu.

22 mai : Se stinge din viaţă la Bucureşti George Bacovia.

Mai : Publică în *Steaua* — *Vaiery Larbaud* — însemnări la moartea poetului (semnează a. e. b.).

Iulie : Apare volumul : *DINCOLO DE 1ARX.3* Pasteluri.

Sub pseudonimul E. Radovici, ptibht i m -eseul : *în căutarea aventurii* (aspecte iuti i i a i şi critica franceză din acei ani). Publica m traduceri din Anna Ahmatova, L Maitin J Tihonov.

August : E. Radovici semnează în *Steaua* esenl *Noutăţi poetice franceze.*

22 august : Anunţă părinţii că a „poposit împreur. cu Clara la Sofia în drum spre mare !" Petrece eanţa pe Litoralul bulgar şi pe cel român.

Apar cronici, în general elogioase, despre Bhnv-jă *de iarnă :* R. Popescu în. *Contemporanul,* nr. 37 Radu Enescu in *Tribuna,* nr. 38 ; S. Bratu în G *zeta literară ;* C. Ciopraga în *laşul literar,* nr. 'j

Septembrie : Apare la Espla volumul : *FLUXV MEMORIEI.* Poezii.

Publică în *Steaua* un nou ciclu de poeme lirice *Goană, Nud alb, Roua* etc.

Octombrie : Semnează în *Steaua* proza : *Travemr Siberia.*

14 octombrie : „Zbor cu avionul spre Moscova". V zitează metropola, apoi Leningradul („o splendoare' iar spre sfîrşitul lunii pleacă spre Marea Neagră, Soci şi Suhumi. Revine la Moscova şi asistă la sc bările prilejuite de cea de-a 40-a aniversare a R voluţiei din Octombrie.

în afara notelor de călătorie, scrie ciclurile de pc zii : *Septentrion* şi *Pastel Sudic.*

Noiembrie : Ioanichic Oiteanu renunță la postul de redactor şef al revistei ***Tribuna,*** **locul** său fiind încredințat lui Dumitru. Mircca. Apare în ***Tînărul*** *scriitor* recenzia lui A1. Piru la cartea *Colocviu critic,.* Dintre volumele de versuri apărute în 1957 : *Stihuri pestrițe* de T. Arghezi ; *Dragoste **şi ură*** de AL Andrițoiu ; *La porțile raiului* de **M.** Banuş ; *Inima **butrinului** Vezuv* de M. Beniuc ; *Vîrstele anului* şi *Dialogul **vîntului cu marea*** de Nina Cassian ; ***Zilele*** *care cîntă* de A. Gurghianu ; *Dansul pescăruşului* de Sandor Kanyadi ş.a. Se reeditează poezii de Oct. Goga, G. Bacovia, Camil Petrescu, **O.** Cazimir, Elena Faiago, M. Codreanu, Z. Stancu, D. Botez, R. Boureanu, T. Vianu, M. Cruceanu, Ion Th. Ilea ş.a. Debutează editorial poeții : Ion Gheorghe *(Pline si sare);* Doina Sălajan (Despre copilărie şi Con/i-*dențe) ;* Petre Stoica *(Poeme);* Gh. Tomozei *(Pasărea albastră).*

1958 Ianuarie : Publică în *Steaua* eseul — *Rabert Frost şi Renaşterea de la 1913,* precum şi eseul dedicat lut *Maieiu Caragiale.*

încep neînțelegerile cu noui redactor şef al *Tribune;* şi cu conducerea Filialei Uniunii Scriitorilor diu Cluj.

27 martie : Intr-o scrisoare trimisă şefului secției de ştiință şi cultură de la CC. arată că secretarul Filialei Uniunii Scriitorilor din Cluj împreună cu alți amici de-ai săi a întocmit un referat în care apreciază că *Steaua,* este „...un buletin informativ tv apare în condiții grafice aproape ireproşabile...", profețind apoi şi alte insinuări şi calomnii Ia adresa redactorilor de la *Steaua.* în continuare, A.E.B. prezintă felurite discriminări practicate de autoritățiı» locale față de *Steaua* şi colectivul ei redacțional. îr opoziție cu sprijinul şi preferința evidentă față dc redactorul şef al *Tribunei* şi unii dintre redactorii acesteia.

Martie : Semnează în *Steaua* portretul literar — *UngarcHi* şi *La aniversarea acad. C. Daicovieiu* (ia (>«l

•de ani) — elogiu adus omului de ştiință şi iubitor avizat al literaturii, valoroase.

Martie-aprilie : Apar cronici literare despre voi. *Fluxul memoriei : G.* Mărgărit în *laşul literar,* nr. **3 ;** L. Gavriliu în *ScrisuĂ bănățean,* nr. 3 şi Radu **Po**posea în *Contemporanul,* nr. **16.**

26—27 aprilie : Apare în *Sctntcia,* nr. 4 201 şi 4 202, foiletonul ~— ***False*** „modele"', în care autorul critică eseul dedicat Iui Mateiu Caragiale : „Este evident — scrie N. Ignat — că '«metoda» preconizată în articolul din *Steaua* nu are nimic comun cu critica marxistă, cu valorificarea leninistă a moştenirii literare. Asemenea afirmații, făcute de un poet ca A. E. Baeonsky, sînt profund regretabile şi cu atît mai surprinzătoare cu cît autorul, lor este redactor set al revistei *Steaua,* -organ al Uniunii Scriitorilor.*

22 mai : Expediază o scrisoare lui G. Călinescu. Redactează eu înfrigurare prozele despre călătoriile din U.R.S.S. şi Coreea.

Iulie—august : împreună cu colegii din redacție pregăteşte numărul 6 *(100)* al revistei *Steaua.*

Promovează po tinerii scriitori Nichita Stănescu şi Modest Morariu. Solicită secției de la CC. sprijin pentru asigurarea unor condiții materiale „bune'' „talentatului poet" N. Stănescu.

15 iulie : Apare la Bucureşti primul număr al revistei *Luceafărul.* Apare *Steaua* nr. 100 în care publică — *Scurtă retrospectivă,* din care nu lipsesc ironii subtile la adresa unor confrați.

7 august : într-o scrisoare, menționează următoarele : „Despre 4, (e vorba de *Steaua* nr. 4, n.n.) •*«Luceafărul»-* — sper că fără ştirea lui Beniuc •— a publicat o notă insidioasă a lui Mihu Dragomir, caro răstălmăceşte şi face cîtcva grosolane procese de intenție..."

1—14 septembrie : Petrece vacanța la Eforie unde — scrie el — „din cauza capriciilor climei, am-avut mai cu seamă un sentiment ovidian, rămînîndu-reț

mai aproape ele suflet versurile epitafului său, mă trUeee acasă.,."

Asistă la concerte memorabile clin cadrul Primului Concurs si Festival Internațional „George Enescu" : < na *o'Uiit doua viori şi orchestră* de Bach, cu 1 i u M.nuhin si David Oistrah etc. şi la celebrul "Jvt' i i <u optia *Oedip* din 22 septembrie ; dirijor C i„ **MU** i M u s i i egizor Jean Rînzcseu.

E 'bit «. w cu Molență, neînțelegerile între redaei u J 1*l Steaua* si cei de la *Tribuna* şi Filiala Uniu-*i* **"M.'** i c uUa O dt'egație de la centru încearcă, cu s j i oui at-aci. C. Daicoviciu, să calmeze spiritele prin ' > un a confruntărilor şi denigrărilor inutile, i u L t conflictului- durează numai pînă la sr - d emu noiembrie.

r \ ' O cit legație de sălilori clujeni" — U ' i t i) . (im acad. C. Daicoviciu — cere con-ul *t* tonak de partid Cluj „scoaterea" lui A. E. > i <o din poetul de redactor şef al revistei

L i i t aionak Cluj trimit forurilor centrale pe >' i i d« tub< iare a lui A. E. Baconsky de la c i f^ ^ \ H M ist f l

D umbra becretariaful Uniunii Scriitorilor şi sec-t i st tul' ură ele la CC. prezintă conclu-U.ut m care demonstrează că propune-i i locale din Cluj este nejustificată, ero-ta ca să fie respinsă. Pînă la urmă, L u i i pi opunerea venită de Ia Cluj, dai i îdum nle cerule explici! de institut iile Tiut u a la Bucureşti a lui A. E. Ba-^ ' t m vederea pregătirii revistei *Secolul* o i si in numit redactor şef ; b. ca rodae-*t* v \ Kt», i *Steaua* să fie numit poetul Aurel i ukeum una din persoanele propuse de or-.efuru.

n>ju apiobate, de cei în drept, i-au fost " u tulux El a acceptai; mutarea la Bueu-luta numirii ea redactor şef al revistei ' "t a n sistat să se ia toate măsurile neu-

tru „dejucarca" încercărilor locale de a numi redactor şef pe unul „dintre denigratorii redacției *Steaua"*.

Apar voi. *Cronici,* 2, de S. Bratu (p. 279—293) şi *Pagini critice* de M. Petroveanu (p. 153—155) cu referiri la scrierile lui A. E. B. între volumele de poezii ale anului 1953 : *Porțile de aur* de Ai. Andrițoiu ; *Cu timpul meu* de Ion Brad ; *Soarele şi liniştea* de V. Felea ; *Drepturi şi datorii* de Virgil Teodorescu şi, cu deosebire, *Lupta, cu inerția* de N. Labiş şi *Stinsul Hiroshimei* de E. Jebeleanu. Debutează editorial tînărul prozator de la *Steaua* — D. II. Popescu cu volumul de schițe şi povestiri — *Fuga.*

1959 Ianuarie : Aurel Rău (fără partid) este numit redactor şef al revistei *Steaua,* membrii colegiului redacțional fiind : acad. C. Daicoviciu, acad. M. Beniuc, Teofil Buşecan (redactor şef adjunct), Victor Felea, Aurel Gurghianu (redactor şef adjunct), Letay Lajos, George Munteanu, acad. Tudor Vianu.

Februarie : A. E. Baconsky informează că doreşte să se facă pregătirile de mutare în Bucureşti. Se hotărăşte ca procurarea locuinței şi cheltuielile de mutare să intre în obligația secției gospodăriei de partid.

Martie : Soții Baconsky sînt la Bucureşti şi văd o locuință pe str. Amiral Bălescu 15, dar nu au acceptat-o.

Acceptă, în schimb, locuința oferită pe str. Dionisie Lupu nr. 12—14, astăzi Tudor Arghezi.

Mai : La Cluj, „se războieşte" cu unii tovarăşi, neîndemînateci în înțelegerea disputelor literare : „Pornind de la o recentă anchetă a revistei *Le Journal des Poetes* — editată de Casa Internațională de poezie de la Bruxelles — am vrut (scrie A.E.B. într-o epistolă din 12 mai) să-mi expun punctul de vedere asupra ceea ce apusenii numesc *„poezie angajată"* şi să dau o replică de pe pozițiile poetului cetățean al României Socialiste... dar lucrurile s-au blocat după ce au fost citite de tov. Barbu care a şi spus că „a fost scos" un material... nepotrivit.

Publică **un- aou «adu de poeme-** în **Steaua :** *Ueuea-logie, Imn mire zorii de zi* etc.

Iunic-iulie : Se mută în **Bucureşti** pe **str. Diontsie Lupu** (Tudor Arghezi) nr. 12—14. (Aspecte privind mutarea **în Capitală, vezi** în **Petre Stoica,** ***Amintirile-*** *unui* ***fost*** *corector,* 1982, p. **60** şi urm.). August**-septembxie** : La stăruinţa şefului secţiei de .ştiinţă şi cultură **a** CC, **acceptă să se interneze** în Spitalul Otopeni spre **a i** se face un control medical şi tratamentul corespunzător.

Publică în *Steaua* **nr.** 8 poezia : *întotdeauna alei,* iar în **numărul** 9 : *Oamenii surîd în această ţară străveche, Panta Ehei* etc.

5 septembrie : **într-o** scrisoare, trimisă din spital, prezintă propria „situaţie editorială" :

„1. La Espla a) un volum de călătorii (proză şi versuri) **— depus cu** l ' , ' ! ani **în** urmă.

b) un volum de traduceri din poetul antifascist ii a! ian L. **Fiorentino,** depus cu 1 an în urmă...

2. La Ed. Tineretului a) o antologie de poezie coreeană depusă cu 4 **luni** în **urmă (normal** era **să** fi **apărut !)**

b) un volum de versuri pentru copii — poezii **alese** şi cîteva inedite — depus eu **1** lună în urmă..." „...La Otopeni încep a mă simţi mai bine. Dincolo de excelentele îngrijiri medicale — scrie A.E.B. — mă va tămădui poate şi frumuseţea nemăsurată a **locului,** poate **şi liniştea — cea** venită **din** afară pen**tru** că cealaltă interioară mi-au ascuns-o anii şi bucuriile ireversibile."

Octombrie-decembrie : Se concentrează asupra manuscriselor **date la** edituri.

Semnalează la secţia de la CC că se întârzie **„nejustificat"** apariţia unei plachete de versuri a lui Nîchita **Stănescu** şi cere o intervenţie „energică de sus".

Intre familia A. E. Baconsky şi soţii Veronica Po**rumbacu** şi **Mihail** Petroveanu se încheagă o prietenie trainică.

A. E. Baconsky caută în Capitală prietenia tinerilor scriitori. Vădeşte mare interes **şi** oferă sprijin tinerilor Mircea Ciobanu, **Angheî** Dumhrăvcanu **şi** Ccxar Baltag, **pe** ultimii doi recomandîndu**-i** la instituţiile culturale de resort pentru editarea în volume a poeziilor lor. Cu aceeaşi generozitate şi întotdeauna impetuos „aleargă" pe la „birouri", telefonează, expediază scrisori, minat de aceeaşi iubire sinceră faţă de tinerii talentaţi şi credinţa lui nestrămutată în viitorul literaturii române. Ţinuta distantă şi fina ironie — pentru unii motive de iritare — „ascundeau" o conştiinţă civică şi artistică exemplara, capabilă **de** mari dăruiri, responsabilă **şi** curajoasă pînă la asumarea tuturor riscurilor.

Debutează editorial poeţii Florin Mihai Petrescu *(Chemarea primăverii)* **şi** Iloria Zilieru *(Fluierul),* prozatorul Fănuş *Ncagu (Ningea în Bărăgan).* **D. R.** Popescu publică primul său roman — *Zilele săplămînii.* Debutează Vasile **Rebreanu** cu volumul de schiţe *In plină zi.*

1969 începe colaborarea .constantă, aproape număr de număr, la *Gazeta literară* cu versuri originale, proze, reportaje şi traduceri din poeţi străini contemporani. 29 ianuarie : într-o scrisoare **îşi** exprimă nedumerirea cu privire la bbsei-vaţîa formulată de lectorii Direcţiei presei, **anume că antologia** *Poeţi clasici coreeni* n-ar fi „destul de combativă" (sic !).

Februarie : I sc sugerează ca„ în locul culegerii de versuri **pentru** copii, să **prezinte** Editurii Tineretului *un volum selectiv* din versurile **.anterioare.** Acceptă propunerea **şi** scliimbă contractul **cu** editura.

Aprilie : **Depune ia** Editura Tineretului cea mai mare parte a manuscrisului cu versuri edite **şi** cîteva inedite. Propune ca titlu aî volumului : *Gilul de lebădă* (după poemul inedit cu acelaşi nume).

Mai : **Apare** la Editura Tineretaiiri volumul : *POEfî CLASICI COREF.NL* Antologie -alcătuită de...

Publică în *Ste&uu,* nr. 5, proza : *Cînlecul stepelor. Note din Uniunea Sovietică.*

Intensifică colaborarea la revistele literare din Bucureşti.

14 iunie : Intr-o scrisoare adresată secţiei de ştiinţă şi cultură arată că Editura Tineretului tergiversează definitivarea şi trimiterea la tipar a ..volumului selectiv".

Iunie—Iulie : Este supus unui nou control medical şi obligat să urmeze tratamentul prescris.

11 august : Apare în *Gazeta literară* recenzia *Paionul reveriei virile* (despre *Poeţi clasici coreeni)* de Şerban Cioculescu.

Septembrie : Apare la Espla cartea : *CĂLĂTORII ÎN EUROPA ŞI ASIA.* Organele de presă îi cer să scoată din volumul selectiv poemul ; *Gîlul de lebădă.* Cu toate intervenţiile făcute, poezia nu a apărut în antologia respectivă, şi, ca atare, volumului i-a fixat un alt titlu : *Versuri.*

Noiembrie—decembrie : Lucrează la ediţia Quasirnodo, *Versuri,* contractată la Editura Tineretului.
Decembrie : I se comunică hotărîrea prin care Mareei Breslaşu este numit redactor şef al revistei *Secolul 20.* Gestul i se pare „ingrat" şi ca o lovitură .,perfidă". Se resemnează, iar poziţia conducerii Uniunii Scriitorilor o consideră „neloială", vorbind despre una dintre cele mai „dureroase dezamăgiri" ale vieţii sale.

Debutează editorial : Cezar Baltag *(Cununa de aur) ;* Nichila Stănescu *(Sensul iubirii);* Lconida Neamţu *(Cinlecul constelaţiei);* Nicolac Velea *(Poarta);* Ştefan Bănulescu *(Drum în cîrnpie) ;* Valeriu Goi u-nescu, Ilarie Hinoveanu. Apare volumul de schiţe *Somnul de la amiază* de Fănuş Neagu şi romanul *Ieşirea din Apocalips* de Alecu Ivan Ghilia etc.

1301 Ianuarie : Victor Felea semnează în *Steaua* o recenzie despre voi. : *Călătorii în Europa şi* Asia.
Februarie : Apare la Editura Tineretului volumul: *VERSURI.*

Circumstanţele îl obligă să trăiască numai din creaţia literară, fără să i se încredinţeze funcţii redacţionale sau de altă natură. O întîmplare neaşteptată (cu un an înainte o cunoscuse pe doamna Ioana) estompează depresiunile şi insatisfacţiile de tot soiul încît se regăseşte cu toată fiinţa sa şi caută cu frenezie fericirea in iubire, dăruindu-sc vieţii şi creaţiei :

> Aclu-ţi aminte arama / cu umerii roşii trecând / Singură. Aclu-ţi aminte / sarabandele toamnei. / Uită frunzele, rugii. / apele calme, pădurea / care pleca murmurând — / uită decorul mereu / schimbătoarelor farmece. Uită / şi zilele, lunile, ceaţa / prin care veneam căutîndu-nc..."
>
> *(Dans în octombrie)*

începe să colaboreze cu traduceri din poeţi străini ia *Secolul 20.*
V, martie : Moare la Bucureşti Gala Galaction.
9 martie : Se stinge din viaţă la Bucureşti Cezar Petrescu.
C mai : Moare la Cluj Lucian Blaga.
') şi, 15 iunie : Publică în *Gazeta literară* eseul : *Declinul metaforei.* I se răspunde în *Tribuna* din 29 iunie şi astfel se înteţesc din nou animozităţile împotriva lui A.E. Baeonsky.
Iulie : începe să publice în *Viaţa românească* traduceri din poezia lui S. Quasimodo.
11 august : Se stinge din viaţă la Bucureşti Ion Barbu.
August : Apare în *Viaţa românească* eseul : *Salvatore Quasimodo la 60 de ani.*
Apar' Ui Editura Tineretului : *VERSURI* de Quasimodo. în româneşte de...
Se statornicesc relaţii prieteneşti între familiile A.E. Oaconskv si Minai Gafiţa.

Septembrie: Lucrează intens ia **volumul - de** poezii **originale sub** acelaşi titlu preferat — ***Gîtul de lebădă..***

19 octombrie : Se stinge din viaţă la Bucureşti Mihail Sadoveanu.

Octombrie—decembrie : Rodica Florea publică în *Studii şi cercetări de istorie literară şi folclor* o recenzie elogioasă despic volumul *Versuri.*

Decembrie : începe să colaboreze cu note de călătorie „şi eseuri la *Contemporanul.*

Debutează editorial poeţii : Florenţa Albu *(Fără popas) ;* Angliei Dtanbrăvennu *{(Fluviile visează oceanul) ;* Ion .Bahoveanu *(Creanga de măslin)* ş.a.

19(12 22—24 ianuarie : Are *l&c* Goaferinţa -pe ţară a scriitorilor'. *Darea de **.sea-mă*** prezentată de poetul Mihai Beniuc cuprinde şi următoarea critică : „în uriaşa revărsare de entuziasm şi activitate creatoare colectivă, artistul autentic nu poate să rămînă un solitar. De aceea au adus o notă izolată, discordantă, tendinţele evazioniste, care s-au manifestat in producţia unei' poeţi de la revista *Steaua,* .şi care mai stăruie în creaţia **:tmui** poet înzestrat ca A.-E. Baconsky...". Redacţia *Steaua* este criticată .fără temei de redactorul .şef al *Tribunei,* Dumitru Mircea. Mihu Dragomir declară că la A..E.B. „s-au manifestat cu .prisosinţă diferitele variante de evazionism, pe care le-a teoretizat **şi** le-a propagat", iar Marcel Bresîaşu credea că „tot ce i s-a reproşat este just, criticiie care i s-au adus sînt întemeiate şi constituie pentru el -{A.E.B.) un îndemn, o bună **şi** frăţească mină întinsă pentru ca **să** recupereze distanţa pe care nu .noi am creat-o pînă **la** dînsul, ci dînsul pînă la noi". Faţă de asemenea acuzaţii nedrepte şi prin nimic justificate,, regizate *de* cei cc nu-i puteau ierta atitudinea intransigentă, militantă, contra dogmatismului şi proletcultismului şi promovarea valorilor literare şd artistice reale, perene, -poetul îşi formulează calm punctul de vedere : „Darea de seamă -şi parte din cuvîntări au scos în evidenţă r< reunita poeziei mele **din** -.perioada"ultimilor mai bine de 5. ani. E o constatare gravă, ce ou poate cristaliza concluzii spontane, ci necesită o îndelungată, şi temeinica reflexiune, reflexiune pe care mă simt obligat s-o întreprind". Cu toate că nimeni de la tribună, nu i-a luat apărarea, sobrietatea şi profunzimea replicii, sale i-au adus noi simpatii şi admiraţia amicilor statornici.

Primăvara : Călătoreşte prin ţară. Este prezent :-:ăptămină de săptămînă în. paginile revistelor literare cu eseuri, poezii, reportaje şi traduceri din scriitori străini contemporani, fără a se abate de pe calea artistică pe cart- apucase să meargă cu ..mai bine de 5 ani".

Octombrie : în cadrul unei dezbateri organizată de Uniunea Scriitorilor prezintă referatul *Situaţia poeziei universale contemporane.*

Noiembrie : Apare Ia Editura pentru literatură volumul : *IMN **CĂTRE** ZORII DE ZI.*

Publică în ***Contemporanul*** traduceri din poezia lui Lînbcrt Frost.

26 decembrie : Moare la Bucureşti Radu Stanca. Dintre volumele de poezii apărute : *Poezii* de Lucian Blaga (selecţie din inedite alcătuită ele- G. Ivaşcu) ; ***Poezii*** de Al. Philippide şi debutează editorial tinerii poeţi : Ion Crînguleanu, Grigore Hagiu, **Mihai** Negufcscu, Darie Novăceanu, Miron Scorobete, Adrian Munuţiu,

îl.K>:î 14 februarie : Se naşte ***Teodor*** *Anatol,* fiul poetului şi al doamnei Ioana Postică, profesoară de franceză.

15 februarie : Publică **în** *Contemporanul* eseul.: *Poetul **în 1963** 7...* •

Martie—aprilie: Apar recenzii şi.cronici literare la *Imn către **zorii de** zi,* în ***Contemporanul*** (N. Manolescu), ***Gazeta*** *literarii* (Ov. .S. Crohmălniceanu). *Tribuna* (Ion Lungu), *Si caua* (V. Felea), *Scrisul bănăţean* (N. Ciobanu), *laşul literar* (Aura Pană), *Viaţa românească* (M. Petroveanu) etc.

26 aprilie : Moare la Bucureşti Vasile Voiculcscu. Neliniştile şi frămîntărilc experienţelor din viaţa

personală îl copleşesc, trăieşte momente do agitaţie paroxistică, în convieţuirea cu soţia, nu su poate rupe de trecut şi nu renunţă la prezent.

20 mai : Se stinge din viaţă la Cluj Ion Agârbieeanu.
Iunie : Apare ia Editura Tineretului : Lundkvist : *VERSURI.* în româneşte de...

August : Apare : *Clujul şi împrejurimile sale.* Mie îndreptar turistic.

Septembrie : în vacanţă la părinţi, în judeţul Vîîcea. Escapade pescăreşti pe valea Oltului şi apoi Ia Dunare, purlînd cu sme aceeaşi speranţă iluzorie, de evadare din real.

Octombrie : Apare la Editura pentru literatură volumul : *POEŢI ŞI POEZIE.*

Decembrie Apare în *Steaua* recenzia Iui *V* F 'ea despre *POEŢI ŞI POEZIE.*

Debutează editorial poeţii : Constanţa Buzea (Do pe *pămînl) ;* Radu Cîrneci *(Noi şi soarele);* Victoria Ana Tăuşan *(Cadenţe) ;* prozatorii : Auguslin Buzura *(Capul Bunei Speranţe);* Mihail Diaconescu (Visele *au contururi precise)* ş.a.

1964 3 ianuarie : Publică în ***Contemporanul*** articolul *Retrospeclivă.*

Apare în *Secolul 20 recenzia* despre Lundkvist semnată de Modest Morariu, bucovinean, „fidel" prieten al lui A.E.B.

2 februarie : Moare Ia Bucureşti I. M. Sadoveanu.
Martie. 13, 20, 27 : Publică în *Contemporanul* eseul despre *Franz Kafka.*

2 aprilie : Apare în ***Gazeta*** *literară* eseul — Poezia ***occidentală*** *de azi,* referat prezentat îa plenara lărgită a Comitetului de conducere ai. Uniunii Scriitorilor din 26—23 martie — (material reprodus şi în *Utunk* din 10 aprilie).

4 aprilie : Călătoreşte în Deltă. **A** fugit din Bucureşti ca să se odihnească ..puţin" şi să mai „evadeze dintre cărţi"'.

Apare la Editura Tineretului în colecţia „Cele mai frumoase poezii" volumul antologic *VERSURI,* cu un *Cmnnt înainte* de Mihail Petroveanu.
Mai—iunie : Apare în *Conlemporanxd* eseul — *Eminescu şi poezia universală.*

6 iulie : Se stinge din viaţă la Bucureşti Ion Vinea.
Iulie : Apare *Mahâbhărala. Arderea Zmeilor.* Tălmăcire de...

17 august : Moare, în drum spre Berlin, Mihai Raloa.
Continuă relaţiile sale prietenoşii cu scriitorii de la *Steaua : A.* Rău, A. Gurghianu, V. Felea, L. Neamţu, D.R. Popescu şi alţii.

Noiembrie ; Apare versiunea românească a romanului *Marea călătorie* de Jorge Semprun.

Decembrie : Apare la Editura pentru literatură volumul ele poezii — FIUL *RISIPITOR.*

Debutează editorial poeţii : Ana Blandiana *(Persoana întîi plural);* Şt. Aug. Doinaş *(Cartea mareelor) ;* Marin Sorescu *(Singur printre poeţi);* Ioan Alexandru *(Cum să vă spun !);* Const. Abăluţă *(Lumina parniniului);* Al. Căprariu *(Orizonturi) ;* Sina Dănciuiescu *(Ploaie în aprilie) ;* Negoiţă Irimie (Cascadele): Dim. Rachici, Corneliu Sturzu ş.a.

Apar postum *Ultimele sonete închipuite ale iui W. Shakespcare...* de Vasile Voiculescu şi voi. retrospectiv Ora *fintînilor* de Ion Vinca.

19Gi 22 ianuarie : Publică în *Contemporanul* eseul *Triumful semnificaţiilor.*

Publică recenzii despre volumul *Fiul risipitor :* Valeriu Cristea în *Gazeta literară.* Victor Felea în *Steaua. V. Nicolescu* în *Luceafărul,* Andrei Lilin în *Orizont.*

Februarie : La mijlocul lunii întreprinde, împreună cu prietenul său Petre Stoica, prima călătorie în cîteva ţări din Occident. Ca invitat al eseistului cir. Wolfgang Kraus, conducătorul Societăţii Scriitorilor Austrieci, vizitează timp cie 21 de zile Austria'

La Viena cunoaşte pe scriitorii F. Csokor, Heimito voir Doderer, Georg Sebestyen, Cristine Busta, Ernst Jandl, Friederike Mayrocker, Gerhard Fritsch, Robert Yungk, pe tmărul poet, cunoscător al limbii şi literaturii române Max Demeter Peyfuss. Vizitează atelierul sculptorului Fritz Wetrwba şi călătoreşte cu criticul de artă dr. O, Breicha la Sajzburg.

3 martie : Vizitează oraşul Graz.

„Prin nordul Elveţiei" călătoreşte spre Paris. însoţit de poetul Paul Celan se iniţiază în „tainele" marii metropole. Se întîlneşte cu Emil Cioran...

12 martie : Se stinge din viaţă G. Călinescu.

Profund tulburat de această tristă veste, expediază la *Contemporanul* eseul : *Elegie la moartea unui artist,* scrisoare din Paris ce apare în numărul din 19 martie.

Călătoreşte Spre Italia. Se opreşte 4 zile la Milano. II vizitează pe Eugenio Montale.

Admiră apoi Florenţa şi serie poemele : *Primăvară florentină şi Piazza âella Signoria.* Stăruie..., revine în sala închinată lui Bottteelii, „unul din idolii mei".

Aprilie : Călătoreşte la Roma „oraşul tuturor nostalgiilor noastre latine..." Vizitează pe profesoara Rosa del Conte „...citadelă a culturii române la Roma !" Il vizitează acasă pe Ignazia Siîone; se întîlneşte cu un grup de tineri Scriitori italieni avangardişti... Din Roma eu trenul spre Veneţia... „Nu mai ştiu cînd am plecat din Veneţia — va nota poetul — pe care o definea o exaltare a văzului..."

Ii apar eseuri şi versuri în : *Neues-Forum* (Austria) şi Le* *CahietB de l'Herne* (Franţa).

10 aprilie : După o lungă „escapadă europeană", poposeşte la Belgradi Aici se reîntîlneşte cu Vasko Popa.

2$ mai: Revenind la Bucureşti, se interesează de o casă îti CăKmăneştL unde să se stabilească părinţii săi

29 iulie : Publică în *Gazeta literară* eseul : *in spiritul marilor tradiţii.*

Apare volumul : *Literatura română de azi, 1944—VMi* de D. Micu şi N. Manolescu, eu o primă apreciere r sintetică despre scrierile lui A.E.B.. (p. 125—129).

3 august : începe să publice în *Contemporanul* un nou „ciclu" despre lirici străini contemporani, la rubrica Meridiane fva continuă aproape trei ani).

Septembrie : M. Petroyeanu în *Viafa românească.* Aura Pană în *laşul literar,* Sorin Alexandrescu în *Romanian Review* semnează cronici despre voi. *Fiul risipitor.* -

Octombrie : Apare la Editura pentru literatură volumul : *MERIDIANE. Pagini despre literatura universala contemporană.*

22 octombrie : Publică în *Contemporanul* eseul : Premiul Nobel — *M. Şolohov.*

Decembrie :'Apare volumul : *Nema Pillanat.* Veszete Ediţie datorată prietenului său şi cunoscutului poet Sândor Kânyâdi.

Condiţia materială îl obligă să colaboreze la tot mai multe publicaţii : prin bunăvoinţa unui admirator începe să publice eseuri în revista *Poligrafia.*

Debutează editorial: A. Păunescu *(Ulţrasentimente),* N. Breban *(Francisca),* Liviu Călin *'{Spirale),* Corneliu Buzinschi *(Secvenţe dintr-o margin? lume),* Marin Sorescu publică voi. *Poeme* — consacrarea definitivă a poetului.

1966 începe să lucreze la ediţia retrospectivă *Fluxul memoriei.*

8 aprilie : Intr-o scrisoare arată că a pescuit cu „lanseta" în lacul Mogoşoaia „...vreo 8 ştiuci frumoase". *

Mai : Publică în revista *Arta plastică* eseul : *Pallady şi Matisse.*

Colaborează la *Romanian Review,* la *Ateneu* din Bacău etc.

30 septembrie : Scrie din Bucureşti că are de rezolvat încă „probleme" cu cărţile: *Sandburg* şi „altat a lui însuşi (de bună seamă-volumul antologic *Fluxul memoriei).*

Apar© la Editura Meridiane: *Dumitru Chiaţă* (Album).

Octombrie : Apare la Editura Tineretului : Cari Sandburg *.V.ERSURI,* Traducere şi prefaţă de... Apare studiul lui G. Munteanu : *Poet şi generaţie (A,EJ$.) .mvolf Atitudini,* Editura pentru literatură. 'Jn, zîarulIJie *Welt,* apare comunicarea lui A.E.B. ivimisa Congresului internaţional organizat de Societatea Scriitorilor din Austria.

Debutează editorial scriitorii: Mircea» Ciobanu *(Imnuri pentru nesomnul cuvintelor),* Leonid Dimov *(Versuri),* Ovidiu Genaru *(Un şir de zile),* Gheorghe Pituţ *(Poarta cetăţii),* Ion Pop *(Propuneri* pentru o *fîntina),* Nicolae Prelipceanu *(Turn înclinat),* Ioanid Romanescu *(Singurătate în doi)* ş.a.

1967 Ianuarie : Publică în *Ateneu* eseul: *Memento eminescian.*

Februarie : Apare la Editura pentru, literatură volumul retrospectiv : *FLUXUL MEMORIEI.*
Apar cronici, studii, recenzii. 4@sp.re. *Fluxul "memoriei în: Viaţă românească,* semnai de Paul Georgescu, Steaita de' Victor Felea, *IPţimilia* de<5h. Grigurcu, Tomisf 8e Al. Protopopeseu, *Ateneu* de Vlad Sorianu,' *Cronica* de N. Ciobanu, *Iaşid literar* de I. Sîrbu ş.a.

Mai : Apare la Editura pentru literatură cartea : *ECHINOXUL NEBUNILOR ŞI ALTE POVESTIRI.*
14 iulie: Se stinge din viaţă la Bucureşti Tudoi Arghezi.

21 iunie : Semnează în *Contemporanul* nr. 29 eseul : *Nestemate* (La moartea lui Tudor Argbezi),
19 august: Publică în *Cronica* nr. 33 studiul: *Universul lui Tuculescu.*

Septembrie : Apare în *Viaţa românească* cronica la *Echinoxul nebunilor..;,* semnată de Ov. S. CrohmăJniceanu.

Noiembrie : Se află la Viena. Călătoreşte apoi eu avionul spre Frankfurt am Main. Vizitează Casa .,t Muzeul Goethe, scriitorul demult nefiind decît „o axiomă spirituală".
Asistă la „un Congres scriitoricesc" — dedicat traducerii şi cunoaşte printre alţii pe Karl Kroiow şi Erich Fried. Vorbeşte la acest Congres despre „raportul de cuvinte în structura limbajului poetic", text preluat de un redactor de la *Franlcfurter Aligememe.*
La sfîrşitul lui noiembrie coboară pe Rin, prin. Wiesbaden, apoi Mainz, printre munţii Renaniei privind aşezările de pe maluri şi ajunge la Koln, unde simte „un aer de nobleţe hanseatică". Pe Rin avu senzaţia că astfel „va fi lunecat şi *Corabia nebunilor* imaginată de Sebastian Brant în secolul al XV-lea şi reluată în zilele noastre de americana Kathet-inc Anne Porter".
Decembrie : Se afla în Koln.
17 decembrie : Era în Viena şi se pregătea să plece spre patrie. „A fost o călătorie foarte plăcută şt ra-am reconfortat puţin după munca îndelungată de la Bucureşti' — scrie poetul.
Apare în *Tomis* nr. 12 cronica lui Cornel Regman la cartea *Echinoxul nebunilor...*

1968 Februarie : N. Creţu semnează în *laşul literar,* nr. *i,* cronica la voi. *Echinoxul nebunilor...*
7 martie : „Pe neprevăzute am primit o invitaţie ia un Congres şi iată-mă la Frankfurt/M.", — reia tu intr-o scrisoare către părinţi.
20 aprilie : Moare la Bucureşti Adrian Maniu.
Aprilie-mai : Apar la Editura pentru literatură volumele : REMEMBER. Jurnal de călătorie (voi. (} şi *FALS JURNAL DE CĂLĂTORIE* (voi. II).
Publică în *Romanian Review* nr. 1 studiul; *Dumitru Ghiaţă.*

3 august : Apare în *Luceafărul* nr. 31 un ciclu rfr poezii din „volumul *Cadavre în vid* aflat în manuscris

«««.ncri 1, eoefcii

Publică în revista *Literatur und Kritik* nr. 10, din Salzburg, eseul — *Spiritul liricii române.*

Apare în *Luceafărul nr.* 38 proza *Ultimul rol* (Din ciclul „Echinoxul nebunilor").

3 august : Se află la Craiova. Pleacă la Dunăre „într-o aventură piscicolă".

15 august : Revine la Bucureşti împreună cu familia Gafiţa.- „In Capitală e foarte cald şi nu-i chip de lucrat".

Noiembrie : Adunarea generală a Scriitorilor îl realege membru în Consiliul de conducere.

Apar volumele : *Reflexii critice* de V. Felea, Ion Oarcăşu : *Prezenţe poetice,* Vlad Sorianu : *Glose critice* cuprinzînd studii despre poezia lui A.E.B.

Revista *Poet,* editată la Madras (India) de Krishna Srinivas publică traduceri din poeţi români, printre care şi A.E.B.

1969 4 ianuarie : Publică în *Cronica,* nr. 1 eseul-proză : *Umbra lui Mircea.*

Februarie : I se atribuie *Premiul revistei* Steaua pentru *Remember,* 1968.

Proza *Fuga pietrarului* apare în traducerea Lottei Roth în *Neue literatur,* nr. 2.

Stabileşte relaţii amicale cu scriitorul Octavian Paler, vicepreşedinte la Radioteleviziunea Română.

28 mai : Inaugurează emisiunea „Meridiane lirice", redactor poeta Lucia Negoiţă. Emisiunea se ţinea în fiecare miercuri după-masă şi s-a realizat cu sprijinul oferit de Iulius Ţundrea, Const. Vişan şi Ion Ţugui, redactori la Radio, ultimul cunoştinţă mai veche a poetului.

Const. Cubleşan publică în voi. *Miniaturi critice* o analiză asupra ediţiei retrospective *Fluxul memoriei.*

26 iunie : Scrie că a revenit acasă de la Budapesta, unde a fost primit „foarte bine", ca invitat al PEN-Club-ului maghiar.

Face „reparaţii generale casei şi mobilierului".

Iulie : Pleacă la Călimăneşti, la părinţi.

Apare la Editura pentru literatură volumul : *CADAVRE ÎN VID.*

Septembrie : Apare în româneşte volumul de versuri *Cai verticali* de S. Kânyâdi, prefaţat de A.E.B,

30 octombrie : Apare în *România literară,* nr. 14, cronica lui Lucian Raicu despre voi. *Cadavre în vid.*

Poetul se reîntîlneşte Cu vechiul său prieten Ion Apostol Popescu dintr-o „epocă de franciscansm postbelic şi ingenuu romantism heidelberghez". căruia îi face o călduroasă prefaţă la cartea : *Arta icoanelor pe sticlă de la Nicula.*

13 decembrie : Scrie din Bucureşti că-şi ţine regulat emisiunile la Radio, lucrează la „alte cărţi" şi aşteaptă *apariţia ediţiei a H-a* a voi. *MERIDIANE* „care e de fapt mult mărită, şi revăzută încît e api-oape o nouă carte". Acum meditează, probabil, asupra romanului său.

26 decembrie : Apare în *Contemporanul,* nr. 52 articolul *Retrospectivă Baeonsky* de N. Manolescu : „...A.E. Baeonsky rămîne unul din cei mai originali poeţi ai ultimelor decenii..."

1970 Februarie : Apare în *Viaţa românească* cronica lui M. Petroveanu despre volumul *Cadavre în vid.*

Publică recenzii şi cronici despre *Cadavre în vid :* Eugen Simion, Liviu Leonte, I. Oarcăsu, N. Ciobanu etc.

In primele zile ale lui februarie i se acordă Premiul Uniunii Scriitorilor pe 1969 pentru volumul *Cadavre în vid.*

14 mai : Ov. S. Crohmălniccanu publică în *România literară* nr. 20 cronica la voi. *Meridiane.*

IC—20 aprilie : Călătoreşte împreună cu soţia la Paris. îşi încheie vizita la Paris trecînd pe la „cumplitul Pere Lachaise, cel mai sumbru cimitir din cîte-am văzut vreodată..."

27 aprilie : Anunţă că pleacă spre Kdln şi de acolo „spre Nord. *Deviza* mea în Germania este «călătorului îi şade bine cu drumul»."

8 mai : Trimite un salut din „portul Cuxhaven •— cel mai nordic al Germaniei Federale—, de unde mîine dimineață voi lua vaporul spre insula *Helgorland"* ca să cunoască Marea Nordului. „Aici copacii abia au înverzit".

7 iunie : Face o excursie cu maşina în Alpii germani. Transmite un salut din *Miinchen* „oraş exuberant şi plin de atmosferă, unde mai stau o săptămînă înainte de a mă urca în Orient-Expresul care mă va readuce acasă".

Iunie : Apare volumul de *Poezii* de Marina Țvetaeva, prefațat de...

Corespondență intensă cu Max Demcter Peyfuss.

Octombrie : Apare la Graz volumul : *ĂQUINOKTIUM DER WAHNSINNIGEN UND ANDERE ERZĂHLUNGEN,* traducere din româneşte de Max Di>meter Peyfuss.

1 octombrie : Semnează în *Tribuna* din Cluj traduceri din Gottfried Benn.

15 octombrie: Publică în *Die Welt der Literatur,* nr. 21, eseul : *îmi dau scama : scriitorul trebuie să-şi împartă destinul cu poporul său,* traducere şi o notă despre autor de M. D. Peyfuss.

Noiembrie : N. Ciobanu publică în *Orizont* nr. II articolul : *A. E. Baconsky — de la literatura contemplativă elegiacă la crispare tragică,*

îl întristează profund vestea despre sinuciderea poetului Paul Celan, cernăuțean de origine, şi de care îl ^Jega o prietenie afectuoasă. Scrie intens *proză.*

*> Apare cartea lui Cornel Regrnan — Cică *nişJe_eroni-* \ cftri... cuprinzînd un studiu critic esehțlănîespre voi. *-XjZchinoxul nebunilor...*

5 decembrie : începe să colaboreze la revista *Magazin,* nr. 637, p. 3, dr. sus cu : *Remember : Verona* (I). Colaborarea, la 2 săptămîni şi cu întreruperi, durează pînă în anul 1971,

Apar comentarii critice elogioase despre voi. *Aquinoktium der Wahnsinnigen...* în presa de limbă germana : *Die Welt, Die 'Leit, Frankfurter Allgemeiae Zeitung, Suddeutsehe Zeitung, Neues Forum* etc.

1971 Spre sfîrşitul lui februarie pleacă din nou in R.F.G.

29 martie : Moare la Bucureşti Perpessicius.

31 martie : A. E. B. se află în Ilamburg „un oraş foarte spectaculos* şi stă aici „3—4 zile".

2 aprilie : Trimite salutări din *Jtothenburg,* şi locuia la hotelul cu acelaşi nume.

7 aprilie : Se găsea la Miinchen unde aştepta un redactor de la un post de radio german, „căruia i-am promis un interviu*.

învață singur limba gexmană şi începe să se „descurce onorabil".

Pleacă spre Viena, ca invitat al lui Ferdinand Breicha — preşedintele scriitorilor austrieci. Aici are loc şi „o seară literară" la Burgtheater pentru lansarea cărții *Ăquinoktium der Wahnsinnigen.*

Se duce la Graz cu M. D. Peyfuss şi asistă la lansarea cărții sale.

în preajma Paştelui se reîntoarce în Bucureşti.

August. Se găsea în Craiova şi preciza că pleacă spre „jungla Dunării".

Vara : întrerupe colaborarea la revista *Magazin.*

Apare *Dicționarul de literatură română contemporană* de Marian Popa, unde A. E. B. este prezentat cum se cuvine.

Septembrie : Apare în limba polonă volumul *Povestiri româneşti,* în care sînt incluse narațiunile *Farul* şi *Cel-mai-mare.*

21 septembrie : Asistă la întîlnirea cu un grup de scriitori şi ia cuvîntul în cadrul schimbului de păreri ce are loc la CC. al P.CR.

29 septembrie : încheie ciclul de emisiuni radiofonice „Meridiane lirice". A prezentat 95 emisiuni-portrete şi traduceri — incluse apoi în *Panorama poeziei universale contemporane* — şi cinci „profiluri".

Predă textul dactilografiat al romanului *Biserica*

neagră prietenului său Marin Preda, directorul Editurii Cartea Românească.

2 decembrie : Scrie părinților că pleacă din București „într-un turneu intern" la Cluj ca să-i revadă pe prietenii săi „dintotdeauna" și apoi se va „repezi" și pe la Călimănești.

între timp primise de la Juriul internațional al forurilor academice din Berlinul de Vest ***DAAD o bursă de studii*** și înaintase actele pentru obținerea aprobării oficiale de plecare din țară pe timp ***de un an.***

Apare noul volum al lui V. Felea — ***Poezie și critică*** ce conține o pătrunzătoare analiză a originalității cărții ***Cadavre în vid.***

4 decembrie : Reia colaborarea la ***Magazin*** nr. 739 cu : ***Remember : Trier*** (II).

1972 15 ianuarie : Publică, în ***Luceafărul*** nr. 3, eseul — ***Spiritul poeziei române,*** cu precizarea că a apărut în revista vieneză ***Literatur und Kritik.***

Se pregătește intens de plecare în Berlinul de Vest.

Colegii de la Editură îi transmit observații la romanul ***Biserica neagră.***

1 martie : Pleacă spre Vicna. Peste două zile scrie că va sta în „Viena hibernală" vreo trei zile, de unde se îndreaptă apoi spre Berlin.

8 martie : Scrie că a ajuns ,.în Berlinul de West", și dă adresa „Herrn A.E.B. — Ravenna Haus — Bundesallee 36—37. apart. 103. West Berlin 31." ,

„Am deocamdată — scrie părinților — un apartament mai mic iar cînd va veni Clara mă voi muta în unul mai mare, în același bloc. Totul e bine și să sperăm că va fi și mai bine".

Studiază singur limba germană și o deprinde neașteptat de repede. Citește mult și proiectează volumul de versuri ***Corabia lui Sebastian.***

Aprilie : Sosește la Berlin și soția. în scurt timp, fac pregătiri pentru o lungă călătorie „de studii", prin țări europene.

5 mai : Se afla la „Wurzburg, veche reședință arhiepiscopală a Bavariei". Călătorește prin R.F.G. Apoi soții Baeonsky ajung în Danemarca. Pe la începutul Iui august, vizitează Copenhaga și alte așezări daneze.

30 august : Au sosit „la Stockholm care arată splendid... Numele de Veneția Nordului e pe deplin meritată". Scrie că soția rămîne „cîteva zile" singură „în timp ce eu voi face o călătorie dincolo de Cercul Polar de Nord". Suedia are un peisaj „de o solemnă monotonie". Vizitează acasă, la Solna (cartier al Stockholmului), pe poetul Arthur Lundkvist. Aici cimoaște pe prozatorul Lars Gyllensten, profesor de histologie la Facultatea de Medicină din Stockholm, poet și eseist.

Călătorește spre Laponia, la circa 1 400 km nord de Stockholm.

19 septembrie : Un autobuz îl duce la Jukkasjărvi, unde vizitează un muzeu al vieții lapone... Se reîntoarce dezolat, „căci peisajul Laponiei, lumea și lucrurile n-au nici istorie, nici timp... totul e un spațiu..." ***(Remember, Fals jurnal de călătorie,*** 1977, cap. Stockholm și Laponia.)

N. Ciobanu publică studiul — ***A. E.B. — Resurecția reflexivă a metaforei,*** în voi. ***Panoramic*** (critic).

Octombrie : Soții Baeonsky se află în Berlinul de Vest și locuiesc în noul apartament 310 din aceeași clădire.

Primește ***Premiul Municipalității*** berlineze.

Apare la Editura Meridiane : ***Ion Țuculescu*** (Album).

26 octombrie : Călătorește la Viena, unde este invitat la un congres internațional organizat de Asociația Scriitorilor din Austria, iar după cîteva zile se reîntoarce la Berlin.

Apare la Editura Albatros : ***PANORAMA POEZIEI UNIVERSALE CONTEMPORANE (1900—1950),*** rodul unei munci istovitoare împlinită cu succes și datorită faptului că poetul vorbea perfect limbile fran-.

ceză» italiană, rusă, spaniolă, deprinsese germana şi se descurca în polonă şi engleză.

1973 După Anul Nou pleacă spre Olanda.

8 ianuarie : La „Delf — oraşul faianţei olandeze celebre, cu aceleaşi canale veneţiene ca pretutindenea în Olanda*. Vizitează apoi Amsterdamul, unde a fost şi fratele său, profesorul Leon Baconsky. Expediază serisori incitante amicilor din ţară, Oct. Pak'.r, Dan Laurenţiu, Petre Stoica, Ion Ţugui şi altora.

26 ianuarie : Călătoreşte în vestul Belgiei, la Olsten de, „— vis â vis de insulele Angliei". Se întoarce la Bruxelles.

La sfîrşitul lui ianuarie se îndreaptă spre Berlinul de Vest, „...unde mai avem 2 săptămâni de stat*.

12 aprilie : Al. Piru readuce în atenţia cititorilor poezia lui A. E. B. prin studiul *Două ipostaze beamskyene* din *România literară,* nr. 15.

La Berlin întîrzie însă mai mult, astfel, că abia îa începutul lui aprilie soţii A. E. B. poposiră Ia Viena.

15 aprilie : Transmitea „tradiţionale salutări din Budapesta" şi sublinia eă metropola „e frumoasă şi eu mă simt bine aici..." împreună cu o delegaţie de poeţi români asistase la o întîlnire internaţională organizată de Uniunea Scriitorilor din R. P. Ungară.

2 iunie; în Bucureşti, este onorat cu Premiul Uniunii Scriitorilor pentru „Traduceri din literatura universală" — *Panorama poeziei universale contemporane.*

Iulie : Petrece cîteva săptămâni la Călimăneşti, împreună cu părinţii.

Revenind în Bucureşti, face o excursie în Deltă» însoţindu-1 pe prietenul şi traducătorul în germană al unora din scrierile sale, Max Demeter Peyfuss. îşî va demonstra încă o dată „arta" sa de iscusit pescar, prinzînd „optsprezece ştiuci grozave..." (ve2i, Max Demeter Peyfuss, *Despărţirea de Baconsky,* în *Almanahul literar,* Editat de Asociaţia Scriitorilor din

Bucureşti, 1985, p. 172—173. în româneşte de Hor ia Stanca).

Reia publicarea notelor de călătorie în revista *Magazin.*

August : Scrie părinţilor afectuos : „...m-am bucurat să constat că, după doi ani de cînd nu mi-am văzut nepoata (fetiţa fratelui său, Leon ! n.n.) am descoperit-o arătînd excelent ! Nu ştiu dacă şi ea are .aceleaşi impresii despre unchiul său !" *(Scrisoarea* e datată „3 august").

Pleacă la Craiova şi apoi la Goicea.

Toamna : încearcă să găsească o soluţie acceptabilă pentru editarea romanului său. Relaţiile cu directorul Editurii devin aproape glaciale. A. E. B. se consideră profund nedreptăţit şi trăieşte un adevărat coşmar. Intervenise şi un articol infam despre *Panorama poeziei universale contemporane* publicat de un bizar aventurier prin literele române, de mult pierdut în neant.

Din cînd în cînd, cu discreţie, dar mînat de o iubire mistuitoare, însoţit de un amic, rătăceşte pe străzi... şi apoi se bucură, se regăseşte pe sine, — îşi ad-iră propriul său fiu.

Petru Poantă publică studiul critic de reevaluare a operei baconskyene : *Resurecţia lirismului : A. E. Baconsky* în voL *Modalităţi lirice contemporane,* iar Magda Ursache studiul din voi. *A patra dimensiune.*

1974 5 ianuarie : publică în *Magazin,* nr. 843, în continuare, *Remember. Hamburg* (III).

Lucrează la monografia *Botticelli.*

Apar volumele : *Teritoriul liric* de Gh. Grigurcu (cu un studiu despre *Fluxul memoriei* şi *Cadavre în vid); Traiectorii lirice* de M. Petroveanu (cu amplul portret A. E. Baconsky) şi apoi cartea *Scriitori români de azi* de Eugen Simon cu cele două capitole — *Formele „satanismului" modern: A. E. Bacor.sky*

(p. 108—112) şi *Proza fantastică...* (p. 417—423). Aceste evenimente critice îi înseninează viaţa într-un timp cam furtunos.

11 mai : Formatul şi profilul revistei *Magazin* se schimbă, încît poetul încetează să colaboreze cu *Remember.*

Iulie-august : Petrece vacanţa împreună cu părinţii. La Călimăneşti, rătăceşte împreună cu doctorul Sava pe cursurile apelor de munte cu undiţa după... păstrăvi.

19 august : Se găsea împreună cu soţia la mănăstirea Tismana. Acolo i-a găsit pe „părintele *Anania* cu formidabila lui maşină" şi pe părintele Stăniloaie cu care — scrie poetul — „am luat masa, bucurîndu-se că am avut prilejul de a ne cunoaşte personal !"

Septembrie : Călătoreşte în Italia, ca invitat al Institutului dc filologie romanică. Apoi se opreşte la Viena.

în jurul datei de 25 noiembrie se afla din nou in Berlin, „oraşul unde ne-am petrecut un an din viaţă şi reîntorşi iarăşi pentru două săptămâni..."

Este invitat de Academia de Artă din Berlinul de Vest la o „seară de poezie" : prezintă proiectele sale literare şi i se citesc fragmente din volumul, în pregătire, *Corabia lui Sebastian.*

8 decembrie : Scrie părinţilor că, în drum spre ţară, s-a oprit din nou la Viena „unde ne reîntîlnim cu buni prieteni pe care-i avem şi aici — şi cu imaginile fastidioase ale fostei capitale habsburgice".

Revenind la Bucureşti este şocat de trista veste a dispariţiei, la 5 decembrie, a lui Zaharia Stancu, pe care-1 preţuia şi stima pentru deplina loialitate.

Apare studiul — *Poezia lui A. E. Baeonsky* de Rodica Florea în *Revista de istorie şi teorie literară,* nr. 3.

1875 începe să colaboreze sporadic cu însemnări de călătorie în paginile revistei *Luceafărul.*

Martie : Trece pe la Călimăneşti. Soţia se duce la Goicea.

20 martie : Se afla acasă în Bucureşti. Trăia clipe de

agitaţie şi nelinişte intimă. Relaţiile cu soţia sa Clara deveniseră de vreo cîţiva ani încordate, omul Baeonsky nu era înţeles... Scria părinţilor că a rezolvat „problemele urgente care mă chemaseră la Bucureşti". La toate acestea se adăugară şi chestiunile legate de editarea romanului, acea suspiciune devastatoare întreţinută de unii confraţi în jurul său. încercările de „clarificare" a problemelor se soldează cu un eşec total. A. E. B. caută cu înfrigurare prietenia unor vechi şi mai noi cunoscuţi, scriitori şi oameni de cuitură. Tolea — cum îl numeau amici; săi — era o fire paradoxală.

Aprilie : Agitaţia şi profundele nemulţumiri nu-1 împiedică nici o clipă să uite de părinţii săi care duceau o viaţă mai mult decît modestă la Călimăneşti : se „dă peste cap" şi procură „urgent" medicamente pentru tatăl şi mama sa.

Cu prilejul împlinirii vîrstei de 50 de ani, publicaţiile literare îi dedică articole omagiale : *Orizont.* nr. 24 (13 iunie) — *Poezia lui A. E. Baeonsky* di Eugen Dorcescu ; *Luceafărul,* nr. 26 (28 iunie) — *Fluxul memoriei* de Dan Laurenţiu ; *Tribuna,* nr. 28 (10 iulie) — *Fluxul memoriei* de Victor Felea şi *După a doua lectură a povestirilor lui A. E. Baeonsky* de N. Prelipceanu ; *România literară,* nr. 27 (31 iulie} — *La 50 de ani* de M. Petroveanu ; *Tribuna,* nr. 29 (17 iulie) — *Istorie şi etică* de Ion Cocora ; *Ramuri.* nr. 8 — *A. E. Baeonsky* de P. Ţugui ; *Transilvania.* nr. 8 — *La aniversară* — *A. E. Baeonsky* de Mircea Ivănescu ; *Steaua* îi dedică pagini emoţionante.

August : Pleacă în Austria, invitat fiind de unii scriitori austrieci.

7 septembrie : Se afla în Graz şi scria la Călimăneşti : „Noi sîntem bine şi ne simţim excelent îr acest splendid oraş... Stăm aici pînă la 2 octombrie" Locuiau la Muzeul Oraşului, în camera de oaspeţi.

14 septembrie : Călătoreşte în sud-estul Austriei ş este invitat de un confrate austriac, probabil, Wilhelm Steinbock, într-un sat, la o casă de vară. De aic

călătorește la Salzburg, unde stă „cîteva zile" (în jurul lui 25 septembrie).

5 octombrie : Soții Baconsky călătoresc cu trenul spre Veneția, unde stau pînă la 20 octombrie.

La 27 octombrie se aflau la Viena, unde poetul participă la o *seară literară* „cu public", dă interviuri, scrie articole pentru presa vieneză și germană.

După vreo zece zile vieneze, pleacă spre Berlinul de Vest.

Noiembrie : Revede textul german al romanului *Biserica neagră.*

Decembrie : Se reîntoarce acasă.

, AL Piru publică ampla sinteză critică : *A. E. Baconsky* în voi. *Poezia românească contemporană* (I), iar Henri Zalis articolul : *Un sentiment al timpului... .A. E. Baconsky,* în voi. *Tensiuni lirice.*

6 Apare romanul DIE *SCHWARZE KIRCHE,* Roman, traducere în germană de Max Demeter Peyfuss.

Februarie : Apare în *Les Leltres nouvelles* (Paris), *L'equinoxe des fous,* traducere de Yvoane Krall și cu fi notă despre autor.

Publicații germane și austriece (reviste și cotidiene) tipăresc recenzii și comentarii elogioase despre romanul *Die schwarze Kirche.* Prin îngrijirea profe-
. soarei Rosa del Conte din Roma apare într-o revista italiană un ciclu de poeme de A. E. B.. cu o notă biografică. Lucrează la ciclul „de poezii si antipoezii" *Corabia lui Sebastian* și la cele două volume *Remember. Fals jurnal de călătorie.*

M. Iorgulescu îi dedică un studiu elogios în voi. *Al doilea rond.*

Vara : Acceptă propunerea venită de la Verlag Styria de a pregăti o ediție din capitolele : *Wien, Graz Salzburg* și *Poslskriptum.* Traducerea urma s-o realizeze Max Demeter Peyfuss și tot el se angajase să scrie prefața.

Septembrie : Este invitat de Societatea Scriitorilor Austrieci la „un Congres" ce s-a ținut la *St. Veii*

7 septembrie : Congresul s-a terminat și este invitai la Graz de organizația scriitoricească „Grazer Autorenversammlung" — de autori ca Ernst Jandl și Friederike Mayrdcker, H. C. Artman și Peter Handkc. Se stabilește, pentru a doua oară, în camera de oaspeți a Muzeului Orașului, vechi „palat baroc în car. se născuse odinioară Franz Ferdinand, moștenitorul tronului imperial, cel asasinat la Sarajevo" ; directorul Muzeului fiind dr. W. Steinbock, personalitate extrem de ospitalieră și agreabilă.

După cîteva zile de odihnă, călătorește în Styria, „un ținut paradisiac". Ajunge în stațiunea Kărnten, în apropierea graniței cu Italia, apoi la Riegersburg spre frontiera iugoslavă, admiră peisajul Alpilor austrieci, lacuri montane, castele, precum cel de la marginea orașului Eggenberg etc. După „o lună și jumătate de ședere la Graz și împrejurimi", decide să plece: ia Veneția.

10 octombrie : Ajunge în Veneția unde poposește vreo două săptămîni. De la Veneția — scrie — „ne-am repezit iar la Ravenna unde am revăzut cele mai vechi biserici ale Europei".

Revenind în orașul gondolelor, asistă la spectacolul „invaziei apelor — *alta marea".* început de timp tomnatic, cu ploi reci și persistente.

Decembrie : Se îndreaptă spre Elveția.

„La Ztirich am avut — scrie memorialistul modern — o seară literară organizată într-un palat •— *Zum Riiden."* Cum Elveția o văzuse, cu ani în urmă numai din tren, călătorește pretutindeni, la Lausanne, Vevey, Montreux „...salbă de stațiuni cu faimă și tradiție pe malul unui Leman din ce în ce mai poluat..." Admiră Lucerna „poate cel mai *elvețian"* din orașele țării, se plimbă cu barca pe Iacul Leman, urcă în Alpi, la piscul Burgenstock.

1977 Ianuarie : Spre sfîrşitul lunii revine în Bucureşti.

18 Ianuarie : Trimite în Austria, lui Max Demeter Peyfuss dactilograma cu capitolele din *Remember* ce urmau să fie traduse.

Februarie :'Desăvîrşeşte ciclul de poezii şi antipoezii — *Corabia lui Sebastian* pentru a fi depus la Editura Cartea Românească. La aceeaşi Editură apare *REMEMBER. FALS JURNAL DE CĂLĂTORIE* (voi. I şi II).

începe să scrie un nou ciclu de poeme.

1 martie : încheie penultima pagină-manuscris a poemului ce-1 compunea.

4 martie : Scrie încă o pagină cu un nou poem şi se opreşte la propoziţiile :

„...adu-ţi aminte de cei ce-i îngroapă pe atîţia alţii sfîrşind prin a fi ei îngropaţi şi învaţă să dispreţuieşti moartea. [...]"

pe care le lasă pe pat. La prînz revede acasă volumul : *Botticelli Divina Comedie,* face unele precizări privind ţinuta lui grafică... La orele 19, pleacă cu un buchet de flori, împreună cu Clara, pe lîngă hotelul „Intercontinental", trece la Palatul Şuţu şi se urcă cu liftul în blocul „Continental", strada Ion Ghica, unde soţii Baeonsky erau invitaţi de poeta Veronica Porumbacu şi criticul Mihail Petroveanu. între timp, sosise şi Mihai Gafiţa cu soţia. La orele 21 şi 22 dc minute, năprasnicul cutremur destramă uriaşul bloc şi A. E. Baeonsky dispare sub moloz. Corpul său neînsufleţit, alături de cel al lui M. Gafiţa, a fost dezgropat, dar... era prea tîrziu...

6 martie-: Petre Stoica, Modest Morariu, D.R. Popescu şi Dan Laurenţiu, însoţiţi de tatăl poetului, Eftimie Baconschi, alte rude şi oameni de cultură, îi duc sicriul la groapa din Cimitirul Străuleşti să se odihnească pe veci întru nefiinţă.

Toate publicaţiile româneşti, fără excepţie, au evocat cu pietate şi adîncă preţuire pe toţi scriitorii, inciusiv pe autorul *Fluxului memoriei,* dispăruţi în mod tragic.

Personalitatea poetufui şi opera sa au fost omagiate şi de unele publicaţii austriece : *Panonia* (Eisenstadt), nr. 1—2 : *Abachied von Baeonsky* de Max Demeter Peyfuss, tradus de Horia Stanca şi tipărit în *Almanahul literar* pe 1985 ; *Die Presse* (Viena) din 3 martie 1977 : *Dichler Baeonsky unter den Bebenopfern,* f.a. ; *Ibidem,* 9 martie : *In memoriam Anatol E. Baeonsky,* semnat R. ; *Kleine Zeitung* (Graz) din 9 martie : *Auch Anatol E. Baeonsky unter Erdbebenopfern,* f.a. ; *Siidost Tagespost* (Graz) din 9 martie : *Erdbebenopfer Anatol Baeonsky,* f.a. ; *Neune Zeit* (Graz) din 9 martie : *A. E Baeonsky Erdbebenopfer,* f. a. ; *Salzburger Nachrichten* din 9 martie : *Erdbebenopfer A. E. Baeonsky* de E. E. ; *Kleine Zeitung* (Graz) din 18 martie : *Die Hoffnung,* de Fritz Csoklich ; *Ibidem,* 25 martie : *Seelenmesse fur Baeonsky,* f.a. ; *Ibidem,* 29 martie : *Gedenken an A. Baeonsky ; Ein Meister der Sprache,* f.a. ; Der *offenllich Beäienstete* (Viena), nr. 6 ; *Ist Angst nur eine abendländische Krankheit* ? de Dr. Traudo Wass etc.

în publicaţii din R.F.G. : *Die Welt* (Bonn) din 8 martie : *Anatol E. Baeonsky ein Opfer des Erdbebens, f.a. ; Frankfurter Allgemeine Zeitung* din 30 iulie, supl. nr. 174 : *Hier herrschen die Gesetze der Traume. Anatol E. Baeonsky letzer Roman „Die schwarze Kirche"* de Hansjorg Graf ; *Deutsche Zeitung* din 13 mai : *Am Laufband der Geschichte. Anatol E. Baeonsky Roman* „Die schwarze Kirche" de Hans-Peter Klausenitzer etc. Articole comemorative au apărut şi în publicaţii de limba germană din Elveţia, precum şi în unele reviste din alte ţări ca Ungaria, Polonia, U.R.S.S. etc.

26 martie : Scriitorii austrieci din Graz comemorează pe autorul *Fluxului memoriei :* despre activitatea şi

viața poetului ține o emoționantă comunicate l)r. Wilhelm Steinbock {text tradus şi publicat în *Almanahul literar* pe 1985), ea fiind inclusă ca postfață la volumul sub» tipar la Editura din Graz.

Aprilie-mai : Apare în *Luceafărul* (9 aprilie şi 21 mai) o suită de poeme din manuscrisul *Corabia lui Sebastian.*

La Bucureşti apare cartea : 9 *pentru eternitate.* Evocări ale unor personalități dispărute în cutremurul de la 4 martie 1977. Text ales şi îngrijit de Mircea Micu şi Gheorghe Tomozei, editat de Asociația Scriitorilor din Bucureşti.

Apare la Editura Meridiane monografia : *Boiticelli Divina Comedie.*

Mai : Revista *Secolul 20* publică versuri în germană traduse de Max Demeter Peyfuss.

Decembrie : Gabriel Gafița publică în *Steaua,* nr. 12, una dintre cele mai informate evocări a lui A. E. Baconsky — naşul său.

1978 Publicațiile literare reiau analiza destinului operei baconskyene.

2 martie : Apare în *România literară,* nr. 9, eseul *Melancolie şi detaşare* de M. Iorgulescu. ,

29 iunie : Apare la Graz volumul : *Wie. ein Zweites Vaterland.* Traducere şi prefață de M.D. Peyfuss, postfață de W. Steinbock.

Petru Poantă publică portretul : *A. E. Baconsky* în *Scriitori români.* (Dicționar), Editura Ştiințifică şi Enciclopedică, Bucureşti.

Toamna : Apare la Editura Cartea Românească, prin. grija şi stăruința scriitorului Mircea Ciobanu, -volumul *CORABIA LUI SEBASTIAN.*

1979 13 ianuarie : Eugen Simion publică în *Luceafărul,* nr. 2 „Fragmente critice" — *Corabia lui Sebastian,* încheind astfel : „A.E. Baconsky rămîne prin modul de a fi şi de a scrie una dintre figurile cele mai originale ale literaturii postbelice".

Martie : Apare cartea lui Gh. Grigurcu — *Poeți români de azi;* A.E. Baconsky nu apare în sumar, iar la p. 28 criticul scrie : „Neconvingător şi în orice caz sub linia înfăptuirilor adiacente poeziei, poetul A.E Baconsky a primit nu o dată lauda cuvenită culturalului" (sic !).

Marin Bucur publică în voi. *Istoria literaturii române* Studii. Editura Academiei R.S.R., cercetarea — *Continuilăți-discontinuilăți,* cu referiri şi la poezia lui A.E.B.

Eugen Simion publică în *Dicționar de literatură română,* Editura Univers, coord. Dim. Păcurariu, portretul — *A.E. Baconsky.*

Aprilie-iunie : *Revista de istorie şi teorie literară,* nr. 2, publică studiul — *Călătoriile lui A.E. Baconsky* de Emil Manu.

Decembrie : Victor Felea publică în *Steaua,* 12, eseul, întemeiat pe argumente artistice verificate istoric, A.E. *Baconsky — Pentru o reluare a lirismului.*

1989 Martie : S. Kânyâdi publică în *Steaua,* 3, evocarea literară critică — *A.E. Baconsky.*

Apare cartea lui Aurel Rău — *Flori din cuvinte,* care cuprinde acel emoționant : *Portret în timp.* „...Poezia, eseul, proza sînt deopotrivă domenii unde şi-a înscris durabil numele, cu o rezonanță greu de confundat şi cu o elocvență greu de umbrit".

Iunie : Petre Stoica începe în *Steaua,* ciclul său de evocări intitulat : *Papa Bac.*

Iulie : Alex. Ştefănescu publică în *Convorbiri literare,* 7, eseul *A face literatură* (A.E.B.).

Toamna : Apare cartea — *Literatura română contemporană.* Poezia. Coord. Marin Bucur, Editura Academiei R.S.R. în care Rodica Florea semnează sinteza — A.E. Baconsky *(Un prim val de poezie nouă).*

1981 14 februarie : Apare în *Luceafărul,* 7, calda evocare — *în amintirea de neşters a poetului A.E. Baconsky*

Martie-aprilie : Aurel Rău în *Flacăra* din 18 aprilie V. Felea în *România liberă* din 28 martie. Ioan Vlad în *România literară,* 21 aprilie, M. Zaciu în *Tribuna,*

nr. **18**, A. Gurghianu în ***Steaua,*** Al. Rus etc. prezintă ***Expoziția plastică A.E. Baconsky*** deschisă la ,Cluj.

23 aprilie : Poetul Anghel Dumbrăveanu publică în ***Orizont,*** **16**, un subtil portret : ***A.E. Baconsky.***

Iunie : ***Steaua,*** **6**, include evocarea ***Singurătatea unui solitar*** de Oct. Paler.

Iulie : Teodor Baconsky trece examenul de bacalaureat şi, după aceea, continuă studiile la Facultatea de Teologie.

Toamna : Apare la Editura Univers ***Istoria literaturii române de la început pînă azi*** de Al. Piru. A. E. Baconsky este după autorul ***Istoriei...*** unul dintre cei mai importanţi lirici ai epocii noastre ce „deplînge falsul delir, absurdul, marasmul celor născuţi la confluenţa însîngerată a răsăritului cu apusul", închinători la nişte idoli „pe care nici un templu nu-i mai primeşte".

A.E.B. şi opera sa încep să intre într-un con de umbră.

1982 Apare cartea lui Petre Stoica : ***Amintirile unui fost corector,*** cu prima şi cea mai amplă şi veridică evocare — ***Papa Bac.***

Fr. Păcurariu publică în ***Steaua,*** nr. **3**, amplul articol ***Prezența lui A.E. Baconsky.***

Apare la Editura Cartea Românească volumul ***Prezența criticii*** de Victor Felea, în sumar recenzia la cartea ***Falsul jurnal de călătorie*** (1977) : „...revenim şi noi la ***scrisul care dăinuie,*** la cuvîntul celui ce s-a dus către un tărîm al umbrelor..."

Albumul Botticelli, ***Divina Commedia,*** apare în versiune engleză, realizată de Andreea Gheorghiţoiu.

1983 **3** martie : Nae Antonescu readuce în atenția cititorilor proza lui A.E.B. cu articolul ***Fantasma evenimentului,*** publicat în ***România literară,*** nr'. 9.

Aprilie : Apare în ***Steaua,*** **4**, ***A.E. Baconsky, prozatorul*** de Emil Manu.

28 iulie : Eugen Simion readuce cu forţă critică şi deplină convingere opera în cuprinzătoarea analiză din ***România literară,*** nr. **30** : ***A.E. Baconsky un mandarin al melancoliei.***

21 august : Al. Piru publică rubrica „Autori neglijaţi, autori uitaţi" — pledoaria pentru autorul *Ca-*

davrelor in vid, în ***Suplimentul Scinteii Tineretului,*** nr. **34.**

Al. Piru reacţionează la încercarea poetului şi criticului Gh. Grigurcu de a motiva că autorul Fluxului ***memoriei*** ar fi fost chiar „un preferat" al criticii şi redacţiilor. (în anii 1957—1953, A. E. Baconsky îl publica şi recomanda călduros în revista ***Steaua*** pe tânărul Gh. Grigurcu !).

1984 Martie : Apare cartea lui Eugen Simion — ***Scriitori români de azi,*** III, care operează o profundă reevaluare critică a activităţii şi operei lui A.E. Baconsky, pornind de la valoarea obiectivă a creaţiei literare baconskyene şi a rolului ei în dezvoltarea literaturii române contemporane. (Vezi, capitolul de sine stătător — O ***nouă poetică a simplității. Grupul de la „Steaua". Un estet al melancolici : A.E. Baconsky,*** urmînd apoi ***Victor Felea, Aurel Gurghianu, Aurel Rău*** şi ***Petre Stoica).*** Reţinem primele propoziţii ale lui Eugen Simion. „Un poet nedreptăţit de critica literară este A.E. Baconsky. S-a scris puţin despre el cît timp a trăit şi aproape deloc după dispariţia lui tragică în 1977". Apoi din ultimele : „El însuşi, ca om. trecea pînă de curînd ca un prinţ exilat, abstras şi melancolic, de o melancolie puţin studiată, voevodală". Nimic nu se poate modifica deocamdată din aceste propoziţii.

Asupra lui A.E.B. au revenit în *Steaua,* 4, Mircea Tomuş şi A. Felea, Aurel Rău şi Aurel Gurghianu. Redacţia începe să publice ultimele poeme inedite. G. Popescu publică în *Ramuri,* nr. 3, un eseu critic despre poezia baconskyană şi aproape atît.

Î9S5 Vara aduce modernul şi informatul studiu *Triunghiul baconskyan,* în voi. *Intimitatea textului* de Dinu Flămînd, din care reţinem : „Ecoul puternicei voci, baconskyene este profund şi de o deosebită calitate morală..."

La 17 iulie se stinge din viaţă Eftimie Baconschi, tatăl poetului, şi este înmormîntat la Călimăneşti.

La 29 decembrie decedează, la Cluj, Liuba Baconschi. mama poetului, fiind înhumată alături de soţul ci ***la*** Călimăneşti.

Revista austriacă *Literatur und Kritik* din noiembrie-decembrie publică în versiune germană, semnată de Max Demeter Peyfuss, ultimele pagini scrise de A.E.B., înainte de moarte, şi apărute în cartea *9 pentru eternitate.*

1S87 La 13 martie, Muzeul Literaturii Române organizează „ROTONDA 13" dedicată personalităţii lui A.E. Baeonsky. Participă scriitorii : N. Ciobanu, A. Rău, A. Gurghianu, P. Stoica, V. Felea, M. Braga, I. Ţugui, M. Tomuş şi A. Dumbrăveanu. (Vezi, *Manuscriptum* Anul XVIII, 3 (68), 1987, p. 109—133).

August : Apare cartea — A.E. Baeonsky, *ITINERAR 11 PLASTICE.* Antologie de Şerban Staţi. Prefaţă de Petre Stoica, Bucureşti, Editura Meridiane, 336 p.

Apare la Editura Minerva, O *istorie a literaturii române,* voi. III, de Ion Rotaru. „Abia cu *Fluxul memoriei* (1957) — scrie I.R. — poetul, un rafinat într-ale poeziei şi om de mare cultură, se află pe sine, muzical, pur liric, implantat în pămînt, purtând pe umeri trecutul, înfiorat de responsabilitatea în faţa prezentului."

Octombrie : Apare volumul : A. E. Baeonsky, FLUXUL *MEMORIEI.* Ediţie îngrijită, prefaţă şi tabel cronologic de Mircea Braga, Biblioteca pentru toţi nr. 1289, Editura Minerva, Bucureşti. Cuprinde 245 de poezii.

Noiembrie,

Notă asupra ediţiei

Ediţia de faţă cuprinde aproape întreaga creaţie, în versuri şi ia proză, a scriitorului AJS. Baeonsky.

I. Volumul de versuri include 403 poeme şi oferă cititorilor o viziune, de ansamblu, despre poezia unuia dintre cei mai origimiU scriitori români contemporani, a cărui creaţie s-a realizat în deceniile 1947—J#77. Versurile, din sumarul acestei ediţii, au fost grupate în ordinea cronologică a volumelor princeps, tipărite sub îngrijirea autorului, şi cîteva postume. începînd cu debutul editorial — Poezii, 1950 .şi celelalte trei plachete ce au urmat *(Capiii din Valea Arieşului,* 1951, *Cintece de zi* ji *noapte,* 1954, şi *Două poeme,* 1956), autorul a repudiat în 1955—1956 o parte din compunerile incluse în aceste volume, astfel că am reţinut pentru ediţia de faţă *numai acele* poeme, reluate de poet în volume antologice, tipărite după anul 1957. Astfel, din cele 21 titluri din voi. *Poezii* am inclus în ediţia noastră numai *trei poezii;* din cele 37 titluri din voi. *Cintece de zi şi noapte* am selectat numai *20 poeme.* Din vot. *Două poeme* am reţinut doar *Lucrări ţi anotimpuri sau Mişcarea de revoluţie* retipărit, cu unele modificări, în volumul *Versuri* din 1961, renunţînd la celălalt poem *Cîntecul verii acesteia,* pentru că însuşi autorul n-a mai revenit asupra lui. Această selecţie este impusă de însăşi exigenţa cu care şi-a revăzut creaţia poetică A.E. Baeonsky.

în *Cuvînt înainte,* la antologia retrospectivă *Fluxul memoriei* din 1967, autorul îşi definea astfel propria judecată faţă de creaţia sa lirică :

„Am simţit în primul rînd faţă de cititorul meu obligaţia de a-mi preciza fizionomia prin strădania de a ieşi din ambiguitate, delimitîndu-mă de gipsurile mistificatoare dintre care, din păcate, *anele* se vroiseră autoportrete. Să invoc scuza vîrstei şi a timpu-

lui ? Inutil într-un domeniu prin excelență incompetibil cu orice palinodie. Dar a te arăta aşa cum eşti, a avea curajul nii numai să-ţi descoperi în oglindă adevăratul chip, fie el urît sau frumos, ci şi să permiţi şi altora a-1 cunoaşte nesulemenit, e o datorie care nu iartă ; cred că pentru anii ce mi s-au numărat pînă azi, e timpul să încep a mi-o îndeplini acum, cînd readusă în albia ei după dramatice tribulaţii şi echilibrîndu-se definitiv, conştiinţa semnatarului acestei cărţi este egală cu el însuşi, cu viitoarea lui mască mortuară şi cu umbra sortită să-i supravieţuiască."

Evident, editorul a ţinut seamă de aceste principii şi exigenţe exprimate cu atîta francheţă şi deriziune de poet. Unele îngăduinţi sau opţiuni asumate de editor, în selecţia versurilor create în anii 1949—1954, se explică numai prin dorinţa *de a marca* totuşi respectivul „moment" din evoluţia liricii baconskyene, ceva din intimitatea devenirii ei.

Celelalte volume! : *Dincolo de iarnă, Fluxul memoriei, Imn către zorii de zi, Fiul risipitor, Cadavre în vid* şi *Corabia lui Sebastian,* volum apărut postum, în 1978, au fost reproduse integral. Intr-un singur caz am făcut o excepţie : deoarece poeziile *Martie* şi *Noapte* din volumul *Dincolo de iarnă* sînt reluări din culegerea *Cîntece de zi ţi noapte,* ele au rămas în sumarul volumului princeps, astfel că ciclul *Dincolo de iarnă* are în sumar numai 28 poeme.

în afară de volumele de poezii citate, ediţia noastră reproduce versuri din cărţile : *Călătorii în Europa şi Asia,* 1960 ; *Versuri,* 1961 şi *Ineditele* din volumul antologic *Fluxul memoriei* din anul 1967.

Am procedat astfel, pentru că ciclurile de versuri inedite din cărţile respective — majoritatea din ele nereluate de autor în alte volume — să fie marcate în ediţiile prineeps. Ineditele : *Cîntec de noapte, Cromatism* şi Nud *în întuneric* din volumul selectiv *Versuri,* 1964 (Cele mai frumoase poezii), au fost incluse de autor în cartea *Fiul risipitor.* Din *Ineditele* adăugate la sfîrşitul volumului antologic *Fluxul memoriei,* 1967, poemele *Autoportret în timp, Sonet negru* şi Cealaltă *naştere* au fost incluse de autor în sumarul cărţii *Cadavre în vid.*

Pe lingă volumele antume şi *Corabia lui Sebastian,* volum apărut postum, ediţia noastră include şi versuri postume, precum şi poeziile din anii debutului liric. Despre structura fiecărui volum în parte şi modificările operate de autor poeziilor tipărite, de-a lungul anilor, am prezentat informaţii succinte în *Note.*

Textul de bază, adoptat de noi în ediţia de faţă, este *ultima variantă a fiecărei poezii tipărite în volum sub supravegherea di-*

recfă a autorului. De pildă, din voi. Cîntece *dc zi şi noapte,* autorul a reluat, cu modificări însemnate, anumite poeme .şi le-a inclus în ediţii selective ca *Versuri* din 1961 sau *Fluxul memoriei* din 1967. Evident, am reprodus în ediţia noastră ultimele variante publicate de autor. Deoarece poetul a efectuat modificări la multe poezii, din volumele *Dincolo de iarnă, Fluxul memoriei, Imn către zorii de zi* şi Fiul *risipitor,* incluse de el în ediţia antologică din 1967, noi am reprodus, în cartea de faţă, variantele finale tipărite de autor în. 1967. Toate modificările făcute de autor, de-a lungul editării poeziilor sale, au fost semnalate în *Note.* Acestea prezintă însă numai variantele din diferite ediţii ale autorului şi nu înregistrează variantele din publicaţii şi nici nu realizează confruntarea cu manuscrisele, deoarece ediţia noastră nu este concepută ca ediţie critică.

La transcrierea textului, am aplicat normele ortografice în vigoare, cu păstrarea tuturor formelor de limbă specifice autorului.

Notele, destul de ample despre primele volume de poezii, sînt concepute ca un adaos lămuritor înţelegerii evoluţiei liricii baconskyene, fără a se pretinde cercetări filologice exhaustive.

II. Volumul de proză include ciclul de povestiri *Echinoxul nebunilor şi alte povestiri* şi romanul *Biserica neagră.*

Cele zece povestiri din cartea *Echinoxul nebunilor şi alte povestiri* au fost reproduse integral din manuscrisul caligrafiat de autor şi datat „1C.VII.966". El cuprinde în sumar şi povestirea *Ultimul rol* ce n-a apărut în ediţia prineeps din 1967. Autorul a publicat-o, mai tîrziu, în revista *Luceafărul,* nr. 38 din 21 septembrie 1968. Deoarece versiunea germană a cărţii, 1970, cuprinde în sumarul ei şi povestirea *Ultimul rol,* am restabilit structura ciclului, conform ultimului manuscris al autorului, astfel că ediţia noastră cuprinde *zece povestiri,* în loc nouă cîte apar în ediţia prineeps din 19G7.

Textul romanului *Biserica neagră* este reprodus după manuscrisul caligrafiat de autor (dosar cartonat, 48 file veline, format mare) şi datat „16.X.970". Dactilograma existentă la Editură poartă data de „16.X.97t". Evident, am confruntat-o, pe-ndelete, cu manuscrisul, clar n-am înregistrat decît unele erori de dactilografiere.

In transcrierea prozelor din manuscrise am aplicat, atunci cînd a fost cazul, normele ortografice actuale, păstrînd însă ioa'.e formele de limbă specifice autorului. *Notele* prezintă informaţiile filologice ce pot interesa pe cercetători cît şi date bibliografice privind reproducerea prozelor baconskyene în diferite periodice şi

antologii. Transmitem şi pe această cale călduroase mulţumiri d-)ui Teodor Baeonsky, fiul poetului, doctorand în teologie, care ns-a pus Ia dispoziţie manuscrisele şi a participat, binevoitor, la confruntarea lor cu dactilogramele noastre.

La *Addenda* de ia volumul II am inclus, sub titlul „Colocviu despre poezie" (sintagma preferată de poet !), cîteva *eseuri* despre probleme contemporane ale poeziei, deEbateri pasionante ce consacra opiniile şi opţiunile artistice baconskyene, originale şi temerare, de indiscutabilă actualitate.

Pentru cititori şi cei interesaţi de viaţa şi activitatea tui A.E. Baeonsky am alcătuit o *Cronologie,* prezentare generală şi schematică a datelor mai importante şi avînd semnificaţii deosebite pentru constituirea operei. Este adevărat că unele informaţii nu au putut fi incluse, deocamdată, în *Cronologie,* ele rămînînd să fie elucidate cu prilejul editării corespondenţei poetului şi a al.tor documente din epocă.

La sfîrşitul volumului II am inclus *Bibliografia* operelor scriitorului, apărute în volume.

Volumul I se deschide cu studiul *Extactica trecere a poetului* redactat de criticul literar Mireea Martin, o analiză pertinentă a valorii şi locului operei baconskyene în literatura română contemporană.

P. *J.*

\

NOCTURNĂ PE DRUMURI

Vezi, drumurile-aeestea parcă s-aud în noi ;
acum şi noaptea-ncet loveşte în pădure,
trec arborii în cîrduri, se duc doi cîte doi
şi nouri mari plutesc ca nişte păsări sure.

Pe-aicea tancuri mari şi tunuri au trecut
şi oamenii au ars şi au muşcat ţărîna,
şi cete de copii s-au prăvălit în lut
cînd erau morţi, ori poate că mai mişcau cu mina.

— Războiul ! au strigat convoaiele de corbi
şi s-au lăsat pe cîmpuri ca o aripă mare...
Pe drumurile-aeestea treceam ca nişte orbi
şi paşii ne creşteau cătuşe la picioare.

Ce linişte ! acum doar arborii s-aud
cum cresc şi-n frunze cum îşi mistuie tăcerea
şi vînturi mari cum bat, pe undeva, în Sud
şi undeva în Vest se năruie puterea.

*
*   *

Acuma e tîrziu — mai bate cîte-o stea
şi orele s-aud în codri cum zvîcnesc,
doar drumurile-aeestea parcă şoptesc ceva
şi parcă se-nfioară, se-ntind, se-nalţă, cresc...

Şi parcă mii de morţi privesc cu ochi de jar,
deodată — iar pe cer un astru roşu creşte
şi se aude-acum un cîntec milenar
cum peste cîmpuri largi, ca un taifun, goneşte.

E imnul păcii — văd, răsare din pămînt,
s-aude-n depărtări şi-nalt, spre boltă, bate,
se lasă, îl aud — apoi purtat de vînt,
în patru părţi gonind, peste cîmpii străbate.

Şi linişte e iar — doar arborii s-aud
cum cresc şi-n frunze cum îşi mistuie tăcerea
şi vînturi mari curn bat, pe undeva, în Sud \
şi-n Vest cum tot mai mult se năruie puterea.'

Un cîntec am cîntat la drum, aicea, azi,
un cîntec despre pace în noaptea asta clară
şi l-au cîntat cu mine pădurile de brazi,
cum ziua-1 cîntă omul în fiecare ţară.

Tu, cîntecul meu drag, aici te las — rămîi!
La drumurile-aceste te las să stai de veghe î
te voi simţi mereu arzînd peste cîmpii
şi lumihînd, departe, la zeci de mii de leghe:

DE DRAGOSTE

Soţiei ***mele Clara***

Te-am găsit, iubito, deci nu te voi mai căuta •—;
nu voi mai urmări fiecare anotimp care trece
căutmdu-ţi fiinţa care-mi păruse cîndva
îndepărtată, tăcută, înaltă şi rece.

Cît de aproape de mine ai fost
şi cum rătăcisem şi mă pierdusem, deparu
negăsind tinereţelor mele un rost
şi crescînd, singuratec, gînduri deşarte.

O, draga mea, nu mai iubesc cum iubiră eîrx
poeţii pe care iubitele lor îi trădară,
ci, astăzi, simt cum rodeşte şi dragostea n>
odată cu scumpa şi tînăra-mi ţară.

Ci azi te iubesc în fiecare zi ori noapte tîizie
cînd plec ori mă-ntorc, cînd încep ori termin
cînd, toamna, norii lovesc în pădurea lălîie,
sau, pe boltă, stelele-şi pîlpîie tremurul plin.

Cînd tovarăşii mei taie Dunării albie nouă.
cînd oraşele se ridică în munţi ori pe şesuri,
cînd e soare ori vînt — cînd ninge ori plouă,
iubirea-mi îşi capătă noile ei înţelesuri.

Cînd privesc cum creşte pădurea, cum apele <
urmărite-ndelung de ochiul meu neobosit,
cînd arde în zare fiecare răsărit ori amurg,
cînd luna trece, pe cer, ca un drumeţ liniştit.

cînd visez despre comunism, cînd cuget şi scriu
ascultînd cum vîntul goneşte pe şesuri,
te iubesc, draga mea — te simt şi te ştiu
Şi dragostea-mi creşte cu noile ei înţelesuri.

DUPA DOUA MU DE ANI

Lingă apa mării calc pe bolovani,
Pe nisip cu jocuri albe de iridiu.
Pasu-mi sună, după două mii de ani,
Cum atunci sunase pasul lui Ovidiu...

— Iată. deci, pe-aicea calc pe urma ta.
Scutură, dar, astăzi, platoşa tăcerii,
Căci eu după două mii de ani aş vrea
Sa vorbesc cu tine lingă apa mării.

O, pe-aici de-atuncea cîte s-au schimbat
Oameni de pe maluri, peşti şi animale.
Numai timpul, bezna şi lumina bat
Peste toată firea, cu măsuri egale.

Ochiul tău, atuncea. din cile văzu :
Marea-i doar aceeaşi, cînd ne înconjoară
Cu acelaşi cîntec care străbătu
Astăzi, pieptu-mi tînăr, pentru-ntîia oară.

Acum două mii de ani veneai din Sud
Surghiunit de Cezar şi de-a lui manie.
Parcă-mi sună-n preajmă, undeva, şi-aud
Ciutul tău de jale ca o apă vie.

Astăzi, după veacuri, sună pasul meu :
Tu din Sud venisei, eu clin Nord cobor.
Sfîşiat lovise marea glasul tău —•
Ce senin s-aude glasu-mi suitor '.

Tu plecând, în lacrimi te-a scăldat soţia,
Iar a mea, la gară m-a condus zîmbind.
Urcă-n sînge tînăr, răscolind tăria,
Braţele-mi deschise toate le cuprind.

Insă văd pe faţa ta nedumerire
Şi aud cum parcă m-ai fi întrebat :
«O. desigur, astăzi ţi-ai ieşit din fire
De spui aste vorbe, tu urmaş ciudat.

Cum poţi să te bucuri în ţinut sălbatec,
Unde vîntul urlă între cer şi stînci,
Unde lira-mi doarme somnu-i singuratec
Şi agită portul apele-i adînci.?»

— Bucuria-mi astăzi ţi-o va spune glasul
Meu, care-ţi vorbeşte după mii de ani.
Iţi voi spune, astăzi de ce-mi cîntă pasul
Cînd, pe lîngă valuri, calc pe bolovani.

Eu îţi ştiu destinul înecat în jale
Şi deplîng sfîrşitul tău printre Sarmaţi,
Cum iubesc adîncul cîntecelor tale
Răsunînd în codrii anilor uitaţi.

Ba, adesea, noaptea îmi întunec visul
Cînd născut mă-nchipui chiar în veacul tău
Şi mă văd, din Roma, eu, atunci, trimisul
Să-nfrunt vîntul mării cu tăişu-i greu.

Insă veacu-n care viaţa mi-o petrec
Creşte-n raza stelei care suie-n slavă
Şi se frîng, în arcul anilor ce trec,
Regii cu întreagă lumea lor bolnavă.

O putere nouă se aude-n gînd
Şi fiinţa noastră din adînc o schimbă.
Ca un foc în inimi o simţim arzînd,
Ca o veste mare fremătînd pe limbă.

Omul creşte tînăr, nou. nemaivăzut.
Munţii-şi sfarmă piatra, codrii sc deschid,
Apele îşi sapă albii noi în lut.
Noi puterea asta o numim Partid.

Iată dar. trecură două mii de ani
De cînd tu pe-aicea pribegeai cu jale.
Cit de proaspăt sună printre bolovani
Vocea ta înaltă, cîntecele tale.

Iată că pe-aceleaşi locuri al meu pas
Pe nisipul galben, urma lui şi-o pierde..7
Poate-mi cîntă marea cu acelaşi glas
Melodii vrăjite din vioara-i verde.

Dar pe-aicea, astăzi, am venit să cînt :
Versul meu de-a pururi tînăr va rămîne
Şi vor şti urmaşii cum, prin ploi şi vînt,
Noi schimbarăm calea Dunării bătrine.

O, pe-aceste plaiuri cu pămînt sărac
Mîine bogăţia va rodi ca stupul.
Ce oraşe-ntinse, înflorind în veac,
înspre noi şi soare or să-şi poarte trupul ?

Poate eu pe-atuncea am să zac în groapă
Undeva, pe Someş, printre sălcii mari,
Căci iubesc din suflet leneşa lui apă
Despărţind în două cîmpii seculari.

tfaideţi dar, tovarăşi, să zorim departe :
Fiarele să taie, în pămînt, adînc.
tn curînd, pe boltă, vajnic o să poarte
Cavalerul nopţii luna la oblînc.

Tu, iubite Naso, în voie odihneşte,
Căci palate mândre, parcuri şi grădini,
în această parte, repede vor creşte,
Unde te goniră Cezarii haini.

Dormi cu somnul apei lini.ştite-n maluri.
Căci noi astăzi, după două mii de ani,
Prin aceste locuri construim canaluri,
Prin aceste locuri nu mai sunt tirani.

Şi acum adio ! Plec, doar al meu cînt
Lîngă apa mării veşnic va rămîne
Şi vor şti urmaşii cum. prin ploi şi vînt,
Noi schimbarăm calea Dunării bătrîne.

Căci zidirea noastră nu cunoaşte moarte
Şi va creşte, veşnic, cîntecu-i adine.
După cum, pe boltă, veşnic o să poarte
Cavalerul nopţii luna la oblînc.

Oin volumul

CÎNTIX'K Di: ZI SI NOAPTE

(i:>.vt)

CEEA CE SPUN COCOŞILOR

Cocorilor, o, păsări migratoare,
Yă remtoarceţi iară dc Ia Nil.....-
Cu degetul spre cer. odinioară
Vă număram pe cînd eram copil,

Pe-atuncea zborul vostru avîntat
Trezea îa noi credinţe felurite ;
Vă numărau şi fetele din sat
Să afle dac-or fi să se mărită.

Vă numărau băttloii înscnanîud
Pc trunchiuri de stejar cum viaţa trece-
Dar cu vă număram fără vreun gmd
Jucîndu-mă der-cvilţ pe iarba rece.

Acestor multe stoluri liniare
Cu aripile arcuite lin
Nu le găseam pe-atunei asemănare.
Nu cugetam îa yremiîc ce vin.

Dar anii m-au atins şi au trecut
Plutind ca voi în fapt de primăvară
Privind spre cer îngîmdurat, tăcut
Să număr alte păsări mă-nvăţară.

...O aripă sclipind o văd, sub nor e,
Parcă-mi răsare şirul lor po cer
Şi în auz îmi stăruie soneie,
Şi iar în zare se topesc şi. pier.

Ca vrăbiile pruncii fug în. bozii,
Fac cruci băirînii — parcă-i văd şi-acum
Şi pare-aud profundele explozii
Invăluite-n flacără şi fum.

De-aceea poate, falnici vestitori,
Azi, iară voia mea şi Iară veste,
Aliniate stoluri de cocori
Trezesc în mine-asemănuri funeste.

Şi-mi stăruie mereu acelaşi gînd,
Muncesc şi cînt şi de nimica nu mi-i
Ca singurele păsări voi să fiţi,
Cc-n şiruri vor pluti deasupra lumii !

FLORI DE GHEAŢA

Flori de gheaţă, ce să fac cu voi
Albe şi tăcute flori de gheaţă.
La fereastra mea v-aşterne sloi
Geru-n fiecare dimineaţă.

Să vă dau viaţă n-aş putea,
Rădăcina-n cruntul iernii ger e
Cînd m-apropii cu suflarea mea
încălzind, corola voastră piere.

3fi
•m

Ir

Fiert de gheată vă privesc .şi-mi zic
O, atîtea versuri fără viaţa !
Toate au să piară citc-im pic
Ca făptura flori lui' de gheaţă.

Pe'-că văd al anilor convoi
PîM-că-aud si-un glas prin timp. prin ceaţa i
.....' flori de gheaţa, ce să fac cu voi,
lleci, posomori le flori de gheaţa >

C'tui. ianuarie litVI

PAM INTUI,

Pămînlu! c al celor ee-l inurw» c,
A scris poporul meu in noua-i ă'go..

t'iuteş'.e ioaii»na-i» cerul nununesc
Asemeni zburătoarelor pribege ;
Mai i lanuri de purumH abia cules
Fo.saer.i- mclalie rînd ie-ivU-aie viului....-
Tu. şes străvechi —- fără de margini şes.
Ai celor ce muncesc e azi pămVnlul 5
A! c(k.r ce muncesc...
iJe unde vin
Aceste vorbe '.' Şi do ce răsună
T.'n vuiet tune, de lanţuri şi do chin ?
Trecutu le, iu noaptea mea străbuna *
Fără de stele, fără de lumini,
Deschide-to. fereastră fără moarte,
Ocheanul vremii vreau să-l ţin în trăirii
Să -mi văd străbunii.

Undeva departe
Pe-un dmp iobagii eu securi şi coase.
Bobîîna... O pădure grea de fagi,
Castele fumurii ~— colibe joase
Pustiul răzvrătiților iobagi.
Şi Doja, lloria, Cloşca şi Crişan,
Şi Tudor... Undeva departe tare,
Nici unul n-a murit — eu-nverşunare
Parcă lovesc şi astăzi în duşman.
Pe-acelcaşi drumuri, în aceeaşi noapte
întunecată-a timpului trecut,
Se văd ţăranii-n 907
Incendiind ținut după ținut.
Şi fiecare glas de răzvrătit
Aceleaşi vorbe parcă le îngînâ
Seriindu-le cu sînge în țarină.
Cioplindu-le în stînca de granit.
Aceleaşi vorbe au plutit prin sate
Zvîcnlnd în piept sub lanțul boieresc ;
lin gînd, un gînd istoria străbate :
Pămîntul e al celor ce-l muncesc.

MARTIE

Unor priet,w b.

rivese pc cer în zaro. atent prîvc.....>
colo unde bolta se luminează clară"
Ştept cu nerăbdare şî-aseult si pt-and
Jbnnrl apropiată o nouă primat

Aştept să reapară lungi, şiruri de cocori
Şi păsările toate din nou le-aştept să vină,
Aştept cu nerăbdare sălbaticele flori
îvindu-şi peste cînipuii întîia lor tulpină.

Pe podul Someşului cînd trec, rămîn privind,
Cresc apele şi-n valuri cadența lor s-aude
Şi blocuri mari de gheață trosnesc clin cînd în
Izbindu-se cu vuiet în cheiurile ude.

Şi-adeseori prin parcuri privirea, mi se pierd
Printre stej.uii falnici, printre castan? ori tei
Aştept iniția frunză ca o lumină verde
S-o văd cum Izbucneşte clipind în ochii mei.

O primăvară nouă răsare-n calea mea
Şi-a țării hărăzită atîtor mari destine,
Ca un. curent electric venind de undeva
Puterea primăverii o simt treeîud în mi»

Sînt însuşi grădinarul acestui larg pămfnt
Deasupra cărui arde Incandescentul soare --
Duşmanii moi de astăzi şi-ai primăverii sîr.f
Şi-ai zilelor acestea cu scvă-nnoltoare.

î.i -i.d ea pm.iii ia/e n ' nrmvov ,e e pn .
V atei ii 'iifl ui pro ijjiiă miinitf > sasn.,
"••i-at'.d ^p'-epimul innin<i de t.ipor
C<- K". a do cruțai o din i'uLi'bi ^ă-i n.K

Prieteni, primăvara, copleşitoare, grea,
Pe zeci de mii de drumuri o auziți cum vin
Ca un curent electric venind de undeva
Puterea primăverii o simt trecind în mine.

DIN TUIINUL COLIA

Lui loanichh? OUccnv,

I

Trepte-ngusle printre -/.iduri suie
Tot ureîiHt prin beznă ani ajuns —
Gulia. o. turn de cclăţ-uie.
Prin uitarea anilor pătruns
Pinii-n raza stelei noaslre roşii.
Turn înalt, in virfu! lău suit
Să privesc şi să-uri ascult strămoşii
Care dorm în hrubele pustii.

Singur, pe terasa ta pătrată
Iată stau privind bătrînnl Iaşi,
Niciodată, poate niciodată
Soarele arzmd peste oraş
N-a rămas atît prin pomii galbeni
Ca un vis al frunzelor de tel.

Toamna prin cetate-aruncă salbe-n
Calea trecătoarelor fernei.

Dar un fluier a înnebunii
Şi eînlînd cu sunete bizare
Turnul l-a schimbat şi în sfîrşit
Altă iume-n ochii mei răsare.
Sunt demult, cirulva, nuti ştiu eu cînd ?
Flăcări mari în Iaşi se văd arzînd
Copleşind biserici şi palate...
Clopotele, clopotele bat,
Oşti streine umblă prin cetate
Colindînd cu pas halucinat.
Turcii şi tătarii vin să fure,
Fetele se mistuie-n pădure,
Călăreţii se arată-n zare
Cti un nor.

E timpul, iaiă-i vin,
Vin răzeşii lui Ştefan cel Mare,
De săgeţi, de lănci văzduhu-i plin,
Moldovcnii-n pilcuri se revarsă.
Fug duşmanii — drumul li—i pustiu,
A secat fîntîna, iarba-i arsă,
Valea s-a deschis ca un sicriu.
Drumuri, drumuri, moldovene drumuri,
Caii pier în valuri pe Şiret.
Pier duşmanii df-.strămaţi ca fumuri
Cînd adie vîntul leamnei-noct,

II

Cîte nu se văd din acest turn !
Dar coboară soarele spre seară ;
în cutând cu zborul lor nocturn
Bufniţele vor ieşi afară,
Lilieci şt fluturi mari şi mici
Vor zbura uşor de prin *vc* . t \
— Numai eu voi rămînea aici
Contemplînd oraşul în Iaceii.
Umblă vîntul -— au pierit, s-au stins
Luptele şi robii de-altădată.
Doar pe Ştefan vremea l-a atins
Cu aripa ei cam fermecată
Prcfăcînd în bronz făptura lui..;

Celor care trec pe străzi le pare
Că adesea umbra lui călare
Trece noaptea-ncet peste Baliluî.

Noi vorbim mereu de-acest părinte
Cînd zidim din nou bătrânul Iaşi.
Iată. ard frunzare pe morminte
Amintind incendiul uriaş,

Amintind războaie, canonade ~*
Apoi, liniştea cu paşi de fum,
Poate dansul stelei care- cade
Urmărind privirea mea de.....acum,

C 1 !<i , i A, \ tu i i i i » h n
i ' S . f' <
l u r ,' li înct p,il n (w n m
i i f(k c (id 'i ii , -.dun •
' (' |« 1 se o nu - ' o\
I i i i i t ◂i i <
i 1\) I 1 i i o î s v
t. r C' I !!
' b i l i ' - I ' u i li v i
' o o p > s i i m i id,
i i i i > rn * n i i i
t ' * > 1 < ' N ' p t
i o ol ;i 1 ! (i
ti 1 , Ct n i h 7i ii i
' p v i (i \ (r n i i i>
s m J a ta *~ t v i« ui c • t
bloksor si lurru sa ie dai
î n < >< u \u> u num' o ci o f

Sau în Turnu! Gulia să stai
Iscodind oraşul câteodată.

p -' - (• • • . •
'<» ' <U i , I ◂> r(
i \ u i o{'i i r>r f ..i i ◁ p , ,e —
'i i m (> r»> t« i ie. , i
I>t f' ... (' u
' > de 11 ' . s< oi, ar .

Zidul greu eu piatra lui străveche
Dăin.ui~va insă foarte mult ;
Vremoa-i care-mi spune la ureche
Cînd m-aplec cuvîntul să-i ascult.
Mulţi vor mai urca aceste trepte
Prin întunecatul coridor —
Turnul însuşi pare să-i aştepta
înălţat spre cer întrebător,
iată va îi seară ca şi-acum,
Iaşul luminat va ardo-n vale,
Fabrici fără zgomot, fură fum,
Blocuri mari suind spre mahalale,
O, cum simt din ghidul meu ceva
De pe-acum în vremuri viitoare —
Printre mari lumini cu floare. grea
Sfişiind albastre sori în zare,
Voi' fi ei, urmaşii, vor privi
Cum privesc şi eu în aslă-soară,
Cum priveşie-n fiecare zi
Lumea care suie şi coboară.

Ochii lor re vor vedea, afonei ?
Toato-or fi atîta. de schimbate,
Veşnic doar Streiui, printre lunci
Rătăcind. Moldova o străbate.
Dar privirea lor va învia.
Anii noştri, lumea, noastră toată,
Cum învie uzi privirea mea
Legendarul. Iaşi do altădată.
Şi "spre noi vor flutura uşor
Albele lor pălării de paie.
Ca un stol. de pescăruşi în zbor
Mistuiţi de-a .soarelui văpaie.

Cam. acestea Ie gîndeam in noapte
Stînd. în. Turnul Colici, tîrziu.....-
Le-am rostit, le-am murmurat în şerpie

Vintul auzind rn-a pus să scria.
Noaptea era palidă, inecatâ,
Izvorau din lună şerpi de-argint,
Fiecare stea era o fală.
Arborii scoteau cîte-un euvînt...
Apoi lin luceafărul de zori.
Ca **o** floare-şi desfăcu lumina.

In tramvaie, primii muncitori,
Fluiermd, treceau spre Nicotină.

RUTINA

Poezii cuminți si cenuşii.
Exerciții şcolăreşti mărunte !
Creşti, începi, deprima şi iu să scrii...
Vine iarna — pioiele-s cărunte.

Din antologiile rnai vechi
Rîd în hohot numele uitate,
T.tnărui cu vată în urechi
De la capăt drumul iar străbate.

Noapte. Biata lună s-a deprins
Ca o oaie blînd să pască cetini.
Parcă vrea s-ajute dinadins
Veşnic unei rime la «prietini»,

Frunza-n arbori freamătă arar.
Nimeni nu le-ascultă niciodată,
Dragostea o cauți în zadar.
Fetele la geamuri nu se-arafă.

Stelele s-au stins. Nu le-ai văzut ?
Pentru tine nu vor mai. apare ;
Pasărea măiastră a trecut
Pe orbita ei înşelătoare.

Csntăreț cu vată în urechi,
Trece coasa-n ierburi — cine bale ?..
— Din antologiile mai vechi
Răi in hohot numele uitate.

AŞA NINGEA...

C i' m /i i 11 1 că 3 1 rea
Ir ' iiic' i ii c ri ' \. '
- Si i ' 11 r a)t т u
Cuid Lemn a murit *l*
— Aşa, copii.

Copiii ce-mi puseseră-nlrebarca
Prindeau în palme fulgii zburători.
Copiii ce-mi puseseră-ntrebarea
Mi-au revenit în gînd de multe ori.

Ah, fi ce nea ! Cristali sau flori, sau poate
Cineva spune-un basm siberian
Cu fluvii mari sub ceruri înghețate —. ,
— V-arn povestit dc-ndepărtatul an?

Un exilat pe-ntinderi de zăpadă
Privea departe pînă-n țara mea..:
O, fluturii ce-au început -să cadă !
Şi-n iama ceea tot aşa ningea.

Aşa ningea, O, iernile cum vin, î
Vor trece anii-n valuri mari şi *mc&*
Şi iar va ninge (ninge-atit de lin
Cînd vîntul doarme-n casa din pădure

Iar voi, copii, veţi înitcba mereu ;
— Aşa ningea ? Ci timpul n-o să siec,
Cînd nu vă voi mai da răspunsul *eu*
Destui poeţi vor fi ca să vi-I dec.

' i-* Ji'i> b)<_ \ M - i ; u
1v.\a o11 \ t r 1 i M .> iu
^ n nu era şi-n zicn c» fa >

CELOIi DIN UIIMÂ RUINI

' r< t r ' !•; i i r ., . "
• .cmsează pc cupole visa? meu,
' îdul pil i in.ma cai • i - ta ' i
l. ol.nd pesiv. co\ciul txaanc. g»c_L

' pc uo M'I'6"i' " \
1 ap. i •"(• 11 ic a d' o » i
«t cernu'!, nu p'er. dnnuu «< —S
A,,:do-n ra nun, amin '-ia i •»

Citesc pe cărămidă afumată
Anii se-ntorc cu cît privesc ros-' axsidfc
Ş; zborul unei păsări îmi arată
Ca o săgeată, duraaut Şi ascult.

Şi parcă-n piatra desluşesc fiori
Şi vuietul războiului se-auue
Cum marea-n scoici se-aude uiscori
Vuind în preajma chei arilor ude,

Ruini, puţine elte mai sîateţi.
Voi nu sînteţi vestigii de cetate,"
Din sinul vostru n-au pomii săgeţi
Şi n-au lătrat plsioale-autoioate.

Aţi fost atît, o şcoală sau o casa
In care-au rîs şi s-au jucat copii.
C)d vreo elevă se ivea sfioasa
1'md auzea uri glas din strada
• - Vii '

<1 1 > *i* > 4 tJ J v > < • (i o)
u i I „ î cL i ea ' ^ci-L x t • m e» u%
' i nun i mu a N <''' i '
L< <' i ' ii > ' ' »

'ta i) \ni t , t, i L i i t i
i rec tmeru pc sirazi cu imiaru^
' i i ' u i i *n* .. , i <
t n i . u u i . n i > \

a. l^i,.u.i,i. .i j VL t w... ,
t *t*> ud ui Uui ui Jiv. i >i >u > s ! n
c-a nici ne cnkJanm n-oi mai ciermi
1 i _

' i U Ut in . I Dl J « i"
t « o » ! * , n ic s i u i i c'r î
JI , • .n «t c •
o u î»LI k poaia mi l u i

laţii, srplwntarf* W5Jt

ARTA POETICĂ

Unor confrați care se-ntrec în a da sfututi

. o, prea puțin,
ou s i d u sfaturi încă,
n i *i* .lin dde ?m,
< t o ^ ii r ' i încă slîneă.

i t JS J i
tiv l J r* j ı ! "c ^
ni ' p i is t m r i
i ^ n ' i a tu île l ve

îmi spui rum pol să frec în veşnicii ;
Ci fe-ai gindit, cunoşti tu drumul oare ?
Cu aripile fale cenuşii
Eşti pasare ce n-a deprins să zboare.

Măsura acestor zile n-o cunoşti,
iți trebuie oțel să pleci la luptă,
Altfel se poate să rămîi de oşti
Şi obosit s-adormi cu lancea ruptă,

Sînt printre noi şi unii ce-s cărunți
Şi lut colindă să învețe-a scrie —-
Ei cu toiagul încereînd prin munți
Iscară cîteodată apa vie.

Ei ştiu poteci prin codrul neştiut
Pe unde luna se prei'ace-n fată,
Şi cerbul de-aur încă l-au văzut
Cum traversa Dumbrava minunată.

F.i îneă-ar mai putea rosti vrciu\ sfat
Cum se akmge-aeolo şi pc unoe,
Ci în îndemnul tău banalizat
Nici o înțelepciune nu sc-nscunctc

Ai grija dar întli de versul tau ;
Lumina ni-i destulă de la soare
Ca să putem să no-uymfam mere;
Pc drumurile ariei viitoare-.

NOAiTK

i noapte in potirul ce-i vor descinde vtmt
"iutei fluturi p»ate încet se vor ly,
Cind vei deschide geamul *m* bn»şU«,
Allfea doruri stinse cte mult. vei au,...

ț:m picurii de rouă vor umezi petale
în inimă, o, viul. tăcutul nopțn grai ~ .
Cnd v<,i deschide geamul ascultă una mu,,
Ascultă somnul florii şi gmdunle talc.

CATRls CITITOR

Te văd pleca* deasupra cărții met
Ivită ?n sfrrşii de sub tipar.
Multiplicați ea pulberea de stele
Simt ochii tăi pe file şt tresar.

Şi pagmiîe, ascult, foşnesc u-şor
Ca nişte vorbe spuse-n şoapte,
Ca paşii mei pc-ai frunzelor covor,
Ca zborul lin al pasării de noapte.

Un lac im.es acum. aş vrea să fiu,
Adîncui apoi cerul să-l cuprindă
Şi iu la fel de mare şi de viu
.Aievea să ie vezi ea-nlr-a oglindă.

UNUI GRIJI.[5] DE PETE

Cam la aceleaşi ore vă-ntîlnese,
La şcoală mergeţi sau vă-ntoarcoţi. pont
Azi nu mai văd pe chipul tineresc
Rămase umbre-nluneca te.
Atîtea amintiri, dar ce ştiţi voi,
Pete mici crescute-n vremea noastră —
Anii dispar ca stelele ce cad
Tăind de aur dungi pe bolta-albastră,
Acum prin arbori izbucnesc petale,
Mă uit Ia voi şi-ascult tumultul străzii
E fluviul ce mă poartă zi de *zi*......
A poposit în tura ceasul, amiezii.
Dar voi ce şi iţi, voi treceţi. . . . .şi vor fi
iiî.nd urile voastre nesfirşifo,
Asemeni florilor veţi înflori
Grădinilor podoabe strălucite :
.......A celor care sînt. sau vor veni.

OBJ. roat IftW*

POEMUL TEIULUI

Poeţilor clujeni

.. Pensia € teicr.
."..ra-nait si arc-a o coroana enormă
Si frunzele lui fremătau
• 'u i'esnetul ior de mătase
i-:. Jeavera~:a. verzea dosch'.zued.
i t.,...,,..,,.. ....^. ...iau clm m.UL,a,.1.
t.s.: tape Iaduri din gogoaşr.
Ape«t i'i nud. mu de albine
o- ...re ceteau iieefcii'eL.

a-n Cocon
; cu Veromca •—
biinca de lenea •

uioaunu frumos.
Cis.s.;ii cn.,..e.i. ee
• r.tiacoo prm ceaiuri,
lăinuicide albe şt senîe,
1 grădinărit aprindeau
ii •ramezuc oe irenze.

, <i. (<"< "
P,a'" t \ iu
«ii . ' -t i-

\a tuv.rrO" s< md< în o .Lu puuua..
1 , ; . u 1 si n 1 ll 1,
1 a^ioi
• , •L It v. pimgcau iui-ünd lacrimi ae a
, I u J I S il maiilo ver/.>.(
1 ...de i-r -mg ^-

De-nluneoa versurile sale
Prin oameni au mers mai departe
Şi s-au transmis ea un îndemn
î)e luptă, de viaţă, de moarte...
Proletarii au învins Ia noi
Şi din n-ine zidesc lumea nouă —
Cînlocele lor se aud pînă sus ia Copou,
In jurul teiului —
Seara pe boltă răsare crai noi
Şi frunzcle-i ingmă veşnicia.

A . . . . . u....i.t lungă a venit
C i v 1' ' >i ceaţă străvezie !
i , ilh Ou pîlpîind la Copou
?d ' ă ml oi i i
Si teiul ijoeiului
Pare-o cupola de aur.
A ' I M j 1 .tr i şi cercuri de fier
îi • a e} na noduroasă
SJ 11 i i "i «dmarii-aprind
Al&lurca, grămezile de frunze.

Pe băncile din preajmă iată vin
îndrăgostiţii să se-aşeze —
Căldurile lor curate zboară departe
Şi ochii privesc la norii albi ca nişte nuferi
Plutind pe lacul albastra al cerului
Sau la statuia de aramă
în care-nvic Veronica IViicle.
Fetele spun : — Frumoasă ora, doamne !
Iar teiul îşi scutură frunza lin
De parc-ar spune o poveste vecie.

Privesc în liniştea grădinii
Şi stau cu tine-alături, draga mea.
Una, două, trei... picură frunzele,
O, va fi undeva, va creşte vreodată
Un tei să-ngînc cîntecele mele ?

Un lei deasupra căruia mereu
Să plutească *in* cercuri mari şi line
Acvila timpului meu...
Un fior prin ramuri străbătu grădina toată
— Va fi odată ?... Va fi odată V...

septembrie *195-',*

DUPA PI.OAIK

Cuburi bogate crească po-ntinsu! ţării mele
Cu mina streaşină la ochi, privesc în zare -
PloHe primăverii au umblat
Pe-n tinderea ogoarelor bră:'daie.
în zori cînd pier cele din urma stele.
Tovarăşi, să ieşim ia semânul.
CuHuri bogate crească pe-ntinsul ţării nr'e

Colindă peste timpuri un vini uşor de uu.i
Şi-n aburii subţiri, iviţi dc- soare,
Adesea parcă ireuiurînd se-arniă
Profilul verde-al holdei viitoare.
A început un vînt — lăsaţi-1 să bată !
Şi primul fulger care-anunţa varo
Din noapte a zvîcnit ca o săgeată,
Şi păsăriie-nioarse parcă spun
Că anul holdei noastre va fi bt:n.
Şi izbucnind in fiori ejmdido morii
Lansează iar lozinca primăverii :
— Mici o parcelă neinsănunţată !
Ke-aşleaptă eîmpul plin de seve tari.
Ilecoita va fi mare şi bogată.

Pornim .semănătoare în larguri cîmpeneşti
Cit ani luptat pentru aceste zile !
O, primă\'ară nouă cate eşti.
La orizont se-arată luni fertile.

Parcă zăresc secara şi grîu-n lanuri vci>i
Cartofii dezvelind in zori flori aibe
Cit pictirii de rouă in petale ;
Atunooa prin porumb ai să te pierzi
KÎWînd polenizări artificiale,
Şi floarea soarelui va lumina
Pinii tîrziu în noaptea clară,
Cînd. vîntul va vrăji frunzele
Cu murmurul poveştilor de vară.
Pe-atunei în Bărăganul, ondulat,
Cînd spicele-şi vor auri coroane,
Svindu-se cu pas halucinat
Pe lanuri va dansa fata morgana.
Şi poate-ti va veni să-ncaieci un col ş;;rg,
Pornind aiurea pe cîmpii Ia vale,
.Să galopezi pierzîndu-te în larg,
Privind ea-n vis minunea mardi tale....

C7nd văd aceste semne cum sc arata-n ,v.
Inii vine să colind din sat în saț
Azi nici o greutate nu-i prea mare,
Tovarăşi, să ieşim la semănat !
Alături toți la cîmp, ca o armată !
Lozinca primăverii treee-n zbor :
— Nici o parcelă neînsămînțată
Spre bunăslarea-ntregului ponor !
Cînd zboară ciocîrliile spre cer
Şi-n zoii dispar cele din urmă stele,
întregul cîmp să fie-un şantier,
Culturi bogate crească pe-ntinsul țării *m<-h'*

CÎNTEC ÎN MUM'S I

ia nordul Bulgariei
în munții Stara-Planina
Ningea.
Zburam ru o sanie.

Brazii, erau înghețați şi tăcuți,
Zăpezile triste — caii iuți.
Ar fi putut în eurînd să înceapă
Un, viscol.

KUa trecătoare înaltă,
Drumul suia către altă
Cetate din munți.
Ningea cu fulgi ca frunzele toamnei,
Fulgi mari printre care pădurea privea,.
Numai un glas de fată cinta
Îndepărtat, ca din altă lume,
.....Sanie, sania mea...

$1 eîntecul fetei, in zbor
Trăia în Stara-Planina.
Ce triste amintiri de demult
îmi părea că ascult.
încît mi-am. spus că niciodată
N-ar fi-ncăput în pieptu-i de fală
Tristețea cîntecului care plutea
•Sanie, sania mea...

•-Au năvălit, turcii prin suie,
«Copacii sc clatină tare,
Vîntul bate
Peste pudurile țării bulgare,
Blestem, sfîşîero, urgie.
Satele ard — iarna e grea.
Frumoasele fete pleacă-n robie
Sarde, sania mea».

Lăsă vizitiul caii. Ia pas,
Au tăcut zurgălăii, tofu-a rămasi
Liniştit — brazii departe
Păreau păstori bâinnî tara esonr

Şi-n tăcerea miraţilor nu sc-auzea
Dorit glasul fetei care anta
Aed c'mtec clin alta lume
Sanie, sania mea,

Ningea în munţii Stara-Planina
Şi nu se vedea —• uniieva in valu
lira un cătun din care venea
Acel eîntec do-ndepăriala jale.
.Acolo era o casă, şi o fată
l'e care ştiam că n-am s-o văd niciodată.
Dar prin ceaţa zăpezii
O bănuiam cum era
Sanie, sania mea.

Anii zburau într-o clipă
Înapoi undeva, înapoi
Zburau duşi cin pasarea aibă a ză.rvu,
Pădurea venea spre noi,
Copacii bătrînl. banani foarte.
Pliaţi do timp şi de moarte
Mai tineri părură
Clălinîndu-şi coroana a ură.

Turcii... Ilobia... Istoric coşmar
Vine seara, rnînă bunicule, mînă,
.Pe mult încercatul pămînl bulgar
Piobii din vremuri dorm în ţarină.
Doar din cînd în cînd
Cîle-o tala
Pc drumuri dc munte
Am.inteştc-n cintec robia uitată.

Ningea în munţii Slara-.Pla.nina,
Ningea cu fulgi ca frunzele toamnei,
Fulgi mari printre care pădurea privea,
Curînd aveam s-ajung la Cazanlîc.

: K.
i »
s

Şi-n linişte munţilor cînta o fată
Un cintec ce n-am să-l uit niciodată
Pentru că nu se poate uita
Sanie, sania mea,

ÎN POIANA PARTIZANILOR

I

Nu-s cărări de-aicea mai departe,
Numai ghidul, nevăzutul drum,
Care duce dincolo de moarte
Sirăbătînd zăpezile de-acum.
Ce stejari bătrîni !
Unde să fie
Paşii luptătorilor din munţi ?

Călătoarc-l iarna mea tinde
Cu pustiul anilor cărunţi
Care-n zboruri rătăcind aiurea
Se topesc în neguri şi dispar...

Vremea însă aplecând pădurea
Cearnă pacea fără de hotar.

Linişte. Poiana-ndcpărtală
Doarme somnul marilor zăpezi.
Nici un sat în preajmă — niciodată
Zgomot nu pătrende-aici,
nu vezi,
Chiar în dimineţi înseninate,
Decît umbra munţilor şi-n rînd,
Liniile-albastre-nnegttrate
în adîncul zării tremurînd.

în păduri, mai jos o mănăstire
Un mileniu a-mplinlt de mult.
Şi prin ceaţa anilor subţire.
O legendă-a tremurat,
ascult.,

în poiana singură, pustie,
Poveslesie-oare cineva ?
'Vremea partizanilor învie
.Cu u.n \ is deodată-n fota mea.

11

m c scun . U p .înt
a i ,ii i«ibuna"^

A venit o fată-n zori de zi.
Ce frumoasă fată 1 Ca zăpada *l*
Ea le-a spus câ-n noapte vor pomi
Tiemiri cu muniţii
Şi-au să vadă
Fumuî şerpuind prin munţi, uşor,
Căi o coală sură — ca un nor..

.Dimineaţa a venit o fata
l'a o veste printre anii grei
Şi-a plecat copila-ndepăriată
Sărut'înd pe unul dintre ei.

.Peste treeătorile din vale
Vor pleca Ia noapte — vor pleca
/-ece irsţt cu puşti şi cu pistoale,

Un trotil arzînd, va sfişla
Şinele de fier înzăpezite i
Treizeci de vagoane vor trimite
Vuiet de explozii şi de moarte
Zguduind pădurile în jur !

Munţi? doar, ecouri au să poarte
Clătinmd albastrul lor contur.

Ai } Cum trece vremea prin pădt
la poiana-nallă ce tăceri !
Dorm p'îraie.
Cine să murmure
Cântecele unei primăveri ?
Peste neaua munţilor pustie
Partizanii ştiu că o să vie
•— Ca o fată poate o să vie.
Unii prin zăpezi o văd venind
Cînd. răniţi, în Cobra îor iîrzie
Se trezesc în noapte aiurind.

Nopţile — plecare fără teamă,
Lupte-n coclii —•
glasul ţării i.h<:
Cine va muri, cît de departe,
ii. vor duce în poiana lor,
Să-i vegheze somnul lură moarte
lurmelul verzui al codrilor.
Cum se duce vremea prin păduri
în poiann-nailă ce tăceri !
Ninge iarăşi.
Cine să murmure
Cînteeul acelei primăveri ?
Visul tremurat printre ninsori re
Despre rara, aşteptata zi,
libertatea patriei bulgare
Va veni odată — va veni ?
Cîţi. vor mai rămîne oare vii

Aşteptaţi de mame şl copii ?
Ziua insă va veni odată
Străbătind Încet prin anii grei,
— Ca o fată poate — ca o fald
Sărutînd pe unii dintre ei...

Ninge. Onre văd iu fapt mea
Pasarea de-argint de ahădatn '•'
Linişte l Doar cerbii vor umbla
Traversuul poiana îngheţnlâ.
Chipuri din ninsoare văd iscate,
Glasuri oare ?
Umblă norii suri,
Clopotele mănăstirii poaie
Y.inlui iar le elniiriă-n păduri.

De op! ori zăpezile zburară
De atunci.
•Şi partizanii nu-s.
Au plecat şi s-au pierdut prin ţara
Izvorînd din munţi de-nici, de sus,
Ca un pu.nn de nuri luniattă.
Unii sînt Jn Solia pe-nalta Vituşă,
Sini aliii-n piovdiv poate
Sau în \alea Venire! zbuciumase,
S;i;i eiăiie.se DîmiU-ovgradui kn
In răscrucea nesurilor trace..

Amintirea numai, uneori
Nevăzuţi îi mai adună-ncoace.
Stau şi-ascult, poi;tna-nsingurată.
Linişte — pustiu.
Şr totuşi sînt !
Ochii lor privesc clin codri, iată
Glasuri poartă despletitul vînt.

f

Sînt deparle-n neguri, anii grei,
Sînt departe partizan;i-n ţară —
Toiuşi a rămas ceva din ei
SU-ăjuind poiana legendară.
Cum privesc aceste subterane
Simt eă-s pline iar ele partizani,
Simt că dacă umbrele duşmane
Ar pluti din nou peste Balcani,
în poiana asta-ndepărtatâ
Chiar acuma ai putea să vezi.
Chinul lor de flacără eludată
Rărărirrd deodată din zăpezi.

Bila, ianuarie 1953

UN STOL DE PĂSĂRI S-A TOPIT ÎN *lh*

Un stol de păsări s-a topit în maro,
Pe malul verde singur am rămas...
— De ce sînteţi aşa frumoase oare
Sălcii de mare — fete din Burgas ?

Poate-aţi privit prea mult adîncul apei
Şi cercul ei verzui şi despletit,
Poate smochinii, noaptea, prea aproape,
Prea mult şi prea frumos au înflorit.

•Ori marinari pe ape-ndepărtate
Prea multe leghe v-au purtat în gînd,
Ori vîntul mării cînd adie, poate
Prea mult în plete-ntîrzie jucînd.

Trec prin oraş şi nu mă simt străin
Pe străzile care sfîrşese în mare...
— Ce să vă cînte un poet român
Venit pe-al vostru ţărm din depărtare ?

io cercuri mari plutind peste Ceahlău,
Aeo'!o unde apa cristalină
A Bistriței o adunăm, mereu,
.I: Hi"; mari căderi să-morăstic arueeă...

Spre sud păduri întunecate sînt,
Cu gravi stejari sau fagi, în depărtare .
Peste zăpezi doar mărăcinii-n vînt
Cu violetul fum se mişeă-n zare. •
Şi stllpi de fier cu brațe-desfăcute
Ca nişte antici, viguroşi, atleți,
Cu sîrmele -prin care nevăzute
Trec fulgerînd electrice săgeți,
Dispar în orizont purtînd lumina
Spre neguroşii munți Stara-Planina.

Plivesc în jur. Pustiu, e-n miez de iarnă
•Troiene mari, ce greu să le răzbeşti !
Cerul uitat a început să cearnă
Fulgi rari pe-aceste plaiuri bulgăreşti.
înaintez taindu-mi singur drum
-Printre nămeți — zăpada-mi intră-» yhetes,
•Fulgii-n văzduh se leagănă acum .
Plutind pieziş ca nişte păsări bete.
Şi-n fața mea pe cîmp, la eîțiva paşi
Deodată ochii pot să vadă
Reduta ca im şarpe uriaş
Ucis — dormind sub palida zăpadă,.

O fată-aluturî, un țăran bătrîn
Din Grivița,
era copil,, el ştie
Istorii...
Dar drumețului român
Din alt tărim o doină ii adie.
•— Era demult. Mai e prin munți .vreo urma
Pe Caraiman suia încet o turmă...
Şi cîntecul ciobanului de-atunci
N-o fi rămas plutind tîrziu pe lunci ?
Erau în.sate mulți flăcăi voinici,
: Aud. umblind şi-acum prin iarbă coesa,
' lată-i dormind printre nămeți aici,
Şi ce tăcută-i. iarna, ce frumoasă !

Eătrînul povesteşte despre timp,
Satul bulgar cu fete-nfricoşate,
Zborul şrapnelelor, ciudatul nimb
Al flăcărilor — turci umblînd prin sate,
Apoi armate ruse şi române
Cu uniforme colorate viu
Zburînd pe cai frumoşi...
Aici rămîne
în liniştea z"p< J\w. IT/iu
f na u ba n d a\ j ta
') o'i a " r ii (t
'"oi C" - r v ' ci""* --oi
i -armti ai noştri, traru nosti \ c l
mc c i C). d t.ar şi g:
a fio ^ uc-n } in > > i avc J
" f\ ı l' c f "' " n ?u
hore apa verde-a marilor

II

Ara străbătut bătrînii munţi bulgari
Prin pasul Şipca. Am trecut oraşe.
Fluvii, păduri dc brazi şi de stejari
înfipţi în stinci cu trunchiuri uriaşe,
Prin Valea Trandafirilor trecui,
La ţărmul mării-am stat pe stînca verde
Zvârlind cu pietre-n valul albăstrui
u urm ti tind nori albi pc-acelaşi cer de

Prin fabrici albe de mătase
Ta Carlovo, rîztnd, fete frumoase
Mi-au arătat cum se înnoadă fire ;
Foi aurite de tutun, în sud.
Prin fabrici mari ce parcă Ie aud
Mi-au tremurat aroma lor subţire.
Pescarii din Sozopcl într-o seară
La pescuit de stridii mă luară
şi-n bărci plutind ei .mă-nvăţară cum
Să desfac midii, cu briceagul, iată,,.
Cum desfăceam eu nucile odată
în toamna grea de aur şi de fum.
Şi pretutindeni, toţi m-au întrebat :
— Te-ai abătut prin Griviţa vreodată "?
Acum, pe-acolo ninge ne-ncetat,
Doarme sub nea reduta de-altădată,
Acolo odihnesc strămoşii tăi,
Ei au căzut şi pentru-a noastră ţară,
Alăturea de ruşi, acei flăcăi
Ke-au dezlegat robia seculară.
Să mergi, spuneau ei, să te duci să vezi!

Privesc în jur albastrele zăpezi
Şi fumul mărăcinilor în zare
Şi mii de oameni văd venind uşor
Sînt fiii dragi ai patriei bulgare,
Şi-n linişte se-aude, glasul lor
Troienclor din preajmă dînd viaţă :
—• «Eroi ce niciodată n-aii murit,
Dormiţi uşor sub platoşa de gheaţă,
E veşnic somnul vostru liniştit,
Sfiiteţi eterni ca timpul clar şi greu,
Ca florile ce-n plante'au să doie,
Ca fluviile ce plutesc mereu
Spre apa verde-a mărilor Egee».

m i

..acela nu moare !
(Hristo Botev)

Acum pe cîmpuri totul a tăcut,
Fulgi legănaţi alene mai coboară,
Un fum ce se ridică abia văzut _
De prin păduri plutind, e însăşi seara:

Âş vrea să vă mai spun ceva, eroi.
Ceva din ţara noastră pentru care
Aţi adormit şt norii peste voi
Cern fluturii zăpezilor bulgare.
Ştiu bine. n-am să spun nici un cuvmt
E-atîta linişte, de ce s-o tulbur.?
Este
O fată şî-un ţăran bătrîn şi sînt
Anii uitaţi prin locutUe-aeeste.
Stau lingă voi şi tac, Destul mt-e ***doc***
în sinea mea să mă gindesc la toate
Şi gînctul meu cu nevăzutu-i jar
•Prin lespedea- zăpeuUW slt-ăbaie, .
Privesc spre nord, spre ţara noastră.,
•vrae
fu -.boi o iuza-mpta?uiud ..-,ciat,,i, ..
S» sun' c< » 01 aii i n îal in mn-
S' *v ui o* pihiti ci <" thii tu 1
Vu bucura orivelisti.le toate
Dar nu va nura,
1 *iii* \ vt i. *n* i i ti, ;
! infinite k i îndepărtate
\ -"**AU** urmărit in lebra morţii —
ascult-
Li: spune timpul <•
Spune ea raurmd
Cel care luptă pentru tibet •tuto,
De-aceea veşnic îi purtăm în gmd
C;i-n clipa morţii, ochiul lor străbate
Ha'lwbuil. fulgerător.
/ii'.'pH:!, în ceaţa anilor subţire,
— Ascunsul, necuprinsul viilor
Cînd raor, îî vad eu ultima privit..;.

•Surit semne de ninsoare lungă.
so': o e
fiâlyînul ur.iriaii.nd nourii grei.
Să ningă mult, rccoltcie-or fi bune,
.Ce desluşesc de-acum cu ocnă rac-L-
•Reduta.şi eîmpiiîe din jur
-fetind vîntul' primăverii iar va
Vor deveni iar cîmp de arături,'
'"Bractoarele cu roţile -dinţate
Vor răscoli pămîntul.
Lanuri mari
Vor înverzi picrzîndu-se aiurea
'.'Şi vor -ieşi din nou ţărani 'bulgari
"Muncind-cu rîvnă şi privind pădurea.
• intui lor liber va pluti
Spre Dunăre, cu vîntul care-adie,
' Şi-au să-l audă-n fiecare zi
•*Ui* drumul lor, români de pe dmpîe,
Ei. vor gîndi sau vor cinta :
-Eroi
Dormiţi în umbra vie-a zilei, voi
Sunteţi eterni ca timpul clar şi greu,,
Caflei-ile ce-n plante au să deie,
Ca fluviile ce plutesc mereu
Spre apa verde-a mărilor Eg>;e*.

strivita, ianuarie 1953

AMINTIRI **DIN** MUNŢII BIHAH1SI

•Ge frumoase-s nopţile-n Gîrapenl 1
Prin păduri, tîrziu un -tulnic sună,
Vîntul • înfioară-n Apuseni
Frunza-n codrii luminaţi de lună.
•Mai departe-n munte — mai departe
Focuri ard **şi** joacă sus pe cer,
E un aer de ciudată moarte,
"Dttna însăşi s-a făcut hanger.

Bătălii au fost pe-aceste drumuri,
Morţii; dorm.
Ce taberi .au trecut,
Cu topoare, groaznice !...

Şi fumuri
Din colibe arse pînă-n lut!
— lancu ! (spun pădurile în .şoapte)
Cu tribunii înfricoşători!

A pătruns prin frunze-n fapt de noapte
Ca o lance-albastră, un fior.

Moţii răsculaţi — cu seculare
Răzbunări — prin eodri-acum răsar;
Flăcări mari s-au despletit în zare
Ca o mare fără de hotar.

Vară. Ziua-i lungă — noaptea mica,
Linişti grelc-n eodri-acum străbat
Şi-n tăcerea nopţii, pe potică
Trece un drumeţ îngîndurat.
Aspre vremuri l
Vîntul morţii bate
Şuierînd în Munţii Apuseni.
—• **O,** pribeag pe drumuri depărtate,
Ce blestem te poartă spre Cîmpeni ?.
N-auzişi de lancu ?
Spune,
Ku ştii umbra munţilor — nu ştii
Deliii care ard ca un tăciune,
Ca o răzbunare ?
Unde vii ?
Răzvrătire, sfîntă răzvrătire,
Cum te-atrag răscoale iar şi iar,
Vezi cadavre, nu-ncap cimitire,
Tu priveşti purtat de-un gînd amar.
Unde oare paşii tăi se-ndreaplă,
între munţii răvăşiţi acum ?
O femeie undeva te-aşteaptă,
De ce n-ai odihnă ?

Drum şi drum,
Pa poteci de munte-nsîngerate
Noaptea cu cenuşa ei străbate,
Focuri ard şi joacă sus pe cer,
Luna însăşi s-a făcut hanger.

Pasul călătorului prin munte
Foşnet dă şi şoapte prin frunziş —•
Raza lunii a sclipit pe frunte
Cu adîncul, straniul luminiş.
Dincolo de munţi, în primăvară
Nu demult, a fost răscoala-n toi,
Dar boierii ţara şi-o trădară.
Au trădat lumina vremii noi.
Acolo prin Ţara Românească
L-au pîndit atunci pe-aecst drumeţ,
Nimeni nu era să nu-l cunoască
Pe Bălcescu.
Glasu-i îndrăzneţ
A chemat mulţimile să lupte,
Răsunând pc-ntinsele cîmpii;
Ascultau ţărani cu feţe supte,
Tîrgoveţii din periferii...
Ca un vifor zguduise anii
Răzvrătirea scumpei tale rări,
Spada ci ar fi ucis tiranii,
Dar au fost înşelăciuni, trădări.
Toate s-au si'îrşi'c !
Exil.
Departe.
Tu, Bălcescu, pribegeşti prin munţi.

Dar mai ard nădejdile,
mai arde
Flacăra răscoalelor sub frunţi.

Spre- Cîmpeni, spre lancu te grăbeşti;
Umblă vestea că oştiri moţeşti
Răsculate, cu securi şi coase,
îngrozesc Ardealul!

' O, te-apasă
Sja-gele şi moartea fură rost,
•K-ai -venit--să-ţi cauţi adăpost,
"ă&ă întinderi,
Apusenii-n fumuri
Se îneacă, —
Unguri şi români
'•ta. zadar cu ostile pe drumuri
•'Rătăcind se luptă.
O,-n stăpîni
Să lovească fulgerul răscoalei !
ta Viena-i undeva-n palat
-Pajura cu gheare imperiale,
•Vipere habsburgice se zbat.

U t Kfii iomanîi şi maghiarii
' * o O1 Ic mare, de ne-nvins»'
[\ mu u îp raţii, regii, ţarii...
b iit;->icţuî gînd ce l-a cuprins
i\» vu paşi' lui prin noapte deasă
JI " L C^npem — spre moţii răsculaţi,
f>»cA i g T>a-mic şuierat de coasă
n v x l şi singerează fraţi,

tJ.poiaoă. Scara îşi agită
"Umbrele, prin a pădurii vatră.
Miraţii par o mare-ncremenită
De demult, în valuri mari de piatră..
• Bus în. codri Iancu-şi desfăşoară
'Tabăra oştirilor.
Acum,
C-acU \zAcc> c« venind din Ţaţă, '"
C .Frr t -©ţi — Balccscu-şi taie drum,
C ne-i eî acest Bălcescu. oare?
î:-•'cu — tribunii şi ei,
*£ax.(G,a Iu? de mult a fost, să zboare

Peste munţii lor stîncoşi şi grei
E Bălcescu minte luminată.
Drumurile.noastre să le bată
Peatm- ce ?
Prin fumuri rotogoale
Eh ! Luptăm, luptăm fără sflrşit S
. Borul luptei, patima răscoalei
L-au purtat spre moţi.
A şi sosit,.
Seară. Focuri.
Tabăra se-ntiode
între piscuri sumbre, spre Abrud..
G'coteeul mulţimile cuprinde,
Glasurile lor răzbesc, se-aud
Printre stînci golaşe, prin pădure*
Cîatece de luptă.
. .r—.«Ce soldaţi, . • -
înarmaţi cu puşcă şi secure, .
Să-i îndreptaţi spre ţari, spre împăraţi
A privit Bălcescu, o, ce gînd..de -
Luptă şi răscoală i-a cuprins.

>Fxe Abrucî -sînt.ziduri fumegînde.

«'.Oştiîe acestea de ne-nvins
Ar putea porni ca o furtună
Peste munţi departe-n Bucureştii»
Cum le-ar duce eî ca să răpună
Lanţurile Ţării Româneşti
— «Ce armată ! -
Fraţi — dragii mei fraţi,
Pentru cine oare vă luptaţi
Voi, mîndria noastră românească ?"
împăraţii-ei ne sînt duşmani,
Răzbunarea voastră să zdrobească'
Tirania sutelor de ani !*

Ce sălbatic loc !

Stînci neumblate- —
Tabăra e fără de sfîrşit.
lancu îl primeşte ca pe-un frate
De departe-n munţii lui venit.
—• «Iancule, stăpîn acestui plai,
Faima ta s-a dus departe tare,
înspăimîntătoai'C oaste ai
Ce-ar putea şi munţii să-i doboare,
Dar în loc să lupţi, să te uneşti
Cu maghiarii, fraţi în răzvrătire,
Să zdrobeşti armate-mpărătoşti,
Pentrura- libertăţii; propăşire,
Tu, alături stai cu împăratul !»:
— «Eu pe ungur pentru<-aceea batu-1
Că cle-s patru' neamuri în Ardeal;
Pe români de ce nu vrea să-i ştie ?
Apa noastră- a ieşit din malf
Cu potop de flăeări- şi urgie !»
—• «lancule, viteazule bărbat,
Kosuth veşti de pace îţi trimite !»..;

lancu tace.
Vede-ngîndurat
Tabăra eu focuri risipite :
— «Moţilor, pribegilor munteni,
Pentru ce vi-ara adunat din sate,
De ce se dezleagă-n Apuseni;
Răzbunarea vremurilor toate ?
Dusufvs-am- eu cum am fost gîndit;
Poate-n noapte-am rătăcit din cale,
Buciumul pierzării ne-a vrăjit'
Cu cîntări de-ntunecată jale.
StîncilbF ! Eihariej tur mamăj
Ce ne-ai legănat în vatra* ta,
Care drumuri sabia mi-o cheamă,
Ce meleaguri vom mai colinda ?

Al ! V-BŞ duce orişiunde-ar fi,
Şi ne-am bate — blestemat .ne-am bate •
Numai să vedem cindva-ntr-o zi
Peste munţi un val de. libertate*!»
Pe sub stînci şi codri, seara, lin,
Flutură aripa-ntunecata.
Pe la focuri oameni s-aţin,
Cîntcce se-aud.
ŞI cîteodaiă
Chiote.

Priveşte Iancu-n zare,
Oastea lui se-ntinde-n depărtare.
Parcă siratc-n piept o îndoială :
Oare diurnul lui s-a rătăcit ?
Moţii pentru cine se răscoală ?
împăratul poate i-a minţit.
Dar pe moţi, .atîtea mii cîţi sînt,
Va mai şti'el lancu să-i întoarcă,
Nu-i o nebunie dacă-ncoarcă
Steagul să-1 înalţe altui vînt S .
— -îndoieli mă bîntuie şi-i grea
Inima, Bălcescule -fîrtate,
Bine zice Kosuth ca să dea
în Ardeal românilor dreptate.
Dar să lupt alături, să te-ascult,
Nu mai pot, e vremea prea tîrzie.
Kosuth el să-mi fi trimis dc mult
Veşti de pace şi-prietenie..
Bine vin şi-acum.
Dar ce pot faee I
Doar atît : să nu mai lupt cu ei.
Poarlă-le scrisoarea mea dc pace
Şi frăţia tribunilor mei !»
Patru nopţi.în zbor şi.patru zile
Peste munţi plutiră.

El a stat.
Le-a vorbit Bălccscu-nfiăcărat.
— Zi-le, geniu al răscoalei, zi-le
De'trecutul lor întunecat.
Zi-le tu de vremuri viitoare
Cum le vezi în visul tău de-aeum :
înfrățiți cu ostile maghiare
Lupta lor urmînd același drum
Va învinge,
sigur
va învinge !
Patru nopți la rînd,
Au trecut plutind, şi patru-zile.
A. plecat Bălcescu ascultînd
Glasul unei tinere copile
' Ce cînta-n Abrudul dărîmat.
Despre ce cînta frumoasa fată ?
Cîntec despre moțul răsculat,
Care nu se uită niciodată.

„..Undeva în drum spre Seghedin
Către Kosuth, lui Bălcescu-i cade
Vestea, că **în** zilele ce vin
Kosuth cu-ai săi oameni Ja Arad e..

Te întorci, ajungi, aduci scrisori
De la Kosuth — veşti de- împăcare.
E tîrziu şi totuşi o-ncercarc
Spre Ardeal iar drumul să-l masori,
Căutînd oştirile maghiare.
Le-ntilncşti luptînd din greu ;
Ostile țariste se revarsă ;
Te arunci în luptă, brațul tău
Fulgeră duşmani.
Pustie, arsă-i
Calea care duce orişiunde,
Pustiit Ardealul, răvăşit.
Simte dor Bălcescu să se-afunde
Iar în munți.

• Tîrziu, e fugărit.
Trece apa Mureşului — trece,
•E tîrziu — coboară toamna rece
Peste codri.
Iarăşi a ajuns.
Iarăşi vede Apusenii — iară,
îancu-ntr-o colibă **1**-a ascuns
•Să-i asculte fluiera amară.

Iii

Mult a stat Băicescu-n Apuseni
S-a ivit septembrie în pădure,
Toamna-i tot mai rece, prin poieni
Scuturind hățişurile sure. •
K-a-ncetat măcelul,
Ard departe
Sate-ntregi şi văi pînă-n Abrud,
f. **un** aer de blestem şi moarte.....-.
Numai noaptea tulnice se-aud.
Parcă plî'ng ceva, parcă- te cheamă.,;
Toate sînt Urzii — toalc-n zadar.
Scutul toamnei şi-a zdrelit arama.
Tulnicele noaptea pling amar.

N-a-nțeles nici Kosuth, nici wmftaîL
focul lor s-â mistuit in van,
•Sf-au ştiut lovi Ja timp sl.ăpkux.
Nici pe-adevăratul lor duşman.
Să' fi-aprins la timp in pieptul loc
Flacăra unirii !
Să-şi pornească
Moții, valul înfricoşător,
Ura lor, spre oastea-mpărătească.
Libertate Țării Româneşti,
Să dezlegi, frăție-ntre popoare f
Pe deasupra Vienii, să roteşti
A lui Iancu spadâ-ngrozUoary l....

Acum,:totul e-**sfîrşit':—** tîrziu !
Trec pe Mures-oştile ţariste..,.
Eh ! Colibă mică, ce pustiu
Frunzele se cern.
Şfeacelaşh: **via; te**
Chlnuie **în** nopţile de toamnă,-
E un gînd amar care te-ndeamnă
Să te duci pe**-un** cîmp deschis
Unde încă pentru libertate
Se mai luptă — si să cazi ucis.
Undeva pe plaiuri depărtate
Săbiile poate nu-neetară,
Sunetul metalic prin păelure-şi
Poartă larg ecoul către **seară.**
Oşti în **goana** cailor- pe Mureş...
Eh ! Pe •Mureş undeva **la.** vale,-
Fe la Mirăslău, la: Mirăslău,
Sub tăcerea măgurei domoale,
A sfîrşit Mihai • eroul tău,
Mistuit ele.' gîndurile-i mari.
E pe-un cîmp. o cruce peste care-n
Fiecare toamnă, trei: arţari
Cern înţelepciunea:. din •• frunzare..

Oşti slrăine-au împînzit Ardealul.-
Acum totul e sfîrşit — tîrziu,
în ce parte să te poarte valul
Răzvrătirii ?
Muntele-i pustiu,
Numai sus, în piscuri la Abrud,
Tribunii, lui Iancu se aud
Sfîşimdu-şi în păduri amarul :
— împăratul a minţit !
S-a dus...
Care oaste ne-o călca hotarul
Dinspre răsărit ori din apus ?
Şi pe-o stîncă, Iancu-şi sfarmă jalea,.
Ochii lui ceţoşi scrutează valea :
r~ Ne-a-nşelat coroana !

t
*

Am sfîrşit î
Sîngele **pe stînci** s-a **irosit**
în zadar !
O, ce să mai aştepte,
Oastea încotro **s-o** mai îndrepte ?
Ultima nădejde cum se frînge !

Moţii**-n** vale încă se mai **bat**
în neştire-i poartă ne-ncetat
Patima răscoalelor din sînge,

E tîrziu !
Să zbori pe-un cîmp deschis
Unde încă pentru libertate
Se mai luptă, şi să cazi ucis.
Undeva pe plaiuri depărtate,
Poate eiiiar ps Mureş o să ai
Un mormînt ca falnicul Mihai,
Amintind răscoale, lupte mari. —;
Poate-o fi şi-o cruce peste care-n
Fiecare toamnă trei arţari
Au să cearnă pacea din frunzare;
Peste munţi ca păsări mari plutind
Trec încet amare nopţi şi zile,
Mai străbate-n aer cînd şi cînd
Glasul unei tinere copile.
Din colibă încă**-1** mai aude.
Cîntecul acesta din Abrud e.
Din Abrudul ars şi dărîmat :
— Cîntă, fată, tu, .'frumoasă fată,
Cînt despre poporul răsculat,
Care nu se uită niciodată...

IV

Flacăra răscoalelor s-a.stins,
Printre albii apele duc anii.
Flacăra răscoalelor s-a stins,
Pregătesc cătuşele tiranii,

Ţară, ţară — cîmpuri nesfîrşite,
Sate mici — piraic pîîng domol
Apăsarea zilelor strivite
Şi durerea care-ţi dă oeol
Amintesc de-un om cu -chip subţire
Fiu al ţării noastre româneşti.

O amară, stranie amintire
Străjuie conacul din Bălceşti.

Trec ţăranii-ntunccaţi spre şc.suri ;
— Ochii lui pe unde-or fi arzînd.
Vorba lui, cu-atitea înţelesuri,
Ce meleaguri o fi luminind ?
Trec ţărani cu sapele-n spinare
Zi de zi. spre. cîmpul boieresc.
•Ochii lor pierduţi în depărtare
Kătăcesc în zare — rătăcesc :
Oare nu se va ivi vreodată,
Fruntea lui înaltă, luminată ?...,
Fulgerele scapără în zare,
Înscriind destinul lor. pe cer —
Noaptea peste cîmpuri, călătoare
Luna îşi mai poartă-al ei hanger.
Apusenii • lung îşi sună-n codri
Frunza deasă tremurată-n vînt,
Doar arar se furişează lotrii,
Domnilor cătîndu-le mormînt.
Pe cărări (rec moţi şi suie turme
Către piscuri-nalte şi poieni,
Munţii tac.
Ce amintiri să scurme
In adînc bâtrînii Apuseni ?
Cu făptura lui halucinată
lancu mai răsare cînd şi cînd,
Clopotele din Abrud — să bată
Seaia-neep, peste păduri piingind.
Unde-a stat Bălcescu, în pădure *1*

*
J|

O colibă, prin desişuri sure...
Numai urme-au mai rămas.
Alături
Printre ploi albastre şi omături
Au •. crescut 'mesteceni.
Sus In aer.
In singurătăţi —- vulturi se-neaer.

Dar lumina frunţii Iui şi gîndul
Peste munţi pluteşte veşnic viu.
Codru-şi sună frunza murmurindu-**1**
Depărtării.
Printre stînci, tîrziu,
Cînd tresare fulgerul pe cer,
Chipul lui adeseori apare,
Ca un vis, ca o ameninţare,
Urmărit cu groază de boieri.

|;
|;
J.
f-

Arborii trăiesc — arborii mor —
Ploi se cern şi vînturi felurite,
Peste piatra Apusenilor
Răsuflarea grea şi-o vor trimite.
Dar tu spune, cântec al meu, spune,
Sunt departe gropile comune-?
— La Palormo ! La Palcrmo !
Unde
Doarme fiul ţării noastre drag ?

Cei cc l-au ucis, nu s-or ascunde 1
Cei care i-au fugărit, pribeag
Morţii-s hărăziţi.
Şi într-o zi
Stema lor murdară va apune.
Timpul însuşi pentru ci va fi
Cimitir cu gropile comune.
Dar Bălcescu, gîndul lui fierbinte,
Gînd care-1 purtase spre Cîmpeni
Va străbate anii înainte
Străjuind bătiînii Apuseni î

— Frați pe veci românii .şi maghiara,
Doborînd tirani •!
                    Urmînd stejarii,
Moții liberi vor sui pe munte
Buciumînd în codrii albăstrui.

a trăi sub fiecare frunte,
îndul ce-a zvîcnit sub fruntea iui.

POST SCl.lt'PTUM

.Aud un vuiet cum nu s-a auzit vreodată
Şi nu se va mai auzi nicicând —
Un vuiet al imenselor prefaceri
foii-a pătruns în vis şi în gînd.

Ca o membrană vibrează inima mea,
Ca o subțire .şi albastră lamă —
Cîntecul meu, o, ani ai viitorului,
Din depărtări vă caută, vă cheamă.

ta liniştea pe care-o siaat venind,
Urmaşule, du la ureche-această carte
Ca pe o scoică albă, ca pe-un ghioc
Ia care s-aud uraganele mării.

Mai 1951

i.

î
t
f
}
1

Ditl vohimul

DOUĂ POEME

(1.9aS)

"EtJCR'ARI ŞI ANOTIMPURI
SAU
-"MIŞCAREA 'DE REVOLUȚIE

CONVOIUL AM1NÎIRH.GB

Pămînt al țării mele, pămînt întins, bog'a.
Sub cerul tău trăim de multă- vreme -—
Răsare soarele, un vînt s-a deşteptat,
în dealuri cîntă-o fată, de pare-ar vrea să che;ne
Sat după sat, la muncă, pe ogoare —
.Sau poate că e toamnă peste vii,
Sau poate-i iarnă şi în seri tîrziî;
Se-aude-o doină la o şezătoare,
Cînd viscolul, în valuri călătoare,
Dansează delirînd peste cîmpii.

Prin anotimpuri trecem ea prin păduri de tei
Care-nfloresc cînd ne răsar în eale —
Şi-n inima tovarăşilor mei,
Cînd scutur creanga, ning de sus petale.
Drumul meu trece azi din sat *în* sat,
Aceleaşi dealuri, văi, păduri şi ape,
Doar rosturile noastre s-au schimbat ;
O primăvară nouă — şi vara e aproape»
Şi toamna cu sărutul de aur întîrzie
Pe creştetul livezii, şi cerne frunse-aciun;
Şi-ncet se schimbă frunza în fulgi de-argintărîe,
Cînd iarna mă întîmpină în drum.
Prin anotimpuri zbor acum şi cînt
Minunea muncii din cîmpii şi sate.;
Prin anotimpuri zbor, acum, slăvind
Trecerea vremii, holdele, bogate.

O,..mugur, înverzeşte-n versul meu,
Ploaie de vară, fulgerele tale
Să-mi lumineze paşii — şi mîndrul curcubeu
Pe boltă, sus, să tremure agale.
Vă legănaţi cu ramurile pline
• la. versul meu, livezi de meri şi peri —
'Voi, muncitori din cîmpuri, vă adunaţi în mine

Şi- răsăriţi în era care vine
Peste amurg-al robilor dc ieri.

ARIPA VINTULUI PESTE ZĂPEZI

Aripa vîntului trecu peste zăpezi,
Ca flacăra trecînd pe Bngă ceară —
ta staule se auziră iezi,
Cit trîmbiţele lor de primăvară.
Pfing peste cîmp omăturile, plîng,
Ogorul ncgru-ncepe să se vadă
Şi .ghioceii se arată-n crîng,
l'rindu-se din lacrimi de zăpadă.
Griul de toamnă licărind verzui,
Cu aburii vibrînd peste hotare,
TFCzcşte-n suflet orişicui
Elanul- câmpului, puterea creatoare,
l'-nvim în larg — pîrîul îşi creşte-n albii apa,
j.')esciadero magazia şi scoatem, rînd pe rînd,
Plugul ide fier, semănătoarea, grapa,
Pe care toamna le-am lăsat dormind,
K -au prins rugină roţile, cuţitul ?
Afeum în sat ciocanele se-aud.
Cocorii .iar au săgetat zenitul.
Adulmecă un. iz dc mugur crud
Bt«i.trecînd alene spre fîntînă
Şi.faia.care-i mî.aă,
Curtisach-sc-uită-n preajmă după flori,
Cînd,sălciile cu plete înverzite,
-Plin-care-vîntul mina şi-o trece uneori,
St-rccoară-n- noi simţiri nelămurite.

•"Aici * -TitaţiuRea de -maşini — r.o.sie
• SaJctar-jur imprejar, a fost cînd\
Boierul rătăceşte prin st.rai.ai
Ca'-lupul în pădure, .—
•Se .stinge-n neguri umbra lui tir/ie.
:§alcîmi jur împrejur .— bine-ai venit,
Tu, nemaipomenită primăvară !
.I&UL&o-aud motoarele albastre.
• Iată • -copacii- ti ab uri se-nfăşoară..
--Mecanicii se-apleacă sub tractoare,
Gu leţele-nnegrite de păcură şi fum —•
"E-o-pcoape timpul cînd, privind în zare
Cu-.şapte pluguri vor porni la drum.
Aici e satul, cîmpul şi pădurea,
.rlworul, -ţiul şi aceeaşi larmă,
zilele vin şi trec pierind aiurea,
• -Io. eîesteul timpului să doarmă.

ABCPA *VISTULUI* PESTE PĂMINT

Aripa vîntului trecu peste pămînt
• Şi s-au zvîntat întinderile noastre..
Cît de frumoase, uite, strălucind
• în rouă, vin aceste flori albastre

Acum. scoţi puh galbeni prin ogradă,
Pui mici sclipind auriu ca stelele toamna.'
Cloşca se uită-n îrsilfkui, su vadă
'-Voluta unui;: uhu.

Şi-i îndeamnă
Să soarbă-nec-t cristali mărunţi de rouă,
. Să ciugulească iarba re-nviată,
Ca uri balsam de viaţă pururi nouă,
•?'®c care nu te saturi niciodată.

•JSkîiţi de~acum uneltele In ca.ee
.-•Şi .sacii cu seminţe î

Şi sc-nşiră
Convoi de oameni — soare răsare
Şi-n raza iui ogoarele respiră

O, tu care munceşti, oriundc-ai fi
ijescopere-te-o clipă şi-ascultă peste ţară j
^ ceasul sfînt cînd plugurile ară
i-Vntru sămînţa caro va-neolri.

C5nlâ în larg tractoarele — şi viu
în urmă boii răsuîlînd alene,
Seminţele puţin cîte puţin,
Pătrund în brazda stepei dunărene,
Apoi, în sus, pe Someş, în Ardeal
Şi in Moldova pe Şiret — oriunde -
le. a cîrap în cîmp, din deal în deal,
£tou.I diinivieţilor răspunde.

agitatorii de partid colindă,
Dc-a lungul ţării munca s-o cuprindă :
Să semănăm cu grijă pentru noi.
Am semănat pentru străini odată
Venim de departe, prin arşiţi şi ploi,
Am stat in temniţi şi-am fost traşi pe roată.
(.'•oasele noastre şuierară peste
Conace şi moşii — şi am învins,
Cînd stele noi pe plaiurile--aceste
Strălucitoare-n August au descins.
Ara luptat...
în încleştare au căzut destui,
Eî sînt aici •— sînt pretutindeni,
Timpul îi poartă-n valurile lui.
Dar am ajuns să fim şi noi stăpSrri,
Doaceea semănăm cu-atîta sete,
Pînă cînd seara iese clin fîntîni
Cu limpezi melodii să ne desfete.

loveşti cu sapa şi îngropi
Eebul seminţei — şi te uiţi în zare,
Mai e pînă la nuci, ori pîn' la plopi,
Ori pînă asfinţeşte sfîntul soare.
Pipăi sămînţa, ştii c-ai s-o revezi
La vară, sau tîrziu în toamnă poate,
Cvtd va pătrunde arama în livezi
c . tu veiV.vînge roadele bogate.

Anmio trecu si însuşi mai,
v .. lL).,.ca Jc. saleîm, aproape că sîirşît e %
' c i , e cave-l" semănai
î a i v do fire încolţite.
.L o u' şi-apune iar —
' ' iu^ e s-a culil acum pămîntul,
' " apUci TKCL urechea pc hotar
• nrrci s~*"\ lui îţi umple ghidul,
e-.-auzi aievea bobul de grîu din piramide,,'
i 4ıfuw«»..,кc după mii de ani —
:->i-ai'7i vuind puterea pe care n-o ucide
. tteipi *, nici teribilii duşmani.
'a cL u rea şi arde.

• ie ';.(.. < ii ai departe, mai departe !
' "ti)t; nuri trecem ca prin păduri de tei
(-rc-efiorcsc cînd ne răsar în cale,
* • - itovarăşilor mei,
C mrî scu... creanga... petale

ȚINUTURILE PRIMĂVERII PIER

Ţinuturile primăverii pier,
Miresmele de tei pe cîmp se scuturară.
Intîiul fulger izbucnit pe cer
Cu litere de flăcări scrie : Vară !
O; forul semănat cît a crescut 1
Grîul firav de-atuncea, acuma pîn' la piept
Porumbul pînă-n zări s-a aşternut,
Aliniindu-şi rîndurile drepte,

Si-n frunze vcrzi-.de sfeclă, vine roşii,
"Artere .par cu viu şi proaspăt sînge —
Doar plopii şoptesc mereu, bărboşii,
Sie fără sens **o** salcie 'pe malul' apei:-pMnge,,
-Cu ochi albaştri te priveşte --inul, '
Şi-n frunze de cartofi sînt-albe Sori,
Cosit în brazde se zvîntează finul-
ifttrâ care greieri cîntă- uneori.-

Răsare soarele — e timpul de prăşit
Porumbul, floarea-soarclui, grădina —
Prin lanuri pirul iarăşi s-a ivit —
Si volbura îe-nlănţuie tulpina.
'Mn zori pornim .şi munca nu-i- uşoară.
Soarele suie, jarul lui- coboară,
Pe frunte apa curge în şiroaie,
--Dar vreme nu-i, înaintăm'mereu —
•Peste sate şi dealuri,--departe-n-zări — o-ploaîe
,Şi peste ploaie —- minorul curcubeu.

"înconjurăm, cu sapa tulpinelc-pe .rînd,
'-tăind buruieni şi-mprospătind ţarina. :;
'•îin-i adunaţi în jurul lor pămînt,
Ca să respire-n voie rădăcina.
"Să mergem la prăşit a doua oară
,-,Şî-n miezul verii să pornim a .treia.,.,
••'Acum amiaza liniştea-şi' pogoară.
ˇCO'bÎBe-î după-masă, eîod răsfoieşti Sci
..'Şi trece-n tine murmurul din frunză,
Sau apa unui rîu te poartă vie,
•".Răcoarea ei cînd. stă să te pătrunsa
t..Şi noi puteri in trupul tău adie.
"Acum. în sat, la'colectiv, staparal
'Astîmpără albinele cu fum de iască,
iSe-nvîrte centrifuga şi-picură nectarul,
.'**B**-bucuros de albine 'stuparul
:IŞi cugetă mereu să le-nmuiţească.

tucue trece ciad nu poţi să-l vezi ;
Cu zborul veni urci dm-treaptă-n treaptă,
Ces-eeit zvt-Iu **M** visinn-n livezi
Pna crenc-j aeum culegători aşteaptă.
Visicie rc».<îi. cire-e albe
A:un«i-.i ti.rî..».\ oelipxto.ue salbe.
€ uruid *m* lăzi ***am*** setndura de brad.
I._ va p:. ir..i ci ,. ,.u,i pu.**i** (,'j'i loto.notiva,
te mu oc oruaneri. cauttndu-si vad,
u i ^ i o >(iî'ni-va.
i 11 i -. t td i
V e> t !c îgă

S; fie sePă cît d.e-ndepărtat,
Te vet sî:r.iţt trăind în ţara-ntveagă.

REVAuŞA 'CÎMPUPJLOR

c i i eun visjm. d.:n cireşi,
Te seutui Î si te odihneşti o clipa.
î - *z zu* cuid iar prin cîmpuri ieşi
le f .iCf.- soarele risipă,
UI *Ui* i nibiu-n aerul torid,
%• mariior oceane,
i i.-,r se! ui maca lozinca de partid
iiiiii.- •-- zav milioane !
eu cu sece-a *m* lyrg.
e-»'î ciad «emanai odată?
urat ea oieuiul Iau- se sparg,
u-ii prima ".-ara ioală.
-— teelseaea pesie cîmp
•f'tlw*. îe.'a zburătoare,
ne lanuri ea un nimb,
a v.eă'il şi dispare,
-. Opl iţi sv-aduna-neet in clăi,
beoe seceri noaptea cînd e rouă !
Vcum-se-aud batozele orin căi
ti e'u-iD'-diaa-ocearca punea noua.

O, zbucium dc zi şi dc noapte,
în necuprinsul patriei, la arii
Batoza-nghite snopi de spice coapte,
Atenţi, de veghe-n margini stau pîndarii.
Acum pe Olt şi plute se ivesc,
Spre arie plutaşii fac semne-acum şi strigă,
De-aici din universul cîmpenesc
To simţi legat de ţară c-o tainică verigă,
în nori de praf cîmpia se-nvcli,
Un cîntec peste fiecare Ian e :
Vor fi cereale, pentru toţi vor fi
Cereale ! Tone — zece milioane !

Se stinge august undeva pe creste,
Cu-amurguri somptuoase de purpură arzînd —
Acestc-niînderl calme şi satele şi-aceste
Păduri, sînt ţara
Sub albastrul blînd,
O zare nouă peste cîmpuri cade,
Floarea soarelui se priveşte-n soare,
Şi frunze de porumb, vibrînd ca nişte spade,
Anunţă-un anotimp care dispare.
Mă uit la moara de apă,
Şi-ascult, ascult —
O vrabie îmi ciuguleşte-n palmă,
Ciripind un cîntec
Da totdeauna.

OMUL ŞI VISTEPJILE TOAMNEI

Pe drumuri urc încet-încet spre deal,
F-n mine-un dor ciudat care mă-ndeamnă.
1 o.gănindu-şi cupola frunzarelor
Teiul a spus ca pentru sine : toamnă.

Noaptea aprindem focuri pe hotar,
Mistreţii prin porumbi să nu se iste ;
Drumeţu-n zori mai caută-n zădar
Eămasă nearată vreo mirişte.

Farmecul gliei, uite, îşi vestejeşte nimbul.^
Lumina verde-a frunzei s-a mistuit în vară
Dar dincolo de vestejire, cîmpul .
Dezvăluie imensa lui comoară.

Bunb"C;'.l îl aduni în bătătură ;
'*l* ecolta fii atît de-mbelşugată,
De parcă înşid norii cei albi se aşternurî,
t [.orii.au-ne grămezile de vată,
Cslegfsn sfecla din părnîni — şi-apoi
*t« iem ştiiu-Jii si-i suim în care,
l'j nmlt Ci- .r/ă auriu şuvoi
' cprinsuriio marilor hambare.
La desiăcal, înlături mătasea ruginie.
Vezi boabele zâmbind. Cincva-ngînă
Un cînt tărăgănat dc drumeţie,
Pacea sc-aşează-n suflete stăpînă.

Si vin pe urmă zile neuitate,
Cînd strugurii se strîng şi sus, la cramă,
Chemînd culegători din şapte sate,
Loveşte toamna-n scutul ei dc-aramS.
Coşuvi cu struguri sc zăresc pe umeri,,
Cu neputinţă toate să le numeri :
Aici e Olonel, aici Fetească,
iii Grasă de Cotnari şi Crîmpoşio..."
Ca să gustăm licoarea lor cerească
Soarele-a strîns întreaga lui tărie,

Şi totuşi fără noi n-ar fi putut să **crease**^
Această ncsfîrşită vîsterie.

TÎRZIU, TOAMNA

Ciocănitoaroa toamnei, euritmii egale
Dezlănţuie în arbori. Rînd pe rînd,
Multicolore flăcări în frunze se aprind*

Ca nişte mari-incendii vegetale.
Culegem nuci şi îngropăm -podgorii,
Şi-altfel ea primăvara, se înseamnă
Din nou .pe cer în şiruri lungi-cocorii
E vremea arătărilor de toamna.
Ploi sure umblă-acuro şi sting uşor
Lumina galbenă clin-pletele pădurii.
Bin nou ne cheamă spre-ogor
Eterna sete a semănăturii.
Şi pleci să tai copaci în Frăsinet,
Te-ntorci tîrziu, cînd. ziua se ogoaie,
Bat clopotele seara şi se destraroă-nec
în. ceața picăturilor de ploaie.

Ciorile caută-n cimitir, -prin -iarbă,
Nucile verzi pe care le-au ascuns,
în -poloboace vinul a contenit să .fiarbă.
Puterea limpezirii l-a ajuns.
Cele din -urmă gî.şte rătăcite,
Țipînd .prin noapte, urmăresc
•DrumuPde miazăzi, spre delte —
Piugul şi grapa, secera şi sapa
Au ațipit în magazia de unelte.

Trec din noiembrie ultimele zile,
-Cu ultimele frunze ce sc desprind în virt
-Deschizi un ziar şi te zăreşti pe file,
"Printre fruntaşi. Ai fost om de euvînt.
Singuri în zarea de mărgean aprins
Venim de departe, din noapte —
•"De la străbunii care dorm ucişi
•Răzbesc spre noi nedesluşite şoapte,,
••"Unii rămîn în -urmă pe răzoare,
\E>e parcă i-a orbit această rază —
'Venim din noaptea-lungă şi mare
Şi umbra ei în noi agonizează.
'Bar vom- învinge toate, rînd-pe rând,
Şi vom surîde zilei — şi vom cuprinde CÎÎ
-Cu-o singură privire.

E-aproâpo ziua cînd,
tlături toți, înlîmpina-vom timpul.

Se adînciră stelele-n orbite,
Săratul brumei vestejeşte firea
Şi ultimele dalii ofilite
în -drumul meu şi-au scuturat privirea.
Mă plimb pe malul Oltului.
Apa n-a mai crescut.
Totuşi din cînd în cînd apar bucăți de lemn,
Plutind la vale sub pecetea tainei.
Vînt umed **şi** rece —
îmi tot ridic mereu gulerul hainei,
Iar apa se destăinuie şi trece.

O FRUMUSEȚE A TRECUT ÎN" ALTA

Frunza, eăzîncî, în fulgi, s-a preschimbat ;
O frumusețe a trecut în alta.
Dealul din față pare un monument ciudat
Pe caro mii de sculptori l-au făurit cu ds
Livezile de pruni şi de caişi
Au adormit. Şi neaua cînd coboară
Aduee-n visul lor muguri deschişi,
Stoluri de păsări, flori de primăvară.
Mai jos, în cîmpuri, griul s-a pitulat sub
Se bucură că ninge-aşa de vreme,
Firul plăpînd nu va mai înglu•ta.
Sub blana de zăpadă nu se teme.
Dc-acum printre troiene-ți tai poteci,
Tai sfecla, cureți boabe, toci nutrețul —
Din toamnă ți-au rămas cîțiva dovleci
Pe care încă nu i-a prins înghețul.
Din cînd în cînd cu sănii mai duci la cîmp gunoi,
Adesca-i ger şi-acoperi cu snopi de paie stupii —
Cînd latră cîinii noaptea, ieşi la oi,
Să nu coboare din pădure lupii.
Cînd. oaspeții sosesc de la oraş

Cu noul an îți place să te lauzi
Vezi iar ca-n vis întinderi mari şi verzi
Pe care umblă ploaia străvezie,
Vezi iarăşi floarea-soarclui — şi n-auzi
Nici crivățul gonind prin stepă şui,
Ca o pădure albă zburătoare ;
Arunci un lemn în sobă şi flăcările lui
Dansează-n vinul roşu din pahare.

Trecuta vară, primăvară, toamnă,
Se-ntorc în tiuc-acum odihnitoare.
E bine însă mai ales cînd ştii
Să cînți din fluier, ori să zici clin gură.
Te-ascultă uneori în seri tîrzii
Sătenii — şi cântarea ta îi fură.
Şi veseiia-n preajmă se aşterne,
Ori doinele de jale înfioară,
Pădurea de-aitădată cînd îşi cerne
In amintire, frunza ei amară.

Viscolul are mii de glasuri,
Viscolul vine din țara Domelor ;
Fantomele lui albe
Umblă pe dealuri
Si dispar
In şesuri, departe.

în aceste ceasuri, cînd somnul tău,
înzăpezit pe drumuri, întîrzie să vină,
Aprinde lampa şi deschide-o carte,
Să te pătrundă tainica-i lumină.
Deschide-o carte despre fîn, sau poate
Despre culturi de in, sau de legume.
Despre ținuturi noi şi depărtate,
Sau despre noaptea care mai stăruie în lume

O carte-n care inima ascultă
Melodia vieții fără sfîrşit —
Ca nişte glasuri îndepărtate
Şi dragi,
Se aud oamenii de azi
Şi din totdeauna.
Deschide-o carte şi îndreaptă-ți gândul
In universul ei, şi dă-i de rost —
Adîncul vremii tale pă.trunzîndu-1,
Vei răsări în lumea prin care **n**-ai mai fost.
Ianuarie înfăşurat în mantii
Rămîne-n urmă. Şi se văd departe
Zări albe. însă tot ele diamant îi
Şesul pe care vijelia arde.
Doar o nelinişte
In oameni, în cîmpuri,
Cu toate că nu vexi nimic anume, •—
E presimțirea altor anotimpuri.

Prin anotimpuri trecem ca prin păduri de tei
Care-nfioresc cînd ne răsar în cale —
Şi-n inima tovarăşilor mei,
Cînd scutur creanga, ning de sus petale.
Drumul nostru merge mai sus.
C**M** fiecare anotimp urcăm o treaptă —
Sus, peste vîrfuri, se aprind lumini :
E viitorul care ne aşteaptă.

CÎNTEC FINAL DESPRE MAŞINI

De mii de ani muncim acest pămînt.
frec anotimpurile în convoaie —
Şi soarele lumina şi-a răsfrînt
Prin ceața grea a marilor războaie.
Am auzit motoarele, vuind,
Nu pentru noi, ci împotriva noastră,
Maşini de fier peste cîmpii, rănite
ineendiau recolte.

Noi pregătim în slavă avioane
Să cearnă-n zare ploi artificiale,
Noi vrem grădini de aur, vrem cereale,"
Cereale ! Tone — zece milioane 3

Priviţi pămîntui nostru semănat,
Acest ocean tăcut în care doarme
Dezastrul celor care l-au brăzdat
Nu cu tractoare, ci cu mii do arme.
Priviţi pămîntui, voi, duşmani de-acum,
Vă domoliţi furia voastră oarba,
Strămoşii voştri puîbere-s şi fura,
Mormintele s-au dizolvat în iarbă.
Ascultaţi cîmpul dimineaţa, seara,
Timpul de bronz, mareea grînelor, livada î
Cel care ie va cerceta cu spada —
De spadă ii va fi sortit să piară 2
Pămîntui vrea pacea holdelor,
Cîmpia vrea maşini, togrăşâminte,
Ploi liniştite sau repezi,
Şi soarele cu raza lui fierbinte

Trec anotimpuri şi apun departe,
Pe-ntinderoa eu herghelii de cai.
Aceasta e inima noastră,
Aceasta o viaţa pămmtuiui —
Noiembrie şi luminosul mai.
Drumul nostru duce înainte,
Cu fiecare anotimp urcăm o treapta —
în zarea de mărgean se-aprind 'lumini
Şi ţara comunismului ne-aşteaptâ.

DINCOLO DE IARNA

Pasteluri

(1957)

IMN- CSTRE-. FLORILE **-TOAMNSl**

IMN CĂTRE FLORILE TOAMMfîf

i'K dalii, tufănici şt crizanteme,
R**WÎ**- Urzii, flori de toamnă —
B»e-' aramă, de purpură steme
Peste paloarea grădinilor brumate,
Dn swntiment nelămurit mă tot îndeamnă,
S-ă vă iubesc mai eroii decît pe toate,

Corolă rece o mingii în palmă.
După-arniaza aceasta cît e de calmă l
Prin ceața toamnei pădurea se despoaie,,
Departe se sting ecourile turmelor
Care coboară spre cîmpie ;
Cu fum împrăştiat prin iarbă
Ard frunze umede-n vie,
îh zare cocorii se-neaeă şi dispar
In.mările cerului fără hotar —
Şi peste toate, ea o melodie,
Tulptnele se-nalță, se mlădie»
Pi nesfirşirea toamnei, diademe,
Culori arxînd de iubire tîrzie —•
O,, dalii, tulănici **şi** crizanteme,.

îmi spun adesea : cît e de bine *l*
Ce frumos ştie s-adoarmă firea.
Cînd frunze galbene se-nchid pline de soma
Ca nişte pleoape.

**H e-de bine -să-vezi peste toamnă
Plutind aceste flori tîrzii,
("a nuferii peste mîhnilc ape.
F-n toate ceva-nălţător şi pur...
Niciodată să nu te-ntuncci, să nu te sperii
Corolele ca luminosul lor contur,
Deasupra dmpului de toamnă ard puzderii.

[illegible]

[illegible]

DESEN

)'.."-i place să privesc afară.
— Cînd au căzut aceste frunze ?
Şi arborii se scuturară,
Şi-n vizuini adinei, ascunse

Stau vulpi roşcate. Stoluri, salbe
Peste pădure nori de ceaţă,
Ca nişte zburătoare albe
Plutind, de vîrfuri se agată.

Negru pămîntul -se arată ;
Pe cîmpuri vîntul iar adoarme.
O ciută cade fulgerată
De trăsnetele unei arme.

Şi liniştea, cu-aripi, uşoare,
Prin mii de pori respiră-a toamnă.
Doar plopii mistuiţi în zare
Spre depărtare mă îndeamnă.,

PRIVELIŞTE

Sînt în satul acesta
.Pe Amaradia,

Un drum peste cîmpuri,. arături, tîrzii,.
Fumul tractoarelor, trece. cu. aburii albi- peste pădu
Stau desfrunzit» copacii. Fiece zî-i
Ca o pasăre mare
Cu aripile sure.

Case înalte cu negre acoperişuri
De şindrilă,
Porţi mari de lemn umezite de ploi ;.
La fostul conac, se-mpai'te recolta,
învălmăşeală de- oameni
Si care cu boi,

Chiar dacă ploaia vine iar măruntă,
P, bine. Ascult pacea ogoarelor noastre.
Chiar dacă tu încă n-ai' venit,
Eu ştiu că te va aduce o dimineaţă ..
Cu ceţuri albastre.

Aici unde sînt
£ atât de bine

£tau ca un ogor semănat peste care
Zadarnic • bruma şi burniţa vine.'

Aici unde sînt- •în satul acesta
Pe Amaradia. •

MELODIE DE TOAMNA

Funze metalice cad,
Oglinda apei, e spartă —
; Frunze metalice cad,
Le-nvăluie apa, le poartă.
Dragostea ta m-a strigat ?
! Vîntul îmi bate în poartă.

E de demult, de demult
•Cîntecul apei aceste —
E de demult, de demult
Şoapte colindă prin trestii.
Dragostea;ţa s-o ascult?
Murmurul clar al povestii.

Taie văzduhul plutind
Razele soarelui — spade,
Taie văzduhul plutind
Stoluri de păsări nomade.
Ţară, în gînd te cuprind..
Bruma sau liniştea cade.

Ceaţă albastră în rad,
Seamănă oamenii grîne,
Ceaţă albastră în vad —
O, dimineaţa de mîinc !
Frunze metalice cad
Aura toamnei rămîne.

SĂLCII DESFRUNZITE

Sălcii desfrunzi le lîngă Olt aşteaptă,
Soarele în ramuri trece spre apus —
Mai aud prin aer păsări. Şi se-ndre&ptă.
Plopul cu o lance stăruind în sus.

Anii me'i ia suflet patimi noi deşteaptă,
Cînteeele toamnei iar mi te-au adu-» —
Sălcii desfrunzite lîngă Olt aşteaptă,
Soarele în ramuri trece spre apus,-

Caut umbra verii coborind o treaptă.
Cîte văd "alături, este sunt sau nu-s...
Apa reînvie fiecare şoaptă
Din iubirea noastră care n-a apus.
Sălcii desfrunzite lîngă Olt aşteaptă,.

OCTOMBRIE

I

f e t '*> i ' ' > < i n
Lu fii u u i ' titC uî 'î l l ii
(u f i t C ' ' '' " '

TI

•Privesc după-amîaza peste oraş, fiâralnd.
De pacea care stăruie. în cîmpurw

Parcă demult n-am auzit chitind,
Parcă nu m-a întîmpinat niciodată
Atît dc-apropiat iubirii mele,
Vreunul din aceste anotimpuri.

Iîl

nă tmgei caire toamnă tiist.
*- J a., i. .. i < ii -
i i ! J > ~ < ' 'l ^ C i l
în 1
Nu- 1 } o ➢ t i 1
De i i K r b^ im o i . J^>
T >: o U
i » ' „ ă i .

IV

1 e-i 'oa, ele ! Şi iată
I d l C i iriAuoi-ă cum răspîndeşte-n zare.
" i i rJ i i ""i mai -> mai bogată,
, ("ic ti i °i de culoare,
A c i i ij -' i pui. IPAi m, draga mea,
' A , i- . <i rio om d umurile toate
.mi cu mmura-i grea,
j j i i l şt- jb ii Io străbate.

Te uită doar şi nu rosti cuvinte,
Nu moare nimeni, inimă vioară —
După avînlul verii şi patiroa-i fierbinte, •
Un dor de somn în plante se strecoară.
Culori de basm în frunze — şi-nchide codru] bîînd
Pleoapele. Şi iarba adoarme legănată
Î3e vîntul lin. Mai lin, mai liniştit trecînd
In raze, amintirea se arata.

V

pe drumuri multe, departe-arn fost
mai
5^ Olt puhoaie de ape tulburi, Casa
D< 7 i i val 2. Şi parcă doi copl
TiLuid -w- " r i fest prinşi cu plasa,
u i * i d s duo subţire
A i Mi tiesdit înaltă,
<• .a începe să respire
J L Î i i e i p i i lamuri laolaltă.
PL- i î c' tî ron i ni amintesc, de nori,
b r " i c şi do spectrul iernii,
n pi -nt iu stolului de ciori
C L c i pl îs T hmc de vecernii,
C. ^ t i io adate de mizerii,
i ndate în noroi ;
a destrămarea verii
301 i de-ntoarceri înapoi
>st. Sunt doar în amintiri
n i — sc desfrunziră anii...
c i im | ijciii subţiri,
nu platanii,
- " uri ard în zare
i m r~i, mai luminaţi —
i UT t u si de culoare
f b mior Carpaţi,

VI

IL >i m c , draga mea,
i c j ' t t. a naturii,
î mama toamnei grea,
r» i i\ ni plutesc vulturii,
i liniştea din jur...

Auti ? E seva-n arbori, .e fiecare rază —
Şl dincolo de-al toamnei cețos şi stins contur,
Semințele-n țărîrtâ sînt vii şi germinează,
Şi chiar la pieptul meu cînd intimi •
Simți dorul adiind în răsuflare,
De parcă-n noi, în arbori, în ierburi şi-n. eîmoiî
Pândeşte primăvara viitoare.

©|NC0L0__DE JAfrNA

ilfk

MELODIE DE PRIMĂVARA

Primăvară ! au spus încet florile,
Ivindu-şi culorile dintre omături tîrzii.
Primăvară ! strigară cocorii,
' Plutind în şiruri înalte —-
\ Peste cîmpii.

Primăvară i murmurară pîraiele repezi de îmmie
Pădurile grave, cărunte,
în hora frunzelor încep să se prindă.
Primăvară S a spus vîntul, sălciilor —
E timpul să vă scuturați pletele roşcate
Şi să vă priviți în oglindă.

Primăvară ! se gîndesc oamenii,
Privind cerul albastru şi clar —
Plugurile se urcă în car,
Ogoarele nesfîrşite tresar,
Aburii se-rnprăştie prin iarba trezită.
— Cine va. cînta un cîntec frumos
Pentru cea mai frumoasă iubită !•

Primăvară ! un murmur universal —
Pe acest emisfer, primăvara !
E cineva care vine pe drum de departe,
Şi cîntă mereu
Anotimpul şi țara.

.CAIATORI'E IN .APRILIE

într-o necontenită călătorie
Străbat pămîntul în lung şi în lat
De demult, sau dintotdeauna poate,
Acest destin al drumurilor,
Neamului meu de poeți i-a fost dat.

Poposesc pretutindeni, prin ţări de departe,
dc-aproape,
Şi aievea — dar -mai .cu seamă în gînd
Acum aprilie prinde su dezgroape
Trandafirii şi viile —
Iarna s-a stins în păduri.

Țarina respiră prelung ;
Cu pleoapele grele de somn, încă doarme.
Aud uneori un zăngănit metalic,.
-.....Sunt piugurile^mi spun —
Dar alteori zăngănitul jpare ide arme,
Şi arbori de .ceață-^şi resfiră, coroanele,
Şi simt în văzduh ceva de minciună, de
moarte,.:
Atunci, fără să vreau,
Duc mîna ia pumnal
Şi plec întristat mai departe.

Nu-mi place să traversez
Asemenea locuri —
Nici chiar cu gînclul
Nu-mi place să le străbat :
Nu-mi plac oraşele voastre nesigure,
Cimpul -magnetic al nopților vestice,
Cînd peste ruinele zilei se-aude
Uzina de arme, vuind înfundat.

m
I

Călător fără gînduvi ascunse,
Pe nimeni nu vreau să lovesc
Şi să mint —
Dacă noaptea sau primăvara sînt beat uneori,
Sînt beat de furtuni, de imagini, de ritmuri,
Nu de războaie barbare
Şi de absint.

Ap/die sin.e-ir m zarea lummn
Piaptănă săicii aiDasxre si verzi —
Cit e de brae sa alergi preiucmdenî,
in oceanul aeesiut pamint
Să te pierzi 1
Numai oraşele voastre nesigure,
Cu uzine de arene care gem îmundat,
Liici chiar cu vtsul. cu g'.ndul,
Nu-mi place sa le străbat.

PRIN PĂDURE PRIMĂVARA **ŞI** IARNA

în lunile de iarnă Ueeînd cu pasul rar
Vezi arborii pădurii cu-nfăţişări egale —-
Uscați ori vii — cu toții asemenea iți par
Cînd neaua ii ascunde sub aripile sale.

Dar cînd de primăvară adic-nlliul vînt
Şi-n ramuri seva suie — şi mugurii deodată
Deschid ochi verzi şi limpezi rotind» peste pămînt
întîia lor privire de pasăre mirată,

Atuncea prin pădure deosebeşti uşor
Uscații arbori — care par schelete —•
îi vezi mişeîndu-şi creanga în ritmuri desuete
Streini de primăvara ce arde-n jurul lor.

CÎNTEC DE SEARA

Cade seara ca o ploaie străvezie,'
Mii de geamuri mă privesc pe-aceste strâsi
Cade seara ca o ploaie străvezie,
Mii de geamuri mă privesc şi mă îmbie —
Amintire, tu mă cauţi şi mă vezi,

Cădea seara şi pe-atuncea ea şi-acum,..,
Mii ele geamuri fără flăcări în orbite.
Cădea seara şi pe-atuncea ca şi-acum.....
Case mari plutind prin nopţile de fum.»
întindeau, ca orbii, manile trudite,

Nu treceau pe-atunci cocorii către nord,
Sau treceau ascunşi şi nevăzuţi de nîrne
Nu treceau pe-atunci cocorii către nord ;;
Avioanele cu armele de bord,
Duhul morţii-1 răspindeau din înălţime.

Au murit acele vremuri, au murit,
— Ce mai vrei cu trupul tău, frumoasă seară*t*
Au murit acele vremuri, au murit —
Dar Austrul vine lin din asfinţit
Şi-mi şopteşte că mai au pînă să moară.

Primăvară care bîntui în cîmpii,
.Frate bun mi-e cin' se ia cu mine bine —
Primăvară care bîntui în cîmpii,
Ci duşmanii care-mi vin nu pleacă vii ;
Eu. aici am fost demult — si voi rârnîae,

Trece Someşul vuind ca un torent,
Pe sub poduri mari de piatră se mlădie
Trece Someşul vuind ca un torent.
Mii de geamuri strălucesc incandescent,
Cade seara ca o ploaie străvezie.

CLIPA CARE TRECE ŞI DISPARE

.Clipa care trece şi dispare
Seamănă cu florile de măr
Ce-şi deschid corola sclipitoare
Iar apoi se scutură şi pier.

Viaţa lor rămîne mai departe
Peste -primăvara care-a fost
Fructele pe crengi rămîn- s-o poatîe.
împlinind al florii veşnic rost

Şi cînd toamna galbenă străbate
Legănîndu-şi arborii în vînt,
Cad încet seminţe colorate
încolţind în tainicul pămînt.

PLOI **DE** MAI LA CLUJ

Plouă la Cluj în luna mai,
E cîntecul pe care nu-**1** ştiai
Dar în oraş sunt multe flori frumoase
Pe străzi, în inimi sau în case.

Noi ne-am deprins demult aşa
Cu ploaia timpurie,
O aşteptăm ştiind cînd va zbura —
Peste oraş o aşteptăm **să** vie
Ca o fată aibă ori cenuşie.

Pentru îndrăgostiţi adesea ploaia pare
Mai despletită, mai apăsătoare,
Dai- cum ar fi, s-au învăţat şi eî -•»

Ochii lor simt soarele fără-ncetare
Chiar clacă norii se adună grei
Ca nişte păsări amenințătoare.

Adesea ziua, alteori în noapte.
Ploile cad încet ca nişte şoapte,
'. iuțind picuri colorați în văzduh
Ca o poveste de stuh.
Sh ! dar uneori, uneori,
i circii
diavolii umblă prin. nori.
Fulgere mari îşi împlintă ivi cer
Halucinatul lor hanger
Şi ploaia cade
Cu mii de suliți şi spade,
îtătînd prin noapte păduros şi greu
I.a poarta oraşului.meu :
— Deschide ! Deschide !
Copacii înălțîndu-se -parcă ar rîde,
Turnurile Clujului se clatină cenuşii
Sătînd orele tîrzii,
Şi clopolclc-nncbunind ele tramă.
Parcă se tînguie şi blestemă şi cheamă.
Alunei, draga mea,
Mi-amioLese, ne spunea
Bunica : tăceți şi dormiți,
Ssst ! n-uuziți ?...
Şi ne spunea că în astfel de vreme
Cînd e noapte şi tunetul geme.
Desprins din. seculara-î. depărtare,
Pe calul lui de bronz, uriaş
Craiul Corvin Mateiaş
La miezul nopții trece prin oraş,.;

Dir ploile în Cluj prea mult nu tin,
.1 A-n se topesc ca un cîntec
•v^aele iese- iar şi-i atît de aproape
Do parca pluteşte pe ape,
toate sunt **limpezi** şi **clare**
< .ulucind umede-n soare.

Un timp şi cerul e senin, curat,
Iar florile cresc ca nişte cupe de rouă
Aduse din codri nouă —
Tremurate flăcări par teii şi duzi»
Uneori chiar cerul de curcubeu e brăzdat
Dar noi nu ne îmbătăm cu iluzii
Noi ştim că iar o să plouă.
Că plouă mult la Cluj în luna mai.

Ci tu ascultă atonią al ploilor grai,
Uite ce negru părul tău îmi pare
Cînd norii noştri se adună-n zare
Şi ochii ce adinei, şi ce frumoasă
Mi-apari în ziua asta ploioasă.
Şi-am să te duc în curînd
Să vezi şi să auzi crescînd
Grădinile cu flori —. O. florile,
Cum îşi aprind la noi, în Cluj, culorjlo,
Florile, florile noastre,
Roşii ori verzi, galbene ori albastre,
• Crescute din ploi
Pentru tine, pentru toți, pentru nor

Ascultă lumea ploilor do mai
E cîntecul pc caro nu-l sinii.

SALCÎMI

Salcîmi, arbori de cîmpie ,
Cu flori albe năpădite de alome,
Voi îmi amintiți copilăria,
Voi sînteți frați cu mine.

Acolo pe malul riuiui,
Şesul întins, cireada de vite —
Un copii desculţ alerga
Cu picioarele prin mărăcini rănite.

O, drumuri lungi şerpuite prin iarbă...
Mai trăiţi salcâm, ori aţi fost tăiaţi
Cmdva-nlr-o iarnă cu zăpezi si viscol,
t rati *m* mei, fraţi ?

Poate, dintre toţi numai eu
Am rămas să port veşnic florile voastre
Scuturindu-le, scuturîndu-le
Albe, sub ceruri albastre.

Caci sufletul copilului de-atunci
Adeseori învie-n mine —
Salcîmi, arbori de cîrapie,
Cu flori albe năpădite de albine.

APELE CRESC

Apele cresc în albii şi trec
Peste cîmpii, prin oraşe de piatră -
Apele cresc anunţînd primăvara ;
— Departe de noi o haită de clini
Se-aucle uneori cum latră.

Prin inima fetelor trec presimţiri
Bâtrînii privind spre cer aşteaptă cocorii
Puten nedesluşite în oameni învie';
~~ °eparte de noi o haită de dini
Se-aude uneori lătrînd a pustie.

Dac primăvara nouă
Ku ţine seamă de haita lor —
Soarele tot va răzbi prin ceţuri obscure,
'Vine timpul mare, copleşitor, . .
Peste oameni şi cîmpuri, peste ceruri şi ape.
Peste pădure..

Cine va îndrăzni să tulbure
• eastă nouă primăvara —
c:u vuiet de explozii demente.;: , ,
Cernea să se-astearnă peste iarba abia mve^e.
n..,. ' . îndrăzni să trtmll& un glonţ UCiga*.
la pieptul ciocîclici care suie

O, de va fi cineva,
Sâ tulbure -bogata noastră pace,
C!t* fluierat de bombe asasine —
Vom şti să-i înălţăm un rug enorm
Si noi
şt marea primăvară care vme,

DII ICOLG DE IARNA

C ad cerul prin ianuarie se-acoperâ de nort
fulgii ning şi neaua începe să se-aştoamă,
\i place să-rai închipui uneori
? se petrece dincolo de iarnă.
Urnei din faţa mea parcă dispare
Zăpada care bîntuie pe străzi
Şi fiecare fulg schimbat în floare
Mă poartă-n lumea primăverii care
Trăieşte peste marile zăpezi,

Văd ridicîndu-se copacii din cîmpii
Să-şi scuture coroana de omături,
Să se privească-n ape străvezii —
Şi fiecare-şi spune : Ce somn adînc .dormii !
Şi-n înălţimi .cocorii plutesc trăgînd în lături
Perdelele de nouri cenuşii.

O, fluturii se-aud în crisalide
Si vîntul primăverii cu nevăzute mîini,
Prin saie se opreşte şi deschide
Porţile mari de lemn albit de ploi
Ale staţiunii de maşini.
Şi-n .zare
Pe cîmpuri negre au pornit tractoare
Alăturea cu ultimii plăvani
Si seve din pămînt înnoitoare,
în arbori suie, desehizînd spre soare
Florile primăverii şi ale-acestor ani.

—• Dar fulgii ning întruna ca fluturii, afară -
De ţara Domelor îmi amintesc, demult...
De mii de ani Rarăul visează primăvara,
Cînd viscolele iernii prin codrii lui cobeaiă
Şi clatină copacii pc care îi ascult.

Asemenea şi mie, cînd fulgii-ncop să cearnă
m place să-mi. închipui uneori
Lumina primăverii de dincolo dc iarnă
Ca soarele ivindu-se din nori.
Şi-mi stăruie în preajmă un cîntec .şi-1 închin

Acestor zile care trec şi vin
Cu seva lor suind înnoitoare —
în. visul meu şi-n ramuri de meri sau. de castani
Văd dincolo de iarnă puzderie de floare,
Florile primăverii şi ale-acestor ani.

LEGĂNARE DE RAMURI IN MAI

1

Aripa străvezie a viatului de mai
Lin se mlădie-n.aer şi leagănă-a lumina
Aceste flori şi ziua pe care o aşteptai
Din cerurile vaste, uşoară, să revină.
De-acum e primăvara aproape de. sfârşit
Şi trec petale albe-n văzduh, ca primii fluturii
Dar fiecare iarnă prin care-ai rătăcit
îţi lasă-n piept o floare pe care n-ai s-o scuturi,

i i

întind încet o mină să simt în palmă boarea;.
Să prind petale, — poate pe-aîci pe undeva,
Oîndva-ntr-un mai îmi pare, plutii .cu migratoare» •
Iubire. Şi aroma din vara ce venea
Tîrzie şi domoală, e-asecaşi care lin,
Mă-nvăluie în valuri crescînd de nu ştiu un&^
De-mi parc că o fata morgana de jasmin,
în pieptul meu şi-n suflet balsamul şi-1 ascunde
Deschide ochii iarăşi, doi ochi. venind din vis,.
Doi ochi să se deschidă imenşi, privind spre vară
Şi-n irisul albastru al cerului deschis
Această legănare de ramuri să dispară.
Deschide ochii iarăşi tu care-ai fost pe-aicL:
I "otarul primăverii prin ceaţa ta străbate»
Pleoapele de umbră încet să le ridici
Ciad roluri de petale din ramuri legănate
Zburînd, rămân în aer. în ochii tăi îmi place
Să urmăresc destinul acestor roluri albe
De flori — şi să-mi închipui că. fiece petala
După ce .rătăcind prin văzduh
Va simţi oboseala şi somnul —
Va coborî po sinii tăi uşor,
Ca fluturii atraşi de lalelele galbene..; ;
Şi-n pacea deplină doar vîntul do mai
Va legăna pc cer aceleaşi ramuri,

II

Ce mari crescură frunze-n arțari S
Nu mă gîndeam să crească așa de mari — și-așa da
Curînd să-mi vină-n suflet un dor de cîmpuri mari,-'
De țărmuri peste care în falduri marea cade.
Mi-ar trebui aripa acestor reactoare
'Prin țara fără seamăn a stelelor să tree,
Să simt vecinătatea exploziei solare '
Și-n spațiul nesfîrșit să mă înec.
Va fi eîndva... Dar iată cum toate se alina
Pătrunse de iubire — și se deschid vibrînd,
Șt ramurile, vîntul le leagănă-n îumlr-.â,
Pk?eîn.du~le deasupra zilei, blînd.
Nu, n-aș putea sâ plec — e-atît de~aproape
Această legănare de ramuri și de flori,
De-mi pare că eu însumi, pe malul unei ape
Acoperit de i'runxe mă leagăn uneori,'
Acum. pe trotuare petalele se strîng
Și vîntul le rotește purtîndu-le de-a valma —•
'V îaîndu-rnă departe, rătăcitor prin crîng,
Străbat pe bulevarde și deslușesc în calma
După amiază, rostul atîtor întîmplări,
Văd anii cum trecură prin zbuciumata viață,
Ca printr-un cîmp de luptă, strămoșii mei călări,-
Cu-armuri de zale dispărînd în ceață.
Nu, n-aș putea lipsi de-aici prea mult,
Aș reveni pe-aceste pămînluri de orhmdo,
Să dorm și să știu că deasupra
Se leagănă pe cerul primăverii
Ramuri prelungi
Care-și scutură floarea de mai —
Să dorm. și. să știu că deasupra
Se plimbă-n amurguri de jar
Un tînăr așteptînd o fată —
Să dorm. somnul lin al cîropiei
Din care nimeni nu se-ntoarce niciodată.

1%

IM

• Ariou străvezie a vinlului de mat
vt.î« si%.miadie~n aer și îcaganu acc»to
Ti.vlourirfoare ramuri — gingașul evantai
. »....,v.,..r: o it.» pj\c»...
' i . ' \ -cd ' a'm'"tt *>t fi ' . * .. pi p'.
tu ; i i ,i \' \ % ' ui " i -
/ i ct t' \ κ < * a Șt ii i'i i gu l* , -idrept
' hui î ı t i l i Ca < i' l 't
" i. ' <, a îl ' O \ li l - u eb i x'\" 'rtS..,.
i i r i p n,ul sa v a i di 'ti.' ' i
• V •,% i • i> pasăre, și-un cer imens
• " 4 ' tir*"*j e' ƒ\- e si gnl o si 'i io tî-
.,' ... ...» k*-"» -7->VC V'1* U')'"....' o-1-V'
..... ,..i.AuL meU ea pL..u,, ,.>.lt.u,
>, i j ➤ p i_i н k a, i ,
l re l i n i i ' \ UC(.Ct . it
i . l i , i > H 4 C e l l i (u
'" - ' » v mm-P "cd'%m ie< i i u - ' '
e.rrri ui; zina ama. ivutdu-se tun nor
•-n disparmd m lacuri nemișcate.
«Tcean»! maițimu cuprinde și acum
tt .. l... .i..p.i..,. a ii cia a, olmul
t >u U io (inii i u.u iod t i drum,
i i , i i un i i n n dt slu < c dt i nul
'*' m i)d •< ic an sund -—duu tun ude eeer.i
'Abia foșnind se datină, si-ad.ie
. wiUir.rea «o deiîarte c;i caro mai aeswiH-m
H I . vuit nr mai, padina mea tueo.e.
. ,-)-.. Ltnee .. .eupăre ue nvUruMiiul roi
' t a ,i > c t e < ed I iu.
p (t is U p un |i i • t
* > 1 ' A'

— D E SOMEŞ

PEISAJ ÎH APA

" r 3 r m în *oglinzile* rîuîiîL
mereu.,
:e mereu
' ' încetineală un cîntec,
lung străbătut
i
~ **i îriei.**

Mă uit în apă şi văd :
Fumegă norii ;
Mă uit în apă şi văd
Podul cu toţi trecătorii —
Apoi mai departe, răsfrînte în apă
Coşuri înalte înnegrite de fum
Şi negre depozite de cărbuni
Şi depozitele de cherestea, sclipitoare şi albe.
Mă uit în apă şi văd
La gea rilc
rv,H . ' lin e i care aru a r x m ç ă în rîu
Coj ao cartof! sau frunze de morcovi
tj^iu C0l0rate spre care înoată "
ieştii verzi ai adîncului —
iVia uit în apă si văd
Cerul de iunie
Odiîmindu-şi fiinţa în oglinzile riului...

Şi apa Ie spală mereu
Le spală şi trece mere:

DUPA-AMIAZA FOBURGULUI

Un galben orizont căzut departe
Peste maidanul năpădit de ciulini
Copiii se opresc din jocul lor,
Ascultă şi privesc spre fumul negru
Al unui tren — şi iarăşi alergind
Se-aruncă la pămînt,
Lipindu-şi urechile de iarba prăfuită
Ah, cc mai duduie pămîntui,
De parcă tună undeva în ceruri,
Cînd ceaţa de sticlă a ploilor
în zori toride o goneşte vîntul.
Petalele dulci ale unui salcîm
Se scutură încet pe caldarîm,
Se scutură şi-n pieptul meu — a cita
Ce vară şi ce pasăre coboară ?
O adiere oare sau un zbor e
Ce leagănă lin în văzduh
Sfori lungi cu rufe multicolore ?,
Nu te opri —- de după colţ
Apar maşini basculante,
Trezind cu roţile lor puternice
Praful maidanului. Ţipă striviţi
Ciulinii ce creşteau netulburaţi.

Şi-n timp ce cărămida se descarcă
Atît de roşie, pălind că arde,.
Foburgul moţăie pe-acopcrişurL,
Yisînd fosforescente bulevarde.

SEARA SE-NTORC OAMENII

îvu vă mai spun nimic —
în clipele cînd se revarsă pe străzi
Torentul celor care trec spre casS,'

Las' si vă-cînte-n locul .meu. mulţimea,
Ca o pădure, pe-aie cărei strune-/
Furtunile de primăvară-şi Iasă
Din zbor înalt, cîntarile nebune.

Mu pot să vă mai spun' decît atît:
Deschideţi uşor, deschideţi liniştit,
Deschideţi fără zgomot o fereastră
-Şi ascultaţi aşa eum ascultau
Femeile, vuietul mării,
Cînd iuncemd pe' valuri, în amurg,
Din ceaţa se-rrtoreeau corabie; ii.

.ţ.n fiecare casă sc-ntOaree cineva
După o zi de muncă. Şi e seară,
Uşa se deschide eu un cîntec abia auzit,
Pe fruntea alba un sărut coboară,
Ca un fluture lin pe o floare de vară..
„e bir, cînd amîndoi sînt tineri.
3i nici unul n-a- cunoscut
Răceala zăpezilor vremii...
Dar şi atunci cînd. te atinge iarna
Mai poţi vedea în faţa ta departe,
Mai poţi rămînea eu privirea pierdută pe cer
Urmărind formele schimbătoare-ale norilor
Care seamănă cînd eu un cai galopkd
în văzduhul albastru,
Cînd cu profilul unui. prooroc
Pe caro rnoart.ea.~l uită în pustie.

E seară, spun — şi clopotele iarăşi
Se clatină in aer. Nu vă mai spun nk
E ceasul cînd se revarsă pe străzi
Torentul celor care trec spre casă.
Acum vă cîntă-n locul meu mulţimea,
Ca o pădure pe-ale cărei strune
Viaţa mea încet, încet îşi lasă.
Din zbor înalt, cîntarile nebune.

ACESTE LUMINI, ACESTE PIETRE

Pe bulevarde farurile ard
Şi ling pavajul. Şi plutesc
Prin noaptea oraşului, densă,
Prin marea de lumini tremurătoare
Ce mă-nconjoară pretutindenea vuind
Din valuri nevăzute şi amare.

Mu vreau să tulbur pacea stelelor.
f'u capul ridicat peste clădiri
Adun în privirile mele
Aceste lumini care sclipesc,
Care apar şi dispar — care par uneori
Ochii cuiva, ochii multora, multora poate
Aceste lumini pentru mine sînt vii,
Viaţa lor în ochiul meu se zbate.

Mă duc în cartierele de jos
Şi-apoi pe riu urmărinclu-i cheiul îngust
Şi sus pe străzi ascunse între arbori
lîăirîni şi plini de somn ---
E-atita piatră grea jur împrejur ! \
Şi totuşi parcă pietrele respiră
Şi parcă toate se răsfrîng în lumea lor,'
încît adeseori trecînd pe caldarîm
Simt sub paşii moi viaţă
Aşa cum în copilărie
Mergeam prin lunci de salcie
Care pluteau în ierburi mari, ea nişte nave
Şi-mi părea rău cînd striveam în picioare
Flori galbene eu suflete firave.

Aceste lumini, aceste pietre
Au viaţa unui arbore înalt,
Au sufletul delicat al cocorilor care trec
~- îi auzi? -- spre ţărmul Mării Baltice.

Nu prea departe, nu prea aproape
Oamenii pun dinamită în munți,
Sau poate-nalță ziduri de beton •
Şi apele se prăbuşesc sonore
Mugind în stăvilare,
Răpind silueta de fum
A cometelor palide,
Rostogolind în prăbuşirea lor
Imaginea pădurii răsturnată.

Şi-n nopți de iarnă, zburătorul vînt
îşi plimbă degetele-i lungi
Pe sîrmelc electrice din .şesuri,
Peste ghitara lor halucinată...

Şi toâie-ajung spre seară în :oraş —
Aceste lumini, aceste pietre
Sînt vietăți de axi şi dc-aliădată.

SCHIȚA .DE PEISAJ

Stau fabrici mari cu frunțile umbrita
De fum, şi rezemate peste nori.
Convoaie trec de oameni, nesfîrşite
Prin porțile deschise larg în zori.

Omul atinge fierul adormit,
Viața lui îl face -să tresară,
încet-ăncet -maşinile-au pornit
Ca trenurile cînd -pornesc din -gară.

întîi un murmur țe <deşleap.tă-n hale,
Ca din adînc ^venind sneeoriteitit,
-Apoi «-nviorare de metale,
Un joc, -un zbor feledtric a sclipit,

Şii vuietul loveşte pădurea de. granit.,
Şi$ teate-ns preajmăs fluieră: şi, cîntăi...
Boar turnurile: roşiii se-nalța. liniştit.
Ca nişte arborii cu. coroana frîhtăs.

LA NORD DE SOMEŞ

Ce vrei să-mi spui, pădure clin nord, ce vrei să-mi spui ?
Cu negre ramuri noaptea se clatină în zare,
Se-apropie oraşul încet, cu viața lui,
Venind mereu spre tine ca o armată mare.

Luminile-rachete brăzdează anii mei
Şi anii tăi pădure din nord, — şi peste toate,
Vibrează mii de fire şi se aprind seîntei
Şi-ntinderi mari tresar electrizate.

Vin noile oraşe cu vuiet greu, aton ;
Făptura ta pădure din nord, — legendă vie,
Cînd flori incandescente de vis şi de neon
îşi vor deschide noaptea corola purpurie —

Se va muta în ziduri, va trece-n viața lor,
In hale uriaşe, pe vaste bulevarde —
Precum în mine timpul venind biruitor
Aduce peisaje de dincolo de moarte.

Vei respira, pădure din nord, în ritm egal,
Vei creşte primăvara în suflete şi-n ramuri,
Şi toată aşezarea de zid şi de metal
Cu flăcări vegetale va tresări la geamuri.

:.,Mî-e sete — roua cade — şi-n preajmă nimeni nu-
O linişte pătrunde prin noi ca printre astre,
Ce vrei să-mi spui, pădure din nord, ce vrei să-mi spui
\m noile oraşe pe drumurile noastre.

PESCĂRUŞII

PESCĂRUŞII '

Pescăruşii răsar dimineața din apă
Ca nişte nuferi ai mării ;
O clipă plutesc po-ntinderi albastre
Şi violul apoi le răpeşte petalele albe
llolindu-le prin aer sclipitoare,
Apropiindu-le de valuri
Şi iarăşi ridicîndu-le-n văzduh
Pînă sus' unde orice făptură dispare.

E țărmul galben — şi din larg
Vin valuri străvezii şi amare,
îneot-încet îmi vor pătrunde-n suflet
Cetățile lor călătoare.

Cine mai ştie eo drumuri
Am eoborlt de la nord
Ca să colind rătăcind
Pe nisipul fierbinte...
Acum aş vrea să uit orice mişcare,
Aş vrea să tac, să nu mai spun nimic —
Cuvintele mi se topesc în valuri
Făeîndu-le şi mai albastre —
Acum ascult în ritmul mării glasuri,
E-atîta paee-**n** preajmă'— doar pescăruşii
Sclipind între apă şi cer,
Mi-adue iarăşi, aminte de timp
Şi toate ce troc înainte.

Vine seara — şi marea,
Rostogolind talazuri pe nisip,
Respiră mai arar, mai depărtat.,:
Şi vin din larg pescarii obosiţi
Vîslind încet pe apa care arde
Atinsă de amurg,
Cîntînd un cîntec despre fete şi sălcii,
Ridicînd din cînd în cînd spre cer
Chipuri bărboase şi roşii
Ca tufele de trandafir sălbatic toamna.,;
Apoi vine vremea cînd toate se sting
De parcă se scufundă lin în mare
Şi vîntul iar coboară petalele de nufăr
Iar stolul pescăruşilor dispare.

#

NOAPTEA, VÎNTUL DE MARE

Privesc orizontul de noapte al mării
Şi vuietul egal îl tot ascult.
Abia se desluşesc în depărtare
făpturi de beznă şi sclipesc lumini.
Sînt vasele ce trec spre Istambul —•
Sau poate văd aiurea, şi e vîntul,
Care dansează singur pe valuri undeva
Luînd înfăţişări înşelătoare.
— Da, vîntul e, nu poate fi decît. vîntul,
Vîntul de marc.

"
s

Noaptea vîntul dc mare umblă în larg
Ridicînd din valuri făpturi felurile ;
Uneori parcă vezi un. convoi de. delfini
Cu spinările negre —
Ivindu-se pe rînd şi dispărînd —
Alteori nave. ciudate apar,
Profiluri de umbră ce lunecă peste
Mereu călătoarele valuri —

Sau poate-o lumină răsare
Şi piere stingîndu-se-n ape ;
Noaptea, vîntul de mare
Ia uneori chipul acelor corăbii pierite demult,
Care dorm legănînd în adîncuri ,
Grădini scufundate —
Noaptea, vîntul de mare
Ingînă adesea chiar voci,
Voci ale celor iubiţi,
Ale celor trecuţi fără timp
Prin furtunile verzi ale toamnei.

Dar oamenii ţărmului .ştiu, nu tresar
Cînd pleacă şi vin înapoi,
Cînd «os năvoadele grele
Sau urcă s-aprindă luminile farului ;
Privesc orizontul de noapte al mării
Şi murmură-ncet fiecare : — E vîntul,
Nu poate fi decît vîntul,
Vîntul de mare.

SOZOPOL

Sozopol, Sozopol, oraş de pescari,
Casele sunt de lemn, luarea cîntă,
Zboară păsări albe şi mari
Pe cerul albastru, în linie fiinţă.

Corăbii se leagănă-n liniştea serii,
Pescarii sunt gata — o noapte-i desparte, _
Mîine-n zori un vînt, vîntul verde al mării
Va bate purtîndu-i departe, departe..»

Străzile înguste — smochinii tremurând
Neliniştea frunzelor, şopotesc agale,
O fată frumoasă, o pasăre, un gînd
Visuri de miazăzi — melodii orientale.

Ce frumoasă mare ! Blestemat de frumoasă !
Amurgui arde intre apă şi cer
Şi razele-i păsări cu-aripi de mătasă
Flutură roşii în zare şi pier.

Oraş legendar ce cu dinadinsul !
Curţi călătorilor din flautul mării vrăjit,
Oraş cu albastre golfuri şi insule
Cu ţărmuri de piatră şi stînci de granit,

Pescarii tăi cîntă — mîinc-i ziua plecării,
Mune cînd răsăritul pe valuri va arde,
Mîine cînd un vînt — vîntul verde al mării
Va bate purtîndu-i departe, departe...

ŢĂRM SINGURATIC

O plajă fără margini, şi în zare
Stă marea aspră, întunecată şi grea.
Nimeni nu trece — nimic nu' tresare,
Toate sc caută-n inima mea.

Pe nisipul întins cresc spini.
Spini cu frunzele grele de pluş
Şi cu flori cle-o aromă ciudată"
Şi răsar scoici albe, sidefii,
în care marea şuşoteşte cîteodată.

Bărci mari şi negre se-nşiruie pe ţărm
Ca nişte delfini adormiţi —
Mai departe pustiul străbate,
Şi tăcerea ca o ceaţă nevăzută.
Plutind din larg se-aşează peste toate.

Seara ce trebuia să apară n-a mai sosit.
Să mă-ntind pe nisip, în această privelişte
Vreau să mă ascund undeva, să mă pierd.
Iată, spinii au venit lingă mine
Si florile lor albe făra rost le desmierd,

De-acum lăsîndu-mi pleoapele
Ca două scoici să cadă,
As putea închide ochii — nu mai am ce vedea..
Toate rămîn doar în vuietul mării,
Toate se caută-n inima mea.

RĂSĂRIT DE LUNA PE MARE

Ce luminiş pe boltă deasupra mării- n zare !
Abia văzut — şi totuşi c parcă cineva,
E cineva acolo — o pasăre să zboare,
Cu aripi de lumină trccînd prin faţa mea —

O fată să-şi ridice obrazul auriu
Din apa-ntunecată — o fată sau o floare
Sau cineva pe care doar valurilc-1 ştiu
. Şi-i mistuie făptura în apa călătoare.

O clipă luminişul e mai înalt, mai pal,
Şi-ncct din mare luna — o amforă clină,
O amforă de aur răsare şi se-nclină
Şi vinul se revarsă trccînd din val în val,

Şi curge peste valuri ca peste trepte vii
Şi-adorm — şi-n vis îmi pare că propriul meu craniu
Din orizont revarsă pe apele pustii
O dîră de lumină spre ţărmuri de uraniu.

VALURILE ŞI NOAPTEA

I

Pă'runde-n mine marea ca-ntr-un liman deschis
Şi valuri după valuri aduce de departe —
Să nu mai dorm., să umblu, să rătăcesc,, mi-am zis,
Deşi e întuneric. La ţărm meduze moarte
Sclipesc fosforescente — şi iar îmi vin în gînd
Coliba zburătoare şi viscolul din Iarnă,
Pădurile-ngrozite pe care, hohotind,
Le străbăteam — uitarea nu poate să se-aştearnă,
Nu poate să dizolve puţin cîte puţin...
Port azi această noapte. în ochi şi-mi pare bine
Că valurile care vin şi vin
Din larg, îşi Iasă viaţa şi umbra peste mine.
Mi-ar fi plăcut o vreme să locuiesc aici,
Să văd mereu această apă verde,,
Să văd venind asupra mea aceste valuri
Asemenea anilor care- vin şi se sparg
în pieptul meu. ca într-un ţărm de piatră.
Ceasuri în şir aş fi stat să le număr,
Să-mi pară că-s bătrîn, mai bătrîn decît marea,
Mai bătrîn decît nourii albi
Care trec liniştiţi spre Bosfor —
Şi-apoi scuturîndu-mă. repede,,
Mi-aş fi zvîrlit în mare vîrsta,
Ca pe. un scut de aramă coclită,
Şi. tînăr iar m-aş fi pierdut în unde
Alunecînd prin apa străvezie.

Dar m-ăm născut la miazănoapte, eu7
Şi . . .ele iernii m-au legănat, nu marea—•
Pădurile pe dealuri îşi clătinau mereu
Coroanele de umbră, luînd înfăţişarea
U "Er imense herghelii de cai
Cu negre coame răsărind în sare
C;nd ce; ui şi văzduhul pe care-1 respirai
Lovi le de amurguri, ardeau strălucitoare.
V) p'slc toate rătăcea un vînt
P. i »h..i umerii şi sărutînd frunţile triste, umile,
D » m''îdînd întîrziatcle flori de salcîm —
Sufletul singur mai stăruie,
Sufletul singur cofoorît în izvoare
F. chipul meu pe care-i mai privesc,
Ch'rtul 'e-atunci din zilele acelea
I "'? tară urmă
In ceata galbenă a frunzelor de toamnă, \

III

îAVK aguriie tea! o prin care-am poposit
Răroîn. rămîn în mine ca nişte vechi amprente ;
Chiar şi-n aceste ceasuri cu somnul risipit
î"' vuri, văd imagini sclipind fosforescente,
Şi noaptea care trece încet, stăruitor
A'-ează peste mare corole uriaşe,
De flori şi dc-ntuneric — şi pata unui nor
Deasupra mea îaiîrzlc prea mult.
Aud vi îind
Adinei şi grave sunete — ascult
Şi-mi plac, deşi nu ştiu de unde vine
Această armonie-ndepărtată —

Poale că duhurile mării
Rostesc prin valuri rugăciuni ciudate,
Sau poate cineva eu glasul meu
Prin alt tărîm îmi caută destinul.
Eu nu mă voi opri ia nici un țărm,
Chiar după moarte voi trec*; plutind
Pe mări de coral -......poate stcaua-de-marc
Poate păunii din sud,
Poate însăşi pasărea paradisului
\'a duce mai departe zborul meu.

IV*

Ti-rtati-mi, valuri, vorba fără şir,
Sînt singur doar, şi noaptea e poale prea tîrzie
Şl-n fundul mării doarme uitată-n cimitir
întunecata apelor stihie.
Nu sînt de-aici, sînt simplu trecător,
Dar iară mi-e şi-aiei şi mai departe...
Privesc prin beznă apa şi desluşesc uşor
Pe lingă țărm sclipind meduze moarte.
Mi-ar fi plăcut o vreme să locuiesc aici,
Hă văd mereu această apă verde
Şi să aud. Dobrogea vuind,
Rotindu-se ca o cupolă do aur ;
('a- ritotdeauna cînd toamna trecea
Potolind vâlvătăile verii,
Turmcîe-ar fi hălăduit prin Deltă
Speriind stolurile de lişițe sau de ibişi
Şi "ii întors din lungi călătorii
l'e țărmuri mi aş fi căutat odihna.

V

Acuma vin zorile albe
Ou toate că e încă întuneric,
Pastelul de ceață albastră al mării
Se mistuie i.ncot-îno< X în iar.".

Pc-accleaşi pietre stau şi-ascult mereu
Cum-valuri după valuri spre țărmuri se îndreaptă
Spre |armuri vin sau către pieptul meu
-Trec şi se sparg de cea din urmă treaptă.
Se sting pe boltă stolo puțin cîte puțin —
Pori. ială, dimineața în ochi şi-mi pare bine
Ca ralurile, anii şi toate cîte vin
Din larg. îşi Iasă viata şi umbra peste mine.
Acuma vin zorile roşii.
Lumina izvorăşte ca aburii din mare,
Lumina se răsfrînge în ceruri şi, zvîcnind,
Tiece deasupra norilor să zboare
Ii'-cc ediinc! corăbiile lor —
Şi rine iar mîngîietoarea briză
'Aburind ea o pasăre lină
1 >ea'.upra valurilor —
Şi eu mă uit la toate cu uimire
Si sînt departe^, dincolo de timp,
în clipa cînd se face lumină,
lo. clina cînd se desparte uscatul de ape
Şi .soarele clin haos se-ntrupează.

VI

Pulriiudc-n mine marea ca-ntr-un liman his.
îmi parc rău că plec aşa devreme,
Dar vine toamna — i-am văzul în vis
Clădirile de crizanteme.
Cm!cec dragi, porniți la drum de zi,
Mi-e sufletul prea plin acum de mare —
Marea e tainița verde a timpului,
Marea îmbracă veşmînt de lumină
Şi iese-n larg să-ntimpinc pc oameni.

FLUXUL MEMORIEI

Poezii
(1857)

CU TOT CE A M

LRNNiîK VAÎ..AK.IIS
ADY ENDRE

Cu tot oo ara aparțin acestui pămînt
Deasupra căruia arde
Cea mai strălucitoare dintre stele,
Cu fiecare şoaptă, eu fiecare cuvint —:
Cu tot ce am sînt al acestui pămînt,
Cu toate iubirile şi eîntecele mele.

Viața lui, viața acestui popor
E fluviul uriaş din care fac parte ;
Cit timp Cartarea cu. drumul lui mi-o măsor
Niciodată n-am să cobor
Prea aproape do moarte.

Aici am văzut întîia lumină,
întîia frunză, întîia stea —-
Vîntul acestor cîmpii
Ca într-o mie de fluiere cînfă
în inima mea.

Cu tot ce am aparțin acestui, timp.
Lumina comunismului în zare
Deasupra Carpaților mei ca un nimb
Alungă noaptea care dispare —-
Cu tot ce am sînt al acestui timp,
Mă contopesc în imcnsa-i viitoare.

O, cintece noi, melodii
Superbe visuri de aur
Cu care-aceste plaiuri mă-nzestrară
Si-atunei cînd nu voi mai fi printre vii
încununaţi cu frunze mari de laur
Această vreme şi această ţară.

STEAUA POLARA

VÎNTUL CASE DESCHIDE' FEREASTRA.-.

Am visat astă-noapte cocorii
Plutind pe un cer deschis; aproape verde—
Am visat ţipetele lor singuratice, lungite gftei întinse
Şi puful dulce al- mâţişorilor de salcie.

Am visat astă-noapte vişini uriaşi
Acoperiţi de flori albe» *em* os vagă» tommăt. găifauie
Mai aud încă zumzetul Mîhd' al» albmelbr,
Domra aceea duioasă atinsă* de vîirt.

Şi toate păreau a fi după o ploaie-ndelungă
Şi aveau strălucirea apelor mării şi stelelor
Şi oamenii goi cobot»a® dte pe nava
Oprită pe muntele Ararat.

Frumos era, Doamne ! Frumoase* pădiarile,
Calde **şi** dragi îmbrăt**.işăEilfâ** seaseM,,
Roua din ierburi îmi tremura, **printre** gene,,
Şi de emoţie striveam în dinţi muguri,

Şi ce-a mai urmat nu mai ţin minte —•
Ştiu doar că în zori cînd măi trezii;
Vîntul îmi deschisese fereastra, aburi vibrau printre crengi
Şi mieii se auzeau zbierând în ogradă.

MONEDA GĂSITĂ PE STRADA

Ori de cile ori găsesc o monedă,
Mă gîndesc la toţi cei carc-au lucrat pentru ea —
Mă gîndesc ia braţele, la grumajii, la piepturile lor
Oare s-au încordat, Ia miinilc vrednice
Ale băiatului de prăvălie, Ia scaunul mic al cismaruIuL
Pa bătrîna vînzătoare de ziare
Oare răguşeşte cînd vine seara şi moţăie,
Yisîtid la anii tineri şi la fapte întâmplate demult.

Ori do cîte ori- găsesc o monedă
îmi vine s-o-mplînt în pămînt
Pentru că simt că ar încolţi şi ar creşte
Ca un sîmburc galben de piersică.

Ce spune ploaia, ce şopolcşte întruna,
Ce înşelătoare sclipiri pe asfaltul ud ?
Ori de cîte ori găsesc o monedă
Îmi pare că vorbesc cu cineva.

PRIMUL POEM

N-am să uit niciodată
'/.*mă* cinci am scris întiiul poem...
Eram tînăr -- ah, cît eram ele tînăr !
Nu ştiam pc cine să caut,
Pe cine să chem.

Ara început să mă joc,
Să prind cuvintele din zbor...

Nu ştiam ce-nsoamnă să scrii,
Nu ştiam pentru cine să trăiesc,
Pentru cine să mor.

Eram un băiat frumos şi^ atît.
Mizeria din preajmă, fără să ştiu,
O purtam în ochi, ca pe-o salcie tristă,
Oglindită în apa verde —
In trecătoarea apă-a unui rîu.

Anii însă au topit zăpezi, ,
Am auzit şi am văzut multe, ca-ntr-o ciudata poveste,
De-aceea poate glasul meu s-a înăsprit —
Prin. inima mea au trecui;
Toate durerile lumii aceste.

Am început să lupt,
Să-mi laud patria şi. fraţii.
•Am învins, şi poate-n fiece noapte
S-au aprins pentru mine
Noi constelaţii.

Am cunoscut marea fericire
De-a aparţine unei alte vieţi,
în fiecare oraş, în fiecare zidire
Am lăsat ceva din viaţa mea,
Din marea mea dragoste, băieţi !

Acum, ca timpul dizolvat în fluvii.
Do nici o cascadă nu mă mai tem.....
Şi chiar dacă-ii zare tresare
Pădurea de jar a amurgului,
Nu pot uita niciodată
Ziua cînd am scris întâiul, poem.

ZBOARĂ PĂSĂRILE ALBE

Zboară păsările albe şi norii sînt, albi, strălucind
Pe albastrul de taină tîrzie al cerului —
De ce oare seara cînd arborii ard nemişcaţi
îmi na în gînd ciobanii şi turmele...

Şi ziua îmi vine mereu să-ntind braţep
Să-ntind braţele .mele puternice, tinere
Pentru că simt că dacă le-as întăirP * '
Ar înflori ca rusie ramuri de tei.

EPISOD

Arn lucrat cîndva-ntr-un oraş dc fabrici
Cu străzi întortocheate şi înguste,
O apă fără nume îl traversa
Un şuvoi potolit şi fără culoare,
Ce parcă, nu spre cîmpii.
Ci spre munţi obosit se-ntorcea.

Porţi vechi şi ganguri obscure,
Oare vă mai aduceţi aminte de umbra me=,
Lra o torcătorie electrică
Scuturîndu-şi sunetele deasupra mea
Scuturîrxdu-şi firele, clătinîndu-se singură
Ca o salcie mare şi grea.

Navigam pe atunci prin ciudate
Şi straşnice locuri ;
Căutam un noroc prevestit
De ploi şi de stele tîrzii...
Acolo la torcătoria electrică
într-un sfîrşit de primăvară poposii.

Schimburi de zori şi de după-omiază,
Salopeta pătrunsă de ulei mineral...
Cu braţele pline de lînă
Indopam o maşină albastră.
Ca pe-un imens animal.

Seara cînd tremura risipindu-şi făptura
Prin sticla murdară a tavanului —
Mă întorceam în odaia scundă
în care trăiam —
Şi somnul prin ochi
îmi pătrundea în suflet
Cum pătrundea-n încăpere
întunericul nopţii, prin geam..

Oamenii aeeîa mi-au rămas aproape —
Cu aşteptarea lor neistovită, cu ochii
în care fumega aburul fin al timpului,
Cînd împreună treceam
Printre casele cu obloanele verzi
Cîntînd „Sculaţi voi oropsiţi ai vieţii".

O pasăre, mică şi galbenă, zboară
Pe corul schimbător de primăvară.
Toate au fost altădată, altă...
Ca într-o existenţă de demult.
Am părăsit salopeta, pleeînd.
Acum mă fluieră ea pe un cîntec amar;
Plopii subţiri ai Feleaeuîui —
Şi-alăturea cu alţii, caut
Seminţele anilor care dispar.. \.

Poate n-am să rămîtt nici alei
Ci voi trece mereu pe o mie şi-o mie de drumur
Dar cînd iarăşi apar zile lungi
Şi se scutură floarea de mai —

Ciad se-ntinde pe boltă iedera roşic-a amurgului,
Ascumnd de departe metalicul ritm dc maşini,
rvii-atmntesc.de oraşul în care lucrai. • '• •

AMURG LA LOTRU

Poduri înalte peste prăpăstii.
Poduri metalice răsunând în văi şerpuite,
Apoi munții negri în zare
Proiectați pe cerul incendiat de amurg.

Trenurile fulgeră şi dispar......-
Cu unul din ele ra-aş duce
Nu prea dcparle m-aş duce
Cu să mă pot întoarce-napoi.

Dar seara izvorăşte din brazi,
Din adîncile văi, din tuncle
Iar din flori creşte somnul
Şi vîntul. îl răspîndeştc încet.

Şi gara e mică şi trenul
Să oprească n-ar vrea niciodată
Şi veşnic podurile înalte
Pesie prăpăstii tigri de oțel.

Şi veşnic Oltul şi veşnică seara
Şi pietrele şi văile şi brazii —
Seuturîndu-si grumazul, pădurile
Vor umbla ameţite prin munţi,

Strigătele, fluturii, stelele
Şi-linişte aceasta cu ecouri ciudate,
Toate aceleaşi, aceleaşi mereu
Numai eu mereu altul şi altul.

VÎNTUL

Mă uit la vuit şi nu-1 văd.
Mă uit îndelung şi nu-1 văd,
Văd doar arborii cum se clatină
Şi frunzele cum aleargă prin iarba.

Mă uit la timp şl nu-1 văd,
Mă uit îndelung şi nu-1 văd —
Văd doar copiii cum cresc
Şi oamenii cum încărunțesc şi sc-aplcaca.

PĂDUREA APROAPE DE VALURI

Aş fi trecut uneori prin preajma pădurii
Pe unde apele mării se-apropie-atîta dc arbor],
încît abia mai au loc colibele galbene
Ale pescarilor veşnic rătăcitori în larg.

Aş £i încercat să ghicesc după cîntec — cum făceam altădată.
Cine e mai aproape, marea sau arborii,
în ce parte vor zbura pescăruşii
Şi care dintre valuri va fugi mai dcparle pe ţărm.:

Desigur mi-ar Ii plăcut nespus de mult.
Să privesc bolovanii albi de pe plaja îngustă
Şi să-mi pară mereu că sînt umerii geţilor
Care dorm prin aceste nisipuri.

Dar era încă iarnă şi toate stăteau în omăt,
Marea sumbră era de culoarea pădurii —
Şi în colibe pescarii coseau năvoadele lungi,
Ascultînd cum vuiesc copacii şi apele.

SUMBRA PRIMĂVARĂ.

A fost o izbucnire de flăcări şi rnetalev,
O avalanşă surdă, un vuiet, un torent —
Robii veneau din ceaţă, din grote feudale
Pe sub pămînt ca lava cu trup incandescent:

r?u-i urmărise nimeni — conacele dormeau
Somn ameţit prin **eîmpuri** cu oamenii şi **cu vite,"**
A'u-i urmărise nimeni **şi** ei **veneau, veneau**
Pe drumurile ţării convoaie mohorâte.

Veneau ca ploaia verde ce umflă şi revarsă
Posomorite fluvii prin vastele cîmpii,
Veneau ea o pădure cu rădăcini întoarse
Ca fluxul negru**-al** mării pe plajele pustii

Şi s-au aprins incendii arzînd nimicitoare
Si vîntul primăverii purta prin ceruri scrum,
In şuierat de coase, în vuiet de topoare
In ev al înnoirii părea că-şi taie drum.

Dar nu venise vremea — s-au ridicat **stăpînii,**
Tunul lovi năprasnic bordeiele de lut,
Cu mîini însângerate armatele ruşinii
Au bîntuit prin sate ş**i-au** trecut.

Apoi veni tăcerea şi somnul fără vise,
Moartea veni şi toate statură la pămînt -
Prin porţile ţarinii ce zăboveau deschise
Zăpada iernii se topea plîngînd.

Spre zările deşarte pîraiele-şi purtară
Apele mari şi tulburi sunînd pustiu prin cî:na.î
Ocnaşii în convoaie se mistuiau în ţară
Pierind cu-ndureratul şi sumbrul anotimp.

II

Cîmpuri întinse — arbori trecînd spre miazăzi
De multe ori copacii au înfrunzit în creştet
De-atunci — şi iar cînd toamna prin codri se trt
Isi scuturară-n soare şi-n timp. frunzişul veşted.

Pîraicle în albii s-au adîncit mai mult
Şi-ncet trecură toate — pieriră şi boierii
Lăsînd doar amintirea pe care-o mai ascult
Venind din depărtarea răscoalei şi-a durerii.

Din trupurile celor ce n-au mai vrut să-ndure
De-atunci crescură lanuri şi ierburi mari şi Po
Şi poate-această tînără pădure
Prin care-mi rătăceşte cîntarea uneori.

Pămîntui ială-1, liber, ială-1 aici, aproape
Şi iată primăvara alăturea — şi vezi
Singuri sîntem pe lanuri stăpîni şi peste ape
Şi peste fumul ultimei zăpezi.

Închide ocini ziua şi ii deschide iar,
Cu migratoare păsări se plimbă vremea-n ceruri.
Har moartea lor rămîne ca piatra de hotar
A veşnicelor noastre nădejdi şi adevăruri.

De-aeeea primăvara uînd apele se-aud,
Cînd clocotesc în arbori şi-n oameni seve grele.
Cînd ameţit de-ntîiul parfum de mugur crud
Inii risipesc pe drumuri cîntarea ţării mele,

Spre Dunăre prin sosuri cînd izbucnesc 'arxînd
Amurguri somptuoase şi se dizolvă-n ' noapte,
Văd flacăra răscoalei desfăşurată-n vmt
Şi sumbra primăvară din 907.

CÎNTEC FĂIîA CUVINTE

Tot ceea ce te atinge o clipă
Se topeşte în treacăt ca neaua,
Ca neaua atinsă
Dc răsuflarea iui martie.

Priveşti vulturii care zboară
în cercuri largi peste munţi
Şi simţi cum toate alunecă
Din inima ta şi dispar.

Dar iată vine iarna şi clin nou
Zăpada reapare peste cîmpuri
•Şi toate clipele prin care ai trecut
Prind iar îiinţă-n jurul tău şi murmură.

Şi ca fluxul pc plajele galbene
îţi creşte-n suflet propriul tău trecut..."
Vai, cît de rău e atuncea să nu ai pc nimeni aproape
Ca să-ţi pleci fruntea pc umărul lui.

SPIRALA

Mă gîndesc la cineva care merge pe drurs,
. Mă gîndesc la pădurile toamnei bogate,
Mă gîndesc la cărţile pe care le-am aşteptat,
La inima ta care pentru mine bate.

Mă gîndesc că c toamnă *şi* poale ar trebui
Să fiu prin deltă ascultînd vîntul prin stuhuri
Mă gîndesc la muntele Cozia, la cocorii
Care pleacă noaptea ţipînd prin văzduhuri.

Mă gîndesc la apele mari ale Oltului
Care veşnic prin Cornet au să străbată —.
Mă gîndesc la iarna bătrînă, căruntă,
Care totuşi nu va muri niciodată.

ELEGIE LA CIMITIR

Convoaie lungi de oameni cu flori dc crizanteme
Pe străzi se văd cle-aseară trecînd spre cimitir.
De ce să-mi ascund faţa, zadarnic m-aş mai teme
Să cuget ia aceste convoaie fără şir,

Es nu aştept pe nimeni — Ia mine *n<-m%* S& Mfoi,'
Sînt încă tînăr, încă altfel ele fieri prese» —-
Privesc cum doarme toamna în veşteda g^ădiHâ
Pe frunze colorate, cu zîmbet ©menese.

în cimitir castanii, mestecenii subfiri
îşi leagănă frunzişul şi ard' făclii departe'
Printre morminte albe, o, pace, eum respiri
în liniştea dropiei de dincolo de- moarte.

Nu am aici pe nimeni — doar un poet uitat
Ucis de ani, de vise şi de femei uşoare —
La uşa criptei sale zadarnic am să bat,
Doar fluturi mari de noapte treziţi vor fi să zboare.

Mai bine e la mine sa mă gîndese — va fi
O zi cîndva, o seară cînd voi veni alături',
în liniştea acestor grădini voi adormi —
Şi timpul îşi va. cerne alhastrela-i omăturk.

'Atunci nici* ploi eu soare, nici răsăritul elar
Ci pacea văl de ceaţă va coborî pe pleoape.
Şi păsări migratoare plutind prin toamne, rar
în nopţi tîrzii eu ţipăt s-or auzi aproape^

Nici o femeie poate nuvaimaispune^tusasi
Că fericirea vieţii nu caut să i-o dărui —
îmbrăţişarea toamnei va scutura prin lunci
Aceleaşi adevăruri în calea fiecărui.

Şi vîntul poate-n ramuri vestind din nou zăpezi
Va-ntîrzia şi iarăşi va- trece mai departe —
Şi umbra'mea streină va rătăci pe străzi
Oiemîndu-mă zadarnic de dincolo' de m«arfte».

It

ALTĂ IARNĂ

Trece vremea — .anii trec pe rînd,
Altă iarnă bîntuie prin şesuri,
AHe versuri îmi răsar în gînd,
Viaţa poartă alte înţelesuri.

Alţi copii se nasc în zori ee zi
Alte fete mari se .măritară,
Alte a.pe-n vad s-or repezi _
Fără pace rătăcind prin ţară.

Nu-s la fel nici eu şi nici nu stărui
Să rămîn ca munţii, neclintit —.
Simt pe umăr mina fiecărui
An, din şirul celor ce-au plutit.

Florilor ucise fără vreme
Stelele le ard la căpătîi —
Anii trec dar n-am de ce mu teme,'
-Clapei -astăzi nu-i mai strig : rămli 1.

M-am deprins să-aştept cu nerăbdare.
Stolul alb al zilelor ce vin,
Fiecare clipă ce răsare
împlineşte noul meu destin.

Altă iarnă ca un duh polar
Trece legănîndu-se pe .şesuri,
Versuri noi în gînduri îmi răsar,
Viaţa poartă alte înţelesuri.

Umblă vîntul — sănii zboară lin;
Fulgii ning topindu-se-n cuvinte,
So-mplineşte noul meu destin,
Drumul nostru merge înainte.

EXCELSIOR.

Cei eîțiva ani de cînd scriu,
A ui de început şi de tinerețe
Au .trecut, au trecut —
lată vine timpul să mă învețe.

Stîngăcii juvenile,
Ezitări, rămurişuri deşarte
Va părăsesc acum şi plec,
Mă aşteaptă drumul lung şi greu
înainte, departe.

E timpul — soarele e sus,
Femeia care-n visul de-astă noapte
ai-a sărutat cu dragoste pc frunte
Cu mîna-i albă îmi face semne
Din vîri'ul de munte.

V timpul - n-ai cînd să aştept,
Să încerci, să te temi —
K timpul, iată-am început un cîntec
Mare ca fluviul
Acestor vremi.

O, anilor, anilor,
Prietenilor,, duşmanilor —
E timpul să no măsurăm puterea ;

înainte în zare
O, anilor, anilor,
Să vedem odată care pe care.

STEAUA POLARA

,tro atîtea furtuni, printre atîtea primejdii,
Prin toatc-aecsfce agitații, veşnic prezent,
O, vis al meu, tu pluteşti înainte —
în zaro inirajul nădejdii
Xo cheamă cu farul său incandescent.

Unii. pieriră zdrobiți dc ghețari,
Alții poate naufragiară,
O,'vis al meu, tu pluteşti. înainte
Viața
E singura ta stea polară.

Oceanul timpului vuieşte,
Unii spun că a-nviat Neptun
Şi te priveşte amenințător
Prin zeci do guri de tun.
>— Tu însă de acestea nu te sperii,
Tu ştii că Neptun
Doarme bătrîn şi nebun
în labirintul din inima mării.

Cîteodată în larg şi în zare răsar
Corăbii de pirați cu steag funerar,
Dar nu te-nspăimîntă ;
în tine se trezesc navigatorii
Din toate zbuciumatele istorii
Şi orice navă amenințătoare
Lovită de tine e frîntă
Şi-n valuri dispare.

Şi uraganul lumii se-nleţeşte,
Vuiete-adînci se aud de departe,
O, vis al meu, tu pluteşti înainte
Peste uitare şi moarte.
Printre atîtca furtuni şi primejdii
O, vis al meu, pasăre rară,
Te cheamă în zare farul nădejdii,
Viaţa e singura ta stea polară.

SEARĂ EROTICA

Clarei

NUD DE PRIMĂVARA

Doarme in liniştea cîmpului goală,
întinsă, uşor aplecată pe umărul drept
Ghioceii se-nalţă lipindu-şi urechea de sîni
Ca să-i asculte cîntecul inimii.

Floare de umbră, floare de lumină,
Noaptea aşează pe coapse, pe pîntecul plin —^
Prin pletele negre vîntul alunecă singur
Ca prin ierburi cu arome amare.

Şi cîmpul clocoteşte de sevele tinere,
De sevele tinere, de sevele tinere cîntă pîraieîe,
Şi plantele cresc în jurul ei noaptea
înfiorate de atingerea pulpelor goale.

Iar de căldura trupului, florile
Şi-au deschis ochii umezi — deşi e departe
Clipa cînd soarele răsărind va zvînta
Lacrimile mari ce le sclipesc printre gene.

O NUIA DE RĂCHITA

Implînt în pămînt o nuia de răchită,
O nuia mlădioasă şi galbenă —
Şi mă gîndese la paşii tăi cînd treceai
Pe nisipul de aur al mării.

Nuiaua va da rădăcini
Şi va creşte cu frunze amare.
Şi vîntul îi va dezgoli pulpele
Cînd va trece în mai pe cnapn.

Şi tu tremurînd îmi vei căuta pieptul.
O, sărutările, flori cu petale de umbrii..'
Implînt în pămînt o nuia de răchită,
O nuia mlădioasă şi galbenă.

FARMEC

îmi place .să le aud
Zgomotoasă şi veselă
Gesticulînd, vorbind multe,
Spunîndu-mi, spunîndu-mi, spunîndu-mi.
Ca o ploaie de vară
Care trece fugind prin pădure —
Şi ascultîndu-te
Să mă gîndese
La dansul tău de flacără.

NUD ÎN ZORI

Trupul tău gol a început să cînte
Deşi nu l-a atins nici un sărut,
Numai lumina ca o ploaie dulce
în falduri străvezii s-a desfăcut.

Cîntecul lin vibrează-n încăpere,
Paşii mei singuri au trecut arar,
Şoaptele nc-au rămas ca-n scoici de mare
în florile acestea din pahar,

Acum sînt toate ca-ntr-un somn încet,
Un cîntec doar aud, fără cuvinte, _
Un murmur în lumina dulce-a zorilor
Trupul tău gol a început să cînte.

PE DRUMURI NEUMBLATE

Vei spun*} că de-acuma cunoşti atît de bine
întindcrjle-amaro care pornesc in mine,
Ca într-un ocean fără sfîrşit,
Prin care visul tău a rătăcit.

Azi dorurile tale care-au plecat, revin
Ca pasărea lui Noe — şi ramul de măslin,
. Ţi-aduce iarăşi veste nouă-n prag,
Că apele din larguri se retrag.

Cîte-au trecut, de toate Iţi vet aduec-ammtc.
Somptuoase vegetaţii crescură să te-alintc,
Culori ele curcubeie ireale,
Sub bolta mea ţi. se-aşternui-ă-n cale.

Ai întîlnit si grote din patimile bolii,
Cînd beam'veninul vieţii în cupe de magnolii.
Tu ai ştiut să treci, să nu te sperii
Cînd desluşeai stigmatele durerii.

Şi-ai înţeles că toate cîte se-ntîmplă-n lume,
îşi sapă-n mine trecătorul nume,
Ca într-un templu de bazalt,
Pe care-1 urci spre timpul celălalt.

Şi totuşi multe nu ţi-a fost dat să le ajungi, _
In viaţa mea iubito sunt încă drumuri lungi,

Ținuturi sînt pe care nici eu nu Ie ştiu bine —:
Ci doar le simt îodepărtate-n mine.

Eu însumi astăzi caut în mine-acele spaţii
Pe care mi le-au dăruit Carpaţii,
Din noapte-n noapte şi clin neam în neam
Şi despre care încă nu ştiam.

De n-ar fi fost lumina acestor zile, poate
Ar fi pierit în veci necercetate,
Ca nişte-arhipeîaguri anonime,
Sorbite de ocean în adîncime.

Cerul se desluşeşte 'în răsărituri iară,
Norii atinşi de purpură solară,
învie-n preajma noastră alt Qiiimp —
Şi marele iubirii anotimp,

Cu jerbele-i de flăcări şi de vise,
Pe zeci de mii de drumuri de-a pururea deschise,
în țara şi în vremea fără sfîrşit, ne cheamă.
Tu spune-mi doar ca şi-altădată : Ia-mă 1

MIRAJ DE IARNA

Aicea totul seamănă cu tine
Sau poate eu asemănări îți caut ;
Flori de ninsoare mari, diamantine,
Suavi mesteceni — melodii de flaut.

Brazii înalți şi copleşiți de nea
Par crini enormi acoperiți de floare
Cu dorul meu de pretutindenea
Te caut ca o plantă suitoare.

în şarpele de fum ce suie lin
Făptura ta subțire se mlădie,
Vîntul de nord în fulgii care vin
Te spulberă, te-adoarme şi te-nvie.

Cețuri tîrzii — flori de ninsoare, flori
Tresar şi se-nfioară omeneşte,
Şi parcă însăşi noaptea uneori
Cu ochii tăi de-aproape mă priveşte.

O, ceas de taină •— clipele dispar,,
E numai gîndul meu umblînd aiurea.
Şi neaua cu sclipiri de nenufar
Trecînd prin mine, bîntuie pădurea..

Sînt numai eu care mi-aduc aminte..
Din toate -ai dispărut, nu te mai. vezi.
Doar inima cu dorul ei fierbinte
Tepeşte-n jur imensele zăpezi.

SEARA EROTICA

Oriunde-ai fi te port în preajma mea —
Dacă-ntind mina îți simt genunchii şi sînii,
Dacă privesc văd lebedele sălbatice
Tremurind în apele fîntînii.

Şi totuşi, totuşi nu mai vreau să plec,.
Aştept o noapte de purpură lină —
Ah, soarele, soarele nu mai apune,
Cu şerpii şi florile să ne culcăm în grădină..

ŞTKFAN ŞI OAMENII

PLOAIE DE PRIMĂVARA LA Pi.ITNA

Plouă la Putna peste codri, ixsle noionile vom
*ierg nora spre miazănoapte, un magne!" nWăzul 31

Ca o negură albă ziua învăluie ţoale Ub*age ~"
Singură încetinindu-şi trecerea.

Pe o asemenea vreme, nevăzut .de nimenea
Stefan.se întoarce .şi umblă cu ostile —
•Dacă asculţi cînteeul ploii pe cupolele mănăstirii
închide ochii şi vei simţi atingerea lor.

Caii îşi- scutură coamele — bătrînul Luea Arbore
•Cu coif ascuţit, cu lance puternică, iată
Fiul• lui se apleacă să stângă din iarbă
Mărgăritarele pc care lc-a visat o domniţă.

Şi pădurea-şi deschide ascunzişurile,
Pînă departe zalele do culoarea ploii,
Mai Ia vale stejarii, frunzele; lor, aripioare verzi
Ale unor păsări abia ieşind din găoace.

Şi ostile trec mereu — numai calul alb
Al lui.Ştefan se vede-n pădure ca o lumină
Şi Danul Sihastrul cu barba şi pletele albe '
Seamănă cu norii ce se agată de brazi.

1'.(>•«» *« I'ulo.i, şi picui'ii îmi răcoresc ..,„„1,
Fmuita şi pleoapele-- şi muz.k,i plou pe *»{W«J*
Şj şoaptele- ploii in arbori, toate-rm mira in sullel încet,
Toate "sc-rtUn-e de unde plecară.

I ,. , , » ' d 1 ' a'c a i!i 1 nu 1
' , d noi ULMI|M' 11
» h , , < 1 « 1 n 1 I (' a nu uiiuaba nimic
Pentru ca ei cunosc leale utn-atca.

TUI, ÎN FAŢA DUŞMANULUI

Umblau ienicerii cu teamă
Pc-aceste ă V.V.'>1 v,^, ..„ •umuri odinioară atît de pustu
Satele îi întâmpinau ca nişte cete de orbi
Ksiiăeitori prin cîmpii.

Zarea Moldovei arsă plutea pe Şiret . .
Scrumul ridicat de vînt cobora peste compun departe
Călăreau cu teamă întunecaţii spăhu
drumuri încremenite ca. nişte vipere moarte.

ŞI cînd istoviţi si flămînzi poposeau Imga rmu,
Erau o pădure uscată clătinîndu-se noaptea,
O pădure uscată peste care cădea
Ca' ut?, fulger sabia lui Ştefan,

DUPA CINCI SUTE DE ANI

CcTimste-i aici — de-aceca poate •
Când sărut iarba aud şoapte venind de demult
Aceste păduri care se întorc din iarna ciulind,
Lca^nâ-n arbori întreaga mea viaţa.

Vino vîntul şi minghe mugurii,
Toţi cei care au fost au rămas printre noi,
Parcă ieri au fost toate, şi timpul
Pe toţi atingîndu-i încet i-a făcut nevăzuţi ca şi eî.

Parcă ieri se întîmplară toate,
Pămîntul ou gene de grîu deschide şi-nchide iar ochii
Parcă ieri Ştefan îngenunchea pe cîmpie
Ccrînd binecuvîntare bătrânului Teoctist,

^S-îff01* V?Iîtulmî »g"a mugurii
Şi eiau toate apropiate şi dragi
Ş clopotele nu mai tăceau a^uceava
-Le mai aud şi astăzi după cinci sute 1"
•im.

CRONICA

Ştefan cel Mare
A purtat patruzeci de războaie,
A clădit
Patruzeci de biserici
Şi-apoi
Adormi liniştit.
Numai săgeţile
Zburînd din arcul Iui
Mai caută încă
Inimi duşmane.

ŞTEFAN ŞI OAMENII

Doarme şi anii se-adună sus în iezere clar*
Şi iarăşi pornesc în rîuri şi se destramă
Şi fetele sărută lespedea rece de piatră
Murmurînd ceva nedesluşit.

Oamenii cîntă şi doboară copacii,
Umblă cu turmele, rîd cu furtuna —
Oamenii răsar şi apun ca soarele,
Oamenii trec şi rămîn ca izvoarele.

Sună toaca de scară — ce pasăre bale cu docul
în poarta pădurii şi-a timpului, ce pasăre bate ?
Parcă aud oştiri depărtate gonind,
Parcă aud nume dragi strigate departe prin arb

Parcă se clatină brazii, bătrînii şi bunii ntri br
Cu toate că vîntul abia de-i atinge in treacăt —
Parcă mîna duioasă a unui părinte
Pe umăr mi se aşază încet.

Dar nu văd în preajmă pe nimeni,
Numai profilul turlelor peste, vîrfuri de arbori
Peste vîrfuri de arbori, peste vîrfuri de arbor!
Doarme la Putna Ştefan voievodul.

ORIENTUL DE AUR

TOAMNA LANURILOR DE OREZ

Stau în apă lanuri de orez,
Lanuri galbene pline de somn „şi de pace -
Greierii cîntă •— şi e cineva
Căruia cîntăroa lor îi place ;
Mai mult chiar decît zborul alb al bcrzeiot
Această cintare îi place.

Firele înseşi îşi pleacă spicele grele
Şi moţăie deşi e dimineaţă
Dar toamna trece galbenă în zare,
Trece roşcată, trece arămie
Şi vîntul îi leagănă trupul de salcie
Pe care răni. de purpură şi aur
Aprinde sărutarea mea ti.rz.io.

Nu voi mai sta multă vreme aici,
M-au ameţit Răsăritul, şi visele sale :
Dc-acum pătrund sccorătorii-n lanuri.
Văd pălăriile lor răsărind
Ca florilc-soarelui —•
Şi. vine-abia simţit din orizonturi
Profilul albastru al munţilor,
Melancolica umbră a ploii
Vine uşor ca un tigru de ceaţă,
Cu un cîntec aproape uitat
Şi care iar îţi vinc-ncet în. minte.

* î ' I T *S*

E timpul să-mi spun : niaî departe,
Mai departe sînt alte cîmpii,
Alte amiezi descind risipindu-şi lumina,'
Mai departe e cerul, oceanul, coralii...
Mai-departe e sufletul meu
Şi-grădina
Cu dragostea celor din urmă dalii.

OCTOMBRIE ÎN MUNŢII CÎM-GAN

flotând toamnei. iată-J e aici, -....-
Prin munţii cu temple străvechi
Monştrii de piatră neclintiţi stau de veghe}
Frunzele cad prin ceaţa de aur a soarelui,
Frunzele cad şi şopotesc prin ierburi
Şi iedera ca o omidă roşie
A-ncrcmenit pc stîucă adormită.

Razele toamnei nu mai dau viaţă,
-Razele toamnei te fac să priveşti prinlre .gene,
Iubite Ceng, te rog din suflet spune-mi,
De ce-i atît de roşu acest copac,
Ce flacără ascunsă îi tremură-n frunzare ?
Sau poate sîngele celor ucişi în lupte
Pătrunde toam.na.-n ramurile lui —
Şi cît e de bine că vîntul
îl leagănă ca pe o imensă floare !

Dar tu prietene nu-mi spui nimic —•
Cu fruntea rezemată de tulpina
Acestui arbore tu poate-asculţi ceva,
Asculţi tropotind călăreţii,
Asculţi un cîntec trist şi-ndepărtat' .
Pe care-1 cîntă o femeie singură,
Asculţi tumultul prădalnicei hoarde..'.'
lar-gîndul. tău se leagănă în ramuri,
Se leagănă şi arde.

OCHIURI DE APA

Aici a explodat o bombă grea,
Vuind pămîntul s-a deschis în două
Şi-n groapa care stă în fața mea
Se-adună apa văilor cînd plouă.

Acum e ochi de apă nemişcat,
E lacrimă amară, străvezie
Pncremenită-n cîmpul peste care
Făptura verii-n arbori se sfîsie.

Pe margini iarba tremură uşor
încît piivindu-i palidele fire
Vezi degetele vîntului de ziuă
Aluneeînd pe coapsa lor subțire.

Şi flori *de* cîmp se-naltă şi se-apleacă
Prlvindu-se în apa şi visînd
La fluturii galbeni care coboară
Dansînd prin aer. Şi văzduhul blînd

Şi-naltul cer şi norii albi se văd
Trecînd abia simțit —dar peste toate
E umbra morții care-a biniuif
Prin lanurile-acestea-ndurerate.

E umbra morții — umbra celor ce dorm. în lan
O văd vibrînd în ochiul de apă străvezie.
O văd aluneeînd prin cîmpul peste care
Făptura verii-n arbori se sfîşie.

SOMNUL CRIZANTEMELOR

Dorm crizantemele somnul liniştii
în după-amiaza de toamnă.
Pe pleoapele albe tremură vag
Lumina potolită şi egală
Ce stăruie în jur, şi nu departe
E-un poci de lemn, îngust şi foarte vecîii
Pe sub vioara căruia
Murmură-ncet un pîrîiaş uitat.

II

Pe-aiei nu trece nimeni niciodată ;
Eu însumi am venit nu ştiu cînd, nu ştiu ci
Pîrîiaşul picură pace şi somn
în sufletul acestor crizanteme,
Şi parcă mai departe-ar fi un fluier,
în apa lui — un fluier abia auzit.
— Ce poate spune oare acest fluier ?
Gîndui meu singur căulîndu-**1**
Colindă-acum întregul răsărit,

III

Ce sevă tainică sc istoveşte-n frunze,'
Aceste frunze de un verde-aproape negru.
Capul să-l las în piept — sau poate nu,
Mai bine să-l ascund în crizanteme,
Să fiu bolnav de somnul lor palid,
Să-mi aflu poate liniştea aici
Alăturea de podul foarte vechi
Şi de nemărginita uitare.

Aicea totul se tămăduieşte cu somn,
Cu pacea caro stăruie In flori,
Cu trecerea lentă şi maiestuoasă a vremii :
O mie de ani, două roii, trei mii...
Şi liniştea atotstăpînitoare.

IV

Dorm crizantemele somnul gingaş
Şi tremură lumina pe pleoapele albe,
Pe pleoapele lor oblice, prelungi,
Po care sigur mulţi le-au sărutat
Gindind la cine ştie care fată.
Şi totuşi toamna nu mă întristează
Deşi sînt atît de departe de toate —
Simt doar nostalgicul aer al după~am iezii,
Privesc traiectoria mai joasă a soarelui
Şi vă iubesc pe voi cu care alături
I'rec prin acest sfîrşit do septembrie.

Orientul de aur cu zări viorii, depărtate
Zîmbind enigmatic la marginea mărilor...
Orbit de raze rătăcesc prin cîmpuri,
Do boala luminii şi-a somnului lin —
Aici Ia marginea grădinii
Pe sub podul de lemn
Murmură-ncet pîrîiaşul uitat ;
O mie de ani, două mii, trei mii...
Şi-n liniştea grădinilor de toamnă
Dc-atîtca patimi sufletu-mi alin.
Să-adorm cu-aceste flori, e-atît de bine !
De boala luminii şi-a somnului lin.

FEMEI AŞTEPTÎND LA NAM-PO

Pe cheiul de piatră femeile stau aşteptînd
Corăbiile pescăreşti care-au să apară —
Poartă in mîini vase alburii de aluminiu
Şi la spate copiii legaţi cu eşarfele verzi.

Ele privesc apa murdară şi tulbure a portului
Şi gîndesc : vor fi scoici destule şi crabi.
Crabii cruzi sînt atît de buni.
Dc...ar veni odată aceşti pescari fără teamă.

Şi mai gîndesc la multe — la copiii care-au murit,
La dragonul albastru al mărilor,
Numai pe faţa prelungă şi galbenă
Nici un muşchi nu tresare.

Pentru că feţele-acestor femei
Sînt ca însăşi Marea Galbenă
Caro-şi clatină întruna capul
Şi nu spune niciodată nimic.

MORMINTEL ÎMPĂRATULE'1

Lui *Ceng-Ciail-Shik*

Doarme aici un împărat vestit,
Doarme pe patul de piatră în întunericul rece.
Vîntul de miazăzi l-a adormit
Şi noaptea nu mai trece, nu mai trece.

Scrie pc zid că braţu-i de oţel
A-nspăimîntat cîndva mongolii şi japonh

Dar n-au venit s-adoarmă lîngă el
Decît păunul, tigrul şi dragonii.

Oamenii au rămas tot pe pămînt,
Printre crezuri, umbra şi-o desfată....
Ei cînd adorm se-ascund prin cîmp visînd
Şi nu-i găseşte nimeni niciodată.

ELEGIE LA. MAREA JAPONIEI

Lui Han Ser Ia

Mă joc cu. un. gîndae şi plîng;,
Cu o crenguţă de pin îl răstorn
Şi iarăşi îl las să-şi revie.
Mă joc cu un gîndae în neştire şl pîîng
Pe această plajă pustie.

Umblă alături Marea Japoniei —
Fetele ei zvelte, palide,, goale
S-au prăbuşit despletite — şi vîntul
Iar le resfiră părul verde
Pe galbenele-ntinderi de nisip.

Dar cîlcodată braţele lor
Ca nişte ramuri de sare
Se-nalţă legănîndu-se spre mine
Şi-mi cade peste piept, apăsătoare
Umbra acestor, porturi în ruine.

Nu pot rosti nici un singur cuvînt,
De mine însumi sînt acum departe —
Şi păsările-acestea care vin,
Ele măcar un. ţipăt dac-ar scoate

Sau poate sînt .şi .ele ...fără glas
Şi totul e numai nisipul
Ia care .dorm ..alături ucigaşii
Veniţi din miazăzi — şi cei ucişi.
Nisipul e mormîntul tuturora.

Mă joc -eu un gîadac şi .plîng
Pe plajă la Marea Japoniei —
Mă joc -cu un gîndae în. neştire şi plîng
Şi ziua-ncepe iarăşi să dispară
Şi vine amurgul pe mare, pe vînt,
Ah, cle-aş putea rosti *un* euvînfc
în tăcerea aceasta amară.

Dar iată că din porturile moarto
Ies oameni -şl raă-nvăluie->nee*
Ca boarea caldă care vine seara
'Din insulele soarelui-răsare —
Şi lor le zînibesc printre lacrimi văzîndu-i
Desculţi cum se apropie de valuri.

.LINIŞTE SUMBRA

Noaptea yankeii ucişi se ridică încet din nisipul
.întinselor plaje ale Mării Galbene —
Cranii fosforescente — şi stelele ard în orbite,
Şi umbrele lungi se mlădie pe valuri ca „şerpii.

Glasul lor şuieră : de ce ne-aţi trimis,
Pe ce ne-aţi trimis în ţara liniştii albe,
în ţara de Răsărit unde semănarăm moartea,
Semănarăm moartea, semănarăm moartea.

Am fost tineri, înalţi şi blonzi şi'.frumoşi
Şi cîntam — şi credeam că moartea •« ca somnul cînd eşti obosit,

E ca o casă de lemn care poate să fie sau să nu fie
singură,
E ca bălrîQut Missouri care trece mereu şi totuşi rămîne
acelaşi.

',...-Bar cuvintele lor aiurează pe valuri
Şi «ıu e nimenea, nimeni şi c mult încă., mult pînă-n
ziuă
Numai - Pacificul doarme cu faţa spre stele,
Legămadir-şî umerii goi şi visînd.

DRUM ÎN CÎMPURI GALBENE

Galbene cîmpuri, nimburi de lumină
Şi-ntotdeauna munţii trec în zare —
Se-aplcaeă-n drumul meu puţinii arbori,
Flori se aprind, se sting", tremurătoare.

Cineva risipeşte pe dealuri
Cîntece vechi. Printre ierburi, ca fumul
Şoaptele se strecoară liniştite,
Celei iubite să-i aţină drumul.

Dar nu se văd decît orezarii
Şi berze carc-n miazăzi coboară —
Fata s-a dus cu lumina, cu umbra,
Fala s-a dus în pădurile toamnei
Şi nu ştiu de se-ntoarce pînă-n seară.

FOSTUL SOLDAT

Fostul soldat trece pe cîmp
Printre lanuri de orez pătrunse de toamnă —
Umbra lui mîngîie spicele grele

Care tresar din toropeala lor.
ta zare stau satele — abia se desluşesc
Dovlecii albi. crescuţi pe-acoperişuri
Şi-i. vede-ngîndoratul călător
Şi zîmbeşte acestei imagini duioase.
Cîntecele Iui din anii de flacără,
Şi glontele care o vreme
I-a stăruit în braţul drept, " "'
Toate dispar încet, încet -— şi iarăşi
Se-aud clipocind mărunt pîrîiaşele
Care duc apă lanurilor mari,
Şi berze hoinăresc din nou
Legănîndu~so lin pe picioarele-naite şi galbene
Şi printre toate se-aud respirînd
Prietenii care-au rămas pe-aceste cîmpuri.
Ce bine odihnesc aici cu toţii,
Îşi spuno-n sinea lui fostul soldat,
Ci-indind că-ar fi putut să fie altfel,
Să fi rămas şi el în preajma lor,
Cu fruntea în poala ţarinii,
Cu noaptea strecurată printre gene..;

Şi-ar fi trecut acuma, poate altul
Pe drumurile-aeestea coreene.

STRADA ÎN PHENIAN

Au fost şi-aici. odinioară case ;
Umbrele lor mai vin adeseori —
Spre seară vin odată cu ceaţa şi cu fumul
Aceste umbre —
Dar iată eă acum e dimineaţă
Şi toate se retrag încet în fluviu
Şi strada e lungă -— abia se mai văd
Departe, sălciile plîngătoare —
Şi iarăşi ies bordeie galbene
Tîrîndu-sc umile-n praful străzii,

Si;Tocind în cochilii de lut *
Melodii monotone şi triste,
Pe care parcă le-ar spune încet cineva
Sărutând urmele paşilor toamnei.
şi-n uşile ce s-au deschis
Apar copiii goi privind în sus
La braful macaralei imense care suie
Legănîndu-se imperceptibil,
Purtînd prin aerul zorilor
Vagonetele verzi cu beton,
Spre zidurile care vin încet,
Vin încet,
Spre bordeiele galbene.

AMINTIRI DIN COREEA

închid ochii încet
Şi văd drumuri albind şi văd munţii
Şi casele lungi de lut rătăcind în cîmpii
Şiruri, şiruri domoale.

Trec fluviile lin spre Marea Galbenă,
Atît de lin că parcă stau pe loc —
Şi-aş vrea să suflu aburindu-le oglinda
în care văd desfrunzindu-se arborii.

UN DOR DE TIMP ÎN MUNȚII RODN'EI

PRELUDIU

Eu vin de departe —
Din sumbre adâncimi subpămîntene,
Ca un izvor cristalin izbucnind
în dimineața tulbure de primăvară.
Timpuri care planați deasupra țării,
Simt cum apar încet, încet în mine
Trecuții oameni care vă visară.

A fost o legendă, o vreme...
Liniştea sufletului -meu nostalgic
Se-apleacă peste codrii moldoveni
Şi zimbrii de aramă
învie din steme —
Erau deasupra apelor norii întunecați,'
Păduri de ieniceri şi de spahii
S-au culcat sub frunze, sub frunze,
Pe cîmpuri
Şi-n munții Carpați.

Ce uragan străbate răscolind
Bărăganul fierbinte !
Achiceriie-aminte iarăşi vin,
De flăcări sînt aceste dragi cuvinte
Şi inima mea puțin cîte puțin,
îmi ră&pîndeşte-n sînge
Patima drumurilor —
•— Mai repede, mai repede I

Ca printr-o întinsă eîmpio
Prin lhnr> eonesc înainte.

Toate poemele; pe caro le scriu
Sini eîntece de drumeţie.
Pentru, voi, pentru toţi le scrin,
Destinsă men i-a! vostru-ai tntuj
Caden|a nou.stră-i vuietul enorm
Al tunurilor de pe „Aurora".

lui vin de departe ~_
Dia- sumbre adincimi subpănuntenc,
Ca cur izvor ţîşniud strălucitor
în dimineaţa tulbure de primăvară,
Timpuri care planaţi deasupra ţării,
Simt cum apar încet, încet în mine
Trecuţii oameni care vă visară.

MOINA

Vai, Doamne, ce posomoriţi sînt munţii !
Cu capetele aplecate-n piept
Stau nemişcaţi şi ecaţa-i înconjoară
Şi nu poţi şti dacă .dorm sau nu dorm
Ci doar aminte-şi aduc despre lucruri uitate,
Despre vremuri uitate demult —
• Iar apele cîntă şi trec
Spre văi liniştite, departe.

Ce iarnă lîncedă ! Stau casele de lemn
Cu-aeopcrişuri mari înnegrite de apă.
Tristeţea noastră doar aici o vezi,
Tristeţea care a trecut prin timp
Ca o negură albă şi densă
învăluindu-he adesea

Dar. Iară să ne stăruie'în suflet.
Cu capetele aplecate-n piept
Stăteam cum stau acum munţii
Iar apa ciula şi trecea
Spre viii liniştite, departe.

Multe vor fi şi vor trece
Plutind sau tîrîndu-se-ncet
Ca. .şerpii prin frunzele moarte —
Voi care aprindeţi luminile
Şi vă gîndiţi Ia cîmpuri şi la vite,
• Veţi rămmea-ntotdeauna puternici
Rîzînd şi plîngînd la trecerea anilor
"Aşa cum pădurea pe rînd înverzeşte
.Şi-şi scutură frunza.

Şi eu sînt de pe-aiei de undeva -_-
Pornit în lumea largă eu cutreier
Scliimbînd în cîntec tot ce mă răneşte,
Dar nu mă-ndopărtez de voi prea tare
"Aşa cum voi rămîneţi lîngă munţi
Ci.doar mă-naîţ ca să privesc în zare
Cuprins de febra timpului şi văd,
Văd Canaanul aici la picioarele noastre
Văd cum se-ntinde Păsări-Lăţi-Lungilă
Sărutînd sînul de aur al lunii,
Văd în cîmpie izbucnind lumini
Şi forme stranii rătăcind prin ceaţă,
Văd lucruri care par neînţelese,
Văd munţii şi vă văd pe voi...
Iar apele cîntă şi trec
Spre văi liniştite, departe. ,

LIED DE IARNA

Odată cînd fruntea-mi ardea
Mă plecam să mi-o reazim de nea,'
De neaua albastră şi lainică,
De neaua munţilor Rodnei.

Şi muntele,, simţindu-mi atingerea,
Credea că-i **un** cern, însetat
Care linge zăpada;
La rădăcinile brazilor.

A fost aceasta de mult,
Odată ca niciodată —-
Pe chipul meu nici o. urmă
Nu. se mai poate, vedea*

Numai cînd fruntea. îmi arde,.
Anii; cînd fluieră, fluieră,
Gîndul mă. poartă spre neaua,.
Spre neaua; munţilor Rodiiel

CÎNTECUL BRAZILOR

Treceri grăbite sau lente, treceri, **apropiate şi dragi,**
Nu vă opresc, nu vă' ies înainte —
Aud paşii sunând prin pădure şi ştiu cine vine
Şi ştiu a cui e mîna ce mi se aşază **pe.** umăr.

Fără să mă uit ştiu. că brazii iarăşi se clatină
Şi iarăşi spun : «Aici sînt ai tăi de demult,
Ei s-au bucurat de soare; de ploaie, de vînt
Şi-au rătăcit pe coclauri cu turmele.

Ei au întîmpinat dimineaţa, şi **seara.**
Şi-au fost oameni bravi şi-au stat faţă **la** toate
Şi s-au veselit şi s-au întristat pînă cînd **sărutînd** iarba
S-au întors liniştiţi, în pământ».

Eu ascult toate acestea- şi tac —
Ştiu că drumul meu nu **va** sfîrşi niciodată, 1
Uneori chiar inima ca. **o** pasăre-mi **zboară**
încît abia o aud departe în. pieptul vreunui urmaş.

f
("
I ?
S i i

Toate le văd şi le ştiu, treceri :grăbite sau lente, ^
De nimic nu mă sperii, ştiu. -şi .umbrele ;şi florile albe şi ploaia,
Ştiu că şi despre mine eîndva îjrazii vor spune c-am fost
Deşi nu voi înceta să exist niciodată.

De pe acuma le văd •clătinarea înecat \
Şi-aud vorbele lor ca un dulce rcs'ren s.l \i '
— A fost, a trecut buciuîndu-se şi nunr Lulu-; .a-'. ' cu lumea
Pînă cînd sărutînd iaiba s-a întors lini tit în p.ur.

f -

TRECERE LINA

îmi pare .cîteodată c-am **mai** privii acosli
Munţi străbătuţi de ape, de viscole şi fiare —
Cîndva în tremurarea frumoaselor' poveşti
Trecui pe-aici în urma tăcutelor mioare.

Codrul durerii singur şi exilat pc stînci
Mai poartă-n rămurişuri cîntarea mea din frunză,
Şi oamenii din satele ascunse
Prin visurile mele se-nalţă să pătrunză.

Tac lîngă piscuri. Soarele-n amurg,
Crezînd că-s brad sau carpen, pc creştet mă sărată —
Mă uit în jos şi **caut** prin apele ce curg,
Privirea mea de-atunci, necunoscută.

Apoi ascult **Upindu-mi** urechea de vreun trunchi,
Ascult eiocănitoarea **şi** parcă văd morminte,
Pe lîngă care cerbii se^apleacă în genunchi
Ca într-un dans de taină al ierburilor sfinte.

Ştiu cine odihneşte aici şi mai departe,
Şi chiar pe locul unde-i e inima, pun mîna.
Şi-rai pare c-am fost martor la fiecare moarte
Din cîte-odinioară ne-au legănat ţarina.

Şi-n toate sînt — dar toate sînt altele şi alt
Destin iluminează pădurile şi anii,..
Sufletul creşte tînăr şi înalt,
Sufletul nou al vechii Transilvanii.

ELEGIA MUNȚILOR

Trecînd pe drumul unor zăpezi adinei de munte
Ating răceala sumbră a codrilor ele iarnă —
Un viscol amenință peste mîhnita-mi frunte
Troiene uriaşe în nopți tîrzii s-aştearnă. -

Nu mă-nspăimînt — atîtea primejdii se rotiră
Ca vulturii deasupra singurătății mele,
în arborii pădurii ca-ntr-o sinistră liră
Mugiră uragane cu izbucniri rebele.

Tot ce păstrez în suflet nu va putea să piară,
Răzbesc în mine flăcări aprinse de demult,
De-aceea poate astăzi rătăcitor prin țară
Acestor vremuri aspre cîntarea le-o ascult.

Prin vasta agonie a lumii care piere
Pătrund în adîncime ca un tăios pumnal,
Nu pot dispare încă — întreaga mea putere
Sortită c din vremuri acestui ideal.

Am înviat din alte tarlmuri scufundate,
Delirul amintirii cu vîlvătăi arzând
Aduce-n mine timpul din care vin sau poate
Pe carc-l voi străbate aievea nu în gînd.

Mi-ascult în fluxul mării albastre răsuflarea
Şi sîngelc în fluvii mi-l simt tăindu-şi vad
Neliniştea din ierburi înviorează marea,
Nostalgica iubire a visului nomad.

Şi totuşi de deparle chemări ridică sciții
Asemenea trăirii aprinse-n piept suprem —
La ceasul adormirii şi-al tristei disparițiii
O,- munți înalți, tăcerea spre voi am s-o rechem,,

Cu pacea izbăvirii şi trecerii depline
Vor arde cele şapte păduri din craniul meu —•
Ci doar această țară dormi-va peste mine
Cu dulcea ei țărînă, visîndu-mă mereu.

UN DOR DE TIMP ÎN MUNȚII RODNEI

I

Cînd toamna cade peste munții Rodnei
Şi cețuri se lasă plutind din miazănoapte,
De către Ccrnahora,
Cînd coboară ciobanii cu turmele lor spre cîmpii
Şi-n nopți tîrzii pătrunde-ncet spre mine
Zvonul nostalgic al tălăngilor —
Atunci deschid fereastra-n întuneric,
Îmi sprijin fruntea în palmele mîinilor
Şi-ascult îndepărtatul meu trecut.

II

Cu mii de ani în urmă,
Fe-acoieaşi drumuri şerpuind de-a lungul apelor
Turmele toamna coborau spre şes •—
Şi neamurile mele de păstori
Ghiceau prin neguri albăstrui, Şiretul
Departe-n vale. Şi treceau încet
învăluiţi în saricile grele.
în urma lor, pe crestele înalte,
Lupii urlau singurătatea iernii
Şi viscolul rînjea cu dinţii albi —-
Iar ei coborau spre cîmpii
Cu zvonul liniştii şi-al împăcării.

III

Aceasta mi-e viaţa. —• Fluierele toate
Pe care ei îşi căutau durerea,
De mult s-au dizolvat în piatră, în ţărînă ;
Dar cîntecele au zburat din fluiere
Şi rătăcesc fluide prin văzduh,
Cu murmurai izvoarelor,
Cu şopotul pădurilor de tei,
Cu melancolicul cîntec al ploii de noiembrie
Pe carc-abia îl desluşesc în noapte.

IV

Cît e de tîrziu ! Şi satul din munţi
Demult e scufundat în somn.
— Cine-mi vorbeşte parcă de departe ?
Păstorii trec cu turmele Ia vale.
Se-aud încet, încet tălăngile sunîiid.
Aşa ra-am pomenit şi eu cîndva
în trecerea aceasta milenară —
Dar eu am venit la sfîrşit,
Eu sînt numai firavul mugur,
Prin care-acest convoi îndepărtat
Visează primăvara.

V

Noapte, pluteşte încet peste crestele munţilor Rodneiî
Hălăduieşte în pace, toamnă tîrzie !
Purtaţi-vă ceţuri cu liniştea voastră peste păduri I
Un dor de timp străbate-n pieptul meu.
Nu văd nimic în întunericul de-afară,
Doar zvonul de tălăngi pătrunde-ncet spre mine —
Turmeîe-n vale, undeva, coboară.
— De-aceea poate deschizînd fereastra,
îmi sprijin fruntea în palmele mîinilor,
Şi-ascult îndepărtatul meu trecut.

FLUXUL MEMORIEI

UMBRE

Adesea-mi vin în minte imagini de demult —
Fereastra se deschide şi anii pier în zare,
Ca morsele pe-un ostrov de gheaţă ce s-a smult
Din marea adormire a nopţilor polare.
Privirea mea pătrunde copacii subterani,
Şi..n vremurile toate care se urcă-n mine
Văd un băiat de şaisprezece ani,
Cu umbra profilată pe fumurii ruine,
Văd un oraş cu negre orbite de strigoi,
Cu cicatrici de piatră-n periferii obscure,
Cu braţele tăiate din umeri în război,
Tîrîndu-se sub cerul ascuns ca o pădure.
Şi. chipul de-altădată, pe faţa mea dc-acum,
I.şi proiectează umbra ca o statuie tristă
Pe care-au profanat-o coloanele de fum
Şi armiile care de mult nu mai există.
Simt mîngîierea umbrei — şi sufletul de-atunci.
lată s-a-ntors la mine. Ce boare mă-nfăşoară !
Sînt iarăşi eu elevul naiv de-odinioară.
E parcă primăvară cu fluiere prin lunci
Şi camera cu geamul cel alb ce dă-n grădină
Ascunsă-n anonime şi vechi periferii,
îmi leagănă speranţa : Da, faima o să vină,
Voi rătăci prin lume purtat de doruri vii,
Şi drumurile toate vor scutura sub astre
Flori roşii cu petale arzînd înalt şi pur —
Cînd ritmurile mele în herghelii albastre

Vor'galopa departe.
Şi palidul contur
Al .lunii care seara pierea-n oglinda mea
Şi-rai tulbura visarea — schiţa o faţă nouă
A unei legendare femei care rîdea
Călătorind pe bolta de raze Mntă-n două.

Pe-atunei ştiam desigur prea puţin î
Războaiele mi se păreau stihie,
Morţii căzuţi în lupte mi se părea că vin
Ca dintr-o-ntunecată şi gravă poezie.
ŞI ce puţin pe-atunci îmi trebuia
în tinereţea goală şi fragedă şi oarbă ;
Să fi venit ca fluxul la ţărmul mării, ea
Şi-un dor de timpurie iubire să ne-absoarbă,
Să fi venit o seară cu muzică pe străzi
Sau fulgii să danseze prin aer şi să cadă :
Un film, întotdeauna frumos — şi să visezi
Cînd toamna-şi risipeşte făptura ei nomadă,
Cînd primăvara fluvii tresar şi se do.zghcaţă
Şî-n cartiere pomii se dezmorţesc încet...
Şi mai ales odaia cu geamul alb -......şi-n faţă
îfitîîa poezie pe-o foaie de caiet.

Ah, anii tinereţii clintii, se risipiră
Ca sunetele serii topite-n ierburi vii.
Abia acum abisul imens ce se deşiră
In urmă, prin tăcerea de somn, îi auzii.
Şi noaptea cînd oraşul în linişte coboară
Şi singur eu mă zbucium pe străzi ca un strigoi,
Şe-ntorc în mine anii striviţi odinioară
hx negura trecutului război.

PATIMA PRIMĂVERII

Nu pot să dorm şi să tac,
Lumea din jurul meu nu are pace,
Nu pot să fiu un simplu copac
Ce-n primăvară fîorile-şi desface,

Deasupra acestei planete,
Vîntul care vine din apus, dc undeva,
Adună norii ale căror plete
Umbra şi-o flutură peste lume
Şi peste inima mea.

Şi-acum mai mult decît odinioară,
O nouă şi superbă primăvară
Aducc-n mine cîntec şi vis.
Poate curînd se vor ivi şi mugurii
Cum aş putea să nu veghez
Minunea lumii care s-a deschis*

Această patimă e-n ţara mea de mult
— Pe vremuri strămoşii daci şi geţi,
Cînd norii întunecau soarele,
Ieşeau în cîmpii şi, spre ceruri
Plivind eu ură, slobozeau săgeţi.

Asemeni lor şi eu — dar nu spre cer,
Ci spre duşmanii patriei şi-ai vieţii
Trimit cuvinte sortite să poarte
Ascuţişul săgeţii.

Stau şi veghez
Peste timp, peste ţară,
— Ca pe-un enorm meterez, —
Stau şi veghez constelaţia nouă
Care-a-nceput să răsară.

DIVAGAŢIE NOCTURNA

Se apropie de mine tristeţea-ncet, încet
Cum vine-n. codri ploaia în noiembrie ;

Nici dragostea nici noaptea nu-mi alină
Această umbră tragică a timpului.
Şi simt că undeva e-o rană,
E-n mine-o rană care nu se-nchide.
E poate-altoiul nevăzut al morţii
Ce-mi creşte undeva în trup şi-n suflet.
Desigur m-am născut cu-aceaslă rană
Ce nu se va închide niciodată.
Dar asta e adine, adine dc tot,
Acolo arde latent purpura ei otrăvită
Şi n-are rost să tulbure pe nimeni.
Eu însumi uneori fugind dc mine
Ridic spre ceruri braţul drept şi spun î
—• Cîntaţi şi trăiţi-vă viaţa,
Voi fii ai ziditorilor Turnului Babei.
înălţaţi pereţi, araţi pămîntui, culcaţi-vă lin
Cu iubitele voastre sub arcul dc taină
Al nopţii —
Şi mai cu seamă căutaţi mereu
Fermecătorul grai de-odinioară
Prin care-nainte de-a vă fi amestecat Domnul limbile
Vă-nţelcgcaţi cu toţii-atît dc bine.
Linişte —, sărut palida frunte a lunii
Gîndindu-mă Ia cei ce-adorm acum ;
Toate sînt poate mai frumoase,
Mai dragi decît par.
Linişte — tristeţea va trece clin nou
Nu pentru totdeauna dar iarăşi o să plece
Cum pleacă din codri
Ploaia de noiembrie.

MEMENTO

Prieteni, noi ne ducem zi de zi
Şi ceas ele ceas, ca apa, ca florile grădinii,
Ne ducem şi-ntr-o zi ne vom trezi

Pe dinafară porţilor luminii.
Un viscol de departe venind va-nzăpez*
Stejarii mari şi plopii şi arinii.

Cu gîndurile-ntunecate-n creier
Poţi rătăci plîngînd pierduţii paşi —
Nu-i greu pe uliţi vremea s-o cutreieri
Dar totul e, în urmă ce-ai să laşi.

Vin alte generaţii în ritmul deşirat
Ai mărilor, şi-al trecerii solare.'
Fiinţa lor în noi s-a deşteptat
Cu un alean de ţărmuri" viitoare.

Aeeasta-nseamnă să trăieşti, să fii,
In inimă să simţi cum se-nfioară
Dorinţa de a trece în copii,
Minunea ta de viaţă milenară,

Să te-mplineşti neturburat, senin
Lăsînci. în toamnă aurite roade
Cinci peste pajişti crizanteme vin
Pălind în. zarea brumei care cade.

Că vine iama, ştim. prieteni bine.
Zăpezile-! s-apropio mereu.
Privind spre munţi eu căutări streine
E drept că uneori ne pare rău
Şi-am vrea, ea Fatist, primăvară noua,.:.
.— Ce bine-ar fi să-i fiu profet chiar eu *i*

Dar nu-i aici extaticul amurg
Ca. să-l oprim cu tînguiri de^moarte -~

Clar, apele cu ne-ncelare curg
Şi-n inimi trece timpul mai departe.

Şl mai ales nu-i vreme de plîns şi de-astcptat,
Se profilează spaţii viitoare —
Vin alte generaţii în ritmul deşirat
Al mărilor şi-al trecerii solare.

AETERNITAS

Nu fDă-uspâimînt de stufărişuri, de cimitire, de ceaţa,
Moartea pentru mine nu-nseamnă aproape ninuc —
Tac si ascult si ştiu cum se-ntîmplă toate
;Oe oarcă abia m-aş fi întors din drumul ac#ta lung.

îi (• i au moau şi **n-a** murit **mcioaata ;**
i nofiL sc **ruotorc** doar de acolo de **unde-au** plecat —
H -mprcunaseră-n trupul şî-n sufletul meu
I'J , ,ot irmrăştia ca frunzele la **o** adiere de vuit

\oi ik "-i baie în rîuri,
p , l >e ^aiu-1 di salcîm sau de fag,
, . s. t.-; c.nleoii sc \•. ir întoarse iar în pădure»
• , - -'ba se va înapoia în maree,

.r.eeăe.arca mea de nostalgie monotonă şi lentă
VuVeveni în grădinile dulci ale toamnei
De-acolo o dată-ntr-o noapte, cineva
A răpit-o sădindu-mi-o-n piept.

în oloile lungi, obsesive din pustiul noiembrie
Seva întoarce tristeţea mea singură, singură -

Rătăcirile mele vor reveni în făptura străvezie a vîntului
Care umblă aiurea mereu.

Numai inima va rămîne ascunsă adînc în pămînt
Şi va creşte dintr-însa un fluviu extatic şi mare
Care veşnic se va tîrî ca un şarpe în preajma Carpaţilqr
îngînînd cîntecele acestui pămînt.

CUVINTELE PE CARE LE ROSTESC

Lumină de după-amiază, tu, care tremuri încet
Şi aureşti turlele-acestor străvechi catedrale,
îmi pare rău că-n imnul pe care ţi-1 cînt
Trebuie să vorbesc despre *moarte* şi *jale,*

îmi pare rău că pomenesc cuvântul *război,*
Lîngă tine, fată de salcie,
Lîngă numele tău de nestemată albastră —
Flori ale zorilor, irişi care-mi tulburaţi inima
îmi pare rău să scriu cuvintele *arme atomice,*
Alături de roua si liniştea voastră.

Rîuri în care doarme chipul meu de azi şi de totdeauna,
In care fumegă lin orizontul acestui pămînt,
îmi pare rău că-n preajma apelor voastre,
Mă gîndesc la cuvintele ***baze** militare,*
Cu ecoul lor ca o inscripţie pe un mormînt.

Dar oricît îmi pare de rău,
Nu pot să uit, să alung
Aceste cuvinte.
Oceanul, agitmdu-şi braţele verzi către cer,
Dureri de demult îmi învie în minte.

Pc insule, în Pacific, se mai aud explozii
Si vîntul mi-a spus dc zăpezile radioactiv.
Care-au atins pomii, luîndu-le sutlarea
Şi-n munţi, cînd neaua dispare,
Albesc în iarbă încă oseminte...

De-aceea, oricît îmi parc dc rău,
Nu pot uita aceste cuvinte.

FLUXUL MEMORIEI

Din cîte se-ntîmplară nu pot sa uit nimic,
Chiar dacă ochiul palid al lumi ma îmbie ;
Ca arborii din iarna ceţoasa ma ridic
Şi-mi scutur amintirea — zăpada mea tirzie.

II

Cu zbor dc păsări, anii se reîntorc din zare.
li recunosc —• şi totuşi ce mulţi sînt anii mei,
Sau poate că sînt anii pierduţi dc fiecare,
Care-mi apar în preajmă, obositori şi grei...
Eu nu gonesc pe nimeni, ci-mi clatin umbra doar
Şi-ascult, ascult o voce din timp care-mi tot spune
Că anii mei cu fructul lor amar,
Au ars pe cîmpuri goale şi s-au făcut cărbune.
Au fost incendii, sînge — şi dacă azi mai sînt,
E că sub cerul ţării ursit am fost să stărui
Şi să colind pe drumuri şi să trezesc, cîntînd,
Mareea amintirii spre ţărmul fiecărui.

III

Timpul trecut **nu-i nimeni să-l poată** învia,
Chiar dacă**-mi** vine poate **să** strig în **gura** marc %
— Ani **rătăciţi, eu** nu **v-am trăit!**
Prin viaţa mea
Parcă-aţi **trecut** odată **ca ploile cu soare.**
Ieşiţi **din ceaţa mării pustii — ieşiţi din** ceaţă
Ca **nişte porturi albe** din Sudul însorit !
PAii clin **ceaţă, nu** v-am **trăit, ieşiţi** din ceaţă,
Ani rătăciţi !
Dar anii s-au stins, s-au risipit.
S-au dus **cu glasul** frunzei, cu **apele, cu** iarba...
Aceste **păsări sure** sînt numai amintiri —
In pieptul toamnei, codrul roşcat î.şi **lasă** barba
Şi. **semne-mi** fac din zare mestecenii subţiri.

IV

Dar strigătul rămîne înăbuşit în piept.
K.u chem pe nimeni — toate aşa au fost să fie -
•Nu mi-a fost scris să caut, să cer si **să** aştept
şi-oneît de marc-i, timpul nu mi-e icoană mie.

V

re! gsndurilo-n febra acestor amintiri,
'-n piept acum zvîcneşte-o vîrsta nouă.
au ea un paratrăsnet pe marile clădiri,
jre fulgerele nopţii eu braţele-amîndouă.
S' au şi rostesc clin cînd în cînd tîrziu :
Oraşe mari şi cîmpuri tăcute, noapte bună ?
S~ a desfrunzit copacul mare-al nopţii,
Fi. e.ivze de aur — stelele
D >rm legănîndu-se lin
I.\ fala lucie
A marilor Jacuri vulcanice.

VI

*i o s -uimplai „ nu pot să uit nimic —
IX di -unui duce poate <u pai ie înainte,
i ,, , i ă na i / c c u \ oi despic
M eu văzduhul
IiiUV nu-mi mai aduc aminte.
H(i!„i| i in -nlltt. J-nuri, d< demult,
cu ;i»ase, dormiţi ca-n nplutn
} u > i e de loslor
Nu vreau sa vă useelr.
Sos ne covertă-mi place s-ascult eonibie-
Dormiţi în suflet, amintiri,
Cum dorm în scoici marine furtuni şi naniăagii —
Tu, vînt de primăvară ce-n pieptul meu respiri,
Adu-mi din codri frunza ce stăpîneşte fugii,
Adu-mi albastrul: clopot al apelor ce cresc
Şi şoaptele din ierburi şi tromuru! luminii,
Şi-apoi cîndva-ntr-o noapte neştiută
Dă-mi. somnul, alb pe care-1 poarta crinii.

RTTMl'ttl

Adic-n mine cîntecele noi
Ce se trezesc în. oameni acum intha-e.
Eu însumi lo-ascult înfiorat şi nesigur
Ca pe ropotul ciudat al primei ploi,
Zburînd peste ogoare-n primăvară.

Ce-aş putea spune — poale doar au«.
Că timpul meu cu marea lui furtuna,
Spulberă-n zare pe coamele valuri.or.
Epava cu profilul, mohoi.it,
A* unei lumi ce tre-buio să-apună.

Şi constelaţii timpurii,
Rotîndu-se pe mări îndepărtate-,
Aduc **în** mine glasuri de copii,
Din lumi pe care gîndul le străbate.

O, profeţii ce-mi bînluiţl fiinţa !
Cînd se dczleagă**-n** suflet **anii** trecînd.,
O voluptate ciudată-mi sfîşie pieptul,
Un cîntec nou mă mistuie flămînd
De viitoare împlinire.
Atunci fără,ştire **mă** trezesc chitind'
Ca o imensă orgă în care **năvăleşte,'**
Asemeni unui uragan,
Respiraţia **înflăcărate!** mulţimi.
Atunci sînt ca o albie largă, prin care
Un fluviu cu solzii metalici
Puternic se îndreaptă către mare,.

Adie-n mine cîntecele noi
Ce se trezesc în oameni acum întîia oariL;
Prin **rădăcini adînci,** ramificate,
Răzbatc**-n** visul meu această **ţară.** •"
Vin ploi iluminate, albe zile,
Planînd peste semănături fertile,
în evul cînd distanţele dispar...
Voi ploi iluminate, albe zile —
Cînteeul meu e piatră de hotar.

Din volumul

CĂLĂTORII ÎN EUROPA ŞI ASIA

(1960)

SEPTENTRION

ORAŞUL EROIC

Războiul n-a trecut prin Leningrad. ;
La porţile lui duşmanii întâlniră moartea,
Moartea rîdea schimbîndu-i în cenuşe
Po care vîntul nordic o risipea pe mare.

Mă uit pe străzi la oamenii ce trec
Şi-i caut pe vitejii, ce luptară,
Caut privirile care-nspăimîntă,
Caut ceva nemaivăzut de mine,

Dar nu văd decît visătoare zîmbete,
Şi ochi de culoarea cetii de toamnă....
Eroii s-au retras şi dorm în. suflete
Vîsînd lumina păsărilor albe.

MELANCOLIE DE MA.RE

Plajă galbenă — marea violetă şi verde —
Norii îngînă chipuri de oameni adormiţi în. păci:
Citiva brazi rătăcesc pe nisip căutînd zadarnic,
Căutînd zadarnic umbrele verii.

însă vara a zburat spre miazăzi —
A gonit-o vîntul din Karelia,
Au gonit-o tăcutele gînduri,
Şi veghea tîrzic.

De-acum vine ceaţa şi somnul,
Visele pline de mesteceni şi de vuietul mării,
Şi nevăzută vine noua vîrsta,
Mereu, mereu mai mare, tot mai mare..;

CÎNTECUL FETELOR

Pe cheiul Nevoi cînd se înserează
Vin uneori cîteva fete singuratice,
Coboară lîngă valuri şi cîntă
Pînă tîrziu un cîntec monoton.

Cuvintele vorbesc despre viteji,
Slăvind **pe.cei** ce **se-necară-n** mare noaptea
Şi colindă acum adîncimile verzi
în mormintele lor călătoare.

Toate în jur ascultă liniştit,
Şi fetele cîntă schimbînd cuvintele,
Despre cei plecaţi în războaie,
Care s-au întors nevăzuţi.

Şi oraşul îşi înaltă umerii,
Şi sc înfioară marile poduri dc piatră,
Iar eu descoperindu-mă privesc
Cura vine ceaţa dormitînd pc fluviu.

AURORA

O fiinţă ascunsă are vasul acesta
Legănat de apele metalice ale Nevoi ;
Cîndva-ntr-o vară nu prea-ndepărtată
Fără să ştiu pluteam pe puntea lui.

îmi amintesc Dunărea şi oraşele noastre,
Şi tunurile care făceau să se clatine lumea -
Pluteam atunci şi eu pe *Aurora,*
Fără să văd nimic, pluteam şi eu.

Dărîmam o lume fără să ştiu ce voi zidi,
O dărîmam pentru **taina** şi flacăra zorilor
Ah, zorile care veneau din orizonturi
Sărutîndu-mi pleoapele înainte de timp...

Acum sînt aici, ascult murmurul valurilor
Lîngă tăcutul chei între lumină şi ceaţă,
Privesc **silueta-i s'veltă** şi-ascult monotonele voci ale **Nevei**
Şi-mi trec prin suflet umbre viitoare.

Privesc *Aurora* şi văd răsărind generaţii,
Le văd ureînd pe puntea ei prelungă
Şi colindînd în cadenţa tîrzic **a** vremii
Oceanele şi mările pămîntului.

Pe urmă văd nava singură întoreîndu-se iarăşi aici,
Lîngă tăcutul chei între lumină şi ceaţă,
Ca şi acum legănîndu-se-n apele Nevei
Şi doar prin timpuri navigînd întruna,

PASTEL SUDIC

COBOftîND DIMINEAȚA PE PLAJA ÎNGUSTA

C b ' î <l dimineața pe plaja îngustă
A i " v.ăuitat apa sărată a mării,
)'I *u* î irbinat orizontului palid
e ' i îulins pe nisipul roşcat —
Al u in au venit păsările Sudului
i't' /beiul lor ca sunetele harpei,
d'i rotii deasupra marii calme
Al r gîrd cu pieptul alb apele albastre
Si s-au oprit pe țărm nu departe ele mine
»)' po"ca locul ar fi fost pustiu.
Des -jur au crezut că dormeam
Sau poale m-au luat drept unul dintre acei înecați
Vi care marea în zori îi aduce spre coastă
«'a vi d'>armă-n pămînt somnul cel mare.
Asa ma gîndii şi zîmbii gîndului meu
Si-nu era atît de bine printre acele păsări,
Pclrn-mc «ţi totuşi întins pe nisip,
Gin ca bătrînul Adam lîngă mare —
Aut de bine mi-era că am regretat depăihrtul Ldc-s
St-um mteles că din asemenea clipe
î-'-ov'usu-- -ţy lvea ş{ visul.

Coborînd dimineața pc plaja îngustă
Am iubit păsările Sudului
Şi cînd cîe-au zburat peste apele calme
Mi-ara dat scama că lutul din care-s făcut e mai greu,"
Şi-am rămas cu nisipul roşcat şi cu pietrele
în timp ce ele zburau mai departe mereu.
Mai departe mereu.

f p UIAM IV OU*, l Spl l l *cK>* I
i, i **M** » (ui mu n u«u punb
i but ui nutinai <la1mmd t^pul i* •> -r>.
D <ţi t a tu »x« >- au potolii i au i tn i

Nu pol să dorm, fără să ştiu de ce.
Somnul bălrînuîui marinar a pierit în vuk
Luna. spune ci. luna. şi îmi arată pe ap*
Tiona tio aur mindiiudu-sc iin.

Muite-am iubii rătăcind po mărite iurnit.
Petele au îmbălrinil şi-au murit sau raa« ***uit***

Dio.Ue vechii prieteni unul ;ăngur dară mm
Ceihilți de muîl nu coborîl în mare.

Mi-a rămas dintre toate etan luna
Lumitund lungile drumuri pe care-am um!>i
O dată cu ea mă trezesc, o dată ma duc spre
Şi vis;'-? ia cele ce-ar fi putut să tic şi n-au ia

t» -*{Kx* cc toiiU s-au pott Iu mai nuri» doar i
Singura sau cu pasările tc mai urmează un *iv*
Pe urma un val **INI** închide pleoapeie
ţ>i pier-i indoparundn-te de toate.

OAMENII VENIȚI DE l.A NOit

Oamenii veniți de la nord
se odihnesc privind chiparoşii,
umblă în grupuri pc plaje

ca nişte pinguini pe-un țărm de miazăzi
rup eîte-o frunză din arbori,
şi îi încearcă gustul amărui,
iar seara în port urmăresc
plecarea vapoarelor
frcdonînd melodii monotone.

Noaptea se trezesc uneori
cînd vîntul care vine' dinspre mare
aduce mireasma sărată a apelor,
şi tremură şoptind la fereastră
în veci neliniştitele frunze
de eucalipt — şi multă vreme
nu pot adormi,
şi. chiar e'ind vino somnul
visează că sînt treji.

3

suiruMi

s

Plutesc deasupra valurilor singur
îndopări îndu-mă de țărm mereu.
Cu ochii spre cer urmăresc trecerea
norilor albi. Ca şi ci
pe apele-acestca mă duc undeva,
şi soarele străluceşte pe ape
mereu mai aproape de mine
cînd brațele mîngîie
străveziile undc-ale mării.

Noiembrie. Şi totuşi cît de departe
e iarna ! Vapoarelor
care se duc spre sud,
mereu spre sud, le cînt
legănarea înceată.

SUD

Marca şi muntele viețuiesc împreună
Şi iarna fuge de căminul lor.
Fluturii ei albi cînd se aşază pe magnolii,
Pe eucalipți, pe arbori de camfor.
Pe liniştiții palmieri — dispar curînd
Atinşi de-o moarte nevăzută, stranie,
Şi ome-ăle nu se mai nasc.
Oamenii umblă amețiți de lumină
Şi sc-ntorc întotdeauna dintr-o veghe ;
Mersul lor e ca un dans al vîntului. .
De la soare învață să se urce pe munte in **zori**
Şi cînd sînt osteniți să se-ascundă in mare.

Din volumul

VERSUM

(1961)

GLASUL RĂZBOINICULUI DE PE RIN

Zac rătăcit aici în cîmp străin,
Fără mormînt, fără somn, fără pace —•
Apăsat de întunecata maree a țărînii,
Zac rătăcit aici în Transilvania,

N-am auzit niciodată pe nimeni plîngînd
La căpătîiul meu — n-am auzit decît ploaia,
Ploaia umblînd cu picioarele goale prin iarbă,
Ploaia şoptindu-mi blcstcmelc-acestui pămînt.

N-am auzit niciodată pe nimeni cîntînd
La căpătîiul meu, n-am auzit decît vîntul,
Vîntul gonind împletit laolaltă cu drumul.
Viatul purtînd vocile celor do mine ucişi.

Voi, cei ce ni-ațl iubit, nu mai veniți,
Kăm'incți acasă singuri cu lumina —
O, voi cc vă naşteți şi creşteți în brațele Rinul
Uitați pe totdeauna drumul meu.

COLOCVIU CU INIMA MEA

Nu mă întreb partidul cum să-l cînt;
EI a pătruns în cîntecele' melc

Ca soarele-n pădure, ea un *vini*
Gonind pe boită norii prevestitori.

De mult a fost ? Anii se duc sau
Ca fluturii-n gogoaşe se închid,
Un tînăr se-ntîlnise prin cetate
Cu flacăra, lozincii de partid.

El tinereţea si-o trecea încet,
Că-n vremi de toamnă i-a fosi
Se mistuia făplura-i de poet,
Pe cîmpuri ca o dalie tîrzic.

Nu. mai. cunosc torentul. Mă uit şi nu- *mai*
Al cui o chipul tînăr clinti-o poză —
Anii trecuţi în lupte mari, înscriu
Singura, marea mea apoteoză.

Aşa a fost — rotiţi-vă pe sus.
Vulturi ai ţării mele de lumină,'
O stea răsare, allele-au apus,
Ireversibil soarele~şi înclină

Spre mine si în zare raza Iul.
Căci n-am oprit, n-am rătăcit în ph'ngeri,
Si simt în mine vlaga pe care n-o şihii,,
Cînd lup», cînd mă cutremur sau rînd sincer.

Port semnul grav şi. straniu al unui l.egămi
De-acum mi-e soarta scrisă 'pe-aceste mari drype.u
Aici mi-e visul ridicat în vînt ;
Aici e bolta cîntecolor mele.

ELAN

î>. cit am rămas de neschimbat !
nblu şi-acum abia trezit clin visuri,
mgii cu mîna fierul bătrânelor grilaje,
•p flori mirositoare de salcâm
le strivesc în dinţi eu voluptate ;
na pc ninsoare îmi place şi-acum să ies noaptea
«.sui tnd străzile ia întâmplare
> hi ir cînd c viscol întotdeauna mi se-parc ca aud mol»
e.: te-asculi uuie-îe.
somnul mi •aluni

..cum ca şi-allâdală
No mă-nspâimînt de duşmani,
«'u toate că adeseori uitîndu-i,
nele lor mă pot lovi în plin,
toate răniîe-mi trec
decate de-o flacără-aseunsă
iarăşi mă surprind în calea vîntului
iarăşi trec nepăsător —
N mai la ceasul cînd se dezlănţuie
M. notonele clopote,
!\. ->e pare că cineva drag
Jb ns>e în ziduri.

. i. cit am rămas de neschimbat!
=t-tutindeni aş înălţa un oraş, pretutindeni
ş semăna o pădure după chipul şi-asemănarea furtunii -....
<H ilor cu forme de cai le-aş atinge în treacăt coama de ceaţă subţire,
' a" ascunde, rîzînd, In troiene de nea străvezie,
mgur purtind pe umeri povara tîrzie a stelelor, /
a să bag de seamă că înţelepţii zîmbesc în «l.vr-e
c uinind capetele cu îngăduinţă
C -,i cînd ar rosti fără grai
mustrare sau poate-o adine tăinuită
rcre dc rău după vîrsta.

Numai cînd amintirile mă-nvălule
întreb de mine însumi cînd sc-ntîmplară toate,
Unde sînt anii care le-au cuprins
Şi dacă se zăresc pe trunchiul meu
Inelele lor de aramă coclită.
Şi singur noştiind ce să-mi răspund
Stărui tăcut — alături de-ntrebare
Şi-mi reazim fruntea de pervazul galben
A.Î Zilei care vine şi dispi-UV.

MOARTEA CAILOÎi

Luptele mari Încetară şi focul clipind adormi.
Au. trecui zgomotoasele-armale cu frontul mereu mai
departe.
N-au rămas decît umbrele celor ucişi şi cuvintele lor
rătăcind în văzduh şi la marginea satului caii răniţi
care mor în amurg. Iată roibul înalt cu picioarele
lungi care-abia atingeau în goană pămîntul şi şargut
voinic învăţat să-şi cunoască stăpînul cu care vorbea
orc-n şir şi pagul, care purta zurgălăi de argint undeva
prin ţinutul Moldovei şi iepcle dansînd la auzul fanfarei.
O. iată coamele lor cum se-ntorc în pădure,
şi lungile drumuri pe unde-au umblat sîngerîndu-şî
copita,
tresar. Vîntul vine. încet ncchezînd ca un cal
cînd îi cade răpus călăreţul, vîntul
ce pare geamănul lor suflă trist
lingă botul lor umed şi iarba capătă grai.
Şi soarele-n ochii lor mari se răstoarnă ucis
ca un peşte de aur.

NORII ŞI PLOAIA

Plouă şi^ norii se duc undeva mai departe.
Idla vazmdu-i, aminte mi-aduc că de mult

n-am mai fost nicăieri. Stau privind cum se-ngînă
mereu la
fereastra rnea albul şi negrul, iar toamna
mă bucur de straiele noi ale teilor ca de propria-mi haină.
Cine mi-a dat acest dar al uitării de sine ? Poate-ar fi
timpul
să plec, să mai plec undeva — sînt atîtea oraşe cu gări
luminoase
şi porturi în care vapoarele fluieră lung cînd se-aştern
în tăcere
albastrele neguri. O, cîte n-ar fi de văzut ! Cîte chipuri
de oameni, cîte flori, cîte fluvii în care imaginea ta
se-ntilneşte cu luna... . . .

Dar plopii înalţi clătinîndu-şi coroana spun : Nu.
Lasă norii să plece departe pierind în văzduh. Ei sînt
visele talc ce trec, ei sînt numai o parte din tine, sînt
formele tale părelnice. Lasă-i să plece departe.
Tu eşti asemenea ploii — veşnic suind vei cădea
peste-aceleaşi cîmpii
şi prin codri vuind despletit şi nebun, pierzînd şirul
cuvintelor,
incereînd în zădar să prinzi noaptea cu lănci şi cu săbii
sau plîngînd monoton printre frunze şi ierburi uimite,
îmbrăţişînd oraşele mari şi lipindu-ţi duios obrazul
de negre ogoarc-n noiembrie. Nu prea departe de apele
ce te-năîţară-n tării, te vei naşte în fiece vară
mereu stăpînit de magnetul ţinutului tău,
mereu întoreîndu-te singur să dormi liniştit în aceeaşi
ţarină, lăsîndu-ţi doar visele veşnic ca norii în alba
derivă a vîntului.

FEMEILE PRIVESC SCHELĂRIILE NOILOR CASE

Femeile privesc schelăriile noilor case — privesc la zidarii
ce pun cărămizile sus şi măsoară amurgul tăcut. Femeile

i^...,,.! lan» spre balcoanele roşii vismd viitoare cămine :
«io s' IÎTJU c-ntrec pe zidari. încă nu e nimic, numai seara
«ra-*a dc martie şi ochii deschişi ai maşinilor negre
ţn vvictuî dens — dar femeile văd mai departe, încă totul
e iu nai **un** joc liniştit de eon ture şi linii, dar ele privesc
flori de petunii şi vrăbii şi un vînt cenuşiu aducând
^ « . 1 .curi arome de salcie crudă. **Şi** văd viitorii copii
• v*»r **fi sau** nici nu **se** vor naşte **şi** văd deschizîndu-se uşi
» i Ie. estre prin care pătrunde lumea de-afară luînd chip
i fv (uni. de-ntîmplări sau de oameni. Şi cîte nu văd
femeile noastre, privind
rf *^nih* noilor case. Şi nu mai cîntă plîngînd :
*'" 1 " ' mu strîngc, Trupuşoru-mî fringe,,**

VĂD ZÎUA TRECÎND SPRE APUS

v :-i.a *zvi'ă* **trecînd** spre **apus ca o lebădă** albă
iu „ucu *vidi* aproape de stuful amurgului — văd cum
lumina
încet schimbă garda **cu** vîntul. Nu ştiu de ce
gi tjcT Iau îmi aduce întruna **o** muzică dulce de apă
<*ţtrţi* J»LX& răsuflarea venind **ca** un flux nevăzut.
i Und - <c< i se deschid lîngă noi, flori tăcute de noapte,•
....."*Sr*- aici ca să fie podoabele sinilor tăi
şi sa tiemure lin **la suspinele tale şi-acestui** răgaz ameţit
'^'i-'i poai le parfumul. Am uitat cum arată la chip
i r ('i'aulc ploi, am uitat dimineaţa cu genele pline
r I icimi, surîzînd la răspîntii albastre — ani uitat
si ca lebăda albă ce **lunecă-ncet în** amurg, e o y,i
. i_î o Ce stranii comori sînt temeiul
-ico^ei risipe ? Iată vîntul, **el** toate le ştie,
ore van ui cum **vine-adueîndu-ne** crengi
II'' "<îi;< >e dc salcie.

PLECAREA ZĂPEZILOR

în februarie zăpezile sînt cuprinse de-o vagă nelinişte
— Ca migratoarele păsări cînd toamna adoarme pe eîrap —
î n ş i r la trecerea ciutelor, se sperie de sunetele eweănitora
i Şi v nfioajă de linele-aripi ale vîntului.

Clîiar cînd ninsoarea **mai** vine şi pădurile Ine», vmesc
Şi vorbesc prin somn arborii — chiar atunci daeă asculţi
'" " si-nehizi ochii,
Dacă asculţi şi te prefaci că dormi
Voi auzi un foşnet de aripi uşoare.

Un foşnet de aripi uşoare e semn că zăpezile pleacă,
Nevăzute de nimenea se ridică-n văzduh şi dispar :
Stoluri albe nevăzute de nimenea.
Spre miazănoapte stoluri, stoluri albe.

D/IN DEPĂRTAT

Cînt vara şi ieşirea Ja marc a acestui popor
cînd umbrele munţilor vin liniştite ca norii s
pc- plajele albe — cînt răsuflarea mulţimii in ri
de foc al iul iulie, goana albastră şi gura
deschisă a mării şi vîntul cu coadă de peşte.
Nimenea nu m-a-nvăţat să zîmbesc şi să rîd,
'viaţa n-a scuturat peste mine flori albe de măr
şi-am trăit zbuciumat ca în turnuri
o limbă de clopot. Dc aceea şi sufletul caută
alt adăpost, ca o pasăre cuiburi străine, do acere
mi-e dor de furtună, de oameni, de strigăte
şi vara cînt ţărmul aşa cum în vis
îl aud do departe. Trec prin oraşul torid
şi mereu mi se pare că seamăn cu toii
crescuţi în asfalt — şi-ascunzindu-ină singur

sărut coaja copacilor. Trec **prin oraşul torid**
şi văd marea mereu ca nebunii, marea vuind
de mulţimi zgomotoase şi muzici plutind
legănate-n văzduh ca o navă pe valuri,
risete vesele, coapse prelungi arămii
printre plante cu ochi cenuşii de pisică.
Marca o cînt strălucind lîngă ţărm
ca o mic de peşti care sar pc nisipuri -—
marea o cînt şi destinderea braţului,
minţii, marca **o** cînt şi strigind **mă arunc**
în bucuriile altora.

IAUNA VENIND

Rotindu-sc larg, zilele verii trecură -~
Ca pasărea noiii plutiră, ca pasărea,
Frunzele mari **ale-arţarului** pieriră în vînt
Mlădioasă ca trestia, ploaia
Pe cîmpuri negre umblă **murmurînd.**

Mă uit în preajma iernii peste cîmpuri.
Caut în ceaţă pădurile care fug şi se-aseund" •-
Cînd adorm obosit aud şoaptele ploii şi cerbii»
Cerbii umblind prin somnul meu profund».

Vine zăpada undeva în zare,
Văd de departe aripa ci de sidef
Strălucind în amurguri tîrzii,
Şi munţii se apropie de sate,
Plccîndu-se tăcuţi către cîmpii.

Şi-mi vin în gînd toate faptele mele,
Am timp să cuget liniştit la toate —
Prin seara lungă se despoaie vîntul,
Şi drumuri multe zac necerectate.

t

f

IMN CĂTRE ZORII DE

(1962)

IMN CĂTRE ZORII DE ZI

HARPE E(.ECTRI€.5

i t r i n J i v< \ ar'iUv
ii - i n t am al" (" ' t u ,
' <l LI \ i t e]< t <> » f lida,
i . \ t 'i l i ii •) i-nn "rama na
i i n'lm ci'' 'i.

MI < i d 'T iV aibi-'-liv'
. ,, ' 'l '>driu nm armonii
-> k 'ii i i u n t,' •• r '.-rnU i disonante
Wcik mele p u don iha l< U M O -c
! t . pe electiK loaptcfi
- ii ile srsn i d . Mld

•fcnesri t FaesSi

«MLIOTECA y

CELE DIN URMA

Iată pe cîmp dizolvându-se cele din urmă :
cele din urmă căruțe în ceață .şi-n somnul bătrînilor,
cele din urmă tăceri, îndoieli, neîncrederi,
umbrele celor din urmă bordeie din care smulgea
vîntul nocturne silabe de trestie
şi grilajele celor din urmă parcele rămase,
prin care pămîntul
privea ca prin sure
ferestre cu gratii.

O, cele din urmă !
Cuvinlele-acestea mi-aduc amintiri şi speranțe.
Pe vremuri ascuns de-ntunericul satului,
ca de o tandră şi umedă junglă,
am fost şi eu imul dintre copiii
care. ştiau doar de sănii, de păsăii...
O, Românie trecută, sălaş de albine sălbatice,
•o, visătoare în zdrențe, în poala căreia
de-atîlea ori fruntea mi-am odihnit,
iată cununile talc de spini le destramă-aurora,
iată sărutul meu pune pe pleoapele tale
umbrite de veghe şi palide, bani de aramă —•
e. timpul s-adormi pe veci cu cele *din urmă :*
fiii tăi pun temeliile *celor dini •i1*

OAMENII SEAMĂNĂ GRlNE

Oamenii seamănă grîne —
umblu şi cu nevăzut semănînd împreună cu ci.

Oamenii seamănă boabe roşcate, mari poligoane
de orz, de cartofi şi de sfeclă, seamănă ierburi,
seamănă jerbă de spice din stema Republicii,

şi soarele-şi lichefiază lumina pe mîinile (or.
Eu semăn fluierul mierlei, macii răzleți.
mătasea firavă filată de greieri, spirala
pe care dansează înaltele ploi ale verii,
steaua spre care se leagănă spicele stemei —
şi noaptea, cu o semănătoare albastră,
singur anii mi-i semăn cîntînd.
Mai sînt oare ? Cine să-i numere,
cine să-asculte-n adine germinația lor ?
Zările lac. Oamenii seamănă grîne.
Oamenii seamănă-n câmp.
Eu Semăn în oameni.

ASKMENEA STELEIÂ)K

Asemenea stolelor umblă prin noapte — asemenea celor mari,
Sau *celor* ce-abia se zăresc undeva între-un alt întuneric . deasupra ;
Asemenea stelelor umblă minerii prin nonple sau printre nopți.
Printre noaptea din care-au venit şi noaptea pămîntului caldă.

Asemenea stelelor ei cunosc întunericul nu lingă marginea lui
Unde negrul xo-ngînă cu ziua ca țărmul cu marea —
Ei bezna o cunosc pe dinăuntru, cunosc tăcerea
In care timpul n-a' rîs şi n-a plîns niciodată.

Asemenea stelelor ei sînt mai departe de ploi — şi umblă prin noapte
Numai prin noapte, şi nu rătăcesc niciodată —
O, eu care umblind in plină zi
•De-atîtea ori m-am rătăcit...

MEDITAȚIE ÎN ÎNTUNERIC

Ara rătăcit prin mine de cărbuni
Zile la rînd în orizonturi negre,
Şi-am trăit aseuMnd convorbirea adîncuiui lumii cu oamenii
într-o limbă pe care simțeam eă-s născut s-o-rițeleg.

Am rătăcit prin. mine de cărbuni,
Şi lumina mea a stat o clipă lîngă lumina nu >*.r .
Şi întunericul meu a suit fremătînd spre izvoai eJ« n* >
Şi mi-am uitat chipul şi numele înCiorîndu-md -nv

Şi-am uitat de măruntele griji, de trecutul meu
Care seamănă eileodată cu iarba şi umblă mereu .1

Şi-am uitat de orgoliu şi de toate paraginile
Unde-ncercam să ivesc uneori armonii.

Am rătăcit prin mine de cărbuni —
E timp de-atunci — dar uneori şi astă/i
Mă-ntore cînd mă apasă prea taro sm-_>ui .nen ^
De prea multă lumină.

De prea multă lume cînd, sînt, obosit şi boii _\,
De prea multă zi cînd mă clatin, de pir a m,>h. ., t
Mă-ntorc în tăcere şi-n vis
Spre noaptea minerilor.

UMBLU PRIN GALERIILE MINEI CÎNTÎND

TTmbh» prin galeriile minei eîntînd
Pentru sufletul c< lor ce: taie cărbuni în păm.uv

>la vMod, căutînd, desluşind, în această demult adormită pădure,
Glasuri de semeni, umbre tăcute, contura.

Lumea de-aici s-a deprins Iară zi, fără soare
Timpul cu trecerea lui de mărgean să-l măsoare..

Si stată brutul de ecală al cîmpuiu» râscoEl^rimavara
Bă vadă pe dealuri trecînd ale io-minei imdle şi P. valide ruiiun,

l'Oi. î , . , < 1 SL . £«>»
V j m u

^ , ... iL n"" - !
u, V" o a- c e-. c

Î e, '.oi ce ,P • < th.a.i m pumuit.

e; cioimd prin noaptea aeeasia albastră -....•
i e:i doai e clipa MI fiu o hnvasuă,

"; o !<•!•• e !••'••(.....i'i a 'V-PAi de vînt,
iie Paa^vra pentru dne. dnmu mir.
<< renesti în jos etn eînd in cuie.

VOCI DIN NECUNOSCUT

...i ..IM.:,, mari era-o dorm în lusipuri şi-n codri,
•1 :"•'•••ivi viitoare cc dorm ghemuite în stînci, te văzduh,

şi-n tăcutele nopţi ale minelor. Ţara aceasta,
abia deşteptată din lungi rătăciri şi din vise,
va sui la zenit. Ştiu că nu pot şi nu sînt chemat
să-i cînt slava de mîine — pieptul meu larg
poartă urme de lănci şi de roată, glasul adine
mi-e de doine prea plin, iar ochii mai văd
în amurguri incendii şi oşti risipite.
Vor veni cîntăreţi străluciţi în veşmînt de lumină,
siluetele lor le zăresc uneori în mesteceni, in viat,
şi făptura le-o simt împlinindu-se-n propriul meu craniu,
ca Athcna în capul lui Zeus. Noaptea, cînd luna
mi-aduce aminte de chipul meu tînăr, încerc să zăresc
imaginea mea viitoare şi caut un straniu profil de bătrîn,
ca un mag stăruind la hotarele zilei cu stelele,
dar nu văd nimic — poate Oltului nu-i va fi dat
niciodată să-mi poarte-n oglinzi acea vîrstă înaltă şi albă,
şi toamna sfîrşind mă vor plînge-n văzduhuri cocorii.
Nu văd nimic decît zări verticale şi schele
şi oameni cu steaguri pe străzi, care trec nenectat
mai departe. Unde se duc ? Iată vuietul dens
al oraşelor mari care dorm ghemuite în stînci, Iată vuietul dens
repetîndu-mi refrenul ştiut : vor veni cîntăreţi străluciţi
în veşmînt de lumină, şi sunetul coardelor fi-va
aproape de tot şi vei sta nevăzut să-1 asculţi încă mult
după ce-şi vor fi rezemat de piatra enormă, -
care-ţi va straiui la căpătîi,
lirele lungi şi albastre.

SPUN ADIO PĂDURILOR

Spun adio pădurilor,
pădurilor negre din munţi, ce mi-au fost de **milenii**

Am crescut laolaltă cu brazii şi carpenii lor, * *
unde umbra bătrânilor mei rătăceşte cu turmele
caprelor negre, şi luna dc toamnă se vede prin arbori,

eu coarne albastre dc cerb. Vîntul lin. vîntul galben,
şi murmurul ploii tîrzii au umblat calc lungă
prin visele mele — şi viscolul iarna torcea monoton
împrejurul colibelor melc
torcea, singuratic şi trist, borangic argintiu.
Vai. cîtă moarte-a-ncăput în acea ondulaţie dulce,
vai, dc-nchid ochii, din nou îmi învie-n auz
pieptul meu răsunînd ca un pod de aramă
lovit de copile de cai, sternul meu sîngeral,
peste care treceau hohotind nemiloase convoaie..,
.Cată urmele lor .-;o mai văd —- cîinii mei
di" culoarea amurgului .stau mărturie de toate.

Am trăii. în păduri,
şi-acum, iată, mă-nalţ şi mă scutur de ierburi.
de frunze uscate, de ploi şi de propria-mi vârstă.
Mă ridic în lumină şi vorba ce-o spun e adio.
spun adio tăcutelor sihle silvestre,
spun adio, adio pădurilor...
Şt mă duc inisiuindu-mă-n soare.

OAMENII SPIUD IN ACEASTA ŢARA STRĂVECHE

Puţini au rămas cei deprinşi să se uite în pulberea drumului,
Pulin'i cei care umblă ca norii întunecaţi duşi de somn şt de vint —
Oamenii îşi văd în râuri feţele mari şi surîd. •
Oamenii Kucîd în această ţară străveche.

Capetele nu se mai înclină în faţa tăcutelor slt'nci,
Şi buzele înfierbîntate de arşiţă nu mai sărută pămîntui —
Păduri de păstori adormiţi se ridică din umbră şi vin
Cîntmcl pe drumuri inundate dc lumină.

Liniştea neagră în care sclipeau fulgerate tăişuri de .coasă,
,Şi bănuitoarea privire spre zările veşnic fremătînd de primejdii,
Şi veghea tîrzie cînd prin beznă pătrund întrebări dureroase,
Care stăruie, stăruie-n preajmă şi nu se mai duc,

(Pudul că nu vei putea fi mai mult decît cei dinarnp-.
Ce toate vor fi. ale celor mai puternici, mai mari,
Şi neîncrederea şi îndoiala şi teama de cete ce *vin* dina!';;,; .V
Şi pustia părere de rău după cele visate cindva.

Toate se sting ca o negură dusă de vînt,
Toate rămîn pe celălalt mal. să se mistuie-n urmă -
Oamenii rostesc cuvinte pe care nu le-au ştiut meiodetâ
Şi sînt mulți şi de privirile lor cade roua pe flori.

Oamenii îşi văd în rîuri fețele lor care seamănă soarelui.
Văd noile lor aşezări şi surîd oamenii din această țara străveche.
Şi de surîsul lor străluceşte văzduhul şi se-nfioară furtuna,,
Şi se luminează departe auritele văi.

IMN CĂTRE ZORIT DE ZI

O, zori de zi, palid surîs ai luminii,
Bîne-ați venit ia ferestrele mele —
Iată toată noaptea am vegheat aştoptîndu-vă.
Am ascultat paşii răzleților trecători şi gândul !.«•
L-am auzit urmîndu-i îndeaproape, şi vîntul
L-ara simțit adormind, obosit, pe umărul meu- si., ie;
Sărutmdu-raă a plecat nevăzut mai departe.

I I
m
v

O, zori de zi, cântec de leagăn al stelelor,
Binc-ați venit în trupul şi-n sufletul meu --
Iată oraşul se-ntoarce din întuneric sunîndu-.şj sjr<:ncfc£
Şi din străvechiul turn gotic îşi iau -/.borul porumbi».
Iată aud deschizîndu-se marile porţi de metal,
Şi-n preajmă aud. murmurul biind ai uneit.eloi —-
Iată bărbații salutîndu-se-n trecere unii pe alții,
Iată bătrânii zîmbind, iată femeia
Păşind încet pe lingă copiii ce poate mai dorm,
Toți şi toate ies legărtîndu-se din tăcuta penumbiă ***ă*** somnuîy.%
Toți şi toate se duc undeva strălucind in uîhasâne
Ca râurile, toți .şi toate au învățat un drum
O, zori. de zi, albă solie-a luminii,
Albie sfintâ prin care ne ducem, mereu.

LINIŞTE NOUA

Furtunile se potolesc mereu.,
Şi palid sc-nfiripă-aeum pe boltă
Surâsul curcubeului. N-am fost
De mult atît ele liniştit şi n-am trăit
Atît de adine speranţa tuturora.
Acum, dimineaţa mereu mă găseşte mat tre-ax»
Chiar dacă-n ochi îmi mai stăruie încă.
Sticlind uneori, nebunia mea veche.
Umbra Turnului Babei nu mai vine asupră-mi,
Nici trecătorul necunoscut nu-mi mai spune :
— Teme-te de sfîrşit !
Iar din neamul celui ce şi-a ucis fratele
Nu se vor mai naşte copii.
Cuvîntul *distanţă* începe să-mi fie străin»
Şi nu mă-nfior decît noaptea tîrziu,
Cînd simt peste faţă cum trece-alingîadu-ma
Unda fugară a vremii.
Atunci îmi pare cîteodată rău
Că fără voie merg atît de repede.
Dar mă mingile gîudul că vîrslele mele
O să le poarte cei care-mi urmează.
Ah ! Şi ce vârste frumoase le las !
Şi nu le cer în schimb decît atît :
Cînd vor vedea că pleoapele mi-s grele.
Să arunce-n ţarină un pumn de seminţe
De floarea-soarelui.

II

Atît le cer, pentru că sînt din oameni
Deprinşi să-şi ducă zilele prin cîmpuri ;
PJJH. .. _ semănături şi turme văd
Un ! I< u lor morţi — la căpătîiul lor
Adet- u 1 ma întîlnesc cu vîntul,
Şi-ns e t i ntam, de parcă fiecare
S-ar e s.*-l audă celălalt,
Aloi. ii nu, simţind cu picioarele goale
Aţin , 1 1 , am crezut că mi-e dat
ba r a'!' anotimpul acestor prefaceri,
Ai i i a' Und ziduri noi de cetăţi,
Uncie-n locul iubitei
°, >. i 'esc treptat pe mine însumi,
A *a* o i z. it că voi sta neclintit
C *i* i V o ile Dornei.
Dar 1 irnoul meu e mult mai mare
l' J' i i cam vreodată să visez,
O lă-rni abureşte ochii
Şî-mn loaeu-n faţă zboruri de comete.

III

Simt că se-arată-n lume lucruri stranii
De earc-ar trebui să mă-nspăimînt.
Simt uneori prezenţe nevăzute,
Şi noaptea mi se pare că din haos
Mă săgetează propria-mi privii'e.
Şi-aud paşi prin văzduh şi tresar,
Cu toate că prin suflet nici o spaimă
Nu-nri trece niciodată. Cine-i oare ?
Aş vrea.să-l văd umblînd, dar încă-i noapt
Aş vrea să ştiu de ce-mi aspiră gîndul,
De parcă zbor din mine însumi
Ca dintr-un cuib străin.

:c.!!v,i~mi sootesse-n preaima : «Lasă,.
<a-ți ciinii la tme si-asculta,
-ai născut la aceasta răspîntie roşie,'
>' ii nan Vi_-' «muigal, iar cu altul
. (uniata e/iiîid in negun
. U ^ ' M pi i' ude
:virh cu pietre în oglinzi,
-ai născut să faci înim paşi.
Li aceia caro umbla,
caca poate mea nu-ţi dai seama :
•ie guiduiru iau ratace.se în văzduh,
>.. k .ti . u\ i cl.. pul tau
v I) a Nu tu ai i '
011. i ' l
t <n di' du k du u « g ilben platou,
fi' ," i i c i m ^.ma junătate cu lima,
ace eu sirui de cui disparind îu irt-eut.

Ul .
v m g- .1 JL m
'> l

. . . . .v» -a* «tas. !•.. n tuna Ke.
o. l Cl !
ie ca nn-c vmiu inamic-.
l « i i)' i pi ui aer
ii it l i i l «• i It anunțe țăiina,,
i\ meu va imuri arzînci,
mut va lumina c i un nimb
k L l f u-oj a
sorite si prăpăstii oarbe
di nincala şi scara,
Iu po la cuponul meu
i.i \ u tă a - < o/iiitele mele
it l Oî W'XXQ
.fr» de purintu voştri, va rosti cift'cva-nto" ăcaujf?a,

Nu înfruntați păcatele lor.
Ei au făcut primii paşi,
Au făcut începutul.
Unde voi fi eu ? Nu prea departe, desigur
O floare a soarelui va creşte
Mereu în alt ținut, dar totdeauna
în drumul vîntului de răsărit,
Acolo unde mîngîierea iui.
O aşteaptă saieîmii umili
Lîngă dealuri domoalo.
Nu prea departe, desigur,
Vor stărui pădurile si somnul,
Şi va trece ea logănîndu-şi. făptura,
înaltă şi goală --- şi se va-ni'iora
Cînd va atinge zodia viselor mele —
Nu prea departe, desigur, voi fi
* - * miinilor noastre cu luna,
La întîlnirea durerilor noastre cu timpul,
Aici şi acolo arzînd
La răspîntia roşie.

V

Furtunile se potolesc meivit.
Şi palid se-nfiripă-aeum po boltă
Surîsu! curcubeului. N-am fost
De mult atît de liniştit şi n-am trăit
Atît de-adînc speranța tuturora.
Oamenii vor să le-arăți totdeauna ceru! aih;«-;<H
Şi vor să le spui că ia fluierul tău
Durerile jur vor *veni* .şi iu ie voi duce în marc.
Şj iaiă, tu le spui. Ce bine e.
Chiar după ce te pierzi în rătăciri,
Chiar după ce în craniul tău
îşi fac cuib stelele cerului.
Chiar după ee expiri — să poți veni,
Să te poți iar întoarce la oameni
Ca să Ie spui încet : Va l'i mai bine.

DOINĂ DE SEARA

DOINA DE SEARA

Na ffii-iîf plăcea să pier într-un război —
Bătrîn, cândva, aş .vrea să spun printre arbori,
loarana, cînd frunzele cad liniştite din ramuri.
Să simt cura încet mă acoperă purpura lor.

Nimenea să nu ştie unde-am plecat,
Şi toţi cei ce-mi sînt dragi să mă simtă acolo,
Culcuşul să-mi rămână cald, ca si cînd nu demult
Am ieşit tuşind şi dregîndu-mi glasul ca-ntotdeauna.

Muzică să nu sc audă, nici plîns şi nici vuiet de arme.
Numai în vale sirenele de după amiază şi vocea difuză a
străzii.
Şi clopotele care bat din vreme în vreme fără să ştii
niciodată de ce,
Şi toate cele ce se petrec în tăcere, chemîndu-se una pe
altu-

A.şa mî-ar plăcea să mă sting, aproape neobservat
Dar oaca vreo oaste prădalnică ar fi să mai umble prin
A,. i . lume,
apuca-o pe drumuri mohorîte şi aspre,
Şi ochii mei ar arde noaptea ca ochii de 'lup.

Şi s-ar întuneca sufletul meu şi-ar ieşi din ndîncuri
furtuna,
Şi s-ar frînge în piatra Carpaţilor creasta de aur a
vîntuîui,
Şi toate-ar căpăta sclipiri şi tăiş ascuţit ca de gheaţă,
Şi florile chiar nectarul şi l-ar preface-n venin.

Şi-atunci, de arme aş vrea să adorm undeva într-un cîmp,
Ca să treacă peste mine pădurea şi grîul,
Ca să treacă peste mine părinţii şi fraţii şi fiii
Cu steagurile noastre mai departe.

GENEALOGIE

Tatăl s-a dus într-o zi la război,
A părăsit Bavaria trecînd
Prin ţări şi prin cetăţi îndepărtate.
Jalea' s-a-ntins pretutindeni pe urmele sale.
Unde-a rămas, azi nu mai ştie nimeni -~
Corbii pe cîmpuri i-au risipit numele.

Apoi trecură douăzeci de ani,
Fiul cresemd plecă şi el la pradă.
Măi văd si-acum mîinile-i mari potrivind dinamita,
Şi flăcările urmîndu-l ca nişte dini credincioşi.
Unde-a rămas, azi nu mai ştie nimeni —
Corbii pe cîmpuri i-au risipit numele.

Acum nepotul a crescut şi el,
Şi-acecaşi moarte-i pregăteşte arme,
Dar umbrele celor trecuţi îi stau alături,
•Şi tânărul se cutremură cînd simte ceaţa atingîndu-i
mâinile,
Şi vin mereu zburînd de undeva
Albi porumbei deasupra casei sale.

PRIMĂVARA IN WESTFAUA

Femeia cu ochii tăiaţi intre cate adîuci traversează
i oraşul,
i\ brâ nkt i tivir㠠chipul c i p Ud iau şi -o rm a t
: . iu şi fuu/'k\efhi!oi r bou - -r, o,–
eh nou şi se-u'o c iir ana u. a,
n ' **O i** \ ! o cir uUtL ia «xu
i l t l l i i Io ZM . i, i i k t *i* j
l , i u s JI 'iu k -1 ,oi, i e t -(i
i ui î' > e b. i U ' p n « a i >
u c **i** e K '/ K . 1"l > i f i CL"ţ
t H - 'I ' T) l i r i te
i r i L > f i i
' k i li . i *1* ,1 t
i .-i i i i u i u i uisoi le l
r c i k ' ! u) d'i d **uu**< ou pca u * nu
u V-c"fc\a truca i pi uttc : p j >(n - ***'puia.,,,***
i i j\ uc si ca lc-au/ra net'nu bat' iu n
^ ,, pou u se ura â cov orn-n \ c/o h
» » . A ' i îcp tau e fu' » - pc '
c na i i' r ai pun i e su <**MU** mult tu i e.t
*<**f** i **a'*** tpa kr' ecoul cr mh la lui
e *fttg şi zăpada,* ***e*** *frig şt zăpada...*
t eieisi cu ochii tăiaţi intre cute adinei
,, « "~e rostind fără voie aceleaşi cuvinte.,
<j • i î; s r T ' r c - ţ i opresc răsuflarea o elină..
•'>,,~ ' p ' ' A i .1 oriei.

Oraşe, oraşe, zări verticale mereu, şi copaci singuratic
rămaşi din trecute păduri încep să-şi uite chipul şi numele
norii cer virilului calea demult cunoscută spre nord,
norii îşi clatină capul bolnav de migrena maşinii,

şi-au'-o veche biserică pastorul iarăşi iresare, ekir.y
«eaeafiosue'r textul protetic : cine r?dic« ***sabia,***
ăc mbie ***va pieri.*** Oamenii pleacă pe străzi
LO. vad taroa .urava a parcului, oamenii umbla vişine*
aurite ghirlande—- negrul şi verdele crud se nmcs'.eea-rt
toate
iiio-nrili lor Sc dc/'anlui» muzici şi c'opote. s- ni- ;i l
lumini sclipitoare si luneca palida noapte în lectica vs.
«ni lamome si gnomi legendari si coboară tăcerea.
Dar cuviiJlelo-acolca rărnin rătăcind pîna-n zori
ca ru«ite nasuri ce-si caum cuibul - 1 e ia '
-Kfi.n.(i,r:;c ue<r de acustica semnai ,i.

«« 0 V .l ⊳ f

IN

;işu cav ^
a
l i i i i

j H \ i k ele, veţi
de bit
li ,k îMI un-n ve:e d(var! i
f; eă ie \oa,!re dr '*
iL ni cut aduc "ndu va n screm' c

kamui. Ş, spa' .u ă n crd 1* "

t i t(tar ucişi. Na t

t n d **IT** lîngă voi suit akt ck
v". ci'ră i irna-nlr-un vis mai revin uneori cu ssu-s-
rcazime iru Hi'
«. ă **&\ *x*** mă uî \ .istru. îată,-n turnul bâtrin ora se
faCi nea. mar,...
; , IUJJL, L..ecpc să ,â piardă răceala in manile omuku,
sî coconi se-nlorc liniştiţi către nord — kkaţi. i ,.ă uuui
piîn inima \Uv,stră jlpînd, căci ţipătul lor ingur*
raincmtHC! mese.. • • •

DANS ÎN OCTOMBRIE

NU MĂ DESPART

Nu mă despart de tine niciodată ;
ias numai ochii luminând plecarea
mea în necunoscut, las numai părul
negru şi plin de şoapte, las nocturna
spirală-a braţelor — şi undeva, de rn
însumi ascuns, conturul unor clipe
rare-nstelară nudul tău. Departe
de somn, de unda schimbătoare-a zilo,
merg căutîndu-mi sensul şi, adesea,
gîndindu-mă şi reproşîndu-mi singur
viaţa răvăşită-a unui om
ce nu mai e prea tînăr, şi din toate
stelele lui, cu fiecare nouă
întoarcere, rămîn tot mai puţine,
tot mai îndepărtate, tot mai reci...
Unde-am ajuns, ce vechi păcat triumfi
netulburat asupra mea ? O, spune-mi
tu, care-ai fost de-atîtea ori cu mine
un singur fluviu, spune-mi, spune-mi
acele adevăruri mari şi simple,
pe care eu le pierd din cînd în cînd.
Ce bine e să ştiu că pretutindeni
tc pot găsi, că •— asemenea vieţii —
vii după mine.

NUDALB

Eşti goală ca visul, ca zarea,
Goală ca plaja pe care-o învăluiu maica»
Goală ca luna rătăcind în pustie,
Goală ca lebăda mea argintie.

Tact şi ascultă.
Vine spre noi aceeaşi sevă multă.
Care pălrucxk-n cîmpuri .şi in muguri.
Vezi, sălciile ard'ca nişie ruguri.

Unde -să fugi -— iată mareea vine,
Valuri Urzii se năpustesc spre tine
închide ochii şi dispari, ie pierde
în cercuri tine de viitoare, verde.

VISCOL

Pentru coamele negre, uraganul
caută capele. Uraganul de iarnă
iubeşte, ca mine, ochii tai negri.
Stinge luminile loale
pe rînd, cile una —
lira de fosfor a trupului iau
v-i-o sărut ncordii'.d-o eu tonul
de noapte al uraganului,
tonul do aib şi do negru.
cu care afară, in noapte,
iarna îngână minunile nudului tău,
t'ără lumini, fără lună —
uraganul pe geamuri gravează
ci; aripa stema iubirii dc noapte ;

uraganul dezlănţuie rituri erotice.
Stins, totuL stins – **fără** lumini, fără lună
-Ura ele fosfor a trupului tău
mi-e de-ajuns.

IUBIRILE NECUNOSCUTE

Iubirilor necunoscute, marea
ie risipeşte şi. le-alină dorul.
O, gînduri urmărite pe-niunorie,
gînduri pierdute prin nemîngîialui.
meu labirint, de mult nu vă mai eae.f
Ploile-au lins oglinzile, şi-al toamnei
brocart a-nvăluit superbe nuduri
îmbrăţâşatc-n amintiri şi-n taină.
Şi marea scoate dizolvând la ţărm
chipuri şi nume...

TU, CARE-AI FOST...

Tu., oare-ui. fost odată, tu. care eşti, tu, cure
Vei fi — adesea iarna, plecînd în taină ochii,
Duioasă-ntrezări-vci, căzută la picioare,
Umbra-mi licăritoare ea solzii unei rochii.
Va fi tăeerea-n preajmă — şi dincolo de geam
Ninsoarea de departe, venind ea o pădure
Dusă de vînt....- şi-ai serii hotar ce-1 atingeam
De-atîiea ori cu-aripa, din nou va sta prin sare-
închipuiiâ. în albul pierit şi întinat...
Asemeni urnii flutur cite-un sărut va trece
Caligrafiind profilul pe eare-i vei fi dat
Uitării Şi-n oglinda netuîburatâ, rece,
Vor tresări petale clintr-un sălbatec, crin
Ce şi-a lăsat amprenta pe sinii tăi octală —
Jţi vei desface părul şi vă privi euivi vin,

D r'gi(t b i i?-**fi** Îngeri de noapte-ndepărtatâ.
î>. cuie. s: .aîoic din ceaţă cărările-napoi,
tufe»,- *i Iad* fio.iti *a v*nei iubiri ucise,
L.'um viscolul pe stradă, prin arbori-naîţi şi goii,'
ILvAccptu sensul unor imagini, unor vise...
ir-'-mi ni icr'a păcatul dc-a-mi fi uitat un gest
1 cp 'âu — sau poate în suflet, o durere
Trecu La\p Diji toate va rămînea acest
D&str i wi^ii \ **i**>aic pierdute giuvaere,
i aduci aminte nici tu cînd le-ai purtat
t i- fr-resoarbe încet sub pleoapa-i r
nsăţi pe-un orizont uitai,
aaaiAiaijîu in timp ca o ianagră,
' o ai la care-arn stal să-ascult
!H - i » *V* nc din nou îşi poartă sumbra
.re *t O,* poaîc voi fi plecat de mult
^ărai **ii**-ni! tur a,·

NU D FOSFORESCENT

. v **t....** in»-', ic i **.A** '
, . *ti* ca 'ă nu mai vad cum <
ramîn neclintit hnga ti r
j ti (li a i cum do, ➢ a i

i i ; ' o ii

DANS IN OCTOMBRIE

\ , . aetc aiama
c una iii-osi* uccind
Adu-u aminte
, ° , *j* ' > lo ii->nci.

Uită frunzele, rugii,
apele calme, pădurea
care pleca murmurînd —»
uită decorul mereu
schimbătoarelor farmece. Uită
şi zilele, lunile, ceaţa
prin care veneam căutîndu-ne.
Adu-ţi aminte doar dansul
acelui octombrie, ritmul
formelor noastre-ngîmnd
ondulaţia mării.
Odată
va ninge mai mult. Şi trecutele
vîrste pe rînd vor cădea
din frumoasa ta salbă.
Prin oglinzi vei privi-ngîndurată
carminul amurgului.
Poate nici eu nu voi fi —
si de mult va fi stins în memorie
dansul acelui octombrie,
cînd sîngelui toamnei i-am fost
amîndoi o arteră de aur.
Nu vor mai fi decît frunzele,
apele calme, pădurea...
Nu vor mai fi decît vagi,
rătăcite detalii —
nu va mai fi decît ceaţa
prin care veneam.

PANTA RHEI

IMN CĂTRE NELINIŞTE

Prea liniştit nu mi-ar plăcea să fiu
Decît în ceasuri de restrişte neagră —
Altfel, întotdeauna să-mi fie dor de ceva,
Să aştept, să caut. să umblu, să. am frământări,
Să regret rătăcirile singure — volutele lor
Asemenea şerpilor să se-ntoarcă mereu după mine
Şi fiece gînd împlinit
Totdeauna să lase deschisă o poartă
Spre alte şi alte ţinuturi.
Să tiu bolnav de boala fiecărui,
Ca să ştiu ce înseamnă o floare, un îndemn,
Un nou anotimp sau o veste —
Cileodată şi ceaţa să-mi pună mîna pe umăr,
Ca să mă-n torc privind-o-nfiorat,
Şi chiar să plec o dată într-o seară
Cu uri bătrîn adormit,
Ca să revin în zori de zi cu pruncii,
O, leagănul acestor încercări
După care te învăluie liniştea
Niciodată prea lungă ;
Vor spune poate unii că e un fel
Do-a mă-neînta dc propria mea soartă —r
Nu .ştiu. Ştiu doar că nu sînt singurul :
Aşa vorbesc şi pădurile toamna,
Cînd au gură dc aur,

t

Aşa strigă cocorii **cînd văd** iarba cărunţii.
Şi marca spune la Tel în septembrie,
Cînd delirează
Cu aripi albe —
Toţi şi toate gîndese, toţi şi toate spun, *u/p* şi
Legănîndu-se-n timp.
Opreşte doar o clipă şi ascultă.

Mă tem mai mult de ceasul pustiulu
Care vino cu paşi de tăcută paragin
Şi-adcseori tresar cînd mi se pare-
Că trestiile umblă după mine,
Şi mă gîndese cu dragoste la vînt.,
Îmi vine să fluier chemîndu-1,
Ca să-l văd iarăşi ieşindu-mi în cal
Cu coama răsfirată.
Şi-mi spun în sinea mea că de-aş 0 i
De-aş fi trăit în lumea primii ivă,
M-aş fi-nehinat în zorii zilei vîntului
Ca unui zeu al mişcării
Şi-al vajnicei nelinişti.

Mă tom mai mult. de inerţie,
De-acea-mpăcarc tristă în care unii văd
Aureola împlinirii —
Decît de insomnie şi ele zbucium.
Mă torn mai mult de răceala priviri»,
Cînd eşti nepăsător fără să ştii,
Cînd uiţi că ai fost odaia copil,
Nu mai cunoşti anotimpul de purptim.
Nu mai cauţi, spre nori
Ca să vezi cortegiul de forme ale viseloi
Nu mai deosebeşti oamenii unul de altui
Nu oşti străin, de fine şi de lume.

n'ssv

MEDITAŢIE ÎN **RITM** DE MAREE

Numai tăcînd şi gîndindu-te singur la toate,
ajungi să-nţelegi că din tot ce-ai fi vrut prea puţine
ram in tin^u t
numai văzînd cum se-aprind şi se sting noaptea t«
cărările tale greşite — m,-rn;.i «>
•să te-nvăluie pulberea lor vei ajunse să stii
că regretul e şarpele galben ne care-ntr-un vis
îl auzeai ca pe-un i j adormi >d la piCio..i ie - c
adormind şi trezind o-st ni Fata eu nt K. 1 st
drumul pe eare-aî nmbl ' o, i o , - i s <itp ou c.
nu se va-ntoarce la line , uiumul lui ne iu foiun
cineva 1-a zvîrlifc în oei ,m Decît ui ice pat oi e Pi i a
e mai bună tăcerea Numai laemd si gmdmdu-te sin
ajungi să-nţeîegî că pocni u' ^-o e'-a ta tu »
păcatele tale izbăvite a o numai m t np e numai m
e numai In oameni, m taptele lor. Linişie-n urma .»
Totul e numai acolo-nainte, totul e-n faţă. Aleargă ar
ceea ce nu vei uita va veni după tine odată eu turma
de cerbi străvezii, care sînt poate visele tale.
Totul e doar înainte, totul sînt anii
care ard şi ie-ntîmptnă-n cale.

ANDAÎ̂MTE

Din drumuri lungi tnă reîntorc mereu,
Ca un erou din cărţile vechi şi uitate
Dar nu ştiu daeă plec cu-adevărat,
Sau poate cad într-o uitare blinda,
într-un somn liniştit ca al frunzelor,
Care pleacă şi dorm undeva,
Şi iar revin cînd se destramă iarna,
îmi spun aşa, eăei niciodată nu ştiu
O r d pice, şi nu-mi. dau seama niciodată
Că sînt pc drum şi că roă-ndrept acolo,

Oriundc-ar fi — ci simt doar că mă-ntorc,
Că vin dc undeva departe ;
Iată din nou zăpezile s-au stins,
Felelc-au rîs pierind în cîmpuri,
Oraşele s-au limpezit în rîuri,
Din nou mă dor pleoapele de prea multă lumină
Şi dorurile mele de aceste locuri dragi
Mi se deschid încet, încet în suflet,
Ca nişte răni sau poate ca nişte pale flori,
Pc care vîntul cînd le-atingc-n treacăt
Se-aude-o melodic-ndepărtată.
Din clrumuri lungi mă reîntorc mereu ;
O, cît iubesc această revenire,
Cu dulcea şi nostalgica ei zare,
Cu legănarea codrilor şi-a mării...
Această revenire-mi face bine,
Mă-nvaţâ să cred .că mereu voi putea să revin,
Oricît de departe m-as duce —
Chiar dacă rătăcindu-mă cîndva,
As trece de hotarul alb al zilei,
Sufletul meu deprins mereu cu drumul
Spre-acestc locuri singur s-ar întoarce.
Bolnav dc-acelaşi cîntec s-ar întoarce
Purtat de-un fir văzut şi nevăzut,
Pc care simt că cineva mi-1 toarce.

COP! LĂRIE

Nu-mi mai aduc aminte de zilele palide
Ale unei veri ce mă uitase-n grădina-i târzie —
Nu-mi mai aduc aminte de sunetul stins al câmpiei
.Visele melc dc-alunci lc visează pădurea dc ulmi.

Vad numai casele albe şi vitele coborând în amurg,
Văd aripile negre-ale morilor pe cerul mare şi gol
Tufe dc cătină cu spini şi cu fiori violete,
Dorm cu ochii deschişi lîngă drum.

Gardul înalt mă mai lasă adesea să văd
Nunţile cu alai zgomotos şi sălbatic sau înmormântările
asemănătoare cu ceaţa,
Lîngă merii şi vişinii somnolenţi mai zăresc uneori
Zîmbetul vag, enigmatic, al după-amiezii.

Dar cînd vreau să mă-apropii, toate se-nalţă şi pier,
Stoluri de păsări se fac nevăzute în zare —
Abia de-mi rămîne dansînd legănală-n văzduh
Cîte-o pană albastră...

GÎTUL DE LEBĂDĂ

Toate mâhnirile mele demult le-am înfrînt —
N-a rămas decît lemnul viorilor sfărâmate,
Peste care noaptea dansează diavolii goi ;
Mîna mea caută gîtul de lebădă
Al ultimei tristeţi care se-ascunde.
Unde e oare ? Iată-i parcă umbra,
Iată-i coroana de vîsc, iată-i urma lăsată
Pe-aceste dale de granit, iată-i făptura
împletindu-se printre cuvintele versului meu
Şi-ncet şuicrîndu-mi ceva într-un grai nenţelcs.
Graiul acesta ce va fi vrând să însemne ?
Văd tinereţea plecînd de la mine încet,
Tot mai departe o văd rămînînd în oraşul din nord
Lîngă-naltul turn gotic cu porumbei cenuşii
Şi cu clopote. Vîrsta ce vine
încă nu mi-o cunosc.
încă n-am învăţat să regret, nici să-mi caut
Un reazim în lucruri trecute. încă nu-mi vin fie»
Şi teama cînd toamna mi-aşază pe umărul sting
Mîna ei strălucind de inele. Mă uit înainte
Şi-mi pare bine că rămîn în toate
Zidit şi eu puţin cîte puţin —

Ş.i-isi pare bine s-aştept iarăşi clipa
Cîai voi călca pe treapta ce desparte
Pe nneedul Februarie de Martie cel
Cu privirea albastră, — O, primăvara." '
De cînd o aştept >! Numai «ital acela de k4»ii
Nu şiru cînd îl voi prinde.

INTRARE ÎN APTE

tiuois uin cuVtO tua scutur tsc pumte
i t i ia t i l dk - unt rr« (i
i i m > d o r-c'odie L . ,
'. . . . .• nu «ta' do undr-o cv*."-Y
t't.<ac ae ia cosaşi ori de ia bâimrou
^ LuVc oc "n.i rfj -u f. ' ;
i i r' " r"di *" i de la vr *
ini de la ploaia ce-a trecut străvezie
i iu'i n iiun^-'(-l. i
' ne s -uelri
waut cuţitul mare să-mi tai pîinea.
⇒! caut vinul, rece dna ulciorul de 1*»'
'- c \ n spre ro-p^ în do'-ă cu v> \ ij
io iţi^prx ' ©fit d drag b^s" l
•vdhrm s'nu'nridrî-ma.

COANA

\ • fnrtcrr- pun ceruri
F\ l^nmi c>apii ,i g..L_, «v,
P SIL cur"Tau S€-CCt"1 <• —• {n-:«•

Praful aleargă-n vMejuri,
Praful întunecă zarea,
Şi drumul singur şl drumul,
Fluieră şi fuge pe cîmp.

Şi fug hergheliile negre
Şi vitele-n şesul din marginea rîufui
Şi păstorii fug mehinîndu-se
Şi rîul fuge şi el.

Numai copacii se frămintâ şi g< m
De durere' şi spaimă ;
încearcă zadarnic să fugă
Spre pădurile verii şi soarelui,

Dar ii ţin rădăcinile-adînci
Şi furtuna e-aproape şi vine,
Şi toate fug, toate fug, toate fug.
Numai copacii înnebunesc pe eoli.ee

« ÎNTRE DOUA LUMINI

Oriunde mă duc lasă paşii mei urme abia-nbtv*»;
Urme de fosfor rămîn după mine tăcute....-
Nu mă uit înapoi şi totuşi le văd uneori,
Că o dîră prin iarba în zori scuturată de ronâ.

Nu mă uit înapoi şi. totuşi îmi spun uneou .
Dar unde-i lumina ce-o porţi — unde-s cui l. i y
Caii frumoşi ce se-aud aruncîadu-se lm m . i \» • •
Poate o dată măcar va rămîne sclipind, dopa - i , ou«

Poate o dată macat-. îmi repet **cu privirea** pierdută; -
Poate o dată măcar, îmi tot spun — dar destinul mf-e
altui,
toca n-u rasant peste creştetul meu miezul zilei, "*
Şi-apoi după-amiaza cîntînd printre ploi străvezii,'

Şi-apoî seara tăcînd vinovată şi capul de bronz
Ai amurgului meu căzând de pe umerii nopţii ~
Şi atunci traiectoria mea şerpuind va ivi o lumină ciudată..
i o oare doar eu n-am să fiu s-o mai văd licărind,

V>.-dea-o-vor alţii şi ială, îmi spun, va fi bine __
W<iea-o-vor alţii şi iată-i mai mult decît bine —
Aiţri îmi spun şi surîd, alţii — şi-ncet mă ridic
Larg deschizîndu-mi uşile.

LIMAN

Apa trecută-nlr-o noapte târzie de toamnă rămîne sunînd,
asemeni cătuşelor grele din carc-am fugit fără veste —-
apa rămîne
mereu mai departe în urmă sunînd ca o plîngere sumbră
şi grea.
Vocile ei dc raclat otrăvit în zadar mă mai caută — ochii
tulburi şi verzi nu mai pot. să mă-ajungă în drum.
Mi-e dc-ajuns doar din vreme în vreme să rîd zgomotos
şi sălbatic
risipind porumbeii în văzduh, porumbei sau imagini din
propria-mi viaţă — mi-e de-ajuns doar din vreme în vreme
s-arunc
un crîmpei din eşarfa mea neagră ca să văd răsărind
un pustiu sau o nouă pădure şi să pot adormi liniştit,

i

chiar dacă — adesea somnul mi-1 leagănă singură iarba
care va trece cîndva învelindu-mă-ncet şi plîngînd —- iar
sub cap
n-am decît palma şi o piatră albită de ploi. Gustul florilor
de salcîm îmi ajunge. Aştept primăvara venind să-mi văd
chipul slăbit
în pîraiele ci, aştept vara zglobie şi toamna cînd oamenii
au în priviri
o lumină mai clară, şi surîd unul altuia singuri.
Stăruind printre ei poate nu port în crengi nici o roadă,
poate sînt doar un laur stingher cu tulpina pre;a-naîtă,
prea slabă. Bucuria de-a fi pentru frunţile lor
o podoabă umilă, mi-ajunge.

TRANSFIGURARE

Nici ghidările voastre, nici florile nu-mi spun,
Nici negurile toamnei, că sînt ieşit clin minte —
Ci numai mie-mi pare mereu că sînt nebun,
De vreme ce-mi prind viaţa şi moartea în cuvinte.

Ard în lumina zilei de parcă uit că n-am
Decît un drum prin iarbă, un singur drum şi-o poartă
Prin care voi pătrunde, ca luna-ncet prin geam,
Sau liniştea din sălcii rotind în Marea Moartă,

Mă bucur cînd mai trece un an şi-un anotimp,
Cînd prin oglinzi străine îmi rătăceşte chipul,
Şi iar mi-aduce vremea acelaşi dor să-mi schimb
Inelul meu cu-al mării ce 1-a-ngropat nisipul.

Trăiesc mai mult cu roua cîmpiilor, mai mult
Ca pasărea pădurii şi poate că mi-c bine :
Văd ridicată steaua de-al cărei semn ascult,
Văd risipită ora de plumb din care vine.

' * di linşata pc ca ca un *i.v.'"*
C*c f g > *r\- i* dl De-acem c auron ?
c=il!< ➤ - . n i >u' in s.îUJ *c* i nl, . n
Cu i rr-c teci de speranța tututora

KRCULEGERE

n i chipiu i îuîi '
îd i r i c ' i i M f
i c i l l Iii u l i ^) l s
i ii. ai m<a. n ă a
l 'III
l l, C i" l ➤ v
11 t l Ml 1 l (
ti U |d «
' l < l
u a \ i u ni >
..cari putn: c i' K
c pe i *a p* d i d
" i n de rcnlt,
« ! 'i'na\t d s in u
\ci <« Jj juiiie chinu i i p a
) ' loo' soitit sa va n'>In
,lt p', i rri" (
f "' I T ' H c a m Io ' o 0 IU.
~ •Vbooii In a^**Ri** \ i di'Ll
- n i rii. Ml, tai i ••Mu r! i
i o i to bi fe l)i i
* d l Sa \ .ai [.îca mulk
i cmd r/w-ma'uie aua-u v-*' (0 e .-rar,- j
f, coți. a dc la m no, chip-'ii înti neeah -
t La fircaic piatră pi care am c '
da-o mării s-o spele.
c ' n "Aranjai a ca^a eu m r n în soii
C * io dă pîbinoV si M pici.fi
D J ' " < va ca sa n \ m „ p., i

RUGA TĂCUTA.

Mă rog luminii să coboare
i.anblînd peste pădure ca o boare —
Brazilor adormiți mă plec să le sărut
Bărbile lungi — frunzişului căzut
Paşii mei rari îi povestesc în şoapte
Spaimele cerbilor de miazănoapte.
Mă rog peregrinului, tristului vînt,
Să uite dacă sînt sau nu mai sînt,
Să poarte printre lacuri mai departe
Viața de pasăre a frunzelor moarte —
Mă rog pădurarilor să lase
Deschise uşile colibelor joase,
Cărărilor mă rog să mă caute poate
Cînd noaptea va fi dusă jumătate,
Şi-ntr-un tîrziu mă rog Craiului Nou
Să-mi sape cavoul în timp, în ecou,
Cind raza lui halucinantă, rece,
Pierdută prin văzduh mă va petrece.
Pe urmă n-am să mă mai rog nimărn
Va creşte pe arbori muşchiul verzui,
Şi frunzele-au să plece şi-au să vie
Cu nesfîrşita lor monotonie.

PANTA Hi IEI

N-am să mai trec pe drumul pe carc-am rătăcit,
N-am să mai văd nici solzii acelui rîu, nici caii
Mari în amurg — nici cîmpul n-am să-l aud rănit
De vînt —, nici codrii singuri în care dorm nohaii.

Tot mai departe pasul mă poartă, lot mai mult
Pun stăpînire anii pe zaua mea tîrzie —
Cu iarba merg alături şi-n graiul ei ascult
Că-aşa a fost şi altfel n-ar fi putut să fie.

Tăcut mă uit în față și desluşesc cărări
Şi ziua mă sărată uşor şi se 'desparte —
Cu fruntea luminată de visu-acestei țări,
Tot mai departe-n zare mă duc, tot mai depari

DEDICAȚIE

Nu caut gluf i o-1 ' nu b
nici un o col ' i <-(' i *r* "
pustii ai "o a **i] o** " (**, t, i**
sirenelor, atUn ,<TU r m\ —
soarta nu a dnl \A t , ^ < t i m r
să fiu al \o hu — d nil ei i ı-
şi nimeni nu ni-l -"a <ia ' toi
N-am sei n, , c ' o ' v ^a
a soarelui cu e> **i** Mu r » ij
cu vîntul **si,** dc c \ am **-ij** acic ***i.***
cu viscolul cu r, i ^ no n" -i t ,
ne schimb im caii Po ite c i in u bim
era să am o a" i-nt i ,a
să nu se fi țesut în jurul meu
legendele strigoilor şi faima
singurătății. Marea mea iubire,
căreia un blestem necunoscut
din cînd în cînd i-a pus un cearcăn strania,
e însă pentru voi : aştept s-o smulg
din pieptul meu şi să v-o dan întreagă,
aştept să-ajung a-mi scrie numele
pe-un colț al zbuciumatului stindard,
ca un drumeț pe cea maî-naltă creastă
a muntelui. Şi-apoi să vină Iarba
acestei țări, fiind de-a pururi coamă
capului meu ce-a zămislit atîtea
fantasme... Şi-apoi liniştea în alb,
mereu în alb — în timp ce-armoixioase
lumini lichide, ca o dezlegare
de tot ee-am fost. vor picura pe corzi;

ni

MELODIE DE NEA

DECEMBRIE

Cîntecul stins al soarelui s-a dus,
S-au retras neamurile de cupru ale porumbului,
Au căzut brunele, mohorâtele lănci ale florii-soarelui,
Şi-a trecut mistuindu-se-n negură violetul ricin.

De-acum umblă înaltele stoluri şi vîntul,
Şi noaptea se-aud răsunînd marile drumuri de fier şi da piatră,
Marile drumuri cu ochi fosforescenți,
Marile drumuri ce nu sc opresc şi nu se-nspăimîntă de nimeni.

Pe cîmpul negru dorm liniştite alături
Urme de oameni, de metalice roți, de copite
Rafale tîrzii se tînguie-n văzduh ca sirenele,
Si pădurile îngenunchează cîntînd.

Eh, au plecat culorile, au dispărut mişcările zglobii,
Au pierit delicatele fonne-ale lucrurilor, infinitele sunete
Au rămas temeliile aşteptînd grava gestație a iernii
Temeliile în veşmînt cenuşiu.

Cu-aceste lucruri ce par adormite
Stau laolaltă şi eu. Asemenea lor îmi parc

Ca sînt mai înalt, mai tăcut — că o parte din frumuseţile stinse
La Eime-n suflet şi-au ascuns sămînţa.

atunci, în vuietul furtunii aud glasuri de semeni strigîndu-mă
stol de vrăbii să-mi ciugulească-n palmei.
fc-:au *mlv-o* veghe tîrzie cu ochii deschişi în amurg,
i3v,rrzmd la hotarele iernii,

ZĂPADA SĂRUTĂ ÎNTINDERILE

Cite culori au fost, o, Doamne,
Şi-acum totul e alb, totul e alb —
Pînă departe sub dealuri
Zăpada sărută întinderile.

Dta cerui metalic aşteptam fulgii,
Ca să închid ochii şi să-i simt atingîndu-mi pleoapele'
Har unde mai merg cînd e seară
Ş" pe zăpadă urme nu se văd ?

Cind eram copil era destul, să privesc
în preajma serii întinderi, de zăpadă,
Ca să aud urletele pustii ale lupilor
Şi să-mi joace prin faţă năluci.

Acum ştiu că lupul se teme de oameni,
Mai mult decît arborii se- teme —
Dar ca şi-alunci, aş sta zile-n şir
.Pricind mereu înzăpezitele cîmpuri.

Seară albastră — alb fără margini,
Iată şi fulgii pe care îi aşteptam,
încremenire — doar timpul se duce departe.
Insă urmele paşilor lui nu se văd pe zăpada.

CÎND VISCOLUL DELIREAZĂ

Cînd viscolul delirează e bine să umbli prin cîmpuri,
Vînt e bine să fii, casă e bine să nu ai,
Să alergi pînă cînd întîlneşti dealurile, şi acolo să eînţi,
Şi inălţindu-te să treci mai departe.

Iată troienele albe pe care tu însuţi le chemi şi le-alungi,
Să te culci în unul din ele pentru o noapte sau două, e bine,
Şi să *nu* te gîndeşti că seamănă cu mormintele
Pe care n-a crescut nici un pom.

Frate să fii cu toate fîntînile cu tăcutele drumuri.
Care caută prin zăpadă urme de oameni, de cai —
Noaptea pe-acoperişuri, ziua prin pilcurile de plopi,
•Dimineaţa laolaltă cu animalele.

' Cînd. viscolul delirează, bine e să te naşti, şl să creşti,
Bine e să colinzi lumea şi să tc-nlorei să-ţi dormi somnul acasă,
Să-i visezi pe oameni şi mereu să te viseze şi ci,
In lungile nopţi cînd viscolul delirează.

MELODIE DE NEA

Trenurile aleargă printre munţii copleşiţi de zăpada,
Trenurile aleargă înflorind albe ţinuturi de nea,
înfiorind melodioasele, linele flaute ale iernii.
Sus prin brazi ascunse ele vînt.

Lj.niştiţi-vă glasuri ale pădurilor, **linişţiţi-vă** toate, •
Nu prădaţi nimic din melancolica veşnicie-a zăpezii
Călătorii au ochi obosiţi de troiene —
Şi văd departe chipuri rătăcite.

I,rnişliţî-vă, glasuri — numai gorunii bătrînî
ba-ngîne silabele saeadate-ale roţilor,
Ca pe un cîntec pe **care-1** înveli fără să vrei
Şi fără să vrei te trezeşti **fredonîndu-1** întruna.

.Doriiolip-vă. sălbătăciuni ale negurii, plînseie dulci ale

Domoliţi-vă- gînduri trecute rămase în umbră
Repetaţi obsesivele ritmuri chiar după ce năluca neagră
Va dispărea înghiţită de ceată.

Şi deasupra copacilor şi a stîncilor goale,
Arătaţi-vă creştetul, zile şi nopţi viitoare.
Voi, care veniţi mereu spre mine
Şi **mereu de mine** fugiţi **ca pădurile acestea de** trenuri.

IMN **CĂTRE NECUNOSCUȚI**

GRAVURĂ VECHE

Fumegă înaltele coşuri
Peste periferii deşirate —
Mai departe pe poduri de fier
Lungi garnituri de vagoane •—
Pe ziduri la soare,
Dormitează afişele vechi,
Iar pe feţe răsar
Florile fumului.

Oamenii trec liniştiţi
Printre zgomote de metale
Deasupra pământului
Singuri sc-aplcacă —.
Şi pe feţele lor,
Cu petale amare,
Stăruie florile,
Florile fumului.

Orchidee negre
Sînt florile fumului •—
Şi pe faţa mea
Odinioară-au crescut —;

Amăreală petalelor
O mai simt câteodată,
Cmd aud noaptea
Trenuri gonind.

Florile fumului.
Florile fumului —
Uzinelc-naltă
Spre ceruri brațele -
Cu inima veșnic
Acolo rămîn.
O, chipuri dragi,
Ochi care ardeți
Mereu dintre florile»
Florile fumului..,

NOAPTEA TRECE PRIN CARTIERELE JOASE

Noaptea trece prin cartierele joase
Şi leagănă semnul greu al sudorului,
-Şi leagănă visul nostalgic al moțului abia coborît ditt

Şi leagănă palida -insomnie a bătrînului tipograf.

Noaptea trece prin cartierele joase
•Şi. se uita-ndel-ung prin ferestrele tuturor.
Şi cu degete lungi, de-ntuneric
Lc-aşază pe frunte nimbul do taină al stelelor.:

s» respiră adine sudorul obosit de lumina albastră,'
Moțul aude pădurile delirînd prin zăpezi.
Numai băirinul tipograf zîmbind în beznă»,
A 'mia' oară- singur își povestește viața.

I 4

CÎNTECUL TIRNACOPULUÎ

Case mărunte cad sub tîrnăeoape,
Case' feătrîtie şi triste, umbre tîrzii —
"Ziua albă trece pe deasupra lor
Ca spuma sărată a mării peste scoicile mocrte ingroputc nisip'-

So f'rîng fără zgomot grinzi putrezite de mult»
Şi nimbul verzui al mucegaiului piere.
Şi se-ntorc licărind dimineața plînsete vechi
Şi dureri murmurînd se deşteaptă.

Visele spulberate şi negrele mistuiri şi copilăriue pcu
Nu le mai poți aduce în lumină,
Zadarnic şi negura vine în zori cu miresme şx fura
Ca o bătrînă-n vechiul cimitir.

N-au mai rămas aici decît-amurg
Şi urme ciudate cu tîlcuri de toamnă pustie

Şî tu te înalți- liniştit şi roteşti
Cintînd, tvrnăcopul.

PLOAIE DE NOAPTE

Pustiu e ceasul, părăsit şi stins,
Fulgere lungi îmi luminează drumul
Pe străzile tăcute merg cu ploaia
Şi arunc prin geamurile larg deschise
Ramuri de tei cu flori înmiresmate.

Oamenii dorm şi crengile de tei
Au ochi uimiţi de ploaie cristalină —
Visînd la ani bogaţi şi la copii,
Oamenii dorm — şi crengile de tei
Prin somnul lor pătrund ca o lumină.

în somnul lor mă odihnesc şi eu
Alăturea de zgomotele zilei —
Toate se odihnesc în somnul lor,
Numai tăcuta ploaie pe trotuare
Scutură noaptea florile de tei.

Ochii umbriţi ai celor care dorm
îi simt cum se deschid Ia niine-n suflet.
De palmele lor mari şi ostenite
Aş vrea să-mi reazim fruntea-nfierbîntată
Aş vrea să-mi reazim fruntea şi să cînt.

Dar cîntul meu îl intonează ploaia,
Eu merg tăcut prin somnul tuturor,
Şi-mi pare-n vis că trec mereu pe străzi,
Şi-arunc prin geamurile larg deschise
Damuri de tei cu flori înmiresmate.

NOAPTEA ÎN PORT

Ritm, ritm, larg eufonic ritm.
Noaptea vapoarele-nalte la cheiuri **se** leagănă.
Noaptea, vuind înfundat, macarale descarcă bumbacul
şi fructele — zvelte şi stranii maşini se coboară încet,
înghiţite de cala enormă, şi drumul oceanelor
doarme pe valuri strîns ca un şarpe ce şuieră
singur în somn. Ritm, ritm — ondulaţie lentă —-
oamenii, vasele, braţele lungi de oţel, melodiile, fumul,

toţi şi ţoale cunosc dominaţia ritmului — umbrele lor
alungite pe cheiul de piatră se-ntind, se-mpîetesc
laolaltă cu firele lungi, argintii ale lunii,
şi apele negre cu solzi sclipitori de petrol
le repetă-n auz cuvîntul — ***departe,***
mîine departe, mîine departe în larg,
sub destinul aceluiaşi ritm pe drumul oceanelor
care doarme pe valuri strîns ca un şarpe şi şuieră
singur în somn,

Constanta — octombrie 1060

DESCÎNTEC PENTRU VîftSTA MULŢIMILOR

Mă uit Ia vrăbiile sure carc-mi vin la fereastră.
Iarna cînd zilele n-au uneori decît vrăbii şi vînt —
Mă uit la vrăbii şi mi se face dor de vreme lungă.
De ani îndelungi, dc plete albe licărind în amurg.

Nu pentru minc-rai vin asemenea doruri şi gîndurî — •
Eu voi umbla *zi* şi noapte pe-alci ca un martor ascuns,
nevăzut,
Gîndul mi-e numai la coi ce do suie cP ani. urmăresc
bătrâneţea,
Şl cad mereu făi ă s-o fi zărit,

O, să vină o dată cu iarna ani îndelungi.
Pentru cei co-au ieşit după mari depărtări în lumină,
Pentru cei fără număr, să vină zburînd nevăzutele nimburi
alo vîrstelor de zăpadă,
Cînd aspra tăcere parcă te irită un timp,

Să vină superba trenă de ceaţă a anilor 80 şi 100,
Pentru cei care n-au cunoscut niciodată faldurii ei
Pentru cei ce-au năvălit pc bulevarde feerice,
Să vină-nect pădurea fără somn —

&ă vină viața îndelungată, - bălrînețea ca o deltă de aur,
în care' fluviile dormitează visînd înainte dc-a-şi închide £n
mare ochii albaştri
Pentru cei.printre care trăiesc ca un flaut uitat în pădure,
Pentru cei care eîntă mvolburmdu-se şi gestieelînd, sau
adorm obosiți în cuvintele mele,
Că vină pacea tîrzic.

VIS PRINTRE OAMENI

lui M.P.

nea muîio visun am visat
'L a sa raa.wra de viscole şi cețuri — . .
s-rea de departe vm ca să-mi. mai fie teamă
J _ c. ^tiele-nieneeate. Nopțile
c. ; c.-^ m,.ie ca umbrele lungi ale norilor
t< ci p i] de gtîu — şi păsările vin asupra mea
. .• r ,! p -un crîng sau pe-un turn familia^
- *i* Igci-e'e cad jei împrejur,
p. i j.e pe care le-aruncă o mină ascunsă,
- - ' i t ' j u.' Iul pe-un scut.
ră 1 ele *b ih* pe^i nu se aud
3'Ard nk'jdcdu

Stngur nu.sint,

Nai chim atunci eînd stărui uneori
'lAAut piintre arbori,
hcni par cuprins de-un fel de rătăcire
A, celor de demult crare-ascultau
Lupii şi turmele,
Şi se-nchinau tăinuitelor sihle —
Pe cele două drumuri
Ce-mi traversează sufletul şi gîndul,
Oamenii merg şi vin fără-ncetare :
Torțele • lor îmi licăresc în ochi
Iar vorbele pe care le rostesc
Le-ngîn mereu ea o pădure nebună.

•Aceste drumuri duc spre locuri neumblate,
Aceste drumuri trec către noile ziduri,
Vuietul acestor drumuri seamănă-adesea cu stmcile»
Pulberea ior o simt pe buze,
•Ca' un polen cu gust amar şi dulce,
Pe care-I poartă către mine-un vînt
"Din răsărit..'

Nit n voi

i \ \ • a d i,,o tea mea pentru cai, pentru rnace,,
«, ci t > une'a dbc cu care mă-ntîmpină ziua
s p u K fi sj UI longevităţii —
I).a *0* pi - •••.....• *ov:-~<~>* nimeni nu ştie prea multe,,
t i d u a eu sa stau nepăsător, "'
1 A'g e pici ci *L i* nu mi-au fost niciodată,
r\c . *t)'* ni i ttt r? am visat printre oameni,
Prea duU •e-reu minune picioarele goale
Țârîna şi taroa acesnu nămînt
De nu m . iai **o** i i it io moarte,
Ceea ce i *i ' \ c* uînnv nii
P. i ortr-ra "rn cin; nu-mi seamănă :
t i i 1 ni **MU*** i ib i parte.

RECVIEM:

A murit balvirml zidar —
Două fele străine î-au îmbrăcat gătindu-t de duet
Piingmd şi clătind două fete străine
Au țesut in jurul lui un ultim veşmînt de lumină.

A. i **«K»i»**it *i.* \et t c m va nevăzut _
De c' i rt ansiuă M aducând **o** linişte nouă
. pi,pn m i nil picioarelor,
i. t -> < u l u v i nîinile arse de var.

Poarta n-a mai sunat, nu s-au mai auzit uşile,
Pîinea s-a uscat în sertar şi s-a umezit tutunul din pungs
şi toate visele şi toate-ntîmplările şi toată mîndria,
încolăcite, dorm la picioarele sale.

Nu se mai spun cuvinte-n preajma lui,
Doar şoaptele zboară prin odaie cu fluturii nopţii,
Şoaptele se-nvăluio lin ca fulgii de nea
îînd **o** cişmea îngheţată.

Şi trenul fluieră, lung, undeva peste linii,
bătrîaul zidar se întoarce în casele lui,
Si ard în amurg cărămizile noilor case
Pe care le vor isprăvi fără el.

DESTIN

încep să-mi uit numelc-n lume,
Ca vîntul care-şi uită aripile pe cîmpuri,
Şi pleacă seara gol şi nevăzut,
Singur pe drumul întoarcerii.

încep să mă uit pe mine însumi,
Sufletul meu, durerile, iubirea —
Toate le uit pc unde trec, toate le las
Oamenilor podoabe de pripas.

Şi cînd n-am să mai ştiu cine sînt,
Voi adormi pc pămînt, cu faţa spre stele,
Ca să-mi visez urmaşii stăpînind
întinderile rătăcirii mele.

CEI CARE VOR CÎNTA ÎŞI VOR ADUCE AMINTE

Cei care vor cînia îşi vor aduce aminte de mina —
Cei care vor aşeza cărămizi sau se vor întoarce din lupte ;
Ei vor cunoaşte drumul meu după iarba scuturată de rouă
După chipurile gînditoare ale bătrinilor fagi.

Cei ridicaţi din mulţime îşi vor aminti negreşit,
Cei care vor semăna porumbul sau vor visa în faţa
îngălbcnitclor pagini
Iată, aud paşii celor fără număr,
Ax<d murmurul lor aidoma blîndelor ploi.

/\ i ule-rai. cîntec al zilelor, cleştarul tăcut,..
. * li. oîeloi laic sublime de aer albastru —
t. eae vor c'nta îşi vor aduce aminte de mine;
O i tară număr îşi vor aduce aminte mereu.

IMN CĂTRE NECUNOSCUŢI

Am trăit întotdeauna printre oameni umili,.
Necunoscuţi şi mereu contopiţi în mulţime,.
Mari şi mici, veseli şi trişti, urîţi şi frumoşi
Cutezători şi veşnic neliniştiţi ca plopii,
Cu pieptul larg întîmpinînd furtunile,
Sau melancolici visînd la pierdutele umbre,
Dormitînd între vaga părere de rău
Pentru cele ce n-au fost să fie
Şi calmele speranţe viitoare.
Lor le-am fost flaut deznădăjduit.
Tulnic de seară lină şi fluieră nebună j
Rîzînd şi plîngînd, aşteptînd primăvara.
Ghicind ziua după formele norilor,
întoreîndu-mă în amurg pc străduţe obscure,
Din anii mei o parte- i-am petrecut chitind.

Am trăit întotdeauna printre oameni umili.
Cei eare-nalţă oraşe şi schimbă temeliile Iernii —
După ei veşnic umblă vîntul şi ploaia
Sărutîndu-le urmele. Cu fruntea înclinată,
•In faţa lor mărturisindu-mi darul,
Nu .strig cuvinte goale, ci-aş vrea să-i simt trecînd
.Prin visul meu ca printr-un cîmp deschis
Cu neînşelătoare orizonturi,
Să treacă mereu chiar dacă nu-si vor da seama
Că merg printr-un ţinut ce le aparţine..

Numele meu să treacă întreg asupra lor,
Să rămîn că .fîntina pierdută în şes,
Pe care niciodată nu ştii cine-a zidit-o,
Singură între cîţiva ulmi ori salcîmi,
Pa răscrucile vremii.
'femei de plîns să nu-i fiu nimănui,
Deeîţ dacă prin lacrimi s-ar risipi durerea •—
Ci pururi să fiu unde sînt — unde-am fost totdeauna,
Prin lume cîntăreţ rătăcitor..

înainte de vreme cărunt ca o salcie,
Stau în amiaza zilei uimit de-atîta soare,
Şi mă .întorc mereu pe unde-am fost,
Printre cei fără nume,
Şi-singur mă confund cu fiecare.

ÎNTOTDEAUNA. AICI

ÎNTOTDEAUNA. AICI

Tu vei fi-ntotdeauna aici laolaltă cu "florile, •
Care-nfloresc la marginea drumului dimineaţa şi plîng —
Tu vei fi-ntotdeauna aici laolaltă.cu apele.
Murmurul lor monoton va-nsoţi pretutindeni cîntecul tau.

Tu vel fi-ntotdeauna aici laolaltă eu dulcea ţarină,
Si vei asculta noaptea filfîit de aripi şi vei şti că rai pasan
sau pleacă,
Si va ieşi grîul în preajmă şi vor trece oamenii cu maşini.
' ' zgomotoase,
Şi va. veni zăpada ca o pisică aibă să toarcă pe umărul tău.

Si va fî numele tău legat de August şi de gravul Ociornbri-
Muzici puternice răspîndite-n văzduh, şi mulţimi revărsat-
Vei visa cind furtuna gemînd va goni peste dmp herghetn.
rătăcite de nroen
Şî vor scoale norii din teacă săbii eu miner avjnt

Si te va-nvălui răsăritul cu tandrele-î raze, aici, totdea
ar.a
Unde zilei ce trece visele tale i-au fost trenă de aer,
Unde fiece frunză e o şoaptă a vîntului,
Unde cîntecul n-are-nceput şi sfîrşit.

FIUL RISIPITOR

Poezii

(1964)

ÎN ALB

Tu care nu m-ai in finul
şi n-ai să mă vezi, poate, niciodată,
n-aş vrea să crezi că mi-ai rămas străin
oriunde-ai- fost, te-am cercetat adesea.
Pe uşa ta mai stăruie amprenta
«auriilor mele — umbra nevăzută
care se-nclină seara printre lucruri
familiare, cînd adorm copiii —
şi pasărea care din zbor coboară
tăcută la fereastră şi dorința
de-a te vedea mai tînăr decît eşti,
de-a fi iubit de cinc-ai vrut vreodată,
gîndul că poate nu e prea tîrziu
să mai ajungi din urmă călărețul
necunoscut, al unui anotimp
visat în. tinerețe •— toate-acestea
şi-atîtea altele mărturisite-n gînd,
sînt semn c-ai suferit de boala mea
şi-adeseori, chiar fără să-ți dai scama,
rîzînd ți-ara dat să porți în piept *o* clipă
propria-mi inimă. Nu fi uimit,
nu te gîndi la lucruri necurate,
de boala mea te vindeci mai uşor
decît de vîntul mării şi de răul
săgeților cu care te rănesc
tîrziu cocorii — boala mca-i asemeni
cîntării porumbelului sălbatic —
şi numai celor care-au moştenit-o
demult — nu Ie mai trece niciodată.

Tu care poate nu m-ai întîlnit,
nu mă cunoşti <— nu căuta zadarnic
profilul meu : nu sînt nici mai frumos,
r.u-s nici mai bun şi nici mai rău ca alţii,
Urmează-ţi drumul tău nestingherit,
nu şovăi, nu te uita în urmă —
iar dacă vrei să-mi spui ceva — vorbeşle-mî;
oriundc-aş fi, te-aud,

METAMORFOZĂ SUiiLIMA

Nu m-am gîndit să supravieţuiesc,
aştept în cărţi acelaşi drum do seară
ce cade în răstimpuri tuturora.
Chipul meu melancolic şi sumbru,
umbrit dc orgolii şi patimi,
chiar dacă-a fost iubit de cineva,
nu e sortit să stăruie prea mult.
Vor veni zburătoare zăpezi, cranii albe,
vestind dispariţia lui, călători rătăciţi
poposind în oraşe vor spune că noaptea cîmpii
au văzut, troienite, armuri cu inscripţii bizare,
şî mai departe cai fără stăpîn
care-ncepcau să semene cu viscolul.
Tot ce se vede-n mine va pieri
şi va rămîne partea nevăzută.
partea ce seamănă atît de fidel
cu statuile voastre. Dragostea, noaptea şi timpul
cor schimba trăsăturile mele
si fiece om îmi va da-nfăţişăiilc lui.
Voi mai fi cu atunci, sau vor fi ei ?
Spune-mi tu, crainic roşu, pentru care
jurai cîndva — spune-mi tu, lună, ce mî-ai dai
să port adesea masca ta ele aur,
ce-nseamnă-aceste vorbe : ***a fost odată,***
a fost cîndva, odată, niciodată ?

li

SERPENTINA

Am crescut prin ruini mohorîte în ani de război,
da incendii nocturne, de crime şi ţipete stranii —
in anii absurzi ai hazardului, surîzînd inocent
•ani trecut într-o noapte hotarele jocului,
şi trenă întîielor vise de tînăr le**-a** fost
ombra nunilor. Nu mi**-a** pierit din memorie
'.rista paradă-a clădirilor nalte şi oarbe
....•rora luna le da uneori enigmatice nimburi de fosfor,
p :>«ări cu ochi de opal şi tîlharl furişaţi
m -.*iu* privit din orbitele lor — şi eu treceam
s.-.dorind, fără să ştiu că voi duce de**-a** pururi
4 In sui lei imaginea lor răsturnată.

i au venit într-o noapte nori roşii — furtuni
iVt.zii răvăşiră tîrziul crepuscul, purtîndu-mă-n aer
h: tund ameţitului zbor străluciri de sidef,
«ibe cu soare spălară tăcutele drumuri,
i! i au ieşit pe morminte şi fetele seara
t ind s-au întors de departe în trupul şi-n sufletul lor.
I otiăzi Inundate de lume-am trecut fredonînd'
... „odJle zorilor. Galbene-n soarele zilei
p * *x-n* oraşe îutiiele schele.

m crescut prin ruini şi-acuma iată mă văd
:iinie de timp cărunţind printre schele.
a un vechi pelerin atingîndu~Ie vreau
i mă vindec de toate — anii rămaşi mi-i chit
0 vertebre de fier, pe vertebreîe-nalte de fier
le noilor case — şi ochii, plecînd, să mi-i las
1 se-aprindă în nopţi verticale mereu
uninînd bulevardele. Din vechiul decor am gonit
rate umbrele. Numai cînd vîrsta dc-alunci
iTii revine, lăsaţi-mă singur o clipă
negura ei, nu fugiţi, nu vă temeţi de mine :
• clipă, şi toiul va trece.

VÎRFUL CU DOR

Va (rece iarăşi vîntul peste munţi .'
si va atinge-n zborul lui armura
brazilor gotici. Drumurile noastre
se vor încrucişa, se va aşterne
pe chipul meu lumina-i trecătoare
pe care-o plimbă-n zori de zi pe conul
tăcut al Vîrfului cu Dor şi iarăşi
o pasăre cu ţipete stridente
îmi va aduce-aminte-nfricoşatul
meu jurămînt. Atunci voi auzi
corul pădurii, imnul lui de slavă
parol ritului din care ra-am născut
ca să-l privesc schimbîndu-se la faţă,
Pină departe voi vedea destinul
celor cu aripi. Iată vine ceasul,
cenuşa stîncilor se-aprinde, fluvii
de bronz topit alunecă pe boltă,
ard umeri goi, ard capetele brazilor,
i'întul c-aproape —- iată-i coama roşie
vino şi tu pasăre sacră, vino
cu ţipetele tale de herald,
vesteşte-mi ziua care e-nainte,
dă-mi orizontul patriei să-mi-reazim
stelele reci şi fruntea mea fierbinte.

GOLF

Gînduri, gînduri rotindu-se-n aer albastru,
•gînduri cărora cadre de aur le'sînt depărtările vii
şi călăreţul pe-un cal argintiu înspumat
galopă nd lîngă valuri.

.-N-am mai -fost niciodată pe-aici,
•n-am mai văzut această goană albă,
nici împletirea melodioasă- şi stranie
a-liaişt-ii-mele cu marea.

Ce vastă e ziua —..pare fără hotar ;
aspirat de luminaşi difuză cîntecuLpkre,
•aspirat de lumina-i difuză, capul mi-apiec
pe umărul dulce al vântului,

far marea se duce în larg şi se-ntoarce mereu
ca sâ-şî doarmă părelnicul .somn _pe nisipuri --
fericiţi cei cufundaţi în gînduri, fericiţi călători?.
care ştiu tîlcul -viselor eî,.

MICA BALADA

Onunde-aş fi, oriunde sini
fruntea mi-o arde sărutul acestui pămînt,.
Stele, stele visînd, un copil de-altădată
îi scria pe zăpadă hotarele cu o nuia tremurată,'
lochipu.indti-şi o lume de viscol feeric...
Capul lui auriu., luminînd într-un vechi "întuneric,
(•, cum., se duce mereu cu seraficu-i nimb.
Codrul ele ulmi îi veghează întoarcerea-n **timp**

Apoi a venit un adolescent blntuit do himere.
Deseori ucmurea-ngmdurat in amurguri cum piere
Umbra strămoşilor. Toamna cu galbene gheare
îl înălţa in văzduh şî-1 lăsa să coboare
Pianîrul peste cîmpuri mirifice, cînd i se făcea *dar,*
De ţara unde toate minunile dor,
Bi-aă cînd migratoarea maree 1-a dus
•Undeva între miazăzi şi apus.

Tînăi'ui ce se ivi mai tîrziu
Avea patima drumului. în foburgul pustia
Al unui oraş, revenea obosit de departe
După grele-ncercări şi-neleştări nu o dată deşarte.
în piatra pe care-adorniea, pretimpuriu -se .gravase
Leit-motivul acestui pămînt. "Şi cu şoajstele-i
:meloătease
Piatra i-I repeta îngînî»» >-1 în v:«* :
Multă m'eme învins, nh l>>ie " •?.

t
I- l
\'i
-t
m

Anii *cx>* aripi şi flăcări. Au căzut multe iluzii **şi** multe
cătuşe,
Xînărul a pierit şi iar s-a întors din tăcuta cemaşe
A celor sortiţi totdeaun.a'să-nvie.
Intre bine şi rău, traiectoria lui purpurie
Şi-a înscris rînd pe rînd dureroasele-i meanAre.
Ca-ntr-un Octombrie, zilele lui idesfeu-rKindu-.se, "tandre,
îşi fluierară podoabele. Urma far -amăruie
O poartă :un om care-ar vrea să mai fie tînăr şi-*mi* e.

Poate că va veni şi-un bătrîn sau nu va veni.,;
Sărutul acestui pămînt, negreşit într-o zi
1-1 voi întoarce. Pe cîmpuri, pe linii,
Mi vor cînta iarna plopii, ciulinii...
Şi **pe fiece piatră, opriţi,** călătorii -şi .vîntuî
Vor şterge **inscripţia** veche, -sdHffibîada-1 •cu-^îîitoî,
Şi pietrele —- idoli ai drumului •— vor purta **risipitul** mea
nimb
In amurg, în amurg-şiîn timp.

i

CÎNTEC DE NOAPTE

Pe linii ferate, pe linii ferate,
Noaptea ochiul meu roşu sa zbatet

Numai sirena austrului ştie
Patima lui de lumina pustie;..

Luna cu craniul ras îmi măsoară
.Drumul şi timbrele lui. într-o ţară

ITnde-am trăit,, voi lăsa moştenire
Anii mei — săbii cu tema subţire..

Săbii electrice. Cine-o să-mi poarte
Anii jucaţi pe-o singură carte,

Ochiul avid de lumină pustie ?
Numai sirena austrului ştie.

UMBRA BĂTR1NULUI DOMN

Umbra bâtrînului domn de la Maneha
stă proiectată, pe.-zidul odăilor mele —
umbra bâtrînului, bunului domo.
cu scut şi cu sabie neagră,,

Poate-i copacul îmi spun uneori,
ulmul tăcut care doarme şl toarce, ia geara«:%'
sau vreun Iar rătăcit
ce-mi veghează căminul

Poate-i -numai, întors în amurg,
visul falnic aî anilor tinerii
visul acela ce seamănă
turnului gotic. Dar vai,

nu c nimic din acestea — copacul
îşi vede umbra pe pietrele'străzii,
larii demult părăsiră pe-veei
moborîta-mi odaie.

goticul tura cu aripii c-n îos
stăruio-n ceaţă departe.~
• doar cîteodată-amintinuu-ţi de m i r o ^ w u
.şi ritmîndu-1 în clopote.

N-a mai rămas decit-umbra cu mine,
umbra bătrînului domn de la Mancha,
umbra bătrînului, bunul domn.
cu scut şi cu sabie neagră.

.• . ALTE LUMINI,, ALTE FARURI

Afle lumini, alte faruri se-aprind —
nu mai ezit, zilei dc mîinc-i spun : vino î
Ca unui idol mă-nchin orizontului, ca unui idol
silei de mîine, zilei dc mîine mereu.

Multe, prea multe-am pierdut,
prea mult am ris şi prea mult am iubit nepăsarea;
doar uneori toamna parcă-ar fi plîns cineva ~
DU mai ştiu dacă eu sau Noiembrie,

Poale câ eu — sini chiar sigur că eu,
în acea-nvălmăseală de zile sînt multe cadavre.
Purificat în lumini rătăcite şi-n flăcări.
faţa mi-o-ntorc înainte.

Fiece oră mă schimbă şi fiece pas
mă apropio-n .taină de cel ce voi fi totdeauna.
Cele din urmă ramuri useate-nn vor arde pierind
în incendiul amurgului.

Vino, spun viatului deci, vino, înteţind viivduua,
vino In veci nesecatulo cîntec de dor — chipuri
nenumărate,
sub care de-atxtea ori m-am ascuns, veniţi
şi-mpăcaţi -vă
cu-ădevărata-mî fiinţă..

TRIUMF

Nu mai ştiu unde mi-e ura,
ura pe care-o simţeam- uneori răvăşind.u-mi fiînţi,
vuietul-dens al oceanului, viforul aprig gemînd,
smulglnd singuraticii arbori ai ţărmului,
biciuind nemilos pe-ntuneric corăbii răzleţe — şi-n goi
sînge; îndn-şi aripa de propria-i spadă.

Nu m-Hî ştiu unde mi-e ura,
toate-s-au dus în adincuri. Noaptea dormii
in grădinile toamnei, dorinii sub arţarul sălbatic,
şi purpura frunzelor lui căzătoare mi-a dat
elixirul uitării. Noaptea dormii pe nisipuri
albite de lună — şi marea în somn mi-aşeza îa grumaţ
- guler înalt de dantelă şi-nect îmi ştergea din memorie
chipul duşmanilor. Iată-mă-n zori
limpezit de porniri şi de patimi. Numai cîntînd
îmi tai drumul mereu depărlîndu-mă.

Şi totuşi adesea mă-nccarcă-o părere de rău
şi-asemeni fantomelor vin către mine orgolii defuncte
şi tresar ca şi cînd în taverne obscure
cineva de la spate-ţi strecoară în mînă cuţitul —
dar totul c-un vis rătăcit, o fugară eclipsă ;
calea ce-mi stăruie-n faţă e lungă şi grea
să mai caut în urmă !

ELEGIA I

După lungi rătăciri, după lupte şi ceaţă,
mi-a fost dat un liman. Prea devreme,
spun stelele, prea tînăr,
spun pietrele, prea aproape, spun brazii.
Ca un vechi argonaut întors le răspund
tuturor cu mîndrie : cu însumi am vrut-o !
Casa pe ţărm răsucită în palele vîntului
rece din nord, alungitele umbre de păsări
şi iarna cu gheare albastre
e tot ce-am dorit. Dar fereastra-mi rămîne
deschisă spre mare mereu, şi cînd nimenea
nu-i să mă vadă, privesc melancolic
întinderea verde şi dorul mă mistuie,
dorul de lungi rătăciri, **de furtuni** şi de ceaţă.
Voi mai fi, voi mai trece vreodată purtat
de cadenţa pribeagă — va veni iarăşi ziua
cînd în zori, răsărind din ocean,
soarele mării pe pieptul meu gol
va veni să-şi mai reazime discul,
va veni oare ziua, va veni-ntr-adevăr ?
Prea tîrziu, spun stelele, prea bătrîn,
şoptesc pietrele, prea departe,
spun brazii.

ELEGIA A ÎI-A

Iută coarnele lunii se-ndoaie-năuntru
şi apele murmură biînd — iată noaptea
lovindu-se-ncet dc privirile mele,
.ca fluturii de geamurile-aprinse.
Unde voi merge să-nnoptez trudit ?
Mi-e capul plin de şerpi, şi-un vînt străin
mă urmăreşte singur ca o umbră.
<:Yal, spune glasul lui, cît te asemeni
tu cei ucişi în lup'e--. Glasul lui
îl **tot** aud aproape, dar cînd mă-ntorc dispare
A nu mai :•/<cc.se doei!. crengi clătina le
ele goana unui călăreţ fugar.
Poate că somnul dat mi-o fi să-l dorm
laolaltă cu spinii aia margini dc drumuri,
fă frunzele toamnei tîrzii
îmi vor închide pleoapele
cu bani de aramă.
Fluier pe-aceste meleaguri pe care demult
ie-ndrăgii. ur.de caut s-adaug un semn
de hotar între vremuri. Nu-mi amintesc,
nu mai ştiu lovituri, deziluzii, înfrîngeri..."
Printre vechi suferinţe
tree noaptea cîntînd
ca un riu printre pietre.

VIS ÎN DERIVA

Poate vă par uneori un bastard pripăşit printre **voi,**
an miracol netrebnic ivit fără veste. De unde-a venit,
ea-ntrebaţî **cu** dreptate, **şi cine-i** acela ce-şi zice
părintele lui?; Poate, vîntul ce poartă seminţele scailor,
poate drumul **mereu** nestatornic **sau poate vreun rîu,**
primăvara umflat de zăpezi, a purtat ameţit
arătarea aceasta bizară. Şi **totuşi** aici
Lingă stelele voastre, cîndva **m-am** născut

intr-o noapte de iunie —. fulgere lungi, brăzdau
orizontul, şi ploaia umbla pe şmdrila-nvcehită ca<ci
şi-nerueişa la ferestre săbii prelungi.
Noaptea aceea doarme-n adîncul privii iier meie.
Aici am crescut deşi poate nu seamăn.
eu nimeni prea mult. Dar toate şi toţi îmi sînt. dragi
şi-aparţin tuturor deopotrivă şi-odat.ă chiar cei
ce nu-mi seamănă cît de puţin vor privi căiaîod
m imaginea mea, trăsături înrudite." ••••>.

RUGĂ. DE TÎNĂR

Dă-rai, Doamne, odihna vîntului caro umblă
cîntînd seara prin Transilvania —
nu mă, lăsa să bneezesc uitat,
ei poori.ă-rnu-ntruna prin lume.

Du-mă pe unde plugurile ară tăcute,
pe undo capra neagră apare in calea plutaşilor Dor»ci
şi pe lîngă tufele de răsură cînd vitele, toamna,.,
vin îegănîndu-se pe drumul ruginii.

*?} poartă-ma prin măruntele, prăfuitele tîrguri
şi. prin oraşele clocotitoare cu priviri veşnic .străjuite de
imperceptibile cearcăne,
ascunde-mă-n stolul pescăruşilor care ţipă în calea
furtunii,
.toistuindu-se-îi. preajma stîncilor vioi-ii.

Coboară-mă-n aspra împărăţie a huilei şi-a fierului,
o dată cu adierea ce răcoreşte frunţile înfierbîntate de
arşiţă,
şi în enigmaticele ţinuturi aurifere, unde prin grote, •
pieurîi de apă fluieră iscodind rătăcite gîndiri.

j i ' ! 7 1

Scoate-mă, Doamne,-n drumul tuturor,
dar nu mă îndepărta niciodată prea tare de neaua
Carpaţilos.
ca să mă pot întoarce liniştit, .
tîrziu, cînd obosit de umblet m-aş clătina-n lumină.

Pentru că numai aici, la picioarele ţării,
m-aş risipi în pulbere de raze —
pentru că numai 'aici, pleeîndu-mi capul pe-o piatră,
vegheat de semeni, aş dormi visînd.

NATURA MOARTĂ

Tăcută doarme bufniţa pe-o carte
şi două măşti alături plîng şi rîd...
o mască pare şi vioara veche
plină de fluturi morţi şi de cuvinte
demult uitate. Nici o amintire
n-a mai rămas — păianjenii şi praful
au devorat portretele, orbiră
cernitul candelabru şi fereastra,
iar bustului de bronz îi plînge noaptea
un. greier ochii. Unde să mai caut
urma fiinţei ? Cadrele dc-argint
de mult băură lacrima oglinzii.
Amprentelc-au pierit şi fiecare
surîs e-al. morţii. Picură calcarul
silabisind în gol. Nedesluşite
cresc stalaelitele...

I | *

UNDE S-AU DUS CUVINTELE ?

Unde s-au dus cuvintele pe care le-am rostit,
Melodioasele vorbe de dragoste unde-au putut să dispară,
Şi unde-au pierit sibilinele şoapte de taină şi rugile mele,
Şi cuvintele care-mi purtară spre oameni durerilc-adraei %

Unde s-au dus cuvintele cînd strigam : O, frumusețe neasemuită !
-Şi vorbele negre de ură adresate duşmanului —
Unde-au zburat cele de bucurie sălbatică imde-s uimirile
Străvezii şi albastre ca zveltele flori dc iris ?

Unde s-au dus potolitele vorbe care-mi spuneau f. d -uda şi U,HU
oi untlc-i amarul reproş şi superbul cuvînt al trufiei
ŞI vorba de laudă urrnîndu-te- ea o trenă de aur
Şi singuraticul *da* sau *nu* după mari şî-ndclungî ezitări ?

Unde s-au dus cuvintele spuse cu grai sau în gînd mie însumi
Şi inide-i pustiul delir din trecutele ceasuri de febră —
Şi țipătul şi blestemul şi-nduioşarea şi tristul oftat
După care s-aşterne din nou fumuria tăcere ?

Unde-au pierit toate-acestea şi altele-n şir fără număr ?
Vîntul în zbor le-a purtat înălțîndu-se —- vîntul ie-a dus în azur,
Vîntul şi spicul omătului, vîntul şi cîntecul cucului
Sus în azur, în tăcutul azur.

CÎNTECUL VÎRSTELOR

I

Iată, din nou întîia jumătate
de iunie şi-adaugă o zi —
luminile pe fruntea mea îşi schimbă
quinta lor palidă, şi-o adiere
de vînt îmi schimbă vîrsta. Iarăşi
acelaşi gînd, aceeaşi întrebare
şi-un dor de dramuri împletit cu goana
color trăite. Unde le-am văzut ?
Ca pe-un ecran fug toate — eram tînăr
cînd țara-şi scotea capul din pădure
şi-am fost sortit să fiu unul din primii
eare-au văzut-o. Cît va fi de-atunci,
uu-mi amintesc ; poate-ara trecut şi eu
pe albii, mereu altele, ca fluviul
ce nu-şi mai vede coada — şi adesea
privind pierdut în timp, fără să-i număr
vertebrele, lăsîndu-mă în prada
hipnozelor adolescente, spuneam : valul,
valul m-a dus, valul mi-a dat cadența,
valul îmi va-ngropa cîndva-n nisipuri
imaginea, ca pe-o statuie veche
care-şi va scoate-ntotdeauna singură
un umăr 'alb.

II

Mu ştiu e prea devreme, prea tîrziu —
ceasul electric bate, poartă trena
de mărgărit, a orelor. Inele
sclipind' desăvîrşesc logodna vremii
cu arborii. O uşă se închide
mereu în urma ta şi alte trepte,
tăiate-n lut sau marmură, te-aşteaptă.
Cît timp vor fi ? Unde mi-e dat s-ajung ?
Am poate vîrsta apei cîntînd la stăvilare,
vărsta de sticlă a noilor oraşe
ani pare uneori că mă-ncunună
ei nea uşoară-a noilor născuți
cin casele abia zidite. Zboară
emblema nopților, şi dimineața
mă simt învăluit de vîrsta roşie
a steagurilor din văzduh,
ai timp ce seara-mi readuce-o clipă
ceva din vîrsta viatului şi-a unor
vechi călăreți demult ucişi în lupte.

Virstolc vin — celor iubiți lo pare
înioideauna rău după ceva...
Poate că-am fost şi eu.iubit sau poate
că mi-a părut. Oricum ar fi, odată
vor pi irige după mine-aceste drumuri,
dragostea lor statornică-mi rămîne —
drumuri-spirale, drumuri, albe, drumuri
de noapte-mi cad mereu şi serpentine
urcînd în zori. Unde mă voi opri ?
Vîrsteîe vin, vîrstele-mi devorează
vechile gînduri, vîrstcle îşi lasă
pe fruntea mea polenul enigmatic,
şî eu le-arunc strălucitoare-n aer
ca nişte cercuri mari prin care trece»
asemenea femeii de la circ,
propria-mi viață.. încă nu-mi dau seama
eă totul are un sfîrşit. Sînt gata
să dărui fiecărui trecător,
din anii. mei medalii de aramă,
părîndu-mi rău că nu-**1** pot mîngîiu
cu daruri mai de preț. E oare bine
că n-am ajuns bogat şi înțelept ?.
Fost penitent al viselor, în mine
moare trecuta, vechea vîrstă-a țării,
vîrsta singurătății stejarilor — hotarul
cuvintelor **ol** *meu şi-al tuturora...*
Sînt împăcat sau poate nu. Femei
şi tauri galbeni, noaptea văd, cînd luna
trece prin nori — forme de paradis.
Forme nedezlegate, forme pure
rnă caută şi mă cuprind adesea ;
apoi dispar şî. se întorc in mare
ca urmele iubitelor uitate
noaptea pe plaja goală — nu-mi rămîne
decît o nostalgie fără noimă.

III

E oarc-această linişte ce-o simt
un semn al împlinirii care vine ?

lată-am fugit de umbre, am plecat
iarăşi să pipăi orizontul țării
.şi să-mpletesc în cinci noile-i drumuri
-•De fiecare dată cînd soseam
într-un oraş, mă cerceta dorința
-de-a rămînea în el pe totdeauna.
"Poate c-am şi rămas pe undeva,
-prin gări sau mai curmd în miazănoapte,
-pe străzi fluorescente pe unde numai vîntul
e tot acelaşi. Poate eă-n asfaltul
şoselelor mi-am imprimat cuvîntul
pe care-1 mgînasem la răspîntii —
şi, obosiți de curse lungi, şoferii
vor dialoga tîrziu cu mine, singuri
în cîmp. Departe de trecut, de toată
istoria, mă-ntorc mereu spre timpul
de nichel al puternicului rrsîine.
Țări glorioa.so~ade.rm, țări care~au fost
încep să poarte, încrustat pe pleoape,
Ordinul Somnului. Văd şi poeții
cei hotărîți să intre-n piramide,
de vii, la moartea faraonului.
Amurgul sîngerează, şi-ngroziî
are coşmare roşii cînd stafia,
umblind prin Iunie, vino să-i aşeze
mîna pe umăr. Cei care se toni
n-au stele-n amintiri. Superbelor
biserici gotice care vegheazu-n piețe,
prind, a le creste-ncet gheare de sfinx
şi toamna cheamă paşii celor
pierduți. în timp. Aud în subteran,
mutații şi surpări ca la sfîrşitul
de bronz, al Romei. Am trecut şi eu
•prin somnolentul labirint, trăind,
-fără să-l fi văzut, o aventură...
Demult nu mai sînt singur. Capetele
purtate noaptea rînd pe rînd pe umeri
zac în osuare. Mi-e de-ajuns
propriul meu craniu. Am ieşit pe drop
să văd în soare coapsele-i fecunde.,

Ce mulți sint oamenii ! Unul din ei
mi-ar fi plăcui să fiu, unul din ei...
Cu patria mă întîlnii prin spice,
prin cărămizi, prin cabluri dimineața
si-am traversat înot, ca un sălbatic
strigînd, petrolul ei albastru.
Cu ocini dilatați, văd pretutindeni
forma spiralelor crcscînd — cu însumi
pătrund ca o spirală declanşată
neliniştind fantomele. O spirală
e fiecare vîrstă — o spirală
c nevăzutul arc al tuturor
întoarcerilor noastre spre lumină.
Numere tot mai mari răsar. Combustii,
văd pretutindeni dansul lor — combustii
pecetluicsc destinul unei veri
po carc-o simt. în marea visterie
aud cum, unul cîte unul,
cad anii mei sunînd.

ROUA

Am adormit noaptea în dealuri
şi m-am trezit dimineața de tot.
De ce am plîns atît de mult încît
stau lacrimile revărsate-n ierburi ?

Poate-am visat că alergam în crînguri
pc malul unui rîu atît de drag —-
poate că m-am visat alcrgînd după vite
pe sosurile mie atît ele dragi...

SEPTEMBRIE

Iarăşi alunecă lungi, legănate pe lacuri,
umbrele plopilor, skifuri albastre.
Iarăşi se-aud prin oraşe
siflantele toamnei.

C meiul se duce, gîndul îmi spune din nou
că toamna odată dansînd pe-un versant al Carpaților,
c'.ncva-i promisese în dar capul meu
ca î>a-l poarte pe tava-i de aur.

Să-ini mai aduc oare-aminte de anii
m^ați într-un turn plin de timp 'i
i_. la ce bun,
Ciiă vreme mai e tinerețea !

f uduii, veniți înapoi !
: b-.îeți drumuri zadarnice.
s,, oul meu nu-1 va tăia
c /ăi sabia vîntului..

"vu meu nud. vor p'.irta
•'" ' "aicllo plopilor,
nopțile srptcmbr?c--şi trec

CROMATISM

••. înainte de stingere,
lb ' ochilor mei trece toamna
a capul în jos.

Prin oglinzile mele vîntul
prinde in cocul galben al toamnei
un piepten albastru. O, anotimp
al iubirii tîrzii şi-al zugravilor !
Niciodată n-am fost mai bogat,
niciodată mai darnic. Cînd frunzele
cad peste mine prin parcuri,
îmi pare că cineva-rai scutură
zilele mele frumoase-,
ce n-au semănat niciodată una eu alta.

IV,.,., ta a., .KXJ.H i._ ..ul.
Hiu despre rame mai multe,
poate cireşul saloatic eu purpura iui
trai raasaara extatica trecere. Alba.
•Mp- \ p'ăevâ e"i'»)""i pi--'^'iw 'ire-a
» ai "" o» Ai d' r «Ir-ru r " e
* >i e i ' , ui-c^nus"U ' c i no'
îr k i f. • p i ' i,' pt «I vis
n,...,, d.. .iid,,...*.

DOINA TÎSZIE

Paşii măturătoarelor din parc
Se-aud printre frunze uscate.
Paşii măturătoarelor din pare
Seamănă tandrelor şoapte-ale toamnei,
Singur ra calea amurgului
Anii tai-i număr in gînd

Anii au fost albi, au fost negri,
Anii s-au dus cu-ntlmplări şi cu oameni
Prea rar văzui liniştea,
Chipul prea vag i-l cunosc,
Tînăr încă, scrutez
Cu ochi sumbru distanţele.

N-am. să mă plîng nimănui,
N-am. să mă .plîng de furtună.
Zbuciumul singur l-am vrut,
Boala mea n-are leac'
Stoluri albastre şi roşii
Ard peşte craniul meu.

Urmele paşilor mei
'Vin după mine ca frunzele
Duse de vîntul pieziş. ^
Vîntul oblic al toamnei —
Văi, cînd mă uit înapoi.
Nu mai pol să le număr.

Oare-arn fost fiul pierdut,
Risipind bogăţii sclipitoare^?
Gînduri întoarse mă-nvăluic*,
Nu mai pot să le-alung.
Capul zadarnic mi-l clatin
Ca* un arbore-n vînt.

STANŢE

/' r - ier"-;" u i-nprimi
- -t"" r e ' i s-Vro'-Â drumuî.
i"(' i i' i L iC, tn clopot.
I'i ._,.<' i - un 15_mi noi.
A te>i Ţ _ ,,tia i şi la răspîniii,
/..!.,» fost sa vad cam vine seara
as umbra oblică a toamnei,
umbUnd cu ochu scoşi de ploi.

Nu măi găsesc de mult privelişti
posomorite şî străine.
Orkmde-aş sta să-mi trec o noapte

chiar şi-n aceste ploi tîrzii
care-mi ling mîinile, umile
ea nişte dini, şi-mi spală chipul
şi gîndurile de paloarea
unor uitate insomnii.

i ' -o dragoste prea mare
ti , sau e o vîrsta nouă.
u s de ce mă plînge toamna
* cuc reci — sau mi sc- pare,
i > l ce mi-am visat odată.
* --"oii mai multe decît zile.
necunoscute
' "ă din re.

NOAPT.

Toate ploile s-au întors iu munți,
toate ploile umblă,
toate ploile caută
cruci dizolvate.
Cel care doarme acum
sc-ntîlneşte în soma
cu viața visată —
cel ce cunoaşte spaima
rămîne pierdut —
îngîndurat tăcut, sineu; a:,a.a.P,
numără sunete, frunzele
dau tuturora licărele
prorri''' n-~*—; P v ' t
—)••! •'- - la c'' ' r " •!
în a n;r" n r' '—i "• ' r '
să a uli pe s'nd " • \ " n u
le i 'i r u \ ' ' i
co i \ li"t nu n ' ' ' * nr' -i a

Graiul acela al ploilor nu-i mai cunosc,
murmurul lor nu-mi mai pare
decît un ciudat ***esperanto,***
nu mai aud decît paşi pe frunzişul pădurii,
pe-acopcrişul de tablă, pe treptele vechi —;
zadarnic lumina mi-aprind,
zadarnic mă plec pe fereastra deschisă,.;
Ca-nloldeauna, nu-i nimeni.

Curge-ntuneric lichid
pe tulpinile fagilor.

NOIEMBRIE

Ploaia îmi cîntă la geam,
Ploaia îmi cîntă la geam --
Mi-aud scutul sunînd
în tîrziul Noiembrie,

Stau între somn şi trezie,
Stau față-n față cu noaptea;
Vreau să văd cine din doi
O să-şi plece-ntîi ochii,

Poate eu o să fiu cel dinții, ^
Poate eu voi pleca fără urmă ;
Sufletul meu o să-l spulbere
ploaia pe străzi. Doar un semn

Ponte-n inima voastră crestat
Va mai fi, cum în scoarța copacilor
Nume de oameni rămîn,
Crescînd laolaltă cu trunchiul

Nume de oameni în ploaie,
Noaptea nume de oameni cîntînd,.,
Mi-aud scutul sunînd
în vastul Noiembrie.

ELEGIA A III-A

Se vor întoarce frunzele-n păduri
şi vor zbura liliecii din cetate.
Cc-ai vrut să cînţi ? Ce n-ai ştiut să-nduxi V
La geamul tău un alt drumeţ va bate,
şi anii, iarăşi, mai înalţi, mai duri,
cu lebedele lor decapitate.

Copii străini cu capete de îngeri
te vor urma pe străzi necunoscute.
Chiar adormit vei continua să sîngeri
ca un amurg. Ascunse printre cute,
cuvintele vor ţine loc de pîingeri,
Şi păsările, de zăpezi trecute.

Ci poate iarba, poate numai iarba
îţi va purta nepotolita, oarba
ta dragoste, de-atîtea ori trădată —-
şi setea de lumină şi dc vînt
vor povesti-o noaptea pădurilor clătind
şi nu vor isprăvi-o niciodată,

DOR DE IA.RNL

Iama Carpaţilor bîntuic iar,
Ca altădată, văd ielele albe,
Noaptea le văd cum dansează
Prin. poienile-nalte şi singure.

Numai'brazii dm;m sub sâpe^
şi visează drapelul .get.
Craniul acela -de lup
Prin care şuieră, şuieră vadul

O, ca un brad uneori
Aş adormi in zăpadă —...
Cînlaţi~mi durerile voastr
Ca să am ia ce să <;isez..

, ' t), . ui o
* I ă i! ' . ı . p <!.. (
()<, i hi, 1 -a''
I i i i ^ i ("ai ' M m

FÎNTINA

C > < i ' \ i IU
y , j-^ Ir t nlîn < i i > i i in i >}>
Di i 1 i' («<. o l i ii »' - l> >ii
l' u ii c ii t

ti. -.ı
1 O I Cl 1 t ı. J 1 r
m i i'] ,t ' >
i o i a î

i , , , , D » tune, viaţa îinilolg
-,.) < > n ui \ cu zăpada şi **drumul**
OM si i il 1' M' bucură cînd o zăres
^ J l\l In, a t - ' închină efeiplile..

Ziua e~aceeaşi în zările pclide,
Flori de zăpadă, pînă departe flori
Mai împăcat cu mine însumi plec,
Lăsînd altora bucuria popasului.

In 7 c L î ı " ' M I

ă i ' ı
ıı -
i ar'e
n neguri —
" r 3
' n i i ""i Dunării
. ' r. , . >
î' " r„-a,.a ...

Lumina o fac mai mică,
Dar pînă tîrziu veghez -
Chiar de-nelad ochii,
Somnul nu vine —
Aud pisici sălbatice,
Aud păduri rătăcite
Care-şi eaulă baştină,
Gonind prin cîmpii.

Prin cîmpiiîe Dunării,
Prin cîmpiiîe Dunării
Zăpezi călătoare
Aleargă şi fluieră,
Troiene înalte
Ca nişte morminte —
In unul din ele
Foaie–.?, ş dormi.

în unui cin ele,
înfrăţit cu viscolul
Prin cîmpiiîe Dunării
Voi rătăci,

INTERLUDIU DE MIAZĂNOAPTE:

O iarnă timpurie s-a aşternut încet
Pe ţărmurile ospre ale Balticii,
Zăpezile cu aripile strînse,
Averaeni unor păsări coborîră,
Viatul gafflind ridică valuri verzi,
Valuri întunecate şi sumbre care-şi poartă
Coarnele albe, dezvelmdu-şi dinţii
Şi hohotind departe pe întinderi.

HI

Pierdute-n zare„ sate de pescari,
Umbre de neguri sfişiate, visuri,
Muzici in vint desfăşurate,
Ivindu-se şt dispărînd din nou,
Oameni pe stânci privind o clipă largul,
Şi eu contemplînd pentru toţi
Sălbăticia apelor şi iarna.

[II

N n\ ' ' i a . spaimă prin gînduri — nici
C* >ri id ip ci o salcie zburătoare,.
Iw' n păsări nu mă sperie
C> vr»l *i.* "un verdele închis
ii vi» ' i n H h. cu negrul
M m i > u vine din nori,
(ie ' i ne,
v_ t», ' i n . i i i na mea,
Căci *mi* -and cxistînd în această iarnă a măria,;."
liă si nt Ucu rd i e undeva pe-aici,
1 ibidtiVi d /.ân^zile şi vîntul,
luduic ' aAi-rnă cînd se aud plîngînd
Ufi i ' c ni şi plopii,

Stingînd luminile eînd viscolul umblă pe casă,
Şi adormind' eu ochii deschişi
Spre călătorul labirint al mării.

IV

Se pare că aşa am fost născut •
Să mă închin mărilor aspre şi Nordului,
Să iubesc migratoarele viscole şi să caut mereu
Aureola palidă a iernii.
Cîntaţi-mi sumbre valuri ale Balticii,
Poate voi reuşi să-aud vreodată
Glasul acelui ciudat strămoş
De la care îmi vine iubirea aceasta, prea mare ;
Cîntaţi şi dezvcîiţi-vă dinţii albi,
Posomorite întinderi, de apă,
('•a să-roi pătrundă-n suflet muzica voastră
Şi să-mi. ajungă pentru totdeauna.

V

O geana de 3-amină se deschide:
La. orizont — lumină aurie
Care-mi aduce aminte că acasă
La noi acum e încă toamnă lungă,
Dar dincolo de zări sînt alte valuri,
E destul să-nchid ochii ca să le văd
Crestele lor de zăpadă,
Şi să-mi vmă-n auz melancolicul,
Sumbrul lor ritm.
Pe valuri ani venit şi voi pleca
De-asemenea umblînd încet pe valuri,
Şi nu mă voi scufunda niciodată,
Chiar dacă unora ii s-ar părea că pier
Ca iama revenind mereu pe ţărmuri,
Un viscol rătăcind mă va aduce
Roih:du-se noaptea în jurul stîncilor
Şi. dîspărîRd pe-Etinderile mării.

VI

Păsări care vă înălţaţi în văzduhul metalic,
Lăsaţi-mă aici încă o oră —
Cînd vor sui din ape stîlpii serii
Voi părăsi şi Baltica şi iama.
îi)in ce în ce mai mult învăţ să tac,
în locul meu vorbeşte vîntul iernii,
Cînteeu.1 său mă strădui să-l deprind
Ca să-l pot fredona pretutindeni.

Vil

Acum să vină animale albe,
Fiare să viriâ urlînd lîngă valuri,
Apoi cuprinse de-o beţie rece,
Să ocolească înzăpezitele- stînci
Şî să adoarmă lin — în timp ce eu
Plîngînd asemeni vîntului, să caut
Temeiurile acestor spaţii albe.
Vuietul apelor îmi înalţă un templu,
Vuietul apelor şi tăcerea zăpezii —
Un vuiet ne-ncetat şi-o mare linişte,
Iată din ce eu însumi sînt făcut.
De-aceea cîntaţi dezvelindu-vă dinţii,
Posomorite întinderi de apă —
între mine şi viscole, între mine şi nori.
Cîntaţi la picioarele iernii.

BALADA ANOTIMPULUI ALES

Nu mi-a rămas din gîndurîie mele
pustii, de altădată, decît unul
ce anotimp' să-mi poarte amintirea ? -
Mai bine iarna-mi zic, mai bine iarna.

Copilăria mi s-a dus. Cu albul
acoperiş al morilor s-a dus.
Vîntul de noapte troienind fereastra;
am adormit de-atîtea ori visîndu-î.
între coline albe unde rîul
dormea sub gheață, am văzut întîia
mea dragoste. Şi-n alb, mereu ca lupii
mi-am lăsat urina. Poate că zăpadă
acestei țări e singura avere
pe care-o ani ; cu mirtul ci albastru:
mă va cunoaşte vremea şi cu-aeelaşi
zbor periodic. Va-ngheța noroiul
sub paşii mei, şî mlaştina plcrzîndu-şi
rînjetui verde, se vor stinge-n zare
ciulinii Bărăganului, şi drumul
îşi va dubla distanțele, şi vrăbii
venind ca saltimbancii pe trapezul
soarelui palid, veşnic îmi vor ține
ioc de cuvinte. Cc-aş putea s-aştept ?
Multe-am pierdut şi voi mai pierde multe.
Ca un răspuns la orice întrebare
ninsoarea cade repetînd mereu :
...mai bine iarna, da, mai bine iarna...;

FIUL RISIPITOR

Am întîlnît lumina la hotarul
înalt al unei nopți. Copilăria
mi-a zugrăvit-o viscolul pe geamuri.
Apoi croscînd, am început să beau
lacrima toamnei — şi-am pornii în lume.
O, şi cîtc-mi trecură prin rnîini !
Ca un moştenitor nechibzuit,
nopțile nai le-ara. risipit rîzîndu-mi
de sfaturile celor înțelepți —
corbii şî beduinii pustiului.
îşi schimbă azi inelele pe două
treimi dîntr-im cuprins cc-a fost al meu,
Iar în treimea ce mi-a mai rămas
stau răvăşit de gînduri.
Nu ştiu nici eu dacă regret sau nu —
văd uneori consolare-n destinele altora
şî poate că-n ascuns îmi pare rău
Al nu le r;a:rA'i 'or - cmd pVAb
ă ciut. i o iiK -.' i am îneă ''i 1
dolc *. "Ai r^lm<r -'<ii syr
i ti"l v s t i . m, si p' i i î i n t>
« spi 'b i ^ - i
tenv "' iii 1 ! i ',
li c > I , i Jj u '
.-.înJi C i i i i "
j. O' ^a> ' IJ. i e' > In
nu,'" "i rJ r'A r v ne An am * inaşi
- ei „ . -
i annA de \e ' IA < i
fară r " i i
noaptea sa are ca o aaaaoa

Aud mereu în jurul
cA
mul miit ' c).....
" ip" •" i i i ' ! 111
mar" , u i, î dt J
mid -> ı)' e i -
, î J 1 t 'd t t r>vn me
no . %
iar vorbele acelora
< miit> «
u ti 'j,ri ' "A î i li") -'
n nu" . o - . X
mi \a r ' i ILi tî. '
r reli]• i i m ^ o le tm^ie
j.nr ca.- c... A „ac- m.a mare,
'chiar dac-am stat tăcut în preajma lor -
vor gîndi, împletindu-se noaptea,

răscrucile noilor linii şi cîmpul '
electrizat de sunete şi ritmuri,
vor gînd! oamenii, arborii, caii;..
Va trece toamna scuturînd medalii
în somnul meu şi-n calea tuturor -
şi-n fiecare iarnă o bănuitâ-ntoarce:
va dobîndi nostalgica iertare
a fiului risipitor.

VIS DE ZUGRAV

L t ^ r U ua'ai i m , \ i i
C . * v o a , tV nust tii d • «. i a i i
v > -- t o It lunii i ro iplt a s» [,. not
x J A >i Imn i i il > ca muzica-dufc
,n :di i't. Uu -o diu i J [nd. I sînd
(t (' u. L n i (i I iun is> pie le
C t tu ic * ii te i Au» d • melc tuei t
u > va K.p ui~ ca-n l k e . ojpt ven viu
i? itni» rnt in suflet c m s" i l*. ' l >i T
it o d i t v - gheată de tu"u
ı m s" d t 'p Ii licc plinire g \t - ' -> . i .urii,
şi c) m p lucru» i \ a utț dai OL ini > nu
s!) 'ı m ^ tjli-lis ~- tjnni (mi ,itir,, îicr
f)) epj LI >* i i i n îmi "Cf * s >anl
I ıı o* i dijn >> 'ni rn-' n<- i i * * ,i ă fluidă,
I i i i J nV n -^ct i v mu cu d a far,
a harul In vDut zugravului

VARA TÎRZtE

'Vremea iubirilor noastre-a fost vara fugara,
vara tîrzîe-a pus capăt grăbitului zbor.
Parcă văd cum plecai pe nisip — strigau,
strigau, strigau şi piereau în Septembrie rauaue tale,,

Nn mai ştiu ce-a urmat după tine. • .
Poate un gol, poate păsări sau vînt.
Te-am chemat încă mult timp şi nimenea **nu-mi** răspundea,
pînă cînd **într-o -noapte-a răspuns** pentru tine zăpada..

Ar li fost să te-uit ori să-mi spun
eă-ntîlnirile noastre n-au fost decît visul grădinii aceleia,
eă volutele sinilor tăi nu erau decît umbletul lunii prin, apă,
surprins **de** un. tînăr **febril.**

Dar vara de cîte ori trece şi tremură...n zare
din nou bănuîndu-se toamna cu capul tău roşu,
văd iarăşi nisipul acela, văd iarăşi curn pleci — şi strigă,
strigă, strigă pierind în Septembrie murale tale.

DOINA. DE DRAGOSTE VECHE-

Adolescenţă aproape rănită, aproape uitata.,,
într-o ţară bogată şi tristă am învăţat dragostea.
Cu pădurea pe umeri, eu pădurea în lacrimă trec,
ai femeia frumoasă ca toamna se duce mereu
mai departe. Cred că e linişte — cred că e mult de atunci,
sărutările ei au fost primele mele cadenţe,
într-un turn. al văzduhului stcle-aprindea
insolita poveste. Acum mi se pare că-aud
undeva trupul, ei cum îşi scutură solzii.
Fianissimo ! vino, pmurer
pentru neisprăviteî tău mozaic, am în inimă
-cioburi destule

AMURG MARIN

Urmele trupului nostru se văd imprimate .
pe plajele galbene — urme prelungi ca tipare
de zei anonimi — şi tîrziu după ce-am părăsit
mîngîierea nisipului, marea rămîne-ngîhînd

onduiația tandră a sinilor tăi, dansul
dc seară eu forme sclipind în dantelă verzuie,
iar fluxul' repetă mereu respirația, şoaptele;.
visul. Singur întors în aniurgj
tulbur liniştea gravă chemînd zburătoarele
albe : o, păsări, veniți de departe, locul e cald—
veni ii şi dormiți-vă somnul în dulcea orbită
a dragostei noastre, în urmele-acestea prelungi,
o, păsări de mare cu somn străveziu,
veniți şi petreeețî o noapte.

MADRIGAL

Nu te întreb de unde vii —
în coapsa, ta sînt minereuri rare
sclipind nocturn. Pe undc-am fost odată
salcîmii risipeau mireasma ta,
şi-ngenuncheat în cîmpurile mele
te chema vîntul. Răscolit: de patimi
eram şi mi-au rămas nenumărate
urme de brațe albe — amintirea-
ie poartă fermecîndtî-le ca vechii
îmblînzitori de şerpi —- dar tu vei trece
mereu prin viața mea, mereu prin partea
ei cea de răsărit, pe unde nimeni
nu şi-a lăsat amprenta.

TOAMNĂ HIMERICA

Steaua, pe care o ating se aprinde,
noaptea-.şi întunecă ochiul ei plin. dc
lacrimi uitate — floarea de cătină
dusă dc umbrele tale- se clatină.

O, mai rămîi, mai rămîi, mai rămîi —
dragostea ta ruginită prin vii
noaptea mă arde. Somnul din frunză
pleoapele-1 simt ca pe-o boală ascunsă.
(ul t t l i nu' e —
i v duin i i ^ i
i < rn to a m s d-i i
w* u de k C J m i
<* îmi ac i Jtni 4 t' i ^
UL n i "» i 1
i > H r 1 J J ol > i
i ii d i l i f i
O A " < i m i .i a
Şoaptele tale şi frunza iii/.ji„-
inima-mi tulbură. Numai arinii,
numai pe țărm legănările mîinii,
numai aripile-naltelor ploi
ve?hc'--:ă-n vis lumina dintre noi.

Mi-e somnul, tot mal slrăvecdu. Dc-acum
te pot vedea mai bine pe-ntuncric,
pot urmări pe trupul tău c.'.;n noaptea
cu iedera-i necunoscută creşte,
si sînii legăoîndu-se ca două
> d" o. C 'o t i -'t
r-î t i -iii o d'.'.l
ca \^ balor l n — r c
c i hramd îi jnru tie i iu
sărut al meu şi iedera cuspare,
rămîne numai, frunza dc acantă,
aur şi negru coborînd în taina
coapselor tale. Somn de ocean,
somn translucid mi-e dat să dorm de-acuma,
şi valuri ondulate-n vîntul rece

•simt -vîrsta echinoxului. Mai bine
te văd, mereu mai bine pe-ntuneric,
urcînd- din adîncimi prin somnul meu,
ca o- naiadă goală.

NOAPTEA, DEMULT

Ui X Ui UI j I t l 1 7 1
i i i lin 1 doi ^ i a cu

Am• dormit-- prin vagoc ut d '1 > \ n* i » iA
VltiCOl
c-Aeat lîitgă oiimeni d l u i ⊳u u i i i [> i
-a ti E tic
tăcuți încît numai în somn își chemau cîie-un eline pe
nume ,
ghemul p - Ai n MC uituci amoA îi t b)g 1
i n V Kam in cad nln m< t hta \ i ele lor , ' ; ,u 1 meo i.
u -** n ' i ' i ue c nn O h'.. n ' i o . i
r < du \e-'k r in lu t i i I mp c » ibind i
trenul
rAră-batca pasul Lainici.

* i • a iau tk ta pailie, toamna
< f > i i si ..ii b(tio u prin văzduh eu lllieco.
i' i o >\ tt -t i eu capul în jos,
Oameni
< pat,,, im ptu t t > ipip rczemîndu-se
' » v a ul m , > ,ui d'i suina uc a vrerniî, cînd 'trenul
i m > <. <- A >m >p ă a. i lor cu viori înnegrite
- », _,or,,i in U.rto'tc — \iaț.a la povestită cu vorbe
duioase
i a teta 'j tc^id ci 'îut tnu și abia mal zăream
c d' a l i semir l, nuc'ul roplu

f

Am dormit primăvara prin porturi, pe cheiuri de piatră,
cu ochii deschiși răspunzînd rătăcitelor stele. Necunoscuți
călători,. marinari și hamali zdrențuiți
mi-au ritmat cu bătăile inimii lor insomnia, cînd marea
zvîcnea spumegînd ca o iapă cu Mie de-argint

N-am să uit vagabonzii bătrîni și tâlharii.........
umbrele lor au trecut peste mine ea lăncile. Fără tkage
ca mareea, veneau pătrunzîndu-mi în suflet dr-sAnele -'Io*,
şî plecau retrăgîndu-se iar, mistuite de ceață;

Nopțile vechi au pierit împreună cu anii mei tmeri,
dar în..sunetu-aeestui roîren mi-a rămas bogăția .•supremă-
Laolaltă cu lumea, laolaltă cu lumea.,.
Prin gări, prin vagoane, prin porturi noaptea, demult,

OSMOZA

li > i op o.t 11 } iiÎ as ion n
• - i i -, - i ' • & \ A n
1 i i pi f t a i)H(X
i i r 1l1 c i t \ a "i a u>t î n
' n A < i u i l i l i

i

Duuaki de ziduri trupurile coboară
în toropeala adîncă și-n întunericul qpc>c —'
numai visele - ca niște păsări albe, numai visele
aripile spre lună și Ic desfac.

Și noaptea dispare învăluită cu visele,
dar eu mai rămîn la porți anonime
și-ascult cuvintele ce le rostesc în somn.
oamenii neînsemnați din mulțime.

Şi ascultîndu-le, văd drumuri, drumuri,
văd cîmpuri imense peste care înaintează cîntînd
neamurile mele din preajma pădurilor
în 'ritmul milenar- al transhumantei.

JOC DE NOAPTE

Noaptea străbat bulevardele oblice,
odihnindu-mi privirea-n orbitele lor.
Noaptea-niălnesc trecători singuratici grăbind căt
şi c-un gest nevăzut le fur umbrele.

Jocul acesta l-am învăţat singur
odată, demult — jocul şăgalnic
îl ştiuse cîndva un copil
cu capul învăluit dc un nimb de vi

Unde sînt anii, unde sînt iernile
amestecate cu paşi de lup ?
Pe-atunci mă jucam gonind umbrele jriicr,
astăzi fur umbre de oameni.

Umbre de oameni, umbre de oameni...
fiu pot vedea lunga trenă de noapte ;
uu pot vedea întunericul
veşnic pe urmele lor.

Chiar dacă jocul meu pare-o risipă,
un dans de comete în gol —
am să-1 joc pînă cînd va rămîne din mine
doar o patimă veche ca. un simbol.

•

NOCTURNA-CU VISELE

Noaptea revine în albia ei
Haideţi ! spun viselor mele, t timpul'
Hăspîndiţi-vă iar devorî-ad străveziul
•voectru-al distanţelor,
Părăsiţi-mă iar.

învăţaţi pe de rost
toate căile lumii,
învăţaţi a cunoaşte-a văzduh
urma paşilor timpului;
gheara-i mereu schimbătoare
ani zărit-o o dată,. Timpul se duce
nrin sine mereu.

Dcpârtaţi-vă pînă ia stele
>i vă-ntoarceţi din nou,
impletiţi-vă-n jurul pămintuiui
ca o plasă de aur,
celor mulţi care dorm obosiţi,
sărutaţi-le fruntea cu buzele mele,'
Lin ca o muzică dulce
treceţi pe valuri,
r.ufletul meu risipindu-1 ca ploaia,
prin care trecînd anii oblici
sâ nască tîrziu curcubeui

O, vise, pulrundcţi adine
prin tăcerea fecundă a nopţii.
.Numai voi îmi deschideţi tezaurul ta:
?! vorbelor mari : ***totdeauna-^ oriunde***
lată e timpul, căci fiece sunet
so-ntoarce în linişte,
! laideţi, lăsati-mă iar.
răspîndiţi-vă-n lume I

POETUL

2Î1 animiirea lui Eminesm

Statui albe de piatră
vin de departe -mereu.
Umbra timpului trece
lunecând printre ele.
A fost, spune lumea, un om
singur şi nu prea singur,
al tuturor cîte-un pic
şi-ai nimănui pe de-a-nlregul.

Odată s-a dus. Orizontul
tăcut l~a cuprins în amurg.
Anii migrînd se părea
c ă - i duc trena de ceață.
Dar dinspre locul în care
a pierit, se întorc nencetat,
derutînd pietonii,
formele lui schimbătoare.

Statui albe de piatră,
spectre plutind în culori,
semenii sus în albastru
caută stelele — luna —
numai iubirea şi moartea,
numai rîsul şi piînsul
sună ca picurii reci
în tăcerile grotei.

Fără grai, fără timp,
fără mîna lăsată pe umăr..
Aştrii, apar la zenit
şi se duc să revină.

Ploile plîng liniştit ..
în scheletele brazilor
şi statuile albe
vin de departe mereu.

Chipul încet se destramă
şi seamănă-n timp tot mai mult
tuturor cîte-un pic,
nimănui pe de-a-ntregul.
Arderi ascunse prefac
generoasa materie,
n-au mai rămas decît undele,
lungi în văzduh.

Şi. statuile albe
vin de departe mereu..,

CELLA ÎNALT

Celui înalt, celui drept, celui ban
viscolul nu le va da niciodată
haina lui rece.. Bunul Noiembrie
va săruta paşii celui mîhnit.
Celui ce-nalță oraşele, celui cu mîiniîe
negre de fum, de cărbuni, de țarină,
nu le va fi nkiodală-ntuiieric —
sunete, sunete melodioase ca iedera,
vor căuta urmele celui tăcut ;
celui iubit de femei, amintiri în amurg
îi vor pune un cearcăn de aur,
toamna va fi cea din urină vertebră
a celui bețiv, iar mereu călătorului,
marea îi va purta inima,
ivind-o şi ascunzînd-o de-a pururi
ca pe-un atol. Numai mie ce trec
plin de păsări prin visele lor,

ua destin de secantă mi-a -dat
darul drumului, drumului drag,
care noaptea revine tatuîndu-mi
pe piept şi pe braţe neliniştea lui.
Numai mie soarta pelagică
a celor duşi de timpuriu,
de nu li se întoarce decît numele.

în A ' re A-n caia; V." xa-iAr
îmi <i c via'a. î'ea e .., >• .. j
Ace rli ni; le ti va rr • ari tul
crimelor do mîine cu vertebrele
lor alravcii — înahă p A • «*;^ţa
din ca: e vin va limpezi o da-ă
ca apa trecătoare-a unui fluviu
ochiul i ~.ru rlîă'ueb-d în adîneim.i,
şi glasui'iîe-acelora pe care
fără să-i văd i-am bănuit iubindu-i,
mă vor trezi noaptea cu sunete tandre.

O, fie, vor spune, o, fie-i iertate
•surîsul sumbru şi melancolia
acestui visător de miazănoapte !
Erau unul şi-acelaşi. şi cel. cure umbla
orgolios pe bulevarde seara
şi. vagabondul, rătăcind umil
în lumca-ndepărtatelov foburgiiri.
Bolnav de-o generoasă nebunie,
a iubit onduiaţia lentă *a* stelelor —•
muzica mîinilor arse de var
şi nevăzutele spirale a'e timpului
prin care sufletul mereu cînt'nd
şi-1 trimetea-nainte. Stau şi-a;:cult
cuvintele celor ce nu e:-A:tă,

simt paşii- lor trccînd şi mîngtindu-mi
profilul repetat pe ealdarîm-,
de ploi ca* lungi tăişuri de-aluminium ;
tai-.;', pAais. ea fulgera odată
o pasăre rămasă fără cînt —
cier cine va. putea s-ajungă ciutul
rămas 'iăriî pasăre...

p e *yi* ivjsCKNŢA UMILA

1) > ***Vil i*** It
i iU u piielc lmfta rîuri —
, icalc om.iiiloi neînsemnaţi,
a, i *> oa c

n i a c i A<a>ă mare —
, ie ii **K** a netulburate-n adîncun,
' v ' ad . d(sea pe-acoperişuri
, *4* ,p a 'de <i semnolente pisici.

C L ei'"v iu i 'o m". '
FcL L .'1' a-.te do m - io-nuna vine şi trece,
i" * ,, ,p un' \ a su(ne de fabrici se-aud,
\ ,,te p-a i ci noapte cu aripile strînse.

ni i-au [i icestea !
i Alt c,i i că>r
i i .celui .IntMi scufundate
l u u \ ic

A 1 1 ipiu 1 iilfiCU
U stmse —
, \tu , > ia în suflet,
n n ă an \i uitare.

Dor să uit toate n-aş putea niciodată
şi cînd vînturi mai aspre uneori mă învăluie,
ca nişte răni se deschid melodiile-acelea,
ca nişte răni în veci nevindecate.

TRECĂTORUL DIN ZORI

Poate eă m-am născut sâ-mi fie drag
Amurgul vast şi seraănînd cu toamna —
Avarul Iui lichid l-aş fi clntat şl somnolenta
Vedenie de purpură. Priveam
In zare şi-mi veneau rătăcitoare
Imagini de departe. Cîteodată
Vedeam pierind Cartagina sau pruncii
Iudeii, de mînia lui Irod,
Vedeam arzînd pădurile Moldovei
Pînă în ceasul cînd cenuşa lor
Se mistuia în vîntul stins al nopţii —
Vedeam uneori propria-mi viaţă, propria-mi ardere
Printre zboruri tîrzii de păun •— vedeam trecerea mea
Şi-mi spuneam că odată şi eu,
Cu armuri strălucite şi mantii purtate de vînt,
Voi putea fi văzut coborînd către alte tărîmuri,
ŞI dulce-rni era acest gînd,
în timp ce ochii mei tăiau în zare
Mari diamante negre. însă drumul
Avea să-mi fie atît de diferit...
N-a mai rămas nimic din toatc-accle
Somptuoase paragini -— furtuna venind.
Le-a-nipraştiat în cele patru neguri.
M-am trezit dimineaţa desculţ,
Tremurând de răcoare In iarba udată de rouă —
lin trecător ce semăna cu aurora
Şi-a sfîşiat cămaşa legîndu-mi
Cu pînze roşii capul plin de febră —

Şi clătinîndu-mă pornii cîntînd
Pe căi necunoscute. Am umblat
Desigur mult şi-am sîngerat adesea l
Rubinele s-au risipit pe cîmpuri
Ca sufletul privighetorii oarbe.
Durerile trecute so destramă —
Nu caut nici o vină nimănui.
Sufletul meu e vinovat do toate.
Acum întors din nou in mine însumi
Sînt altul — şi-im ţinut iubit de vînturi
Mi se deschide larg. Sînt fericit
Că toate cele duse dorm în ceaţă,
Că umbrele acelor ani ieşind
Din trupul meu se întnrpară-n sălcii,
Şi sălciile au zburat cu. ele
Pierind şi îneeîndu-se-n albastru.
Sînt fericit de ploaie şi de vînt,
Doar chipul treeătorului din zori
Aş vrea să-mi vină uneori în minte,
Dar liniile-mi joacă în priviri,
Mă uit Ia oamenii din preajmă
Si-mtotdeauna-mi pare chipul lui
Că-Î văd pe altă faţă.

AMINTIRI ŞI OAMENI

Gîtul întins al plopilor şi -steaua
de seară — le-am privit în drumul *mew.*
Ce gînduri urmăream, ce vechi imagini
se întorceau în mine de departe ?
Poate-mi părea că iar acel ţinut
cu ochii stinşi, mă caută zadarnic,
mişeîndu-şi dealurile în amurg,
şi codrii, lui ca un convoi do zimbri.
O, pentru toatc-am plins eîndva şi singur
m-am blestemat la marginile iernii,
cînd stoluri migratoare prin văzduh
nu mai ştiam dacă se-ntorc sau pleacă.

Semnul rnîhnirii de demult s-a şters,
nu se mai văd nici formele de păsări
şi flori necunoscute ce uimiră
pe-atîția trecători — nu se mai vede
nici pergamentul străveziu pe care
mi-am descifrat întîia oară straniul
mesaj ce-l moştenii. Alt lăerimar
aşteaptă roua de la Miazănoapte,
şi-n sufletul stratificat, apare
durerea pietrei ce se schimbă-n aur,
Tîrziu. Febra s-a dus şi anotimpul
începe-a fi cărunt şi-asemeni mie
se oglindeşte în mai multe fluvii
deodată — şi la țărm se-adună oameni,
— seară de seară, amintiri şi oameni
.vin din tăcerea mea şi nu mai pleaeă.

DRUMURI ÎN VÎNT

Drumuri, văd drumuri în vînt,
drumuri sonore, nocturne, metalice —
drumuri fluide, gonind, înălțîndu-sc,
încrucişîndu-se-n cîmp, alergîndu-se unul pe aii
veşnic în vînt gîturi lungi de cocor cenuşiu
şi de palid flamingo — rețele, rețele se-ntind,
cresc despletite-n amurguri ca umbra stejarilor
cu o mie de ramuri.

Le-am urmat totdeauna cu patimă oarbă
da vechi pelerin exaltat de miraje —
le-am urmat fără a sta să citesc
indicatoarele galbene,
adesea fără să ştiu unde duc —
drumuri bune şi rele, drumuri aievea
sau cele ce-au fost .şi-au pierit cînd furtunile
şi-au: schimbat albia, sau altele care vor fi ;

viața mea toată n-a fost
decît o răscruce de drumuri - şî creştetul meu
n-a purtat niciodată alt nimb
decît orizontul.

Cîteodată pe vreme de vînt, mă gîndese
că nenumăratele drumuri pe care-arn umblat
se vor întoarce-ntr-o noapte la mine
sugrtimîndu-mă, ca pe Laokoon şerpii —
poate că-aş şi merita o asemenea soartă
de vreme ce paşilor mei le-a fost dragă
eterna derivă. Ar fi un sfîrşit fericit
al frumoasei legende pe care-am trăit-o.
Dar gîndul se duce ca o fugară ispită,
vine lumina în alb străbătută de noi traiectorii
vine lumina, vine lumina cu drumuri,
drumuri în vînt.

CÎNTECUL STELELOR

Stelele ard n colin ti tc-n orbitele beznei,
ard mistuind în văzduh traiectorii de vis...
Stele în nopțile vaste, concave-ale iernii
cînd liniştea-ncepe deodată să-ți fluiere blînd în auz.
Stele eu iris de-argint peste codri în nopțile verii
şi toamna pe mări depărtate cînd bîntuie
dorul de țară. Stele pe fluvii adinei unde-n şesuri
negrul din coamele cailor tulbură seara
aprinsele zări de coral — stele tîrziu în Noiembrie,
stele cînd marile-oraşe se-aud respirînd
după trecerea miezului nopții sau lungile drumuri
de fier, printre dealuri răsună de goana expresului
noaptea. Şi chiar cînd se-nvăluie ceața sau plouă mărunt,
sau turmele norilor fug îngrozite mugind, tropotind
din copite, simțind cum ee-apre-pie vîntul eu haitele
lui, stelele ard neclintite-n orbitele beznei : caută
zodia lor în mulțimea pierdută a străzii

sau, dacă nu-i nimeni în preajmă, coboară-ți privirea în suflet
şi caută singur oglinda aceea în care te uiți
numai tu şi, clin cînd în cînd, timpul.

CEATA

Vin negru şi roşu beau
şi-n creierul meu vine ceața —•
ceața ce seamănă singură
tristelor sălcii.

Zâmbetul stăruie....- ceata
mi-aşoază pe față ovale,
linii .absurde se joacă,
linii din vechiul portret.

Numai eu, numai ieri
am atins cu aripa tăcută
timpul albastru. Pe veci
voi rămme-ntre voi nevăzut.

între voi şi-ntre ceață,
cîntînd între voi şi-ntre ceață —
Ai, ceața duioasa, ceata ce seamănă
tristelor sălcii.

DISPARIȚIE LENTA

Semnele mele sc vor risipi
ea urmele iăsate-n sori pe plajă
de.-o pasăre necunoscută —- marea
le va fura-ntr-o noapte ele Septembrie

şi. n-au să mai rămână decît pagini
duse de vînt în calea tuturora,
pagini purtînd deasupra lor un nume
tăcut ca un simbol. Nu vor mai fi
cei ce-ar fi vrut să-mi. ponegrească viața
mai mult decît s-ar cuveni, sau alții
ce-ar fi-ncercat s-o facă mai frumoasă,
nu va mai rămânea amprenta mâinii,
pe uşile pe care le-am descins
sau mi-au rămas închise totdeauna....-
nu vor mai stărui decît copacii
purtînd spre Miazănoapte coaja arsă
ea semn că-mi rezemai odată fruntea
do trunchiul lor. O, cine va mai aii
eă nu sînt numai cântecele singure,
născute din văzduh, din ploi, din pietre,
eă mai demult a fost cândva şi-un ora
bolnav de-o boală stranie căreia nimeni
nu-i ştia leacul... Dar îmi spun adesea
eă poale e mai bine să dispar.
Multe-am trăit şi-am întilnit destule
pe care-aş vrea eu însumi să Ie uit
do n-ar fi prea tîrziu. Tot ce-a fost rău
in viața mea va judeca țărîna
ai. viscolul — iar tot ce-a fost mai bun
demult e-n voi.

CARIATIDE CÎNTÎND

Cîntă în capul meu stelele,
cîntă prin noaptea lăsată de goana altui, amurg.

De unde mi-e dat să renasc, ce resurse de taină
din nou vor aduce lumina în cugetul meu ? i
Voi ieşi. jar la răspîntia timpului
cu ținutul acesta iubit, earc-şi^ vede în mine bastardul.

voi i:rabla străbătând dimineața, orașelor
și cu zîmbetul lor de-aluminia
Lui voi însenina chipul;
rbia țăranilor, mare și albă,
îmi va alina febra,
voi dormi în coliba pescarului
tP-pIetindu-mi trecutele vieți
pe cele o mie de brațe ale- deltei

S_- p naște^cu țlpeto-n -ori un copil și-apoi altul și altul,
' ' intăț.șăd felurite dar toți cu. același, destin —
pri-rLe noi verticale, printre noile suflete, printre nnik-
ziduri.
cariatide cîntînd.
multe, multe cintind nevăzute,
Luminaie de ploi și de steaguri.

LIED NG-U

C ii cant îa păsări, caut în plopi,
t ror-itu o m i j r ă a-naltelor glnciuti.

Pe mine, așa cum vroisera odată să fiu,
numai vechile, oarbele drumuri
încă n-au încetat să mă caute. Linii, lungi linii'
prin nopți, fiuicrînd sc-ntretaie zadarnic,
Lan aiurea in ceață, linii în vînt...

Ka voi mai fi niciodată al lunii visat
dansator melancolic. Iată iau piatra
zvirîindu-i-o-n față și plec amețit de durere;
Iar luna pe Iac se destramă și rîde.

INSCRIPȚIE UMILĂ

Semn al iubirii de oameni e darul ce-l am
de-a pune cuvintelor .-nimburi — semn al iubi
e darul de-a fi pentru tine drumeț ostenit,
o fîntînă, un pom ori o piatră. Fie o clipă,
0 singură clipă fugară de-ai sta odihnindu-te,
rostul va fi împlinit și o vorbă va trece
mereu în urmași : nu uitați, lîngă drum
Undeva, un copac, o fîntînă, o piatră...

ELEGIA a IV-a

Tu trebuie să uiți ce-aî fost, ce «ști
semnul durerii singur va rămîne.
Mumele -tău îl va purta amurgul,
•surîsul fâu îl va purta, cîmpia.

Lasă-ți dormind • și pJoilo tlraii,
noaptea pe ceață du-te fără urmă —
clesprinde-te tăcut -de lîngă cheiuri
.șl pleacă-n larg. Cu pleoape roșii farul

va mai clipi un t ~p
fluxul va linge p *ih* a i
și pescărușii vor -a _ m **JII,**
dar tu pe noul diurn \ u u cepai e«

N.u -regreta căci gînduiul.e *bime*
te vor urma și iarba ca o ismbrâ
•te va-nsoțl — va fi destul un -sena
să-i faci, ca să răsară Itogă fine.

CĂTRE CITITOR

N-am otrăvit pe nimeni .şi n-am ucis şi n-ara
lovit cu piatra păsări nici fiori multicolore,
nici ploile de toamnă pe care le purtam
prin cîmpuri ca păstorii tăcuţi şi buni. Nici hore
de volbură, de pulberi, de frunze n-am rotit
prin suflolelo voastre sau pe deasupra ţării,
ci-ascmcoi unui viscol de noaptc-am rătăcit
.şi-am troienit zadarnic cărările durerii.
S-a spulberat zăpada, a plîns şi-a dispărut.
Semnul menirii mele se schimbă şi sc-alină.
1'lec dintre vei şi iarăşi mă~ntore purtai pe scut,
pier înecat şi marea mă scoate Ia lumină.
Un cerc se desluşeşte ascuns în jurul meu.
Clepsidră monotonă mi-e poale visul, pleoapa
Ce caut gol ca vîntul şi zbuciumat mereu,
la ceasul înlilnirii uscatului cu apa ?
E poate cîteodată în tot ce fac un trist
destin — o dureroasă şi crudă risipire.
Cine va sta să-aleagă ciudatul ameţişi,
cînd, potoliiă, marca va-ncepe să respire ?
Vai, capetele mele îi vor speria pc mulţi,
şi-această-asemănarc cu norii o să-mi poarte
mult nenoroc... Ci, oare, tu care-ai stal s-asculţi
trecerea mea prin ploaie, prin vînt şi mai departe,'
în taina desluşită a vîrstci vegetale,
la marginea luminii, vei şti să spui co-am fost ?

Cînt pe claviatura genealogici tale,
şi-n propriul meu cîntec îmi caut adăpo.st.

ÎNDEMN CĂTRE CEL CARE VINE

Nu-ţi fă ţie chip cioplit, nu te teme
de cei cu privirile sumbre — lumina ce-o porţi
va goni întunericul lor, cum ziua în zare dizolvă
coloanele nopţii. Nu căuta să loveşti în duşmanii
mărunţi, căci ei seamănă şerpilor care pier

otrăviţi de veninul ce-l poartă — surîsul
abia conturat, nepăsarea şi drumul, sînt armele tale.
Nu uita niciodată că cele ce mor sînt adesea
frumoase, clar puiul ele vultur urît şi golaş
ce se naşte, înseamnă mai mult. Uşile nu le-ncuia
cu zăvor, ziua şi noaptea drumeţul.
venit de departe să-ţi bucure casa. şi câinele tău
să-l cunoască, încît şi cînd nu veri mai fi,
orişicărui strein însetat de odihnă să-i iasă în cale
mereu gudurîndu-se blînd la picioarele lui.
ca să nu simtă nimeni că nu. eşti acasă şi nimeni
să nu se-ndoiaseă o clipă de-nfoarcerea la.

SEMNELE STELELOR SPUN..."

cetiî{ii lui Bucur

Semnele stelelor spun că a*n mi....a fost dat,
n-am să mai. pice din aceasta cetate. UnePvaii,
veţi da numele meu unui plop — şi-o părere de rău
după trista risipă a anilor mei vă va prinde.

A,, vi vor rom pe vecie legendele, .;

roua cu licăr mărunt, cu «»be de ilaut,
încet va topi orice urrau de tala.

Turnuri vor creşte mereu — şi pe coarnele lor,
şuierînd, zvlrcolinctu-se-n beznă, mari şerpi dc lumină
vor scrie cuvinte ciudate. Cabluri înalte vor fi
portativul magnetic al visului meu.

Şi cu pas nevăzut, în amurg, voi ieşi să colind,
în togă de purpură prin această cetate.
Seara, tîrziu. pietoni visălori
vor tresări atingmeiu-rnă.

Din volumul antologic al autorului

FLUXUL MEMORIEI

(1967)

„INEDITE"

ANNO AETATfS SUAE XL

Unde se duc aceste sloiuri dintre care
unui sînt eu V E poate; cel din urmă,
sau poate primul drum adevărul.
Cîţ-i ani mi-au trebuit să-nvftţ
ceea ce n-aş fi vrut să ştiu niciodată -....-
şî, tată e tîrziu, şi pentru totdeauna
albul e întinat şi o aureolă pustie
începe să mă urmărească. Semne., semne..":
Jumătate din mine a fost, jumătatea cealaltă
îşi aduce aminte. Prea repede.
iubite vînt de nord ! Ara fost student,
am fost poet. de avangardă
şt jucător de basket -- totul
mereu mai demult. Acum
dau. simultane anotimpurilor şi-ncep să pierd,
şl visez un biograf robot
care serie, scrie mereu
Ia. limba tui necunoscută.

SCARA LUI ÎACOB

Domnişoarei Roşa ăd Conte

Pe trepte în *dulce stil nuoro*
urcând către ceruri m-am dus
îa poeţii toscani, cei fără chip,

coi cărora nu le-a rămas
decit nimbul. Şi-am stat
laolaltă cu doamnele lor
în balcoane albastre deasupra
pădurii de lănci, şi-am trecut
cu aripile lor prin *trecenîo*
şi-am escaladat porţi,
şi-am iubit,
şi-am rupt săbii. Doamne,
ce-nalt e portalul
pe sub care-ani trecut,
pe sub care voi trece, pe trep
în *dolce stil nuovo,*
la poeţii toscani.

PRIMĂVARA FLORENTINA

Cu mîini prelungi, cu mîini palide
primăvara pe Arno. Cu mîini prelungi
Botticeîli trezeşte copacii.
Mergi căutând, mergi lunatic
prin ziua ce fără s-o pierzi,
ai găsit-o — şi un număr
doar de tine ştiut te întâmpină.
Stai între voci şi-ntre clopote — iată-n curînd
pietoni ameţiţi şi extatici vor trece
cu fluturi pc pleoape, va fi
o paradă a sufletelor
întrupate în piatră, o mare
beţie de mirt..Numai tu
vei continua să halucinezi
sculptori bătrâni şi sălbatici
şi'Venere de lemn înfrunzind
într-o ţară înaltă.

-^Ile
*0r

PIAZZA DELLA, **HtGEOBlA!**

In amintirea patehiî ***Giftfm*-***

Tirziu sună paşii celui din urmă.
Turnul şi steaua e tot ce-a rămas;
Printre statui întunericul
naşte călugări cu glugi.
Luna coboară, luna duce-n exil
spre apus, amintirea poetului ;
ai pe lespezi bălrîne cad
nevăzute ghirlande. Dar tu,
cel cc-ai venii prea devreme
şi-aii luminat ar And,
cave ţi-e veacul ? întotdeauna
e prea devreme şi-un rug
pretutindeni te -aşteaptă,
Amin. Pace ţie, învinsule.
Un călător strein delirează-
la,- p Uşoarele tale*

PRIMĂVARA CU FLUTURI

Bupă aii tea nopţi, după atîţia nebuni, împăraţi şi tîlharij
văd dimineaţa, văd **primăvara cu** fluturi **şi** panglici.
Fluturi, panglici şi flori — şesul alb, **oile-** negre..,
einc-mi aduce aminte de'visul acesta streini

Să-l fi văzut oare-aievea cîndva ? In ce loc, pe ce **vreme 1**
Dealuri şi plaiuri înalte, împrumutaţi-mi memoria voastră';
Poate demult, spune codrul de **ulmi** cu **surîsul** lui vechi
ds "aramă
Poate odată, demult î

Nu mai ştiu — dar îmi place să văd primăvara acesta -m

Capul mi-e plin do salcâmi înflorii,}, si do finN-.» "**ᴹ"ⁱ*
capul mi-e plin dc beţia lor tandră, mi-e plin '
«o imagini duioase.

Aş tot sta prin aceste privelişti şi n-as mai ph-ea
numai de n-aş auzi într-un turn depărtat eoni rai* awî&
,. ". o
numai d.- n-ar veni. iarăşi furtuna prinzîndu-mi b ^wvvi
posomorîiolo-i aripi.

ŢINUT

'o duee departe cu imrişU şi lanuri rio.c,
< np i i iu v i p u n i iti.i 1 Di in [y> i ,
p i d il t ' i a i m J o i-d iii t ud IOJ — i > l < * v
p . l ' i ai u pu 'u ^ ^ i 't K c ui d uiob..w pi-,x,k,,,.
PleoapeJe-aiei nu se-neîud niciodată — sor-uxîl err-ochn
doscbi:.i
e un dar al luminii. Rîuî tăcut printre maluri e.o b.my-a-
; - ..
îşi caută urmele. Stoluri de vrăbii răsar "n «..K»
î ..(•» o ă >
cu trenă aurie de pulbere, stoluri, de grauri
în calea drumeţului, stoluri de ciori cînd vara so trec® .
şi. vîntul decapitează ciulinii cu capete roşii, vintui
capătă iarăşi arome sălbatice, vîntul îşi sefiim'ja K t-ihi\
lumina pc care-orizontul o Iasă mereu să patru- •'> •. • yh,»'
prin ecluzele-i galbene.

PEISAJ

Printre casa Înalte de fier
vedeam grabnic amurgul
cum îşi scutura frunza.
Şi cerul pe care umblau
seminţii rătăcite,
cerul verde şi greu
Începuse să-adoarmă în. fluviu
şi soarele rămas fără petale
clipea ca un ochi. obosit —
şi. poetul. Bacovia
singur
pe norul Iui galben.

CÎND ÎN RFÎItŞIT...

"Ut Cînd în sfârşit, rînd în sfîrşit pentru capul ce-l port
vor verşi, prin văzduh cine ştie de undc-ntr-o toamnă
tăcutele frunze de laur. ochii demult vor fi stinşi,
Arătări singulare veghoa-vor trufia apusă
Mi şi snrini enigmatice, noaptea, nenumărate vor creşte
iiti încrucişate po piept. Va fi frig, va fi umedul frig
al. osuarului toamnei, absurde antene vor geme
w Vi-o umbră decapitată mă va căuta
1 orbecăind prin' beznă, iovindu~.se la fiecare pas
plîngînd.

,1.131) NORDIC

XJrablă vîntul singur prin Karelia,
singur sau cu viscolul prin arbori -.....
şi. pădurile vuiesc de timp,
dorm şi-n somn se leagănă şi etnfă.

Pădurarul însă n-are somn.
Cîinii Iui adulmecă văzduhul,
latră noaptea cînd aud venind
n oilo-anoti mpuriŞi zăpada

primăvara suie lia spre cer,
umblă vara prin văzduh cu"vîntul
şi cînd pleacă toamna, cade lai-
ca o mînă albă, ostenită.

SEPTENTRION

Astăzi ofâşu! e cuprins de ceafă
uear muzicile străzilor se-aud'—
ceajane albe se văd pretutindeni,
carraPde-nibrăţişîad văzduhul.

Acum lovind în chei, vuieşte fluviul
?i toate se retrag în vuietul lui —
ca o femeie tânără şi oarbă
ceafa umblă sărutând trecători!

Pleoapele de piatră se-nchid şi se deschid,
priviri fosforescente ard în neguri
şî eu pe străzi mă-ntorc de undeva
umonnd încet să nu-i trezesc ,e cei ec dorm.

Dar ei şî fără mine se deşteaotă
atinşi de ceaţă se ridică tăcuţUl pornesc
şi par mormintele orbite goale' * '
în cimitirul de la ţărmul mării.

ELEGIA A V-A

Nu par fi nici tînăr, niei bătrîn,
nici rudă nimănui şi nici strein,
nici bim, nici rău, nici temător de moarte,
nH lacom de viaţă, nici trândav,
nu sînt nici prea aproape, nici departe,
nici sănătos şi falnic, nici bolnav.

Şi totuşi lîncezeşte-n mine-o boală
ascunsă ca o febră tropicală
de care suferi, urmărind în vis,
cînd soarele îţi răspîndeşte-n sînge
ace de aur — sborul indecis
al unui anotimp care te-nviege.

Aud mereu cum cineva mă cheamă ;
trei picături de .sînge pe năframă
demult mi s-au ivit — dar nu ştiu cine,
de unde mi-a rămas acest simbol ?
Nu mai aştept, o, ţară, decît să-nchid în tin<
ochii mei sumbri, rătăciţi în gol.

EPILOG TÎRZIU

Cresc tineri înalţi şi lucizi,
cresc tineri, cresc tineri...
Cu mine se stinge şirul demenţilor turbulenţi şi^ extatici
pe care i-a născut această ţară.

Era şi timpul — prea multe
păduri şi prea multe drumuri,
prea mulţi tîlhari singuratici
au umblat prin istoria ci.

Poate sînul darnic, prea darnic,
a fost vinovat pentru toate.

Ci-ne va sta să descopere urmele
atâtor inlîmplări necercetale !

De-acum armonii, armonii..."
MulUi vreme ele linişte văd Înainte.
Celor ce vin, întrebările, nopţile, spaimele,
le vor fugi clin vis şl din cuvinte.

Fericiți cântăreții senini,
fericiți cei născuți fără gheare,'
fericiți cei ce n-au fost orbi niciodată,
fericiți cei. ce urcă pe trepte rulante
In timp ce umbra-mi palidă coboară,.

CJAÎMVME ÎN VO.)
Por/ii

CADAVRE ÎN VID

ANATOMIE PROFETICA

Nu mai e nici otravă,
n-a mai rămas clocit o limfă palidă,
limba arsă de soare agonizează
şi colţii s-au făcut mici, şi nimicul
sigilează cuvintele.
Tuturor celor ce n-au fost
li sc vor înălţa statui, celor ce sînt
li se va pune un *NU* înainte — şi adjectivele
căzînd vor încerca mereu să-mpodobcască
fruntea pitecantropului. Numai vertebrele
vor fi întotdeauna surîzătoare
şi vor dansa, vor dansa, vor dansa,
sfreeurîndu-se prin toate crăpăturile
istoriei şi geografiei.

IIAMLET APOCRIFUL

Pădurea uscată biciuită dc razele crude-aîe zorilor;
oase goale albite de ploi, cranii de cal
printre frunze moarte — şi nunta
cameleonilor anxioşi. Inventarul
unei primăveri ce se anunţase promiţătoare
a ruginit, nu mai sînt. oamenii de odinioară,
şi versurile obeze dormitează. în buzunar
printre bancnote sordide, şi văxuitorii de ghete
au intrat în rîndul arhonţilor. **O,** a fi sau a. nu fi,

aici e ta fel de trist, de stupid, de zadarnic,
au ma) a.i nici pe cine ucide
şi nici de cine să fii ucis.

BESTIAR

Statuiie clinilor caută urma
falselor /dorii _ statuile ciulilor
devorează, noaptea,
stafii de tirani.'

Şi Nero c fără stafie, şi Torgucmada e fără schelet;
şi Despotului Asint îi putrezeşte numele, şi călăul
aşteaptă la drumul mare cerşind îndurarea
drumeților,;
dar nimeni nud decapitează.

Şi lanțurile sună pe lespezi, sună mereu.,?
alte mîini, alte glezne, alte destine...
jumătate **roşu,** jumătate negru,
jumătate de om călare
pe jumătate de iepure şchiop.

Ah TA

Doamne al visului, sîngele
nu mai are venin — ghilolii
decapiloază cadavre,
un ***NU,*** poate un ***NU,***
â:f mai fi de rostit -
în această biserică goală
unde predică fără-ncetare,
o bandă de magnetofon,

AMURG ACHERONTIC

Cadavrele trăiesc — şi iată corbii
rotindu-se deasupra celor vii,
şi membrele ce putrezesc încet
iac fapte bune — si durerea noastră
vine şi pleacă (putredă şi ea)
după poruncă. Umede şi sumbre
sînt galeriile prin care rătăceşte
destinul nostru putrezit demult -...-
cine se va hrăni cu-atîki carne
ce putrezeşte crudă ? O, metalul
cătuşelor, cl singur, tot mai rece,
nu putrezeşte niciodată...

ELITA

Diniioeața propice frumoaşelor **p**romisiimi
a fost invadată dc luptători fără voie
şl osuarul a fost devastat — scheletele
pot satisface o vreme nevoia de oameni.

Au venit la amiază marile probleme,'
şi cei în puterea vîrstei au fost văzuți
seuipîndu-se cu demnitate şi licilîndu-**şi**
recuzita matură.

Seara au fost salutați majordomii bătrînl,
aerofagii, cei ce dilată vocalele, înțelepții,
cile doi, cîtc trei, cei înalți şi cu pletele alba
au fost rînd pe rînd împăiați.

Apoi s-a făcut un lung întuneric
cu o singură bufniță albă —

şi noaptea a coborît o armonie deplină
deasupra tuturor ierarhiilor.

INVOCARE PESTILENȚIALA

Şapte hiene grase şi şapte hiene slabe — clepsidră absurdă
ieşiră din fluviu, o, cîte cadavre ae-ar trebui, cîte hoituri
de cal
cîte leşuri... dar caii demult au murit, şi automobilele dorm
noaptea, şi hoiturile toate au două picioare, şi fiece lucru
lasă un ***SINGUR*** cadavru ! Q, zeu al hienelor, dă-nc legi
noi
niiiostiveşte-te pururi de stelele noastre, coboară-ţi în
i , , -
lucruri
ou hui tau fetid ! Dă~i fiecărui lucru
multe, multe
NENUMĂRATE
cadavre !

PARAISTORIE

Para... paraistorie, paralr-ică, paraviață,,
totul seamănă şi totul e altceva —
şi o puzderie de copii care latră
devorîndu-1 pe Cronos.

O, te vei duce şi tu lunecînd pe diurnul
paraîel tuturora fără să ştii —
pînă şi solitudinea ta,
pustia, galbena ta solitudine
îşi va părăsi albia...

poate... iar nu ! nici chiar sfîrşitul
pe caare4 aştepți,, mu va fi singurul, unul,
pentru groapa la care visezi în acest septembrie
se va găsi un paraeadavru.

ABENDLAND

dans al cetăților obosite, crepuscul roşu, **abend-**
land... agonia ticăloşitelor neamuri sufocate în aur
şi **purpură veche... mercenarul strein călăreşte** seara pe
colinele solitare
visînd jaf şi incendii — destul vouă ! cuvintelc-pcşti,
moarte pe ape
albe, meduzele infestează istoria... animale şi păsări ele
pradă pe
steaguri se schimbă în hiene şi corbi... iarăşi ma voi
întonic -
pădurile mele, 1000 de ani pînă cînd va trece avaiare-a
absu Ci
hoardele... vîntul a **şi început să miroase** a **carne** cruaa
SI 3 Ş
cailor... vîntul stepelor, miros dc scuturi dc piele ,
O, catedralele, quattrocento, barocul, o, viitoarele
sa'-saturi arheologice în timp şi în umbra
d. pc acum învinsului Apostat.

PSEUDO-ODOACRU

Lui Rudi Dutschlie, Cohn BenâU etc

Un Romulus Augusteitas aşteaptă înfrigurat pretutindenoa
în ținută solemnă purtînd masca de zile mari — şi ochii
proconsulilor
orbesc ia hotare pustii, şi alaiul hetairelor exaltate invocă
podoabele

rotor coroane. Somnul negru pe pleoapele grele — m somn
țipete, țipete, țipete, energii isterice, arene invadate de victime
pe caro Ilarele nu mai vor să le sfişie, gladiatori blfnzi,
scuturi imense şi coifuri elădite-n spirală mereu mai aproape de templul
unde dorm vecini zei. O, dați-mi piei de animale şi cai primitivi,
şi-o bandă de impostori decăzuți ca să-mi pot întocmi o armată,
ceasul demult a sunat şi protagonistul a uitat să învie-,
şi împărații imbătrînesc nedetronați, dați-mi piei do

im regat pentru o piele de cal S

ŞEAUA IDILICA

Zăpada cade mereu şi. fiarele codrilor
umblă adulmecînd fiămînde urma.....-
şi în preajma cadavrelor înghețate so-adună
seara o zoologie mesei lină.

Cu nimb de elovvn răsare peste păduri
sempătoarea de alamă a tubcrculoşiior lirici,
talerul cerşetorilor demni pe care timpul
li. împăiază pentru muzeele lui.

Pune coşciugului coarde noi şi fii. neprihănit trubadur
frumuseții acesteia, închide ochii şi cîntă
pînă cînd auzi-vei bulgării de țărînă
sunînd în carcasa 'violoncelului tău.

i 3

BLAZON

Ciincie a murit de turbare,
calul bătrîn a fost înjunghiat,
vîntul a luat pieile lor şi s-a dus
să-şi îmbrace orfanii.

De lingoare se siiuge bătrîoa cetate,
şarpele singur s-a otrăvit şi-a cazul,
scara declină însînf(erată pe dealuri
prostituînriu-şî cadavrul.

Numai asasinul e fără moarte
şi surîde cînd stelele cad -
fantomele victimei
ia picioarele sale.

CADAVRELE NEINGROPATE LA TIMP

Cadavrele nelngropate la timp
încep să-iUinerească.
O, dați-ne
sin ici biografii pe măsură,
să putem viermui din plin,
să putem curta micul nostru
reviriment iluzoriu,
o mulțime măruntă, o pulbere,
disc minare de gnomi,
şi cronicile bolnave de lepră
dc pe acum îşi constituie
filele lor descărnate :
... lUharul e mic şi firav,
luptătorul pc cal de lemn,
trădătorul ezită, uzurpatorul
c livfăi de ***curaj...*** Bați-m-, fw-yil mila;
cîte-o sîoa fiecăruia !

TINEREȚE FĂRĂ BĂTRÎNETE

Cenuşă, cenuşă e în destinul amar
al virtuților noastre — veți cădea în genunchi •
surîzînd suav şi gîndindu-vă la pumnalele
i'eşnic ascunse sub haină, şi veşnic în gînd
numele murmurat al martirilor pentru care în somn
vă torturează copiii. Tineri mereu
în pavăza timpului care nu ne mai vrea,
şi printre popoare îmbătrînite, vîrsta noastră
mereu echivocă de tineri bătrîni, de novici
într-o eternă uimire. Un şarpe mă-neearcă
dar muşcătura lui e fără venin, mă ucide
în fiece seară un Belzcbut iluzoriu, şi stărui
printre strămoşi mai tineri decît mine. Amin,
într-o ceață pierdut voi uita cine sînt,
voi sfîrşi tînăr ca toți nebunii voştri,
căci sînt şi eu unul din cei ce se nasc din timp în timp
printre voi
ca să moară cu gura plină de pămînt şi de oseminte
în timp ce galopează în zare scheletele cailor
pe care nu i-au încălecat niciodată.

POLIGRAFIE BOLNAVA

In tu apărură semne bizare — cuvintele moarte
zacmd pe trotuare, cuvinte părînd amețite
şi altele, multe, derivînd sub caniculă,
agonizînd paralitice.

Apoi mcepura volumele — cioclii trudeau impasibili
vuietul rotativelor sumbre, lazaretele, groapa cu var .
vaccinați bibliotecile... turnați în cerneală otravă . '
cranii m carantină...

Phoetuşi suavi pretutindenoa, phoetuşi blonzi;
pa ii limfatici, canalii puhave şi palide,
piei pline de cadavrele cuvintelor moarte,
supurând cărți, expectorând manuscrise.

Turnuri în ceață, capete fără stăpîn,
eminențe sterile dansau pretutindenoa,"
pînă când a venit un vînt, un vînt rece
şi limbile căzute lc-a dus.

Şi iată e noapte. Steaua şi luna pc drum.
Dorm obosite cetățile albe,
şi Daniel de Foe ciberneticul,
se pregăteşte să-nceapă „

MONOLOG CU OTRAVA

Nu mai urlați, nu mai cădeți în extaz, nu mai lingeți f
destul ! cadavrele-au ochii deschişi, costumația putredă
cade odată cu palida carne de pe schelete, şi zîmbetui
îr.gălbcncşte-n muzee. Temple streine, zeități de-mprumuțf
lespezi tocite de frunțile închinătorilor fără credință,
jefuitori de morminte goale, de false tezaure, false,
înşelătoare, nesigure drumuri pe carc-am umblat,
toate sînt bune întotdeauna şi nimenea n-a murit !
dinții rînjiți sînt grilajul ce ne împrejmuie,
nu mai vreau să zîmbesc, vreau să fiu !

ELAN ISTORIC

Acela dintre, noi. ce va muri întîiul
se va elibera, va pierde lanțul
pe care-1 auzea mereu sunînd

in urma Iui — şi într-o noapte viermii
rimblînd prin ochii lui, îi vor extrage
toată tristețea — nu va mai rămîne
decît o mască — poate cea clin, urmă
pe care şi-o vor disputa pe uliți
vintui şi clinii.

V A E V1CTIS

Ceasului îi vor cădea brat.eU i't Hi lt
«'iopetul, şi ' ' i I ' iri •>rur
Printre lăi u \ i m l < ui î 1
visînd iluzorii ritualuri,
şi nu va fi nimeni sa suugo : mm.
Singuri sînteți ucişi m naduri lai nun;
nimenea nu vă poartă cununa, i ie
nici o stea. u i t ii duoii"
memoria va rataei în ir ană,
fluierele vor puirezi — şi vincul
nu va eînta niciodată
IA mormintele voastre !

ETERNITATE AMARA

Noi n-am murit niciodată şi. nu vom muri,
iv>. complicitate cu viermii pământului zodia noastră
surizatoare se....arată : un dans
no salvează mereu, un dans mlădios,
o €sclavă de membre, o eschivă d.o «urai.
o eschivă de capete, oeschivă de umbre de capete — o
capetele tăiate, cele ce nu s-au plecat,
cele ce n-au purtat niciodată o mască,
încet în larmă apun — şi nu. Ie mai deosebim
din piramida de cranii ce creste mereu
printre volutele dansului nostru.

ELAN CINEGETIC

lAronl pădurii e mort — pielea de oaie
o poartă clinii de casă, țiganii în bilciuri
umblă tîrînd după ei urşi împăiați
care dansează în lanțuri.

Fiare false atîrnă de gratiile menajeriei,
vulturi cu ochi de sticlă planeazâ-n văzduh
castagnetele borzelor ritmează vidul
Vitrinelor muzeului, zoologic.

Şi vinătorul îşi caută armele în panoplia v tata
şi a- culcă într-un sicriu luuuuung
încrucişîndu-şi mîinilc pe lespedea din pronaos
bucuros că nu se va mai trezi niciodată.

LITERATURA

Va veni somnul şi milioane de animale fără ochi
şi. milioane de vietăți roşii noaptea pe ploaie —
toamna semănătorul olog va plîngc pe cîmpuri
primăvara cu frunze de fier.

Evadații se voi: întoarce singuri. în temniță,
pleoapele negre, lacătele de argint...
supuşii din cimitire îşi. vor muta muşuroaiele
într-o largă mişcare de valuri.

Şi cuvintele vor continua să se înmulțească mereu,
întunecînd orizontul şi moartea,
milioane de vietăți roşii, milioane dc aripi,
milioane de ştreanguri...

•CADAVRE ÎN VID

Vid, vid, .vid •—
iprea*mult vid în istorie
şi toate-nu vor .decît să te-nveţe
supunerea oarbă şi.spaima.
Nici alcoolul, nici stelele
nu mai înşeală.
Produşi ai hazardului, împăraţilor
fără coroană, vai, vouă !
Bobii sînt morţi
si cadavrele lor
putrezesc în galere."

•CINE ARE URECHI DE AUZIT...

Am voit să ard, să înalţ, să iubesc, să dărraV
am voit să piîng, să lupt, să ucid —
e oare o ţatfă/umtimp, un tărîm ?...
un zid pretutindeni, un zid.

Voi pleca deci,lăsînd moştenire olunp'â
.trenă de sînge, de zgură, de fum —
puţinii ce vor putea să mă ajungă
poartă stigmatul meu de pe acum.

Otrăviţi-vă carnea ! Din hoitul,îmbălsămat
nici spic, nici.floare, nici salcie nu dă !
iată se-aude istoria urlînd depărtat—
cine are urechi de auzit, să audă !...

CÎNTECUL CAVALERULUI

Am tăiat, cu. spada noaptea-nixeagă
pînă cînd **în** Ibcut zorilor au» venit, corbii,,
corbii erau heralzii absurdelor mele victorii
risipindu-mi numele ***urbi et orbi.***

Spada mi s-a întors înapoi în trecut,,
a chemat-o- arhanghelul Mcnumorut,
braţul. îmi cade, capul mi-e greu;
dar numărul morţilor-creşte mereu.

Creşte şi luna **cu cele trei vipere galbene,**
ochii se **tulbură** încet **şi' apun —**
creşte numărul morţilor, creşte întruna '
voi muri pritttrehoifeiri bătrîn şi nebun;

ROND

£ Geasul cînd unul adoarme
şi celălalt rămîne treaz, e ceasul
cînd zeului i se-nfioară mîna
de gheaţă, şj. Necunoscutul bate
încet în clbpot — vino, lîngă noi
orezenţă, cenuşie, vino, oarbă
şi nevăzută eminenţă-a celor

patru cetăţi : iată, clin. tul ec-a font
n-a mai rămas dodt altarul rece
pe carc-un om eu viaţa pustiiţii
aşteaptă să aducă, după datini,
jertfa de seară.

ÎNSTELAT, FANTOMATIC ŞI PALID

Veţi fi înstelaţi şi veţi avea mai multe umbre
poligami fantomatici veţi trece pustiul cîntînd,
şi Marea Roşie se va deschide' atinsă dc-un palid profet

cînd pc pămînt nu va mai fi nici o mare. ^ '""'^

Uriaşe harţi palide vor transcrie în ceaţă
înstelate itincrarii ieşind din legendă uşor,
şi continentele descoperite se vor ascunde iarăşi
după fantomatice orizonturi.

înstelat, fantomatic şi palid — treime de o fiinţă
nimb fără ştire visat — înstelat, fantomatic si palid —:
vai, voua, celor născuţi la confluenţa însîngerată
a răsăritului cu amurgul!

IMN TRAGIC

în amintirea lui V. Voieulescu

O taină curată e în noi, purtătorii sîngelui de cerb';
paznici ai stîncilor goale pe care mut stă Bătrînul —
cine n-a venit nu va mai prinde ultimul clopot,
cine n-a apucat să moară nu va mai fi.

Ochii întorşi, ai Bătrînului caută lacrima
cea mai tîrae... urme de paşi prin cetatea
părăsită de oamenii liberi,., şi glasuri streine
rostesc pentru noi. invocarea uitată demult.

Vom străbate un lung întuneric — vai, nouă;
purtătorii sîngelui de cerb, vai, zeilor noştri
pe caro nici un templu
i.iu--i mai. primeşte.

RITUAL

Coloana căzută cei doisprezece
po umeri o duc. Niciodată
privirile n-au părut mai ostile :
care din ei va împietri, ;
care din ei poartă semnul
din veac moştenit pe-ntunoric ?
Arde făclia cu taina
celui ce vine la rînd, ochii caută,
gîndui'ile schimbă focuri de revolver,
nevăzute otrăvuri umblă, roşii şi verzi,
do la unul la altul.
Şi coloana
pe rînd. ia chipul fiecăruia din ei,
şi. umbra inaintaşului îi precede,
şi douăsprezece automobile negre
aşteaptă în ceaţă
să-1 devoreze pe-al .treisprezecelea.

INMOIIMÎNTARE

Convoiul s-a oprit — o arătare
îcşită-n drum sfidează procesiunea,

şi ochii noştri văd în loc de-un mort
doi morţi, trei morţi, nenumăraţi, sicrie
pe care le petrecem în tăcere
şi dintr-odată nu mai ştim **nici** noi
cine e viu, cine mai e în viaţă,
ne pare că noi înşine sîntem
cei morţi, şi alţii ne conduc la groapă,
şi-nspăimîntaţi fugim, fugim, fugim...
iar mortul se ridică din sicriu
şi spre mormînt porneşte singur.

GOL METAFIZIC

Silabe frunzele-au scris
psalmii galbeni ai toamnei —•
un destin e-n oricare
adiere de vînt —
celui tăcut îi sînt date hotarele,
celui ce doarme întoarcerea,
celui ce cade-i sînt date
rădăcinile care-**1** aşieaptă-n pămînt.

Amintiri deşteptate
se duc derivînd — o coloană
zadarnic mă caută — ritmul
e-al mării, şi orice cuvînt
e un semn că din toate durerile
îşi distilează timpul
esenţele-i veşnice,

De-acum numai zilele —
sub stele plînsul dispare
in ochii pustii. Tot mai rar,
mai înalt, mai departe
în gol cîte-o lacrimă fluieră
căztnd pe stalactite de cleştar.

DRUMUL MAGILOR

Magii veneau din ţări îndepărtate
să i se-nehine pruncului — şi steaua
călătorea-naintea lor pe boltă
şi **erau patru** magi — dar cel mai palid,
lăsînd o clipă vîntul să colinde
prin chilii lui, pierdu lumina stelei
şi i se arătă o altă stea,
0 stea înşelătoare pe orbita
etern însîngeratului amurg.
Numere sfinte coborînd căzură
în **besna** lui — şi Bethleemiiii singur
1 se arafă-n vis — şi prin milenii
uitată rătăceşte fără stele
trista lui umhrîi...

HERMAFRODITUL ŞI SCOICILE

Hermafroditul aşteaptă — poarta nu s-a deschis,
singur cu scoicile lui simte umbra căzută,
mari, proiectate pe roşii ecrane, păsări erotice
caută noaptea triunghiulară a Ledei.

Ochi etajaţi îl privesc, braţe avide
nevăzute-1 înlănţuie — poate că-i somnul,
poate că-i iarăşi somnul cu furcile lui caudine,
somnul cu duble vedenii.

Şi nimeni nu-**1** cheamă, şi poate eă iarăşi prin vis
singur trecând va dansa pe-ntunerîc cu scoicile, ,
singur cu scoicile lui **va** păli în penumbră,
singur, singur cu scoicile Iui.

ȚARA CAVALKRILOit

Dc n i u l Ui w a a c n-anim mai fost
prin patria cocorilor — acolo
sînt înălțimi veghiate de lumina
hipnotică a ursei —- şi prin albii
pietrele rîd privind cum trece apa
cu frunze colorate -— printre nouri
încărunțesc stejarii şi furtuna
îneimuncază fruntea caile>r
de jasp şi de smarald, ai Marii Ixion
Dar unde e această țară ? Poate
mi-am petrecut în. ea copilăria
sau poate, mai curînd, pe drumul ei
mă va conduce unul. dintre; lupii
ce vin, unul dintre aceia
pe care îi visez din cînd în cînd
în albe nopți de iarnă..."

GÎND EXILAT

Nimenea nu s-a întors. Am dormit
fără vise. Pe malul tăcutelor lacuri
mai stăruie urmele focului, umbrele lui,
oseminte albesc risipite — semn că demult
au căzut ruinate bătrânele temple.
Şi steagurile unor țări uitate,
zadarnic rămîn. Pentru cine să fiu ?
pentru cine-mi mai toarnă şi luna
noapte de noapte în craniu
fosforul ei'? Amintiri rătăcite,
sclavi evadați, puşcăriaşi melancolici...
Destul ! Undeva printre svelte liane acvatice
peşti cu priviri sticloase devorează
vînătorul şi cîinii.

PAN SUt'KitlNU'U'C.

Sus în oraşul efebilor
Pan suferindul — sus
ploile scol
ochii verzi ai opacilor

Dansul .lichid,, şerpuit
umblă prin ochii bolnavului —
trupuri mereu mai albastre
ii biciuie carnea.

Si din fiece fluier al naiului
ies uriaşe omizi.........dar nici una
nu-şi mai întoarce spre dinsui
unicul ochi.

DESCÎNTEC

Cel cu patru ochi a murit, singurul, neînduplecatul, streinul,
cei cc-i urmează c fără picioare şi cel ce se naşte acuma e marele
deiblu-cap. Nu mai veniți după mine şoareci, cînd fluier, nu mai veniți
după mine copii, să vă pierd în ocean ! Cel cu patru ochi a murit,
cel ce-î urmează nu poate coborî din copac, şi cel ce se naşte
stă singur bătîndu-se-n capete.
Nu mai veniți după mine, şoareci !
îu$ mai veniți după mine, copii!

'FALS'DELHI

Vai, celui. îndepărtai, ee3'ui ce raeîedată
n-o să-şi mai -vadă stejarii. -Urmele lui
imprimate cîudva pe pămintul;jilav sau prin
ierburi,
îl do cî"d =:ca"" ••»
un \ u u M i f ^ i
r cat I<'H 'e n ii um ;.no; < i "i amurg...
,i 'ura m s" schi i p , i a (..a-li aproape
i * to 01 i fd s d ;• i *ip a în s<u*l t,
j. ii (b ' ' ^ c- >. >i ^aută
t v " .3 v-o' ir țe
' I i 1 t,» *n - iurile.
< si n> îL „ ' rt* '1
v>i ui (. i "pai' \
a~ mu t ptii? se face 2 a
i i o ț iu c l a i -uua-tie

CERCUL METALIC STRÎNGE

Cercul metalic s.trînge tot .mai mult
-craniul livid rămas•-să-nf runte luna.
A fost cîndva un pelerin, şi-o. țară
-pe -care-o -străbătea tăindu-şi xlrmrml
•prin locuri neumblate — dar iubirea
ce-fftimeeă şi -răvăşeşte mintea
i-a pustiit privirile. Pierdută
e țara-care-a' fost sau poate n-a fost
căci este şi va fi întotdeauna
'fără să fie.

CÎNTECUL DE MOARTE AL DESCENDENTULUI

Nu-ți fie teamă de-amurg, nu-ți fie teamă
de-un sfîrşit ruşinos, de o stingere tristă'-

SccunoW'i .isca dup* caro t - ^ f
te va în.ta^i c.

. . . „ - r* .r-n,v.«*» ro'twrl. aura lor,
"|,"V;T f'<-______una din umoreic râie

dormi şi viseazs» uu F"--» "- &

TÎNĂRUL MELANCOLIC

Tînărul melancolic a fost sugrumat într-d noapte
şi i s~a substituit un individ ridat şi cărunt —
cei care-i țin companie sînt; clinii
§i cavalerii absurdului.

'Ar fi putut rămînca inocent
sau n-ar fi putut — astăzi nu se mai ştie,
profesorii do unu/leii no mai pot «u-l învoțo
idccîfc urletul şi tăcerea de lut.

Fluieră gloanțe zadarnic în nopți toropite,
şi efebii de ipsos cad secerați de pe .suciuri.
— Ce ***risijM*** *stupidă...*
spune rînjind individul ridat şi cărunt —
(cei ce demult vor să-1 ucidă,
nu l-au văzut niciodată Ia chip).

EURITMIE

Cizme, cizme regale cu pinteni de aur, cizme-fantomă,
cizme do spărgător nocturn prevăzute cu tocuri~surdin;1,
cizmele ticălosului înaripat, cizmulițe de curtezană
vicleană,
cizme de saltimbanc, de măscărici, de toboşar ce deschide

drumul fanfarei, sau de lacheu somnolent
sau de trist mercenar totdeauna visînd o trădare,
sunete, sunete, sunete, veşnic ritmul net:1a absurd —:
şi ce drum generos e această biografie
care nu se mai termină...

OMUL PE CARE L-AI UCIS

Omul pe care 1-ni ucis se va ridica odată din apă
el, înecatul nopților tale cu jaz, nopților tale serafice
odată şi-oo'ată trebuie să se-nloarcă luînrl
chipul tău. Odată şi-odată
trebuie să scapi de toale-accsle urlete
pe care le-auzi, de toată această dentiție galbenă
ce ți se arată întruna — oare nu e mai bine
tic unul singur să fii clinele tuturor ploilor,
nu c mai bine să fluieri ? Poate cândva
ai iubit, poate-ai ci.ni.at pe superbe corzi,
şi fcmeile-Iire, toairmele-lire, oraşele-liro,
încrucişîndu-se perpendicular, memoria
ți-au fereeat-o pe veci între gratii de aur.
Vanitatea virtuosului dansator, obsesia ritmului
şi silueta unui tînăr dresor al cuvintelor-cai...
toate, toate nu sînt decît o răzbunare stupidă,
pe cine, împotriva cui te răzbuni ? Oare nu vezi
că dintre- toate: rămîne doar omul pe care l-ai ucis,
unicul pe care'-! mai poți înşela dîndu-i chipul tău
ca să reinceapă totul.

AUTOPORTRET IN TIMP

Am semănat cu pădurea, cu moara de vînt, cu tăcutele,
negrele, necunoscutele cruci de la margini de drumuri,
eu umbrele cailor noaptea pc-nallc coline moldave
ara semănat — şi cu chipul ciudaților zei

?ngropa(i în, nisip lîngă mare. Cît e dc-atunci•?•
iVebuie să fi trecut multe pîbi. multe- viscole, trebuie
sa fi pierit multe ziduri şf oşti, să fi; căzut mult*?- lanțuri,
sa fi ars, să se fi risipit, să se & dus dracului multe imperii
ca să-ncep a semăna în sfîrşit cur mine.

CÎNTECE NEGRE DIN STEAUA CĂZUTA

Ploaia, a venit la 3 noaptea —
tuburi de aluminiu, plînsete lungi
întunecate umblau prin oraşe
legendele şi basmele românilor.

Cineva cu membre elastice — poate femele,
dansa undeva dizolvîndu-se-n. sine,
iubiri streine visam. Şl am spus :
•-- Nici o creangă nu mai. ştie să legene-un trup făiă sufktt.

Cuvinte, cîte-ați mai rămas; grăbițNvă,
rorii să nu vă mai prindă în această tavernă —
ritmuri tot mai surde, extrageți cele- din urmă
cîntece negre din steaua căzută.

RUGĂCIUNEA UNUI DAC

Doamne,^ dă-mi iarăşi dorul de moarte al - mr mei,
nu mă lăsa să accept lîncezeala, rugina .* s le-mî
porți, mari de stejar,, si aşterne-mi două'; • •> vlun.
-1 di cra\v,
Bă-mi poarte coama. Ochilor mei dă-le im Jbtaiinuî de ghiață

„pe .care demult l-au pierdut, otrăveşte-mi săgciale
şi adu-mi aminte ca ultima
s-o păstrez pentru mine,

PENRRU POARTE PUȚIN

Inlx-un demult, într-un cândva, odată,
sufletul nostru, pentru foarte puțin, a trecut
aluneeînd pe o albie falsă — şi astăzi
cînd povestim legendele vechi, totdeauna excludem
acel *pentru foarte puțin,* şi ne imaginăm mereu
cum ar fi fost fără el; dar cuvintele
vin după noi şi fără-ncetare
se interpun între faptele noastre şi noi — şi iată
contemporanul tace privind
cum rînd pe rînd i se spulberă visele,
şi-un rinjet negru îi desfigurează chipul
cînd acelaşi glas ticălos îi şopteşte din umbră :
•pentru •foarte puțin,,.

PSALM NEGRU

Doamne, aş vrea să plîng dar nu mai
am nici un rîu pe-ale cărui maluri
să-mi pot aminti de Sion. Şi Babilonii!
e-n mine şi mulțimea de robi
îmi întinde cătuşele predestinate şi rîde, rîde;
istoria, vechile mituri, capul de lup, Doamne,'
simt umbra ta mare deasupra pământului meu,
simt în scheletul pe .care-oni port trupul,
oasele risipite, pe .cîmpuri de -înaintaşi apocrifi,
simt că timpul .meu îl măsoară clepsidre
însîngerâte şi false... ochii mei reci şi pustii.,;
Doamne, istoria... Doamne, ia de la mine

felinul acesta -......şi dacă nu-mi poţi hărăzi altă soartă,
du-mi o moarto înaltă, cotropitoare, sălbatecă,
mai mare decît viaţa duşmanilor mei.

SONET NEGRU

Ce să vă caut, ce să vă mai cînt ?
Somnul pustiu, pădure străvezie,
nopţile ard, şi fiecare *zi* e
o ţară unde nu-mi găsesc mormînt.

Pe ochiul mare pleoapa mea tu/zie
eoboară-ntuneeată. Nimbul sfmi
al stelei celei mari declină-n vînt,
î'antome-nsîngerate-ncep să-nvie.

Singur rămas visezi printre făclii
cai negri, cîmpuri moarte, umbro vii,
şi nu mai eşti în stare să Io numeri...

Şi capete, tăiate odinioară,
so-ntorc dc undeva ca o povară
ce ţi-a fost dat s-o porţi mereu pe umeri.

ORA DE DINCOLO

Bateţi-mi, ceasuri, miezul de noapte
în aceste taverne din care n-am să mai plec --
bateţi-mi, ceasuri, ora de dincolo, monotonia,
mama clemenţilor, să ne aibă în pază.

Ochii celor căzuţi sub mese au licărul mort
al stelelor oarbe, inima lor convulsivă
repetă bătăile ploii. Popoare pierdute
imaginare limanuri visează.

După atîtea iluzii o bine să cazi,
o tenebroasă albie ne va conduce acolo
după atîtea iluzii o bine, dansînd,
din tine însuţi încet să aluneci.

Din tine însuţi să-aluneci lăsînd
în ghiarele corbilor o piele inertă —
din tine însuţi în jos, în mai jos,
în Marca Extatică, în Marea Moartă, în Marea..Mare.

ANOTIMP ELECTEOKIC

ISAIA .-IN PUSTIE

roifeT? -sä -·.,.,.,. sch™bîndu-şî orbitei
no j tea e tot mm:scurtă,:mai falsă, ancîr.
^ t a n, cunosc o eclipsă -Tiparele -clipsa
•reproduc forme moarte.

E în toate un timbru de evocare,
un *imiaducaminte* fără memorie,
semnele nu mai conduc, săgoîilc-n'oaise in sîr
arată drumul care nu mai c drum.

Poate că vor veni îndelungate şi-ntunecoase •staţii
poate că hidrotimpul va nimici întrebările,
poate că albe diluvii vor duce fiinţa — o, Doamne, milosliveştc-te
de protoplasma orfană !

VIS TERATOLOGIC

Capete negre, umflate de boli, tumefiate
de urletul veşnic al unor oraşe căzute,
capete pline de febra **glacială** a morţii,
capete răsărind peste case, **înspăimîntate,**
pierdute, în zadar umblaţi **căutînd**
pretutindeni un reazim. Cu fiece zi

mai. firavi'ne-sînt umerii, eu **fiece • zi •**
mai **îhguşii,** mai curbaţi, **mai.** învinşi...
capete negre, hipertrofiate, monstruoase,
umerii noştri se frîng,
umerii noştri
numai pot sa vă. poarte?.

HIPPT PLUE3

•? **O,** ritmul acesta... şi-ara alungat cuvintele,
*- iată, cele din urmă cad electrocutate de corzile
ţ ghitarei electrice, şi trupurile noastre caută-o furtună
care nu le mai vrea, şi vechi băştinaşi- apocrifi-
parcă ne-ar împrumuta ceva din legănata
| lor lume, cea plină de ondulare şi noapte...
vino, femeie, nu-ţi înceta crispatul extaz,
lasă-mi toate sublimele tale convulsii;
să fim o singură coardă răsueită-m spirală
la umbra unui imaginar coeotier, vino, femeie,
sau trimite-mi formele tale singure fără tine,
o, răul acesta de mare al tuturor lucrurilor !
am uitat, am uitat, am uitat — vino, femeie,
nu mai avem unde no-ntoarce !

îngerul a strigat în oraşele prăbuşite,
strigătul lui s-a pietrificat, obeliscul adoarme —
e timpul schimbării la faţă **şi**-al înălţării •—
în întuneric se profilează trădătorul şi cel trădat.

Crima, suava patimă a unor
nedezlegato fecioare, un *Hubeas Corpus* al marilor
cimitire comunicante, un cadavru, un zbor,

pentru ziua de Vineri îşi schimba cenuşa
înlr-o pulbere galbenă. Cine-a strigat ?

îngerul, îngerui... era simetrică vine,
poate prin vidul .niciodată, cad stele... e limpid,
e timpul să-ţi ineendiezi biografia visată........
în întuneric se-nlănţuie trădătorul si cel trădat.

ÎN VACARMUL PtiUCUŢIJKl

Ritmul acesta caută-1, ritmul -......
goneşte, goneşte, lasă-te tot mai adîuc devastai
de vacarmul percuţiei, nu ezita : porţi stigmatul,
e zadarnic să uiţi că şi tu te -ai născut cu aceeaşi
predestinată alură — toate oglinzile nu fac
decît să ţi-o strige mereu. Cuvintele tale
iau lot mai. mult forma prelungă a sunetelor
pe care un zeu Ie absoarbe, cuvintele tale
se despoaie într-un *slreep-leasc* nocturn
cu dizolvante lumini — odată
nu vei mai şti nici tu sensul lor, descompunerea
va sigila tezaurul, şi maşini aberante
îţi vor reproduce destinul. Uncie, unde ?
într-o ţară încrucişată, într-o oblica ţară,
într-o ţară în care urmaşii sterili
nu vor mai naşte predecesori.

MARTIE FALSUL

Pc negre întinderi
germinează seminţe bolnave,
azotul şi fosforul cresc in celulele lor —
albă e pulberea oaselor moarte pe care o cern

Itiorii aduşi, de falsul austru.: Doamne, durerile face:
tui mai sînt pentru noi 1 false păsări adorai
sus în. văzduh -- şi falsul craniu
emite mesaje cifrate
falsului soare. -

KHOS AMURG

Ultimul drum al tău trece prin nimfe
adie! etice, prin răvăşite membre
ile paradis bolnav — roşu şi verde
o dublul, lor reflex. Şi carnea plînge
eu ploile pe trupuri lungi, mai lungi,
fibre-ncordate pentru cîntăreţul
pieirii hetairelor. Vei trece
necunoscut prin convulsive naşteri,
patima ta va frisona declinul
viratei căzute — şi-ntr-un somn letargic
oasele lungi, mai lungi mereu, mai. albe
te vor visa. Auzi ? Au şi-nceput
să lunece pe lîngă tine ochii,
fără culoare ai nimfelor, să cadă
sîni galbeni, braţe palide, inele ;
să nii te aperi — drumul cel din urma
nu mai răneşte.

ÎN GOLUL DINTRE FĂPTURI

Fără-a fi fost. ziua s-a dus în golul
dintre făpturi, s-a dus în marea verde
a stelelor — şi-un anotimp mai. palid
coboară peste noi. Lăsaţi nebunii
să umble singuri căutînd o lume
mai albă pentru moartea lor, lăsati-î
nepedepsiţi şi liberi : fiecare

cu masca lui întîmpinînd la țărmuri
Apusul Magic, fiecare-n iarnă
strigîndu-şi falsul nume
în timp ce rugineşte
pe vechi blazoane, cel adevărat.

SPASM

Vom adormi într-un spasm uriaş — fiecăruia
Miercurea ta îi va fi Steaua Sudului. Brute vor frece
cu ochi însîngerați, chinuiți de miracolul somnului nostru,
vor avea insomnii proxeneții, şi capetele de hienă singure
căutîndu-şi un reazim, nu vor mai prinde luna.
Amin, draga mea, pentru visele noastre, iată
se-ntoarce pasărea Dale cu un ram de stejar,
Unde ne-aşteaptă uscatul ?

ANTISERENADA

Ciie trupuri, cîți şerpi electrizați, cîte statui arborescente,
şi tu, ocnaşule evadat fără voie, cîntînd lîngă Babilonui

uite, c lună, lasă-ți ghitara, lumina nu mai revine
în ochii pustii, geamul nu se deschide, nu-i nimeni acolo...
şi cîte trupuri, cîte trupuri, cîte trupuri — hai să dansăm
suilot migrator şi agonic.

ANOTIMP ELECTRONIC

Oamenii au trecut — fiecare
singur cu el. Aşteptând să prefacem

piatra îa scaun electric, ne-au plîns
timpul şi. stelele. Arde
acelaşi străvechi candelabru,
şi ploile şterg obositele scripte
cu legi şi cu datini uitate,
şi litera legilor nu se mai vede,
şi măştile s-au uzat
de cînd le tot împrumutăm
unul altuia. Capete
n-au dc ce să mai cadă.

II

Drumul e fără întoarcere — țipăt
întunecat. Pentru noi dintre toate
e una, e una pe care vor dace-o cîndva
în muzee metalice — una de crom
enre-ariună tristeţea celulelor albe. >.
Un soare imens, nefiresc, pare zeul
implorat, al căderii în vid. Rînd pe rînd
s-au aprins *la* oraşe semnale magnetice,
aripi singure, membra singure, umbre sing
pianul fără pianist conce,rt,ează-ntr-o sală
cu prezenţe oculte — cuvintele
cresc dilatîndu-se singure.

III

Şi ultimul semn se iveşte odată cu florile,
multe, prea multe flori, o erupție rece
de funcționale corole — multe, prea multe
prea mari, prea frumoase, prea moarte ;
pe toate tulpinele, crengile, brațele,
unde sc-ascund păsări oarbe,
unde antene de fluturi emit
radiații albastre, petalele~şi caută
predestinata lor pradă. Şi noi ?
oare unde sîntem ? Nici un blestem,
nu ne mai poate ajunge. Nici o soartă
nu ne mai poate urma. .

CEALALTĂ. NAŞTERE

In iacului, in marele rîv,
cu aripile moarte m-aş duce —
In tăcutul, cernitul
dorn ai pădurii.

Cine mă pîîugo ? Steaua
îşi caută singură chipul.....
poate că pline; ursitoarele,
poate ciulinii.

Poale că-n trunchiuri gravide,
eu însumi, în trunchiuri de salcia
plîng aştept.înc!u-rm
cealaltă naştere.

CORABIA LUI SEBASTIAN
— Poezii şi antipoezii —
(l!)7S)

Das unaufhaltsame Schiff, an das wir uns verloren habcn, nannte sicii „Sebastian Brant". Ja, lieber Freund, du mussfc mir glauben : es gab viele Griinde, dafur zu schwănnen.

Fricdrich-Gottlieb von Waldhcim,
PEREGItINUS, II, 14*

* Corabia cu neputință de oprit, căreia ne-am abandonat, se chema „Sebastian Brant". Da, iubite prietene, trebuie să **mă** crezi că au existat **multe** motive să fiu îneîntat de ea.
(Friedrich-Gottlieb **von Waldheim,** PEBEGRINUS, II, **14).**

1

Am intrai pe sub pămînt In Berlinul de West. Galerii sinuoase, tuneluri iluminate violent şi borne vii ambulante ni-nu condus pe puntea superbei corăbii. E noapte. Cred ea m~a şi aşteptat cineva. Nu ştiu dacă era un om ori un principiu al ospitalităţii. Am o odaie la un hotel posomorit. Sint singur. Mobilele mari şi vechi tac. neprietenoase. Plec să colind oraşul. Am devenit unul din personajele lui Sebastian Brant. încă n-am văzut vasul, pe nare voi pluti multă vreme. Ajung într-o piaţă numită Olivacr. Tocmai în clipa cînd trei indivizi, cu cîini *fa* braţe »nr într-un *Ferrari* şi rug. De la un geam domnul chel strigă zadarnic. Şi iată libertinul, euforicul, irezistibilul Kurfurstendamin. Deşănţatul, ingenuul, cel cu solzii do aur. Occidentul în microcosm nocturn. Călugării budişti sînt tineri americani din Okiahoma. Şi cei cloi foşti poliţişti germani de curînd convertiţi. Cu tigrul lor împăiat. Un pigmeu foarte brun mă opreşte conixmdîndu-mă cu altcineva. După colţ o hotelul, îmi spune. Cea din faţa vitrinei are ochii fosforescenţi ca pisicile. Să nu jrîtîrzii prea mult. N-aş putea să vă spun unde e *Big Aple,* le răspund ciobanilor tineri cu lungi sarici de oaie. Cînd deodată văd pe un ecran chipul, meu răsturnat. în timp ce alături sbiară Bob Dylan. Nu. Nu o cl. E un produs nou. Senzaţie de tangaj. Dar eu nu cunosc răul de maro. Plutirea îmi place şi mă exaltă. Trebuie să-mi caut o elegantă cabină. Trebuie să învăţ a utiliza toate dispozitivele acestei fantastice instalaţii dc trăit care-mi excită energiile neconsurnatc. Trebuie să-mi ţin cu sfinţenie jurnalul de bord. Chiar dacă nu va fi. citit niciodată.

Ii

Ziua pe Bundesalkr vîntul. Am schimbat posomoriţii* liotei pe un apartament con[ortab.il. De' la geam văd bulevardul cu trotuare mai largi decît străzile oraşelor. Văd maşinile şi vîntul pe BundesaiJee şi citesc un eseu de Marcuse. Acasă nu izbuteam niciodată să-J citesc. Mu cuprindea o plictiseală imenşii şi senzaţia de greaţă a intoxicării cu plumb. într-o toamnă am lăsat anume una din cărţile lui pe terasă. Cînd s-a desprimăvărat şi zăpada începu a sc topi, ani regăsit-o umflată şi stearpă. Din paginile ei nu crescuse nimic. Aici însă cînd sînt singur deschid cartea lui şi citesc. După-amiaza la Hilton. Pc lai ura opuşii a străzii doi. tineri cu plete şi bărbi lîngă un automobil galben. Totul fulgerător. O lovitură scurtă în geamul din spate. O mîna introdusă prin spărtură. Şi_ cei doi tineri dispar. N-am fost singurul martor. Doi indivizi cu înfăţişare levantină rîd zgomotos. Un tînăr palid trece eu capul în pămînt. Un personaj cu alură de corb pedestru monologhează în limba lui ciudată asemănătoare cu tuşea tuberculoşilor. Bătrînelc berlineze schimbă replici de 1l-tanie dialogată. Tîrziu cînd mă întorc, nu-l mai deschid pe Marcuse. Deschid o Sticlă de Porto. Deschid pe Jezechil. Deschid mapa cu hîrtie de corespondenţă şi scriu q lungă scrisoare.

SEBASTIAN BRANT

Dans al formelor alungite, dans de cîini
dans de cuvinte streine, dans de moravuri —
manechine limfatice promit fericiri tuturor
celor ce-nvaţă dansul şi în vitrine se-neacă
piticii veniţi din Levant — nu mai avem
decît aur, nu mai avem fier, nu mai avern. pămînt —
apă, jur împrejur numai apă, totul rotund,
totul se-nvîrte, dansează, dansează, dansează.,

toate devin roi unde din cauza dansului
capete smulse de pe umeri sboară prinzîndu-se
pe alți umeri, nimenea nu mai ştie al cui
e capul pe care îl poartă, nimenea
nu mai priveşte căutând țărmul făgăduit
şi fiecare se vede multiplicat de oglinzile
afârnate-n tavan; Şi totuşi plutim înainte
cu' toate pînzele-n: vînt — nici un şoarece
n-a părăsit vasul. Noaptea o-ntîmpinăm
eu o muzică albă, muzică'de ospiciu, de-var,
cu- toate că. plângerile ce se aud. uneori
transpar cu. pete roşii de rugină şi frații
nu se mai" ştiu între ei. Am uitat
calendarele,, ceasul şi stelei polare
i~am. schimbat, masca. Pe căile lungi, ondulate,
cînd întilnim corăbii — tot mar rare —
părăsim soarele şi lăsăm.- idolii noştri
să, le- salute cu. surîs. aurit — în timp ce noi
cuprinşi de ciudata beție a dansului
ne; risipim în spirale.

Cărți mari, pravili şi legi pentru viață şi moarte
căci nimenea nu mai simte nimic. învățații vorbesc
despre țări scufundate în ceață cu un singur
ochi roşu însîngeraț **şt** vîntul cînd îşi schimbă direcția
aduce mirosuri sordide şi cuvinte de molimă
încît mulți văd în vise sfîrşitul —
apărură chiar profeții ce. vorbesc despre-, ultimii,
supraviețuitori- ai. unor incendii,, steeeurînd- spaimă,
printre aleşi. îndoiala dă preț lăcomiei dar aurul
nu ne face imuni. Au, venit nu. se ştie de- unde
bacterii streine şi e- **un** aer de lupanar şi adesea;
sîntem- **un.** imens abdomen transparent
căruia ochi otrăviți, pîndind in umbră
îi urmăresc superba digestie
şi ne simțim copleşiți de cei ce rî
rîvnesc

bogățiile noastre deşi trăiesc printre noi — am dori
uneori
să ne întoarcem la vechea noastră singurătate,
la cenuşa părinților — dar drumurile acestea
nu mai pot duce-napoi — drumul
e fără drum — nu no rămîne decît orizontul
rotund, cercuri concentrice, ziduri aeriene
de temniță. Mîine poate vom fi un imens insectar,
căpetenii necunoscute îşi vor pleca fruntea
comemorind nefirescul nostru sfîrşit şi idolii
cărora ne-ncîunăm vor trece în temple străine.

III

' Am primit țoale invitațiile pentru săptămâna ce vine. Voi .audia un concert dc orgă. Voi vedea expoziția unui pictor japonez ,şi a .maimuței sale. Voi participa la o recepție a Academiei .de Artă. O întilnire cu artistul care face maşini electronice de desenat. Senzație de *Sans-Souci* euforie. In raftul *living-room*-ului meu, deasupra mesei de scris .încep a se aduna .cărțile. Prin geam văd peste Bundesallee amurgul **şi**-mă gîndese la „nourii lungi" ai lui Eminescu. Şi la variațiile pe .terna norilor din jurnalul .lui Gerard .Manley Hojpkins. Ce .impecabilă maşină e această civilizație. De ce oare .desăvir-şirea dă un presentiment .al morții ? Dai- eu nu mă simt solidar cu declinul vostru. Am două milenii dar nu mi-am trăit încă viața. N-am avut încă răgazul. *Ich stamme aus cinem falschen Narragonien* \ ar trebui să le spun companionilor mei. Niciodată singurătatea nu mi-a părut însă mai confortabilă. De cîteva nopți ceasurile tîrzii mă întîmpină pe treptele largi ale bisericii ruinate. Acolo, după interminabile vagabondări, mă odihnesc înainte de a porni spre casă. Acolo doi călugări laici din California mi-au întins odată .o sticlă de whisky. Era-cu ei .şi o fată cu pantaloni rupți. Apoi neamțul beat **,şi** foarte tînăr ceti cu glas tare ceva-dintr-o carte .mică şi.roşie. "Era multă lumină. Numai chipurile noastre ae-ntunecau tot mai-mult.

*   *

Şi lotuşi plutim. înainte ou toate pînzele-n vînt,
zile-neordate, nopţi eu trenă do fosfor,
desăvârşirea noastră o simt păsările do pradă
ee ne urmează mereu şi eîinii eu ochi de sticlă......-
nu mai simţim tangajul deşi o uşoară-ameţeală
rămîne, nu mai simţim nevoia popasului —
totul se-nchido, iubirile, prieteniile, moartea
toate au jur împrejur ziduri de apă
gbiaro acvatice, lanţuri acvatice caro ne strâng
dînd fiecărui dans un ritm extatic,
ochi ieşiţi din orbite în afară ori mlăunlru,
scene sfâşietoare în vomi.tori.ile cu dale do aur,
inversituu ale graiului, silabe androgine
şi un li.bi.do anxios. Cînd ne-mbarcarăra
— totul e foarte demult, aproape căzut din. memorie —
avusesem, **BO** pare, o ţintă, ne îndreptam undeva
sau. poate că no întorceam, dintr-o agonie —-
bătrlnii uită repede, tinerii strigă
dar nu mai ştiu încotro şi cînd stele false
urcă po cer, totul devine o larmă confuză
un vacarm dureros şi cerşetorii plătiţi să chite
la bîlciuri deplîng neputinţa cuvintelor.
Am avut odinioară... nu, nu mai ştim cc-am avut
căci nu ne lipseşte nimic, nu mai vrem să ajungem
nu mai vrem decît drumul, drum fără drum,
ţărm fără ţărm căci unicul
ţărm către care plutim e corabia noastră.

IV

Discuţii, reviste, lecturi. Poetul beţiv o un om cordial, agreabil şi trist. La o recepţie cînd se isprăvise excelentul ***Moselwein*** mi-a povestit despre meleagurile lui natale din preajma Alpilor. Iubita lui avea deplină dreptate. Iubita lui era păpuşercasă la teatru şi nu-i plăceau poeziile. Nici

lui nu-i plăceau deşi mai simţea nevoia să scrie. Era *n* boală veche, ereditară. Demult, pe la 1200, călărea pe drumul Vienei, înveslmîntat în zale, poetul Reinmar von Zvvetcr. Umilitoare e, Doamne, amintirea şi umbra lui. Numai Profesorul pare a nu simţi această umilinţă. EI profesează debutanţi de mare talent. L-am găsit în cabinetul său. singur. Era ros de scepticismul melancolic cil Eclesiastului. Obosit de propria-i generozitate. Căci debutanţii de mare talent sînt tot mai stupizi. Şi prin găurile hainelor lor bato vîntul şi rafalele umede ale lui Noembrie. Cuvintele se uzează şi ele. Steagurile trebuie schimbate mereu. Toate acestea m-au întristat. Dar nu pentru prea multă vreme. Am plecat să mă plimb la Wannsce. Din hîrtia unui celebru hebdomadar am făcut bărci, lansîndu-le pe apa agitată. *Nein* — i-ara răspuns unui tînăr ce s-a apropiat Intrebîndu-mă dacă n-aş fi dispus să cunosc şi să practic noua tehnică numită *Transzendeniale Mediiation*[2]. Mă simt atît de bine în oraşul acesta încât ar fi păcat.

TOAMNA BERLlNEZĂ

Plouă şi sîntem mereu mai urîţi
şi cînlarul atîrnă în aşteptarea spadei ce nu mai cade
crengile dicţionarului goale mtîmpină vîntul baltic
şi aruncă boneta de cîrpă roşie agăţată zilnic
de falsul Hugo — mai departe Guevara
cu barba lui mare şi. neagră şi profetul din India
făgăduind regenerarea prin spirit a trupului
şi noul poet salutat cu entuziasm de profesorul
(nu prea bătrîn) care hirotoneşte pe tineri
şi ratatul beţiv strigînd în bodegă *alles weg, abgespielt*
în timp ce vîntul mătură totul şi noaptea se-apropie
călcând peste filele ude ale celebrului hebdomadar
iar în bălţile luminate dansează obiectele... o, e tîrziu
şi nu vom mai izbuti să creştem, îmbătrânim
adolescenţi şi copii. Doamne, mai dă-nc o lună,

măcar o lună dc vară... hai săi strigăm, să invadăm străzile,
hai să scriem un poem electronic, un poem Siemens, has
să ne strîngera
laolaltă cu toții făcînd zid împotriva zidului,
să ucidem cu pietre primii copii cărunți,
să flambăm cuvintele ce putrezesc pc trotuare,
hai să asanăm ploaia sau... nu mai ştiu...
iăsați-mă-n .pace, numărați-vă singuri vertebrele.
stingeți lumina, mi-e somn...
plouă şi bălrmele literaturi europene
sînt pline de apă...

V

Sus către Nord cartiere de locuit. Ansambluri compacte. Geometrismul contaminează întregul peisaj. Ziaristul preocupat de probleme sociale fotografiază întruna. Poartă haine sociale. Aparat social. A venit şi un pictor limfatic, autor de *„Collagen",* Sudamcrican depeizal. încercare o. dialog sincopat. Arta precolumbiană din Dahlem. — *Al-Ier Trodel* *. El refuză ideea de creație. E producător dt *Obiecte.* Mai jos în *Wcddingul* proletar în atelierul urnit sculptor. Nu mai ştiu din ce parte a lumii venise. în încăperea mare şi luminată violent stătea gol un cerşeto. foarte bătrîn. Jalnicul declin al anatomiei sale se străduia să-l realizeze artistul într-un mulaj ce nu ignora pînă şi cele mai dezolante detalii. Cerşetorul îşi privea abătut n.... plică neînsuflețită. Sculptorul îi dădea din cînd în cînd ei ie o smochină. Am plecat spre Tiergarten. Printre copacii desfrunziți, Academia de Artă ca un imens şi splendid, bolovan orizontal. Arhitectul a visat într-o noapte Pu-î.azzo Pitii tăiat într-o singură piatră. Aerul mi-a făcui bine. Sub podul pe deasupra căruia trece metroul aerian, intr-o circiumă plină ele tineri stau la o masă izolată. Unul din ei repetă mereu aceeaşi frază care începe cu *happjs* sau cu *unhappy.* Cînd îmi fixez privirea asupra fiecăruia din ei mi se pare că i-am mai văzut undeva. Par .membri ai. aceleiaşi secte. Cred că şi eu fac parte uneori clin secta

lor. Am fost **şi în Savignyplatz lîngă zidul acela afumat, Şi la Seblaehtensee deasupra pădiurii şi pe Neue** Kaat-**strasse între cele două lacuri. Şi totuşi ei mă privesc** sus-**picios* de parcă nu m-ar fi văzut niciodată.**

ERA DE PIATRA

Piatră, piatră...

Grămezi dc piatră, zid de piatră, arbori de piatră —
mulțimile văd noaptea tribuni pietrificați
şi decapitații congenitali sînt fericiți
eînd simt pc umeri crescîndu-le capul de piatră —

şi fericiți sînt cei ce zidesc, fericiți vizionarii-gîndi;ei
fericit avangardistul onanist ce se visează noaptea
purtînd un falnic phalus de piatră...
fericiți în piatră, nefericiți în piatră
neconsolați în piatră...

Piatră, piatră...

Cu o sulă de tineri pitecantropi
an umblat căutând era de piatră
Jar piatra nu mai are eră.

VI

ai piscina acoperită si nu prea-adîncă, tineri eu aspect
Diâmitiv studiat stau în apa ce le ajunge pînă Ja umeri *y.i*
ampanie. Costumul de baie al unuia are coadă a.e

maimuţă. Pe bordură o tavă cu cîteva sticle purtând etichete celebre. Alături *BARONUL,* publicaţie daneză cu aventurile în imagini color ale unui sadic în compania a trei femei. Cînd se va însera vom merge să călărim la Wannsee în pădure. E amuzant să călăreşti prin zăpadă pe malul lacului. Dar fetele nu vor să meargă. Ele vor să descindă spre seară la *Sapho.* Acolo vine Die *Herrin*[5]. Cu atît mai rău pentru ele. Băieţii îi aşteaptă pe bătrînul arhonte care le va aduce filmul proaspăt cumpărat de la o casă din Montevideo. Unul din ei nu mai doarme de două săptămini acasă în Gruncvvald. Mama lui, care lucrează benevol la *Amnesty International*'', tricotează ciorapi pentru deţinuţii din Ruanda Urundi. Valetul umblă în vârful picioarelor ca să nu-i tulbure amărăciunea. în somptuosul birou de bancă al tatălui a venit cineva povestind că băiatul fusese văzut prin Kreuzberg noaptea. Părui şi barba îi erau pline de paie. în semn de protest social şi-a vîndut *Mcrcedes-vl* cu două locuri şi a petrecut cîteva nopţi cu o prostituată adusă din Turcia. Se pare totuşi că l-ar fi ajuns remuşcările. Căci banii sînt pe isprăvite. Şi după toate aceste intersecţii îmi rămîne o durere ele cap surdă şi agasantă. Ies noaptea pe Kurfurstendamm unde îşi ţes pînza păianjeni de aur. Cu excrescenţele lor pe trotuar, Kempinski, Haus Wien, clopote de sticlă feexâce, acvarii mondene. O împăcare, o linişte ori un regret. Regretul e însă fără temei. în fond poţi să-ţi baţi joc ele oricare dintre vîrstele tale. Nu, nu c tîrziu. Pentru tine e mult prea devreme. Dacă vei reveni aici peste cîteva secole ai putea fi idealul paleontolog. Dar pînă atunci e mult. Şi totul e să poţi conta pe vertebrele tale.

PLAYBOY

Păduri pretutindeni, oraşul are un trup păros şi puternic — bine e
să ai o colibă în Dahlem şi să te visezi în Neanderthal, bine e
să ai patru picioare şi-un blazon cumpărat de la cerşetorul bătrîn
şi-o iubită în formă de S — bine e să-ţi scrii numele
pe-acest splendid ambalaj şi coborînd în taverne să fraternizezi
cu apaşii căci oraşul e plin de păduri şi nimenea nu te vede...
dar uneori aluneci şi cazi de pe banda rulantă şi devii
inutil şi pătrunzi într-o altă pădure pe care n-o cunoşteai —
acolo cîinii au capete în loc de picioare şi frunzele muşcă —
ploi carnivore umblă asemeni călăului orb căutîndu-s.i prada —
timpul se-ntoarce-napoi, cinci, patru, trei, doi, unu...
pînă cind îţi pierzi toate-nsuşirile şi-ncepi să dispari
şi într-o dimineaţă personaje necunoscute mai descoperă,
încă o epidermă uzată...

VII

Mă întorc de la o manifestaţie la care n-am luat parte. Am fost spectator străin. Observator neutru. Ca şi poliţiştii cu coifuri şi scuturi enorme. Căci uneori manifestanţii dau cu pietre. Prietenul pe care-1 întîlnii e profesor la universitate, îmi povesteşte o întîmplare banală cu studenţi;. Profesorul e germanist şi pregătise un seminar despre Gcorg Buchner. Seminarul însă n-a avut loc. îndată ce intrase în sală, studenţii îi cerură să renunţe la Buchner căci ei ar prefera să discute despre Vietnam. A trebuit să accepte. Dar în problema Vietnamului studenţii erau mult mai ignoranţi decît în privinţa operei lui Georg Buchner. Cîteva fraze sumare şi discuţia lîncezi. Au fost deconcertaţi ei înşişi. Şi atunci izbucniră proteste şi ţipete vehemente. Unii desfăşurară steagul. Alţii cerură grevă. Cîteva fete au început a pîingc îngrozitor. Destul ! Această ipocrizie devine insuportabilă. Cereau să li se spună adevărul despre sex. Sau să se întîmple odată ceva. Scara la cocktail cineva îmi vorbi cu entuziasm despre comuna din vecinătatea casei salo. Douăzeci de băieţi între douăzeci

si patruzeci dc ani şi douăzeci de fete foarte tinere închiriaseră o casă veche cu două etaje şi trăiau cu toţii acolo in deplină devălmăşie. Totul era în comun. Banii câştigat», iotimplător şi confuz. Ambiţiile instinctele inerţia. -Cuvintele şi tăcerea. Marijuana şi întunericul. Spaimele stelele morţii. Domnul care-mi vorbea era un înalt funcţionar ce locuia un splendid apartament întins pc vreo 250 de metri pătraţi. Şi cîteva doamne în vîrstă deplîngcau generaţia luiără. E atît de tristă lipsa oricărei tristeţi adinei, lipsa oricărei dureri care devine ea însăşi o ciudată durere., în colţ la Guntzelstrasse în fiecare noapte un domn vorbeşte singur eu clinele lui.

MANIFESTAŢIE

Torţele ard .şi mulţimile trec în convoi
şi ochii de aur îşi trag pleoapele negre...
noanie... glasuri se-aud invocând un aii întuneric.
glasuri strigă revendicări ciudate, cuvintele cad.
o spaimă umedă frisonează trupul bătrînului patrician,,,
nu ne-am gîndit niciodată că legile noastre
ar putea fi nedrepte, că bogăţia şi temeiul cetăţii
nu vor fi de-ajuns — şi iată copiii se-ntorc
împotriva destinului lor şi pieile de animale
aduse ele gloata barbarilor le dau o înfăţişare străină
o febră necunoscută le scaldă privirile tulburi,
neînţeles le e graiul şi nebunia îşi caută armele
în casele noastre. E oare blestemul învinşilor
care ne-ajunge sau nu e decît maladia
unui timp indecis ?... noapte, mulţimile trec
şi luna roşie vesteşte un anotimp sbucmmat
chemări confuze bîntuic strada... absurdul.
monotonia, pustiul... prea mult, totul pare prea mult,
isteria belşugului sguduie pieptul, pedeapsa
pluteşte în aer şi beţivul care gesticulează pe trotuar
nu ştie singur cît adevăr se ascunde
în ameninţările lui fără sens.

VIU

în seara aceasta voi merge şi eu în sfîr.şit la celebrul cenaclu. Mansarda foarte înaltă a unui ***Altbau'.*** Scări largi. Ascensorul lipseşte. Totul începe ia orele nouă. O încăpere mare cu tavan oblic, direct sub acoperiş. Dezordine savantă. în loc dc scaune, perne vechi de automobil aşezate pe cîte patru pietre de pavaj. în faţă lăzi cu sticle de bere şi îndărătul lăzilor, o fată care le vinde. Tot din lăzi <. construit şi un mic podium. Deasupra, un scaun din scânduri grosolane şi o masă făcută dintr-o jumătate de U K I veche. Lămpi cu petrol. Luminări de seu făcute dc mină. jntr-un colţ arde mocnit o sobă de fier. Alături un cimbrian din veacul al Ilî-lea despică buturugi, folosind un imens topor neolitic. Atmosferă de disciplină autoritară. Lume eteroclită. Tineri echivoci. Cîte un bătrîn cu aer de juvenilă decrepitudine. în colţ lîngă uşă par a sta bon/b conclavului. Bonzi însă nemărturisiţi. Conduce un prusac roşu, cordial. Umbrit de o uşoară tristeţe în ciudat conTast cu înfăţişarea de ***fetlbăuchiger Reiler *.*** Dar cl nu e iecît un oficiant. Din grupul bonzilor se desprinde un â'-ornn ureînd pe podium şi aşezîndu-se. Are o carte legată gît cu o sfoară. Deschide cartea şi citeşte. E o sumară antologie de texte literare programatice. Ascult pasaje ample din Marx, Engeîs, Mchring, Lenin, Rosa Luxemburg, Corki, Fadeev, Lunacearski. Urmează cîţiva participanţi din public. Mi s-a spus că e foarte important să fii văzut .ici. Adesea apar scriitori dintre cei mai notorii. Unii vin de departe ca să asiste la o singură şedinţă. Un. italian a "ost văzut îa televiziune trecînd Alpii desculţ. Polonezii] ram îngrăşat şi-a făcut *mea culpa.* Şi celălalt, beţivanul :u lacrimi în ochi. Final sub semnul datoriei împlinite. Doamna cu pulover destrămat la gît şi la mîneci se scoală, •şi ia superba jachetă de vizon şi iese răpind trei dintre cei mai rebarbativi participanţi. La coborîre îi văd într-un *Porsche* dispărînd către Dahlcm.

VÎRSTA

Vor apărea profeţii... înnoitorii... oamenii viitorului...
toţi cei falşi vor ajunge profeţi şi multă lume
ii va urma cînd, murdari şi cu ochii sticlind de lăcomie,
vorbind mereu în numele altora vor reclama puterea
pentru ei... şi le veţi da-o căci veţi fi obosiţi, somnul
pătrunde în agitaţia cetăţilor voastre şi o culoare
indefinită marchează putrefacţia vîrslei. Aşteptaţi,
urmăriţi cu aviditate marile publicaţii subtile
unde se experimentează mereu, cereţi marile hebdomadare
cu o sută de pagini... umbra profeţilor stăruic-acolo
printre cuvinte... palizi prind viaţă din granulaţia lor
iirănindu-se pînă la maturitate cu plasma cuvintelor...
cruce de aur pe un destin celular... peştilor morţi
ie putrezeşte întîi capul şi civilizaţiilor îmbătrînite,
cuvintele... răscoliţi totul, agitaţi-vă, trepidaţi... Amin î
eei cu adevărat agitaţi şi puternici se vor naşte mult mai
tîrziu
eei ce vor fi, cei ce vor mătura cenuşa întrebîndu-se
de ce va fi fost nevoie de-atîtea grămezi de cuvinte
şi de toată această desăvîrşire zadarnică înainte de moarte,
dorm încă la răspîntia ipotezelor într-o fericită inexistenţă.

IX

Prin Charlottenburg umblă duhul lui Emincscu. Duhul lui învăluit în mitologia noastră de la miazănoapte. Orangenstrasse, unde locuise cîndva, nu mai există. Palatul care-i plăcuse unei împărătese îndrăgostite de filozofie stăruie posomorit şi plin de muzee. Leibniz o învăţase să-l admire pe Dimitrie Cantemir. Dar azi nu mai ştie nimenea despre numele lui aici unde prinţul moldav era aclamat în Academie. Şi nici despre Eminescu nu ştie nimenea. Faraonul occidental dispreţuieşte oxigenul bas-

tard al ţărilor pc care geografia lui le exclude. El preferă Sfi moară singur în piramida-i magnifică. Asfixiat şi imperturbabil. Cu întregul său fast mumificat într-o vale a regilor ce de pe acum îşi dresează şacalii. Cobor plimbîn**du**-mă la un capăt de iarnă pe străzile largi care duc la Kaiser Wilhelm — Gedăchtnis Kirche. Se întunecă. îmi place aerul greoi, masivitatea şi temeinicia acestor bulevarde. Lipsa lor totală de efuziune şi de patetism. E poate ceva sumbru în alcătuirea lor. Dar şi eu sînt un personaj sumbru. Eseistul francez îmi scria că a trăit cîndva pc malurile Spreei aventura interioară a lui Malte Laurids Brigge. exacerbată încă de indigenţă oraşului. Dar eu aparţin altor latitudini şi altor încrucişări de astre. Experienţa eroului rilkeean o parcurg aici mai curând într**-un** sens invers. Nu moartea, ci *viaţa* pc care o purtăm in noi, necunoscută. mă tulbură. Dă-i fiecăruia, Doamne, nu moartea lui, ci viaţa lui proprie, pe măsura morţii care-l aşteaptă.

NOCTURNA

Noapte **şi** ochii bisericii ard,
în albastru şi totul e plin de stafii —
unele vin din cavernele cu oase încrucişate
Elitele vin din vechi aurite imperii moarte demult
altele **sini** aie celebrelor personaje ce n-au existat
niciodată, altele caută urme de fiare, de roţi. altele plîng
altele cred şi înalţă aceleaşi zadarnice turnuri pline de
somn
altele tremură aşleplînd un soare incert care trebuie totuşi
să răsară cîndva dizolvîndu-ie plasma nocturnă... sînt şi
stafii
care cîntă... negre, negre sînt apele acestor canale şi lacuri,
negre enoniele scuturi ale varegilor Bizanţului, negre
luminile, negre aripile străzii, negre, negre, negre cresc
şi cuvintele tale, străinule mut, care treci intrebîndu-te
cui i-ai puica fi stafie...

X

Coadă nocturnă la poşta gării wesl-berhncze. Am uitat să dau ziua scrisoarea urgentă pe care trebuia s-o expediez. Aici în gară poşta rămîne deschisă mereu. Aici e o altă lume. **E** *Bahnhof Zoo.* Sordid imanent. Adunătură pestriță de levantini, portughezi şi balcanici. Localnicii evită cît pot perimetrul acesta malefic. Traficul feroviar e aici îndeobşte sărac. Şi gara a devenit un cazinou al **pe**grei. Bătrânul mic şi saşiu îmi face cronica zilei. O încăierare între turci şi greci s-a soldat cu moartea a doi zidari. Cu ***S****-Bahn-ul* vin seara contrabandiştii. Poliția îi aştepta. Studentul din Aden nu era decît un trişor deghizat. Se înscrisese la Freze *Universität* cu o diplomă falsă. în restaurant cînd apare Profesorul, berlinezii se retrag. Profesorul e un portughez care vorbeşte rusa. A trăit in Guatemala şi la Santiago. Nimeni nu ştie care e numele şi îndeletnicirea lui. Ochii, bătrânului saşiu sticlesc tulbure •a nişte cioburi murdare. Aşteaptă să trimită bani acasă în țara lui din Asia. Toți aşteaptă cu mandate poştale. Toți trimit bani şi înjură. Toți vor ceva. Vor să fie ceea ce nu pot să fie. Vor viața altora destinele altora istoria altora. Poate că şi eu aş vrea. Dar eu cunosc legea. Țările ee rotesc şi se mişcă asemenea pietrelor dinlr-un caleidoscop al nimănui. Țările se întorc mereu pe aceeaşi orbită. Numai una din ele îți aparține, bătrîne saşiu. Zadarnic privirea ta încrucişată caută întruna stele străine.

BAHNHOF ZOO

Fum de țigară, gunoaie, măşti sumbre — lumina
> ade pieziş trăgînd după ea patru bețivi adormiți
şi hirtiilc ambalajelor ieftine umblă ca frunzele
foşnind pc mozaicul murdar. Sus un păianjen imens...
şi femei cu ochi roşii de iepure îşi plîng țările lor
adormite în Asia, în timp ce tronul tună deasupra
tavanului

strivind cuvintele unor graiuri pestrițe. Afară e noapte
şi cineva adulmecă stelele. Altul e singur. Altul ar vrea.
să-şi aducă iubita căci e mai bine nici. Dar toți ştiu că ne. sin t
decît larvele bogăției streine şi că odată fiecare-şi va cla. duhul'
departe, pc limba lui. .

XI

Ceață densă. După-amiaza pe străzi anodine. Singur în calea lucrurilor încă neînțelese. Sînt bîntuit de o furtună interioară care contrastează violent cu văzduhul încețoşat şi stagnant. Poate că rezidiile unor vîrste trecute se trezesc la o germinație intempestivă. Liniştea deşteaptă rec Dgrctc şi nostalgii. îmi pare rău după ceva nedesluşit Mă pedepsesc lucrurile pierdute pe care le-am uitat. Şi trecătorii cu care-mi încrucişez drumul, tac. Niciodată nu mi-a părut atît de straniu şi de absurd mutismul tuturora celor ce trecem pe străzi unii pe lingă alții. încerc să-mi imaginez un dialog cu fiecare din ei. Aproximez mai curând ceea ce mi-ar spune ei mie. Replicile mele mi se pai mult mai greu de articulat. Ce-a.ş putea să le spun ? Gesturile lor mi se par ciudate, impenetrabile. **Ei** vor să iasă din labirintul fastuos pc care eu aş vrea să-l ocup. Mişcările lor sînt frumoase pentru că sînt pline de somn. Poale eă şi graiul adoarme. Cuvintele visează alte semnificații decît acelea pe care le poartă ca pc o povară obositoare şi inutilă. Sau decît acelea pe caia" le-au pierdut. Uneori mai multe lucruri pol fi numite eu acelaşi cuvînt, Alteori dimpotrivă, mai multe cuvinte, nenumărate cuvinte desemnează acelaşi lucru. Şi oamenii tac de spaimă. Ochii le crose în orbite. Gesturile se sufocă. Spiritul deraiază. Monstrul coboară din coşmarele întunecate ca să ne pună cătuşe. Monstrul devine patern şi ne acordă solicitudinea iui. O. cît de mult am umblat. Mă voi întoarce tîrziu acasă pe aleea ce traversează grădina. Voi vedea iarăşi copacii goi noaptea în ceață. N-am fost niciodată atît de bogat,. E prima oară cînd pot închiria câțiva arbori, lăsînclu-i să

ma aştepte goi, noaptea cînd mă întorc din cras. Ei sînt singurele ființe care nu tac ori de cîte ori trec prin preajma lor. Singurele ființe ale căror gesturi nu mi-au părut niciodată ciudate.

VOLUTĂ MONOTONA

Am văzut un maniac făcînd injecţii trandafiilor
am văzut o femeie de lemn am văzut un bvtrgîiez
dînd o lămîie girafei din grădina zoologică
am văzut un profesor pîndind un dine de r
apoi a urmat o pauză lungă şi un vînt
îngrozitor dădu tuturor vocalelor
o formă de U şi prin tuburi metalice
toate lucrurile se străduiau să se-ntoaieă
la obîrşia lor — veni şi frigul de gheață
exasperând aşteptarea şi dînd un sunet sec
fiecărei silabe căzute — şi noaptea
lustruind porţile de metal şi dc sticlă
ale marilor bănci -— şi nebunia
şi incertitudinea şi luna
şi n-am mai văzut decît păsări moarte, multe
nenumărate păsări moarte în jurul automobilelor
care făceau dragoste pe Landhausstrasse.

XII

Toată dimineața am citit hebdomadarul axiomatic. M-am ferit să beau vin. Vinul e strict contraindicat Ia lectura lui şi poate da neplăcute fenomene de intoleranță. Se recomandă votcă ori ceai verde. Lipsindu-mi din casă asemenea băuturi am sorbit cîte un strop de whisky amestecat cu apă. Lectura a decurs în condiţii normale. Am aflat o mulţime de lucruri dar din păcate majoritatea fiind prea alunecoase, mi-au fugit din memorie. Un tînăr (nu foarte)

ip

autor din Bavaria a atins o înălțime de 1,98 m. Ultima lui carte e aşteptată să apară în toamnă. Dacă temperatura se va păstra constantă. La Frankfurt creşte mereu tensiunea. Lumea cealaltă — *die dritle Welt* O imensă responsabilitate apasă pe umerii noştri. Cîțiva bătrîni perseverenți, profitînd de un vînt favorabil, au devenit tineri scriitori ele talent. Li s-au dat birouri noi, amenajate după ultimele exigențe ale legislației de protecția muncii. A venit însă şi un poet polonez care s-a hotărît să îmbrăţişeze credința strămoşilor săi. N-a arătat pînă acum nimănui ceea ce scrie. Criticul care i-a închinat un amplu eseu îl va rosti mîine seară la radio. Linişte aceasta nu prevesteşte nimic bun. Poetul blond şi subţire, întors recent din Marea Caraibelor, trece printr-o acută criză de conştiinţă. Aici rezidă însă noutatea lui. în această permanentă revoltă. Micul redactor îl va saluta în presă. Nu. Nu *vaniias vanitatum,* ci exact invers. Viziunea marelui romancier parizian a demonstrat-o cu prisosință. Şi multe multe altele. De la un timp, fără să-mi dau seama, începui să citesc fereastra. Şi vîntul îmi întoarce paginile una după alta. Şi am uitat cu desăvîrşire hebdomadarul axiomatic în greutate de 4G5 g.

ZUCHT

Toate tipografiile cu opt-zece-douâsprczece rînduri de ochi
funcționează din plin şi imprimă, imprimă fără-ncetare,
oamenii scriu risipiţi în imense şi confortabile crescătorii —
şi totul e de cultură (pînă şi micul aventurier cu piept galben
care cultivă iepuri contestatari, a ieşit dintr-o carte
clocit prematur) de aceea e atît de perfect încît creierul
poate emite. Poem-Laser... şi frunza îşi schimbă
culoarea şi sînii femeilor cresc luînd forma ideală,
bătrînul aproape uitat îşi citeşte singur cărțile sale,
masochistul adoarme seara devreme în toaleta cu minere de aur,
se aşteaptă schimbări, noul idol şi-a tipărit pe cravata de cârpă

versuri cinetice... incubatoare secrete pregătesc o surpriză
«ar sexul e nedivulgat — pînă în zori se va sti
Jenatul ales căruia toate tipografiile de pe acum îi imprimă
«'perele încă nescrise.

XIII

Dahlem — cartier feeric. Superbele vile ascunse în grădini hibernează. Şi patricienii suferă de boala cartierului lor. Numele bolii e ***Freie*** *Universität.* Necunoscută şi imprevizibilă. Medicul anonim traversează cartierul, studiind pacienții şi starea lor. Simptomatologia, oricît de alarmantă, e în fond anodină. Nu sînt semne de boală grea. Spectrul bolilor e încă departe. Orizont bănuit. Un prieten mi-a spus că ştie **o** casă liberă în Dahlem. Aflase că-mi place să vin adesea în acest cartier. Aş putea închiria casa aceea, devenind pentru **o** vreme locuitor al Dahlemului. Dar n-aş face niciodată un asemenea lucru. Nici acasă în țara mea n-am locuit şi n-aş locui niciodată in Dahlem. Acolo nu-mi place nici măcar să mă duc. Poate de aceea nici nu mai ştiu exact unde e acel. Dahlem. Ştiu doar că trebuie să fie pe undeva. Şi că există şi **o** boală ori o spaimă do boală. De **o** boală căreia nu i se cunoaşte nici măcar numele. Sînt însă atîția care luptă împotriva ei, incit; numai ideea că boala ar putea să nu existe îi umple de groază. Aici vin adesea. îmi place să mă ascund prin sălile muzeului. Şi chiar să umblu pierdut pc aleile uncie iarna copacii vuiesc de parcă ar pătrunde prin ci prevestiri neînțelese. Pc acoperişul de stuf al stației de metrou a rămas cuibul de barză din care vîntul desprinde fire de pai. Altfel e linişte. Şi nu-i nici un prilej de îngrijorare.

CÎNTEC DE LEAGĂN ÎN DAHLEM

Măşti în arbori, ghiare de fier, gheparzi îmblînziți...
— de cine vă temeți ? nu-i nimeni, e prea devreme, dormiți

dormiți şi lăsați computerul să vă compună cele din urma
vise frumoase, lumea sc-nvlrtc toată în jurul cifrelor,
undeva în oraş funcționare mecanice perfect fardate
descriu în incinta febrilă a băncilor un 8 grațios,
firme apar, sc devorează, se contopesc ori dispar,
mareea consumului... sentimente sintetice...
mătuşa bătrînă agonizează departe într-un canton elvețian,
linişte, paşii care se-aud sînt din povestea nebunului
mort, deocamdată nu-i nimeni, cuvinte confuze se-nvalute
prin văzduhul, aton şi cîțiva acrobați melancolici
umflă o piele de cîine, dormiți, deocamdată nimic —
lăsați măştile, lăsați ghiarele, lăsați gheparzii
— dc: cine vă temeți ? e încă devreme, dormiți !

XIV

De cîlăva vreme mă urmăresc goclanzii. La sfîrşitui verii am fost iarăşi în insula Helgoland. Am revăzut acolo păsările acelea mari, cu aripi puternice. Păsări ale apelor pustii, ale libertății şi ale vîntului. Singure în tăria Marii Nordului pândind o pradă invizibilă. Ochiul aceia rotund, şi rece. Penaj de culoarea norilor. Zboruri ample cu fulgerări de stilet. Beție a propriului meu spațiu interior. Totul rezidă într-o diferență de optică. într-o mutație insolită a circumstanțelor. în neobişnuitul lor. Stările mele nu se pot transmite. Nu pot contamina. La orele nouă seara cînd pice în obişnuita plimbare spre Kurfurstendamm, văd la un local nu prea departe de casa mea aceleaşi grupuri de tineri. Stînd la mese sub o lumină palidă, spectrală. Habituali nelipsiți scară de seară. Foarte tineri, foarte posomoriți, tăcuți, impenetrabili. Păsări captive într-o colivie la care se âutocondamnă. Lux sfidător pentru mine. Să fii obosit de zbor fără zbor. Să ai vise pustii şi negre. Poate. Visele celor ce nu mai au vise. Undeva prin Sehoneberg sc aglomerau intrările unei săli. Conferința avea tema Der *Mensch lebt nicht vom Brot allein*[w]. Şi erau mulți tineri. Aproape adolescenți. Ochii albaştri ai fetelor aveau o candoare agre-

sivă. O febră ciudată. Apoi multă vreme lipsii din oraş. Am fost în Nord. Un prieten mi-a scris că îa localul acela nu departe de locuința mea a venit într-o seară poliția. Nu se ştia nimic. Grupuri de tineri au fost urcați în maşini şi duşi. Cîteva săptămâni localul a rămas închis. în cele din urmă lumina palidă s-a reaprins. Pe vitrinele mari apăru o inscripție cu litere, roşii *UNLIMîTED.* "

COR DE TINERI

Cînd va veni oare multaşteptatul hotar
şi-acele lucruri pe care de-atîta timp le râvnim ?
vara cîntau broaştele sus undeva pe Neue Kantstrasse
noaptea tîrziu şi noi adormeam pe bănci de piatră
palizi ca luna şi pornerm înapoi spre bănuite
şi melancolice jungle sau goi ne scăldam la Navei
aprinzînd focuri pe plajă în cinstea unor zei necunoscuți
căci zeii pe care-i cunoaştem muriră cu toții (noi înşine
am ucis cîțiva dintre ei) iar cei ce se nasc
au de pe-acum miros de cadavru. Veni şi toamna
îat-o pe nesimțite aşezîndu-se printre noi şi răpindu-ne
orice iluzie. Fum de putregai întuneric şi ceață
prin care farurile maşinilor ne caută mereu —
urlet de fiare reci, de fiare trucate, zgomot negru
de parcă toate lucrurile s-ar învîrti-n jurul lor
sau în jurul nostru sau răsucindu-se singure
şi-ar tripla capul. La ce bun această mişcare
această nebunie în cerc această încleştare ? Preoții noştri
spun că sîntem fericiți, alții ne plîng deşi privesc lacom
spre bogățiile noastre — dar toate acestea nu sînt
decît gunoi verbal de imprimat pe epiderma
ele hîrtie a veacului. Noi aşteptăm cu toate că singuri
nu mai ştim ce. Pe poduri suspendate stăm
scuipînd în apă propria noastră imagine.

A V

Ie-pă - ' ții e..-..ai.aaed Bonn. i-îng;
zener Si rai.se e c; AA. T .ca.I *d.* HH.I *ii (!'*
bine de cracispre: ....JL.. J 'ă ii.ti. Am cu e'i
O mare i>arte a vi ' 3c' cea" *m* dc
cie. LI .a.a « .ne. ea' * < r r«'"ii a' ' *ndvv*
CU IlCu.j.*1.1.* e_fi a ,.. - s-<-^v" ca d - t â sti
und uas *ac* < i *va* ic* —. Piuiiji au rostii
in ace ' < c"' 3C aia A U . Exisia cmva te
brie eu ""A"! c' n ; ia. bi caută in sus cat:
Doamneie v a i d i r amiaza. Portăreasa bat
evlavie *licvr Doi* - c.ijiO ii viscii/.d etâlie.
cai...,-. cLcit........ p scuns nioMenire-a îşi a
aminte de ci. Fer . Din. ee în ce mai. : C
au ăn.p. Ei i . Ei LA a.a A...A. .u
Pe unu ci c i- ....i......'...L. e...).ct\a nră-c.: ... &
cc-nusa IYrir a ;. .o .ie. i «îitama L-<...„, . t:
GotUrAd E — i c ut r ' şi nj ' < ' â
o Docta larciaia .... ' ce'nr-3 țara bd~rv
mi-a aratai ooat 'scarare muc 1-a apreciat .
Studenții ! Cv.au -->(-. pc *jiorener* Strp^e
M a.n i.a >, s ..i ' *i* era mg. Noapte. Dinspre te'
de ^alh e \ erainiiUflui cenaclu. Se auzea
zeau ds c *v* ' *L* JS,, b-us era mmma. *ExccK-mv,*
mri'ala' re -c. meroscoo o bucată din hîrna
introduce"c "i ' a o. Lu.L„A necunoscută. SI
literare si snae Ş ' 1. < . . . . .uCUÎCZ. L... săi., ...
n-am mai iosi :

N1HIL

, , ...c..-c ,.cvue si rece galben ț
tcSidc Argus ai templului țe-au_văzi
Taci. Dacă vrei. totuşi sa spui ceva
învață să uri).

Pretulindenea te loveşti de obiecte —
vîntul alungă pe străzi urechile căzute
bonzii ce ţi-au surîs la intrare
erau toţi de metal.

Toate capetele speculative iau formă de cub
şi devin transparente. Seara apare profetul.
Nevăzut de nimenea se strecoară în taină
călugărul mort, in oraş.

Nu ! Lasă aripile 1 Nu mai e timpul !
Cuvintelc-ncep a fi dc cultură,
Şamani invizibili inoculează poeţiior-scoici
noaptea, o boală ciudată.

Intră în **rece — verde** galben albastru şi rece
nu mai visa nu mai iubi nu mai crede —
Taci. Dacă vrei totuşi să spui ceva
învaţă să urli.

XVI

Zi **de *Entriimpelung***[13] pe Fasanenstrasse. Fiecare locatar are azi dreptul **de** a depozita pc imensul trotuar toate obiectele inutile. Dimineaţă rece şi ceţoasă de Martie. Douăsprezece grade sub zero. în faţa caselor apar grămezi dc lucruri. Televizoarele sînt prea greoaie şi noul mobilier cumpărat, le refuză. Aparatul de radio c mult prea vechi. Frigiderul nu-şi mai arc rostul. Bucătăria montată recent are propriul ei frigider. Dulapurile, fotoliile şi mesele au devenit demodate. Draperiile şi-au pierdut oarecum prospeţimea culorilor. Există şi discuri de care nu mai **e** nevoie. Şi tablouri. Şi cărţi. Şi haine. Haine de oameni. Haine **de** cîini. Progresul nu iartă pe nimeni. Pînă şi păsările şi animalele şi copacii sînt victimele lui. Medicul i-a recomandat dogului cîteva oro de sport în fiece săptămînă împotriva unui început dc artroză. Noul coafor al delicatului conic/i l-ar vedea cu veste mai scurte şi fără nasturi metalici. Doamne, cît de obositor e progresul. Lucrurile se perfecţionează mereu cu atîta cruzime. Nu le e niciodată milă de noi. Poate de aceea nici nouă nu ne mai e milă de ele. Iată-le abandonate în ceaţă. Şi către scară se lasă asupra lor, cete de *Gastarbeileri*[M] din Kreuzberg. înainte de a veni camioanele salubrităţii să le încarce şi să le ducă jertfindu-le pe maidanul gunoaielor care e altarul progresului.

TRISTUL EXCELSIOR

Trec zilele cu impecabila lor caroserie metalică
— e loc şi pentru scene duioase şi pentru păsări şi pentru cîini,
un om şi o femeie, un om şi o pasăre, un om şi un. cîine,
astfel cvadînd ne întoarcem dar timpul nu iartă şi iarăşi
schimbă perechile. Umbra maşinilor fuge împotriva urîtului,
toţi alergăm întruna împotriva cuiva pînă cînd obosim
sau poate că se deschide neobservată poarta aceea prin corc
pătrundem în lumea c«.lor fără chip sau poate se-ntunecă
si corbii albi dc pe Spree îsi înteţesc ţipetele şi corul
vuieşte — *Lullbrihvka* '•' — tofi cei cu capul în jos au surîs
(11 c \\ cu\unU 1 tu Pe d niti'e automobilelor
scrisne.se pe asfalt, lumini policrome gesticulează în gol,
om ci(\ino'iede pa isimu/ic unde sunetele concrete
,'onf fumate m Jonta. Goana pune cătuşe de aur, ritmul ei
J ti tinde m asf az i c n i mcti onom dement şi soarele trece
si vara trece si toate mcrunle Inimoase îmbăti-înesc şi cad
n i <zi d m ı in< \ i-- di ı u î in

XVII

r cunoscut din fu r i *i n* -> st > s i e \inul Pas strn «. ' *s* ve"i La sfiisilul idoks ur C >. cm i> c^c i ce n- i u ti p Mp attse Cu t >ai c m n **lîu-c Cinci** 1 Cli." i '"inc! i ">L i ti i i i i, [cis-'uiril inU-') *»(••» !, a. Si am sluȚtt-o cu anta î ..a cu wi.-o lu.i.ut.i ,n.,U u na ace ta i u a u j u nt i i iscain P i< ie ni. Ca sa arn Umn destul a meditat mult. Dar nu *iv* uezjlai..a .i fila. Cu .1 că *! r* ulcnţa *'* i n un ită n t « buii sa cicd \ut tre <• i tincitte i mm i Şi Hăcn urm Asia Mică, PrL *x* întorc, stabikndu-mu in a mai crede in ceva. i..uc;\ L i i ca ilt Ic vn i \i t Si î id<c i u t un

si cl pi PIo t F C , n~ i *ti* ae puci-! frontiet altă crc clin ut-n (c a înţek- seră sa* p c i i

ceea ce u n I ierd c i-, j ii. î! isbutii ;>â ro s : îi cic R m ă Ir. •

- ca îndeletnicirea . p.imue unpteuna i c • ras o cnoima bud M Clrd St cl mm" prapriu zi >are m-au eliberat ...1 IC - dl li.CC....... i i -din m usrt c inc t î i rc! -- c r p n ' i - i decît mia vreme pentru ceea nu se daclu- ditabc ., "i i ii pocainl 1 T(Sl'l ' •• -"•s'-ni ii"a"i în ru. Am ieşit la lu- ceai încotro m-au ..evanu Pina cmcl ci îl ac l i t nd I IIMUIC n\i- i' P *ii* ecu i i- *i* c i ca ^ a oca auriu.

PERPETUUM MOBILE

între două minciuni, între două culori, între două iluzii
am fost tineri ne-am maturizat am crezut, unii
in minciunile altora ne-am vopsit unii in culorile
altora n-.-a.m hrănit unii cu iluziile altora. Mereu
între două alternative înşelătoare iată ne-aşieaptă acum
vîrst» de ghiaţu iar cei ce vin dupii noi vor întoarce

clepsidra. Ruinată şi neagră creşte moara de vînt
în care s-au cuibărit animale şi păsări de noapte,
spada cade-n noroi, lina de aur agăţată de crengi
putrezeşte departe iar învingătorii cerşesc la poi ţile
celor învinşi. Nu, nu vom mai face războaie —
fără luptă vom cădea învinşi, fără luptă
ne vom învinge unii pe alţii în false carnagii,
într-un imens măcel demagogic. Noul Jan Huss,
noul Savonarola, noul Lulher vor apărea pe ecrane,
vor fi urmăriţi, focurile vor fi întreţinute cu ziare
şi. pe deasupra capetelor noastre umflate, mîini murdare
se vor strînge una pe alta pe-a.scuns lă.sîndu-ne
mereu între două, între două minciuni. între două caloji,
intre două iluzii...

XVIII

Recitalul celebrului compozitor american de origine suedeză. Sau poate invers. Era prea celebru şi mi-a fost ru-şine să întreb. Cu atît mai mult cu cît e dublat de un mare virtuoz. EI însuşi e cel ce-şi interpretează lucrările. Sala mică şi de o eleganţă modernă. Plină de lume. *Rxgh* Li/e. îmi dau seama îndată că nu sînt destul de prost îmbrăcat Dar acum e tîrziu. Mă strecor spre un scaun liber. Nime-resc fără voie lîngă un temut editor. Tînăr şi democratic. Are în mînă programul recitalului. Două copci;li cn cîteva ideograme, avînd între ele o foaie neagră pe care nu scrie nimic. încă la intrare, în micul *foyer* sc discuta aprins pe tema aceasta. Importanţa întilnirii artistului cu gindirea *Zen,* Cîţiva îngenuncheaseră. Şi eu străin şi sigur. în. lu-mea muia ! Ce bine că nu mă cunoaşte nimenea. Şi că am o figură perfect plauzibilă. Tatăl nostru, al desrooştvniţiîor, facă-se voia. ta. Dar iată cortina se trage. Scena inundată de întuneric. Un proector aşterne pe duşumea un cerc de lumină. în spatele cercului apar şapte bărbaţi goi, cu seu-

luri şi suliţe. Stau încremeniţi în timp ce în cerc se aşează artistul Poartă cămaşă înflorată şi cizme de iufl. Piînge. Are un acordeon nu prea mare. îl deschise şi apasă alternativ pe două clape. *Sol — la Sol — la Sol — la.* Apoi după cîteva minute rămîne numai un La care sună şi sună neîntrerupt. Cei şapte bărbaţi se retrag imperceptibil în umbră pînă cînd încet-încet dispar. Faţa compozitorului capătă o expresie de revoltă. Şi sunetul continuă mereu. După un sfert de oră cîţiva auditori părăsesc discret sala. Temutul editor a dat tonul. Aflai ulterior că aceasta era reacţia scontată dc artist. La o jumătate de oră sala e goală. Eu singur rămîn obstinat. Bucata începuse să-mi placă. Şi poate: că aş fi stal, încă multă vreme dacă o mină nevăzută n-ar fi tras cu brutalitate cortina.

ARS ANTIPOETICA

A scrie cu tărîţe de lemn a scrie cu fiare vechi
cu bucăţi de plexiglas cu obiecte concrete
a scrie pe cutiile goale în care se ambalează
aparate electrice, pe benzi de magnetofon uzate
a scrie în relief cu sunetele modulatorului
fixate pe ecrane metalice — alb, a scrie alb
poeme sortite consumului purtînd seria
anul şi marca, poeme perfect funcţionale
care; nu se citesc ci se consumă cotidian,
poeme abcdefghijklmnopq şi aşa mai departe,
poeme şi-aşa-mai-departe, poeme în U şi O
din tablă gaivanizalâ stind pe suport lubular
în timp ce mecanismul cinetic dozează efectul
consoanelor inoxidabile şi schimbă direcţia ritmului —
a scrie cu piese de schimb şi cu literatura documentară
anexată în elegante .plicuri de plastic a scrie
a nu scrie a reproduce a fi reprodus experirnen-
THAJAA muză a crcmatoriilor-altare unde se ard
rezidiile industriei moderne, dansează
cu poetul pneumatic
ultimul dans.

4

XIX

Toată- toamna am avut o bună dispoziţie de scris. De scris versuri. Ceea ce nu mi s-a întîmplat demult. Poate că singurătatea mea absolută va fi fost de vină. Şi euforia acestei plutiri într-o impenitentă derivă. Cred că poeţii spun soarta fiecărui popor. Ii spun viaţa şi moartea. Chiar atunci cînd vorbesc despre lucruri îndepărtate. Despre zodii străine. Ei sînt «raiul lui primordial. Celălalt grai pe care istoria nu-l poate corupe. Cîntecul nu dă măsura adevărată a lucrurilor. El e replica lor virtuală şi imposibilă. Dar după o vreme apărură îndoieli şi complexe. Marele eseist care vorbeşte la radio nu mai crede în limbaj. Poate că ar trebui şi eu să nu mai cred în limbaj. Am făcut tot posibilul, însă n-am isbutit. Zadarnic încercase să mă ajute o doamnă nbrăcată în sdrenţe. Dialogul e imposibil, strigă surescitat ui bursier din Olanda. Şi totuşi începui a mă linişti treptat. Mai ales cînd mi se şoptise că nici marele eseist n-a isbutit să nu mai creadă întru totul. Că în realitate era mina doamnei în sdrenţe. Ea redacta o rubrică uncie, fără un anume prefix, nu se putea intra. Şi marele eseist îi cedase, sărmanul. De aceea continuau a scrie fără să spun nimănui. Pînă cînd veni iarăşi iarna.

AGLUTINEZI IN MEMORIE...

Aglutinezi în memorie silabe false
şi creezi nume noi pentru dublura
fiecărui obiect căci obiectele
nu au nevoie de nume — zadarnic poeţii
cunoscând întunericul se străduiesc să rostească
în sine se-ntoarce să moară fiecare cuvînt
şi când printre ani întrezăreşti morminte
cobori în tăcere şi-n somn. Cetăţi
Ai umblat în pavăza lor

ai vorbit ai vorbit ai vorbit —
pentru aceleaşi lucruri mereu alte
şi alte cuvinte... în piramide Înalte
stărui-vor mumiile lor
şi un vint de ghiaţă le va da străluciri
în timp cc spiritul tău demult
se va fi intors în golul strămoşilor.
Dar obiectele, cele ce nu se văd. ?
Singure. într-un alt orizont. Numind'.'-:
in eternă derivă.

La ceaiul dc miercuri dupu-amiază rai eoni am lipsit. Hotelieri!i burlac îşi primeşte oaspeţii foarte eterogeni, cu egală cordialitate. Serveşte un ceai indian afumat şi fursecuri .făcute de bucătarul lui. Şi lumea vine fără prejudecăţi şi Iară criterii. Oricine ai fi şi din orice colţ al lumii îe-ai trage, dacă un cunoscut te aduce cu el vei fi binevenit.. Discuţiile sc aprind din orice. Bătrica pictoriţă aşteaptă o lume mai generoasă. Omul de afaceri ar vrea să cunoască artişti. Printre ei totdeauna umblă strigoi viitori. Şi monstrul genial carc-şi pregăteşte cariera postumă. Iată şi soţia fără soţ. Şi soţul fără soţie. Negrul o salutat cu simpatie pentru recentul său mariaj de Ia Haroburg. Cuvintul favorit al gazetarului cu voce nazală este *EntwicldangshUJe : vwn masivi noch* ***viei zu*** *ivenîg in ăieser Hinsichi.* [.(s] Cei doi pastori din Wedding au isbulit în sCirşU să-1 aducă într-o zi pc prietenul lor, poetul. German recent stabilit în West, Suav. Admirator al lui Hlebnicov. ***Sprachgediehte.*** Data viitoare ne va ceti un lung poem scris cu foarfecele. Pe motivul *Druclcfehler.*[18] Studentul de la Bvlle Arte visează să-si tatueze profesorii. Şi cei care tac cu un surîs de sfială discretă. Gospodina cu aspect provincial mi-a spus odată că în casa părinţilor ei venea Ştefan Georgc. Şi avocatul evreu. Şi compozitorul răsăritean purund un disc. Ruşinat oarecum de faptul că lucrai ea lui nu era complet ininteligibilă. Profesoara dc filosofie cu verb acut, nervos, angular. Pictorul din generaţia lui Chagall. Era o căldură umană. O nevoie dc comunicare obsesivă *şi* anxioasă. Ca după **o** dureroasă tăcere. Ca înaintea a ceea ce nimenea n-ar putea şti.

USI

Exasperare şi teamă deşi atît dc liberi n-am fost
şi poate că nu vom mai fi niciodată — dar ceasurile incep
să arate un timp care nu e al nostru, un timp străin"
şi zilele ni le fură o inerţie tiranică şi e o ceaţă
plină de sunete roşii, fiecare din noi devine
un sunet străin. Unde ? Căutind întunericul
găseşti o lumină întoarsă, trepte reci, adevăruri
pietrificate şi moarte. Ostil. Incognoscibil.
între teamă şi necunoaştere galeria strămoşilor
piere în perspectivă primindu-si necruţătoarea replică
a marelui *NU* undeva într-o inversă istorie. Cine
va mai veni şi de cc nu vine odată, de ce
îşi anticipează prezenţa cu timpul de pe acuma trimis
să curgă în orologiile noastre şi cu atîtea
anxioase presentimente ? Uşi. Am deschis preiulindenea
uşi, în toţi pereţii în toate zidurile tăiarâm
nenumărate uşi pe care doar un vînt acherontic
le isbeşle întruna.

XXI

Nopţi lungi de Noembrie. Lună de cupru. 'Vînt. Plimbări tîrzii în Ilansavicrtel şi apoi coborind pe Ticrgartcnufer spre Lutzow şi Wittenbergplalz. Străinii pe care-i cunoscut la Cer/e ***Royal*** erau sociologi. Unul clin ei studia efectele undelor ***Gamma*** asupra fiziologiei grupurilor sociale. Laboratoare imense urmau să pună în aplicare pu-

mele rezultate. Totul se construia în afara oraşelor, în zone verzi, iar puterea trebuia să circule ascunsă prin complicate reţele aeriene perfect invizibile. Şi mi-a vorbit despre experienţele anterioare asupra coloniilor de păsări marine. Cu ani în urmă pe **o** insulă pustie din arhipelagul frisic. Nisipuri invadate periodic de apele Mării Nordului. Stoluri nenumărate de pescăruşi, fluierari, rîndunele de mare. **Fo**cile veneau cu sutele odată cu fluxul. Emiţătoarele laboratorului îngropat ieşeau asemenea unor tije din dunele de nisip. Şi omul vorbea cu vocea lui sacadată. Faţa imobilă ca o mască. îmbrăcat după ortodoxia jurnalelor. Sorbindu-şi ***grogh-ul*** lui cald. îl ascultam, dar ochii îmi erau aţintiţi la celălalt. Imaginea lui mă fascinase. Firav, cu puloverul său negru al cărui guler înalt încadra un cap neobişnuit. Blond şi cu craniul ras ca **o** frunte monstruoasă. Ochii atît de decoloraţi încît păreau albi. Nu vorbise aproape nimic. Bea numai Tonic indian, băutura aceea sălcie cu uşor gust de chinină. întrebat care îi sînt preocupările, răspunsese laconic : instinctul social şi mutaţiile humoralc. Era american stabilit pentru scurtă vreme în oraş. Vorbea o germană sterilizată şi impecabilă, de cibernet. Mi-am luat rămas bun şi am ieşit. Vîntul rece mi-a limpezit chipul şi gîndurile. Ajuns acasă după miezul nopţii şi aruneînd o privire pe geamul ***living-room-ului*** meu, mi-a părut că-i zăresc jos pe cei doi sociologi umblînd prin grădină. Mă sesizase craniul ras al americanului în lumina unui felinar. M-am retras de la geam. Peste cîteva clipe, soneria. Apăsai pe butonul vorbitorului şi întrebînd cine e, auzii glasul lui rugîndu-mă să-i deschid electric uşa deoarece uitase acasă cheia de la intrarea imobilului.

ARMONII DISLOCATE

Armonii dislocate sgomote semne inverse —
cîntecul lucrurilor nu-l mai cunoaştem
tăcerea lor picură-n grote dc sticlă născând invizibile
stalactite şi stalagmite. Uitate se-alînează clesăvîrşindu-sc
in contrariul lor. Ne-apropiem de sunetele albe şi reci

prin care cele ce nu sînt îşi.anticipează prezenţa
ne-apropiem de matricele adormite în sine, de sacrele
temelii. Acolo se-ngînă suprafeţe şi linii
într-o disarmonie pe care zadarnic
ai tălmăci-o cîntînd căci numai cearcănul
ochiului mort o cunoaşte — acolo mişcarea
şi ritmul ucid iar cristalele însufleţesc şi trimit
pe orbite eliptice toate cele sortite pieirii —
cuvîntul e unul glasul e unul sunetul unul —
ne-apropiem de anii care nu mai sînt ani
ci volute sincronice — şi acolo e Legea
acolo nu se poate muri şi nu sc poate ajunge
căci e undeva un hotar o treaptă un punct
de unde armoniile se recompun şi semnele
sc întorc şi sgomotcle încep din nou să sc absoarbă —
întîiele naşteri sînt iarăşi fără părinţi şi totul
începe cu o ingenuă amnezic — legendă
alcătuindu-se singură din cenuşa spulberată în vînt.

XXII

Medii intelectuale anxioase. *LinksinlcllckiucUc.* [iii] în circiuma turcească de pe Eund.esall.ee o expoziţie dc desene politice. Diletantism anonim. Şi la *Akademic der Kiinslc* [20] Guttuso cu lutul, cenuşa şi păcura lui. Tineri hirsuţi admiră polemic. Desgustaţi de Noul Leonardo care e un japonez lansat sgomotos la New York. Panourile lui •pline de litere, cifre .şi linii, au fost expuse la Neue Nationalgalerie. După delirul presei aproape toate au fost cumpărate de mari instituţii şi concerne. Erau şi sculpturi. *Ohjekte. Signijikante Verwcndung Acrylglas.* Stimate domnule, i-am spus seara reputatului critic de artă. capodoperele sculpturii occidentale de azi sînt aparatele *SIEMENS.* Chiar şi acest aparat cu care televiziunea vrea să-mi înregistreze fizionomia şi glasul. Cea mai deconcertantă expoziţie de artă contemporană -e Kurfurslendamm. Acolo sînt adevăratele voastre *Objekte. SIEMENS.* Noul Leonardo nu e decît paliciul său epigon. Şi Guttuso se chinuie zadarnic

să-i vopsească. *SIEMENS—PYGMALION.* Ei va produce în curînd in serie un nou Leonardo. Şi va produce *Linksinlellektuelle.* Aparate ireproşabile de revoltă. Anxietăţi. Probleme. Şi tineri hirsuţi care protestează cîntînd. în pasajul de la Europa Center. în timp ce în cutia ghitarei se adună monezile dc zece pfenigi.

OAMENII ŞI PRODUSELE LOR...

...oamenii şi produsele lor... oamenii lucrează, produc
mereu
desăvârşesc finisează... produsele reclamă
progresul continuu... produsele sînt nemiloase... nimenea
nu se mai mulţumeşte cu propriul său cap... produsele cer
eforturi crescânde... produsele încep să gîndeascu mai
repede
decit cei ce Ie fac... produsele cîntă mai bine dansează
niai bine visează, mai bine.....produsele-ncep a uita şi-ncep
a-şi. aduce aminte... produsele-ncep a ucide...
produsele-ncep
a se crea singure unul pe altul frumoase desăvîrşite
îngrozitoare... şi oamenii halucinează produse
şi consumă întruna înnebuniţi de spaimă, terorizaţi,
urmăriţi
de produsele lor consumă întruna şi aerul c albastru
şi apele agonizează şi-un spirit al răului
se-aude noaptea rîzînd şi preferind neînţelese cuvinte
într-un grai straniu.....

XXIII

Venirea colegului parizian era aşteptată cu înfrigurare. I se pregăteau case diverse ca să-şi poată alege o locuinţă cît mai convenabilă. Nu se ştia dacă are copii. Printre funcţionarele Academiei se şoptea că ar fi misoghin. Exista şi o temere cu privire la barurile de noapte. *Kein Saint*

Gernmîn-des-Pres. Wedding, vielleicht. Aber-[2]... Mai curînd Kreuzberg. Acolo pe chei e un mic cabaret. Proprietarul e un poet din Viena. îmi aduceam aminte de Doamna de Statii. La *bonne opinion que Ies Frangais on d'eux-meme. a loujours beacoup contribue a leur ascendant sur l'Europe* [2]'. Şi umbra colegului parizian bătea în porţile oraşului. Ca buzduganul smeului din poveste anticipîndu-i sosirea. Am văzut o doamnă de la postul de radio pălind, admirativ şi anxios. Ea auzise că ar fi nihilist. Doamne, şi interviul ce trebuia luat la sosire l Toiul c atît de burghez la noi. Cuminte. Inofensiv. Se plănuia ca la recepţia dată în cinstea lui să se facă focul pe duşumeaua de cărămidă a *foyerului* Academici. Trunchiuri de copaci noduroşi. Şi in preajma jarului, berbecul fript întreg cu blană cu toi. Doi chelneri rebarbativi, înarmaţi cu enorme cuţite de silex, vor tăia fiecărui invitat cîte o halcă. Şi berea va curge din două butoaie, în mari căni ele zinc. O, ingenuitatea voastră mi-era apropiată. Am fost şi eu asemenea vouă. Poate că mai şi sînt'Cu toate că anii mi-au inoculat prea multă otravă. Cînd în sfîrşit descinse, colegul parizian refuză indignat ţoale casele oferite. *El surtoul pas de receptîons. Jc Ies emmerăe. Wie sagt man in Deulsch emmerder? Wcdding, oui plutol. Des clochards des putains, enfin,* -'• A cerut o mansardă fără baie, fără telefon. Şi-a dus acolo cufarul mare de lemn. Şi nu l-a mai văzut nimenea. Un prieten evreu ce lucra la o mare agenţie de presă mi-a spus peste cîteva luni despre colegul parizian, că aranjase discret, la Bancă să i se trimită lunar banii undeva în Elveţia. Şi că mansarda din Wedding stătea goală. îl chema Jean-Paul sau Jean-Richarcl sau Alain. Nu mai ţin minte bine.

PÎNĂ CÎND

Dintre toţi cei ce-au încercat să înnebunească
unii înnebuniră cu-adevărat — era în Wedding
seara tîrzie cu amestec de venetici şi cuvinte germane —
băutura curgea meschin, braţele se dublau

în penumbră cu înlănțuiri de sunete reci —
prostituate bătrînc pîndeau singuratice
acelaşi dramaturg nihilist venit din Paris
ea să studieze probleme sociale — era undeva
şi un tînăr librar erau şi soțiile turcilor
şi medicul persan care propovăduia o religie nouă
şi toți îşi spuneau *pînă cînd ?*
pînă cînd
începură a nu se mai distinge unii dc alții
pînă cînd fiecare şi-a găsit steaua lui
pînă cînd a venit moartea şi maşina poliției
bandnjînd cadavrul cu sirena-i albastră.

XXIV

Bătrînului baron i-au murit trei frați în război. în fiecare an face trei călătorii în trei țări ca să le vadă mormintele. Cînd ne întîlnirăm întîmplător în Tiergarten şi nc-am plimbat cîtva timp împreună, mi-a spus că la viitorul lui mormînt nu mai are cine să vină. Cuvintele sunau îndepărtat şi pustiu. Fără tristețe. *Kann kcine Trauer sein*[23] — cînta Gottfricd Benn. Iubite domn, eu îl vedeam adesea. Şi în adolescență eram într-o iarnă pe Havel. Patinam, în depărtare văzui doi tineri domni pierind sub gheață. Cînd am ajuns era mult prea tîrziu. Unul din ei se numea Georg Heym. Toți au murit singuri. Bălrînul baron era originar din Ostprcussen. Unul din strămoşii săi fusese pe la 1200 marc maestru al cavalerilor purtători de 'padă. Odată luptînd într-un cîmp mlăştinos se înecase cu eal cu tot. Singur. A fost cîndva şi un castel. încet, încet a intrat în ceață. A rămas doar o enormă legătură de chei care sc mai aud sunînd undeva. Ce va rămînea însă după ee va intra în ceață şi bălrînul baron ! Doamna pe care am cunoscut-o la concert mi-a spus că va rămînea un testament straniu. Şi că mă va duce odată într-un splendid apartament la etajul al doilea al unui masiv *Back-stcinaltbau.* Acolo printre mobile biedermeier, porțelanuri de Meissen, miniaturi vechi cu rame de fildeş **şi** sfeşnice de argint, îmbătrîncşte singură o fostă actriță. De treizeci de ani scrie în fiece dimineață aceeaşi scrisoare •Iar seara o aruncă să ardă în cămin.

BĂTRÎN ŞI SINGUR

Bătrîn şi singur toamna umblînd prin oraş
bătrîn şi singur... femeia copilul dinele...
femeia a îmbătrînit cu altcineva, dinele
îmbătrânind a murit, copilul singur
nu s-a născut niciodată... pe străzi vîntul şi soarele
bătrîni şi singuri... flaşnetarul bătrîn cu un singur
picior... prostituata bătrînă şi singură...
cineva într-un cimitir cîntă **o** melodie
bătrînă şi singură... capul se clatină gol
cu o singură amintire bătrînă, copacul
se clatină, idiotul din reclamă se clatină,
oraşul plin de lume se clatină... mulți, mulți
sinq'uri... tineri bătrîni... toți toate
bătrîni... bătrîni şi singuri...

XXV

Pc toate străzile îtitîlnesc dimineața şi seara măturători turci. Numai pc Bundcsallee în dreptul micului parc măturătoare e **o** doamnă. Ochi tulburi. Gesturi neaşteptate şi abrupte. Replici către un interlocutor imaginar. O, şi eu care am cunoscut întregul *beau mondc* literar al oraşului. Adesea fără a fi cunoscut de nimenea. Ceea ce mi-a permis să pot asculta în linişte Bach la Kaiscr Wilhclm — Gedächtnis Kirche fără teama de a fi văzut de cineva. Sau la Dahlem să petrec ore în şir prin sălile consacrate fla-

manzilor. Tot astfel Ia muzeul de artă modernă avee.ni totdeauna eu mine un mic *spray.* Cu el impregnam pantofii cam scîiciaţi ai unor colaje. Apoi mă retrăgeam cu câţiva metri şi contemplam îneîntat. **Ara** încercat să şi teoretizez p'ocedeul într-o emisiune radiofonică, vorbind despre ***con-*** *îemplarea activă.* în ultima clipă însă emisiunea fusese contramandată. Redactorul n-a mai răspuns la telefoanele raeie. Se declanşa un mic magnetofon reproducind o formulă ininteligibilă. Banda era cam uzată. Dar poeţii. Cred că mă vor fi uitat pînă şi aceia dintre ei care-şi dregeau glasul semnificativ. Cînd toate locurile erau ocupate, stăteam furnind pe malul canalului şi aşteptam răbdător. Pantofii vechi, sînt însă convins că-mi păstrează o amintire frumoasă. Ca şi doamna ce mătura prin micul parc iîngă Bundesallee. O, de cînd nu-i va mai fi spus nimenea seara :. *Wie geht es Umeri, gnădige Grăjin !*[27]

ARS LONGA

Geniu administrat riguros... ierarhii castele
umbre chineze... cuvintele laminate se alungesc şi devin fluierături... altele sînt expuse în
lăzi de gunoaie printre care se-arată bătrîni goi
şi hidoşi ori fixate în cuie mari pe panouri laolaltă
cu. cârpele... cuvinte semănînd cu pantofii uzaţi ai colajelor, poeţi semănînd cu pantofii uzaţi ai colajelor editori, profesori, mentori, redactori, admiratori... o,
angoasă a pantofilor uzaţi care se aud şoptind prin
muzee că poetul cel mai de seamă al Berlinului e măturătoarea nebună din Bundesallee care vorbeşte cu frunzele moarte şi nu scrie
niciodată nimic.

XXVI

i c a die *SUas$enkunsiler* -[5] cu tarabele lor pe Kurfurstendamm. Cojoace de oaie murdare. Luminări sau vechi felinare cu gaz. Târoîie arsă. Nu voi uita acel tînăr care i-a oferit iubitei sale un splendid colier dc sîrmă ghimpată. Surâsul ei suav. Şi gura ca florile plantelor carnivore,

t r-, .Soţia unui bogat om de afaceri venea întotdeauna să cumpere stupidităţi ca şi cînd ar fi avut un canon. Căci doamna ştia prea bine că măsea improvizată de studentul negru, din mucava, n-avea nimic comun cu arta africană. Sau că pretinsele zeităţi incaşe vîndutc de tinerii peruvieni erau mulaje stângace făcute de ei înşişi într-o mansardă din Ncukolln. Burghezi reţinuţi intercsînclu-se de pictuii. Pni'e u hiene JCQ C II e ie ca \ \3«cle c ui nobil.
Kia 11 comriţ g • a Si cu ci, m i il din
•pic i (• u lui 1 a' t b P i IQ î corn un n cie jibertc i i * aLiţ< u 3ela. bilei, mascarada spectrală.
Al idknrt L id i d Abetiăă Oamenii aceştia au pierdut una din oimcn ***Dl*** e **J** nţci is i] s f imţ
u i) Lot i h e ? :\u. snune un fost funcţionar :
ttî ^ r ne si a pi s i: î t m cip de ixe în
p i i icni xacute am cuie şi ce:
tun ci L r q, Od i i ••.*a* un bamt biond si suoti;
si uJ cu o n ip i t v,) A\ca<1l \^/ L i
Cs c (v. i 1 of c e i
s ' de n "ni T (e sera zP.e ai far si nu vinduse nici mn
T i l '•iu a i i . p i i n \
in ii c J-ICI i n P Ai **clUl C** I
Dupa vreo samanumi a ven-t un oersonaj cumoarmau-i î t a m. o " viiîridu-1 ;A debuteze' cu o cxpozil ia Lot, ..u.gcle.,.

COSMOPOLK

Tîrziu... ochi crispaţi... melancolii metalice spaţii
hai să cîntăm un cîntec de insomnie
Berlinului Occidental...

hai să urmărim cariera nocturnă a. clinilor
ce dau târcoale omului-sandwich, să rîdem
în hohote prin sinuoasele pasaje subterane
şi **prin** pivniţe unde vietăţi clandestine se-ad un;
destine şi elanuri mici, firave, anemici»...
Doamne al tuturor stăpînirilor, îngăduie
să ne punem singuri cătuşe căci nimenea
nu mai ştie de noi şi nu ne mai vrea
drept supuşi... iată e foarte tîrziu,
iată o mie de bufniţe cu ochi albaşlri-nluncci
cineva plînge sau poate murmură o apă treal:
nu prea adine undeva şi parcă bat tobele
unor execuţii himerice... fără morţi
fără victime fără călăi... măsura timpului
o dă o ruină dar timpul nu se măsoară
timpul trece în ochii supraetajaţi
care nu se închid niciodată... în sine însuşi
curgînd se întoarce mereu... şi noi magnificii
înalţi şi singuri lungi şi singuri albaştri şi sini
în acont foarte- tîrziu cîntînd guturalul
dt racordatul nustiul cîntec de insomnie
Berlinului Occidental...

XXVII

Vîntul vine dinspre Europa Cenler. Semn că se lasă frigul. Pe Bundcsallee lîngă podul aerian un cline mic şt negru aleargă după o bucată de ziar purtată de vînt pe troluar. Cînd ajunge în dreptul meu mă aplec şi prind crîmpciul dc hîrlie tipărită. Clinele mic şi negru mă latră furios şi fuge. Desfac şi netezesc bucala de ziar. Ca pe o scrisoare" a nimănui. Ca pc un straniu mesaj. Nu-mi dădeam seama cine mi-i adusese, vîntul sau cîinelc. Oricum era binevenit. Şi începui să citesc. Sc relatau lucruri abominabile. In depozitul unei mari edituri se adusese prunul transport din noua carte ce urma să fie lansată. Se aştepta un succes de presă neobişnuit. Autorul, un cunoscut.

prozator, abordase o formulă cu totul nemaiîntilnifă. Ediţia era ultima expresie a eleganţei poligrafice. Se utilizase >a 1 ipârire un Garamond de comandă specială. Ca şi soluţia do celuloid a supracopertei. Ca şi hîrtia *mit **dem ech-U'ii** Wasserzeichen*™. Şi tuşul. Şi criticul întrebuinţat la scrierea avanteronicii. Dar cînd totul era gata se petrecu un fenomen menit să spulbere orice iluzie. Impresarul venit într-o dimineaţă să ridice tirajul fu sesizat de un miros particular. Era ceva greu de definit şi se simţea adiind dinspre locul unde se depozitaseră volumele. Stă- •n au clădite, gala ambalate în mici pachete de cîte zece oicnuvare. Impresarul se apropie însoţit de şoferul camionetei care urma să le transporte la principalele librării 4 la aeroport. Luară unul dintre pachete şi-1 desfăcură cu grijă. Mirosul deveni mai insistent. Aproape insuportabil Cărţile păreau alterate. Culorile copertei băteau în galben. Sc muiaseră filele. Se lipiseră între ele ca o materie gelatinoasă. Ediţia era compromisă iremediabil. Au ."ost alertaţi editorul şi lectorii principali. A venit desigur M poliţia. Şi farmacistul editurii. Erau aşteptaţi dintr-o clipă în alta şi eseiştii. Cînd în sfîrşît sosiră... aici textul se inlrerupea. Ajunsesem la marginea ruptă a bucăţii de ziar. Şi astfel n-am izbutit să mai aflu deznodămîntul în- '[împtării.

SPAŢIU NEUTRU

...o găleată cu var şi o pensulă... nevoie de-a scrie pe zid
nevoie de dur. de materiale solide, nevoie de vertical...
hîrtia nevertebrată se-ntinde silaba sc-ntinde
sensul se-ntincîc... totul ca plaga orizontal... totul
se culcă şi cade... noroi şi frunze moarte
în toamna cu un singur ochi... totul murdar...
epigonul gravid îşi naşte fără durere maestrul
orizontal între patru pereţi, orizontal şerpuieşte
printre formule ambiţia arivistului galben şi suprafaţa

dizolvă reliefuri şi nume.,. însingurat într-un spaţiu neutra
îţi surprinzi singur cuvintele cum alunecă noaptea
pe abstracte metale risipindu-se, câutîndu-şi alt grai
şi un soare invers din pămînt te învăluie
în mantia tagmei *Vanitos Aurea* şi un frison
te cuprinde, străinule care scrii versuri hidoase
ca nişte păsări cu dinţi.

xxvîn

Cînd mă voi înapou la ^ m **H** pu al n grec, voi scrie o nuveli d *v* _ **MI** \ **I C** mosc **IU** *I* Kreuzberg un zidar cp •.<.<. prăvălie. Povestirile lu i •> ti ru '» d< 1 nu , dusa. Vinzătoarea e buline i e / c nu 11 *i* m decît el. Şi zidarul poves « , **%.** « 1 c i 1 c si u, ii p răseşte memoria. Totn dc\i u i' u' «b i l C - riie petrecute cu ca n apui *n* t ci simpe cl > 1 iu al sale. Alteori i se pai îutunp' > *i* »_ n. muh it ia c i ştie ce film. Dragostea hu s_ i ~ i mm v. **I M** sp i m Şi cum era mic de st hm ı м ı d _i ȷ b i tun i c pus a bea. Prozatorul gre-, uo i > mo n i *r* i ţiune posomorită. Şi i ec t i t i i u le i Dar acestea sînt luci n **DJ** » i ~i N >i ne u duce la *Bal-Paradox.* Si a t după miezul nopţii, t i iu s i *i i* 1 1 ^ tre acele lacuri din pac' i< i , u e i c o pl s Nisipul ci dă frisoane k ni IN)i U >K! c ut uuip Vine şi pictorul sneck Cd ia-si i » i i ui m ci utuu de focă. *Unglaublic'h* vu <. ' Si "> i il viu OL **I** d *Ceschaftsreisende*[82], c u i i c i **3** t cl li n pr<\ » de specialitate, pentiu asr i i i i pi p' i eh blană de lup. Cînd s_ !a J c < > stele. Stele de arama d<spin> e' r>)u ' m u h de li spate ale pantaloniloi Si II i s c *i* i i n lui i (i riad stelele.

LOVE HOBBY

...să iubeşti o femeie cu pantaloni galbeni o maşină desăvârşită de făcut dragoste iară dragoste fără identitate fără vise... să iubeşti fără... să iubeşti cu... să iubeşti după ultimul număr din *VW Lieba* la Wannsee noaptea înnebunit ele păduri şi de amintirile unei pierdute aureole barbare încercînd să fii altul să fii dintre cei coborîţi sub armele lui Erik cel Roşu cînd femeia sgîria copacii cu ghiarele... să stingi farurile şi să iubeşti o superbă dansatoare de plastic Pygmalion &. Co. să iubeşti *Pop* sfişiind salopeta de piele neagră noaptea cînd vine rouă şi luna ajunge la ultimul *Sexy-Show* în apele lacului şi pletele taie sc tîrăsc pe nisip ca franjurii Yves Saint-Laurent... franjuri! stelele o femeie cu franjuri galbeni şi cu cinci stele o femeie cu faruri galbene şi cu cinci stele... o femeie o singurătate o dragoste o maşină cu gînduri galbene
si cu cinci stele.

XXIX

începe să-mi displacă loncscu. Deşi regizor german. Dar în ultima vreme € moarte. Nu e atît o obsesie metafizic \ t u *l i* degrabă o spaimă burgheză. Un frisoi E ca o mătuşă bătrînă şi bogată men nopofii care-i pîndesc moştenirea. Cel cr **i** t " i era un om de teatru pe care-1 întllnis m i o r îhc ina.lt, frumos la cei patruzeci de ani unoe i i < "ç, Era director de scenă la un teatru cu \u. ' ***T*** gistru generos. îşi adusese din Malaya ol i hm bia prin Tiergarten cu un ozelot îmblîn N i el co ducea o splendidă şalupă ce imita navele \ v i itu C **i|)** discuri, câteva desene de Kirchner. T

spunea. în ce mă priveşte, n-am agonisit nimic. Lucrurile agonisite îţi cenzurează libertatea. Intre tine şi ele- Re- creează un fel de promiscuitate sentimentală. Nu le mm. eşti stăpîn. Devii ruda lor... Nu le mai utilizezi, ci le întreţin Şi eu sînt prin excelenţă un consumator. Pînă şi in artă Interpretarea ei nu e decît forma superlativă a consumului. Ceea ce cred că şi fac. Din timp in timp îl mai înt'î.l-ncara. La un bar cu frumoasa lui maiaycză. In Europa Cenier. La vernisajul Chagall. Apoi luni de zile nu-1 mai văzui. Tîrziu la o elegantă recepţie în Schloss Bcllevue am reîntîlnit un om palid, arălînd cu zece ani mat în vîrsta. slăbit, ridat. Era singur. Malayeza plecase în ţara ei. Ornat vorbea cu voce obosită povesfindu~mî despre gravul accident de maşină pe care-1 avusese cu Umi în urmă. Stătuse mult prin spitale. Părea învins, îmbiînAt. Şi na mai vorbirăm despre moarte. Cu toate că începuse a iuera ta una dintre ultimele piese ale lui loneseu.

UNDEVA ÎN INTUNKEUC

Şi în cele clin urmă ziua se duce tîrîud după ea
undeva în întuneric un amalgam de senzaţii şi gesturi
cuvinte spuse imagini acte reflexe gînduri un dialog
cu un necunoscut cu un vecin sau cu o persoană
imaginară — o idee care ţi-a fulgerat o clipă
cînd ai văzut gazeta automobilul vitrina sau clinele -
lîrind. după ea ceea ce crezusei că vei face şi n-ai făcut
dar şi tot ce-ai făcut ce-ai primit ce-ai dat. sau
ai fi vrut să dai. şi nu vei mai da niciodată —
ziua se duce şi tu nepăsător şi lucid proiectîndu-tc
grandios în propria ta oglindă, gonind pc iluminate
bulevarde şi luînd în faruri picioare frumoase .şi
urîndu-i mecanic vecinului o seară plăcută şi
coborînd la *Big Eden* sau la *New Eden* sau la *Old Ede*
eşti bucuros că ziua se duce tîrînd după ea
în cele din urmă întregul balast si totul
sună frumos numai acel *undeva* nu poţi să-l uiţi
acel *undeva in întuneric* unde te-aşteaptă
în cele din urmă toai.e lucrurile cu care ziua sc duce
tîrîndu-le după ea.

XXX

Bovin acasă noaptea tîrziu. In eiipa .cinci îmi incui uşa pe dinJăunu-u se declanşează un aparat. O voce neutră şi acieciă reproduce mesaje succinte ale celor ce, în lipsă, .eei căulară la telefon. Cînd înotam vara în piscina din mi--ul pare al hotelului, aceeaşi voce mă anunţase că vine furtuna. Era un alt aparat. Altă acustică. Numai vocea •ea aceeaşi. O auzeam la automatele cu ţigări, fructe şi bere. La intrarea nocturnă în parc. îmi vorbea în hol despre noul hotel balnear de la Palma de Mallorca. îmi dădea -•otidianul *Bună dimineaţa* de aluminiu. Mă obişnuisem u timbrul ci care părea al unui tenor de Ireproşabilă fabricaţie. Şi. totuşi mă mai întrebam uneori cui îi va fi apărtinind. Dar odată întoreîndu-mă din oraş după miezul .copţii am luat liftul şi am rămas încremenit undeva în-lio două etaje. îmi dădusem numaidecît seama după faptul că uşile nu se deschiseseră automat ca de obicei. Stă-n am în celula metalică hermetic închisă. Erau aproape .caşurile două. Apăsaî crispat pc butonul roşu unde scria *alarmă.* După cîteva clipe în interiorul liftului iz.bucneşte aceeaşi voce : *Bleiben Sie ruhig. leii komm gleieh*'\ Aşadar vocea era într-adevăr a cuiva. A cuiva care va veni îndată. Cum însă şi pe unde ? Pe cînd mă gîndeam privind absent spre uşa încremenită, aud dintr-odată un sgomot uşor îndărătul meu. Mă întorc şi văd că peretele din spate se trage în lături. O altă uşă sc deschide. Şi în cadrul ei apare un personaj într-un larg şi lung halat dc baie. Era «; femeie. Avea umeri de atlet şi ceafă de taur. Faţa cu trăsături estompate era dominată de ochelarii enormi cu o

ramă groasă de baga. Poftiţi, domnule, zise invitindu-mă în celalalt lift a cărui existenţă n-o bănuisem. Şi abia ciad ajunsei la etajul meu îmi dădui seama că era aidoma cu vocea pe care o auzisem de atîtea ori.

LABORATOPvIUM MAXIMUM

Butoane şi cifre aparatură desăvârşită *LEBENSAN-LAGE*,.,un amplu şi complica",
tablou dc comandă... apăsind pc butoane vorbeşti şi ţi sc vorbeşte apăsind
pe butoane adormi apăsind pe butoane ţi se arată o sută de profeţi
de profesori sau clownî apăsind pe butoane alergi şi sbori
iubeşti şi scrii eşti iubit eşti trădat primeşti vizita necunoscutului
eare-ţi aduce mesajul bun sau funest apăsind pe butoane gîncleşti
imaginind mereu alte şi alte butoane,., dublul triplul neistovitul unicul
joc apăsind pe butoane poetul scrie un ***Horspiel***[s] apăsind pe butoane sau
lâsîndu-se apăsat îşi cîrpoştc la coate haina nouă cu piele de capră
îşi Iasă barbă şi merge să protesteze la restaurantul în formă dc peştera
unde *The Whlie Horsc* costă o sută dc mărci.

XXXI

, Imensa navă pluteşte înainte spre acelaşi ideal *NICĂIERI.* Dar eu nu sînt decît un pasager dc ocazie. E tot mai aproape ziua cînd o şalupă va trebui să mă ducă la ţărm. Cum îi spune acelui ţărm ? Marele înaintaş îl numea *sfirăcia, nevoile, neamul* Acolo e unicul spaţiu unde foaie

SÎnt ale melc de drept. Chiar dacă în realitate nu le-am avut şi poate nu le voi avea niciodată. Aici pentru puţinele zile pe care le voi mai petrece a început numărătoarea inversă. Şi totul sună a rămas bun. îndelungata mea aventură pe această corabie începe a mi se părea de pe acum tot mai neverosimilă. Un epizod fără precedent. Sînt dintre geţii ajunşi la Roma tîrziu. L-am văzut pe Symmachus deplorând dărîmarea altarului păgân al Victoriei. Pe Rutilius Namatianus beat subt portic în grădina proconsulului. Şi într-o dimineaţă ceţoasă am îngenuncheat printre mulţimea din For aşteptîncl zadarnic să ascult cuvîntul Sfîntului Ambrozie. întîicie cete de heruli fraternizînd cu patricieni decăzuţi. Fecioara smulgîndu-şi vestmântul de purpură în timp ce falşii arhonţi strigau *Ave, Diva, Luxuria !* Cei veniţi clin Antiochia, din Lybia ori coborîtorii din Nord. Şi iată acum încep a mă întoarce. în mine însumi, în. destinul meu. în steaua mea. Dar nu uitaţi că am fost unul din voi. Şi că dintre sufletele mele unui rămîne cu voi plutind mai departe. Căutaţi-1 în oglinzile voastre somptuoase. Cărora chipul vostru singur nu le mai poate fi de ajuns.

IARNĂ STRĂVEZIE

Iarnă străvezie fără zăpadă, păsări de zi
şi de noapte, brazi de Crăciun, artificii — nu vei găsi
niciodată undeva în vreo ţară această linişte grea
şi-această reconfortantă amnezie. Oraşele
stau închise hermetic lăsînd călătorul să lunece
pe carcasa de sticlă, asemeni fluturilor nocturni —
dar tu n-ai venit ca să vezi ci să uiţi,
să rămîi suspendat luni de-a rîndul
între necunoscute hotare unde oamenii nu ajung
decît rareori noaptea şi pentru prea puţin timp —
şi de aceea piatra ţi-a fost de ajuns — spaţiul
aurul risipit pretutindenea singurătatea tăcerea
pe fondul sonor al unui vuiet surd neîntrerupt

şi tu între toate măsurîndu-fi viata
pe jumătate trecută — o viață poate nu pc de-a întregul
a ta, poate că o parte din anii duşi i-ai fi trăit
cu totul altfel dar acum e mult prea tîrziu.
Clopote. Pastorul suedez oficiază în. biserica învecinată
în parcul din spatele casei coboară trei corbi
.şi tu te gîndeşti la plecare cu inima strînsă
ea. şi cînd pe un elegant transatlantic ai privi
cum se-apropi.e țărmul. Dar țărmul eşti. tu
cu toți bătrânii tăi cu toate pădurile şi mormintele tale
de-atîtea ori jefuite — nu mai rămîne decît
o suită de forme, tipare oarbe în care torni moron
o ciudată materie, tot ceea ce porți cu tine
oriunde te-ai duce — tot ceea ce-n alte graiuri
nu se poate rosti.

XXXII

Aici sfîrşeşte cartea mea. Poate caligrafia ei nu e perfect convenabilă. Mai mult ca orîeînd îmi dau seama acum la sfîrşit că sînt un personaj primitiv şi ingenuu. Bîntuit de credințe vechi, şi de duhuri. în ciuda înfățişării şi graiului rămîn subt aceleaşi zodii dc totdeauna. Şi cred ea nimenea nu are motive să mă iubească prea mult. Nu ştiu cum vor fi alții. A venit odată la. mine un poet revoltau si magnific. *Du deja lu, du deja vu* — erau refrenele sale. Expresia admirației şi invidiei nade a primit-o cu binevoitoare indiferență. Dar după ce a băut cîteva pahare de vin a început a se văieta şi a seinei. A scos din buzunar rea mic volumaş şi l-a rupt. Şi mi-a spus că în fond cu toții sîntem inutili. Că afară se întunecă. Librarul în cele din urmă n-a reuşii să vîndă studentului carc-i dădea lîrcoaîe cartea unui avangardist italian. Şi mi-a spus că poale aiurea, la popoarele necunoscute. Sau poate cîndva în viitor. Eu însă cu rînjctul meu primitiv şi ingenuu, spun că şi azi. Şi poate că nu mă înşel întru totul.

Westberlin, *13TZ—V)"i?>*

EPILOG

Am scris oblic am scris între *DA* şi ***NU*** am gravat
indescifrabile rune. Singurătății voastre
i-au; dat propriul meu cliip dar poate că voi nu veți ceti
niciodată aceste inscripții şi va veni iarna
lunea cu statuile ei. Mai departe — nu ascultați de nimenea ! —
mai departe o alb. Aranludete-şi ies
t,, ierul stemelor pae.a, popoarele-ai frec unul aiiuia
And pe rînd nebunia şî umbrele lor
A tu'orni invizibili mişună aprinzînd felinarele
pe care vîntul ie atinge mereu.

Note

1. Mă trag dintr-o falsă Narragonie
2. Meditaţie transcedentală
3. S-a dus totul pc apa sîmbetei, s-a isprăvit
4. Vechituri
5. Stăpîna
6. Organizaţie care are scopul de a ajuta oprimaţii din ţările cu regim dictatorial
7. Construcţie veche
8. Călăreţ burtos
9. Lumea a treia
10. Omul trăieşte nu numai cu pîine
11. Pe termen nelimitat
12. Pustiul şi oul stigmatizat
10'. Scoaterea din casă a obiectelor care nu mai sînt necesare
14. Muncitori străini
15. Pod aerian
16. Ajutor de dezvoltare : se face prea puţin în această privinţă
17. Poezii lingvistice
18. Greşeli de tipar
19. Intelectuali de stînga
20. Academia de arte
2,1. Obiect. întrebuinţare semnificativă Acrylglas
22. Nu Saint Germain-des-Pres. Poate Wedding. Dar...

Părerea bună pc care francezii o au despre ei înşişi a contribuit totdeauna mult la ascendentul lor în Europa

24. Şi mai ales nici o recepţie. Mi-e silă dc ele. Cum se spune în germană ernmerder ? Wedding, da, mai curînd. Vagabonzi, curve, în fine
25. Nu poate fi nici o tristeţe
2(1. Edificiu vechi din cărămidă
27. Ce mai faceţi, stimată contesă ?

Artişti de stradă

20. Apus. Ţări ale înnoptării

Cu semnul veritabiiităţii

31. Nemaipomenit de atrăgător
32. Comis-voiajor

Staţi liniştit. Mă întorc imediat

34. Instalaţie pentru viaţă

Teatru radiofonic

[POSTUME)

CUI Ui, **- FÂRĂ TITLU - DIN REVISTA. „STEAUA".„**

(1.984—1985)

I

întunericul a venit de la Nord — tăcuți frisonează în ceață
caii de bronz simțind cum alunecă-ncet pe spinarea lor
verde
mîngîindu-i o mină străină, o mină mare şi rece — şi lu
ieşi
singur pe Ring tîrziu şi vezi zilele rămînînd în urmă
laolaltă cu frunzele pe care le caîeă-n picioare necunoscuții
şi vezi umerii cenuşii printre care-ai trecut, pietrele
adormite în vaduri, convoiul de călăreți... toate-au avut
odată un nume, au fost ale tale şi nimenea n-ar fi cutezat
să se îndoiască de Steaua la... chiar dacă înțelepciunea şi
cumpătul
ți-au lipsit şi din vreme în vreme cercetat de febre
întermib m e
cîntai risipind silabele pe un portativ delirant
sau ureînd nebun prin vechi turnuri făceai clopotele să

înspăimîntînd şi gonind rnîndra, înaripata faună a cugetării
şi tainei, tulburind gmdurile întoarse asupra lor însele
cele mai presus de cuvînt cărora nu le prieşte decît
tăcerea
şi modulația con omere a vîntului de Noembric —
chiar dacă, brutal cu ingenuitate, ucideai fără milă
şobolanii albi ce-şi făceau cuib în craniul bufonului de îa
Elsinor
şi îngînai glasul gărzilor ce strigau sus, pe ziduri, în
negură

orele nopții în timp ce marea vuia posomorită ia țărm
cerînd cruci -pentru adormiții din cimitirul ei rece — chiar
dacă singur
te lăsai să aluneci căzînd atît de jos uneori încît mulți
crezură că nu te vei mai ridica niciodată (unii plîngîndu-le,
alții-încercînd să te-ngroape înainte de timp) totdeauna
umblînd
întunecat prin spaimele altora, nesocotind vîrsta
oamenilor,
tristețea lucrurilor, hotarul împărățiilor moarte — semnul
era
întotdeauna al tău. cuvintele erau ale tale, numele date
trădau dorința ta de-a stăpi'ni de-a trona peste o mare şi
strălucită
monarhie himerică — şi-acum pe vreme de noapte, dc
teamă, de vînt
superb, o coroană apusă. Zeița căreia îi slujeşte îşi pierde
mereu meu implacabil închinătorii, templul se adună
în sine,
se. face mereu mai mic, pc sub coloanele lui erodate
de vreme
înnoptează vagabonzi fără căpătîi, păsări mizerabile,
cuvinte putrede, frunze
cîte-un bețiv întârziat încearcă din vreme în vreme să cînte
dar glasul sucombă într-un horcăit sugrumat
şi toți adorm în timp ce vîntul le spulberă din memorie
cele din urmă
rezidii de amintiri.
Numai bălrînul Olimpian în fotoliul său
dc aramă coclită stă surîzînd impasibil oferind generos
tuturora.
umilitoru-i exemplu. El care-a fost totdeauna de bronz
ştie că ploile
vin spălînd lotul : praf. excremente de păsări, comentarii
subtile —
şi burghezul trece privind admirativ şi spunîndu-şi că nu
se va naşte
niciodată un al doilea Goethe. Picioarele umblă căutin-
du-şi zadarnic
un cap, pasărea moare strigîndu-şi singură numele.

s

stelele cad —
pe capota automobilului negru creşte steaua din fruntea
boului Apis — tîrziu, prea tîrziu, coroana apusă se lasă
încet
alunecând într-o parte cînd mâna străină coboară asupra ei
imîna mare şi rece sub care tăcuți frisonează în ceață
caii de bronz şi tu singur pe-acest bulevard circular al
Vienei
spui *Noapte bună* poeților.
Ci unde sînt oare poeții ? O, vîntul cel negru
bîntuie lumea lor. Unul şi-a pus capăt zilelor în odaia'iui
mare
alții pribegi stau strigând în hotare streine,
călugărița s-a stins solitară în satul din munți — ploile
pasc pe mormînful ei iarba, vestala arzînd de vie la Roma,
ascetul sfîrşi
in apele-acelui fluviu ce-şi poartă dealungul Parisului
coada lui
de păun cenuşiu, iar supraviețuitorii, plutind în Arca
lui Noe
lansează mereu dc pe punte păsări-roboți ce-şi iau sborul
şi cad. Nici o tristețe, nici o plîngcre, nici un regret :
amurgul şi-atît.
Cailor de bronz le-au fugit călăreții, sau poate că vîntul
de noapte
i-a ucis cu săgețile lui. Cu atît mai bine. Treci în tăcere,
profită
de-nfăți.şarea ta perfect plauzibilă şi-nvafă să dormi
fără vise
ascunde-ți sufletul primitiv şi încearcă să uiți orice frîn-
tură de cîntec
vinul, iubirile, moartea toate reclamă de-acum înainte
tăcere. Lasă cuvintele. Taci.
Să nu tulburi, ritualul bătrînei care hrăneşte
în Volksp'arfen corbii.

Wien, *z.xi.vm*

II

Viena barocă palatele ei dc argint înegrît cenuşă şi aur —
între un gînd şi altul rămîi suspendat căutînd zadarnic un reazim
dar reazimul nu e de piatră — tăcută se insinuează printre silabe
melancolia emblemelor. Dormi şi totuşi nu dormi nu eşti nici trist
nici ameţit nici singur — cine sînt oare prietenii străvezii
eare-ţi toarnă mereu în pahar această licoare şi cît timp vei bea-o
fără să cazi ? Pasărea strigă sus în Platanul bătrîn
o chemare şi parcă rosteşte un nume pc care-l ştiuse: când va
cred că şi tu l-ai purtat uneori şi iată că nimeni
nu mai răspunde azi auzindu-l —• sau poate că nu-l mai aude —
semnele ard în afara memoriei, urmele duc înapoi
ceasul din turn numără orele-ntoarse cele ce vin dialr-un vis
născut la răspîntia ţării cc-a fost cu ţara cc n-a existai
niciodată — paşii pînă şi ei se retrag în orbita unui vechi şi fastuos
labirint. Galben. Lumină frunze lanţuri vagi nostalgii toate aprind
ruguri galbene — un rar privilegiu îţi pare să arzi în flacăra lor
şi să vezi printre şerpii de piatră ai stemelor aurite cum se înscrie
posomorită stema ta de lemn. Galben şi negru. Grilajul închide-n grădini
o menajerie feerică unde se văd printre gratii înalte felinele dormitînd
toropite de soare în timp cc îmblînziforii extatici dansează
cu umbrele lor — din vreme în vreme sticla se abureşte de lacrimi

cu toate că nimeni nu plînge iar alteori un surîs rătăcit
transpare alunecînd prin văzduh in amintirea chipului
care-l purtase cîndva. Dar chipul unde va fi rămas ?
în osuar piroteşte un craniu de fildeş locuit de fluturi şi elfi
în brocartul din vitrina muzeului sc alină patimi îmbălsămate
peruca o aduce Decembrie — semn că ritualul de taină a fost împlinit
cuvintele-au fost rostite cu aceeaşi voce solemnă ca altădată,
în faţa altarului înstelat îngenunchează văzuţi sau nevăzuţi magii.
Şi tu treci numărînd femeile frumoase cu nefirescul lor obraz ait-Wien
mîngîiat de artizanii Măriei Tereza. uimit de ceafa lor delicată
şi de golul din ochii cenuşii ori albaştri. Ce sînt aceste imagini
şi cine le va răpi în orizontul de gheaţă al furmelor unde
şi spiritul stăpînesc în impasabila lor devălmăşie ? Cariatidele
suportă din ce în ce mai greu această superbă arhitectură
bătrînul Atlas adoarme din cînd. în cînd obosit de povara
corbii purtaţi de vîntul aspru al estului se-nvîrtese fn văzduh
[illegible] iar prin oglinzile cu rama de
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] dar timpul declină
m alte lumi [illegible] d ooata cu stelele, m propria lui nefiinţă
avîndu-şi isvorul... şi linia şerpuind anxios povesteşte ceva neînţeles

cu **gbiare negre** înălțate spre cer încremenesc copacii
într-o veghe
heraldică, poarta nu se deschide ci totuşi trăsura se aude
vuind
prin gangul sonor — dacă n-ai auzit-o eşti mort, sufletu»
tău
va avea un fatal accident de automobil chiar dacă trupu!
va continua să rătăcească pe stradă.
O, sînt atîtea trupuri ce tre«
lovindu-se unul de altul fără să simtă, atîtea intacte
anatomii
desăvîrşite obiecte cărora nimenea nu le mai ştie rostul.....
dc-atîlea ori
tc va fi umilit strălucirea lor sub lumina îndepărtatei
Sybarie
şi-ți vei fi amintit dc pădurile întunecate, sălbatice pe unde
stăruiau
strămoşii tăi. Iată aici pînă şi arborii învățară disciplina
barocului.
muzica lui contrapunctul savant cînd sub bagheta vîntului
repetă vechiul Concerto Grosso. Vîntul sau moartea sau
pasărea necunoscută
ce strigă sus în platanul bătrîn acelaşi nume la care
nimenea
nu mai vrea să răspundă — sau poate niciunul din ei
poate că tuturora li se substituie rînd pe rînd acele
prezențe streine
încă nevăzute în preajmă, întrezărite doar în oglinzi
între galben şi negru în palatele unde Noembrie
detronează
ultimul împărat. Şi tu treci adunînd frunze pentru
colecția te,
de alchimist obstinat şi repeți obsesiv aceste cuvinte vîntul
pasărea
moartea şi-ți aminteşti într-un tîrziu că eşti aşteptat
undeva
într-un magnific palat — dar nu ştii nici cine le-aşteaptă
nici unde e palatul nici dacă a fost
sau n-a fost zidit niciodată...
VTicn. 2.XÎ.97G

III

Să intrăm mai adine în această pădure de piatră
căci drumul întoarcerii piere — fecioara înaltă
eare-i torcea firul ei salvator doarme demult cu mîinile
încrucişate de piept în caii drnlă sub lespedea rece —
dear cînd prelatul Îngenunchează in. fața altarului
pe chipul tăiat in marmoră veche tresare un imperceptibil
surîs.
Doamne, Exccisior, să inirăm să pătrundem mereu mai
adine
;rtă se-aprind pretutindeni lumini şi întunericul creşte
o ca .şi cînd ai pătrunde într-un enorm diamant
pe-a!e cărui fațete şlefuite de două milenii curge
soarele împotriva luminii sau în somn cînd cobori mereu
treptele
adunate în negru şi visezi constelații aprinse. în piatră
so imprimară vocile celor rămaşi dar graiul c altul.
Muşchiul
alunecă încet cu blana lui verde negru către vest
:n timp ce spre miazănoapte se-arată spectrală şi mută
ealvița zidului. Stelele au o privire pustie şi-nerueişală
de parcă ascultă înspăimîntate descintecul unui mag
blestemat.
Cineva începe mereu să numere dar curînd pierde şirul
şi tace, alții caută o mare iubire sau un destin glorios
pînă cînd se trezesc dintr-o dată în fața aceleiaşi uşi
cenuşii
!a care nu mai au curajul să bală — şi şoarecii mari
cît viteii
trec liniştiți pe dinaintea lor salutați, de bălrînul majordom
al palatului... şi cei ce adună mereu îndrăgostiți de
imaginea lor
din vitrinele marilor bănci iată-i seara frisonînd de
singurătate
printre abstracți descendenți, îngroziți la gîndul că aurul
îmbătrîneşte fără delfin şi că moartea e-atit de simplă
nici un plus de confort nici o speranță plătită — fe-nt:inzi
in pat

şi expiri ca ultimul cerşetor. Poate că mulţi ar dori
să se--ntoarcâ
anii cuprinşi de regrete pentru ceea ce simt că-au pierdut
fără a şti cc anume alţii copleşiţi de remuşcări, de
îndoieli
ori dc spaime, cei negri, cei bîntuiţi de origini, fanaticii
comorilor printre care cu pas măsurat se plimbă custozi
invizibili
cînd bate vîntul de nicăieri vîntul-vînt cei cc-ngheaţă
gândurile
şi luminează triunghiul din cei" cupolele verzi îşi clatină
capul
ceea ce-n limba lor înseamnă amurg sau drum rătăcit —
glasuri pornesc clar revin derutate căci nordul e altundeva
steaua priveşte cruciş, muşchiul cu blana lui verde trece
lunecând căire vest în timp ce spre miazănoapte albeşte
calviţia zidului. încotro ? Oare nu e mai bine
să nu ai unde te-ntoarce ?
Poale şi tu uneori
ai fi vrui să tc-ntorci obosit de atita fatuitate umilit de
minciuni
de hotare şi lanţuri mai ales că drumul parcurs, sinuosul,
lungul penibilul drum nu l-ai uitat niciodată
dar e destul să arunci o privire în urmă ca să le-ntunecl
Şi să reeazi In habitualul mutism. Sate arse fintini otrăvite
corbi
balauri.;! căruia de sute de ani îi cresc la Ioc peste noapte
capetele tăiate şi anahoreţii bătrînl înfrunziţi cu mîini
lungi de lemn
căutând *In* cenuşă cînd prin albia râului înaintează tăcuţi
călăreţii ucişi Iar cei vii odihnesc în morminte. Aripi şi
păsări
mciodalâ-nlllnitc copile de cai fără cai răsunînd
ca o grindină rămasă în cronici pe care-nvăţaţii
n-au izbutit să le scrie — tăcere multă şi fum te reculegi
In tăcere şi-n fum în tăcere şi-n taină şi speri să intrăm
mai adine
îi ÎUV.I:,! i pădure de piatra să înaintăm mereu în această
|;u\t n-vo,a.--culă iu hotarele căieia am păiruns surescitaţi

în..e lăcomie incertitudine şi presimţiri anxioase să
pătrundem
mereu mai adine urmărind cu înfrigurare grafia
acelor de raclai — în oglinzi convexe monstruos sc dilată
exasperatul nostru Excelsior şi homunculi cu cap de
gigant
se răsuc'-sc în matrice — oglinzi în oglinzi convexe
creşte In oglinzi convexe în orizonturi convexe în celule
în spaime in visuri în îndoieli în iluzii convexe
întunecatul nostru Excelsior...

Wiesn. M.x 1976

IV

Deseacă-n palatul Auersperg se vor intîlni iarăşi cele
şapte coroane
fiecare dintr-o altă direcţie fiecare dinlr-o altă lumină
apusă
cînd orologiul baronului va bate ceasul ştiut
se vor auzi uşile vor trosni vechile jilţuri va pătrunde
curentu!
M C L U< i dc şapte ori va fi iarăşi numit
pil iile stinse. Astfel trec anii aripile cresc
apri ->L.il i c se scutură dizolvând amintiri şi lumină
piah atâ gândurile roase de carii bronzul coclit
i »a i iL) a se alcătui într-un craniu gigantic
d^is.. j. căruia coroanele nevăzute sc-aşează
de i th~, argint oii de plumb după menire şi soartă
cl J 3)iv'o â şi datini după sica şi cuvânt. Cei cc crezură
m i ^ a s u mîndri în amurg printre vulturi
şi an ii de pradă pînă cînd amintirea strămoşilor
m să r pese prea greu şi se nasc bolnavi descendenţii
c N - ci năreţla apusă umblă întunecaţi blestemînd
11 c i oile care spală memoria şi miriapozii
văzduhului —

noaptea aduce incendii hieratice mistuind fără flacără
formele descântate se întorc în tipare şi-adorm, gnomii
insinuîndu-sc printre palate şi temple îşi cîntă melodiile
lor
antimelodiile lor ce amalgamează aiurea cuvinte şi sonuri
într-un hohot de rîs mărunt şi grotesc — ferestrele
izbucnesc dcschizîndu-se deşi nici un vînt nu tresare
bibliotecile cad prăbuşite cu vertebrele măcinate
ea o pulbere albă mişunînd do larve gălbui care devorează
cele din urmă cuvinte. Şi piatra dură trădînd eternitatea
simbolului
sugrumînd în tăcere zoologia heraldică revenind umilă
în implacabilul anonimat al materiei — toate tac
toate încep a se alcătui într-un craniu gigantic
deasupra căruia coroanele nevăzute se-aşează
de umbră, de ceată, de fum după menire şi soartă
după stea şi cuvînt.
Şi iată deseară-n palatul Auersperg
se vor întâlni iarăşi cele şapte coroane — dar unde o parc
palatul Auersperg şi cine va fi patronînd conclavul ?
Tu carc-ai bătut atîtea drumuri şi-ai stat la atâtea
ncîntîmplate ceremonii deprins a te estompa ca un spirit
anticipai
suportînd în tăcere vanitatea prostia şi vidul sfrăduindu-tr
doar
întru învăţătură ascunsă — parcă ai auzi uneori sunând
clicile mari ruginite, paşii ritmînd golul evocator
dinlăuntru!
sau dinafară incintei numele celor nenumiţi
rostite în acustica dupăamiezii cu acel straniu inimitabil
accent... da, îţi vor fi venind în minte de bună seamă
stolurile lungi de cocori plutind înalt în unghi ascuţit
primăvara şi toamna, ajutând poeţilor să făurească
metafore.
pentru trecerea anilor şi cel ce cădea întotdeauna
fosforescent.
transformindu-se undeva jos (sau undeva sus) într-o
giruetă metalică —
acolo în acel undeva Lukas lunaticul îşi înalţă mereu
migratorul portal pe sub care în asfinţit ies iubirile
veşnice

•**şi** toate cele sortite uitării **cînd plouă şi frunzele** de acant
cresc
actele di; bravură durerile **sfîşietoare** jurămintele moartea
râsucindu-sc cu nervurile atinse de incurabila silicoză
estetică —
sufletele **derivă în** lumina cea **fără** amurg ceasul baronului
bate **uşile se** aud **şi vechile jilţuri din jurul mesei** trosnesc
şi curentul **pătrunde** izbind ferestrele şi **stingînd** cele: din
urmă făclii...
Poate că ai **fi îngăduit** şi **tu în orgolioasa, inaccesibila**
a fatala incintă **căci una cel** puţin **una dintre acele** coroane
ca: multe ori ţi-a surâs... **dar e mai bine** să **dai totul** uitării
ă să-ţi spui că **palatul Auersperg** e **departe** şi-afară cad
frunzele
?i e atîta somn şi-alîta aur bolnav încît n-ai mai ajunge
..e iede ta la porţile lui...

ISarurcşli, 7.'ll.97~

Cuvintele cîntă linia curbă cuvintele cresc
şi descresc urmărind toate gîndurile ce nu s-au rostit şi
tăcere;.».
se adînceşle în ceaţă. Ar trebui să fii fericit printre atîtea
inexorabile genii să-fi cauţi sus în lumina lor rece
demult aşteptatul liman către care din tinereţe plutiră
întunecatele fale aripi — ar trebui să deschizi ochiul
mare şi alb
ai lunii diurne cînd nevăzută de nimenea trece învăluind
eu privirea deopotrivă viii şi morţii contemporani sub
domnia ei —
graiul acestor oameni prea b.ine-1 cunoşti.....- chiar şi
cuvintele
pe care ei le-au uitat şi nu le mai spun cînd îngenunchează,
sărutând muţi tiara Ştiutului Ruprecht şi urma
paşilor lui —

ştii muzica sincopată savantă şi plină dc gratie a acestor
violoncele de piatră şi partitura solistului cu perucă
pudrată
şi cu arcuş aurit — cînd se aprind candelabrele in piaţa
pustie
şi cele dinţii acorduri răsună eşti nelipsit fie şi-atunci
cînd toamna
cu ploile şi călugării ei străbate oraşul sau cînd porumbeii
se prostituiază cu umbrele. Zorii te-au găsit nu odată
transcriind obstinat modulaţii necunoscute, cuvinte şi linii
cuvinte şi sunete cuvinte şi forme tot ceea ce tulbură
spiritul
întemeiat în mai multe hotare — şi totuşi ea şi odinioară
te umilesc adesea gîndurilc ce nu s-au rostit şi
înţelepciunea
tăcerii adîncite în ceaţă. încătuşat între armonii,
deconcertat
în singurătatea muzeelor czitînd între evlavie şi apostazie
parcă încerci mereu să reconstitui ceva, să-ţi aminteşti
ceea ee nimenea n-a ştiut niciodată.
Nimeni sau numai tu ?
între lucrurile ce cresc şi cele făurite se sapă mereu
mai adîncă
prăpastia şi tot mai mulţi încep a visa îngînduraţi
şî nostalgici
la cele dinţii şi pornesc în extatice pelerinaje către
Ţara Sfîntă
a SfîntuIui Rupreeht uitînd că nu mai ştiu nici drumul nici
rugăciunile —
în timp cc alţii rîzînd gonesc cu farurile aprinse *hi* plină zi
pînă cînd ochii se sting şi îămîn doar farurile
•uminînd în pustiu. Şi tu ciuţi. Cuvintele cinla linia curbă,
cuvintele
cresc şi descresc pe portativul iluminatului Artifox Magnus
fermecătorul de şerpi canonizat în amurg. Cuvintele te
înlănţuie
şi-apoi iarăşi te cucereşte o posomorită şi lungă tăcere.
Despre ce să le cînţi acestor oameni care dansează
atît de graţios şi de melancolic în jurul lui Baal
încît tu însuţi rîvneşli uneori la frumuseţea dansului lor...

Altădată totul strălucea şi sălile prin care rătăceşti
erau pline de lume — şi geamurile se deschideau rînd
pe rînd
lăsînd să cadă pieptănături delicate pentru pieptenul de
argint
al Austrului. Sus undeva pluteau şoaptele tăinuite şi pline
de patimă
âştcptînd răsăritul tîrziu al îndrăgostiţilor morganalici
şi tăcuţi trubadurii călăreau noaptea printre hoiturile
tâlharilor spînzuraţi. Unde-ai rămas, sub cc astru
mistificat...
Ceea ce vezi pc ecranele acestor faţade nu c decît proiecţia
nedesk'gatelor gânduri care nu s-au rostit — înaltele
transparentele forme niciodată alcătuite întotdeauna
visate —
Irttu îi" . pL arca lor îmbătrâneşti Ânălţîndu-te pînă cînd
o tlnguire uşoară te escamotează în ceaţă. Şi cuvintele
ramiii Iu nî.sd pc deasupra ruinelor unde s-au cuibării,
pulberi rătăcitoare, sălbăteciuni şt sburătoace de noapte —•
cuvintele
cresc şi descresc circular printre abstracte schelete de
pelerini
printre stafiile dansatorilor printre umbrele chipurilor
cioplite...
un glas întreabă : cînd se va deştepta oare din somnul
lui greu
Sfinlul Rupreeht ? Iar altul răspunde : închide ochii
şi dormi.

Căliinâsîcşiî, 12.11.91?

Toată toamna a bătut vîntul rău vîntul cel otrăvit
şi malefic ui Pustei. Trecători cu ochi injectaţi aşteptau
scara
prin grădinile publice, păsările cu sborul lor frînt căutau
orizontul

actori bătrîni şi uitaţi declamau prm cafenelele Ringului
frînturi din roluri pe care nu le-au jucat niciodată
străzile pline de frunze, de cîini şi de gesturi inexplicabile
şerpuiau derutate şi limba germană vuia în poduri pustii.
Umblai ameţit dormitînd. ziua iar noaptea bîntuit de
insomnii
deschideai geamul ce nu mai dădea afară ci altundeva
într-un fel dc încăpere enormă luminată de o lună falsă,
uşor brumată plină ele perechi nu prea tinere ce se vedeau
plimbîndu-sc în tăcere oprindu-se şi-apei iar reluindu-şi
plimbarea.—•
din cînd în cînd bărbaţii păreau a-şi implora partenerele
pînă cînd se auzea răspicat un NU invariabil şi-afunci
pe feţele lor trecea un surîs mutîndu-se pe faţa lunii false
ce-şi arăta o clipă ridurile şi dinţii. Tîrziu cînd isbutoai
în sfîrşit să adormi simţeai şi pe faţa ta cum se aşează
acelaşi surîs
cu masca lui de tinereţe trucată — săreai pe-un cal mare
şi falnic
pornind în galop către casa iubitei
dar casa iubitei era departe,
calul de bronz sforăia nărăvaş pe soclul înalt — vulturi
pietrificaţi scriau cu săbii şi cruci deasupra portalului
aceeaşi blestemată vocabulă NU pînă cînd un val tulbure
îţi răvăşea visele şi-ţi întuneca somnul. Doar uneori apărea
o femeie
sărutîndu-te şi spunînd că te aşteaptă ca şi altădată
undeva într-o gară, în umbra bisericii sau în cartea cetită
demult-
şî tu te gîndeai că împreună cu ea ai putea ieşi din
numărul
acelor perechi nu prea tinere care-ţi traversau insomniile
plimbîndu-se în tăcere oprindu-se şi iar reluîndu-şi
plimbarea...
decupai din memoria ta epizoade frumoase aşezîndu-le
în rame vechi de argint sau de fildeş şi te lăsai cotropit
de drogurile dulcege extrase din Vegetaţia păroasă
şi otrăvitoare a Pustei. Neliniştea, anii întorşi,' cuvintele
tandre

erau vestirea înşelătoare şi nefirească a vîntului aceluia
rău
tulburătorul mesaj al heraldului înaripat şi malefic —
ispita
nesăbuitei speranţe. Arhangheli de lemn aurit se ridicau
însă **mîndri**
în apărarea virtuţilor tale şi-n cărţile înţelepciunii din veac
numele tău stătea faţâ~n faţă eu numele toamnei —
cenuşa
altarelor reci unde îngenuncheasei de-atîlea ori umilit
împăcat pentru totdeauna cu drumul, stăruia pe creştetul
tău
ca o neînduplecata consolare a vîrstei ori un însemn de
distincţie
şi oriunde îţi întorceai privirea ceteai, pretutindeni acelaşi
NU implacabil,
Şî cifrele curgeau monotone treeîndu-şi mereu
una. alteia taina, luminând în alcătuirile lor căile Domnului
intru a căror învăţătură stăluseşi — ochii necontenit
aţintiţi
asupra tuturor celor ce se usucă şi cad împîinindu-şi
menirea
într-o fastuoasă vecernie căreia clopote fără cuvînţ îi
ritmează
cortegiul. Tăceai ascultînd cum paşii tăi deşteaptă ecourile
tot mai sonore mai sumbre ale idealului, nedoritului
Aller Ego
care pleca dînd ia toate întrebările, în numele tău,
răspunsuri
ireproşabile» şi preţioase — şi în sinea ta spuneai NU acelui
NU unanim
şi-ţi deschideai pieptul cu ascunsă şi voluptuoasă
complicitate
vîntului otrăvit, şi toată fiinţa ta se înălţa tulburată
în întîmpinarea femeii care venea sărutîndu-te
şi spunîndu-ţi că te aşteaptă ca şi altădată.

Bucurau. 1.III.9TÎ

VII

Marc Aureliu coboară în fruntea armatelor către albia Dunării
călare pe calul său verde aflat printre ruinele Romei
demult îl chemase proconsulul scriindu-i că Marcomanii se-adună
pîndind la hotare. Noaptea ochii aprinşi ard în pădurile Istruluî
se aud sunînd arme de fier şi galopuri sălbatice
coame roşii do oameni, şi cai se învăluie printre arbori,
şi cu sgomot sec sc frîng în ziduri săgeţi rătăcite,
în aer e un duh de incendii şi jaf, barbarii îşi sporesc cutezanţa
şi setea de pradă cînd simt moleşită cetatea, cînd simt
că legiunile ei s-au dedat plăcerilor şi desfrîului fără margini
iar castrul Vindobonei ca o navă fără catarg pluteşte
în deriva pustiului. O, vino, strigară solii, vino, divinule Cezar,
cu întreaga putere a Romei căci umbra barbarilor creşte
împresurîndu-ne pădurile îşi arată nenumăratele vîrfuri şi lănci
pe fluviul îngheţat vedem dimineaţa urma iscoadelor
care umblă noaptea fără făclii dînd tîrcoale cetăţii — şi 01123
aduce mirosul de carne arsă întru cinstirea zeilor cruzi
ai acelor războinici,..
Şi urmaşul fericitului Antonin Fiul
cu ochii încă voalaţi de înţelepciune greacă se ridicase
înnegurat dintre scrierile lui gîndindu-se ca şi altădată
că viaţa se-aseamănă mai curînd cu arta războiului
decît cu dansul şi că primejdia se cuvine să te afle pe deplin pregătit —
ceru să i se aducă spada şi calul şi-n fruntea armatelor
porni către Nord. Traversînd Alpii înzăpeziţi îşi spusese :

vezi în urma ta abisul duratei şi-n faţă un alt infinit
adu-ţi aminte de cei ce-i îngropară pe atîţia alţii
sfîrşind prin a fi oi îngropaţi şi învaţă
să dispreţuîeşti moartea. [...]

Bucureşti, **4.111.977**

SIMPTOM

pietre, ziduri, clădiri —- şi col ce nu doarme crede şi înalţă mereu
acelaşi templu stupid... piramida pentru mumiile falşilor faraoni
caro. mor rînd pe rînd şî piramidele rămm mereu neterminate
şi oasele sclavilor ciută, fluieră fluierul piciorului frint, ploaia
linge coastele rupte în formă de liră şi se aude o muzică decolorată,
dinţii cad cînd o grindină iar în craniul surîzător şi-a făcut
cuibul o pasăre roşie care strigă întruna :
NIHIL i NIHÎL ! NII1IL !

LIED

de generaţii, cobai
........de-ge-ne-ra-ţii —
moarte fără moarte fără mormînt
dispariţii de sacrificiu în marile
lăzi de gunoaie.
ACUM-nu e ACUM.
e albul
neutrul
antisepticul
NICIODATĂ

e spaţiul imens dintre sălile
laboratoarelor aberante
unde se fabrică
viitorii călăi.

GRAMATICA

Toate verbele numai la viilor şi toate
substantivele moarte — printre flori de hîrtie
mişună adjectivele harnice cuîegînd nectarul...
Şi muştele invadează gramatica unsă cu miere
exeremoniîrtd-o cu alfabetul lor enigmatic
şi poetul îşi linge degetele
ca în vechiul proverb.

MENUET

Cîini ai străzilor fără crini
cîini ai maidanelor oarbe
noaptea, copilăria, anii liceului...
ninge deasupra unui mormânt
dar e atît de puţin alcool în toate
şi sentimentul, e singur
şi n-are inimă, n-are casă
n-are mormînt — cîini
ai străzilor fără cîini
cîini
ai maidanelor oarbe !

CRISTAL

Un cristal un CRIST al zăpezilor... nu, pentru nimenea,
nu...
poate din nou va veni un frig... platoşă neagră... şl florile

cu enorme petale vor ascunde goliciunea săracilor. Mîna
întinsă
va aminti iarăşi Bizanţul şi capetele lui uşor înclinate
pe umăr
coşmarul iconoclaştilor cînd peste cîmpuri albe gonindu-şi
caii
vor răsări crainicii. Şi noi cei ce trecem ascultând solitara
bătaie de clopot la crucea nopţii vom face din feţele
noastre măşti pentru urmaşii care vor fi bucuroşi să îe
poarte
îndeosebi iarna, în ierni cristaline un CRIST va veni
să aline destinul trădaţiior... cîntec cuvînt animal coboară
totul... adoarme totul... se-ntunecă totul... în sine...
orizontal.

IMN DE SEARA

Unde s-au dus marii romantici germani
şi unde s-au dus nebunii ce le statură în preajmă..;
creîerele lor tenebroase, în nopţi de iarnă le chinuie
vîntul de miazănoapte...
dar tu care rîzi mereu
în propria-ţi inexistenţă adăpostindu-te,
Doamne, cum vei trece iarăşi şi iarăşi în tabăra
mercenarilor fără steag, sîngele neştiut al părinţilor
picurând de pe sabia ta. O, dureros, dureros
dur
cros
ros
os
în limba cîinilor
pe maidanul istoric.

VERSURI PUBLICATE ÎN ANII DEBUTULUI: LITERAR

— 1943—1947 —

ncincluse de autor ***in*** volume

LINIŞTE

Linişte-n noapte.
Totu-i de lemn,
luna, luceafărul,
stelele,
stau nemişcate
toate solemn
chiar şi ielele
destrăbălatele
ce cu strigoii îşi schimbă inelele
par ferecate.
Linişte-**n** noapte
nici murmur
nici şoapte
crinii desehis-au potirul.
Rege nocturn
pe-al bolților turn
doarme-**n** cetate
zefirul.
Linişte-**n** noapte,
linişte-n suflet,
totul solemn
stă-**n** nemişcare
inima-mi pare
de lemn.

NEAM NEMURITOR

Ai răsărit în inimă dc munți
Scăldat în doină şi eternitate
Te-a apărat de duşmani ca un .frate
Frunzişul des al codrilor cărunți.

Călit ai fost de-a vremilor noian
Ți 8-a-ncrețJi înfiorată buza
Ți-o marnă dulce Sarmiscgotuza
Iar lalăl tău e lainicul Trăiau.

Al vremii gros l-ai străbătut prin fum,
Ai răsturnat din calc-ţi bolovanii
Şi înfrunt îiid urgiile şi anii,
Spre orizonturi noi ți-ai croit drum.

De multe ori urgia a-ncorcat
Să te înece şi să-ţi piardă firea
Dar ai sfărmat în tunet uneltirea
Neam de eroi, neam binecnvîntat.

Al lumii cer e vecinie schimbător
Va mai ploua de multe ori eu sînge
Dar nici potopul nu te va înfrînge
Neam. de legende, nearn nemuritor.

GLOSSA

Mi-am ascuns privirca-n veşnicie
Ca să-mi fie veacul mai aproape
Să mă scald în a plăcerii ape
Să ascult a vieții simfonica

Se lăsa grea inima-mi pustie
Peste a durerii tristă haină
Am fugit de-a vrerii neagră taină
Mi-am ascuns privirea-n veşnicie.

Printre ani morminlul să mi-1 sape
încercau zadarnic solii vremii
Dar fugit-am pe-aripa vremii
Ca să-mi fie veacul mai aproape.

în uitare vrut-a să rnă....ngroape
Sufietu-mi mai crud ca o panteră,
Dar .rrr-a-mpîns un zîmbet de venera
Să mă scald în a plăcerii ape.

A sunat şi ora cea iîrzie
Un orlogiu mucezit în tindă.
Mă aplec peste-a şederii grindă
Să ascult a vieții simfonie.

NECUNOSCUTUL CÎINE PIERROT

Necunoscuți.!.!, cline ardea ea o cartate,
alții ar fi plîns —- eu sunt .sufletul orelor Pierrot..:
pentru iubita noastră care cîntă şi bate
am ucis turnul acela.........poliția creierului Bordeaux.

Cine-mi va căuta în oase o frunză, sau poate chiar toamna
moartă pe pat ?
Se va spune : era un nebun care durea printre culori ;
întrebarea mea o va pune linia ciuda!
şi copiii îmi vor aduce pe ascuns pîine şi flori.

Țoală aminti'voa mea va fi un copac undeva în Cape-'
dinii mă vor învăța la ora dc viață,
va creşte craniul meu ca o înnoptare de faun
şi ia arniezi albe voi fi cea mai tristă udată.

Doamne, numai Tu mă vei mai cobori ia Dăruî oraşelor de var..,.
adio, femeie albastră, noaptea desem ' p - i ^ p i (•
cmt poate, dacă nu am ochii amanenci, ' i u ,
o soră de caritate a deschis un azil 11 s

Pai' cuiva poate tutore al sîngelui meu palid şi crud. ?
hei ! Tu care vopseşti luna cu cerneală albastră
mîine îți voi transmite ultima radiogramă la Sud :
„Necunoscutul ciinc Pierrot a murit într-o glastra".

POEM PENTRU O CAMERA

Iluminat şase femei m-au destrămat în ochi şi în plete,
Şase au cîntat cerebral,
Am defilat ca un amurg snob printre fete
Şi un cuvîni dăruit a murit de opal.

Tu mi-ai sclipit un poem care se numea
Ion apostol Popescu, şarpe sau munte
Şi cînd au deschis în noapte inima ta,
Simțeam cum albeşte undeva, un castel pe o frunte.

Vino, uite, numărul, te citeşte în ape,
Cheamă şase femei să ne scuipe tăcerea
Pentru noi, uite, o luna aproape
Şi carnea albastră e dulce ca mierea.

— Vino, îl vom săruta pe Esenin,
Vom vorbi de Dimitric Stelaru şi vom rîde,
Apoi vom înălța din creier şi vin
Un muzeu pentru craniile noastre divine şi hîde.

— vt. i a. J i b a, i în Sud.m —•
\ ^outoii \ i m piui la i mei,
i i pisa'i , ui i iod î din oi un
i u, (in i it iiiu,u' ş< gi

C 11 O i i ut
i . t c n i n i m spital,
L emu t got», pămînt
ci •a e ca n al nif a u n brai.

NOCTURNA

T/ouă iii limba pădurii
v caca ce-n limba toamnei se numeşte ploaie cu soare j
de aceea apune atît de trist pe circoml'lexul gurii
blestemai amintirii cu arcuiri uşoare.

'i r ' i U l i , ' t Pun din lună.
un i a i -n i t\i h i mediu astral ;
s • i t h i i a / i n îi adună
r C t i butindu-sc-n pieptul lor de opal.

A i d pa, : a i iu> sînt vii
ca rr- . iimoiloi smciilui aruncată pe cer
si p'..'u,'.i in P>c ne copii,
c ,v . uii'.b.a de sidef care flutură din aripi şi pier.

Şi ultimele lor fiifîiri spre lună,
cînd fiecare pană e o rugă făcută..:
trezesc în mine sărutul plîngerii ca o mare nebună
şi fac să-mi răsară în suflet durerea popasului ca o oaie pierdută.

ANDANTE

Călător cu ploile exilate,
voi strîngo pentru femeile tale argint.
Noaptea ne vom sugruma şi vom bale
din aripi ie noastre fecioria în vînt.

Creierii vor aminti medieval ţărmuri, **sure ;**
copii coloraţi vor avea şolduri de brad.
Inima va goni cerbii albi din pădure
şi vom număra tundrele cum în creier ne cad

Poate cimitirul-amantă ne va întinde grei
sinii desenaţi pe frunze de mare...
Ne vom aprinde părul agăţat în femei.
Ah ! femeile noastre eu pleoape de sare.

— înnebuneşte ! am terminat cel mai trist epizod
şi simt pe oase cobai fără numai",
cînd toamna -.........căţea cu piăraînii der iod
îmi scuipă tăcerea pădurii pe umăr.

Silaba — stea o voi. trimite, va fi. frig
— astăzi mor toate felele tale.
Călător cu ploile exilate le strig
şi plec să mă culc cu pasărea Dale.

Poate se va vorbi şi noaptea morgă
ne va sângera un surîs milenar.
Cînd serile verzi vor aduce o orgă
•ygm trece cu ultimul nostru pătrar.

SEPiPENTINĂ

Cutei cîini albi flutură nori
—- 22 Frima.ire anul oricare,
Oameni purtau amintire în adori
Se muşcau de piepl şi vorbeau de plecare; '

Suigcle meu desenase femei
şi ceva din inferior (poate întîlnirea u
îţi voi aduna părul şi trei
dintre amiezile tale de vată.

Atunci cînd copiii albeau pe ocean, ;•
— oricine scuipa undeva — aprindea o lumină"}'
cîntecul meu te durea ca un an
şî din ochii copacilor plîngea anilină.

Niciodată nu voi mai fi corbul din lună..." >
Doar tăcerile ziua mă vor aprinde în glas
voi avea un album, o amantă nebună,
şarpele nopţii şi ultimul ceas.

Porumbei vor povesti despre omul care
Păsări de sticlă vor bate din pleoape
— Toamna e clinele meu Honore
cînd dorm, Baudelaire se aruncă pc ape.

"... Cinci cîini albi îi simt cum aştern
cîntecul meu pe cutii craniene.
Nordul ah ! nordul îmi moare în stern
şi păsări de sticlă îmi fug printre gene.

CÎNTECE PENTRU PĂSĂRI URCATE PE TRON

Ce triste sunt păsările urcate pe tron
în penumbra ospiciilor — colorate antene..,.
— strămoşii mei le păstrau, in ozon
curcubeielc de cristal odihnite pe gene.

Din copii — niciodată nu voi fi crezut — adesea mor
şi soarele-mi face portrete proaste în glas ;
Numai ochii reuşesc într-un ton incolor
Tîrziu, cînd luna dă fumul pe nas.

Şi totuşi oceanele, proprietăţi nude, vibrează pe scări
de retină
cu toate păsările urcate pe tron — care succed corăbii,
nostalgiile mele condamnate la viaţă haină
putrezesc (poate mai tîrziu se prefac iar In vrăbii)

* » « • ' • " ' • ' • » » • * • • •

A sunat niciodată cald ca un fluture gol,
în ospicii marine — colorate antene,
unde seva tăcerii arborată pe sol
clocoteşte cu oameni în. stranii desene.

'....Şi cînd păsările întorc de pe tron ochii moi,
cu tristețea lor — sugrumată galeră
extrag nebunia din oamenii goi
şi-n bulb mi-o plantez ca-ntr-o palidă seră.

[.POEZII , Editura pentru literatură şi artă a Uniunii Scriitori lor din R.P.IL, [Bucureştii, Nr. 0475/950, Ilustraţii de Georgefa Comănescu, 130 pagini. Cuprinde versuri şi, mai. ales, versifi-cai') specifice anilor 1949......1950, in majoritatea lor repudiate de însuşi autorul lor.

La frasinii dă» la răscruce, poemă lungă (p. 5....4(1) pe tema luptei de («iasă ia sate este fără valoare artistică. Merită să reproducem *Epilogul,* din care transpare autoironia şi speranţa că autorul, tinâr fiind, va mai putea „cinia" şi altfel :

„Iată-mi, dar, poema terminată
Pun. condeiul jos pe: masa mea.
Mîioe lira-mi neastîmpărufcă
Alte cînturi vă va intona.

Şi tu muză, *nu* fi supărată
Că n-am invocat numele tău,
Cum făcu ilomer cînd, altădată,
L-a cîntat pe mareJe-Odiseu.

Dar sunt tînăr — simt putere multă,
Simt cum creşte-n voi al meu cuvânt,
Simt urechea voastră cum ascultă...
— Despre toate eu am să vă cînt."

Urmează poemele : *Odă pădurii, Fabulă din lumea coniferelor, Cuvîntare la o noapte senină, Despre Pace, Cîntec ia apa rîului.* Din *Cuvîntarea poetului* îs *mure* reţinem i

„Ce frumoase sunt apele mării, tovarăşi!
apelc-aceslea în care timpul şi-a
prăbuşit parcă munţii do sare
şi alo noastre sunt, pînă departe, acolo
unde cerul loveşte eu toiagul în mare.
Vă îndemn să iubiţi apele-aeestea,
să iubiţi nisipul ţărmului, soarele sudic
coborât atît de aproape-,
să iubiţi scoicile, peştii, şi toate vietăţile
care se nasc şi mor în aceste ape."

Apoi urmează : *Dintr-o gară. Trec zece care, Lenin ia Suşenscoe, Poezie de dragoste la mutarea in locuinţă nouă, Cîntec de Mai pe malul Someşului, Cîntec hi lună.* Lui Geo Dumitre.scu. din care cităm :

„E seară acum şi timpul s-aude tîrziu
Cum bate incet, şvicnind undeva în pă-
mânt
Şi-un gînd, n.e~ncelat mu îndeamnă
acum să vă spun :
— în seara asta eu despre lună am sa
vă cînt."

în ospeţie, Cîntec despre iniiw.r, despre odihnă şî despre mare, Trei delegaţi nu aduc nimic din sensibilitatea lirică. Bateria *despre Barla Iosif şi ortacii săi* este o compunere proletcultistă, versificare rudimentară, anticipaţie a „baladelor" încropite în acea epocă şi de alţi confraţi.

în sfîrşit, ultima poemă *Scriind în Octombrie* se încheie cu mărturisirea;

„De aceea azi cresc gînduri mari în mine
Şi pot visa dcparte-n viitor
Şi pot munci să scriu mereu mai bine
Şi simt că n-arc margini al meu zbor.

De aceea, cînd creionul meu goneşte
In zile albe ori în nopţi urzii.
Din inimă rin cîntec tînăr creşte
Şi se aşleme-n strofe pe hirtii.'

Din cele 21 titluri ce figurează în sumarul volumului am reţinut pentru ediţia noastră poeziile : *Nocturnă pe drumuri, De dragoste, După două mii dc ani.*

Textele au fost reproduse din volumul *Poezii.*

II CINTECE *DE ZI ŞI N O APT E.* Versuri, Editura de stat pentru literatură şi artă, [Bucureşti,] 1954. cu un portret al autorului de Lucia Piso, dedicaţie : Clarei. Dat la cules 29. 07. 54, bun de tipar 05. 10. 54. tiraj 6100 ex. responsabil de carte : E. Buşneag, 220 pagini.

Pentru acest volum dc poezii..A. E. Basconskv a primit Premiul de Stal clasa III.

Sumarul include şi întinsa poemă *Copiii din valea Arieşului* (p. 157—210). editată în snul 1951. compunere aproape ilizibilă, mai tîrziu repudiată de autor. Textul abundă de lozinci şi şabloane lirice conformiste.

Din celelalte 3G titluri, am renunţat la 16 poeme şi anume : *Cetăţile Hunedoarei, Copiii coreeni la Congresul Păcii,*

4M>

Baladă, Pe Lenin am să-l pot vedea, Primăvară în Coreea, Elegie, Cîntec, Omul şi fiarele, Balada alegerilor din Ferentarii de altădată şi de azi, La moartea lui Beloianis, Cîntecul funcţionarilor, Veghe de noapte, Balada muncitorului care pleacă la sat, în Piaţa 9 Septembrie, Tutun şi *Sfîrşit de august,* texte care nu oferă cititorului valori poetice demne de reţinut ci sînt, după însăşi calificarea dată de autor, „versificare pedestră a faptului cotidian,... anecdote povestite cu chicoteli şi în modul cel mai şugubăţ cu putinţă... comentarii simpliste şi şablonarde..." A. E. Baeonsky îşi formulează autoverdictul : ..Din această categorie fac parte şi *Balada despre Borta,* şi cea despre lăptari şi alte cîteva penibile eşecuri ale începuturilor mele întru realism. Le recunosc cu mîhnire şi jenă şi le reneg." *(Lucrările primului Congres al Scriitorilor din Republica Populară Română,* 18—23 iunie 1956, Editura de stat. pentru literatură şi artă, p. 421). Meditaţie lirică asupra civilizaţiilor şi sensibilitate autentică străbat în versurile de început ale poemului *Cetăţile Hunedoarei :*

«Prin veacuri ce-a rămas dintr-înşii
Din toţi aceşti bărbaţi faimoşi,
Nepotoliţi, ambiţioşi ?»

A. S. Puşkin

Un deal se-ndoaie liniştit, agale,
Pe creastă suie şerpuind poteci ;
Drumeţule, să te opreşti din cale
Oriunde vii şi orişiunde treci,
La crucea văii unde faţă-n faţă
Două cetăţi prin vreme se-ntîlnesc ;

Aici unde legendele şî viaţa
Ca două mîini enorme se-mpletesc.
O, ziduri sure — ierburi şi tufare
Crescute din pietrişul răscolit,
Ca nişte ţepi de monstru pe spinare,
Pe creaşia voastră parcă s-au zburlit.
Cetate fumurie şi bătrînă
Strămoşilor eare-au trăit pe-acî
Lc-a fost lăsat în preajmă să-ţi rămină
Vorbindu-ne în fiecare zi.
Din turnuri,
Din unghero-nlunccalc
Cu umbre, lilieci şi bolovani,
Un glas străvechi s-aude cum străbate
Pînă la noi, prin sutele de ani :
«Aici pe apa Cernei înspumată
Noi am. luptat năprasnic, no-am jertfit
Şi oştite duşmane — altădată —
Aici de pieptul nostru s-au zdrobit.-

în ediţia de faţă am reluat 20 de poezii din Cmtece de *zi* ***şi*** *noapte,* cele mai mul!, dintre ele incluse şi de autor în culegerile antologice tipărite după 1956.

— *Ceea ce spun cocorilor.* Textul este reprodus din voi. *Versuri,* 196.1 şi arc următoarele modificări faţă de varianta publicată în 1954 : strofa V, v. 2 : „Plutind, ca voi *în fapt de* primăvară —" în ioc de „Plutind ca voi *In orice* primăvară'' : strofa VIII, v. {} : „Aliniate *stoluri* de cocori" în loc de ; „Aliniate *şiruri* de cocori" ; strofa IX, v. .1 şi 2 : „Şi-roi *stăruie mereu acelaşi gînd, /* Muncesc şi cînt şi de nimica nu mi-i* în loc de : „Şi-mi *înnoiesc acelaşi legămînt '* Muncesc şi *lupi* şi de nimica nu mi-.i".

— *Martie.* Textul a fost inclus, fără modificări, in voi. *Dincolo de iarnă,* 1957, de unde î-am reprodus.

— *Din turnul Golia.* Textul este reprodus din *Versuri,* 1961 şi are următoarele modificări faţă de varianta din 1954 : v. 9 : *„Singur,* pe terasa ta pătrată" în loc de : „SA-: *dar,* pe terasa ta pătrată" ; v, 1.1 : „...poate..." în loc de : *„...sigur..." ;* v. 31 : *„...ială-i..."* în loc de : „.Jaui.A ; v. 5(3 : *mereu..."* în loc de : *„...ades..."* ; după v. 65 („Urmărind privirea mea de-aeum") din varianta apărută în voi. *Cîntcce de zi..:* a fost eliminat fragmentul :

„Printre ziduri şi cupole, iată
Co-a rămas din vremi de altădată.
Un oraş viteaz şi legenda!',
Şi în jur privesc departe-n zare
Ziduri roşii, schele suitoare
Vremii noastre semnelc-i răsar.
Primele lumini se~n firipară,
Cei plecaţi în zori, se-ntorc acum.
Printre ei în fiecare seară
Mă întorc şi eu pe-acelaşi drum,.
Fost-a ziua grea şi zbuciumată.
Poate totul izbuti deplin. ,
Poate numai semnele se-araiă
Dosi uşite--n zilele ce vin.
Miine iarăşi vei urca şi. iar
Cântecele noastre te vor prinde...

Dar acum o noapte ! Cam. răsar
Stele călătoare tremurîndo,'

După v. 93 („Stau în turn şi-aştept această vreme") a fost eliminat fragmentul :

'„O, tu Iaşi viteaz şi legendar,
Chiar prin beznă ochiu-şi taie cale
Astăzi cînd pe-ntinderile tale
Vremii noastre semnele-i răsar."

V. 94 : *Zidul negru* cu piatra lui stră-veche"' în loc dc : *„Acest turn* cu pia-tra..." ; după v. 105 (..Blocuri mari suind spre mahalale") a fost scos fragmentul :

„Toate cîte astăzi ni se par
Visuri depărtate şi cețoase.
Vor trăi sclipind adine şi clar
In priviri, în suflete, in case."

V. 108 : „...lumini *cu floare* givu ia Ioc dc :. . . .lumini *cu* ***rază*** grea" ; după v. 121 (.„Legendarul Iaşi de altădată.") a fost eliminat fragmentul:

,.Şi-or visa din turn de-aiei urmaşii
Visele ce bînluiră Iaşii
Şi vor auzi atunci aproape
Zbuciumul acestor zile mari,
Clasul primelor căderi de ape
Râsunînd în codrii de stejari..."

V. 134 : ..Apoi *lin* luceafărul..." In Ioc de : „Apoi rog luceafărul.,.".
— *Rutina.* Textul a fost reluat In volu-mul antologic *Fluxul memoriei* din 1987, amorul eliminînd însă strofele 5, 6 şi 7 :

„Vrere clir/.ă — limbă-nțepeniiâ,
«Crincen guul» — baloane de săpun !
Cu uscata, vechea recuzită
Stihuri noi, zadarnic, nu sc spun..

Poezii cuminți, gîndire-necată
Chiot gol, elan contrafăcut l
Pasărea măiastră niciodată
Nu sc-ntoarec-n zbor înspre trecut.

Dimineață. Lumea-n drum spre muncă
Te-a citit ivit pe undeva,
Nimeni nu te cheltuie, te-aruncă,
Putrezit de viu în lumea ta."

Reprodusă din *Fluxul memoriei,* 1967»
— *Aşa ningea...* Textul a fost reprodus, fără modificări, în *Versuri,* 1961, dc unde este transcris în ediția *de* față.
— Noapte. Reluată, fără modificări, în Dincolo de *iarnă,* 1957, de unde am re-produs textul.
— *Poemul teiului.* A fost reluat, fără modificări, în *Versuri,* 1961, de unde am transcris în ediția noastră textul poe-mului.
— *Cintec în munți.* Poezia face parte din Ciclul *bulgar* şi a fost reluată, fără modificări, în volumul *Itinerar bulgar,* apărut în decembrie 1954 ; reprodusă în *Versuri,* 1961 ; în *Versuri* (Cele mai frumoase poezii), 1964. Textul este transcris din *Versuri,* 1961.
— *In poiana partizanilor.* Face parte din *Ciclul bulgar.* Poemul a fost reluat, fără modificări, în voi. *Itinerar bulgar,* 1954. Reprodus apoi, cu unele modifi-cări, în *Versuri,* 1961 : v. 44 : ,,Ca o veste *printre* anii grei" în loc de : „Ca o vest e-n *zbor prin* anii grei" din *Cin-tece de zi... ;* v. 109 : **„în *răscrucea*** so-surilor trace..." în Ioc de : ,.în *mijlocul* sosuriior trace...'*.
Textul este reprodus din ***Versuri,*** 1961.
— Cn ***stol de păsări s-a topit în*** *mare.* In *Cintece* ***de zi şi noapte*** poezia nu are titlu şi apare cu trei steluțe. Textul a fost reluat, fără modificări, în ***Itinerar bulgar,*** 1954, autorul dindu-i titlu pri-mul vers al poeziei.
Reprodusă din *Itinerar bulgar,* 1954,

— *La Griviţa.* Din *Cînlece dc zi şi noapte,* poemul a fosl inclus, fără modificări, in *Itinerar bulgar,* 1954 ; reluat apoi cu unele modificări în *Versuri,* 1901 : v. 30 : ,,Aud *umblînd* şi-acum..,' în loc de : „Aud *foşnind* şi acum.,. din varianta 1954 ; v. 107 : *„Aţi adormit* şi norii..." în loc de : „Vot *aţi cazul* şi norii" : v. 121 : ,.Şi simt că roi aţi înviat.,." in loc de : „Şi simt că *toţi* afl înviat..," ; v. 150 : „Şî vor ieşi *din nou ţărani* bulgari" în loc do : „Şi vor ieşi *colecliriş! i* bulgari" ; v. 155 : ***„în** drumul lor,* români..." în loc dc : „Cotectirişti români...".

Textul este reprodus din *Versuri,* 1901.

— *Amintiri din munţii Bihariei.* Şi acest poem a. fost reluat, eu. unele modificări, în *Versuri,* 1901,

Partea I, v. 43 : „latre munţii *răvăşiţi* acum ?" în loc de : „între munţii *răzvrătiţi* acum ? din *Cântece de zi şi noapte ;* v. .101 : *„Rătăcind* se luptă" în loc de : *„Cblindhid* se luptă" ; Partea III, v. *2 ;* S-a ivit septembrie în pădure" ,,„în loc de: *„...prin* pădure"; v. 46: ,.,,gîndu.riie-'i mari" în loc de : ,..,.grndurilc mari"; v\ 54 : „Mimtelt-i pustiu" în loc de : ..Muntele pustiu" ; v. 02 ; ,.*Şi* pe-o stîneă,.." în Inc de : *„Sus* pe-o stincă..." ; v. 09 ; *„Oastea* încotro..în loc de : ,.Moţii încotro..." ; v. 71 : „...vale *încă* se..." în Joc de :. . . . vale *însă* se..." ; v. 00 : „...ca *falnicul* Mihai" iu loc de : „...ca *cel viteaz* Mihai" Partea IV, v. 40 : „...Bălcescu, *în* pădure Y" în loc de : „..Bălcescu. *prin* pădure ?

în *Versuri,* 1961, autorul a renunţat ia molio-ul de la Partea III : „Acolo — aş vrea să pier, / Pc cîmp de luptă-n vuietul de fier" —- Poldfi Sandor ; şi cel do la Partea IV : „Cenuşa, lor e timpul veşnic / Intre azur, între pămînt" — A. Blok.

Textul este reprodus clin volumul *Versuri.* 1901.

Poeziile- : *Flori de gheaţă, Pămîniul* (fragment). *Celor din urmă ruini, Artă poetică, Către cititor. Unui grup de fete. După ploaie. Post Scripturii* sînt reproduse din voi. *Cînlece dc zi şi noapte,*

î. *DOVA POKM* /•:, Editura de stat pentru literatură şi artă, |l!ueufo,şt.ij, dat la cules 19. 04. 56, bun de tipar 21. 05. 1950, tiraj 4100 exemplare, 01 pagini.

Cuprinde : *Cîntecul verii acesteia,* cu I—VIII capitole şi dalai „iulie-augusf 1954" şi *Lucrări şi anotimpuri sau mişcarea de revoluţie,* cu nouă poeme, fiecare avînd titlul său.

Ultimul ciclu, cu unele modificări, a fost reluat în volumul *Versuri,* 1961. Titlul primului poem — Conroiul *anotimpurilor* a fost schimbat in *Convoiul amintirilor.*

în *Convoiul amintirilor,* v. 27 : „Pc *meşterii recoltelor* bogate", din *Două, poeme,* este modificat : ,.Trecerea *vremii, holdele* bogate". Versurile 35 şi 36 din poemul *Aripa vîntului peste zăpezi :* „în larmă de motoarc-am pregătii / Maşinile să iasă-n cîmp afară" sînt modificate astfel : „lată se-aud motoarele albastre, / Iată copacii-n aburi sc-nfăşoară".

Din poemul *Aripa vîntului peste pămînt,* v. 0 ; ca *stele* toamna" apare

în 1961 : „... ca *stelele* toamna" ; după v. 32 („De-a lungul țării munca s-o cuprindă") au fost eliminate următoarele versuri din varianta apărută în *Două poeme :*

„Să semănăm la timp și cît mai bine î
Porumbul cere cuiburi în pătrat,
Să crească viguros și în tulpine
Să-i urce seva cîmpului bogat.
Ieșiți în cîmpuri, fraților, puzderii !
Cînd frunzele în ramuri se deschid
Aceasta e chemarea primăverii,
Aceasta e lozinca de partid !
Partidul nostru nu spune : război !
Și bombe fluierînd din avioane.
Partidul nostru spune : pentru noi
Cereale ! Tone — zece milioane !"

Versurile 39 și 40 : „Cînd oastea libertății pe plaiurile-aceste / Biruitoare-n august a descins" sînt modificate astfel : „Cînd stele noi pe plaiurile-aceste / Strălucitoare-n August au descins". Din poemul ***Omul și visteriile toamnei*** a fost eliminat, după v. 24 („Pacea se-așează-n suflete stăpînă"), următorul fragment :

„Atuncea te ridici, privești oriunde
Și glasul tău răspunde
Cu-al tuturor o dată pînă-n zări :
Cereale ! Tone — zece milioane !
Am împlinit lozinca spre slava scumpei
țări".

Din poemul ***Tîrziu, toamna,*** v. 30 : „...colectiviști sau încă neînscriși" a fost modificat : „Singuri în zarea de mărgean aprins" ; v. 39 : „Dușmani, înapoiere..." a fost modificat : „Și vom surîde zilei..."

Din poemul O ***frumusețe*** o ***trecut în*** *alta, v.* ***8 :*** „Și mai cu seamă..." este înlocuit cu : „Stoluri de păsări..." ; v. 24 : ,,Cu primele..." înlocuit prin : „Cu noul an..." ; v. 25 și 26 : „Cinci mii pentru bumbac, două pentru porumb... / Le-a-răți felicitarea de la raion, și n-auzi" sînt înlocuite cu trei versuri noi : „Vezi iar ca-n vis întinderi mari și verzi / Pe care umblă ploaia străvezie, / Vezi iarăși floarea-soarelui — și n-auzi" ; **v.** 36 : *la cămin..."* înlocuit cu : *...uneori..." ; v.* 38 : ..... *sală..."* înlocuit ca : *„...preajmă..." ;* v. 56 : *„Despre colhozurile din* s/epe-ndepărtate" modificat in : *„Despre ținuturi noi* și depărtate"". Din poemul *Cîntec final despre mașini,* v. 12 : „Cu țipete sinistre de război" eliminat expresia : „de război" ; v. 22 : „Pleci în cîmpii..." înlocuit cu : „Pleci undeva..." ; v. 50 .* „Acest *imens* ocean în care doarme" modificat : „Acest ocean *tăcut* în care doarme" ; v. 58 : „Vremea de aur..." înlocuit cu : „Timpul de bronz...", v. 72 : „Sus, pe vîrfuri..." înlocuit cu : „în zarea de mărgean...".

Textul este reprodus din volumul *Versuri,* 1961.

IV. *DINCOLO DE IAR N A.* Pasteluri, Editura Tineretului, {Bucureștii, 1957, dat la cules 20. III. 957, bun de tipar 5. VII. 1957, ilustrațiile de Tiberiu Nicorescu, tiraj 4110 exemplare, redactor de carte : Monica Todoran, 106 pagini, format mic.

Volumul are ciclurile : *Imn către florile toamnei* (5 poezii), Octombrie, *Dincolo de iarnă (11* poezii), *Legănare de ramuri în mai, La nord de Someș* (6

poezii), *Pescărușii* (5 poezii) și *Valurile și noaptea.* Din cele 30 de titluri, poeziile *Martie* și. *Noapte* sînt reluări din voi. *Cîntecc de zi și noapte,* iar celelalte 23 poeme sînt inedite.

Autorul a iviuni 12 poezii în volumul *Versuri,* 19(51 : *Imn către florile toamnei, Priveliște, Prin pădure primăvara* ***și*** *iarna, Cîntec de seară, Seara se-ntorc oamenii. Dincolo de iarnă. Legănare de ramuri in mai, După-amiuza foburgului. Pescărușii, Noaptea, -viniiti d.e marc, Răsărit de luna pe mare* și. *Valurile și noaptea.* Textele au fost reproduse fără modificări.

In *Versuri* (Cele mai frurnoase poezii), Editura Tineretului, 1904, autorul a reținut, cu unele modificări, 11 poezii *(Imn către florile toamnei, Desen, Melodie de toamnă, Salcimi, Legănare de •ramuri în mai, Peisaj în apă. După-amiaza foburgului. Pescărușii, Noaptea, vîntul de mare, Valurile și noaptea* și *Răsărit de lună pe mare.)*

Modificări au fost făcute; la poemul *Legănare de ramuri în mai :* partea II, v. 1. : „... *frunze-n* arțari !" a fost scris : „...frunzele-n arțari" ; partea a III, v. 1,5 : „Va respira în pacea *superbei tinereți"* a fost modificai; : „Va respira *in* pacea *aceleiași vieți".*

• în volumul antologic *Fluxul memoriei* din 1907, A. E. Baconsky reține din placheta *Dincolo de iarnă* următoarele 14 poezii, dintre care unele cu modificări : *Imn către florile toamnei, Desen, Priveliște, Melodie de toamnă, Scdcîmi, Peisaj în apă, După-amiaza foburgului, Aceste lumini, aceste pietre, La nord de Someș, Pescărușii, Noaptea, vîntul de mare, Țărm singuratic, Răsărit dc lună pe mare* și *Valurile și noaptea.*

— *Priveliște,* strofa III, v. 4 : „...recolta de *toamnă"* eliminat expresia „de toamnă" ; strofa IV din varianta — *Dincolo de iarnă* a fost eliminată :

„— Cît ai primit ?
Am două sute zile-mtmcă.
— Urcă plinea cu sacii în pod.
Podul e plin, Afară-și aruncă
Ceafa, faldurii albi.
E rod bogat, n-a fost de mult așa rod,'"

— Melodie de toamnă ; ultimul, vers *„Patima- vieții rămîne"* a fost modificat astfel : *„Aura toamnei* rămîne.'''

— *Răsărit de lună pc mare :* ultimele' **4** versuri au fost eliminate :

„Ce dulce somn cu marea veghind la capăt ir
Cu semenii alături și la fereastră, țara....

Iar luna suio-n slavă ea-ri ziua cea dintu
Cînd răsăriud din valuri și-a revărsat comoara,"

— Din poemul *Valurile și noaptea,* partea I, după versul „Din larg, își lasă viața și umbra peste mine" au fost eliminate versurile :

„Singur pe mal pot colinda oricât
Chiar dacă-i întuneric și nu, se vede largul,
Mâ uit .și-ascult — durerii și visului urii,
O stânca nevăzută le-a sfărâmai catargul."

Textele celor 28 de poezii din volumul *Dincolo de iarnă* au fost reproduse după

ultimele variante, tipărite sub directa supraveghere a autorului.

V. *FLUXUL MEMORIEI.* Poezii, Editura de stat pentru literatură şi artă, [Bucureştii, 1957, dat. la cules 22. 07. 57, bun de tipar 16.09.1957, tiraj 5150 exemplare, responsabil de carte : Eiis Buşneag, corector : Petre Stoica, 149 pagini.

Volumul are ciclurile : *Cu tot ce am, Steaua polară* (15 poezii), *Seară erotică* (7 poezii), *Ştefan şi oamenii* (5 poezii), *Orientul de aur* (12 poezii), *Un dor de timp în munţii Rodnei* (7 poezii), *Fluxul memoriei* (7 poezii) şi poemul *Ritmuri.*

Din cele 55 titluri, numai *Vîntul* din ciclul *Steaua polară* este reluarea, fără modificări, a poeziei cu. acelaşi titlu, propusă pentru revista *Prietenii Artei,* 3, ce urma să fie editată în anul 1947, dar n-a apărut.

Din *Fluxul memoriei* autorul a reluat poeme şi le-a inclus în alte ediţii. Astfel, 10 poeme din ciclul *Orientul* ***de*** *aur* le-a inclus, fără modificări, în voi. *Călătorii in Europa şi Asia,* 1960. N-a reluat în volumul respectiv poeziile : *Somnul crizantemelor* şi *Amintiri* ***din*** *Coreea.*

în *Versuri,* 1961, au fost incluse, fără modificări, 10 poezii *(Cu* ***tot ce am,*** *Fluxul memoriei, Umbre, Ritmuri,* ***Episod,*** *Miraj de iarnă, O nuia* ***de*** *răchită, Ştefan şi oamenii, Elegie la* ***Marea Japoniei*** şi *Sumbra primăvară).*

în ediţia *Versuri* (Cele mai frumoase poezii), 1964, autorul a introdus, fără modificări, 29 poezii *(Cu* ***tot ce am,*** *Moneda găsită pe stradă, Amurg* ***la*** *Lotru, Vîntul, Pădurea aproape* ***de va-***

luri. Cîntec fără cuvinte. Spirală, O nuia de răchită, Nud în zori, Miraj de iarnă. Seară erotică, Ploaie de primăvară la Putna, Cronică, Ştefan şi oamenii, Octombrie în munţii Cîm-Gan, Somnul crizantemelor, Femei aştcptînd la Nam-Po, Linişte sumbră, Fostul soldat, Amintiri din Coreea, Moină, Lied de iarnă, Cîntecul brazilor, Trecere lină, Elegia munţilor, Un dor de timp în munţii Rodnei, Aeicrnilas, Fluxul memoriei şi *Ritmuri).*

în volumul antologic *Fluxul memoriei.* din 1S07, autorul a reluat — din ediţia princeps din 1957 — 42 poezii. A lăsat, în afară poeziile : *Cu lot ce am, Primul poem, Sumbra primăvară. Altă iarnă, Excelsior, Steaua polară, Pe drumuri neumblate, Ochiuri de apă, Preludiu-, Patima primăverii, Memento, Cuvintele pe care le rostesc* şi *Ritmuri.*

La unele poezii, incluse în antologia din 1967, autorul a operat modificai! :

— *Ploaie de primăvară la Putna,* ultimul vers : toate acestea *de sule de ani"* este scoasă sintagma „de sute de ani" ;

— *Elegia la Marea Japoniei,* v. 36 : „Ies oameni cu vestminte albe" a fost scos ;

— *Stradă în Phenian,* v. 16 : „Apar copiii goi, treziţi dc soare" a fost scos.

Modificări importante a făcut autorul poemelor : *Umbre* şi *Fluxul memoriei.*

— *Umbre,* versurile 34 şi 35 : „Peatunci ştiam desigur atîla de puţin ! / Război, bombardamente — mi se păreau stihie" au fost modificate : „Peatunci ştiam desigur prea puţin ! / Răz—ooaiele mi se păreau stihie" ; în noua variantă poemul se termină cu versul 57 : „în negura trecutului război.", ast-

fol că versurile următoare, din varianta **I,** au fost eliminate :

„Şi simt deasupra vieţii plutind **o** umbră mare,
Ca umbra unor flăcări pe care nu le vezi —
Şi umbra îmi pătrunde în suflet şi mă doare,
Cînd alinîndu-mi fruntea, vin primele zăpezi.
§i-atunci din Vest mi-adie un nou miros de scrum
Şi-atunci pornesc în Iunie şi bat din poarlă-n poartă
Şi morţii clin războaie mă însoţesc la drum
Venind fără de număr ca o pădure moartă :
— Distrugeţi corbii sumbri prevestitori de jale !
-~ Distrugeţi rezervorul sinistrelor puhoaie !
:— Distrugeţi ! strigă pînă şi cîmpurile goale !
•— Distrugeţi larva neagră a noilor
i, războaie !

— **Dar** c o i ? **Vei** tresări **tu,** eşti obosit de scris,
Atîta de tîrziu e şi somnul nu-ţi **mai** vine.
— Nu, draga mea, mi-e bine, doar **izbucniră-n** vis
Imagini de-altudată care dormeau **în** mine.
De-aceea poate, singur, neliniştea mi-o port
Şi-**aş** vrea **în** noaptea asta amară **şi tîrzie,**

Î
1

**Să fiu stafia albă a fiecărui mort,
Căzut în vreo nedreaptă şi aspră bătălie.
Şi vîntul să mă ducă plutind încet spre Vest,
Peste cîmpii şi fluvii în care vremea doarme —
Şi coborînd deasupra uzinelor de arme**
A **căror umbră alunecă funest.**

**Da, crânguri de mesteacăn — zăpezi apar, dispar —
Voi ani de tinereţe, aşa a fost să fie !
Nu plîng eu după nimeni ci glasul meu amar,
E-al inimii de astăzi care-a-nvăţat să ştie.
Sînt călător pe drumuri pe care n-am gîndit
Că voi ajunge însumi cu ziua mea vreodată —
In sufletul mulţimii contopit,
Puterea mea-n aceste construcţii se desfată.
Şi totuşi încă umbre mai vin şi mă-mpresoară
în trunchiul urii mele se prinde nou altoi...**

**Se-ntorc în mine anii pierduţi odinioară
în negura trecutului război."**

— *Fluxul memoriei,* strofa II, v. 7 : ***„Că prima tinereţe,* cu fructul ei amar" a fost modificat : *„Că anii mei* cu fructul lor amar" ; v. 8 : *„A ars..."* e modificat : *„Au ars..." ;*** v. 9 : ***„A fost* incendiu *mare..."* e modificat : *„Au fost* incendii, *sînge..." ;*** **din** strofa **IV, după v.**

„Şi-oricît de mare-i, timpul nu mi-e icoană mie" a fost scos fragmentul :

„Au alţii astăzi vîrsta pe care o aveam
Cînd delira războiul, au alţii astăzi anii —
Ei seamănă cu merii ce-mi înfloresc la geam
în nopţile bătrînei Transilvanii,
îmi place cîteodată să mă privesc în ei,
Şi atunci din nou războiul îmi reînvie-n minte
Şi cineva-mi şopteşte din nou de anii mei,
Striviţi odinioară sub lava lui fierbinte.
Şi înţeleg atuncea că primăvara mea
Nu s-a topit zadarnic în ploile de zgură —
Şi înţeleg atuncea că primăvara mea
Mi-a împlîntat în suflet şi dragoste şi ură."

Strofa V, v. 2 : „...zvîcneşte puterea noastră nouă" e modificat : „...zvîcneşte-o vîrstă nouă" ; după v. 4 : „Spre fulgerele nopţii cu braţele-amîndouă" a fost scos fragmentul :

„E-atît de bine să trăieşti aici !
E-atît de bine singur să rătăceşti prin ţară,
Prin codri, prin oraşe, prin sate mari sau mici
Acolo unde viaţa nicicînd n-o să dispară."

Versul următor :, „E-atît de bine să rosteşti tîrziu :" este înlocuit cu : „Stau şi rostesc din cînd în cînd tîrziu :". Ultimele cinci versuri ale strofei V au fost eliminate :

„Şi-apoi dimineaţa pe şantiere,
Să auzi cum renaşte-n beton
Străvechea noastră ţară de păstori —
Şi să te pierzi cîntînd,
în forfota imenselor construcţii..."

Strofa VI, v. 2 : „Dar viaţa e..." este modificat : „Dar drumul duce poate..." ; v. 6 : „Dormiţi *adine,* în suflet, *voi,* glasuri de demult" este modificat : „Dormiţi în suflet, glasuri de demult" ; v. 7 : „Imagini *din războaie..."* este modificat : „Imagini *dureroase..."* ; v. 11 : „Dormiţi în suflet *dureroase* amintiri" este modificat. „Dormiţi în suflet amintiri" ; ultimele şase versuri ale strofei VI, după v. 16 „Şi şoaptele de ierburi şi tremurul luminii", şi anume :

„Şi-n nopţi cînd mă absoarbe edenul cîmpenesc,
Vreau somnul alb pe care-1 poartă crinii.
Ţară de mai, durerea s-a risipit în rouă —
O, patimă de viaţă ce-n pieptul meu respiri!

Spre fulgere duşmane, cu braţele-amîndouă,
Stau ca un paratrăsnet pe marile clădiri."

au fost eliminate, iar în locul lor autorul a introdus următoarele versuri noi :

„Şi-apoi cîndva-ntr-o noapte neştiută
Dă-mi somnul alb pe care-1 poartă crinii."

Volumul *Fluxul memoriei* din 1957 este reprodus integral, cu structura lui inițială, în ediția de față.

Textele celor 55 de poezii sînt transcrise după ultimele variante tipărite sub directa supraveghere a autorului.

VI. Din volumul : *CĂLĂTORII ÎN EUROPA ŞI ASIA,* Editura de stat pentru literatură şi artă [Bucureşti], 1960, dat la cules 02.07.60, bun de tipar 12.09.1960, tiraj 6145 exemplare, responsabil de carte : Const. Popescu, 326 pagini.

Volumul conține, la p. 275—281, ciclul liric — *Septentrion* (4 poezii), şi la p. 305—313, ciclul *Pastel sudic* (5 poezii).

Poeziile din ciclul *Septentrion* au fost reproduse, sub un titlu nou dat ciclului : *Oraşul eroic,* — şi fără modificări, în voi. *Imn către zorii de zi,* 1962. Poemele : *Coborînd dimineața pe plaja îngustă, Elegie* şi *Sud,* din ciclul *Pastel sudic,* au fost reproduse, fără modificări, în *Versuri* (Cele mai frumoase poezii), 1964.

Din cele 9 poezii, din *Călătorii în Europa şi Asia,* autorul a reținut în volumul antologic *Fluxul memoriei,* din 1967 : *Melancolie de mare, Cîntecul fetelor, Coborînd dimineața pe plaja îngustă, Elegie* şi *Sud,* ca editate, iar *Oamenii veniți de la nord* şi *Suhumi* le trece, la sfîrşit, între *„Inedite" (!).*

Modificări a făcut la următoarele poezii:

— *Cîntecul fetelor,* v. 13 : „Şi *Leningradul* îşi ..." este modificat : „Şi *oraşul* îşi..." ;

— *Oamenii veniți de la nord,* versurile 15 şi 16 : „Ale eucalipților — / Şi multă vreme nu pot adormi" au fost modificate astfel : „de eucalipt — şi multă vreme / nu pot adormi".

Textele au fost reproduse în ediția de față după ultimele variante tipărite de autor.

VII. *VERSURI.* Ilustrații de Eug. Mihăescu. Editura Tineretului, [Bucureşti], dat la cules 25.08.960, bun de tipar 22.02.1961, tiraj 1640 exemplare, redactor responsabil : Clinca Felicia, 126 pagini. Conceput a fi o selecție din poeziile editate, în acest volum autorul a introdus în sumar şi 10 poeme inedite. Patru dintre ele *(Elan, Moartea cailor, Norii şi ploaia* şi *Văd ziua trecînd spre apus)* au fost reproduse apoi, fără modificări, în *Versuri,* (Cele mai frumoase poezii), 1964.

In volumul antologic din 1967, au fost reproduse, fără modificări, 8 poezii : *Glasul războinicului de pe Rin, Iarnă venind, Plecarea zăpezilor, Imn depărtat, Moartea cailor, Norii şi ploaia, Elan* şi *Văd ziua trecînd spre apus.*

Textele au fost reproduse în ediția de față după ultimele variante tipărite de autor.

VIII. *IMN CAT RE ZORII DE ZI,* Editura pentru literatură, [Bucureşti], 1962, dat la cules 05.06.1962, bun de tipar 08.11.1962, tiraj 3160 exemplare, redactor responsabil : Elis Buşneag, 131 pagini.

Volumul cuprinde ciclurile : *Imn către zorii de zi* (10 poezii), *Linişte nouă, Doină de seară* (4 poezii), *Oraşul eroic*

(4 poezii) ***Dans în octombrie*** (7 poezii), ***Panta Rhei*** (14 poezii), ***Melodie de nea*** (6 poezii), ***Imn către necunoscuți*** (12 poezii), ***întotdeauna aici.***
Din cele 59 poeme, incluse în sumar, sînt reluări din volume anterioare : ciclul — ***Orașul eroic,*** cu 4 poezii din voi. ***Călătorii în Europa și Asia*** și poeziile : ***Glasul războinicului de pe Rin, Iarnă venind, Plecarea zăpezilor, Femeile privesc schelăriile noilor case*** din voi. ***Versuri,*** 1961.
Celelalte 51 poeme sînt inedite.
38 poezii din ***Imn către zorii de zi*** au fost reproduse, unele dintre ele cu modificări, în voi. ***Versuri*** (Cele mai frumoase poezii), din 1964.
De pildă : v. 11 din poezia ***Spun adio pădurilor :*** „Vai, cîtă noapte-a-ncăput..." este modificat : „Vai, cîtă moarte-a-ncăput..." ; din ultimul vers al poeziei ***Liniște nouă :*** „Ca să le spui încet : va fi ***mereu*** mai bine" este scoasă expresia : ***„mereu" ;*** titlul poeziei ***Din copilărie*** a fost schimbat în ***Furtuna,*** dar în volumul ***Fluxul memoriei*** din 1967, autorul renunță la acest titlu pentru cel definitiv : ***Goană ;*** v. 13 din ***Transfigurare :*** „Trăiesc ***vecin*** cu roua..." este modificat : „Trăiesc ***mai mult*** cu roua..." ; titlul poeziei, ***Cînd mă învăluie aurora,*** este înlocuit în ***Versuri,*** din 1964, cu altul nou și definitiv : ***Reculegere.***

Din cele 51 de poeme inedite incluse în voi. ***Imn către zorii de zi,*** autorul va relua — în antologia sa din 1967 — 45 de titluri. Nu au fost incluse în antologie poeziile : ***Cele din urmă, Oamenii seamănă grîne, Umblu prin galeriile***

i

I

minei cîntînd, Oamenii surîd în această țară străveche, Cîntecul tîrnăcopului și ***Descîntec pentru vîrsta mulțimilor.***
în 1967, au fost făcute modificări la următoarele poezii :
— ***Harfe electrice,*** v. 13 : „Muzica ***noilor vîrste*** — ale țării..." este modificat : „Muzica ***vîrstelor*** țării..."
— ***Meditație în întuneric,*** strofa IV a fost scoasă :

„Și-am înțeles frumusețea sublimă a zilelor lungi de-ntuneric,
Cînd fiece clipă trăită de tine-n pămînt e-o rază de aur deasupra,
Cînd risipești prin beznă gînduri ca să le afli sus schimbate-n flăcări,
Și urci din nou către soare pădurile moarte cîndva." ;

v. 1 din ultima strofă : „De prea multă ***ceață..."*** a fost modificat : „De prea multă ***lume...".***
— ***Liniște nouă,*** partea III, v. 24 : „Și zilele ce vin ***încep să aibă*** chipul tău" este modificat : „Și zilele ce vin ***vor avea*** chipul tău" ; din v. 27 : „...galben platou ***siberian,"*** a fost scos cuvîntul ***„siberian";*** partea IV, ultimele trei versuri : „La întîlnirea acestor ciocane și seceri / Cu anii mei tineri — aici și acolo arzînd / La răspîntia roșie." sînt modificate astfel : „Aici și acolo arzînd / La răspîntia roșie."
— ***Doină de seară,*** v. 9 : ***„Muzici*** să nu se..." modificat : ***„Muzică*** să nu se..." ; v. 17 : „...sufletul meu ***liniștit*** și-ar ieși..." este scos cuvîntul ***„liniștit".***
— ***Imn către neliniște,*** ultimul vers : ***„Și*** ești străin de tine și de lume" modificat : ***„Nu*** ești străin de tine și de lume.",

— *Liman,* în v. 9 : „... eşarfa mea *roşie..."* înlocuit cu : „...eşarfa mea *neagră..." ;* v. 10 : *„un oraş* sau o nouă pădure" apare : *„un pustiu* sau o nouă pădure".
— *Dedicaţie,* versul penultim : „...scrie-n *roşu* numele" este modificat : .....scrie numele".
— *Zăpada sărută întinderile,* v. 14 : „Mai mult *chiar* decît..." este scos cuvîntul *„chiar".*
— *Gravură veche;* din ultima strofă, sînt scoase după „Acolo rămîn," versurile : „O, vechi imagini / De lume trecută..."
— *Vis printre oameni,* după v. 27 : „Aceste drumuri trec către noile ziduri" a fost scos versul : „Deasupra cărora văd împletindu-se steaguri," ; la sfîrşitul poeziei, după finalul din varianta I („De nu mă înfioară nici o moarte") au fost adăugate, în 1967, următoarele trei versuri :

„Ceea ce urmăresc duşmanii
E numai umbra mea care nu-mi
seamănă :
Eu totdeauna sînt în altă parte."

— *Imn către necunoscuţi,* după v. 15 „Din anii mei o parte i-am petrecut cîntînd" este scos versul : „Imnuri domoale de slavă" ; după versul 16, din strofa II, („Temei de plîns să nu-i fiu nimănui") a fost introdus un vers nou : „Decît dacă prin lacrimi s-ar risipi durerea —".
— *Întotdeauna aici,* v. 9 :. . . . .legat de August şi de *mîndrul* Octombrie" a fost modificat : „...legat de August şi de *gravul* Octombrie ;".

Textele au fost reproduse după ultimele variante tipărite sub îngrijirea directă a autorului.

ÎX. PI *V L Ii 1SIPI T O R* . Poezii, Editura pentru literatură, [Bucureşti], dat la cules 02.10.19H4, bun de tipar 10.1.2. 1964, apărut în 1964, tiraj 3680 exemplare, redactor responsabil : Elis Bu.şneag, 147 pagini.
Volumul cuprinde 59 poeme, inclusiv cele t>.oi poezii *(Cintec de noapte, Cromausm* şi *Nud in întuneric)* publicate?, în 1964, ca *„inedite",* j.n *Versuri* (Cele mai frumoase poezii).
Toate versurile din voi. *Fiul risipitor* au î'.s.st incluse de autor în antologia *Fluxul memoriei* din 1967.
Unor porzii, autorul le-u făcut, în 1967, anumite modificări pe care le înregistram '•
— *Elegia a Il-a :* din v. 22 : „...suferinţe *uitate** a fost scos cuvintul *„uitate". ;*
— Vis *în derivă :* v. 9 : .... — fulgere lungi *au brăzdai"* e modificat : „...fulgere lungi *brăzdau" ;*
— *Chiiecul vîrstelar,* partea I, fragmentul după v. 22 („un umăr' alb") a fost scos :

„Dar azi o armonie
mă readuce iar printre cei dragi ;
o, cît e de frumos să vii aici, .
ivit de rătăcirea unei zile —.
să intri-n vîrste, să trăieşti aievea
ţara şi anii ei, să-ţi cauţi locul. .
în fiece privelişte şi seară
să te aduni cu oamenii."

Din-partea II, **v.** 15 : **„mă** simt *însufleţit..."* e modificat : „mă ***simt-învăluit..."***
v. „vârsta măruntelor agonisiri răzleţe'

'de după v. „moare trecuta, vechea vîrsta a țării", a fost scos ; fragmentai după v. 48 („cuvintelor *al meu și-al tuturora.,.")* a fost scos :

„O, cît e de frumos să crești aici,
atins de roua fiecărei zile
să treci prin vîrste ! Poate niciodată."

Versul următor : *„n-am fost atît de împăcat.* Femei" a fost modificat ; *„Sînt împăcat sau poate nu.* Femei."
Din partea III, fragmentul, după v, 55 („întoarcerilor noastre spre lumină.") a fost scos :

„O, cît e de frumos ie i t i
beat de-alcoolui flec u
să uiți de vîrste, să pd-. i in l
oglinzile — și călătc

versul următor *„ca* » -
lor. Combustii," a fost i Aiiie
mere tot mai mari a<a *c* i
— *Elegia a III-a :* v. 17 -\ , -
durile cîntînd" a
„...noaptea *pădurilor* i *v* d
— *Interludiu de mui~n*
VI, v. 7 : „...mă *stă t* ^ 1 u
fost modificat : „...rit. » < <
prind" ; partea VIi \ u , Vuieta
mării..." a fost n o iu i ,Vuietu"
opeîor...'".
— *Trecătorul din zc* * ii
breîe *amurgului* ieș.nd a *i* modifi-
cat: „Că umbrele c ev. i *n* itșinu
— *Cariatide chitind, x* 7 d minea'a-'
orașelor *tinere"* a fost u Hi j u
minarea cuvînlului,
— *Semnele stelelor* <,^u •> \ 11
toga de purpură « f ih > /n-jt, p
această cetate'" a fart modi
toga de purpură pr -

Subliniez că poemul *Către cititor,* din acest volum, deschide culegerea antologică *Fluxul memoriei,* din 1987 : „Cînt pe claviatura genealogiei tale, / și-n propriul meu cîntec îmi caut adăpost..." Ca și în celelalte situații, textele au fost reproduse după ultima variantă tipărită sub supravegherea directă a autorului.

X Volumul antologic al autorului -*.FLUXUL M E M 6 R IEI.* Poezii. Editura pentru literatură, [București], dat Ia cules 23.07.1966, bun de tipar 05.01.1967, apărut în 1967, tiraj 4665 exemplare, redactor responsabil : Elis Bușneag, format mic, 278 pagini. Antologia cuprinde 175 poezii reluate clin volumele :

- *Cîntece de zi si noapi e* 1 poezie ;
- *Dincolo de iarnă* 15 poezii ;
- *F'luxul memoriei* 42 poezii ;
- *Călătorii în Europa și Asia* 5 poezii ;
- *Versun,* 1961 8 poezii ;
- Imn către *zorii de zi* 45 poezii ;
- *Fiul risipitor* 59 poezii.

La sfîrșit, apare capitolul *„Inedite",* în care autorul include 17 titluri. Așa cum am notat Ia pct. VI, poeziile : *Oainenii veniți da la nord* și *Sukumi* nu erau „inedite", deoarece apăruseră în voi. *Călătorii hi Europa și Asia,* din 1960, la p. 311—312, alături de alte poezii incluse în acel volum.
Din cele 15 poezii *inedite,* trei *(Autoportret în timp, Sonet negru* și *Cealaltă nași ere)* au fost introduse de autor, fără modificări, în sumarul volu-

mului *Cadavre în vid,* din . 1969 şi, ca atare, fac parte din volumul respectiv. Textele celor 12 poeme, neiricluse de autor în nici un volum, le-am reprodus, în ediţia noastră, din volumul antologic : *Fluxul memoriei,* 1967.

XI, *CADAVRE tN VI* **D.** Poezii, Editura pentru literatură, [Bucureşti], 1369, dat la cules 06.03.1969, bun de .tipar 06.06.1969, tiraj 1700 de exemplare, redactor : Eiis Buşneag, 82 pagini.

Volumul cuprinde ciclurile : *Cadavre în vid* (23 poezii), *Ritual* (16 poezii), *Autoportret în timp* (10 poezii), *Anotimp electronic* (12 poezii), în total 61 poeme. Aşa cum am. arătat mai înainte, la pct. X, poemele : *Autoportret în timp, Sonet negru, şi Cealaltă naştere* fuseseră tipărite în antologia *Fluxul memoriei* din 1967,

Textele au fost reproduse.' din ediţia princeps *Cadavre în vid,*

XII. VOLUMUL POSTUM : *C O R A B I* A L *U I S E B A S TI AN* — poezii şi antipoezii —, Editura Cartea .Românească, Bucureşti, 1978, bun de tipar 7.08.1978, apărut în 1978, tiraj 12410 exemplare, lector : Mircca Ciobanu, 80 pagini, coperta : C. Grigoriu, după o gravură de Sebastian Brant.

Volumul cuprinde 64 poezii şi proze poematice. Pe pagina din afara ultimei coperţi, editorul face precizarea :

„Corabia lui Sebastian, alcătuită din alternarea poeziei cu" proza poematică, reprezintă poate cei mai exact dis'ponbilităţile artistice • ale celui ce a . fost A. E. Baeonsky.

Titlul cărţii trimite gîndul înapoi, la - Sebastian Brant,. gravorul care, închipuind- cî-ndva o *Corabie a nebunilor,* a spus povestea păcatelor capitale şi a multor nenumărate rătăciri omeneşti. Ca şi cum s-ar fi. îmbarcat pe o astfel de navă, poetul ţine eu stricteţe jurnalul ele bord al trecerii sale printr-un peisaj devastat de toate contradicţiile şi tenebrele care agită societatea de. consum a veacului .nostru : o experienţă postbilă numai prin mijlocirea unei încrederi neclintite in puterea raţiunii".

înainte' de sfîrşitul său năprasnic, A. E. Baeonsky a pregătit manuscrisul *Corabia lui Sebastian* pentru tipar, irttenţionînd să-1 încredinţeze Editurii, lui Marin Preda şi Cornet Popescu, duc nu a mal apucat s-o facă. După preluarea manuscrisului de către Editură, munca redacţională a fost efectuată eu devoţiune do poetul Mircca Ciobanu.

Textele sînt -reproduse .din Ediţia prmceps'din 1978.

XIII. Ciclul [POSTUM] — fată titlu •— tipărit în revista *STEAUA,*

în *Steaua,* nr. 4'din 1984, apare primul pocni, cu următoarea prezentare :

„Publicăm, începînd din acest număr, ultimele poeme scrise - de A. E. [illegible]

ale stării sufleteşti care a prezidat momentele creaţiei.

Reproducem — şi vom face-o la fiecare text — şi aceste mici desene.

Redacţia". I

Manuscrisele poemelor respective au fost obţinute de poetul Aurel Rău de Ia doamna Ioana Postică şi fiul ei, Teodor Baconsky, student în Bucureşti. Editorul cărţii dc faţă le aduce şi, pe această cale, afectuoase mulţumiri, pentru bunăvoinţa şi promptitudinea, arătate constant în realizarea acestei Ediţii din opera lui A. E. Baconsky.

Poemele publicate în *Steaua* sînt numerotate cu cifre latine.

— I (întunericul a venit dela Nord — tăcuţi frisonează în ceaţă) este reprodus din *Steaua,* nr. 4, aprilie, 1984, p. 10 ;

— II (Viena barocă palatele ei de argint înegrit cenuşă şi aur —) este reprodus din *Steaua,* nr. 5, mai, 1984, p. 13 ;

— III (Să intrăm mai adînc în această pădure de piatră) este reprodus din *Steaua,* nr. 6, iunie, 1984, p. 17 ;

— IV (Desear㠖n palatul Auersperg s& vor întîlni iarăşi cele şapte coroane) este reprodus clin *Steaua,* nr. 9, septembrie, 1984, p. 21 ;

— V (Cuvintele cîntă linia curbă cuvintele cresc) este reprodus din *Steaua,* nr. 12, decembrie 1984, p. 11. Poemul are data : „Călimăneşti, 12. **II.** 1977".

— **VI** (Toată toamna a bătut vîntul rău...) poartă data : „Bucureşti 1. III, 977" ;

— **VII** (Marc Aureliu coboară în fruntea armatelor.,,) este datat : „Bucureşti 4. **III.** 1977".

••••Textele **VI** şi **VII** ni îe-a pus la dispozlţie Leon Baconsky, fratele poetului. Ele •' «ni ultimele manuscrise găsite pe pat

a doua zi după cutremur. Profesorul i.eon Baconsky ne-a trimis dactilogramele, dună ee le-a confruntat cu manu- \ *v* iotului. Aceste două poeme i Ic » puAV ee în volumul *9 pentru hternnais.* Text ales şi îngrijit ele Mirce. Hi Cbeorghe Tomozei, Bucea Ar ii 1'7/, p 93—100. Editorii voiuinului au reprodus textele într-o formă proră „seriptio eonii- n ' r n \n le erori. Bunăoară : . huidui 2 al textului **VI** din .9 *pen- i* **L** *Ii vvtatc* p. 98 apare : „...Trece- \r rv *rch* nectaţi aşteptau prin", pe. ...... când *m* mss. acelaşi rînd apare : „...Trec c oe *i* iijectaţi aşteptau *scara" :* cbi \ot> • i se termină : „păsările t ' il 1> frînt căutau *seara",* pe cmeJ in mss. aoare :'" păsările cu sboivi *ir £* t f 1 i orfeontwl"; r. 16 din voi *a* cr n* *n* sintagma: „...pe faţa *lumii* xalse...". care în mss. apare : p **1** ţa *h 'ii* false..." ; r. 9 de la p 9 > ''ii \ >lim conţine sintagma: • , */ ' si* i ale idealului", care în mss. apare : „...mai *sumbre* ale idealu- k **L* cc la p. 99 clin volum cu- •• '-prinde sintagma : „...nenumăratele •' - *coifuri şi lănci.,,",* care în mss. apare : •„'...nenumăratele *vîrfuri* şi lănci..."

i• Textele VI şi **VII** au fost transcrise '' • din manuscrisele păstrate de Leon Baconsky căruia îi aducem şi de astă oo>dată calde mulţumiri pentru sprijinul îA 'neîntrerupt al domniei sale în definitivarea ediţiei de faţă.

Simptom, în *Steaua,* anul XXX', nr. 12 (391), decembrie 1979, p. 25.
— *Lied,* în *Steaua,* anul XXX, nr. 12 (391), decembrie 1979, p. 25.
— *Gramatica,* în *Steaua,* anul XXX', nr. 12 (391), decembrie 1979, p. 25. (Redacția a reprodus, în fotocopii, manuscrisele autorului ale celor trei poeme.)

"t. reprodusă din voi. *Fîu.rui* Ediție mgrrita, prefață şi _ c d 1. " Braga, Ribb i Mint i v a U 17, p. 214.
ii d< DI p 2i"
•*va,* Jb'd or p. 215—2ls>.

})t< ?
Muc/i /
u< t o 1 ' Cb s
"t pU i 194 < ;
nsrln iato.be
V \] Ri
Uu, . , i
r. 2, octombi 19 » p .1
ftuiu ..A.E. Baeon&c. cl \ II-a L,
„Aîccu Russo".

— *Glossă,* în Mitgttref, an **III,** nr. 3—4, noiembrie-decembrie 1943, p. 23, semnată „AE.Baconsehi".
— *JSiecunoscutul cîine Pierrot,* în A?i-*fologîa Primăverii.* Versuri, Ediție îngrijită de Ion Cherejan, Colecția ziarului „Dem.ocrati.il", Editura Prietenii Artei.—Cărei, • martie 1947, p. 14.
— *Boem pentru o cameră,* în *Antologia Primăverii,* Cărei, 1947, **p.** 16. Acest poem a fost reprodus de Dorin **Sălaj**an în *Flacăra* din 14 octombrie 1983, p. 9, împreună cu poezia *Vîntul,* ca versuri din „prima tinerețe"'. Poemul'este reprodus sub titlul: *Poem pentru o cauză* (? !) şi cu unele modi-

ficări față de textul apărut ***în'Antologia** Primăverii,* şi anume : în v. 1. ap<tr? : *„„.mi-au* destrămat..." în loc de : *„...m-uu* destiămat..." ; . în v. 3 : *„albeşti" ia* Ioc de : ***.„albeşte" ;*** în v. 23 : „...caută *getic pămînt"* în loc de: „...caută *gotic* pămînt".
Textele de mai sus au fost reproduse din revista *Mugurel* şi *Antologia **Primăverii,-*** ultima oferită, spre consultare, d,o domnul -profesor Dumitru Micu, căruia si pe această cale îi exprimăm cas.c.o rnuiiumtri.

A) ((*nu,* j i Pi *teu nu ai tei,* Cărei, . , 1 2, 15 bii.'e 19**47** p i.
Textul ne-a fost trimis de Lcon Bacon.-s.'vv tT-re l-a:obțmut do Ja profesorul Nae Antoneseu, posesor al acestei rarisime piîon.ca.1.11.
V » 'J um **J** (vis», si t< i mm i : „...bă- *i <-i O'MI'O' iti. ***0H,i"*** Expresia *apoi* csie o evidenta eroare de tipar şi la recomano.arca profesorilor L. Ba- i i i v ,i N \ntohstu, an unlociut-o < < ionti mi II , de *opal",* țin 1° 17 *i* dc tn-Mîii] i B V IÎ.S.R., rc~ v 1 I it < j *1 t<* t,
— i o > F» xt t' ap re în revista *Vatra,* ai X' *IT.i* (im 20 august l!)3i>, .p. In cl p ibbc tt *o** Serafim Dtiic-ii.

, » i i 1 <t i *:* îl c" ia revistei *J utm* u pi oct (t Mf(H!i|)i s după manu- **M** ii >1 *..d<* ui] i' *"i* ' observă că. -autorul semnează : *„A.E.Buconsky".*
— *Liniece: pentru pasări urcate pe ~f a i* vi ' ip.t e dc RM menea în

"In ' «*a dt pn/tnttit i celor, trei poc/i-* «; D '*ru antici in soptem-

bric 1943 descindea la Cărei n p sor de limba şi literatura rom *i* i *a* Chereji... iar directorul zian lui *D i - craiul* „1-a uns imediat" m l- ti- < *î* Cercetînd colecţia ziarului *D* wocc »l de la Biblioteca Academiei R S P i observat însă că Ion Chereji op'i» • re-dactor şef al publicaţiei din C **i** i > •> numele „Ion Cherejan", înrr l**i** i c nr. 63 din 24 noiembrie 1948 D n c< > al gazetei era profesorul F C -A i • Profesorul Ion Chereji (Chn« M,) r un colaborator statornic î r ..ziarului" *Democratul* pînă Î» , 1947 cînd, cu nr. 86 în num **i** , fini colecţia publicaţiei din Criei ter-mină. (Cel puţin în bibli ' i **hi** Bucureşti nu există numeio **i i** ′ **i** • nuare !)

Do aceea, socotim sigură vara anului 1947, ca dată cînd studentul A.E.Baeonaehi a predat profesorului Ion Chereji manuscrisele celor trei poezii. De altminteri, A.E.B. publică ultimul său articol în *Democratul* din 13 aprilie 1947 *(Incantaţii pascale),* sub aceeaşi semnătură ..A.E.Baeonsky". Textele celor trei poezii le-am reprodus din *Vatra,* nr. 173,

TABLA ALFABETICA A POEZIILOR

I. După titlu

II. **După** primul **vers**

A

B

CUPRINS

Din volumul : *VERSORI* (19G1)

IMN CĂTRE ZORII DE Zi (1962)

Imn către zorii de zi

Linişte nouă

Doina *de seară*

,. *Dans în octombrie*

Panta IUiei

Melodie de nea

Imn către necunoscuți